

SLUŽBENI VJESNIK VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

SLUŽBENO GLASILO VARAŽDINSKE ŽUPANIJE I GRADOVA:
IVANEC, LEPOGLAVA, LUDBREG, NOVI MAROF I VARAŽDINSKE
TOPLICE, TE OPĆINA: BEDNJA, BERETINEC, BREZNICA,
BREZNIČKI HUM, CESTICA, DONJA VOĆA, GORNJI KNEGINEC,
JALŽABET, KLENOVNIK, LJUBEŠĆICA, MALI BUKOVEC,
MARTIJANEC, MARUŠEVEC, PETRIJANEC, SRAČINEC, SVETI
ĐURĐ, SVETI ILIJA, TRNOVEC BARTOLOVEČKI, 2010.
VELIKI BUKOVEC, VIDOVEC, VINICA I VISOKO

BROJ: 36 — Godina XVIII	Varaždin, 16. prosinca 2010.	List izlazi po potrebi
--------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------

SADRŽAJ

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA			
AKTI ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE			
45.	Odluka o izmjenama i dopunama Statuta Varaždinske županije	1909	53. Odluka o osnivanju i imenovanju članova Povjerenstva za prodaju dionica PZC Varaždin d.d. 2097
46.	Odluka o izmjenama i dopunama Poslovnika o radu Županijske skupštine	1911	54. Zaključak o prihvatanju Izvješća o stanju okoliša Varaždinske županije za razdoblje 2006. - 2009. godine 2097
47.	Odluka o usvajanju Županijske razvojne strategije Varaždinske županije	1912	Izvješće o stanju okoliša Varaždinske županije za razdoblje 2006. - 2009. godine 2098
	Županijska razvojna strategija Varaždinske županije 2011. - 2013.	1913	55. Zaključak o donošenju Programa rada Županijske skupštine Varaždinske županije za 2011. godinu 2133
48.	Odluka o reviziji i ukidanju Regionalnog operativnog programa Varaždinske župaije	2060	Okvirni program rada Županijske skupštine Varaždinske županije za 2011. godinu 2133
49.	Proračun Varaždinske županije za 2011. godinu i projekcije za 2012. i 2013. godinu	2060	56. Pravilnik o ocjenjivanju službenika i namještenika upravnih tijela Varaždinske županije 2141
50.	Program javnih potreba u kulturi, sportu i tehničkoj kulturi za 2011. godinu	2092	57. Odluka o osnivanju i imenovanju članova Vijeća za prevenciju Varaždinske županije 2147
51.	Odluka o izvršavanju Proračuna Varaždinske županije za 2011. godinu	2093	58. Odluka o izmjeni Odluke o osnivanju i imenovanju članova Savjeta za europske integracije 2148
52.	Odluka o prodaji dionica PZC Varaždin d.d.	2096	

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA

AKTI ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

45.

Na temelju odredbe članka 8. i 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne

novine«, broj 33/01, 129/05, 109/07, 125/08 i 36/09), odredbe članka 30. točka 1. Statuta Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«,

broj: 15/09, 27/09 i 48/09) i članka 56. stavak 2. Poslovnika o radu Županijske skupštine (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09), Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 15. prosinca 2010. godine, donosi

O D L U K U
o izmjenama i dopunama
Statuta Varaždinske županije

Članak 1.

U Statutu Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 15/09, 27/09 i 48/09) u daljnjem tekstu: Statut, članak 16. briše se.

Članak 2.

Članak 27. mijenja se i glasi:

»Županijska skupština (u daljnjem tekstu: Skupština) je predstavničko tijelo građana/ki koje donosi akte u okviru djelokruga Županije te obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, drugim propisima i ovim Statutom.«

Članak 3 .

U članku 34. stavak 1. briše se te se dodaju novi stavci 1., 2. i 3., koji glase:

»Vijećnik/ca Skupštine, kao pojedinac, ima pravo predlagati donošenje akata, podnositi amandmane na prijedloge akata te pokretati druga pitanja iz djelokruga Skupštine.

Pravo podnošenja prijedloga akata ima najmanje 1/3 od ukupnog broja vijećnika/ca, potvrđen njihovim potpisima, predsjednik/ca, župan/ica, klub vijećnika i radno tijelo Skupštine, osim ako je podnošenje prijedloga pojedinog akta u nadležnosti drugog tijela.«

Postupak predlaganja i podnošenja akata propisat će se Poslovnikom.«

Stavak 2. postaje stavak 4.

Članak 4.

U članku 50. točka 2. mijenja se i glasi:

»2. Donosi opće akte u slučajevima propisanim posebnim zakonima, provedbene akte u izvršavanju općih akata Skupštine te akte poslovanja i pojedinačne akte u izvršavanju poslova iz svog djelokruga.«

U istom članku točka 28. mijenja se i glasi:

»28. osniva i imenuje radna tijela i savjetnike/ce, iznimno, radi davanja stručnog mišljenja te predlaganje rješavanja određenih pitanja od interesa za Županiju, a koja ne spadaju u djelokrug upravnih tijela Županije.

Članak 5.

Tekst članka 51. mijenja se i glasi:

»Radi davanja stručnih mišljenja i predlaganja rješavanja određenih pitanja od interesa za Županiju i jedinice lokalne samouprave s njenog područja, a koja ne spadaju u djelokrug upravnih tijela Županije, župan/

ica može osnovati stalna ili privremena savjetodavna radna tijela (komisije, savjete, odbore, kolegije i sl.).«

Članak 6.

Tekst članka 53. mijenja se i glasi:

»Radi davanja posebnih stručnih mišljenja i predlaganja rješavanja određenih užih pitanja, a koja ne spadaju u djelokrug upravnih tijela Županije, župan/ica može imenovati posebnog savjetnika/cu.«

Članak 7.

U članku 57. stavak 7. briše se.

Članak 8.

U članku 59. stavak 3 mijenja se i glasi:

»Ako mandat župana/ice prestane u godini u kojoj će se održati redovni izbori, a prije njihovog održavanja, dužnost župana do kraja mandata obavlja zamjenik/ca župana kojeg/koju odredi župan/ica.«

Članak 9.

U članku 60. stavak 3. briše se.

Članak 10.

Članak 68. se briše.

Članak 11.

Članak 69. mijenja se i glasi:

»Župan/ica donosi opće akte u slučajevima propisanim posebnim zakonima, provedbene akte za izvršenje općih akata Skupštine, akte poslovanja i pojedinačne akte u izvršavanju pojedinih poslova iz svog djelokruga, sukladno zakonu, drugim propisima i ovom Statutu.«

Članak 12.

Članak 72. stavak 1. mijenja se i glasi:

»Odluke i drugi opći akti Skupštine kao i opći akti župana/ice donijeti po odredbama posebnih zakona stupaju na snagu osmog dana od dana objave.«

U članku 72. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

»O objavi akata župana/ice iz članka 69. ovog Statuta, a koji nemaju karakter općih akata, odlučuje župan/ica samim aktom.«

Članak 13.

U članku 93. stavak 2. mijenja se i glasi;

»Referendum, sukladno zakonu i ovim Statutom, raspisuje Skupština, na prijedlog najmanje 1/3 vijećnika/ca, župana/ce te na prijedlog 20% birača upisanih u popis birača općina i gradova s područja Županije«.

Članak 14.

Članak 107. mijenja se i glasi:

»Prijedlog za izmjenu ili dopunu Statuta mogu podnijeti ovlašteni podnositelji akata određeni ovim Statutom i Poslovníkom.«

Članak 15.

Zadužuje se Komisija za statutarно - pravna pitanja da utvrdi i objavi pročišćeni tekst Statuta Varaždinske županije .

Članak 16.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Službenom vjesniku Varaždinske županije«.

KLASA: 023-01/10-1/55
URBROJ: 2186/1-01/1-10-2
Varaždin, 15. prosinca 2010.

**Predsjednica Županijske skupštine
Dubravka Biberdžić, v. r.**

46.

Na temelju odredbe članka 30. točke 6. Statuta Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 15/09, 27/09 i 48/09) i odredbe članka 56. Poslovníka o radu Županijske skupštine (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09), Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 15. prosinca 2010. godine, donosi

O D L U K U o izmjenama i dopunama Poslovníka o radu Županijske skupštine

Članak 1.

U članku 2. Poslovníka o radu Županijske skupštine Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09), stavak 4. i 5. briše se.

Članak 2.

U članku 4. stavak 3. mijenja se i glasi:

» U slučaju prekoračenja ovlasti iz prethodnog stavka od strane dobnó najstarijeg vijećnika/ca, predsjedanje sjednicom nastavlja slijedeći najstariji vijećnik/ca«.

Članak 3.

U članku 5. stavci 5. i 6. brišu se.

Članak 4.

U članku 12. stavak 3. i 4. se brišu.

Članak 5.

U članku 13. stavak 1. i 2. mijenjaju se i glase:

»Mandat vijećnika/ca izabranih na redovnim izborima traje do objave Odluke Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju izbora ili objave odluke Vlade Republike Hrvatske o raspuštanju Skupštine, u skladu sa Zakonom.

Mandat vijećnika/ca izabranih na prijevremenim izborima traje do isteka tekućeg mandata Skupštine izabrane na redovnim izborima«.

Članak 6.

U članku 16. točki 3., iza zareza dodaje se tekst koji glasi:

»na način propisan Statutom i ovim Poslovníkom.«

Članak 7.

Podnaslov »4. Sazivanje sjednice« i članak 28. se briše.

Članak 8.

U članku 35. stavak 5. mijenja se i glasi:

» Ako prestanak mandata župana/ice nastupi u kalendarskoj godini u kojoj se održavaju redovni izbori, a prije njihovog održavanja, dužnost župana/ice do kraja mandata obavljat će zamjenik/ca, kojeg odredi župan/ica.

Članak 9.

Članak 58. mijenja se i glasi:

» Donošenje akata pokreće se dostavom prijedloga akta predsjedniku/ci Skupštine, odnosno dostavom zahtjeva, sukladno posebnim propisima.

Pravo podnošenja prijedloga akata koje donosi Skupština imaju najmanje 1/3 od ukupnog broja vijećnika, potvrđen njihovim potpisima, sukladno članku 34. stavku 2. Statuta, predsjednik/ca Skupštine, klub vijećnika, radno tijelo Skupštine i župan, osim ako je podnošenje prijedloga pojedinog akta u nadležnosti drugog tijela.

U slučaju kada vijećnik/ca predlaže da se donese određeni akt, sukladno odredbi članka 34. stavka 1. Statuta, prijedlog ili inicijativa upućuje se, odnosno dostavlja predsjedniku/ci Skupštine i županu/ici.

Prijedlog, ili inicijativa iz prethodnog stavka mora sadržavati pitanje koje se donošenjem akta želi riješiti i cilj koji se želi postići njegovim donošenjem.

Prijedlog iz prethodnog stavka može se prihvatiti, ili odbiti, o čemu se obavještava vijećnik/ca u roku 30 dana od dana dostave, ili upućivanja prijedloga.

U slučaju prihvatanja prijedloga da se određeni akt donese, pripremit će se prijedlog akta na način propisan člankom 61. Poslovníka.«

Članak 10.

Podnaslov ispred članka 61. »2. Sadržaj prijedloga općeg akta« mijenja se i glasi:

»2. Sadržaj prijedloga akata«

U članku 61., iza stavka 1. dodaje se novi stavak koji glasi:

»Prijedlog pojedinačnog akta obavezno sadržava pitanje koje se želi riješiti i cilj koji se njegovim donošenjem želi postići.«

Članak 11.

U članku 62. stavku 1. riječ »općeg« se briše

U istom članku stavak 2. se briše.

Članak 12.

U članku 69. stavak 2. mijenja se i glasi:

»Pravo podnošenja amandmana ima vijećnik/ca, predsjednik/ca Skupštine, klub vijećnika, radno tijelo Skupštine i župan/ica.«

Članak 13.

U članku 70. stavak 2. iza riječi »predlagatelj/ica dodaje se riječ »akta«

U istom članku stavak 3. mijenja se i glasi:

»Podnositelji amandmana iz članka 69. stavak 2. ovog Poslovnika, kada nisu predlagatelji akta, mogu iznimno, ako se većina nazočnih vijećnika/ca složi, podnijeti amandman i na sjednici Skupštine u tijeku rasprave i to u pisanom obliku.«

Članak 14.

U članku 89. , iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

»Nakon proteka rokova iz stavka 3. ovog članka sjednicu može sazvati, na prijedlog 1/3 vijećnika/ca, čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove lokalne i područne (regionalne) samouprave.«

Članak 15.

Članak 102. stavak 1. se briše.

U istom članku dosadašnji st. 2. mijenja se i glasi:

» U radu Skupštine, bez prava odlučivanja, mogu sudjelovati župan/ica, rukovoditelji/ice upravnih tijela Županije, predstavnici/e ustanova te druge pozvane i prisutne osobe«.

Članak 16.

U članku 117. stavak 2. alineja 7. se briše.

U istom članku, iza stavka 2. dodaje se stavak 3. i 4. koji glase:

»Skupština prijedlog akta može prihvatiti, ne prihvatiti ili vratiti predlagatelju na dopunu.

Kada Skupština ne prihvati akt, tad isti akt može biti ponovno stavljen na dnevni red po isteku roka od 3 mjeseca, osim ako Skupština drugačije ne odluči.«

Članak 17.

U članku 119. u stavku 3. tekst »a nakon okončanja rasprave o pojedinoj točki dnevnog reda« se briše.

Članak 18.

Članak 129. mijenja se i glasi:

Prijedlog Poslovnika, kao i njegove izmjene i dopune utvrđuje Komisija za statutarne - pravna pitanja.

Prijedlog Poslovnika, kao i njegove izmjene i dopune mogu predložiti ovlašteni podnositelji akata, utvrđeni Statutom i ovim Poslovnikom.

Članak 19.

Zadužuje se Komisija za statutarne - pravna pitanja da utvrdi i objavi pročišćeni tekst Poslovnika o radu Županijske skupštine.

Članak 20.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od objave u »Službenom vjesniku Varaždinske županije«.

KLASA: 021-01/10-01/28
URBROJ: 2186/1-01/1-10-2
Varaždin, 15. prosinca 2010.

**Predsjednica Županijske skupštine
Dubravka Biberdžić, v. r.**

47.

Na temelju odredbe članka 14. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 153/09), odredbe članka 30., točke 4. Statuta Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 15/09 i 27/09) i članka 56. Poslovnika o radu Županijske skupštine Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09 i 27/09), Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 15. prosinca 2010. godine donosi

O D L U K U

**o usvajanju Županijske razvojne strategije
Varaždinske županije**

I.

Županijska skupština Varaždinske županije usvaja Županijsku razvojnu strategiju za razdoblje 2011. - 2013. godine.

II.

Zadužuje se Agencija za razvoj Varaždinske županije AZRA d.o.o. da, kao regionalni koordinator za izradu Županijske razvojne strategije, u suradnji s Partnerskim vijećem, prati provedbu Županijske razvojne strategije i o tome jednom godišnje izvještava Županijsku skupštinu.

III.

Županijska skupština upućuje Agenciji za razvoj Varaždinske županije prijedloge iznesene na sjednici prilikom rasprave o Županijskoj razvojnoj strategiji, da ih Partnersko vijeće raspravi i uzme u obzir kod izrade Akcijskog plana za provedbu Županijske razvojne strategije 2011. - 2013. godine.

Zadužuje se Agencija za razvoj Varaždinske županije da nakon izrade Akcijskog plana isti dostavi Županijskoj skupštini na usvajanje za narednu sjednicu.

IV.

Županijska razvojna strategija za razdoblje 2011. - 2013. sastavni je dio ove Odluke i zajedno sa ovom Odlukom će se objaviti u »Službenom vjesniku Varaždinske županije«.

KLASA: 311-01/10-01/30
URBROJ: 2186/1-01/1-10-1
Varaždin, 15. prosinca 2010.

**Predsjednica Županijske skupštine
Dubravka Biberdžić, v. r.**

ŽUPANIJSKA RAZVOJNA STRATEGIJA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE 2011. - 2013.

Varaždin, prosinac 2010.

Naručitelj	Varaždinska županija Franjevački trg 7 42000 Varaždin	Članovi Partnerskog vijeća
Predmet	Županijska razvojna strategija Varaždinske županije 2011. - 2013	Predrag Štromar , Varaždinska županija Blanka Glavica-Ječmenica , Varaždinska županija Milan Pavleković , Varaždinska županija Josip Borak , AZRA d.o.o. Nikola Kučiš , AZRA d.o.o. Maja Lehman , AZRA d.o.o. Tomislav Cesarec , BOXMARK Leather d.o.o. Jasenka Požega , Centar za socijalnu skrb Varaždin Alenka Rezo , Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Varaždin Anamarija Režek , FINA - Financijska agencija, Podružnica Varaždin Tomislav Bogović , Grad Varaždin Slobodan Mikac , Grad Varaždin Branko Spevec , Gradski muzej Varaždin Franjo Beser , Grafičar d.d. Ludbreg Damir Kirić , GUMIIMPEX-GRP d.d. Marijana Borovac , HEP ODS d.o.o. Elektra Varaždin Vladimir Habek , HOK - Obrtnička komora Varaždinske županije Snježana Marcuiš , Hrvatska gospodarska komora - HGK Županijska komora Varaždin
Izvršitelj	Agencija za razvoj Varaždinske županije - AZRA Kratka 1 42000 Varaždin	
Tim za pripremu Županijske razvojne strategije	Maja Lehman Josip Borak Petra Đukić Janko Hajduk Andrea Gaća Mario Klapša Martina Klopotan Tuk Nikola Kučiš Ivana Prekrit Sanja Sokol Nikolina Vugrinec	
Ex ante evaluacija	MICRO Projekt d.o.o. Stepinčeva 38 21 311 Stobreč - Split	
Datum	15. prosinca 2010.	

Ladislav Grđan, Hrvatske vode - Vodnogospodarski odsjek Varaždin

Jasenka Hutinski, Hrvatski zavod za zapošljavanje - Područna služba Varaždin

Spomenka Štefan, Hrvatski zavod za zapošljavanje - Područna služba Varaždin

Boris Brusar, Ivančica d.d.

Ivan Zagorec, Knauf Insulation

Franjo Turek, MIV - Metalska industrija Varaždin d.d.

Nedo Cepić, Piškornica d.o.o.

Martina Cesar-Kelemen, PZC Varaždin d.d.

Tihomir Hunjak, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike Varaždin

Predrag Tepeš, Sveučilište u Zagrebu, Geotehnički fakultet Varaždin

Ivan Topolnjak, Termoplin d.d. Varaždin

Nevenka Poljak, Ured SSSH Varaždinske županije

Jasna Slunjski, VABA d.d. banka

Tomislav Kezelj, Varkom d.d.

Narcisa Huljev, Varaždin Airport d.o.o.

Romano Perić, Zagorje Tehnobeton d.d.

Franciska Lančić, Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije

Davorin Gregurinčić, Zavod za prostorno uređenje Varaždinske županije

Alenka Car, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Varaždinske županije

Tomislav Osonjački, Županijska uprava za ceste Varaždinske županije

Elizabeta Dolenc, Turistička zajednica Varaždinske županije

Draga Bitar, Lokalna akcijska grupa Prigorje-Zagorje LAG PRIZAG

Hrvoje Kovač, Nezavisna udruga mladih

Marina Marković, Savjet mladih Varaždinske županije

Dora Radosavljević, Udruga za zaštitu i unapređenje čovjekovog okoliša »Franjo Košćec«

Branka Matavulj, Ured državne uprave u Varaždinskoj županiji

Ivica Kruhoberec, Transparency International

Jelena Oršolić, Udruga Jedra Varaždin

Predrag Ciglar, Gradska tržnica Varaždin

Jasna Jakovljević, Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu

Miljenko Ernoić, Razvojna agencija Sjever - DAN

Zlatko Koračević, savjetnik župana

Andrea Potnar, savjetnica župana

Alen Sajko, Općina Bednja

Ivan Šinko, Općina Beretinec

Stjepan Krobot, Općina Breznica

Zoran Hegedić, Općina Breznički Hum

Mirko Korotaj, Općina Cestica

Krunoslav Jurgec, Općina Donja Voća

Miroslav Mladen, Općina Martijanec

Robert Đuranec, Općina Gornji Kneginec

Marina Pahić, Grad Ivanec

Mirko Magić, Općina Jalžabet

Izidor Gladović, Općina Klenovnik

Marijan Škvarić, Grad Lepoglava

Tomislava Sardelić, Grad Ludbreg

Mihael Španić, Općina Ljubešćica

Ivan Šagi, Općina Maruševac

Darko Marković, Općina Mali Bukovec

Marijan Kopjar, Grad Novi Marof

Vladimir Kurečić, Općina Petrijanec

Krunoslav Lukačić, Općina Sračinec

Franjo Korpar, Općina Sveti Ilija

Vitomir Lončarić, Općina Sveti Đurđ

Stjepan Hren, Općina Trnovec Bartolovečki

Nikola Požgaj, Općina Veliki Bukovec

Tomislav Bogović, Grad Varaždin

Franjo Prstec, Grad Varaždinske Toplice

Dubravka Rog, Općina Vidovec

Marijan Kostanjevac, Općina Vinica

Anđelko Stričak, Općina Visoko

Vladimir Stolnik, Skupština Varaždinske županije

Dubravka Biberdžić, Skupština Varaždinske županije

Tomislav Kezelj, Skupština Varaždinske županije

Stjepan Sraga, Skupština Varaždinske županije

Mirko Jurić, Skupština Varaždinske županije

Članovi Radne skupine

Blanka Glavica-Ječmenica, Varaždinska županija

Alen Leverić, Varaždinska županija

Larisa Križan, Varaždinska županija

Jelena Spajić, Varaždinska županija

Ljubica Križan, Varaždinska županija

Renata Skoko, Varaždinska županija

Vlasta Zuber, Varaždinska županija

Sonja Ivoš, Varaždinska županija

Tomislav Jarmi, Varaždinska županija

Ivan Biškup, Varaždinska županija

Miroslav Huđek, Varaždinska županija

Sanja Herceg, Varaždinska županija

Ruža Jelovac, Varaždinska županija

Zvezdana Fulir, Varaždinska županija

Dragutin Vincek, Varaždinska županija

Dragutin Pukšić, Varaždinska županija

Danijel Meštrić, Varaždinska županija

Ivana Dukši, Varaždinska županija

Klaudija Brezovec, Varaždinska županija

Anica Vereš, Varaždinska županija

Josip Borak, Agencija za razvoj Varaždinske županije

Maja Lehman, Agencija za razvoj Varaždinske županije

Andrea Gaća, Agencija za razvoj Varaždinske županije

UVODNA RIJEČ ŽUPANA

Poštovani,

Županijska razvojna strategija (ŽRS) predstavlja okvir za daljnji društveno-gospodarski razvoj naše županije sukladno načelima održivog razvoja, omogućavajući jačanje konkurentnosti i korištenje vlastitih razvojnih potencijala. Županijska razvojna strategija dio je provođenja politike regionalnog razvoja koja je svojim strateškim ciljevima usmjerena ka smanjenju regionalnih razvojnih nejednakosti i jačanju razvojnog potencijala nerazvijenih područja. Županije su odgovorne za pripremu ŽRS-e, koja mora biti usklađena s prioritetima NUTS2 regija utvrđenim u Strategiji regionalnog razvoja Republike Hrvatske.

Županijska razvojna strategija predstavlja moderan, sveobuhvatan razvojni okvir za Županiju, a koristit ćemo ju za utvrđivanje i prioritizaciju razvojnih prioriteta od strane Županije kao i od strane ministarstava, različitih međunarodnih donatora, pretprijetnih fondova i drugih institucija kao vodič za njihovu potporu Županiji. Izrađena je za razdoblje 2007. - 2013. godine, a s ciljem da uvijek bude ažurirana i relevantna za Županiju, periodično će se revidirati. To će osigurati upotrebnost i praktičnu vrijednost ŽRS-a kao alata za strateško planiranje regionalnog razvoja u Županiji. Također, bit će osnaživana i nadopunjavana na redovnoj osnovi dodatnim dokumentima pripremljenim na godišnjoj razini od strane županijskih odjela. Inače, Županijska razvojna strategija je osnova za kandidiranje projekata na bilo koji izvor financiranja iz državnog proračuna, pretprijetnih fondova kao i strukturnih fondova i kohezijskog fonda nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Vizija Varaždinske županije je postati konkurentna sredina koja svojim građanima osigurava visoku kvalitetu života i rada, kroz ulaganje u gospodarstvo i obrazovanje, kao pokretačke snage razvoja. Naša će županija provođenjem ove Strategije postati područje dinamične ekonomije koja se temelji na vrhunskom znanju, modernoj industriji te informacijskim i komunikacijskim tehnologijama. U Varaždinskoj županiji uspostaviti će se »kultura natprosječnih rezultata« čime će se osigurati fleksibilna, kreativna i poduzetnička okolina koja će poticati povećanje interesa javnog i privatnog sektora, kapitala i znanja. Varaždinska županija veliku će važnost pridavati i očuvanju tradicijskih proizvoda, usluga i obrta, kao i razvoju turizma temeljenog na novim, ali i tradicionalnim vrijednostima regije i njezinih stanovnika. Kroz cjelokupan proces transformacije Varaždinske županije u regiju temeljenu na znanju, uz poticanje multikulturalnosti i tolerancije, Varaždinska županija gradić će svoj razvoj i napredak na principima održivog razvoja, a prije svega na očuvanju prirodnog i kulturnog bogatstva kako bi osigurala i kvalitetno mjesto za život budućim generacijama.

Kako je županija nositelj razvoja na regionalnoj razini, u planiranju razvoja surađuje s jedinicama lokalne samouprave sa svojeg područja te isto tako sa svim ključnim sektorima društva, odnosno privatnim i civilnim sektorom, a tako je bilo i tijekom izrade kada je veliku ulogu imalo partnerstvo s ciljem zajedničkog identificiranja i usklađivanja prioriteta potreba. Tako su u izradi sudjelovali svi relevantni županijski sudionici u razvoju s područja gospodarskog i društvenog života i svojim primjedbama i sugestijama doprinijeli ukupnoj kvaliteti ovog županijskog strateškog dokumenta.

Zahvaljujem Vam svima na uloženom trudu,

Predrag Štromar, župan

S A D R Ź A J

UVODNA RIJEČ ŽUPANA.....	1915
SADRŽAJ	1915
POPIS TABELA.....	1918
POPIS SLIKA	1920
POPIS IZVORA TABELA	1920
POPIS IZVORA SLIKA.....	1921
POPIS I POJAŠNJENJE KRATICA	1922
1. UVOD.....	1923
2. SAŽETAK	1924
3. ANALIZA / OCJENA STANJA.....	1927
3.1. Položaj i administrativna podjela	1927
3.1.1. Geografski položaj.....	1927
3.1.2. Administrativna podjela.....	1928
3.2. Demografska i prirodna obilježja.....	1928
3.2.1. Stanovništvo i naselja	1928
3.2.2. Aktivnost stanovništva i nezaposlenost.....	1929
3.2.3. Prirodna obilježja i prirodni resursi	1932
3.3. Stanje zaštite okoliša.....	1937
3.3.1. Vode.....	1937

3.3.2.	Tlo	1938
3.3.3.	Zrak	1939
3.3.4.	Biološka i krajobrazna raznolikost	1939
3.3.5.	Otpad	1942
3.4.	Infrastruktura	1943
3.4.1.	Vodoopskrba i odvodnja	1943
3.4.2.	Prometna infrastruktura	1945
3.4.3.	Energetika	1948
3.5.	Gospodarstvo	1949
3.5.1.	Razvojni položaj Varaždinske županije	1949
3.5.2.	Makroekonomska kretanja gospodarstva Hrvatske i sjeverozapadne regije.....	1951
3.5.3.	Poslovanje gospodarstva Varaždinske županije	1952
3.5.4.	Struktura gospodarstva po veličini poduzetnika	1953
3.5.5.	Struktura gospodarstva po djelatnostima	1955
3.5.6.	Obrtništvo.....	1958
3.5.7.	Poduzetnička infrastruktura.....	1960
3.6.	Društvene djelatnosti.....	1962
3.6.1.	Obrazovanje	1962
3.6.2.	Zdravstvena i socijalna djelatnost.....	1966
3.7.	Civilno društvo	1968
3.8.	Međužupanijska, prekogranična i međuregionalna suradnja	1969
3.9.	Institucionalni okvir za upravljanje razvojem	1970
4.	REZULTATI PROVOĐENJA PRIJAŠNJIH STRATEGIJA.....	1970
4.1.	Strateški cilj 1: Razvoj policentrički uravnoteženog konkurentnog gospodarstva	1971
4.1.1.	Prioritet 1: Razvoj Visokoakumulativnog gospodarstva.....	1971
4.1.2.	Prioritet 2: Povezivanje i umrežavanje gospodarstava.....	1971
4.1.3.	Prioritet 3: Razvoj poljoprivrede	1971
4.2.	Strateški cilj 2: Poboljšanje kvalitete života i razvoj ljudskih resursa.....	1972
4.2.1.	Prioritet 4: Kvalitetno obrazovanje dostupno svima	1972
4.2.2.	Prioritet 5: Poticanje zdravog života stanovništva	1972
4.2.3.	Prioritet 6: Razvoj lokalnog tržišta rada	1972
4.2.4.	Prioritet 7: Razvoj civilnog društva	1972
4.2.5.	Prioritet 8: Razvoj ljudskih resursa za upravljanje lokalnim i regionalnim razvojem	1973
4.3.	Strateški cilj 3: Zaštita okoliša, racionalno gospodarenje prostorom i razvoj infrastrukture	1973
4.3.1.	Prioritet 9: Održivo korištenje prirodnih resursa	1973
4.3.2.	Prioritet 10: Očuvanje okoliša.....	1973
4.3.3.	Prioritet 11: Poboljšanje prometne infrastrukture.....	1974
4.4.	Vrednovanje provedbe razvojnih programa za posebna područja.....	1974
5.	ANALIZA SNAGA, SLABOSTI, MOGUĆNOSTI I PRIJETNJI (SWOT ANALIZA) VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	1975
5.1.	SWOT analiza - Prirodni i kulturni resursi, okoliš, infrastruktura	1976
5.2.	SWOT analiza - Gospodarstvo	1977
5.3.	SWOT analiza - Društvene djelatnosti	1978
5.4.	SWOT analiza - Upravljanje razvojem	1979
6.	VIZIJA I STRATEŠKI CILJEVI VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	1980
6.1.	Vizija razvoja Varaždinske županije.....	1980
6.2.	Strateški ciljevi i prioriteti Varaždinske županije	1980
6.2.1.	Strateški cilj 1: Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije.....	1980
6.2.2.	Strateški cilj 2 Razvijeni ljudski resursi i povećana kvaliteta života	1981
6.2.3.	Strateški cilj 3 Zaštita okoliša i upravljanje energijom.....	1983
6.2.4.	Strateški cilj 4: Ruralni razvoj.....	1984
6.2.5.	Strateški cilj 5 Tehnička pomoć	1985

7.	PRIORITETI I MJERE	1986
7.1.	Prioritet 1.1. Razvoj turističke ponude	1987
7.1.1.	Mjera 1.1.1. Razvoj održive turističke i potporne infrastrukture	1988
7.1.2.	Mjera 1.1.2. Razvoj i promocija turističkih proizvoda i usluga	1989
7.2.	Prioritet 1.2. Unapređenje konkurentnosti kroz povezivanje, poslovnu izvrsnost i inovativnost	1991
7.2.1.	Mjera 1.2.1. Poticanje razvoja novih proizvoda i usluga s visokom dodanom vrijednošću te ulaganje u moderne tehnologije	1992
7.2.2.	Mjera 1.2.2. Povećanje prometne dostupnosti i prohodnosti te smanjenje transportnih i komunikacijskih troškova u gospodarstvu	1993
7.2.3.	Mjera 1.2.3 Povezivanje sektora istraživanja i razvoja s privatnim sektorom	1995
7.2.4.	Mjera 1.2.4. Stvaranje povoljne klime i uvjeta za izravna strana i domaća ulaganja	1997
7.3.	Prioritet 1.3. Jačanje poduzetničke okoline, poticanje razvoja poduzetništva te internacionalizacija poduzetništva	1998
7.3.1.	Mjera 1.3.1. Umrežavanje i internacionalizacija poduzetništva	1999
7.3.2.	Mjera 1.3.2. Podrška razvoju privatnog sektora	2000
7.3.3.	Mjera 1.3.3. Razvoj i jačanje potporne poduzetničke infrastrukture	2002
7.4.	Prioritet 2.1. Uspostavljanje društva znanja za kreativnu regiju	2003
7.4.1.	Mjera 2.1.1. Razvoj inovativne okoline za konkurentnu regiju	2004
7.4.2.	Mjera 2.1.2. Poticanje cjeloživotnog učenja	2005
7.4.3.	Mjera 2.1.3. Poboljšanje uvjeta rada, infrastrukture i opreme u odgojno - obrazovnim institucijama	2006
7.5.	Prioritet 2.2. Podizanje razine kvalitete života	2008
7.5.1.	Mjera 2.2.1. Poticanje socijalnog uključivanja osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	2008
7.5.2.	Mjera 2.2.2. Poticanje razvoja kulturnog prostora i prepoznatljivosti regije	2010
7.5.3.	Mjera 2.2.3. Zdrava regija	2011
7.5.4.	Mjera 2.2.4. Učinkovite javne usluge	2013
7.5.5.	Mjera 2.2.5. Razvoj civilnog društva i poticanje volonterstva	2014
7.6.	Prioritet 2.3. Poboljšanje pristupa zapošljavanju i održivo tržište rada	2016
7.6.1.	Mjera 2.3.1. Potpora skupinama u nepovoljnom položaju na tržištu rada	2017
7.6.2.	Mjera 2.3.2. Usklađivanje potreba tržišta rada s obrazovnim sustavom te poticanje mobilnosti radne snage	2018
7.7.	Prioritet 3.1. Očuvanje okoliša	2020
7.7.1.	Mjera 3.1.1. Zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti	2021
7.7.2.	Mjera 3.1.2. Održivo gospodarenje otpadom	2023
7.7.3.	Mjera 3.1.3. Održivo upravljanje vodama	2024
7.7.4.	Mjera 3.1.4. Podizanje kvalitete tla i zraka	2026
7.7.5.	Mjera 3.1.5. Održivo prostorno planiranje	2028
7.8.	Prioritet 3.2. Učinkovito upravljanje energijom	2030
7.8.1.	Mjera 3.2.1. Poticanje i promoviranje energetske učinkovitosti te racionalno korištenje energetske resursa	2030
7.8.2.	Mjera 3.2.2. Promoviranje i poticanje korištenja novih i obnovljivih izvora energije	2032
7.9.	Prioritet 4.1. Ruralni razvoj na temelju održivih oblika poljoprivrede, šumarstva i ruralnog turizma	2034
7.9.1.	Mjera 4.1.1. Usklađivanje proizvoda i usluga s potrebama tržišta	2034
7.9.2.	Mjera 4.1.2. Poticanje ekološke poljoprivrede i regije bez genetski modificirane proizvodnje	2036
7.9.3.	Mjera 4.1.3. Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta	2038
7.10.	Prioritet 4.2. Razvoj novih te očuvanje tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga	2039
7.10.1.	Mjera 4.2.1. Uspostava regionalnih robnih marki	2039
7.10.2.	Mjera 4.2.2. Valorizacija i zaštita tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga	2041
7.11.	Prioritet 5.1. Uspostavljanje ključnog tima za provođenje Županijske razvojne strategije	2042
7.11.1.	Mjera 5.1.1. Priprema, provođenje, monitoring i evaluacija Županijske razvojne strategije	2043

7.12. Prioritet 5.2. Aktivnosti za potporu prilikom izrade i provođenja visokokvalitetnih projekata usmjerenih na rezultate	2044
7.12.1. Mjera 5.2.1. Izrada i evaluacija studija i projektnih prijedloga	2045
7.12.2. Mjera 5.2.2. Vidljivost i komunikacija	2046
8. POLITIKA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE PREMA POSEBNIM PODRUČJIMA	2046
9. FINANCIJSKI PLAN	2047
9.1. Financijski okvir strategije	2047
10. PROVEDBA ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE	2052
10.1. Institucionalni okvir	2052
10.2. Provedba Županijske razvojne strategije	2053
11. PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE	2054
12. DODACI	2056
12.1. Rezultati konzultacija s Partnerskim vijećem	2056
12.2. Izvještaj o prethodnom vrednovanju ŽRS-a	2057
12.3. Popis osnovnih društveno - gospodarskih područja i podataka te izvora podataka	2057

Popis tabela

Tabela 1: Prirodno kretanje stanovništva	1929
Tabela 2: Procjena ukupnog broja stanovnika po godinama	1930
Tabela 3: Nezaposlene osobe u Varaždinskoj županiji po godinama	1930
Tabela 4: Zaposlenost po županijama	1931
Tabela 5: Poljoprivredne površine Županije prema kategorijama i vlasništvu (ha)	1932
Tabela 6: Prikaz gospodarenja šumama u Varaždinskoj županiji	1935
Tabela 7: Zaštićeni prirodni lokaliteti na području Varaždinske županije	1940
Tabela 8: Područja ekološke mreže u Varaždinskoj županiji	1941
Tabela 9: Indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave Varaždinske županije	1949
Tabela 10: BDP po stanovniku Hrvatske	1951
Tabela 11: Indeksi makroekonomskih kretanja	1952
Tabela 12: Financijski pokazatelji u razdoblju od 2006. do 2009. godine za Varaždinsku županiju	1952
Tabela 13: Financijski pokazatelji gospodarstva Varaždinske županije za razdoblje I-VI. mjeseca 2010. godine	1953
Tabela 14: Financijski pokazatelji za velike, srednje i male poduzetnike	1954
Tabela 15: Poslovanje gospodarstva po djelatnostima u 2008. i 2009. godini	1955
Tabela 16: Turistička noćenja/ležajevi	1956
Tabela 17: Podaci o broju obrtnika Varaždinske županije	1959
Tabela 18: Prikaz broja obrta Varaždinske županije po djelatnostima	1959
Tabela 19: Pregled odobrenih kredita u okviru Programa poticanja malog i srednjeg poduzetništva	1961
Tabela 20: Kreditiranje poduzetnika	1961
Tabela 21: Broj timova u sustavu zdravstvene zaštite prema djelatnosti	1966
Tabela 22: ROP-om određeni strateški cilj 1 i njemu pripadajući prioriteti i mjere	1971
Tabela 23: ROP-om određeni strateški cilj 2 i njemu pripadajući prioriteti i mjere	1972
Tabela 24: ROP-om određeni strateški cilj 3 i njemu pripadajući prioriteti i mjere	1973
Tabela 25: SWOT analiza prirodnih resursa, okoliša i infrastrukture Varaždinske županije	1976
Tabela 26: SWOT analiza gospodarstva Varaždinske županije	1977
Tabela 27: SWOT analiza društvenih djelatnosti na području Varaždinske županije	1978
Tabela 28: SWOT analiza upravljanja razvojem Varaždinske županije	1979
Tabela 29: Pokazatelji za strateški cilj 1	1981
Tabela 30: Pokazatelji za strateški cilj 2	1982

Tabela 31: Pokazatelji za strateški cilj 3.....	1984
Tabela 32: Pokazatelji za strateški cilj 4.....	1985
Tabela 33: Pokazatelji za strateški cilj 5.....	1986
Tabela 34: Matrica strateških ciljeva, prioriteta i mjera	1987
Tabela 35: Pokazatelji za prioritet 1.1. Razvoj turističke ponude	1988
Tabela 36: Pokazatelji za mjeru 1.1.1. Razvoj održive turističke i potporne infrastrukture	1989
Tabela 37: Pokazatelji za mjeru 1.1.2. Razvoj i promocija turističkih proizvoda i usluga	1991
Tabela 38: Pokazatelji za prioritet 1.2. Unapređenje konkurentnosti kroz povezivanje, poslovnu izvrsnost i inovativnost.....	1991
Tabela 39: Pokazatelji za mjeru 1.2.1. Poticanje razvoja novih proizvoda i usluga s visokom dodanom vrijednošću te ulaganje u moderne tehnologije	1993
Tabela 40: Pokazatelji za mjeru 1.2.2. Povećanje prometne dostupnosti i prohodnosti regije te smanjenje transportnih i komunikacijski troškova u gospodarstvu	1995
Tabela 41: Pokazatelji za mjeru 1.2.3. Povezivanje sektora istraživanja i razvoja s privatnim sektorom	1996
Tabela 42: Pokazatelji za mjeru 1.2.4. Stvaranje povoljne klime i uvjeta za izravna strana i domaća ulaganja	1998
Tabela 43: Pokazatelji za prioritet 1.3. Jačanje poduzetničke okoline, poticanje razvoja poduzetništva te internacionalizacija poduzetništva.....	1999
Tabela 44: Pokazatelji za mjeru 1.3.1. Umrežavanje i internacionalizacija poduzetništva.....	2000
Tabela 45: Pokazatelji za mjeru 1.3.2. Podrška razvoju privatnog sektora.....	2002
Tabela 46: Pokazatelji za mjeru 1.3.3. Razvoj i jačanje potporne poduzetničke infrastrukture	2003
Tabela 47: Pokazatelji za prioritet 2.1. Uspostavljanje društva znanja za kreativnu regiju	2004
Tabela 48: Pokazatelji za mjeru 2.1.1. Razvoj inovativne okoline za konkurentniju regiju	2005
Tabela 49: Pokazatelji za mjeru 2.1.2. Poticanje cjeloživotnog učenja.....	2006
Tabela 50: Pokazatelji za mjeru 2.1.3. Poboljšanje uvjeta rada, infrastrukture i opreme u odgojno - obrazovnim institucijama	2008
Tabela 51: Pokazatelji za prioritet 2.2. Podizanje razine kvalitete života	2008
Tabela 52: Pokazatelji za mjeru 2.2.1. Poticanje socijalnog uključivanja osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.....	2010
Tabela 53: Pokazatelji za mjeru 2.2.2. Poticanje razvoja kulturnog prostora i prepoznatljivosti regije.....	2011
Tabela 54: Pokazatelji za mjeru 2.2.3. Zdrava regija	2013
Tabela 55: Pokazatelji za mjeru 2.2.4. Učinkovite javne usluge	2014
Tabela 56: Pokazatelji za mjeru 2.2.5. Razvoj civilnog društva i poticanje volonterstva	
Tabela 57: Pokazatelji za prioritet 2.3. Poboljšanje pristupa zapošljavanju i održivo tržište rada.....	2016
Tabela 58: Pokazatelji za mjeru 2.3.1. Potpora skupinama u nepovoljnom položaju na tržištu rada.....	2018
Tabela 59: Pokazatelji za mjeru 2.3.2. Usklađivanje potreba tržišta rada s obrazovnim sustavom te poticanje mobilnosti radne snage.....	2020
Tabela 60: Pokazatelji za prioritet 3.1. Očuvanje okoliša	2021
Tabela 61: Pokazatelji za mjeru 3.1.1. Zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti.....	2023
Tabela 62: Pokazatelji za mjeru 3.1.2. Održivo gospodarenje otpadom	2024
Tabela 63: Pokazatelji za mjeru 3.1.3. Održivo upravljanje vodama	2026
Tabela 64: Pokazatelji za mjeru 3.1.4. Podizanje kvalitete tla i zraka	2028
Tabela 65: Pokazatelji za mjeru 3.1.5. Održivo prostorno planiranje	2030
Tabela 66: Pokazatelji za prioritet 3.2. Učinkovito upravljanje energijom.....	2030
Tabela 67: Pokazatelji za mjeru 3.2.1. Poticanje i promoviranje energetske učinkovitosti te racionalno korištenje energetske resursa.....	2032
Tabela 68: Pokazatelji za mjeru 3.2.2. Promoviranje i poticanje korištenja novih i obnovljivih izvora energije	2034
Tabela 69: Pokazatelji za prioritet 4.1. Ruralni razvoj na temelju održivih oblika poljoprivrede, šumarstva i ruralnog turizma	2034
Tabela 70: Pokazatelji za mjeru 4.1.1. Usklađivanje proizvoda i usluga s potrebama tržišta	2036

Tabela 71: Pokazatelji za mjeru 4.1.2. Poticanje ekološke poljoprivrede i regije bez genetski modificirane proizvodnje.....	2038
Tabela 72: Pokazatelji za mjeru 4.1.3. Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta	2039
Tabela 73: Pokazatelji za prioritet 4.2. Razvoj novih te očuvanje tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga	2039
Tabela 74: Pokazatelji za mjeru 4.2.1. Uspostava regionalnih robnih marki.....	2041
Tabela 75: Pokazatelji za mjeru 4.2.2. Valorizacija i zaštita tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga	2042
Tabela 76: Pokazatelji za prioritet 5.1. Uspostavljanje ključnog tima za provođenje Županijske razvojne strategije	2043
Tabela 77: Pokazatelji za mjeru 5.1.1. Priprema, provođenje, monitoring i evaluacija Županijske razvojne strategije	2044
Tabela 78: Pokazatelji za prioritet 5.2. Aktivnosti za potporu prilikom izrade i provođenja visokokvalitetnih projekata usmjerenih na rezultate	2045
Tabela 79: Pokazatelji za mjeru 5.2.1. Izrada i evaluacija studija i projektnih prijedloga	2046
Tabela 80: Financijski okvir Županijske razvojne strategije	2047
Tabela 81: Financijski plan za strateški cilj 1	2048
Tabela 82: Financijski plan za strateški cilj 2.....	2049
Tabela 83: Financijski plan za strateški cilj 3.....	2050
Tabela 84: Financijski plan za strateški cilj 4.....	2051
Tabela 85: Financijski plan za strateški cilj 5.....	2051
Tabela 86: Način komunikacije s pojedinom skupinom dionika razvoja.....	2052
Tabela 87: Pregled pokazatelja prema prioritetima i mjerama te njihovih ciljanih vrijednosti do kraja 2013. godine	2055

Popis slika

Slika 1: Geografski i geopolitički položaj Varaždinske županije	1927
Slika 2: Administrativna podjela Varaždinske županije na gradove i općine	1928
Slika 3: Gustoća naseljenosti stanovništva Varaždinske županije (stanje 2000. godine)	1928
Slika 4: Obrazovna struktura nezaposlenih u listopadu 2010. god.	1930
Slika 5: Poljoprivredno zemljište Varaždinske županije (stanje 2000. godine).....	1933
Slika 6: Šume Varaždinske županije (stanje 2000. godine)	1934
Slika 7: Vodne površine i resursi Varaždinske županije (stanje 2000. godine).....	1936
Slika 8: Vodoopskrbna područja Varaždinske županije (stanje 2004. godine)	1943
Slika 9: Prikaz vodoopskrbe Varaždinske županije (stanje 2004. godine)	1944
Slika 10: Sustav odvodnje (stanje 2004. godine)	1944
Slika 11: Državne ceste u Varaždinskoj županiji (stanje 2004. godine).....	1946
Slika 12: Prikaz željezničkih pravaca u Varaždinskoj županiji (stanje 2010. godine)	1946
Slika 13: Stupanj razvijenosti jedinica lokalne samouprave Varaždinske županije (stanje 2010. godine)	1949
Slika 14: Usporedba indeksa razvijenosti na NUTS II razini - Sjeverozapadna Hrvatska	1951
Slika 15: Indeks razvijenosti na NUTS I razini - Republika Hrvatska	1951
Slika 16: Prioriteti i mjere strateškog cilja 1	1951
Slika 17: Prioriteti i mjere strateškog cilja 2.....	1982
Slika 18: Prioriteti i mjere strateškog cilja 3.....	1983
Slika 19: Prioriteti i mjere strateškog cilja 4.....	1984
Slika 20: Prioriteti i mjere strateškog cilja 5.....	1985

Popis izvora tabela

1. Tabela 1: Prirodno kretanje stanovništva - Statističko priopćenje 7.1.1./10
2. Tabela 2: Procjena ukupnog broja stanovnika - Statističko priopćenje 7.1.4./09
3. Tabela 3: Nezaposlene osobe u Varaždinskoj županiji - HZZ PS Varaždin

4. Tabela 4: Zaposlenost po županijama - DZS, Statističke informacije 2008., 2009., 2010. ¹
5. Tabela 5: Poljoprivredne površine Županije prema kategorijama i vlasništvu (ha) - Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Varaždin, 2010
6. Tabela 6: Prikaz gospodarenja šumama u Varaždinskoj županiji - Šumsko-gospodarska osnova područja 2006. - 2015.
7. Tabela 7: Zaštićeni prirodni lokaliteti na području Varaždinske županije - Javna ustanova za zaštitu prirodnih vrijednosti Varaždinske županije, 2010.
8. Tabela 8: Područja ekološke mreže u Varaždinskoj županiji - Javna ustanova za zaštitu prirodnih vrijednosti Varaždinske županije, 2010.
9. Tabela 9: Indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave Varaždinske županije - Popis stanovništva 2001., DZS², Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva³, Zakon o područjima od posebne državne skrbi⁴, Zakon o brdsko-planinskim područjima⁵
10. Tabela 10: BDP po stanovniku Hrvatske - DZS, 2010.
11. Tabela 11: Indeksi makroekonomskih kretanja - DZS
12. Tabela 12: Financijski pokazatelji u razdoblju od 2006. do 2009. godine za Varaždinsku županiju - Fina, HGK
13. Tabela 13: Financijski pokazatelji gospodarstva Varaždinske županije za razdoblje I-VI. mjeseca 2010. godine - Fina, 2010.
14. Tabela 14: Financijski pokazatelji za velike, srednje i male poduzetnike - Županijska komora Varaždin; FINA Varaždin, 2010.
15. Tabela 15: Poslovanje gospodarstva po djelatnostima u 2008. i 2009. godini - HGK - Županijska komora Varaždin, FINA
16. Tabela 16: Turistička noćenja/ležajevi - Podaci Državnog zavoda za statistiku, Turistička zajednica Varaždinske županije
17. Tabela 17: Podaci o broju obrtnika Varaždinske županije - HOK - Županijska komora Varaždin
18. Tabela 18: Prikaz broja obrta Varaždinske županije po djelatnostima - HOK- Županijska komora Varaždin
19. Tabela 19: Pregled odobrenih kredita u okviru Programa poticanja malog i srednjeg poduzetništva - Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije, 2010.
20. Tabela 20: Kreditiranje poduzetnika - GARA, 2010.
21. Tabela 21: Broj timova u sustavu zdravstvene zaštite prema djelatnosti - Zavod za javno zdravstvo, 2010.
22. Tabela 22: ROP-om određeni strateški cilj 1 i njemu pripadajući prioriteti i mjere - Regionalni operativni program Varaždinske županije, 2006.
23. Tabela 23: ROP-om određeni strateški cilj 2 i njemu pripadajući prioriteti i mjere - Regionalni operativni program Varaždinske županije, 2006.
24. Tabela 24: ROP-om određeni strateški cilj 3 i njemu pripadajući prioriteti i mjere - Regionalni operativni program Varaždinske županije, 2006.

Popis izvora slika

1. Slika 1: Geografski i geopolitički položaj Varaždinske županije - Prostorni plan Varaždinske županije, 2000. godina
2. Slika 2: Administrativna podjela Varaždinske županije na gradove i općine - Agencija za razvoj Varaždinske županije, 2010. godina
3. Slika 3: Gustoća naseljenosti stanovništva Varaždinske županije - Prostorni plan Varaždinske županije, 2000. godina
4. Slika 4: Obrazovna struktura nezaposlenih u rujnu 2010.god. - HZZ, Područna služba Varaždin
5. Slika 5: Poljoprivredno zemljište Varaždinske županije - Prostorni plan Varaždinske županije, 2000. godina
6. Slika 6: Šume Varaždinske županije - Prostorni plan Varaždinske županije, 2000. godina
7. Slika 7: Vodne površine i resursi Varaždinske županije - Prostorni plan Varaždinske županije iz 2000. godine

¹ DZS podatke o zaposlenima obrađuje temeljem statističkih istraživanja i Ankete o radnoj snazi (zbog mogućnosti međunarodne usporedivosti podataka). Prema Anketi, zaposleni su osobe koje u referentnom razdoblju obavljaju bilo kakav posao za novac ili u naturi, članovi obitelji koji pomažu u poslu, mogu biti umirovljenici, studenti itd., dakle osobe bez formalnoga radnog odnosa. Ovaj obuhvat podataka odnosi se na ukupno zaposlene, u pravnim osobama, obrtu, slobodnoj profesiji. To su po Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. godine poljoprivredne, nepoljoprivredne djelatnosti (rudarstvo i vađenje, prerađivačka industrija, opskrba električnom energijom, plinom i vodom i građevinarstvo) te uslužne djelatnosti (trgovina, ugostiteljstvo, prijevoz, financijsko posredovanje, poslovanje nekretninama, javna uprava, obrazovanje, zdravstvena zaštita i socijalna skrb, ostale uslužne djelatnosti).

² Ocjenjivanje i razvrstavanje jedinica lokalne samouprave prema razvijenost

³ Ocjenjivanje i razvrstavanje županija prema razvijenosti

⁴ NN 44/96, 57/96, 124/97, 129/99, 73/00, 87/00, 69/01, 94/01, 88/02, 26/03, 179/04, 42/05, 79/05, 90/05, 83/08, 86/08

⁵ 12/02, 32/02, 117/03, 42/05, 90/05, 80/08, 83/08

8. Slika 8: Vodoopskrbna područja Varaždinske županije - Novelacija vodoopskrbnog plana Varaždinske županije, 2004.
9. Slika 9: Prikaz vodoopskrbe Varaždinske županije - Novelacija vodoopskrbnog plana Varaždinske županije, 2004.
10. Slika 10: Sustav odvodnje - Novelacija vodoopskrbnog plana Varaždinske županije, 2004.
11. Slika 11: Državne ceste u Varaždinskoj županiji - Županijska uprava za ceste, 2004.
12. Slika 12: Prikaz željezničkih pravaca u Varaždinskoj županiji - Hrvatske željeznice, 2010.
13. Slika 13: Stupanj razvijenosti jedinica lokalne samouprave Varaždinske županije - Županijski zavod za prostorno uređenje, 2010.

Popis i pojašnjenje kratica

AZRA	Agencija za razvoj Varaždinske županije
BDP	Bruto domaći proizvod
CETC	Central European Transport Corridor Initiative (Inicijativa za centralno europski transportni koridor)
CARDS	Pomoć zajednice za obnovu, razvoj i stabilizaciju (engl. Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilization)
CEI	Central European Initiative (Centralno europska inicijativa)
DTK	Distributivna telefonska kanalizacija
DZS	Državni zavod za statistiku
ECDL	European Computer Driving Licence (Europska računalna diploma)
EU	Europska unija
FINA	Financijska agencija
GARA	Garancijska agencija Varaždinske županije
GIS	Grafičko informativni sustav
GMO	Genetically modified organism (Genetski modificirani organizam)
GPR	Ground-penetrating radar
ha	Hektar
HAKOM	Hrvatska agencija za telekomunikacije
HEP	Hrvatske elektroprivreda
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HOK	Hrvatska obrtnička komora
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
HZZO	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
ICAO	International Civil Aviation Organization (Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo)
ICT	Informacijske i elektroničke komunikacijske tehnologije (engl. Information and Communication Technologies)
INTERREG IIIA	Inicijativa Europske zajednice pokrenuta radi razvijanja prekogranične suradnje između pograničnih područja na unutarnjim i vanjskim granicama EU. Inicijativa je započeta 1990. godine, a u Financijskoj perspektivi 2000.-2006. nalazila se u svojoj trećoj fazi. U toj se fazi sastojala od tri linije: INTERREG III A - prekogranična suradnja, INTERREG III B - transnacionalna suradnja i INTERREG III C -međuregionalna suradnja
IPA	Instrument za pretpristupnu pomoć (engl. Instrument for Pre-accession Assistance)
IRE	Institut europskih regija
IT	Informatičke tehnologije
JLS	Jedinica lokalne samouprave
JU	Javna uprava
KV	Kvalificirani
MINGORP	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
NUTS II	Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku (fr. Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques)
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo

AZRA	Agencija za razvoj Varaždinske županije
OŠ	Osnovna škola
PHARE	Program pretpristupne pomoći EU u razdoblju od 1989. do 2006. (eng. Poland and Hungary: Assistance to Reconstruct the Economy)
RH	Republika Hrvatska
ROP	Regionalni operativni program
SEE	South East Europe Transnational Cooperation Programme
SIDA	Švedska agencija za razvojnu suradnju (Swedish International Development Cooperation Agency)
SWOT	Analiza snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji
VKV	Visokokvalificirani
ŽCP	Željezničko-cestovni prijelaz
ŽRS	Županijska razvojna strategija

1. UVOD

Županijska razvojna strategija (ŽRS) planski je dokument za učinkovitije i uspješnije upravljanje razvojem regija i njihovih lokalnih zajednica.

Županijske razvojna strategija Varaždinske županije izrađena je u skladu s Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (»Narodne novine« broj 53/10), Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske te Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (»Narodne novine« br. 153/09). Ona predstavlja osnovu za planiranje razvoja Županije oslanjajući se na identificirane strateške ciljeve, razvojne prioritete i mjere.

U svrhu ostvarenja cilja regionalne politike potrebno je zajedničko i usklađeno djelovanje brojnih partnera, te je za izradu Županijske razvojne strategije osnovana Radna skupina te Partnersko vijeće. Navedena tijela osnovana su s ciljem postizanja konsenzusa te zajedničkog rada u definiranju strateških odrednica Varaždinske županije koje će imati svrhu postizanja optimalnog razvoja i blagostanja svih područja. Na taj način omogućeno je uključivanje javnosti u upravljanje regionalnim i lokalnim razvojem, te su ključni sudionici u razvoju Županije upoznati sa smislom, važnošću i ostvarivanjem partnerstva u razvoju.

Kako je pristupanje Europskoj uniji važan čimbenik koji utječe na porast značenja regionalne razvojne politike, potrebna je kvalitetna priprema za korištenje fondova Europske unije namijenjenih regionalnom razvoju. Poseban naglasak se kod toga stavlja na smanjenje unutarnjih regionalnih razvojnih razlika te bržeg približavanja prosječnoj razini društvenog razvoja u Europskoj uniji, što je definirano i Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske.

Ovakav partnerski pristup izradi i provedbi Županijske razvojne strategije povećati će razinu znanja i vještina različitih dionika potrebnih za upravljanje razvojem te ojačati njihove sposobnosti za identificiranje, pripremanje, izradu i vrednovanje razvojnih programa i projekata. Kao sastavni dio ŽRS-a postavljena je i kvalitetna osnova za planiranje razvoja preko izrade baze projekata s lokalne i regionalne razine. Time su stvoreni preduvjeti za kandidiranje razvojnih projekata različitih dionika razvoja (gradova, općina, javnih institucija, civilnog društva, obrazovnih institucija, privatnog sektora i ostalih) na različite fondove Europske unije, nacionalne, regionalne i lokalne fondove te na fondove kojima raspolažu privatni ulagači. ŽRS pridonosi i jačanju međužupanijske, prekogranične i međuregionalne suradnje kroz poticanje realizacije zajedničkih razvojnih projekata te pruža osnovu za privlačenje interesa investitora i ostvarivanje javno-privatnog partnerstva.

Proces izrade Županijske razvojne strategije

Pri izradi ŽRS-a Varaždinske županije korištena je metodologija prema Pravilniku o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (»Narodne novine«, broj 53/10). ŽRS je izradila Agencija za razvoj Varaždinske županije u suradnji s Varaždinskom županijom, Radnom skupinom i Partnerskim vijećem.

Sukladno usvojenoj metodologiji, Županijska razvojna strategija Varaždinske županije sadrži:

- I. Uvod
- II. Sažetak
- III. Analizu / ocjenu stanja
- IV. Rezultate provođenja prijašnjih strategija
- V. Analizu snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji (SWOT analizu) Varaždinske županije
- VI. Viziju i strateške ciljeve Varaždinske županije
- VII. Prioritete i mjere

- VIII. Politiku županije prema posebnim područjima
- IX. Financijski plan
- X. Provedbu Županijske razvojne strategije
- XI. Praćenje i izvještavanje
- XII. Dodatke

Tijekom izrade osnovne analize koja daje pregled trenutnog stanja, trendova i potreba na području Varaždinske županije definirano je šest osnovnih društveno-gospodarskih područja unutar kojih su se prikupljali adekvatni podaci. Ta područja određena su sukladno Pravilniku o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija te uključuju:

1. položaj i administrativnu podjelu,
2. demografska i prirodna obilježja,
3. zaštitu okoliša,
4. infrastrukturu,
5. gospodarstvo te
6. društvene djelatnosti.

Prilikom prikupljanja podataka za izradu osnovne i SWOT analize, velika je pažnja posvećena kvaliteti podataka i pokazatelja pošto su oni bili osnova za daljnje planiranje razvoja varaždinske regije. Kako bi se osigurala dosljednost praćenja podataka, u prilogu ove Županijske razvojne strategije dan je i popis izvora podataka (prilog 12.3.).

Podaci su sistematizirani prema navedenim osnovnim društveno-gospodarskim područjima u elektronskoj bazi koju vodi Agencija za razvoj Varaždinske županije te svim dionicima, po potrebi i upitu, distribuira podatke i izvedene pokazatelje u svrhu izrade njihovih razvojnih programa i planova te ostalih dokumenata

Nakon što su prikupljeni podaci i pokazatelji obrađeni, izrađene su analiza stanja i SWOT analiza. Kod odabira načina prikaza analiza odabran je sadržajan prikaz podataka i pokazatelja.

Na temelju analize stanja i SWOT analize, utvrđene su specifične i raznolike mogućnosti i koncepcije razvoja Županije koje će zajedno dovesti k izgradnji društva znanja u ugodnoj životnoj i radnoj sredini. Na temelju tih mogućnosti i koncepcija razvoja definirana je razvojna vizija Varaždinske županije.

Temeljem utvrđene vizije, određeno je pet ključnih strateških ciljeva Varaždinske županije. Unutar svakog cilja definirani su ključni razvojni prioriteti te skup mjera za njihovo ostvarivanje.

Za svaki od 12 utvrđenih prioriteta razrađene su mjere. Razrada pojedinačnih mjera uz opis mjere i ključne aktivnosti sadrži i precizno definirane nositelje, korisnike i ciljane skupine te pokazatelje za vrednovanje doprinosa pojedine mjere razvoju Varaždinske županije. Prilikom pripreme Županijske razvojne strategije, i kod izrade osnovne analize, SWOT analize te kod definiranja ciljeva, prioriteta i mjera, velika je pažnja posvećena tome da se odaberu kvalitetni pokazatelji koji nedvosmisleno pokazuju napredak u razvoju Varaždinske županije. Isto tako, pokazatelji su odabrani na taj način da uključuju i dinamičke i statičke pokazatelje kako bi se što više olakšao monitoring i evaluacija Županijske razvojne strategije.

Izrađena je elektronska baza projekata čiju će provedbu pratiti Županija, Agencija za razvoj Varaždinske županije te Partnersko vijeće ŽRS-a. Utvrdit će se i kriteriji na temelju kojih će se utvrđivati prioritetni razvojni projekti prijavljeni u bazu projekata. Ti prioritetni razvojni projekti će se prijavljivati u središnju bazu projekata na nacionalnoj razini. Kriteriji će biti sadržani u detaljnom Akcijskom planu Županijske razvojne strategije čiji će nacrt izraditi Agencija za razvoj Varaždinske županije.

Sukladno Akcijskom planu prilagodit će se i financijski okvir izrađen na temelju definiranih ciljeva, prioriteta i mjera a koji je sastavni dio ove Županijske razvojne strategije (poglavlje 9). Financijski okvir će se usklađivati na godišnjoj razini. U procesu godišnjeg usklađivanja financijskog okvira Županija će surađivati s jedinicama lokalne samouprave sa svog područja, državnom upravom te svim ostalim potencijalnim izvorima financiranja provedbe ŽRS-a.

U prilogu dokumenta nalaze se Komunikacijska strategija i Komunikacijski akcijski plan te izvještaj o prethodnom vrednovanju ŽRS-a kojeg je izradila tvrtka MICRO Projekt d.o.o.

Komunikacijski akcijski plan također sadrži i metode te alate koji olakšavaju organizirano distribuiranje podataka i pokazatelja različitim korisnicima i dionicima regionalnog razvoja. Ujedno, u sklopu strateškog cilja 5 Tehnička pomoć, predviđena je i posebna mjera 5.2.2. Komunikacija i vidljivost koja će dodatno osigurati kvalitetno i pravovremeno distribuiranje podataka i pokazatelja različitim interesnim skupinama.

Pojedini dijelovi ŽRS-a koje je izradila Agencija za razvoj Varaždinske županije komentirani su, mijenjani te nadopunjavani u konzultaciji s Radnom skupinom i Partnerskim vijećem za izradu ŽRS-a tijekom cjelokupnog procesa izrade Županijske razvojne strategije.

2. SAŽETAK

Županijsku razvojnu strategiju Varaždinske županije 2011. - 2013. izradila je Agencija za razvoj Varaždinske županije u suradnji s Varaždinskom županijom, Radnom skupinom i Partnerskim vijećem, a prema metodologiji preporučenoj od nadležnog Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva.

Sukladno usvojenoj metodologiji, Županijska razvojna strategija Varaždinske županije sadrži:

- I. Uvod
- II. Sažetak
- III. Analizu / ocjenu stanja
- IV. Rezultate provođenja prijašnjih strategija
- V. Analizu snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji (SWOT analizu) Varaždinske županije
- VI. Viziju i strateške ciljeve Varaždinske županije
- VII. Prioritete i mjere
- VIII. Politiku Županije prema posebnim područjima
- IX. Financijski plan
- X. Provedbu Županijske razvojne strategije
- XI. Praćenje i izvještavanje
- XII. Dodatke

Osnovna analiza daje pregled stanja, trendova, problema i potreba Varaždinske županije, strukturirano u šest osnovnih obilježja: položaj i administrativna podjela, demografska i prirodna obilježja, zaštita okoliša, infrastruktura, gospodarstvo te društvene djelatnosti.

U SWOT analizi identificiraju se snage Županije koje će se kroz prioritete i mjere nastojati pojačati i iskoristiti za razvoj te slabosti koje treba prevladati gdje je to moguće; mogućnosti prepoznate u okruženju za koje se treba pripremiti i iskoristiti ih u najvećoj mogućoj mjeri, te prijetnje koje će se nastojati svesti na najmanju moguću mjeru.

Analiza stanja, SWOT analiza te konzultacije s partnerima pokazale su da globalna ekonomija i brze promjene u području tehnologija, novih modela upravljanja, novih energetske izvora te na drugim područjima ljudskog djelovanja predstavljaju za Varaždinsku županiju nove mogućnosti za razvoj i napredovanje.

Zaključci osnovne i SWOT analize ukazali su na specifične i raznolike mogućnosti i koncepcije razvoja Županije koje zajedno vode k izgradnji društva znanja u ugodnoj životnoj i radnoj sredini, temeljem čega su Radna skupina, Partnersko vijeće i Agencija za razvoj Varaždinske županije (AZRA) definirali sljedeću razvojnu viziju Varaždinske županije:

Varaždinska županija ulaganjem u gospodarstvo i obrazovanje, kao pokretačke snage razvoja, postaje konkurentna sredina koja svojim građanima osigurava visoku kvalitetu života i rada.

Ostvarenjem ove vizije Varaždinska županija će postati područje dinamične ekonomije koja se temelji na vrhunskom znanju, modernoj industriji te informacijskim i komunikacijskim tehnologijama. U Varaždinskoj županiji će se uspostaviti »kultura natprosječnih rezultata« čime će se uspostaviti fleksibilna, kreativna i poduzetnička okolina koja će poticati povezivanje interesa javnog i privatnog sektora, kapitala i znanja.

Kroz cjelokupan proces transformacije Varaždinske županije u regiju temeljenu na znanju, uz poticanje multikulturalnosti i tolerancije, Varaždinska županija će graditi svoj razvoj i napredak na principima održivog razvoja, a prije svega na očuvanju prirodnog i kulturnog bogatstva kako bi osigurala i kvalitetno mjesto za život budućim generacijama.

Temeljem utvrđene vizije, određeno je pet ključnih strateških ciljeva Varaždinske županije:

Cilj 1: Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije

Cilj 2: Razvijeni ljudski resursi i povećana kvaliteta života

Cilj 3: Zaštita okoliša i upravljanje energijom

Cilj 4: Ruralni razvoj

Cilj 5: Tehnička pomoć

Strategija ostvarenja postavljene vizije i strateških ciljeva određena je na način da su se unutar svakog cilja definirali ključni razvojni prioriteti te skup mjera za njihovo ostvarivanje. Kroz tih 5 strateških ciljeva definirano je 12 prioriteta:

Prioritet 1: Razvoj turističke ponude

Prioritet 2: Unapređenje konkurentnosti kroz povezivanje, poslovnu izvrsnost i inovativnost

Prioritet 3: Jačanje poduzetničke okoline, poticanje razvoja poduzetništva te internacionalizacija poduzetništva

Prioritet 4: Uspostavljeno društvo znanja za kreativnu regiju

Prioritet 5: Podignuta razina kvalitete života

Prioritet 6: Pобољшан pristup zapošljavanju i održivo tržište rada

Prioritet 7: Očuvanje okoliša

Prioritet 8: Učinkovito upravljanje energijom

Prioritet 9: Ruralni razvoj na temelju održivih oblika poljoprivrede, šumarstva i ruralnog turizma

Prioritet 10: Razvoj novih te očuvanje tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga**Prioritet 11: Uspostava ključnog tima za provođenje Županijske razvojne strategije****Prioritet 12: Aktivnosti za potporu prilikom izrade i provođenja visokokvalitetnih projekata usmjerenih na rezultate**

Prioriteti Županijske razvojne strategije utvrđeni su na temelju podataka dobivenih u osnovnoj analizi i provedenoj SWOT analizi. Sagledavanje trenutnog stanja, aktualnih problema, mogućnosti, ali i prijetnji temelj je planiranja daljnjeg razvoja Varaždinske županije. Stoga su, uzevši u obzir trenutno stanje i raspoloživi potencijal, prioriteti usmjereni na sljedeća područja :

Razvoj turizma, uz naglasak na ruralni turizam - kako bi se što bolje iskoristili turistički potencijali na području Županije potrebno je poticati razvoj turističke infrastrukture, ali i razvoj novih proizvoda i usluga, u skladu s trendovima na turističkom tržištu i odrednicama održivog razvoja.

Konkurentnost - kroz povezivanje, poslovnu izvrsnost i inovativnost želi se posebno naglasiti potreba Varaždinske županije za tehnološkim razvojem i uvođenjem kulture inovacija u sva područja gospodarstva.

Poduzetništvo - iako Varaždinska županija ima relativno jak industrijski sektor, nositelji gospodarskog razvoja županije su mikro, mala i srednja poduzeća. Upravo oni omogućavaju fleksibilnost i prilagodbu trendovima otvorenog tržišta. Stoga valja poticati daljnji razvoj malog i srednjeg poduzetništva na području Varaždinske županije, što infrastrukturno, što kroz usvajanje znanja.

Znanje - ljudski resursi predstavljaju jedan od osnovnih razvojnih potencijala Varaždinske županije. Zbog toga je potrebno nastaviti poticati povećanje razine znanja te inovativnosti u svim područjima ljudskog djelovanja, čime će se doprinijeti razvoju varaždinske regije u regiju znanja.

Kvaliteta života - treba temeljiti na razvoju kulturnog i regionalnog identiteta te uravnoteženom razvoju svih područja Varaždinske županije. Potrebno je nastaviti razvoj učinkovitog i poticajnog okruženja za život i rad stanovnika, koji se temelji na otvorenosti, interkulturalnom dijalogu i raznovrsnosti.

Zapošljavanje - potrebno je uspostaviti mehanizme za brzu prilagodbu radne snage potrebama tržišta rada, kao i potaknuti sistematsku kadrovsku politiku zapošljavanja osoba u nepovoljnom položaju i to, prije svega, u malim i srednjim poduzećima.

Okoliš - na području očuvanja okoliša potrebna su velika ulaganja kako bi se u cijelosti zadovoljili standardi zaštite okoliša. To se prvenstveno odnosi na očuvanje kvalitete vodnih resursa i gospodarenje otpadom.

Energija - u Varaždinskoj županiji ne postoji obrazac učinkovitog korištenja energetske regije. Iako su trendovi u korištenju energije i diversifikacija energije prisutni, tek je posljednjih godina njihov rast značajniji, no još uvijek ispod razine energetske učinkovitosti razvijenijih zemalja.

Održivi ruralni razvoj - analiza stanja jasno pokazuje da su ruralna područja u Varaždinskoj županiji slabije razvijena od urbanih. Isto tako, stupanj razvoja pojedinih ruralnih prostora je također različit, što predstavlja prostor za odabir smjera i smišljenu provedbu razvoja ruralnih područja u Županiji.

Novi i tradicionalni proizvodi, usluge i obrti - potrebno je poticati očuvanje i valorizaciju tradicionalnih proizvoda, usluga i obrta kako bi se učinkovito iskoristio razvojni potencijal ruralnih područja i njihova konkurentnost na otvorenom tržištu.

Provedbeni tim - za provođenje Županijske razvojne strategije valja oformiti provedbeni tim koji će pripremati sve potrebne dokumente te osigurati provođenje, monitoring i evaluaciju Županijske razvojne strategije.

Projektnu potporu - budući da su projekti koji će se provoditi u različitim stupnjevima pripreme, potrebno je dionicima regionalnog razvoja pružiti adekvatnu pomoć prilikom izrade i provođenja visokokvalitetnih projektnih prijedloga, kako bi se osiguralo postizanje ciljeva i pridonijelo postizanju vizije Županijske razvojne strategije.

Za svaki od prioriteta razrađene su mjere. Razrada pojedinačnih mjera uz opis mjere i ključne aktivnosti sadrži precizno definirane korisnike te indikatore za vrednovanje razine doprinosa pojedine mjere konkretnoj prioritetnoj aktivnosti.

Za provedbu Županijske razvojne strategije s obzirom na definirane strateške ciljeve, prioritete i mjere predviđeni su različiti izvori financijskih sredstava koji su prikazani u financijskom okviru koji čini sastavni dio ove Strategije.

U procesu godišnjeg usklađivanja financijskog okvira, Županija će surađivati s jedinicama lokalne samouprave s područja Varaždinske županije, državnom upravom te svim ostalim dionicima regionalnog razvoja kako bi uskladila raspoloživa financijska sredstva s Planom razvojnih programa regionalne i lokalne samouprave, te uključila sve projekte od regionalnog značaja, koji će se financirati proračunskim sredstvima županije, lokalne samouprave te iz ostalih izvora financiranja.

Prioritetne projekte, u skladu utvrđenim ciljevima, prioritetima i mjerama određenima u okviru Županijske razvojne strategije provodit će njihovi nositelji - različite javne i privatne institucije, gospodarski subjekti, jedinice lokalne i područne (regionalne) uprave te ostali dionici razvoja. Nositelji će međusobno sudjelovati, posebice na projektima od regionalnog značaja.

Partnersko vijeće će nadzirati i vrednovati provedbu Županijske razvojne strategije. Agencija za razvoj Varaždinske županije (AZRA) će biti zadužena za praćenje provedbe projekata prvenstveno preko prikupljanja podataka o pokazateljima određenima na razini ciljeva, prioriteta i mjera te preko analize prikupljenih podataka. Agencija za razvoj Varaždinske županije će također biti zadužena da izvještava Partnersko vijeće o rezultatima provedbe definiranih aktivnosti u Akcijskom planu.

Također, Agencija za razvoj Varaždinske županije, Varaždinska županija te Partnersko vijeće Županijske razvojne strategije biti će zaduženi za neprekidan nadzor indikativne liste projekata te pružanje pomoći prilikom

pripreme i provođenja projekata uključenih u navedenu listu. Također, iz indikativne liste projekata Županijske razvojne strategije odabrat će se prioritetni razvojni projekti koji će se prijaviti u središnju nacionalnu bazu projekata. Kriteriji za odabir tih projekata biti će utvrđeni u Akcijskom planu Županijske razvojne strategije. Agencija za razvoj Varaždinske županije bit će zadužena za pripremu navedenog detaljnog Akcijskog plana, praćenje njegova provođenja i izvještavanje prema nacionalnoj razini, Varaždinskoj županiji ili Partnerskom vijeću.

Županija će svake godine najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu podnositi godišnja izvješća Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva o rezultatima provedbe Županijske razvojne strategije.

Radi informiranja javnosti te podizanja svijesti o ulozi i značaju Županijske razvojne strategije za razvoj Varaždinske županije i jedinica lokalne samouprave s područja Varaždinske županije izrađena je Komunikacijska akcijska strategija Županijske razvojne strategije. U roku od 60 radnih dana nakon usvajanja Županijske razvojne strategije od strane Skupštine Varaždinske županije izradit će se i Akcijski plan provedbe za naredno proračunsko programsko razdoblje (2011. - 2013.)

Komunikacijska akcijska strategija će osigurati prikladne komunikacijske alate te sredstva namijenjena Županiji i jedinicama lokalne samouprave za učinkovitu komunikaciju potrebnu za izradu, provedbu, monitoring i evaluaciju Županijske razvojne strategije. Nadalje, kroz provođenje Komunikacijske akcijske strategije podići će se svijest javnosti o ulozi i značaju Županijske razvojne strategije za napredak Varaždinske županije i jedinica lokalne samouprave te o strateškim smjernicama razvoja Županije.

U prilogu dokumenta osim Komunikacijske strategije i komunikacijskog akcijskog plana nalazi se izvještaj o prethodnom vrednovanju Županijske razvojne strategije kojeg je izradila hrvatska konzultantska tvrtka MICRO Projekt d.o.o. kao dio ex ante evaluacije pripreme Strategije. Nakon što će biti izrađen Akcijski plan Županijske razvojne strategije, on će također postati jedan od priloga Strategije.

3. ANALIZA / OCJENA STANJA

3.1. POLOŽAJ I ADMINISTRATIVNA PODJELA

3.1.1. Geografski položaj

Varaždinska županija nalazi se na krajnjem sjevernom dijelu Republike Hrvatske, gdje graniči s Republikom Slovenijom na sjeverozapadu, Međimurskom županijom na sjeveroistoku, Koprivničko-križevačkom županijom na jugoistoku, Zagrebačkom županijom na jugu te Krapinsko-zagorskom županijom na jugozapadu. (Slika 1.) Značajno obilježje geografskog položaja Varaždinske županije je i blizina granice Republike Austrije i Republike Mađarske.

Slika 1: Geografski i geopolitički položaj Varaždinske županije

3.1.2. Administrativna podjela

Varaždinska županija administrativno je podijeljena na 6 gradova i 22 općine (Slika 2). Sjedište Županije je grad Varaždin s 49.075 stanovnika (prema popisu stanovništva 2001. godine).

Status grada u Varaždinskoj županiji imaju Varaždin, Ivanec, Lepoglava, Ludbreg, Novi Marof i Varaždinske Toplice.

Površinom najveći grad je Novi Marof (111,75 km²), a najmanji Varaždin (59,45 km²). Najveća općina je Bednja (78,01 km²), a najmanja Beretinec (12,40 km²).

Slika 2: Administrativna podjela Varaždinske županije na gradove i općine

3.2. DEMOGRAFSKA I PRIRODNA OBILJEŽJA

3.2.1. Stanovništvo i naselja

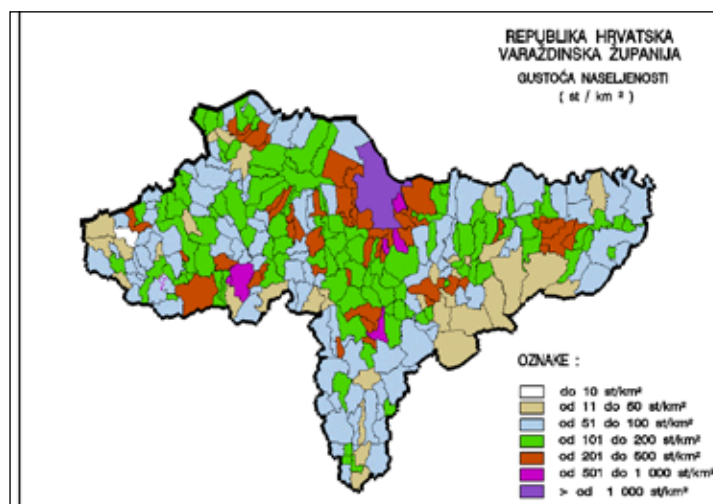
Prema popisu stanovništva iz 2001. godine, Varaždinska županija ima 184.769 stanovnika, što čini 4,16% ukupnog stanovništva Hrvatske. Od ukupnog broja stanovništva Varaždinske županije, 89.839 su muškarci, a 94.930 žene. Ukupan broj kućanstava je 56.095, a prosječna veličina kućanstva je 3,29 članova.

Prema broju stanovnika, najveći grad u županiji je Varaždin (49.075), a najveća Općina je Trnovec Bartolovečki (6.852). Najmanji grad su Varaždinske Toplice (6.973), a najmanja općina, prema istom kriteriju, je Breznički Hum (1.575).

Gustoća naseljenosti u Varaždinskoj županiji (prema popisu stanovnika iz 2001. godine) iznosi 146,49 st/km², što je znatno iznad prosjeka gustoće naseljenosti Republike Hrvatske (78,4 st/km²). Najgušće je naseljen grad Varaždin (825,48 st/km²), a među općinama najrjeđe je naseljena Općina Ljubešćica (55,03 st/km²).

Indeks starenja populacije (prema popisu stanovnika iz 2001. godine) u Varaždinskoj županiji iznosi 87 te je ispod državnog prosjeka koji iznosi 90,7.

Prema popisu stanovnika iz 2001. godine, ukupan broj pripadnika nacionalnih manjina (2.532), sudjeluje sa sljedećim udjelima u ukupnom broju stanovnika: 0,41% Srba, 0,30% Slovenaca, 0,24% Roma, 0,16% Albanaca, a ostale manjine zastupljene su u vrlo malom postotku.

Slika 3: Gustoća naseljenosti stanovništva Varaždinske županije (stanje 2000. godine)

Prema procjeni Državnog zavoda za statistiku iz 2009. godine, Varaždinska županija ima 180.252 stanovnika, od toga 87.6409 muškaraca i 92.622 žena. Usporedbom procjene iz 2009. godine i podataka prema popisu stanovnika iz 2001. godine vidljiv je prirodan pad broja stanovnika. U 2008. godini broj živorođenih je 1.780 osoba, a broj umrlih 2.280 osoba te stoga prirodni prirast iznosi -500. Vitalni indeks⁶ iznosi 78,1. Trend prirodnog kretanja broja stanovnika Varaždinske županije, u razdoblju⁷ od početka 2003. do kraja 2007. godine, ukazuje na izrazitu depopulaciju (broj umrlih veći od broja živorođenih od 30% do 50%). Za usporedbu, u Republici Hrvatskoj broj živorođenih u 2009. godini iznosio je 44.577, a broj umrlih 52.414. Prirodni prirast je -7.837, a vitalni indeks iznosi 85.

Godina	Prirodni prirast		Vitalni indeks	
	RH	Varaždinska županija	RH	Varaždinska županija
2006.	-8,932	-361	82,3	83
2007.	-10,457	-595	80	74,3
2008.	-8,398	-627	83,9	73,4
2009.	-7,837	-500	85	78,1

Tabela 1: Prirodno kretanje stanovništva

Varaždinska županija ima izrazito velik broj malih naselja te vrlo disperznu naseljenost. Prevladavaju naselja do 1.000 stanovnika, u kojima živi gotovo polovica ukupnog stanovništva Županije (prosjeak Republike Hrvatske je 1/3 od ukupnog broja stanovnika, tj. 1/3 ukupnog stanovništva Republike Hrvatske živi u naseljima koja imaju do 1.000 stanovnika). Koncentracija stanovništva u gradskim naseljima u Varaždinskoj županiji stoga je znatno niža od prosjeka Republike Hrvatske. Naselja su pretežito ruralnih obilježja.

Pozitivna obilježja

- Indeks starenja populacije ispod nacionalnog prosjeka

Negativna obilježja

- Visoka gustoća naseljenosti u gradu Varaždinu (skoro trećina stanovnika Varaždinske županije živi na području grada Varaždina)
- Trend pada broja stanovnika
- U naseljima s manje od 1.000 živi gotovo polovica ukupnog broja stanovnika Županije

RAZVOJNI PROBLEMI

- Velik broj malih naselja s izraženom disperzivnom naseljenosti (raštrkanost), naročito u rubnim područjima Županije
- Visoka koncentracija stanovništva i gospodarsko-razvojne infrastrukture u gradu Varaždinu u odnosu na ostala naselja
- Većina središnjih naselja u općinama nema snagu nositelja razvoja svojeg područja
- Starenje i prirodni pad ukupnog broja stanovnika (posebice izražena depopulacija pojedinih područja - negativni demografski procesi u ruralnim pograničnim područjima i južnim rubnim dijelovima Županije)

RAZVOJNE POTREBE

- Poticanje zadržavanja stanovništva u ruralnim područjima (izgradnja i unapređenje infrastrukture, podizanje standarda života)
- Stvaranje policentrične mreže gradova i sustava naselja⁸ (jačanje uloge gradova, kao jednog od bitnih preduvjeta dobre organizacije prostora Varaždinske županije)

3.2.2. Aktivnost stanovništva i nezaposlenost

Ukupan broj radno sposobnog stanovništva (osobe starije od navršениh 15 godina), prema popisu stanovništva iz 2001. godine na području Varaždinske županije iznosi 118.247. Od toga svega je 81.828 stanovnika aktivno na tržištu rada, od čega 35.868 predstavljaju žene.

⁶ Vitalni indeks = broj živorođenih na 100 umrlih

⁷ Koristi se zadnje raspoloživo razdoblje prema podacima DZS-a

⁸ Pojam policentričnog prostornog razvoja je po prvi put unesen u europsku raspravu o politikama prostornog razvoja od strane Perspektive europskog prostornog razvoja (ESDP) i preuzet je u Vodećim načelima. Smatra se da policentričnost sustava naselja daje prednost održivom teritorijalnom razvoju kao i smanjenju teritorijalnih nejednakosti. Policentrični sustav naselja = organizacija regije oko nekoliko urbanih cjelina, *Glosar ključnih izraza korištenih u politikama prostornog razvoja u Europi, 2007.*

Koncept stvaranja policentrične mreže naselja, optimalno strukturiranih, gdje treba osobito poticati razvoj manjih gradova i gradova srednje veličine, je u Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske naglašen kao prioritetan.

Prema udjelu, aktivno stanovništvo u ukupnom stanovništvu Varaždinske županije čini 44,29%. Udio žena aktivnih na tržištu rada u ukupnom ženskom stanovništvu iznosi 38,78% (Izvor: DZS, Popis stanovništva 2001.).

U Varaždinskoj županiji prema posljednjoj procjeni (za 2009. godinu) Državnog zavoda za statistiku, kretanje stanovništva je sljedeće:

Godina	2006.	2007.	2008.	2009.
Republika Hrvatska	4.440.022	4.435.982	4.434.508	4.429.087
Varaždinska Županija	181.724	181.244	180.781	180.252

Tabela 2: Procjena ukupnog broja stanovnika po godinama

Takvim kretanjem stanovništva realno je očekivati daljnje smanjenje kontingenta radno sposobnog te aktivnog stanovništva.

Godine	Nezaposleni 31. prosinca	Prosječan broj nezaposlenih
2006.	8.800	9.218
2007.	7.334	7.927
2008.	6.893	6.822
2009.	9.021	8.137
2010. (I.-VI.)	9.803 ⁹	9.687

Tabela 3: Nezaposlene osobe u Varaždinskoj županiji po godinama

Varaždinska županija je u razdoblju od 2006. do 2009. godine¹⁰ bilježila kontinuirani pad broja nezaposlenih osoba prijavljenih u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Područna služba Varaždin, s prosječnom stopom od 12,7 % godišnje. Zbog poremećaja¹¹ na tržištu rada, u 2010. godini zabilježen je rast prosječne nezaposlenosti u svim županijama, pa tako i u Varaždinskoj županiji.

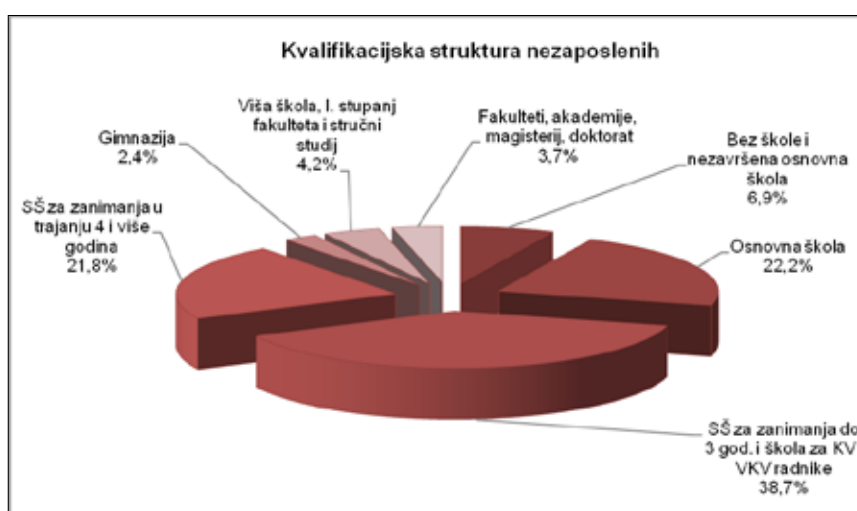
U usporedbi s ostalim županijama u Republici Hrvatskoj, Varaždinska županija se nalazi među tri županije koje imaju najmanju stopu registrirane nezaposlenosti (11,2%). Preostale dvije županije su Istarska županija i Grad Zagreb.

Varaždinska županija proteklih godina bilježi konstantno povećanje udjela nezaposlenih žena, koji u trenutku pripreme ove Županijske razvojne strategije iznosi 48,5% od ukupno zaposlenih. Ipak u 2010. godini taj se broj smanjio zbog većeg broja novo prijavljenih muškaraca.

U Varaždinskoj županiji zabilježen je porast korisnika novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti. Godine 2006. novčanu naknadu u prosjeku je koristilo 33,1% nezaposlenih dok je listopadu 2010. godine taj postotak iznosio 39,3%, a istovremeno udio korisnika novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti na državnoj razini iznosi 23,1%.

Novčane naknade u Varaždinskoj županiji obuhvaćaju tek 4,43% ukupnih novčanih naknada u Hrvatskoj.

Nepovoljna struktura nezaposlenih osoba prijavljenih na evidenciji Zavoda za zapošljavanje vidljiva je i iz udjela dugotrajno nezaposlenih¹² osoba u ukupnoj masi nezaposlenih. Tako je 2006. godine u prosjeku bilo 5.113 ili 58,1% dugotrajno nezaposlenih osoba dok ih je u listopadu 2010. godine bilo 4.108, odnosno 41,9%.

Slika 4: Obrazovna struktura nezaposlenih u listopadu 2010. god.

⁹ Stanje 31. listopad 2010. godine

¹⁰ Kod nezaposlenosti se prati trend od 2006. - 2010. godine zbog dostupnosti podataka za prvih deset mjeseci 2010. godine

¹¹ Gospodarske promjene mogu utjecati na tržište rada u smislu veće nezaposlenosti, neodgovarajućih radnih mjesta te nižeg životnog standarda pa kažemo da je došlo do poremećaja na tržištu rada.

¹² Dugotrajno nezaposlenim osobama smatraju se osobe koje su više od godine dana prijavljene u evidenciji Zavoda za zapošljavanje.

Slika 4 pokazuje nam da osobe sa završenim fakultetom, akademijom, magisterijem i doktoratom, kao i osobe sa završenom visokom školom, I. stupnjem fakulteta i stručnim studijem sudjeluju u ukupnoj masi nezaposlenih osoba s udjelom manjim od 8%, dok najveći broj nezaposlenih osoba ima završenu srednju trogodišnju školu i školu za KV i VKV radnike (38,7%). Kvalifikacijska struktura nezaposlenih u Republici Hrvatskoj također ukazuje da je najveći broj nezaposlenih osoba sa srednjom trogodišnjom školom i školom za KV i VKV radnike (34%).

Karakteristika kretanja dobne strukture nezaposlenih osoba prijavljenih na evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Područne službe Varaždin pokazuje da se od 2006. do 2009. godine udio osoba starijih od 45 godina povećavao uz istovremeno smanjenje udjela osoba mlađih od 30 godina. U 2009. godini došlo je do preokreta, udio osoba starijih od 45 god. se smanjuje, a udio osoba mlađih od 30 g. se povećava. U listopadu 2010. godine bilo je 3.151 (32,1%) osoba mlađih od 30 te 4.080 (41,6%) osoba starijih od 45 godina u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Područne službe Varaždin.

U tabeli 4 prikazan je broj zaposlenih po županijama, iz kojeg proizlazi da je broj zaposlenih u Varaždinskoj županiji u promatranom razdoblju u porastu (prosječno 2,8% godišnje), ali je zadržan udio u ukupnoj zaposlenosti od 4,3%.

ZAPOSLENI - STANJE 31. ožujka							
	2006.	2007.	2008.	2009.	Indeks 2007/06	Indeks 2008/07	Indeks 2009/08
Republika Hrvatska	1.446.403	1.495.039	1.536.166	1.505.011	103,3	102,7	97,9
Zagrebačka županija	81.517	83.303	85.924	85.251	102,1	103,1	99,2
Krapinsko-zagorska županija	37.456	38.303	38.888	37.258	102,2	98,4	95,8
Sisačko-moslavačka županija	45.991	47.625	47.919	45.121	103,5	100,6	94,1
Karlovačka županija	38.749	40.112	41.157	38.913	103,5	102,6	94,5
Varaždinska županija	62.598	64.621	66.114	63.366	103,2	102,3	95,8
Koprivničko-križevačka županija	38.426	38.652	38.736	37.087	100,5	100,2	95,7
Bjelovarsko-bilogorska županija	35.396	35.950	36.462	34.906	101,5	101,4	95,7
Primorsko-goranska županija	113.908	117.332	118.109	115.793	103,0	100,6	98,0
Ličko-senjska županija	13.515	13.525	14.117	14.074	100,0	104,3	99,6
Virovitičko-podravska županija	23.361	23.857	24.240	23.091	102,1	101,6	95,2
Požeško-slavonska županija	20.829	20.797	20.967	20.002	99,8	100,8	95,3
Brodsko-posavska županija	38.486	40.108	41.427	39.619	104,2	103,2	95,6
Zadarska županija	44.312	46.520	48.162	47.281	104,9	103,5	98,1
Osječko-baranjska županija	91.738	94.569	97.203	94.134	103,0	102,7	96,8
Šibensko-kninska županija	29.717	29.848	31.308	30.229	100,0	104,8	96,5
Vukovarsko-srijemska županija	43.658	45.593	46.683	45.378	104,4	102,3	97,2
Splitsko-dalmatinska županija	138.692	141.847	146.500	144.901	102,2	103,2	98,9
Istarska županija	83.867	86.843	89.241	84.550	103,5	102,7	94,7
Dubrovačko-neretvanska županija	38.366	39.755	41.184	40.685	103,6	103,5	98,7
Međimurska županija	37.540	39.062	40.240	39.109	104,05	103,01	97,1
Grad Zagreb	388.581	406.711	421.585	424.263	104,6	103,6	100,6

Tabela 4: Zaposlenost po županijama

Prosječan broj zaposlenih u gospodarstvu Varaždinske županije od 2006. godine u stalnom je rastu (osim 2009. godine kada je zabilježen pad od 4,2% u odnosu na 2008. godinu.).

U 2009. godini iz evidencije nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje zaposlilo se 118.286 osoba što je za 7,8% manje nego u 2008. godini.

Samo četiri županije zabilježile su porast broja zaposlenih iz evidencije u odnosu na prethodnu godinu, a među njima je i Varaždinska županija (uz Istarsku, Krapinsko-zagorsku i Zadarsku županiju).

Pozitivna obilježja

- Stopa registrirane nezaposlenosti u Županiji jedna je od tri najmanje u Republici Hrvatskoj
- Dobra evidencija kretanja broja nezaposlenih, izvještavanja i informiranja
- Provođenje inicijativa na državnoj i regionalnoj razini u poticanju uključivanja radno sposobnog, a neaktivnog stanovništva na tržište rada i zadržavanje aktivnog stanovništva u sferi zaposlenosti

Negativna obilježja

- *Negativna tendencija u prirodnom kretanju stanovništva*
- *Nefleksibilnost tržišta rada*
- *Manjak potražnje za radnom snagom zbog gospodarske krize*

RAZVOJNI PROBLEMI

- Smanjenje broja zaposlenih; povećanje broja nezaposlenih
- Nepovoljna struktura nezaposlenih (visok udio niskoobrazovanih, te osoba starije životne dobi u strukturi nezaposlenih)
- Trend smanjenja radno sposobnog i aktivnog stanovništva
- Razmjerno visoka cijena rada u odnosu na zemlje članice Europske unije
- Odljev visokoobrazovane radne snage
- Zbog financijske krize u državi, potražnja za radnom snagom pada
- Otežano zapošljavanje osoba starije životne dobi i osoba s invaliditetom
- Kompetencije¹³ potencijalne radne snage nisu u skladu s potražnjom na tržištu rada
- Niske plaće zaposlenih u gospodarstvu (2009. godine na razini 77,7% državnog prosjeka)

RAZVOJNE POTREBE

- Stvaranje novih stimulativnih mogućnosti zapošljavanja kroz porezne olakšice i druge makroekonomske instrumente, posebno za mlade i poduzetnike-početnike te ostale skupine teže zapošljivih osoba
- Izrada fleksibilnih programa zapošljavanja na regionalnoj razini, korištenje sredstava EU fondova te ostalih izvora financiranja za poticanje zapošljavanja
- Usklađivanje kompetencije radne snage s potražnjom tržišta rada uz tendenciju podizanja razine obrazovanja

3.2.3. Prirodna obilježja i prirodni resursi

Varaždinska županija je smještena na rubnom pojasu panonskog područja i karakteriziraju je tri reljefna područja: sjeverno ravničarsko te južno i zapadno brežuljkasto, s gorskim masivima. Dominira umjereno kontinentalna klima, karakteristična za peripanonski rub.

Temeljni prirodni resursi Varaždinske županije su: poljoprivredna zemljišta, šume, mineralni i vodni resursi.

3.2.3.1. Poljoprivredno zemljište

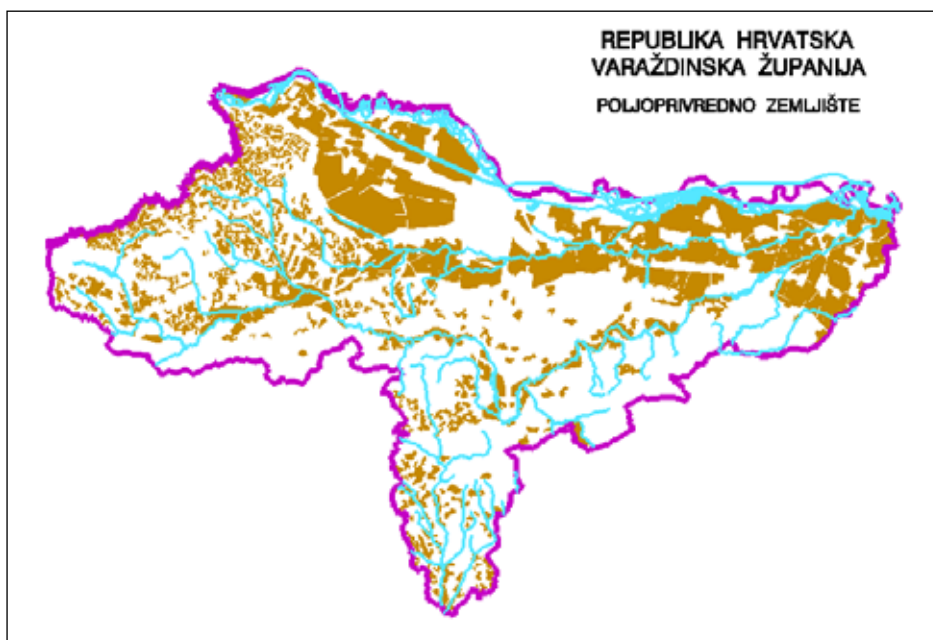
Poljoprivredno zemljište je kao prirodni resurs važan čimbenik u razvoju ruralnih područja Varaždinske županije. U nekim dijelovima Varaždinske županije postoji velik udio zapuštenog poljoprivrednog zemljišta, te je nužno provesti mjere kojima bi se vlasnike/posjednike potaknulo na bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom.

Od ukupne površine Varaždinske županije, na poljoprivredno zemljište otpada 71.485,00 ha, odnosno 55% površine. Od ukupne površine poljoprivrednog zemljišta, oranice i vrtovi zauzimaju 45.297,00 ha (63%), voćnjaci na 2.380 ha (3%), vinogradi na 3.721 ha (5%) te livade i pašnjaci na 15.319,00 ha (21%).

	Poljoprivredna površina	Obradiva površina				
		Ukupno	Oranica i vrt	Voćnjak	Vinograd	Livada
Ukupno	71.485	66.717	45.297	2.380	3.721	15.319
Individualno	66.898	63.316	42.515	2.359	3.627	14.815
Poslovni subjekti i državno vlasništvo	4.587	3.401	2.782	21	94	504

Tabela 5: Poljoprivredne površine Županije prema kategorijama i vlasništvu (ha)

¹³ Kompetencije - dodatna znanja i vještine

Slika 5: Poljoprivredno zemljište Varaždinske županije (stanje 2000. godine)

Prema popisu poljoprivrede iz 2003. godine prosječna veličina parcele u Varaždinskoj županiji iznosi 0,13 ha, a jedno obiteljsko gospodarstvo posjeduje, u prosjeku, 12-15 razbacanih parcela.

Pozitivna obilježja

- Visok udio poljoprivrednog zemljišta u ukupnoj površini Županije (55%)
- Tradicija poljoprivredne proizvodnje

Negativna obilježja

- Usitnjenost poljoprivrednih zemljišta (prosječna veličina parcele 0,13ha; prosječan broj parcela po obiteljskom gospodarstvu iznosi 12-15)
- Zapuštenost poljoprivrednog zemljišta

RAZVOJNI PROBLEMI

- Rascjepkanost parcela predstavlja jedan od ograničenja daljnjem rastu poljoprivredne proizvodnje
- Zapušteno poljoprivredno zemljište
- Ograničavajući zakonski propisi za korištenje i upravljanje poljoprivrednim zemljištem te neuređeno tržište⁴

RAZVOJNE POTREBE

- Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta
- Uspostavljanje mjera za povećanje iskoristivosti poljoprivrednog zemljišta
- Uspostavljanje suradnje sa Zemljišno-knjižnim uredima te Uredima za katastar u svrhu uređenja dokumenata vezanih s poljoprivrednim zemljištem
- Stvaranje pretpostavki za upravljanje prometom poljoprivrednim zemljištem te uređenje tržišta poljoprivrednog zemljišta
- Poticanje poljoprivredne proizvodnje adekvatne strukturi zemljišta i veličini parcela

3.2.3.2. Mineralne sirovine

Godine 2008. izrađena je Studija potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama na području Varaždinske županije, kojom su za području cijele Županije analizirane potrebe i potencijali mineralnih resursa. Određen je i način racionalnog i održivog gospodarenja mineralnim resursima, kako u gospodarskom, tako i prostorno-planskom pogledu.

Ukupno je na prostoru Varaždinske županije zabilježeno 27 vrsta mineralnih sirovina, za koje postoji dokumentacija istraživanja ili njihovi mineraloški opisi, a nalaze se na ukupno 167 lokacija. Eksploatira se svega 6 vrsta čvrstih mineralnih sirovina, i to: građevinski pijesak i šljunak, ciglarska glina, silikatna sirovina za industrijsku preradu, karbonatna sirovina za industrijsku preradu, kremen i pijesak te tehničko-građevni kamen.

¹⁴ Neuređeni zemljišno knjižni i katastarski dokumenti, dvostruko oporezivanje prilikom zamjene katastarskih čestica te visoki troškovi nastali prilikom promjene vlasništva u odnosu na prihode od obrade zemljišta ili od njegove vrijednosti

Prema posljednjim raspoloživim podacima Ministarstva gospodarstva rada i poduzetništva Republike Hrvatske za 2006. godinu, Uprave za rudarstvo, na području Varaždinske županije županije aktivno je 30 eksploatacijskih polja. Površina prostora Varaždinske županije, na kojem bi se mogla vršiti eksploatacija mineralnih sirovina iznosi 65 km², odnosno 5% ukupnog prostora Županije. Najveći dio te površine otpada na prostor koji ima potencijal za eksploataciju šljunka i pijeska (47,2 km²) i ciglarske gline (13,4 km²), dok potencijalni prostor za sve ostale sirovine iznosi 4,5 km². Slijedom tih podataka, tek se 5% teritorija Županije može smatrati područjem koje je potencijalno iskoristivo za eksploataciju mineralnih sirovina (pijesak, šljunak i ciglarska glina).

U Varaždinskoj županiji bilježi se najveći postotak eksploatacije šljunka i pijeska u Hrvatskoj (30% proizvedenih/ iskopanih sirovina u 2006. godini¹⁵). Veći dio iskopanih sirovina koristi se za potrebe izvan Varaždinske županije. Na području Županije je s jedne strane prisutna prekomjerna eksploatacija, dok je s druge strane Studijom utvrđena prisutnosti malih količina rezervi šljunka, koje su dostatne za svega 13 godina vađenja, odnosno 23 godine za tehničko-građevni kamen. U drugim dijelovima Republike Hrvatske utvrđene su rezerve dostatne za 30 godina eksploatacije.

Pozitivna obilježja

- *Izrađena Studija potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama na području Varaždinske županije koja definira način racionalnog i održivog gospodarenja mineralnim resursima*

Negativna obilježja

- *Mali postotak teritorija Županije bilježi potencijal za eksploataciju mineralnih sirovina*
- *Pojedina eksploatacijska područja bilježe nedostatne zalihe sirovina*
- *Velik udio »izvoza« eksploatiranih sirovina*

RAZVOJNI PROBLEMI

- Prekomjerna eksploatacija mineralnih sirovina
- Eksploatacija šljunka, pijeska te tehničkog i građevnog kamena uzrokuje štete na cestovnoj infrastrukturi

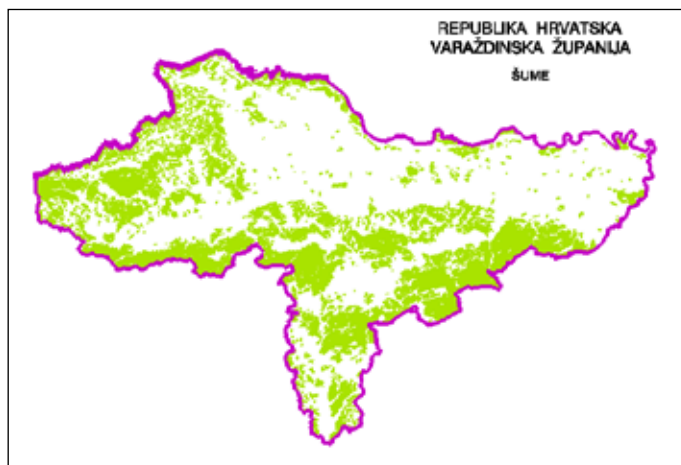
RAZVOJNE POTREBE

- Planirano, racionalno i održivo gospodarenje mineralnim resursima, u skladu s mjerama očuvanja prostora i procjene vlastitih potreba Županije za mineralnim sirovinama
- Osiguranje adekvatne koristi od eksploatacije mineralnih resursa jedinicama lokalne samouprave

3.2.3.3. Šume

Prema podacima Šumarske savjetodavne službe Varaždin, šume pokrivaju 35% površine Varaždinske županije, tj. 44.654 ha. Šume se u Varaždinskoj županiji nalaze na brdovitom području Varaždinske županije, odnosno na masivima planina Ivančice, Kalnika i Ravne gore te na nižim, brežuljkastim područjima.

Od ukupne površine prostora Varaždinske županije pod šumama, 31.163 ha šuma je u privatnom vlasništvu, a 13.491 ha u državnom vlasništvu. Od toga šume, koje se ubrajaju u skupinu šuma za gospodarsku uporabu, pokrivaju 41.331 ha, a svega je 2.757 ha šuma zaštićeno. Na 546 ha se prostiru šume koje se ubrajaju u kategoriju šuma s posebnom namjenom. Za gospodarenje šumama u državnom vlasništvu zadužena je tvrtka »Hrvatske šume«, koja na području Varaždinske županije djeluje u tri podružnice. Za stručnu pomoć pri gospodarenju šumama u privatnom vlasništvu zadužena je Šumarska savjetodavna služba.

Slika 6: Šume Varaždinske županije (stanje 2000. godine)

¹⁵ Zadnji raspoloživi podatak iz *Studije potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama na području Varaždinske županije* izrađene 2008.g.

	DRŽAVNE ŠUME	PRIVATNE ŠUME
Površina šuma (ha)	13.491	31.163
Drvena zaliha (m ³)	2.800.000	3.100.000
Godišnji prirast (m ³)	92.000	103.500
Godišnji etat (m ³)	46.400	52.000
Tehnička oblovina (m ³)	20.880	15.600
RASPOLOŽIVA BIOMASA		
Ogrjevno drvo (m ³)	16.240	26.000
Otpad (m ³)	9.280	10.400

Tabela 6: Prikaz gospodarenja šumama u Varaždinskoj županiji

Iz tabele 6. je vidljivo da se kvalitetnije provodi gospodarenje šumama u vlasništvu Republike Hrvatske nego šumama u privatnom vlasništvu.

U strukturi šumske kulture najzastupljenija je obična bukva (oko 50%), zatim hrast kitnjak (oko 20%) te obični grab (oko 10%). Ostale kulture su: kesten pitomi, lipa i bagrem, a crnogorične kulture zastupljene su u najmanjem postotku. Izgradnja hidroenergetskog sustava na području županije utjecala je na promjenu vodnog režima u tlu, što se nepovoljno odrazilo na nizinske šume hrasta lužnjaka.

Na rubovima šumskih površina formiraju se nelegalna odlagališta koja narušavaju prirodne elemente okoliša.

Pozitivna obilježja

- *Varaždinska županija je prostor bogat šumama (35% prostora Županije prekrivaju šume) i raznovrsnih šumskih kultura*
- *Postoji potencijal iskorištavanja šuma u različite svrhe (turizam, energija)*

Negativna obilježja

- *Usitnjenost šumarskih površina*
- *Slabo gospodarenje privatnih šumovlasnika*
- *Prisutni negativni utjecaji na kvalitetu šumskih površina (smanjenje šumskog pojasa, sušenje, zagađenje uslijed nelegalnih odlagališta otpada)*

RAZVOJNI PROBLEMI
- Usitnjenost posjeda i nedostatak inventarizacije stanja privatnih šuma - Smanjenje šumskog pojasa i promjene u razvoju šuma - sušenje - Slabo gospodarenje šumama u privatnom vlasništvu te njihova slaba gospodarska iskoristivost - Nelegalno odlaganje otpada na rubovima šuma vodi narušavanju prirodnih elemenata okoliša
RAZVOJNE POTREBE
- Povećanje prosječne veličine šumskog posjeda - Povećanje šumskih površina pošumljavanjem - Unaprjeđenje gospodarenja privatnim šumama - Povećanje kvantitete i kvalitete radova na području biološke obnove šuma - Iskorištavanje šumske biomase kao alternativnog izvora energije - Turistička valorizacija šuma i šumskog krajolika

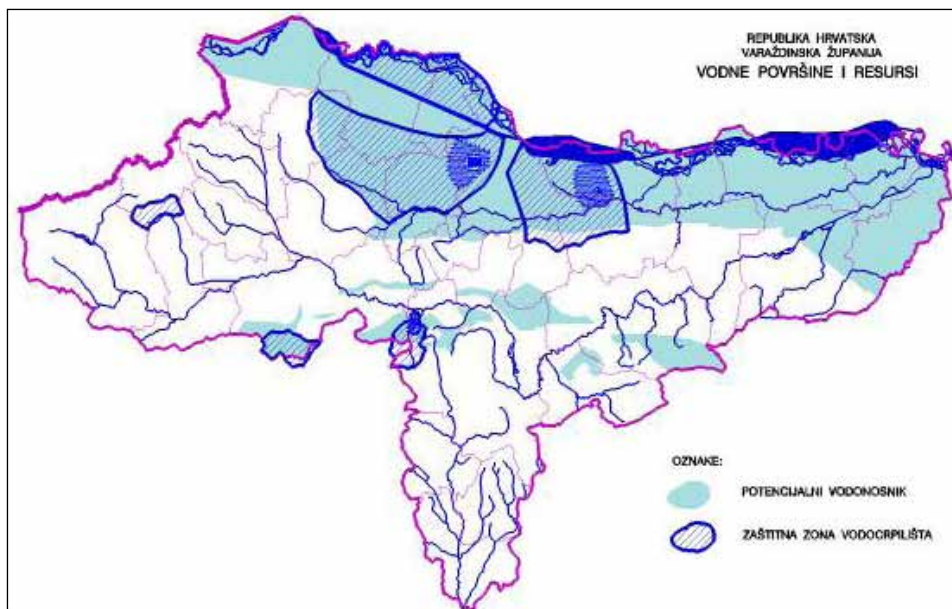
3.2.3.4. Vodni resursi

Županija je značajno hidrografsko čvorište Hrvatske. Glavni vodotok predstavlja rijeka Drava. S desne strane Dravi pritječu Plitvica i Bednja. Pravac otjecanja Drave, smjer zapad-istok, odredio je longitudinalno usmjerenje čitave riječne mreže. Južni dio prostora odvodnjava rijeka Lonja, lijeva pritoka Save.

Od jezerskih površina, umjetno je stvoreno Trakošćansko jezero, jezero Motičnjak/Aquacity u Varaždinu te jezero i ribnjaci u Hrastovljanu. Ostale jezerske površine su akumulacijska jezera stvorena za potrebe hidroenergetskog iskorištavanja rijeke Drave (Ormoško, Varaždinsko i Dubravsko jezero), s potencijalom višestrukog korištenja za potrebe natapanja, kontrolirane eksploatacije šljunka te za turističku, sportsko-rekreacijsku i lovno-ribolovnu namjenu.

Vodonosni horizonti u šljunkovitim dravskim naplavinama dobre su izdašnosti i daju kvalitetnu, prirodno filtriranu vodu. Rezerve pitke vode u dolini rijeke Drave predstavljaju najvažniju vodoopskrbnu zonu Županije. Vodocrpilišta s dravskih naplavina su: Varaždin, Bartolovec i Vinokovščak. Za vodoopskrbu se manjim dijelom koriste izvorišta podzemne vode gorskog masiva Ivančice (Bistrica, Beli zdenci, Žgano vino, Šumi i Belski dol) i Ravne gore (izvorišta Ravna gora i Sutinska), koja sadrže nedovoljno istražene rezerve kvalitetne pitke vode. Ostali manji izvori pripadaju Kalničkom gorju i krajnjem jugu Županije.

Varaždinska županija jedna je od rijetkih u Hrvatskoj s bogatim i izdašnim resursima podzemne pitke vode. (Izvešće o stanju okoliša Varaždinske županije 2002.-2005.). Vodonosnik podzemne vode Varaždinske županije, prema Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske, od strateške je važnosti za širu regiju sjeverozapadne Hrvatske.

Slika 7: Vodne površine i resursi Varaždinske županije (stanje 2000. godine)

Pozitivna obilježja

- Varaždinska županija je područje s bogatim i izdašnim resursima podzemne pitke vode
- Zalihe vode u kvantitativnom smislu mogu zadovoljiti trenutne i planirane potrebe
- Vodonosni horizonti u šljunkovitim dravskim naplavinama dobre su izdašnosti i daju kvalitetnu, prirodno filtriranu vodu.
- Za područje Varaždinske županije izrađena je Studija zaštite voda

Negativna obilježja

- Negativan utjecaj čovjeka i industrije uzrokuje onečišćenje voda
- Nedostatak analiza u svrhu planiranja daljnjeg korištenja vodnih resursa

RAZVOJNI PROBLEMI

- Neodgovarajuća i nedovoljna zaštita i korištenje vodonosnika i vodotoka
- Nedovoljna istraženost izvorskih voda
- Neodgovarajuće provođenje mjera zaštite voda

RAZVOJNE POTREBE

- Definicija sliva, utvrđivanje geneze izvorskih voda i određivanje granično mogućih eksploatacijskih kapaciteta
- Proširenje postojećih vodocrpilišta na području dravske doline i utvrđivanje raspoloživih zaliha vode te zaštita zona vodocrpilišta
- Analiza i revizija postojećih vodno gospodarskih osnova te izgradnja, odnosno osiguranje prostora za retencije i akumulacije, u cilju smanjenja štetnog utjecaja voda
- Analiza mogućnosti korištenja vodnih resursa u energetske svrhe
- Analiza potreba i mogućnosti navodnjavanja poljoprivrednih površina
- Korištenje vodnih površina u različite svrhe (sport i rekreacija, turizam)

3.2.3.5. Geotermalne vode

Složena geološka građa, s naglašenim utjecajem tektonike, uzrokovala je duž rasjednih linija pojavu mineralno-termalnih vrela različitog mineralnog sastava (sumporna, slana) i različite temperature vode (hladna, mlaka, topla). Najpoznatije vrelo, Varaždinske Toplice, koristi se u zdravstvene svrhe. Prevladavajući element je sumpor, a temperatura vode je 57,6° C.

Geotermalni objekt Lunjkovec-Kutnjak sastoji se od dvije bušotine. Bušotina Lunjkovec je smještena u Varaždinskoj županiji na području Ludbrega, s proizvodnjom od oko 50 l/s i temperaturom višom od 140°C. Predstavlja potencijal za proizvodnju električne i toplinske energije, iskorištavanje u balneološke svrhe i dr. Druga bušotina se nalazi u Koprivničko-križevačkoj županiji.

Pozitivna obilježja

- *Geotermalne vode predstavljaju velik potencijal za razvoj turizma i proizvodnju električne energije*

Negativna obilježja

- *Nedovoljna iskorištenost geotermalnih voda u različite svrhe (turizam, energija)*

RAZVOJNI PROBLEMI
Nedovoljna iskorištenost mineralno-termalne vode u Varaždinskim Toplicama Nekorištenje geotermalnih resursa u svrhu turističkog razvoja i proizvodnje energije
RAZVOJNE POTREBE
Plansko korištenje geotermalnih resursa, posebice u razvoju zdravstvenog turizma te poljoprivrede (staklenici) Proizvodnja električne i toplinske energije iz geotermalnih izvora

3.3. STANJE ZAŠTITE OKOLIŠA

3.3.1. Vode

Ležišta podzemne pitke vode posebno su važna za vodoopskrbu Varaždinske županije i, zahvaljujući izvorima i crpilištima, Županija je izgradila razgranatu vodoopskrbnu mrežu. Zalihe vode u kvantitativnom smislu mogu zadovoljiti trenutne i planirane potrebe, no kakvoća vode nije svugdje jednaka i zadovoljavajuća. Podzemne vode u nizinskom dijelu slabo su zaštićene od prodora onečišćenja s površine.

Na području Varaždinske županije nalaze se 3 vodocrpilišta i 3 izvorišta.

Prema podacima Zavoda za javno zdravstvo, voda iz regionalnog vodovoda "Varaždin", voda vodocrpilišta Bartolovec i Vinokovščak te vodovoda »Ivkom« zadovoljavajuće je kakvoće i uglavnom odgovara zahtjevima Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće ("Narodne novine" br. 47/08).

Kroz razvoj regionalne vodovodne mreže potrebno je uključiti lokalnu vodoopskrbnu mrežu u jedinstveni regionalni sustav i na taj način uspostaviti sustavno praćenje zdravstvene ispravnosti vode za piće.

Obzirom da se dio vodocrpilišta nalazi na dravskim naplavinama, od iznimnog je značaja i praćenje stanja kvalitete vode rijeke Drave. Utvrđeno je da protok rijeke Drave, u smislu biološkog minimuma, nije zadovoljavajući, a kemijske i biološke analize ukazuju da je Drava onečišćena. Zbog promijenjenog prirodnog vodnog režima do kojeg je došlo nakon izgradnje hidroelektrana dionice starog korita Drave predstavljaju najosjetljiviji i najnepovoljniji dio rijeke za prihvaćanje otpadnih voda. Za vodno područje sliva Drave (Drava, Bednja, Plitvica) i sliva Save (Lonja) potrebno je izraditi nove planske osnove upravljanja vodama i to planove upravljanja vodnim područjima (za razdoblje od 15 god.) i planove upravljanja vodama (za razdoblje od 1 god.).

Za područje Varaždinske županije 2007. godine izrađena je *Studija zaštite voda*, a u razdoblju od 2007. do 2009. godine Županija je provela aktivnosti na izradi Elaborata o zaštitnim zonama izvorišta Varaždin, Bartolovec i Vinokovščak te izvorištima na području Ivanšćice i Ravne gore.

Pozitivna obilježja

- *Zadovoljavajuća kakvoća vode koja uglavnom odgovara zahtjevima Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće*
- *Praćenje stanja kvalitete vode rijeke Drave*
- *Provođenje aktivnosti na zaštiti izvorišta*

Negativna obilježja

- *Podzemne vode u nizinskom dijelu slabo su zaštićene od prodora onečišćenja s površine*
- *Nerazvijen sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda uzrokuje onečišćenje voda*

RAZVOJNI PROBLEMI

- Nedostatak monitoringa svih voda na području županije
- Vode - i površinske i podzemne - onečišćene su zbog nerazvijenosti sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, odnosno nekontroliranog ispuštanja otpadnih voda
- Nedostatak sveobuhvatne i višenamjenske valorizacije vodnog ekosustava
- Prekomjerno tretiranje umjetnim gnojivima i zaštitnim sredstvima, kao i odlaganje pilećeg i stajskog gnoja na poljoprivredne površine, izazvalo je povećanje koncentracije nitrata u prvom vodonosnom horizontu rijeke Drave
- U nekoliko posljednjih desetljeća na vodotocima i širem prostoru izvršen je cijeli niz aktivnosti koje su negativno utjecale na kakvoću okoliša (izgradnja hidroelektrane, urbanizacija obalnog pojasa, sječa šuma, ispuštanje otpadnih voda u vodotoke, itd.)

RAZVOJNE POTREBE

- Trajno osiguranje zdravstveno ispravne vode za piće, na području čitave županije
- Obnova, rekonstrukcija i sanacija vodocrpilišta i dotrajalih građevina u postojećem sustavu vodoopskrbe
- Daljnja izgradnja sustava odvodnje i sustava za pročišćavanje otpadnih voda
- Odgovarajuća zaštita izvorišta pitke vode koja su u vodoopskrbnom sustavu
- Kontrola uporabe sredstava za zaštitu bilja i odlaganje prirodnih gnojiva
- Nadzor svih izvora onečišćenja voda
- Uspostava jednogodišnjeg ciljanog monitoringa svih voda u Varaždinskoj županiji radi dobivanja uvida u njihovo stanje i utvrđivanja potrebnih mjera za uklanjanje uzroka onečišćenja voda

3.3.2. Tlo

Za područje županije potrebno je provesti analizu i interpretaciju pedološke osnove županije i ažurirati je kako bi se na osnovi kvalitativno vrednovanog poljoprivrednog zemljišta revidirali boniteti tla (razredi).

Za područje županije ne postoje podaci o količinama i načinu primjene mineralnih gnojiva i zaštitnih sredstava u poljoprivredi.

Rezultati provedenih laboratorijskih analiza uzoraka tala pokazuju da je ono ugroženo intenzivnom i nestručnom gnojidbom i primjenom zaštitnih sredstava u poljoprivredi.

Prema Programu zaštite okoliša Varaždinske županije, kao jedna od dugoročnih mjera zaštite tla, planirano je sustavno ispitivanje poljoprivrednog tla, u cilju optimalne primjene hranjiva i sredstava za zaštitu bilja i uspostave kontinuiranog nadzora nad primjenom istih.

Pozitivna obilježja

- *Prema Programu zaštite okoliša Varaždinske županije planirano je sustavno ispitivanje poljoprivrednog tla u cilju optimalne primjene hranjiva i sredstava za zaštitu bilja*

Negativna obilježja

- *Prema rezultatima laboratorijskih analiza tla su onečišćena uslijed intenzivne i nestručne primjene gnojiva i sredstava za potrebe poljoprivredne proizvodnje*

RAZVOJNI PROBLEMI

- Nedovoljna kontrola svojstava tala i posljedično, neprovođenje sanacije kalcifikacijom i drugim mjerama
- Većina tala, osobito oraničnih, je kisele reakcije i dušična gnojiva rastvaraju u nitrate te dolazi do onečišćenja podzemnih voda.
- Slaba educiranost i nedovoljna informiranost poljoprivrednih proizvođača o stručnoj gnojidbi i primjeni zaštitnih sredstava u poljoprivredi
- Nedostatak kvalitetne i sustavne analize svojstava tala i degradacijskih procesa (rezultati laboratorijskih analiza uzoraka tala pokazuju da je ono ugroženo intenzivnom i nestručnom gnojidbom i primjenom zaštitnih sredstava u poljoprivredi)

RAZVOJNE POTREBE

- Analiza i interpretacija pedološke osnove Županije, kako bi se na osnovi kvalitativno vrednovanog poljoprivrednog zemljišta revidirali boniteti tla (razredi) i ustanovila pogodnost za uzgoj pojedinih kultura, uz prijedlog optimalne primjene agrotehničkih mjera
- Prikupljanje i praćenje podataka o plasmanu mineralnih gnojiva i zaštitnih sredstava u poljoprivredi te adekvatno zbrinjavanje otpada i ambalaže
- Sustavno ispitivanje poljoprivrednih tala, a u svrhu ostvarivanja optimalne primjene hranjiva i sredstava za zaštitu bilja te uspostave kontinuiranog nadzora nad primjenom istih
- Edukacija poljoprivrednih proizvođača
- Provođenje i kontrola propisanih mjera u poljoprivredi, vezano za zaštitu izvorišta pitke vode i kontrolu koncentracije tvari, a u cilju zadovoljenja preduvjeta potrebnih za proizvodnju zdrave hrane

3.3.3. Zrak

Ne postoji kontinuirani monitoring kakvoće zraka na području Varaždinske županije, no u cilju ispitivanja razine onečišćenosti zraka, 2005. god. izrađena je *Studija izbora potencijalnih lokacija za postavljanje mjernih postaja za ispitivanje kakvoće zraka - I faza*. U prvoj fazi, su obuhvaćena ciljana mjerenja s ocjenom postojećeg stanja kakvoće zraka. 2007. godine izvršena je revizija Studije - I faza. Druga faza Studije proširiti će mjerenja na više reprezentativnih lokacija, utvrditi mjere za poboljšanje postojećeg stanja i, ukoliko se utvrdi potreba, predložiti lokacije za postavljanje mjernih postaja za trajno praćenje kakvoće zraka s programom mjerenja.

Programom zaštite i poboljšanja kakvoće zraka donesenom 2009. godine određeni su prioritetni ciljevi te mjere zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u županiji, a vezano na lokalne posebnosti i obilježja područja Županije.

Samo u gradu Varaždinu postavljena je stanica za uzorkovanje i ispitivanje peludi, a monitoring ispitivanja peludi se kontinuirano provodi putem Zavoda za javno zdravstvo. Gospodarski subjekti provode mjerenja emisije onečišćujućih tvari u zrak iz industrijskih postrojenja i kotlovnica, sukladno zakonskoj regulativi. Za područje Varaždinske županije ne vrše se mjerenja ispušnih plinova vozila na motorni pogon, ali je moguće pretpostaviti da su urbana područja, zbog većeg broja automobila, zone veće ugroženosti narušavanja kakvoće zraka.

Prema dosadašnjim rezultatima mjerenja emisija, kakvoća zraka u Varaždinskoj županiji je zadovoljavajuća i nema većih onečišćenja. Najveće onečišćenje prisutno je u gradu Varaždinu, dok ruralna područja imaju dobru, ili pak zadovoljavajuću, kakvoću zraka.

Pozitivna obilježja

- Kakvoća zraka u Varaždinskoj županiji je zadovoljavajuća i nema većih onečišćenja (posebice ruralna područja)
- Provođa se kontinuiran monitoring ispitivanja peludi
- Gospodarski sektor provodi mjerenja emisije onečišćujućih tvari u zrak

Negativna obilježja

- Urbana područja zbog intenzivnijeg prometa zone su većeg onečišćenja zraka

RAZVOJNI PROBLEMI

- Nije uspostavljena regionalna mreža za praćenje kakvoće zraka

RAZVOJNE POTREBE

- Praćenje i prikupljanje dobro prostorno raspoređenih, vremenski, kvantitativno i kvalitativno usporedivih podataka o kakvoći zraka, radi izrade ocjene stanja kakvoće zraka na području cijele Županije
- Postavljanje mjerne postaje za trajno praćenje kakvoće zraka na području grada Varaždina.
- Ispitivanje alergena u zraku i provođenje mjera iskorjenjivanja ambrozije

3.3.4. Biološka i krajobrazna raznolikost

Podaci o biološkoj raznolikosti u Hrvatskoj još uvijek su oskudni i nesistematizirani. Međutim, temeljem određenih istraživanja može se reći da se, u odnosu na većinu Europskih zemalja, Hrvatska, a isto tako i Varaždinska županija, odlikuje visokim stupnjem očuvanosti prirode, odnosno velikom raznolikošću prirodnih vrijednosti. Područja dravske nizine, riječnih dolina Plitvice i Bednje, brežuljkasto-vinogradarskih predjela Haloza, Varaždin Brega i Ludbreških gorica te brdovitih i šumskih predjela Ivančice i Kalnika predjeli su na kojima se još uvijek mogu pronaći staništa pojedinih izuzetno rijetkih biljnih i životinjskih vrsta, ugroženih u globalnim razmjerima.

Obzirom na raspored tipova staništa, životnih zajednica i vrsta, Varaždinsku županiju možemo podijeliti u tri geografsko-krajobrazne cjeline, u sklopu kojih možemo izvršiti procjenu postojećeg stanja ugroženih vrsta i staništa. Te su cjeline: doline rijeka Drave, Plitvice i Bednje, brežuljkasto područje i brdsko-planinska područja, za koje možemo ustvrditi sljedeće:

- Varaždinska županija ne odskaače od globalnog trenda ubrzanja osiromašivanja prirodnih ekosustava i smanjivanja njihove sposobnosti održavanja
- Najugroženija staništa vezana su uz vodotoke - dolinu Plitvice i Bednje, dionice starog korita rijeke Drave te staništa brdskih livada
- Sva su staništa izložena devastaciji bespravnom izgradnjom te nelegalnom odlaganju otpada
- Nalazi ugroženih i rijetkih vrsta i njihovih staništa najbrojniji su na području brdskih masiva Ivanščice i Ravne Gore, dok je njihov broj na Kalničkom gorju manji
- Zbog kontinuiranog izvođenja vodotehničkih radova uređenja vodotoka, promijenjen je prirodni režim poplavlivanja vlažnih livada, čime su nestali uvjeti za opstanak vrsta ovisnih o visokoj razini vode na staništu

Na području Varaždinske županije do danas je zaštićeno 29 prirodnih lokaliteta (Tabela 7.) . Uz navedeno, šire područje uz rijeku Dravu nalazi se pod preventivnom zaštitom u kategoriji regionalnog parka.

RBr.	KATEGORIJA ZAŠTITE	NAZIV
1.	Park-šuma	Trakošćan
2.	Park-šuma	Dravska park-šuma
3.	Značajni krajobraz	Kalnik
4.	Spomenik prirode - botanički	Skupina stabala (70) bijelih topola
5.	Spomenik prirode - geološko-paleontološki	Mačkova (Velika) spilja
6.	Spomenik prirode - geološko-paleontološki	Spilja Vindija
7.	Spomenik prirode - geološki	Gaveznica - Kameni Vrh
8.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Perivoj uz dvorac u Novom Marofu
9.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Perivoj uz Bajnske dvore
10.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Perivoj uz dvorac u Jalkovcu
11.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Perivoj uz dvorac Klenovnik
12.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Perivoj uz Križovljangrad
13.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Perivoj uz dvorac u Martijancu
14.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Perivoj uz dvorac u Maruševcu
15.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Perivoj uz dvorac Šaulovec
16.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Perivoj u Varaždinskim Toplicama
17.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Perivoj uz dvorac u Velikom Bukovcu
18.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Perivoj uz dvorac u Vidovcu
19.	Spomenik parkovne arhitekture - arboretum	Arboretum Opeka
20.	Spomenik parkovne arhitekture - groblje	Varaždinsko groblje
21.	Spomenik parkovne arhitekture - skupina	Dva divlja kestena i jablan u Martijancu
22.	Spomenik parkovne arhitekture - skupina	Dvije lipe u Bednji
23.	Spomenik parkovne arhitekture - skupina	Skupina lipa u Varaždinskim Toplicama
24.	Spomenik parkovne arhitekture - pojedinačno stablo	»Belina lipa« u Visokom
25.	Spomenik parkovne arhitekture - pojedinačno stablo	Lipa u Ivancu
26.	Spomenik parkovne arhitekture - pojedinačno stablo	Platana u Jalžabetu
27.	Spomenik parkovne arhitekture - pojedinačno stablo	Platana u Varaždinu
28.	Spomenik parkovne arhitekture - pojedinačno stablo	Tisa u Čalincu
29.	Spomenik parkovne arhitekture - pojedinačno stablo	Tisa u Varaždinu

Tabela 7: Zaštićeni prirodni lokaliteti na području Varaždinske županije

U Varaždinskoj županiji nalaze se i dijelovi ekološke mreže Republike Hrvatske, u koju je uključeno 27 lokaliteta važnih za divlje svojte i staništa (vršni dijelovi planina Ivanščice, Kalnika i Ravne gore, područja uz rijeke Dravu, Plitvicu i Bednju, svi speleološki objekti), kao i 4 područja koja su međunarodno važna za ptice (krajnji

zapadni dio Županije, jugoistočni dio Županije, Dravske akumulacije, krajnji istočni dio toka rijeke Drave). Veći dio tih područja dio je prijedloga NATURE 2000 (ekološke mreže Europske unije), koju će Republika Hrvatska uspostaviti nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju (Tabela 8).

VAŽNA PODRUČJA ZA DIVLJE SVOJTE I STANIŠTA		
RBr.	ŠIFRA PODRUČJA	NAZIV PODRUČJA
1.	HR5000013	Drava
2.	HR2000365	Plitvica
3.	HR2000366	Bednja
4.	HR2000369	Vršni dio Ravne gore
5.	HR2000370	Vinica - nalazište crnkaste sase
6.	HR2000371	Vršni dio Ivanšćice
7.	HR2000380	Gorinščak
8.	HR2000381	Cerje Nebojse
9.	HR2000382	Potok Zbel
10.	HR2000383	Hrastovljan
11.	HR2000384	Izvorište Bednje
12.	HR2000385	Salinovec
13.	HR2000386	Ivanečko naselje
14.	HR2000387	Beletinec
15.	HR2000388	Slanje
16.	HR2000181	Velika špilja kod Goranca
17.	HR2000852	Čemernica
18.	HR2000802	Trakošćansko jezero
19.	HR2000390	Teležari - nalazište crnkaste sase
20.	HR2000391	Pintarići - nalazište crnkaste sase
21.	HR2000392	Ravenca - nalazište crnkaste sase
22.	HR2000401	Ušće Plitvice i Bednje
23.	HR2000578	Rukavac Križovljangrad
24.	HR2000579	Kalnik
25.	HR2000613	Stari tok Drave I
26.	HR2000614	Stari tok Drave II
MEĐUNARODNO VAŽNA PODRUČJA ZA PTICE		
RBr.	ŠIFRA PODRUČJA	NAZIV PODRUČJA
1.	HR1000007	Hrvatsko Zagorje
2.	HR1000008	Bilogora i Kalničko gorje
3.	HR1000013	Dravske akumulacije
4.	HR1000014	Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja)

Tabela 8: Područja ekološke mreže u Varaždinskoj županiji

Pozitivna obilježja

- Prirodne vrijednosti u Varaždinskoj županiji uglavnom se nalaze pod određenim vidom zaštite: jedan dio prirodnih vrijednosti zaštićen je u jednoj od kategorija zaštite temeljem Zakona o zaštiti prirode, dok se drugi dio nalazi pod zaštitom u sklopu ekološke mreže
- Zaštita prirodnih vrijednosti na području Varaždinske županije daje omogućava očuvanje biološke i kraj-obrazne raznolikosti što pridonosi održivom korištenju prirodnih dobara, očuvanju rijetkih staništa i vrsta, te time i očuvanju kvalitete života na području županije

Negativna obilježja

- Podaci o rijetkim vrstama i staništima na području Varaždinske županije još uvijek nisu dovoljno istraženi i sistematizirani
- Određeni dio prirodnih vrijednosti devastiran je uslijed negativnih utjecaja čovjeka

RAZVOJNI PROBLEMI	
-	Nedovoljno razvijena svijest o važnosti očuvanja prirodnih vrijednosti
-	Neprimjeren odnos čovjeka prema prirodi (bespravna gradnja, gola sječa šuma, sadnja alohtonih ¹⁶ vrsta, neprikladni vodno gospodarski zahvati uređenja, zapuštanje gorskih livada, širenje kamenoloma, prekomjerno ubiranje samoniklog bilja i dr.)
-	Nedostatak financijskih sredstva potrebnih za primjereno održavanje i uređenje zaštićenih područja (prvenstveno perivoja)
-	Otežano upravljanje i nadzor zaštićenih područja u privatnom vlasništvu
-	Neriješeno pitanje proglašenja parka prirode »Hrvatsko Zagorje«
RAZVOJNE POTREBE	
-	Uspostavljanje ekološki i financijski prihvatljivog odnosa prema prirodnim resursima
-	Poticanje razvoja djelatnosti koje doprinose očuvanju prirode i okoliša
-	Edukacija stanovništva i lokalne zajednice o važnosti očuvanja prirode i okoliša
-	Uključenje uvjeta i mjera zaštite prirode u razvojne planove i programe
-	Ekološki prihvatljivo održavanje vodotokova i revitalizacija osiromašenih staništa
-	Inventarizacija i sustavno praćenje stanja biološke i krajobrazne raznolikosti Varaždinske županije
-	Unapređenje stanja zaštićenih područja kroz aktivnosti uređenja, osiguranja aktivne zaštite i obnove
-	Zaštita ekoloških sustava provođenjem mjera očuvanja biološke raznolikosti prilikom izvođenja zahvata u prirodi, korištenja prirodnih dobara i uređenja prostora

3.3.5. Otpad

Komunalni otpad organizirano se skuplja i odvozi u svim jedinicama lokalne samouprave. Sustavi za skupljanje komunalnog otpada na području županije su različiti. Domaćinstva otpad odlažu u posude, vreće ili kontejnere. Odvoz otpada provodi se specijalnim vozilima, u pravilu jedanput tjedno, a glomazni otpad dva puta godišnje. Postotak stanovništva pokriven odvozom komunalnog otpada varira, ali se može zaključiti, prema podacima poduzeća za komunalni otpad, da je prosjek vrlo visok, oko 90 % (prosjek Republike Hrvatske iznosi 80%). Preostalih desetak posto čine naselja brežnog dijela županije, gdje je otežano organizirano skupljanje i odvoz otpada.

Prema podacima o prijavljenim količinama otpada vidljivo je da je na području Varaždinske županije u 2009. godini sakupljeno ukupno 42.108,8 tona komunalnog otpada. Nadalje, u 2009. godini na području Varaždinske županije sakupljeno je 352,1 tona opasnog otpada te 27.751,5 tona neopasnog otpada.

Sakupljanje komunalnog otpada na području Županije vrši ukupno 7 ovlaštenih skupljača na području jedinica lokalne samouprave (JLS), temeljem dodijeljene koncesije.

Proizvodni neopasni otpad dijelom se obrađuje unutar tvrtki, bilo da se koristi kao energent (npr. ostaci drva, piljevina u kotlovnica), bilo da se odlaže. Skupljanje, uporabu i zbrinjavanje vrše 22 ovlaštene pravne osobe.

Na području Varaždinske županije djeluju tri tvrtke koje postupaju s opasnim otpadom, kao skupljač odnosno obrađivač. Dio opasnog otpada se rješava skupljanjem preko ovlaštenih skupljača, dio se obrađuje u postrojenjima unutar Hrvatske (otpadana motorna ulja), dok se ostale kategorije (baterije i akumulatori, medicinski otpad) izvoze.

U Varaždinskoj županiji, prema klasifikaciji Agencije za posebni otpad postoje četiri kontrolirana i aktivna odlagališta, te dva zatvorena odlagališta.

Na području Varaždinske županije nedovoljno se provodi postupak pravilnog odlaganja i odvajanja otpada na mjestu nastanka, odnosno u domaćinstvima i gospodarskim subjektima.

Plan gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji za razdoblje od 2008. - 2015. godine donesen je 2008. godine kada je započela provedba projekta izgradnje regionalnog koncepta zbrinjavanja otpada.

Potpisan je Sporazum o osnivanju trgovačkog društva Piškornica d.o.o., Regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadno Hrvatske 2009. godine, kao prirodnog slijednika bivše Javne ustanove za odlaganje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada sjeverozapadne Hrvatske i odgovornog subjekta za realizaciju regionalnog koncepta zbrinjavanja otpada.

Pozitivna obilježja

- Organizirano skupljanje i odvoz komunalnog otpada na području cijele županije (90% stanovništva)
- Organizirano postupanje opasnim otpadom
- Kontrolirana aktivna odlagališta
- Započet proces regionalnog centra za gospodarenje otpadom

Negativna obilježja

- Slaba kontrola tokova otpada
- Neprovođenje postupka pravilnog odlaganja i odvajanja otpada

¹⁶ Alohtone vrste = strane vrste

RAZVOJNI PROBLEMI	
-	Povećanje količine otpada ¹⁷ , slaba zastupljenost recikliranja otpada, nedovoljna infrastruktura za zbrinjavanje otpada
-	Nepouzdana podaci o količinama pojedinih vrsta otpada zbog nedovoljnog nadzora nad tokovima otpada
RAZVOJNE POTREBE	
-	Uspostava regionalnog centra za gospodarenje otpadom
-	Izrada registra i sanacija divljih odlagališta otpada
-	Podizanje svijesti lokalnog stanovništva o važnosti odvajanja i recikliranja otpada

3.4. INFRASTRUKTURA

3.4.1. Vodoopskrba i odvodnja

Vodoopskrba stanovništva i gospodarstva na području Varaždinske županije je djelomično riješena te se razvija sukladno Novelaciji vodoopskrbnog plana Varaždinske županije iz 2004. godine.

Županija je podijeljena na četiri vodoopskrbna područja.

Slika 8: Vodoopskrbna područja Varaždinske županije (stanje 2004. godine)

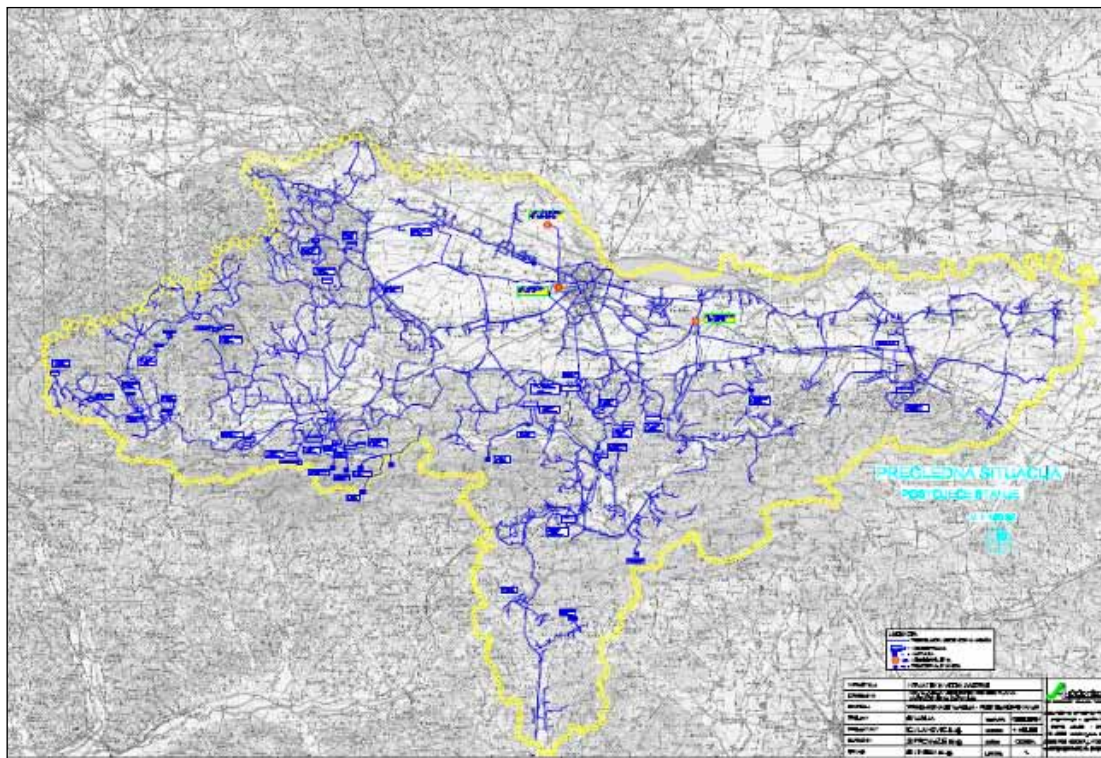
Vodoopskrba Varaždinske županije temelji se na dva postojeća vodoopskrbna sustava: regionalni vodovod »Varaždin« i grupni vodovod »Ivanec«.

Usluge vodoopskrbe na području Varaždinske županije pružaju dvije tvrtke: Varkom d.o.o i Ivkom d.o.o.

Prema podacima Varkoma, u 2010. godini stanje u pokrivenosti Varaždinske županije sustavom Regionalnog vodovoda Varaždin je 83%, a pojedinih područja svega 20-30%. Najmanja je pokrivenost južnog i pograničnog područja Županije, odnosno općine Breznica, Breznički Hum, Visoko, Donja Voća, Cestica, Vinica, grada Varaždinske Toplice i grada Novog Marofa. Potrošnja pitke vode je oko 8.001.000 m³/god., od čega se 68% odnosi na potrošnju domaćinstva, a 32% na potrošnju u industriji. Distributivnim područjem vodoopskrbe obuhvaćena je 151.000 stanovnika na području Varaždinske županije, odnosno 49.100 domaćinstava. U industriji postoji 2.405 priključaka.

Prema podacima Ivkoma iz 2010. godine, vodoopskrba stanovništva i gospodarstva ocijenjena je vrlo dobrom, a za dovršenje vodoopskrbnog sustava potrebno je izvesti još nekoliko projekata vodoopskrbe u ruralnim područjima. Na navedenom području aktivnosti na vodoopskrbi i odvodnji provedene su na projektiranju i planiranju budućeg rezervoarskog prostora za pitku vodu (vodosprema 800 m³) i planiranju dovršetka sustava odvodnje otpadnih voda Grada Ivanca. Pokrivenost vodoopskrbnom mrežom je 90%.

¹⁷ Prema podacima Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša za razdoblje od 2002. - 2006. godine

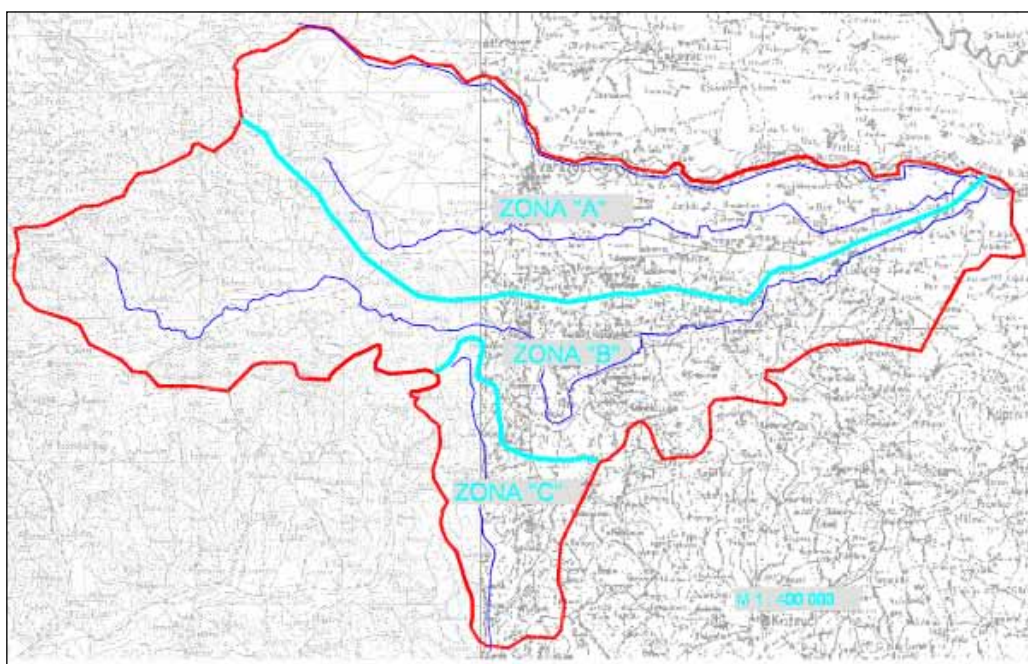
Slika 9: Prikaz vodoopskrbe Varaždinske županije (stanje 2004. godine)

Neka naselja Varaždinske županije imaju sustav vodoopskrbe organiziran samostalno, iz lokalnih izvora koje karakterizira dobra protočnost, no postoje poteškoće s praćenjem kvalitete vode.

Odvodnja otpadnih voda na području Županije je djelomično riješena u većim naseljima. Sustavi odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda su nepovezani, mješovitog tipa. Na području grada Varaždina se vode iz kućanstva, industrijske i oborinske vode prihvaćaju jedinstvenom mrežom kolektora i kanala ukupne dužine 150 km, a u sustavu je izgrađeno i oko 5.000 slivnika.

Na području kojim gospodari Ivkom, sadašnji sustav odvodnje je mješoviti gravitacijski, s ispuštima u vodotoke te nema povezanosti sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Na tom području ukupno su 1.453 domaćinstva priključena na javni sustav odvodnje.

U sustavu je ukupno 7.300 korisnika vodovoda i 1.550 korisnika kanalizacije na području pod upravom tvrtke Ivkom d.d..

Slika 10: Sustav odvodnje (stanje 2004. godine)

Godišnja količina prodane vode je oko 950.000 m³, a distribuirana se oko 200.000 m³ otpadne vode iz objekata.

Županijska skupština je 2007. godine donijela Zaključak o prihvatanju Studije zaštite voda Varaždinske županije, što je najznačajniji strateški dokument za sustavno provođenje zaštite voda na području Varaždinske županije. Ovom Studijom u sustavu javne odvodnje obuhvaćeno je 94% stanovništva Županije, a troškovi izgradnje kompletnog sustava odvodnje i pročišćavanja procjenjuju se na oko 2,2 mlrd. kuna.

Pozitivna obilježja

- Dobra pokrivenost vodoopskrbnom mrežom (90% stanovništva)
- Donesen strateški dokument za sustavno provođenje zaštite voda na području županije

Negativna obilježja

- Nepovezani sustavi odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda mješovitog tipa

RAZVOJNI PROBLEMI

- Nedostatak umreženosti vodoopskrbnih sustava u Varaždinskoj županiji te zajedničkog sustava upravljanja vodama
- Veliki broj lokalnih sustava
- Dotrajalost postojećih vodoopskrbnih sustava
- Nedostatna kontrola kvalitete vode u manjim sustavima vodoopskrbe
- Veliki broj neiskorištenih izvorišta
- Negativan utjecaj poljoprivredne proizvodnje na kvalitetu voda
- Odvodnja otpadnih voda na području Županije je djelomično riješena
- Nepostojanje sustava odvodnje u ruralnim sredinama
- Veliki broj nekontroliranih »crnih jama«
- Miješanje sanitarnih i oborinskih voda
- Nedostatan broj pročistača te slaba kolektorska mreža

RAZVOJNE POTREBE

- Uspostava zajedničkog sustava za upravljanje vodama na području Varaždinske županije
- Izrada i provedba mjera za objedinjavanje vodoopskrbe na području cijele Varaždinske županije
- Izgradnja i proširenje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području cijele Županije
- Povezivanje sustava odvodnje na postojeće kolektorske pogone
- Kontrola izvora onečišćenja te pročišćavanje oborinskih voda u zonama vodocrpilišta

3.4.2. Prometna infrastruktura

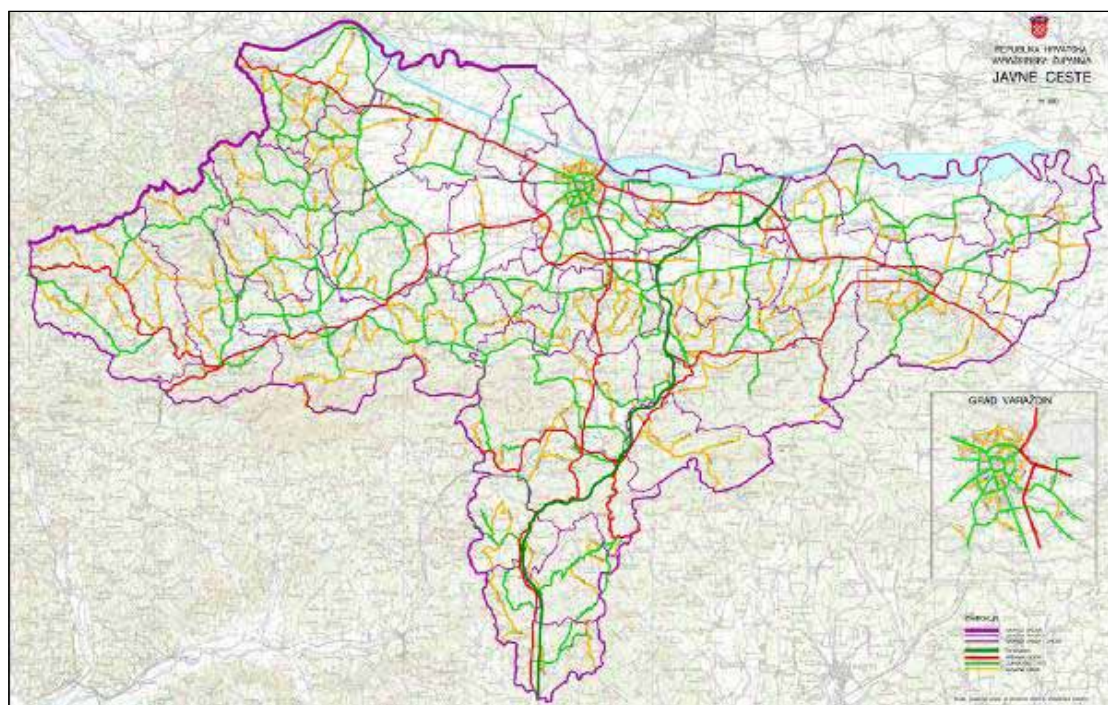
3.4.2.1. Cestovna infrastruktura

Kroz Varaždinsku županiju prolazi autocesta Goričan-Varaždin-Zagreb, u dužini od oko 40 km, u punom profilu, koja povezuje sjeverni i južni dio Županije. Pet izlaza/ulaza na autocestu omogućavaju povezanost naselja koja su u koridoru od 10-15 km od autoceste.

Državne ceste su uglavnom u dobrom tehničkom stanju, no ne zadovoljavaju u cijelosti tu kategoriju. Kroz Varaždinsku županiju prolazi 9 državnih cesta u duljini od 209,6 km. Najznačajnija državna cesta je Podravska magistrala (državna cesta D-2), koja prolazi uzduž Županije, od njenog najistočnijeg dijela do najzapadnijeg na graničnom prijelazu Dubrava Križovljanska. U planu je izgradnja ceste Varaždin-Ivanec-Lepoglava -Krapina, kojom bi se povezale Varaždinska i Krapinsko - zagorska županija.

Mrežu županijskih cesta čini njih 73, u dužini od 473 km. U potpunosti su asfaltirane i većina je u zadovoljavajućem stanju. Od ukupno 479,74 km lokalnih cesta na području Županije, 88,4% je asfaltirano, a 11,6% lokalnih cesta je makadam.

Nerazvrstane ceste, koje spajaju manja naselja i područja na teritoriju općina i gradova, te ulice i trгови u naseljima, u nadležnosti su jedinica lokalne samouprave.

Slika 11: Državne ceste u Varaždinskoj županiji (stanje 2004. godine)

Izrađen je projekt »Optimalni razvoj komunalne infrastrukture« u kojem su definirani tipovi prometnica i cestovni pojas. Projekt obuhvaća snimanje cestovne i komunalne infrastrukture GPR-om (Ground penetrating radar) sa kojim se dobije GIS (grafičko-informativni sustav) prikaz stanja, prikaz kvalitete same infrastrukture te tla na kojem se nalazi.

3.4.2.2. Željeznička infrastruktura

Na području Županije prolazi 91,751 km pruga, od toga su pruga R202 Varaždin - Koprivnica i pruga R201 (Čakovec) - Varaždin - Zaprešić - (Zagreb) pruge 1. reda, a pruga L 201 Varaždin - Golubovec je pruga 2. reda.

Sve pruge su jednokolosiječne i bez elektrifikacije te se na njima odvija mješovit promet. Dopuštene brzine variraju od 45 - 100 km/sat. Na svim prugama potrebna su ulaganja u modernizaciju infrastrukture, s težnjom izgradnje dvokolosječnih elektrificiranih pravaca prema Koprivnici i na pruzi Zagreb-Čakovec.

Željezničko - cestovni prijelazi

Na mreži pruga Hrvatskih željeznica u Varaždinskoj Županiji je ukupno 91 cestovni prijelaz, od kojih je 41 ŽCP (željezničko - cestovni prijelaz) definitivno riješen, a na 50 ŽCP-a su potrebni određeni zahvati.

Legenda:

- Zagreb - Varaždin - Čakovec
- Osijek - Koprivnica - Varaždin
- Golubovec - Ivanec - Varaždin

Slika 12: Prikaz željezničkih pravaca u Varaždinskoj županiji (stanje 2010. godine)

3.4.2.3. Cestovni linijski prijevoz putnika

Cestovni linijski prijevoz putnika u Varaždinskoj županiji organizira tvrtka Autobusni promet d.d. - Varaždin - u stečaju. Županijsko upravno tijelo nadležno za promet izdalo je spomenutoj tvrtki 118 dozvola koje vrijede za period od 01.06.2009. do 31.05.2014. godine.

3.4.2.4. Zračni promet

Aerodrom u neposrednoj blizini Varaždina spada u referentni kod 2C (za prijevoz putnika i robe manjim zrakoplovima), dužina piste iznosi 1730 metara, dok je njezina širina 30 metara. Prema ICAO klasifikaciji kodne je oznake 3C. Prije nekoliko godina obnovljena je horizontalna signalizacija te su uređeni bočni pojasevi. Varaždinskim aerodromom upravlja gradsko poduzeće Varaždin Airport.

Pozitivna obilježja

- Dobra cestovna infrastruktura (posebice na županijskim cestama), povezanost sa većim regionalnim središtima i povezanost svih naselja s gradom Varaždinom
- Zračna povezanost putem charter letova

Negativna obilježja

- Zastarjelost željezničke infrastrukture (jednokolosiječne pruge bez elektrifikacije, niska dopuštena brzina)
- Neuređeni željezničko-cestovni prijelazi
- Cestovni linijski prijevoz putnika obavlja jedna tvrtka (u stečaju)

RAZVOJNI PROBLEMI

- Nedostaje cesta koja bi povezala dva međunarodna koridora od Varaždina, preko Ivanca do Krapine, što bi zapadnom dijelu dalo brzu vezu sa Zagrebom
- Niska sigurnost prometa na dijelu prometnica bez javne rasvjete, nogostupa i biciklističkih staza te označenih pješačkih prijelaza
- Opterećenost cestovnog pravca D2 koji prolazi kroz naseljeno područje
- Nizak stupanj korištenja željezničkog prometa za prijevoz putnika i roba
- Dotrajalost vlakova i željezničke infrastrukture
- 2/3 željezničko-cestovnih prijelaza je nezaštićeno branicama, odnosno neobilježeno svjetlosno-zvučnom signalizacijom
- Ograničenost razvoja i povezanosti grada željezničkom prugom i nekoliko željezničkih prijelaza
- Dotrajalost infrastrukture koja prati cestovni linijski prijevoz putnika
- Ograničenost razvojnih mogućnosti aerodroma, neisplativost potrebnih visokih ulaganja
- Nepostojanje sustava javnih (gradskih i općinskih putničkih prijevoza)

RAZVOJNE POTREBE

- Izgradnja Zagorske brze ceste (cestovni pravac prema Krapini)
- Izgradnja Podravske brze ceste (cestovni pravac prema Osijeku)
- Poboljšanje cestovne infrastrukture u svrhu sigurnosti putnika
- Modernizacija željezničkog prometa te infrastrukture koja prati željeznički promet
- Uspostavljenje konkurentnosti subjekta koji obavljaju usluge javnog prijevoza
- Poboljšanje infrastrukture koja prati cestovni linijski prijevoz putnika
- Provedba projekta Integrirani prijevoz robe i putnika

3.4.2.5. Informacijsko - komunikacijska infrastruktura

Postotni udio pretplatnika na području Varaždinske županije u odnosu na ukupan broj pretplatnika u Republici Hrvatskoj u nepokretnoj mreži na kraju 2008. godine iznosio je 3,31 %, a na kraju 2009. godine 3,32 % tj. 53.459¹⁸. Postotni udio pretplatnika kabeleske televizije na području Varaždinske županije u odnosu na broj pretplatnika u Republici Hrvatskoj na kraju 2008. godine iznosi je 3.99 %, a na kraju 2009. godine 3.85 % ili 5.848. Postotni

¹⁸ Podaci Hrvatske agencije za telekomunikacije HAKOM, 2010.

udio pretplatnika širokopojasnog pristupa internetu na području Varaždinske županije u odnosu na ukupan broj pretplatnika u Republici Hrvatskoj za 2008. godinu iznosio je 2.92 % a na kraju 2009. godine 2.99 % ili 25.192.

Pokrivenost u GSM području pokretne mreže je 100% no zadnjim izmjenama i dopunama Prostornog plana Varaždinske županije 2009. godine osigurani su uvjeti za daljnju izgradnju elektroničke telekomunikacijske infrastrukture u pokretnoj mreži prema iskaznim potrebama operatora, što ukazuje na daljnju potrebu u izgradnji i proširenju mreže, posebno u poboljšanju razine usluge.

Pozitivna obilježja

- Vrlo dobra pokrivenost distributivnom telefonskom kanalizacijskom (DTK) infrastrukturom

RAZVOJNI PROBLEMI	
-	Nedostatak održavanja distributivne telefonske kanalizacijske (DTK) infrastrukture
RAZVOJNE POTREBE	
-	Daljnja izgradnja telekomunikacijske i Internet mreže u svrhu poboljšanja usluga korisnicima

3.4.3. Energetika

3.4.3.1. Električna energija

Distribuciju električne energije na području Varaždinske županije vrši tvrtka HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb; ELEKTRA Varaždin na površini od 1003 km², ELEKTRA Koprivnica, Pogon Ludbreg te ELEKTRA Zagreb, Pogon Zelina.

Područje koje napaja ELEKTRA Varaždin proteže se na sjeveru od državne granice s Republikom Slovenijom i Međimurskom županijom, a na jugu do granice s Krapinsko-zagorskom županijom i linije Podrute-Makoišće-Paka. Na zapadu se to područje proteže od granice s Republikom Slovenijom, a na istoku do linije Zamlaka-Novakovec-Poljana-Leskovec.

ELEKTRA Koprivnica, Pogon Ludbreg napaja na području Varaždinske županije područje od linije Zamlaka-Novakovec-Poljana-Leskovec do granice s Koprivničko-Križevačkom županijom.

ELEKTRA Zagreb, Pogon Zelina napaja na području Varaždinske županije područje od granice s Zagrebačkom županijom do linije Podrute-Makoišće-Paka.

Područje ELEKTRA Varaždin napaja se električnom energijom preko 3 transformatorske stanice naponskog nivoa 110 kV, preko 8 transformatorskih stanica naponskog nivoa 35 kV, 32 transformatorske stanice naponskog nivoa 20 kV i 857 transformatorske stanice naponskog nivoa 10 kV. Za napajanje na naponskom nivou 0,4 kV koristi se zračna niskonaponska mreža u dužini od preko 2100 km, kabela niskonaponska mreža u dužini od preko 550 km te kućni priključci u dužini od preko 1600 km. Vršno opterećenje, ostvareno tijekom 2009. godine na distributivnom području Elektre Varaždin, iznosilo je 84,18 MW, s prosječnim godišnjim porastom od 1,8%. Elektra Varaždin napaja 70.052 kupaca električne energije, od toga na srednjem naponu (10 i 20 kV) 75 kupaca. Od svih kupaca Elektre Varaždin, 63.959 kupaca spada u kategoriju kućanstva, dok 5.424 kupaca spada u kategoriju poduzetništva. U kategoriji javna rasvjeta instalirano je 669 brojila.

3.4.3.2. Plinoopskrba

Zemni plin, kao drugi najvažniji energent, dobavlja se preko dvaju magistralnih plinovoda, koji prolaze područjem Županije, i distribuira potrošačima velikom i dobro razvedenom mrežom plinovoda u ukupnoj dužini od 1.412 km. Ukupna potrošnja plina na području Županije kreće se oko 115 milijuna prostornih metara godišnje.

Pokrivenost Županije plinskom mrežom je oko 85%, a oko 70 % stanovnika već koristi mrežu.

3.4.3.3. Tekuća i kruta goriva

Tekuća goriva, kao glavni energent, koriste se za promet vozila u cestovnom i željezničkom prometu.

Tamo gdje opskrba plinom nije moguća, za zagrijavanje domaćinstava služe tekuća ili kruta goriva. Kruta goriva (ugljen i drva) koriste se još vrlo rijetko i to uglavnom za grijanje domaćinstava pa ne predstavljaju značajan energent za Županiju.

Pozitivna obilježja

- Dobra pokrivenost energetske i plinoopskrbnom mrežom

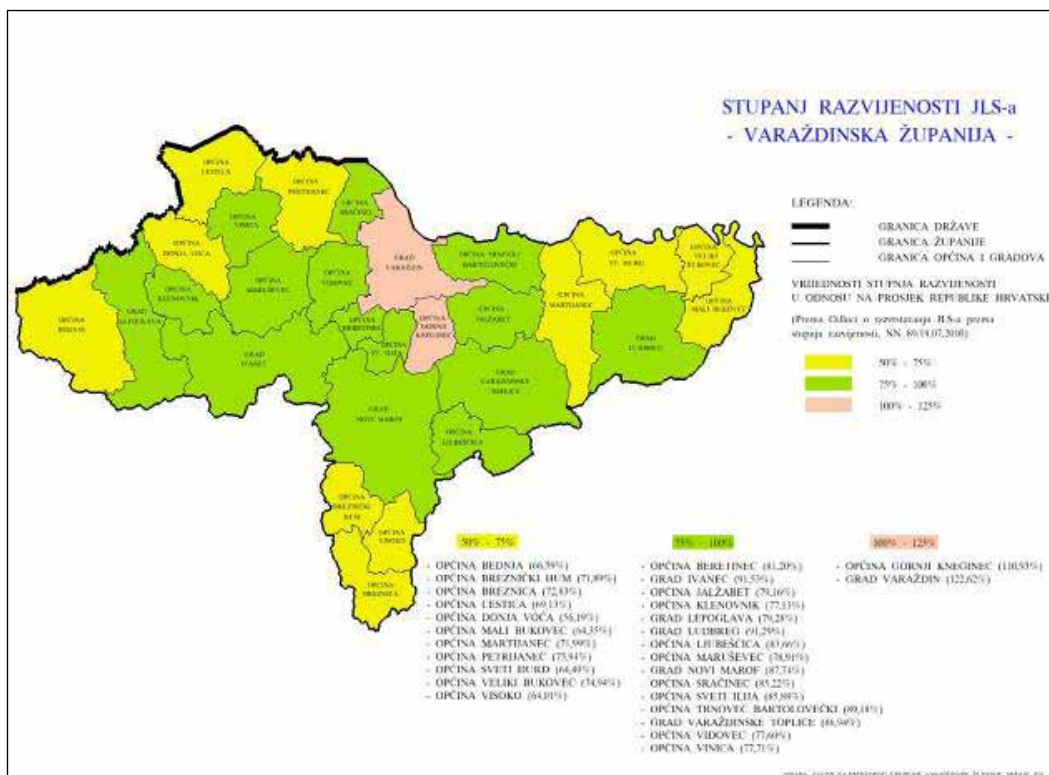
Negativna obilježja

- Neistražene mogućnosti korištenja alternativnih izvora energije području Županije

RAZVOJNI PROBLEMI	
-	Nedostatno korištenje obnovljivih izvora energije (biomasa, bioplin, sunčeva energija, energija vjetra, geotermalni izvori)
RAZVOJNE POTREBE	
-	Izrada i provedba energetske strategije na županijskoj razini
-	Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i sustava za štednju energije
-	Povećanje svijesti o prednostima i koristi korištenja obnovljivih izvora energije

3.5. GOSPODARSTVO

3.5.1. Razvojni položaj Varaždinske županije

Slika 13: Stupanj razvijenosti jedinica lokalne samouprave Varaždinske županije (stanje 2010. godine)

Temeljem izračuna Ministarstva regionalnog razvitka, šumarstva i vodnog gospodarstva u 2010. godini, Varaždinska županija nalazi se u drugoj skupini razvijenosti sa indeksom razvijenosti od 96,3% (po pokazateljima ostvarenog dohotka po stanovniku, prosječnoj stopi nezaposlenosti, razini obrazovanja i dr.) uz Međimursku, Krapinsko-Zagorsku, Zadarsku i Splitsko-Dalmatinsku županiju.

OPĆINA / GRAD	Broj stanovnika (2001.)	Prosječni dohodak po stanovniku (2006.-2008.)	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku (2006.-2008.)	Prosječna stopa nezaposlenosti (2006.-2008.)	Kretanje stanovništva (2006.-2008.)	Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16-65 godina	Područje posebne državne skrbi	Status brdsko-planinskog područja
Općina Bednja	4.765	15.528	565	13,7%	84,6	51,3%	da	ne
Općina Beretinec	2.288	21.161	788	10,2%	102,9	54,9%	ne	ne
Općina Breznica	2.304	17.775	810	6,8%	92,1	41,1%	ne	ne
Općina Breznički Hum	1.575	17.028	890	8,4%	90,7	43,9%	ne	ne
Općina Cestica	5.678	13.912	668	12,1%	99,1	53,8%	da	ne
Općina Donja Voća	2.844	11.212	356	18,1%	93,4	41,1%	da	ne
Općina Martijanec	4.327	17.693	855	12,8%	94,1	47,9%	ne	ne
Općina Gornji Kneginec	5.259	23.716	5.781	10,0%	106,1	61,2%	ne	ne

OPĆINA / GRAD	Broj stanovnika (2001.)	Prosječni dohodak po stanovniku (2006.-2008.)	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku (2006.-2008.)	Prosječna stopa nezaposlenosti (2006.-2008.)	Kretanje stanovništva (2006.-2008.)	Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16-65 godina	Područje posebne državne skrbi	Status brdsko-planinskog područja
Općina Jalžabet	3.732	16.984	2.314	9,8%	100,1	42,4%	ne	ne
Općina Klenovnik	2.278	19.954	765	10,1%	92,0	53,1%	ne	ne
Općina Ljubešćica	1.959	21.573	1.253	7,7%	95,6	53,6%	ne	da
Općina Mali Bukovec	2.507	14.383	593	11,8%	93,3	39,5%	ne	ne
Općina Maruševac	6.757	20.751	833	11,3%	95,8	54,5%	ne	ne
Općina Petrijanec	4.994	17.030	1.180	14,2%	102,8	49,5%	ne	ne
Općina Sračinec	4.714	21.233	1.378	10,8%	104,4	58,8%	ne	ne
Općina Sveti Đurđ	4.174	15.006	702	15,4%	95,2	40,7%	ne	ne
Općina Sveti Ilija	3.532	22.606	951	10,5%	99,2	64,6%	ne	ne
Općina Trnovec Bartolovečki	6.852	22.827	1.469	9,0%	105,9	59,6%	ne	ne
Općina Veliki Bukovec	1.578	18.218	806	7,6%	96,7	45,2%	ne	ne
Općina Vidovec	5.539	19.259	714	9,7%	102,3	51,6%	ne	ne
Općina Vinica	3.747	18.897	981	12,8%	96,0	58,9%	ne	ne
Općina Visoko	1.641	14.997	603	9,6%	89,0	33,8%	ne	ne
Grad Varaždin	49.075	34.269	4.311	8,7%	99,8	79,4%	ne	ne
Grad Ivanec	14.434	24.261	1.482	10,4%	99,5	67,5%	ne	ne
Grad Ludbreg	8.668	23.683	1.957	13,3%	103,2	64,5%	ne	ne
Grad Lepoglava	8.718	19.930	758	12,4%	100,5	59,9%	ne	da
Grad Varaždinske Toplice	6.973	22.667	1.245	5,8%	97,1	55,7%	ne	ne
Grad Novi Marof	13.857	22.098	1.207	6,8%	98,2	62,9%	ne	ne
Varaždinska županija	184.769	23.923,00	2.469,00	10,0%	98,8	62,6%		

Tabela 9: Indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave Varaždinske županije

Po stupnju razvijenosti u Varaždinskoj županiji Grad Varaždin i Općina Gornji Kneginec nalaze se iznad državnog prosjeka. S indeksom razvijenosti 122,62%, grad Varaždin je najrazvijenija sredina na području Varaždinske županije. Za Općinu Gornji Kneginec indeks razvijenosti iznosi 110,93%, što tu Općinu, kao i Grad Varaždin, svrstava u četvrtu skupinu po stupnju razvijenosti, u kojoj su jedinice lokalne samouprave s indeksom razvijenosti od 100 do 125. Pri tome treba napomenuti da u petoj skupini, u kojoj su općine i gradovi s indeksom većim od 125, nema jedinica s varaždinskog područja.

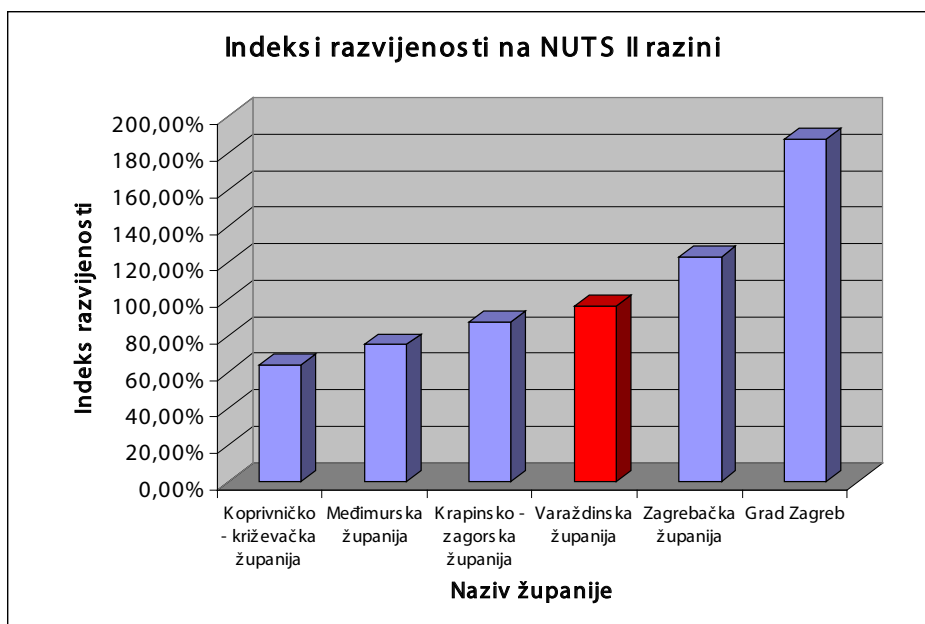
Što se tiče pojedinačnih kriterija izračunavanja stupnja razvijenosti, općina u Varaždinskoj županiji koja ima najveći prosječni dohodak po stanovništvu je Općina Gornji Kneginec sa 23.716,00 kuna, a od gradova odmah iza Varaždina čiji prosječni dohodak po stanovništvu iznosi 34.269,00 kuna, nalazi se Ivanec sa 24.261,00 kuna. Najmanji prosječni dohodak po stanovniku bilježi Općina Donja Voća sa 11.212,00 kuna koju slijedi općina Cestica sa 13.912,00 kuna.

Najveće prosječne izvorne prihode po stanovniku bilježi Općina Gornji Kneginec i Grad Varaždin koje slijede Općina Jalžabet sa 2.314,00 kuna i Grad Ludbreg sa 1.957,00 kuna. Najniži iznos bilježi Općina Donja Voća sa 356,00 kuna, koju slijede Općina Bednja sa 565,00 kuna i Općina Mali Bukovec sa 593,00 kuna.

Prosječne stope nezaposlenosti ispod 7%, bilježe Općina Breznica, Grad Varaždinske Toplice i Novi Marof. Najveću prosječnu stopu nezaposlenosti bilježi Općina Donja Voća (18,1%) i Općina Sveti Đurđ (15,4%).

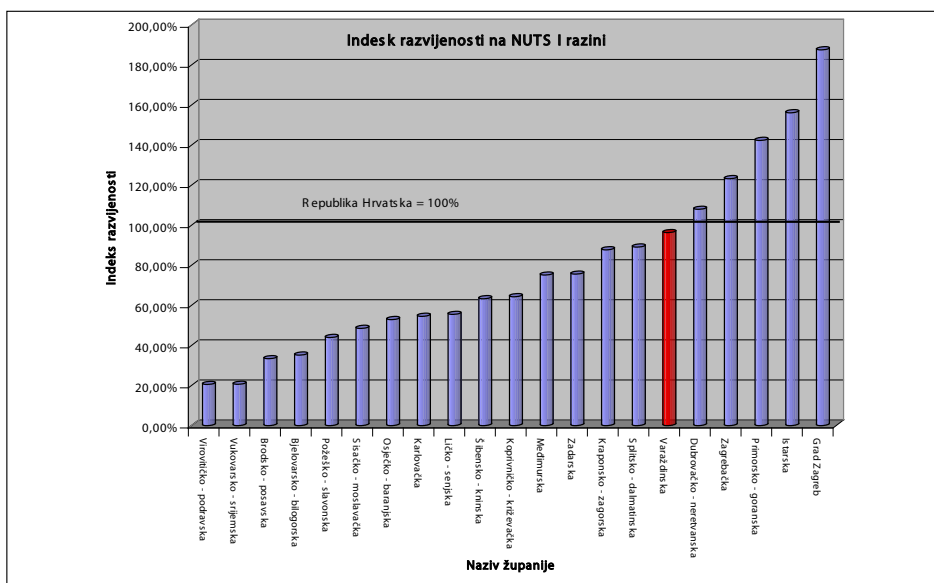
Kretanje stanovništva (omjer broja stanovnika u dva zadnja popisa stanovništva) u razdoblju od 2006. i 2008. godine u gradovima i općinama kreću se u rasponu od 84,6 do 106,1 stanovnika.

Što se tiče stope obrazovanosti, Grad Varaždin bilježi najveću stopu (79,4%), dok se u ostalim općinama i gradovima stopa obrazovanosti kreće u rasponu od 50 do 65 posto.

Slika 14: Usporedba indeksa razvijenosti na NUTS II razini - Sjeverozapadna Hrvatska

Kao što je vidljivo iz grafa na slici 14, Varaždinska županija prema indeksu razvijenosti na NUTS II razini (Sjeverozapadna Hrvatska) spada u srednje razvijene županije, dok je prema indeksu razvijenosti na NUTS I razini (republika Hrvatska) među razvijenijim županijama. Najslabije razvijena županija je Virovitičko - podravska županija (indeks razvijenosti 20,51%), dok je najrazvijeniji Grad Zagreb (indeks razvijenosti 187,54%).

Slika 15: Indeks razvijenosti na NUTS I razini - Republika Hrvatska

3.5.2. Makroekonomska kretanja gospodarstva Hrvatske i sjeverozapadne regije

Prema statističkim podacima, u razdoblju od 2006. do 2009. godine zabilježena su sljedeća kretanja bruto domaćeg proizvoda (BDP) po stanovniku:

Godina	Iznos (kn)
2006	64.529
2007	70.812
2008	77.108
2009	75.058

Tabela 10: BDP po stanovniku Hrvatske

U 2009. godini zabilježen je pad BDP-a po stanovniku u odnosu na 2008. godinu za 2,7 %, a negativna kretanja nastavljena su i u 2010. godini kada je u drugom kvartalu ove godine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine evidentiran pad BDP-a za 2,5%.

Na području EU-27 smanjen je bruto domaći proizvod u 2009. godini u odnosu na prethodnu godinu za 4,7% te su sve članice Unije (osim Poljske) u recesijskoj godini imale pad bruto domaćeg proizvoda i smanjenje gospodarskih aktivnosti.

Prema posljednjim raspoloživim statističkim podacima u Varaždinskoj županiji u 2007. godini ostvaren je BDP po stanovniku u iznosu od 60.325 kuna što je za 24,4% manje u odnosu na BDP po stanovniku sjeverozapadne regije koji je iznosio 88.109 kuna te za 14,9% manje u odnosu na BDP po stanovniku na državnoj razini.

Pad BDP-a na državnoj razini uzrokovan je manjim dijelom zbog vanjskih utjecaja smanjenjem inozemne potražnje, a većim dijelom zbog neprovođenja strukturnih reformi i nekonkurentnosti gospodarstva na globalnoj razini.

Prema statističkim podacima u 2009. godini, stopa registrirane nezaposlenosti u Hrvatskoj bila je 14,9 %, a u Varaždinskoj županiji 12,4%, što je nešto manje u odnosu na susjedne županije: Međimursku, Krapinsko-zagorsku i Koprivničko-križevačku županiju.

U rujnu 2010. godine na državnoj razini stopa registrirane nezaposlenosti bila je 16,9% što je razina od 2006. godine kada je također zabilježena stopa nezaposlenosti od 16,9%.

Statistički podaci ukazuju da je na razini države u 2009. godini u odnosu na 2008. godinu, zabilježen pad industrijske proizvodnje za 9,2%, pad broja zaposlenih u pravnim osobama za 3,3%, pad prometa u trgovini na malo za 15,3% te pad izvoza za 21,6% i uvoza za 26,9%.

Promatrajući razdoblje siječanj-rujan 2010. godine u odnosu na razdoblje siječanj-rujan 2009. godine na državnoj razini ostvareni su sljedeći indeksi makroekonomskih kretanja.

Rb.	Pokazatelji	Indeks %
1.	Fizički obujam industrijske proizvodnje	98.7
2.	Zaposleni u pravnim osobama	95.2
3.	Izvoz	113.5
4.	Uvoz	96.4
5.	Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom u pravnim osobama	99.9

Tabela 11: Indeksi makroekonomskih kretanja

Prema rezultatima rangiranja triju regija definiranih kao NUTS 2 regije (sjeverozapadna regija, panonska regija te jadranska regija) i mjerenja konkurentnosti postojećih županija u 2007. godini (buduće NUTS 3 razine teritorijalnog ustroja) koje je utemeljeno na principu EUROSTATA i metodama Svjetskog gospodarskog foruma, sjeverozapadna regija je najkonkurentnija regija na NUTS 2 razini s gledišta poslovnog okruženja i kvalitete poslovnog sektora, dok se Varaždinska županija nalazi na četvrtom mjestu konkurentnosti odmah iza Grada Zagreba te Međimurske i Istarske županije.

3.5.3. Poslovanje gospodarstva Varaždinske županije

U nastavku se daje prikaz kretanja financijskih pokazatelja u gospodarstvu Varaždinske županije za razdoblje od 2006. do 2009. godine¹⁹.

		2006.	2007.	2008.	2009.	Indeks 2007./ 2006.	Indeks 2008./ 2007.	Indeks 2009./ 2008.
1	2	3	4.	5.	6.	7=4/3	8=5/4	9=6/5
FINANCIJSKI POKAZATELJI u 000 kn								
1.	Ukupni prihod	20.132.240	21.548.282	23.367.346	20.232.499	107,0	108,4	86,6
2.	Ukupni rashod	19.203.329	20.520.579	22.558.330	19.925.121	106,8	109,9	88,3
3.	Dobit tekućeg razdoblja	921.087	993.356	893.616	692.170	107,8	90,0	77,5
4.	Gubitak tekućeg razdoblja	159.175	145.265	255.395	512.349	91,2	175,8	200,6
5.	Poslovni rezultat	761.912	848.091	638.221	179.349	111,3	75,3	28,1
6.	Broj zaposlenih	37.278	37.728	38.966	36.772	101,2	103,3	94,4

¹⁹ Neraspoloživost podataka za 2010. godinu

		2006.	2007.	2008.	2009.	Indeks 2007./ 2006.	Indeks 2008./ 2007.	Indeks 2009./ 2008.
1	2	3	4.	5.	6.	7=4/3	8=5/4	9=6/5
7.	Broj pravnih osoba	2.310	2.430	2.630	2.728	105,2	108,2	103,7
ROBNA RAZMJENA u 000 kn								
8.	Izvoz	3.973.473	4.475.082	4.598.916	3.665.803	112,6	102,8	79,7
9.	Uvoz	3.839.312	4.020.665	4.043.415	2.474.260	104,7	100,6	61,2
10.	Bilanca robne razmjene	134.161	454.417	555.502	1.191.543	338,7	122,2	214,5
POKAZATELJI PO ZAPOSLENOM puni iznos								
11.	Neto plaća	3.138	3.408	3.627	3.601	108,6	106,4	99,3
INVESTICIJE u 000 kn								
12.	Investicije	1.453.144	1.614.374	1.762.331	942.626	111,1	109,2	53,5
INSOLVENTNOST puni broj								
13.	Broj insolventnih pravnih osoba	701	738	512	712	105,3	69,4	139,1
14.	Broj zaposlenih	2.223	1.821	1.765	1.670	81,9	96,9	94,6
	u 000 kn							
15.	Iznos nepodmire- nih naloga	383.039	407.920	427.157	497.360	106,5	104,7	116,4

Tabela 12: Financijski pokazatelji u razdoblju od 2006. do 2009. godine za Varaždinsku županiju

U razdoblju od 2006. do 2007.godine u gospodarstvu Varaždinske županije zabilježen je rast poslovnog rezultata te rast broja zaposlenih. Međutim od 2008. do 2009. godine evidentiran je drastičan pad poslovnog rezultata kao i pad broja zaposlenih.

U 2009. godini u odnosu na 2008. godinu došlo je do značajnog pada izvoza za 20.3% te pada investicija za 46.5%.

Temeljem podataka FINE u nastavku se daje prikaz raspoloživih podataka o financijskom poslovanju gospodarstva Varaždinske županije za prvo polugodište ove godine.

Red. br.	Pokazatelji	I-VI/ 2009	I-VI/ 2010	INDEKS
1.	Ukupni prihodi (u 000 kn)	9.977.317	9.175.457	92,0
2.	Ukupni rashodi (u 000 kn)	9.583.115	8.844.956	92,3
3.	Bruto dobit(u 000 kn)	394.202	330.501	84,0
4.	Izvoz (u 000 USD)	352.295	393.866	111,8
5.	Uvoz (u 000USD)	277.435	268.835	96,9
6.	Prosječan broj zaposlenih	36.807	35.535	96,0
7.	Mjesečna neto plaća po zaposlenom	3.617	3.550	98,0
8	Investicije (u 000 kuna)	428.067	388.410	90,7
9.	Iznos nepodmirenih obveza (u 000kn)	397.036	861.966	217,1

Tabela 13: Financijski pokazatelji gospodarstva Varaždinske županije za razdoblje I-VI. mjeseca 2010. godine

U ovoj godini nastavljen je pad gospodarskih aktivnosti te je u prvom polugodištu 2010. godine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine iskazan pad bruto dobiti u gospodarstvu Varaždinske županije za 16%, pad uvoza za 3,1%, mjesečnih plaća po zaposlenom za 2%, pad investicija za 9.3% i broja zaposlenih za 4%, dok je zabilježen porast izvoza za 11,8% i nepodmirenih obveza za 117,1%.

3.5.4. Struktura gospodarstva po veličini poduzetnika

Od 2.728 registriranih pravnih osoba u 2009. godini u Varaždinskoj županiji, njih 97% bilo je u skupini malih poduzetnika, 2% srednjih poduzetnika ili 68 pravne osobe, a 0,2% čine veliki poduzetnici ili njih 16 (Tabela 14).

Red. br.	POKAZATELJI	P O D U Z E T N I C I						
		SVI ukupno	V E L I K I		S R E D N J I		M A L I	
		100%	Broj / Iznos	Udio %	Broj / Iznos	Udio %	Broj /Iznos	Udio %
1	2	3=4+6+8	4	5=4/3	6	7=6/3	8	9=8/3
	puni broj							
1.	Broj PRAVNIH OSOBA							
	2006.	2.310	23	1	73	3	2.214	96
	2007.	2.430	31	1	74	3	2.325	96
	2008.	2.630	18	0,6	65	2	2.547	97
	2009.	2.728	16	0,6	68	2	2.644	97
2.	Broj ZAPOSLENIH							
	2006.	37.278	12.416	33	9.345	25	15.517	42
	2007.	38.156	12.936	34	9.152	24	16.068	42
	2008.	38.966	12.135	31	8.410	21	18.421	47
	2009.	36.772	11.374	31	8.139	22	17.259	47
3.	Ukupni PRIHODI (u 000 kn)							
	2006.	20.132.240	7.729.765	38	4.933.115	25	7.469.360	37
	2007.	21.646.559	8.884.026	41	5.174.241	24	7.588.292	35
	2008.	23.367 346	9.106 176	39	5.270 636	22	8.990 534	38
	2009.	20.232.500	8.547.999	42	4.424.904	22	7.259.597	36
4.	Ukupni RASHODI (u 000 kn)							
	2006.	19.203.329	7.422.218	39	4.628.967	24	7.132.144	37
	2007.	20.634.651	8.455.868	41	4.953.262	24	7.225.521	35
	2008.	22.558 330	8.936 702	40	5.011 003	22	8.610 625	38
	2009.	19.925.121	8.471.956	43	4.327.961	22	7.125.204	36
5.	DOBIT tekućeg razdoblja (u 000 kn)							
	2006.	921.087	262.732	29	305.763	33	352.592	38
	2007.	996.019	408.980	41	227.702	23	359.337	36
	2008.	893.616	215.195	24	247.639	27	430.782	48
	2009.	692.170	227.120	33	160.000	23	305.050	44
6.	GUBITAK tekućeg razdoblja (u 000 kn)							
	2006.	159.175	17.189	11	45.099	28	96.887	61
	2007.	151.940	26.463	17	47.604	31	77.873	51
	2008.	255.395	68.623	27	31.360	12	115.412	45
	2009.	512.349	178.687	35	90.580	17	174.207	34
7.	Poslovni REZULTAT (5.-6.) (u 000 kn)							
	2006.	761.912	245.543	32	260.664	34	255.705	34
	2007.	844.079	382.517	45	180.098	21	281.464	33
	2008.	678.221	146.572	21	216.279	32	315.370	46
	2009.	248.696	48.433	19	69.420	28	130.843	53

Tabela 14: Financijski pokazatelji za velike, srednje i male poduzetnike

Pokazatelji po veličini poslovnih subjekata ukazuju da je u razdoblju od 2009. u odnosu na 2008. godinu došlo do povećanja broja malih i srednjih tvrtki za 3,8% i smanjenja velikih tvrtki za 1,1%.

U 2009. godini velike tvrtke zapošljavaju 11.374 radnika (31%), srednje 8.139 radnika (22%), a male 17.259 radnika (47%) od ukupno zaposlenih u gospodarstvu županije.

Male tvrtke kojih je najviše i imaju najviše zaposlenih u 2009. godini ostvaruju 53% poslovnog rezultata, za razliku od srednjih koje ostvaruju 28% poslovnog rezultata i velikih tvrtki koje ostvaruju 19% ukupnih poslovnih rezultata gospodarstva.

3.5.5. Struktura gospodarstva po djelatnostima

ši- fra	Djelatnost	DOBIT			GUBITAK			POSLOVNI REZULTAT		
		Iznos u 000kn u 2008.	iznos u 000 kn u 2009.	indeks 2009. 2008.	Iznos u 000kn u 2008.	iznos u 000 kn u 2009.	indeks 2009 2008.	Iznos u 000kn u 2008.	iznos u 000 kn u 2009.	in- deks 2009. 2008.
1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12
	GOSPODARSTVO	893.695	692.167	77,45	255.411	512.354	200,6	637.635	179.813	28,2
A	POLJOPRIVREDA	14.497	42.794	295,2	1.816	3.692	203,3	12.683	39.102	308,3
C	PRERAĐ. IN- DUST.	34.5061	318.146	92,2	72.461	203.832	281,3	27.2826	114.314	41,9
	proizvodnja tek- stila	37.586	83.178	221,3	29.392	102.959	350,3	58.524	-19.781	-
	hrana i piće	42.839	79.123	184,7	2.100	7.657	364,6	40.744	71.466	175,4
	Proizvodi od kože	104.129	52.481	50,4	2.613	3.731	142,8	101.562	48.750	48,0
	guma i plastika	39.877	37.604	94,3	1.038	635	61,2	38.670	36.969	95,6
	metal i proizvodi	35.127	19.074	54,3	29.686	8.134	27,4	28.269	10.940	38,7
E	EL.EN. VODA PLIN	20.889	11.259	53,9	1.701	1.885	110,8	20.693	9.374	45,3
F	GRAĐEVINAR- STVO	135.459	83.578	61,7	59.888	76.417	127,6	130.200	7.161	5,5
G	TRGOVINA	204.762	108.319	52,9	36.196	94.362	260,7	168.563	13.957	8,28
H	PRIJEVOZ	17.276	17.656	102,2	25.529	15.241	59,7	-8.242	2.415	-
I	TURIZAM	1.978	1.615	81,7		8.362	-		-6.747	-
K	POSLOV. USLU- GE	83.028	67.834	81,7	91.111	96.487	105,9	-8.083	-28.653	-
	Ostale djelatnosti	98.952	40.966	41,4	15.562	12.076	77,6	85.982	28.890	33,6

Tabela 15: Poslovanje gospodarstva po djelatnostima u 2008. i 2009. godini**3.5.5.1. Prerađivačka industrija**

Prema ostvarenim financijskim rezultatima poslovanja u gospodarstvu Varaždinske županije u 2009. godini, udio prerađivačke industrije u dobiti iznosio je 45,9%, udio u gubicima 39,7%, a udio u poslovnom rezultatu 63,6%. Unutar prerađivačke industrije, po ostvarenoj dobiti najveći udio čine proizvodnja tekstila (12%) te proizvodnja hrane i pića (11,4%).

Pretežiti dio prerađivačke industrije čine radno-intenzivne grane kao što su tekstilna, drvno-prerađivačka, kožarsko-obućarska i druge pri čemu Varaždinska, Krapinsko-zagorska i Međimurska županija zajedno zapošljavaju oko 60% radnika u tekstilnoj i kožarsko-obućarskoj industriji.

Obilježja radno-intenzivnih grana industrije u recesijskoj 2009. godini bila su pad indeksa proizvodnje, smanjenje prodaje i izvoza te pad zaposlenosti.

Plaće u prerađivačkoj industriji već godinama su oko 20% do 25% niže u odnosu na državni prosjek, a u 2009. godini prerađivačka industrija ostvarila je 92,3% prosječne neto plaće gospodarstva Varaždinske županije, odnosno 3.325,00 kuna.

3.5.5.2. Građevinarstvo

U 2009. godini na području Varaždinske županije udio graditeljstva u dobiti iznosio je 12,1%, gubitku 14,9% i poslovnom rezultatu 3,9%.

Osnovna obilježja građevinske djelatnosti u recesijskoj 2009. godini bila su nedostatak poslova, smanjenje investicija i otpuštanja radnika.

3.5.5.3. Trgovina

Djelatnost trgovine u Varaždinskoj županiji u 2009. godini u odnosu na 2008. godinu ostvarila je značajan i veliki rast gubitka što je obilježeno značajnim padom prometa i maloprodaje.

U širim regionalnim razmjerima, u trgovinskoj djelatnosti nastavljeno je s izgradnjom velikih trgovačkih centara unatoč krizi.

Pozitivna obilježja

- *Pojedine tvrtke unutar određenih djelatnosti (drvena, obućarska i dr.) ulažu u razvoj novih proizvoda, uvode novu tehnologiju i ne otpuštaju zaposlenike, unatoč gospodarskoj krizi*

Negativna obilježja

- *Pojedine tvrtke proces restrukturiranja temelje primarno na otpuštanju zaposlenika, bez jasne strategije razvoja i uključenja ostalih činitelja razvoja*
- *Nedostatak uvjeta za poduzetničko djelovanje, nepoticajna investicijska klima*

RAZVOJNI PROBLEMI

- Zastarjela tehnologija u pojedinim industrijama (tekstilna, kožarska i dr.)
- Pad proizvodnje i prodaje
- Pad zaposlenosti
- Nelikvidnost

RAZVOJNE POTREBE

- Izrada konzistentne gospodarske strategije dugoročnog karaktera na državnoj razini sa jasnim pozicioniranjem industrijskih i drugih sektora gospodarstva, a temeljem toga i izrada strategije gospodarskog razvoja na županijskoj razini
- Promjena gospodarske strukture u kojoj prevladavaju nisko akumulativne grane industrije s razvojem proizvodnje više tehnološke razine, izvozno usmjerenih
- Restrukturiranje tvrtki sa specijalizacijom poslova više dodane vrijednosti
- Regionalizacija i fiskalna decentralizacija
- Poticanje poduzetnika-početnika, inovativnih tvrtki, izvoznika i područja novih tehnologija (kroz porezna oslobođenja i druge fiskalne poticaje)
- Edukacija i osposobljavanje poduzetnika
- Poboljšanje uvjeta kreditiranja poduzetnika smanjenjem kamatne stope i razvojem financijskog tržišta kroz poticanje ulaganja rizičnog kapitala
- Povezivanje obrazovnog sustava s potrebama gospodarstva
- Klasterizacija i povezivanje razvojnih agencija i tehnoloških parkova s institucijama izvan Županije
- Iskorištenje potencijala socijalnog poduzetništva

3.5.5.4. Turizam

U Varaždinskoj Županiji postoje potencijali za razvoj kulturnog, lječilišnog, vjerskog, lovnog i ribolovnog, sportskog i izletničkog turizma te drugih oblika turizma, koji nisu u dostatnoj mjeri iskorišteni.

Započelo se s izradom i provođenjem projekata formiranja turističko-izletničkih i vinskih cesta, sportsko-rekreacijskog, kulturnog, seoskog, izletničkog i drugih oblika turizma, koje je potrebno nastaviti te dalje temeljiti na prirodnim i kulturnim vrijednostima prostora i običaja u Županiji.

Činjenica da je strateški resurs turizma Varaždinske županije ekološko visokovrijedan prostor čija će vrijednost i dalje rasti te činjenica da je taj prostor oplemenjen vrijednim biološkim i kulturno - povijesnim osobitostima, daju izuzetnu pogodnost za razvoj turizma kao značajnog čimbenika novog zapošljavanja, razvoja malog poduzetništva, ali i ukupnog gospodarskog razvoja ovog područja.

Tijekom protekle turističke godine bilježi se značajan pad dolazaka turista u Varaždinsku županiju, te je u 2009. godini Varaždinsku županiju posjetilo 38.615 turista što je pad za 15,5% u odnosu na 2008. godinu, a samim time došlo je i do pada broja noćenja za 12,2%.

God.	Broj dolazaka turista	Broj tur. noćenja u Županiji	Broj noćenja u Varaždinu	Broj noćenja u Varaždinskim Toplicama
2006.	45.219	139.401	37.713	82.701
2007.	48.727	141.263	45.117	78.738
2008.	45.672	136.434	44.533	71.523
2009.	38.615	119.850	42.590	63.167

Tabela 16: Turistička noćenja/ležajevi

Najviše turista u posljednjih godina bilježi grad Varaždin s prosječno 22.000 dolazaka godišnje. Na drugom su mjestu Varaždinske Toplice s prosječno 12.500 dolazaka godišnje, ali sa znatno većim brojem noćenja u odnosu na grad Varaždin ponajviše zbog značajnih smještajnih kapaciteta.

Pozitivna obilježja

- Razmjerno dobro sačuvani tradicijski običaji, kulturne i prirodne vrijednosti,
- Prepoznatljivost pojedinih turističkih manifestacija («Špancirfest» u Varaždinu) i turističkih proizvoda (Lepoglavska čipka) izvan nacionalnih okvira

Negativna obilježja

- Slabo razvijen kontinentalni turizam zbog ograničenja financijskih sredstava na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini
- Izostanaka koordinacije i uključenja u razvoj turizma svih dionika i relevantnih subjekata na području Varaždinske županije

RAZVOJNI PROBLEMI

- Nedostatak kvalitetnih turističkih proizvoda i njihovo plasiranje na turističko tržište
- Smanjenje broja dolazaka turista, a samim time i broja noćenja turista
- Nedovoljna iskorištenost potencijala pojedinih turističkih destinacija
- Nedostatna turistička signalizacija i interpretacija turističkih sadržaja
- Nedovoljna educiranost zaposlenika u turističkom sektoru
- Nedostatak kvalitetnih turističkih proizvoda i njihovo plasiranje na turističko tržište
- Nedostatak smještajnih kapaciteta i uređene komunalne infrastrukture
- Nedovoljno povezivanje turističkih destinacija sa susjednim županijama (Krapinsko-zagorska, Međimurska) i susjednim zemljama (Slovenija, Austrija, Mađarska).
- Nedovoljno povezivanje seljačkog turizma s poljoprivrednom proizvodnjom

RAZVOJNE POTREBE

- Povećanje smještajnih kapaciteta te izgradnja hotela visoke kategorije
- Podizanje razine kvalitete turističkih proizvoda
- Unapređenje kvalitete turističkih usluga kroz edukaciju zaposlenika u turističkom sektoru
- Unapređenje marketinških aktivnosti i povećanje prepoznatljivosti županije kao turističke destinacije
- Revitalizacija dvoraca i tradicijske baštine Županije
- Razvoj selektivnih oblika turizma (kulturni, kongresni, zdravstveni, sportsko-rekreativni turizam i turizam na seoskim domaćinstvima) za ciljne skupine turista

3.5.5.5. Poljoprivreda

Prema ostvarenom financijskom rezultatu u 2009. godini udio poljoprivrede u poslovnom rezultatu prerađivačke industrije Varaždinske županije iznosio je 21.7%.

Reljefno raznovrsna područja Varaždinske županije pogodna su za različite vrste poljoprivredne proizvodnje: brdoviti dio za vinogradarstvo, voćarstvo, stočarstvo, a nizinski za ratarstvo, vrtlarstvo, cvječarstvo, stočarstvo i vinogradarstvo.

Poljoprivreda Varaždinske županije bazira se na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima (OPG). U 2009. godini u upisniku obiteljskih gospodarstava bilo je upisano 9.670 OPG-a, a do 10. mjeseca 2010. godine u upisnik je upisano 10.195 OPG-a. Svega trećina njih nastupa na tržištu komercijalno, dok dvije trećine OPG-a proizvodi za vlastite potrebe.

Vinogradarstvo

U Varaždinskoj županiji (Prema popisu poljoprivrede iz 2003. godine) 19.973 domaćinstava posjeduje vinograd, no od toga je samo 9.639 vinograda na uređenim plantažama. Ukupna površina pod vinogradima je 2.205 ha, od toga pod plantažama 1.121 ha. Prema ovim podacima, prosječna veličina vinograda je 0.11 ha. Ukupno 1.539 (7,71%) vinograda većih je od 5 ha, dok je pod plantažama svega njih 955 (4.74%). Prema gornjim pokazateljima vidljivo je da u Varaždinskoj županiji ima mnogo vinogradara, no većina su u kategoriji proizvođača vina, koji sve proizvedeno troše u vlastitom kućanstvu.

Komercijalni vinogradari orijentirani su na razvoj svojih vinograda i tehnologije proizvodnje vina.

Voćarstvo

U voćarstvu također prevladava proizvodnja voća za vlastite potrebe. Vrlo male količine voća plasiraju se na tržište. Prema popisu poljoprivrede iz 2003. godine, voćnjacima je pokriveno 866 ha zemljišta, a 19.763 domaćinstva posjeduju voćnjak.

Ratarstvo

Unatoč usitnjenim proizvodnim parcelama, ratarska proizvodnja se bazira na proizvodnji kukuruza te strnih kultura (pšenica, ječam, zob). Većina proizvedenih kultura služi za ishranu stoke na domaćinstvu.

Stočarstvo

Od grana stočarske proizvodnje, u potpunosti je razvijena grana peradarstva dok je bavljenje ostalim granama stočarstva u velikom padu, naročito bavljenje govedarstvom. U svinjogojstvu je taj trend nešto slabije izražen.

Proveden je pilot projekt okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta u općini Vidovec te se od 2003. godine provode mjere okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta. Obiteljska poljoprivredna gospodarstva trebalo bi stimulirati na povećanje svojih malih posjeda, poboljšanje strukture svojih obradivih površina te osiguranje stabilne proizvodnje.

Na području Varaždinske županije, u svrhu poticanja razvoja civilnog društva iz područja poljoprivrede, osnovan je županijski Savez poljoprivrednih udruga.

Varaždinska županija s udrugama/zadugama aktivno radi na zaštiti autohtonih i tradicionalnih proizvoda i robnih marki na području Varaždinske županije, i to: Purek z Bednje, Varaždinsko zelje, Varaždinski klipč, Prosta trnovečka makovnjača, Varaždinsko bučino ulje, Ludbreški rozetlin, Zagorski puran z varaždinskih brega i Zagorski puran.

Varaždinska županija je 2008. godine s ciljem razvoja i unapređenja kvalitetne i održive poljoprivredne proizvodnje, razmjene iskustava i promicanja vlastite poljoprivredne proizvodnje pristupila u članstvo Mreže europskih GMO-Free regija (*European GMO-Free Regions Networking*).

Pozitivna obilježja

- Na području poljoprivrede Varaždinska županija provodi projekte s ciljem poticanja ukupnog razvoja ove djelatnosti, posebice u govedarstvu i svinjogojstvu. Potiče se povećanje proizvodnje mlijeka, zadržavanje lokalnog stanovništva u ruralnim područjima, promoviranje korisnosti konzumiranja mliječnih proizvoda u osnovnim školama te poboljšanje svinjogojske proizvodnje edukacijom i povezivanjem uzgajivača unutar Varaždinske županije.

Negativna obilježja

- Zapuštenost poljoprivrednih zemljišta, nezainteresiranost osoba mlađe životne dobi za rad u poljoprivredi i tendencija odlaska mladih iz sela u grad

RAZVOJNI PROBLEMI

- Usitnjenost zemljišnih posjeda
- Nerazvijeno tržište poljoprivrednih proizvoda
- Nezainteresiranost poljoprivrednika za udruživanjem
- Nedostatne marketinških aktivnosti kojima se promoviraju obiteljska gospodarstva i njihovi proizvodi
- Needuciranost poljoprivrednika
- Nedosljedni državni poticaji u poljoprivredi

RAZVOJNE POTREBE

- Uspostava tržno-tehnoloških subjekata na tržištu poljoprivrednih proizvoda
- Poticanje udruživanja poljoprivrednika u proizvodne i tržne zadruge
- Poboljšanje genetskih podloga u svim granama poljoprivredne proizvodnje
- Sustavna edukacija poljoprivrednika
- Poticanje mladih osoba na bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom
- Unapređenje proizvodnje o na obiteljskim gospodarstvima
- Poticanje ekološke proizvodnje

3.5.6. Obrtništvo

Sa stanjem 30.06.2010. godine u Varaždinskoj županiji evidentirano je 3.034 obrtnika koji djeluju u četiri Udruženja hrvatskih obrtnika - Ivanec, Ludbreg, Novi Marof i Varaždin, što je u usporedbi sa 30.06.2009. godine smanjenje za 4,6%.

Udruženje obrtnika	Broj obrta 30.06.2009	Broj obrta 30.06.2010.	Indeks
Ivanec	525	503	95,8
Ludbreg	382	362	94,8
Novi Marof	501	485	96,8
Varaždin	1.772	1.684	95,0
UKUPNO	3.180	3.034	95,4

Tabela 17: Podaci o broju obrtnika Varaždinske županije

Prema podacima HOK-a -Obrtničke komore Varaždinske županije, krajem 2009. godine u Varaždinskoj županiji evidentirano je 3.094 obrta što je 5.1% manje u odnosu na 2008. godinu, a u promatranom razdoblju evidentirano je i 10,6 % manje zaposlenih u obrtništvu.

Sa stanjem 31. prosinca 2009. godine u sektoru obrtništva bilo je 1.351 osoba sa blokadom-računa, a iznos nepodmirenih obveza bio je više od 216 milijuna kuna.

Uspoređujući broj obrta sa stanjem 30.06.2010. u odnosu na isto razdoblje 2009. godine, vidljiv je pad broja obrta u Varaždinskoj županiji za 4,6% što se posebno odrazilo na otežano poslovanje uslužnih i trgovačkih obrta koji čine pretežiti udio u ukupnoj strukturi obrtništva.

Trend pada broja obrta nastavljen je i u 2010. godini te je u studenom ove godine zabilježeno 2.992 obrta što je za 3,3 % manje obrta u odnosu na isto razdoblje 2009. godine.

Udruženje obrtnika	Proiz. obrti	Građ. obrti	Poljo. obrti	Uslužni obrti i intelekt. usluge	Trgo. obrti	Autop. obrti	Ugostitelj. i turizam	UKUPNO	INDEKS 2010/2009
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
IVANEC	76	89	15	104	74	85	69	512	97.4
XI/09									
XI/10	76	93	14	96	68	83	69	499	92.6
LUDBREG									
XI/09	77	45	33	104	58	15	36	368	98.7
XI/10	62	41	37	102	48	13	38	341	
N. MAROF	78	104	9	123	42	70	62	488	98.7
XI/09									
XI/10	79	102	11	119	41	67	63	482	97.9
VARAŽD.									
XI/09	249	160	45	559	252	262	-	1527	97.9
XI/10	220	116	48	607	245	259	-	1495	
UHUTD VARAŽD.	-	-	-	-	-	-	199	199	87.9
XI/09									
XI/10	-	-	-	-	-	-	175	175	96,7
UKUPNO									
XI/09	480	398	102	890	426	432	366	3094	96,7
XI/10	437	352	110	924	402	422	345	2992	
INDEKSI 2010/2009	91	88.4	107.8	103.8	94.3	97.6	94.2		

Tabela 18: Prikaz broja obrta Varaždinske županije po djelatnostima

Pozitivna obilježja

- Dugogodišnja tradicija obrtništva
- Fleksibilnost u zadovoljenju zahtjeva potražnje
- Razmjerno zadovoljavajuća evidencija o broju obrta po Udruženjima obrtnika te dobra suradnja županijske Obrtničke komore s Varaždinskom županijom i drugim institucijama

Negativna obilježja

- Nepovoljan tretman obrtnika u odnosu na druge pravne subjekte izražen kroz Zakon o obrtu, Zakon o porezu na dobit, Stečajni i ovršni zakon i druge zakonske propise.

- *Nedostatak zakonske regulative o sprečavanju nelegalnog rada i sive ekonomije, što je ograničavajući činitelj razvoja obrtništva*
- *U strukturi obrta prevladavaju uslužni i trgovački obrti, dok kod proizvodnih obrta ne postoje strukturne pretpostavke za izraženiju konkurentnost na globalnoj razini*

RAZVOJNI PROBLEMI

- Pad broja obrta
- Nedostatak međusobnog povezivanja obrtnika
- Nelikvidnost i blokada računa
- Siva ekonomija
- Brojni parafiskalni nameti unatoč određenom smanjenju određenih neporeznih davanja
- Nedostatak poticanja tradicionalnih i umjetničkih obrta
- Nestandardiziranost proizvoda u sektoru obrtništva
- Nedovoljna razvijenost proizvoda i usluga za značajniji izvoz na strana tržišta
- Nedovoljna upravljačka i informatička znanja za izraženiju konkurentnost na globalnoj razini

RAZVOJNE POTREBE

- Konzistentna strategija razvoja obrtništva na državnoj razini
- Financijska potpora obrtništvu (poboljšanje uvjeta kreditiranja, reprogramiranje, porezne olakšice za obrtnike-početnike i dr.)
- Poboljšanje regulatornog okvira poslovanja obrtnika (u dijelu ravnopravnog položaja obrtnika u odnosu na trgovačka društva, sankcioniranje sive ekonomije i dr.)
- Podizanje razine konkurentnosti proizvoda na globalnom tržištu
- Klasterizacija i mrežno povezivanje obrta
- Poticanje razvoja gospodarske suradnje između županija i regija
- Poticanje inovacija, tradicijskih i umjetničkih obrta
- Usklađenost strukovnog obrazovanja s potrebama tržišta radne snage i provođenje cjeloživotnog obrazovanja.

3.5.7. Poduzetnička infrastruktura

Jedinice lokalne i područne samouprave po svojoj vokaciji nemaju direktnog utjecaja na gospodarstvo, međutim nizom mjera i aktivnosti stvaraju uvjete za razvoj gospodarstva, privlačenje kapitala, povećanje broja zaposlenih i broja poduzetnika, sve u cilju stvaranja nove vrijednosti i podizanja standarda stanovništva.

Kao potporne institucije osnovane su poduzetničke zone, Slobodna zona Varaždin, Tehnološki park, razvojne agencije (Agencija za razvoja Varaždinske županija AZRA i Razvojna agencija sjever - DAN), garancijska agencija GARA, a provodi se i kreditiranje poduzetništva pod posebnim uvjetima.

3.5.7.1. Poduzetničke zone

Postojeće poduzetničke zone području Varaždinske županiji prostiru se na oko 680 ha. U većem djelu su u fazi izgradnje.

Najatraktivnije poslovne zone su one smještene na području Grada Varaždina (Jalkovec, Brezje) te one u njegovim rubnim područjima (Kneginec, Jalžabet, Trnovec, Beretinec). Nakon njih među najatraktivnije spadaju one koje se nalaze u gradovima Ludbreg, Ivanec, Lepoglava i Novi Marof jer imaju tradiciju poduzetništva i postoji raspoloživa radna snaga.

Dobre preduvjete za razvoj imaju poduzetničke zone u Breznici, Brezničkom Humu i Novom Marofu (zbog blizine Zagrebu i dobre prometne povezanosti) te poslovne zone u općinama Cestica, Bednja i Petrijanec koje se nalaze u pograničnom području s Republikom Slovenijom.

3.5.7.2. Slobodna zona Varaždin

Slobodna zona Varaždin osnovana je krajem 2001. godine. Do sada je otvoreno 11 tvornica (2.137 novih radnih mjesta). U Zonu je do sada uloženo oko 902 milijuna kn. Ulagачi su tvrtke iz Njemačke, Austrije, Švicarske i Hrvatske, a proizvodnja u Zoni je uglavnom namijenjena izvozu.

3.5.7.3. Tehnološki park

U Varaždinskoj županiji postoje dva tehnološka parka. Tehnološki park Varaždin d.o.o. osnovan je 2003. godine, a osnivači su bili Varaždinska županija, Grad Varaždin, HGK, Geotehnički fakultet Varaždin, Visoka elektrotehnička škola Varaždin i Elektrostrojarska škola Varaždin. Svrha mu je gospodarski razvoj regije, stvaranje novih

poduzetničkih subjekata, otvaranje novih radnih mjesta, razvoj novih tehnologija i primjena znanja te znanstvenih istraživanja u gospodarskoj praksi, kao i porast kvalitete obrazovanja na učilištima u okruženju. Na površini od 11.300 m² u svojem sastavu trenutno ima 28 tvrtki s dvjestotinjak zaposlenih, a radi se o tvrtkama koje se bave novim tehnologijama, ICT tehnologijama, elektronikom te elektrotehnikom.

Tehnološki park - Impulsni centar dio je istog projekta, ali ima različite usluge - inkubacijski programi, administrativne i računovodstvene usluge. Cilj ovog Tehnološkog parka je razvoj novih ekonomskih aktivnosti baziranih na novim tehnologijama, poboljšanju kvalitete edukacije, pomoć u restrukturiranju ekonomije regije te stvaranje novih radnih mjesta.

3.5.7.4. Kreditiranje poduzetnika

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva i Varaždinska županija provode program mikrokreditiranja za poticanje malog i srednjeg poduzetništva. Pravo na subvenciju kamata na poduzetničke kredite mogu ostvariti obrti, mala i srednja trgovačka društva, zadruge i ustanove u 100-postotnom vlasništvu državljana Republike Hrvatske, a kredit mogu dobiti poduzetnici koji su registrirani i ulažu na području Varaždinske županije.

	2007.	2008.	2009.
Broj odobrenih kredita	31	31	34
Iznos odobrenih kredita (kn)	5.000.000	5.000.000	5.080.000
Iznos subvencionirane kamate od strane Županije (kn)	50.000	32.793	66.864
Iznos subvencionirane kamate od strane MINGPRP-a (kn)	50.000	32.793	66.864

Tabela 19: Pregled odobrenih kredita u okviru Programa poticanja malog i srednjeg poduzetništva

U 2009. godini ukupno je realizirano 5.080.000 kuna kredita, a u 2010. godini u poduzetničke kredite planira se plasirati 64 milijuna kuna, od čega je sa stanjem u listopadu ove godine najveći dio tih sredstava realiziran.

3.5.7.5. GARA - Garancijska agencija Varaždinske županije

Garancijska agencija Varaždinske županije (GARA) osnovana je 2006. godine kao županijska tvrtka s namjerom potpore projekta sa područja gospodarstva. Poslovanje Garancijske agencije usmjereno je na davanje garancija malim i srednjim poduzetnicima koji nemaju dovoljni kreditni potencijal prema poslovnim bankama. Garancijska agencija garantira do maksimalno 45% iznosa glavnice kredita.

	2006	2007	2008	2009	I-VI 2010
Broj izdanih garancija od strane GARA d.o.o.	4	10	42	21	8
vrijednost izdanih garancija	311.150,00	2.136.978,64	5.223.075,00	1.253.168,40	641.521,32
multiplikator	5	5	5	5	5

Tabela 20: Kreditiranje poduzetnika

Garancijska agencija Varaždinske županije i Varaždinska županija pokrenuli su 2009. godine projekt jamstava studentima korisnicima povlaštenih studentskih kredita za akademsku godinu 2009./2010. Ovo je prvi takav model u Hrvatskoj gdje se garancijska (jamstvena) institucija koristi za takvu vrstu kredita. U prvih 6 mjeseci provedbe projekta ukupno je izdano 27 jamstava u iznosu od 1.368.000,00 kn.

Pozitivna obilježja

- *Uključenje Županije i jedinica lokalne samouprave u subvencioniranje kamatnih stopa u provođenju kreditiranja malih i srednjih poduzetnika uz pružanje garancija od strane Županije za odobrenje kredita*
- *Uključenje jedinica lokalne samouprave u poticanje razvoja gospodarstva osiguranjem uvjeta za privlačenje investitora (komunalno opremanje poduzetničkih zona i donošenje davanje olakšica)*

Negativna obilježja

- *Nepovezanost gospodarskih subjekata u zajedničkom nastupu na tržištu te izostanak mrežnog povezivanja razvojnih institucija unutar i izvan Županije*
- *Izostanak sinergijskog efekta na razini Županije kod provođenja projekata od zajedničkog interesa za sve jedinice lokalne samouprave*

RAZVOJNI PROBLEMI	
-	Nedovršena infrastruktura i komunalna opremljenost poduzetničkih zona
-	U financiranju gospodarstva prevladavaju klasični kreditni odnosi gdje je na jednoj strani kreditor, a na drugoj dužnik, pri čemu banke zahtijevaju visok stupanj osiguranja povrata kredita
-	Nedostatak rizičnih i garancijskih fondova u pružanju potpore malom gospodarstvu
RAZVOJNE POTREBE	
-	Jačanje poduzetničke infrastrukture i poduzetničkih kapaciteta
-	Jačanje sposobnosti za privlačenje stranih investitora i uklanjanje birokratskih ograničenja
-	Usvajanje novih znanja i tehnologija
-	Povećanje potpora za intenziviranje gospodarskog razvoja

3.6. DRUŠTVENE DJELATNOSTI

3.6.1. Obrazovanje

3.6.1.1. Predškolski odgoj

Na području Varaždinske županije djeluje 10 javnih ustanova za predškolski odgoj čiji su osnivači općine i gradovi, 16 privatnih vrtića te 2 vjerska vrtića. Prema posljednjim podacima u vrtiće je smješteno oko 4.000 djece. Procjenjuje se da na području Županije nedostaje kapaciteta za oko 850 djece. Veliki broj vrtića, uz osnovni program, nudi i različite dodatne programe.

Predškolsko obrazovanje u Varaždinskoj županiji, s udjelom od minimalno 35%, sufinanciraju jedinice lokalne samouprave, s većim ili manjim postotnim udjelom, ovisno o proračunskim mogućnostima.

Tijekom 2009. godine osigurana su sredstva za poboljšanje odgojno-obrazovne razine za djecu romske populacije, a isto tako, usvojenim prostorno-planskim dokumentima za područja na kojima žive, stvaraju se preduvjeti za podizanje ukupnog standarda predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja Roma. U sklopu Nacionalnog programa za Rome (program Ministarstva znanosti) organizira se dvogodišnji predškolski odgoj za svu romsku djecu s područja općine Petrijanec, Sveti Đurd i Cestica.

Pozitivna obilježja

- Jedinice lokalne samouprave sufinanciraju boravak djece u vrtićima
- Romsku populaciju se nastoji uključiti u predškolski odgoj

Negativna obilježja

- Nedovoljno razgranata mreža dječjih vrtića s nedovoljnim kapacitetima

RAZVOJNI PROBLEMI	
-	Nedovoljan broj ustanova predškolskog odgoja
-	Prostorna ograničenost postojećih ustanova, obzirom na broj djece
-	Otežano organiziranje predškolskog odgoja za stanovnike romskih naselja jer naselja nisu urbanizirana i u njima nema predškolskih ustanova
-	Poteškoće u financiranju predškolskog odgoja od strane jedinica lokalne samouprave
RAZVOJNE POTREBE	
-	Proširiti mrežu ustanova predškolskog odgoja
-	Dograditi i izgraditi ustanove predškolskog odgoja većih prihvatnih kapaciteta, prvenstveno za jaslčku dob, prema mrežama predškolskih ustanova, koje donose općine i gradovi
-	Osigurati izvore financiranja i sufinanciranja predškolskog odgoja

3.6.1.2. Osnovnoškolsko obrazovanje

U Županiji djeluje 40 matičnih osnovnih škola i 30 područnih škola. U mnogima od njih infrastrukturno stanje nije zadovoljavajuće i valja ulagati značajna sredstva u održavanje, naročito u područnim školama. Pored navedenih škola, osnovno obrazovanje djeca stječu još i u Centru »Tomislav Špoljar«, namijenjenom učenicima s posebnim potrebama, i umjetničkim školama - Glazbenoj školi u Varaždinu, s područnim glazbenim odjelom u Lepoglavi te glazbenim školama koje djeluju u okviru Pučkih učilišta u Ivancu, Ludbregu i Novom Marofu. Nastava za djecu s posebnim potrebama organizira se i u školama u Ludbregu, Varaždinskim Toplicama i Novom Marofu te Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice, za djecu koja su na liječenju.

Za učenike u nižim razredima, kojima je mjesto stanovanja udaljeno više od 3 km, za učenike u višim razredima, kojima je mjesto stanovanja udaljeno više od 5 kilometara od škole, osiguran je besplatni prijevoz do škole, a temeljem odredbi Zakona o odgoju i obrazovanju.

U posljednjih nekoliko godina broj djece u osnovnom školstvu se stabilizirao. S druge strane, porastao je broj razrednih odjela, što ukazuje na porast kvalitete odgojno-obrazovnog rada. Porast kvalitete rada omogućen je i organizacijom rada u jednoj smjeni u 90% osnovnoškolskih ustanova na području Županije. Time je stvorena i mogućnost provođenja cjelodnevnog boravka u školi.

Na području Županije organizirana je profesionalna orijentacija učenika 8. razreda. U sklopu orijentacije učenike se upoznaje s potencijalnim radnim mjestima i zanimanjima sukladno njihovim tjelesnim i psihičkim sposobnostima. U provođenju profesionalne orijentacije sudjeluje Varaždinska županija, osnovne i srednje škole, poduzetnici, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Varaždin, Hrvatska gospodarska komora Varaždin, Hrvatska obrtnička komora iz Varaždina te Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije.

Pozitivna obilježja

- *Kvaliteta odgojno-obrazovnog rada u osnovnim školama kroz organiziranje jednosmjenske nastave i povećanje broja razrednih odjela*
- *Profesionalna orijentacija učenika 8. razreda*
- *Osiguran besplatan prijevoz od mjesta školovanja do mjesta stanovanja i obratno*

Negativna obilježja

- *Besplatan prijevoz nije dostupan svim učenicima*
- *Postojeće infrastrukturno stanje u mnogim obrazovnim ustanovama nije zadovoljavajuće*

RAZVOJNI PROBLEMI

- Nedovoljan broj stručnjaka koji ne rade izravno u nastavi (pedagozi, psiholozi i defektolozi)
- Centralizirano financiranje osnovnoškolskog obrazovanja
- Pojedine škole su bez sportskih dvorana
- 4 osnovne škole nemaju još jednosmjensku nastavu

RAZVOJNE POTREBE

- Zapošljavanje potrebnih stručnih kadrova
- Decentralizacija financiranja u osnovnoškolskom sustavu
- Izgradnja sportske dvorane u 4 osnovne škole (OŠ Bisag, OŠ Beletinec, OŠ Sveti Ilija, OŠ Voća)
- Dogradnja škola za odvijanje jednosmjenske nastave

3.6.1.4. Srednjoškolsko obrazovanje

Na području Županije djeluje 11 srednjih škola, osnivač kojih je Županija, te 4 privatne srednje škole. Učenici su upisani u četverogodišnje gimnazijske i tehničke programe te razne trogodišnje programe za industrijska i obrtnička zanimanja.

Gotovo 90% učenika nastavlja obrazovanje nakon osnovne škole. Za potrebe smještaja učenika postoji jedan učenički dom.

U gradu Varaždinu nalazi se 12 srednjih škola te po jedna u Vinici, Ivancu i Maruševcu. Prijedlogom mreže srednjih škola, koji je donijela Skupština Varaždinske županije, planira se osnivanje srednjih škola u Novom Marofu i Ludbregu. U tim gradovima, u ovom trenutku, srednjoškolsko obrazovanje organizirano je u obliku dislociranih razrednih odjela Prve gimnazije Varaždin i Gospodarske škole iz Varaždina. Sve srednje škole, osim Medicinske, imaju organiziranu nastavu u jednoj smjeni.

Županija u suradnji s jedinicama lokalne samouprave sufinancira prijevoz učenika do škole - vlakom odnosno autobusom (5.400 učenika obuhvaćeno uslugom, što predstavlja 70% srednjoškolaca, koji imaju prebivalište na području Županije).

U strukovnim sektorima srednjih škola postoji suradnja gospodarstva i srednjih škola u planiranju potreba za radnom snagom i poticanja upisa u određena zanimanja - građevinarstvo, turizam i ostala deficitarna zanimanja.

Pozitivna obilježja

- *U pojedinim sektorima postoji suradnja gospodarstva i srednjih škola*

Negativna obilježja

- *Nedovoljan broj srednjih škola prema prijedlogu mreže srednjih škola u županiji*

RAZVOJNI PROBLEMI
- Nedovoljan broj srednjoškolskih programa usklađenih s potrebama gospodarstva - Škole nisu adekvatno opremljene novim tehnologijama koje služe kao pomoć u obrazovanju - Nedovoljna angažiranost u stvaranju uvjeta za lakše uključivanje osoba s posebnim potrebama u nastavak obrazovanja
RAZVOJNE POTREBE
- Razvoj novih srednjoškolskih programa u skladu s potrebama gospodarstva - Opremanje škole novim tehnologijama koje služe kao pomoć u obrazovanju - Utvrditi i provesti potrebne izmjene u obrazovnom sustavu (od prostornih, organizacijskih do stručnih) koje omogućuju nastavak školovanja osobama s posebnim potrebama

3.6.1.5. Visoko obrazovanje i cjeloživotno učenje

U Županiji djeluju sljedeće visokoškolske ustanove: Fakultet organizacije i informatike Varaždin (FOI) i Geotehnički fakultet Varaždin, u sastavu Sveučilišta u Zagrebu, te ispostave Tekstilno-tehnološkog fakulteta u Zagrebu i Ekonomskog fakulteta u Osijeku. U navedenim visokoškolskim ustanovama organizirani su preddiplomski, diplomski i sveučilišni studiji, poslijediplomski doktorski studij (samo na FOI-u) te poslijediplomski specijalistički studiji, čime se potiče kultura cjeloživotnog obrazovanja.

U Maruševcu djeluje Adventistički teološki fakultet u sklopu adventističke crkve. Veleučilište u Varaždinu izvodi trogodišnje stručne studije iz područja elektrotehnike (automatizacija, biomedicinska elektronika), proizvodnog strojarstva, multimedije, oblikovanja i primjene, graditeljstva te sestrinstva.

Županija od akademske godine 2005./2006. uspješno provodi projekt kreditiranja studenata pod posebno povoljnim uvjetima kroz komercijalne banke, kao jamac garantira kredite za studente čiji roditelji nisu kreditno sposobni te od 2008. godine provodi stipendiranje učenika i studenata, za koje godišnje izdvaja 2 milijuna kuna.

U županijskim odgojno-obrazovnim ustanovama nudi se obrazovanje za preko 30 obrazovnih područja i niz programa u redovitom procesu, jednako tako za obrazovanje i osposobljavanje odraslih.

U okviru cjeloživotnog učenja izdvaja se djelatnost Pučkih otvorenih učilišta (obrazovanje odraslih, razni tečajevi), kao i veći broj privatnih škola za informatiku i strane jezike.

U svrhu transfera znanja, na području Županije suradnja s gospodarstvom ostvaruje se kroz već spomenute Tehnološke parkove.

Pozitivna obilježja

- Kreditiranje studenata
- Velik broj (preko 30) obrazovnih područja i cijeli niz programa za odrasle
- Prisutnost Tehnoloških parkova

Negativna obilježja

- Ne postoje zadovoljavajući infrastrukturni preduvjeti za rad svih odgojno-obrazovnih ustanova
- Studentski standard nije zadovoljavajući

RAZVOJNI PROBLEMI
- Nedostatak visokoškolskih ustanova, odnosno visokoškolskih programa na području Varaždinske županije, što rezultira i malim udjelom visokoobrazovanih osoba u ukupnom broju stanovnika Županije - Nedostatak interesa studenata za deficitarna zanimanja (fizika, matematika, medicina, građevina, strojarstvo i elektrotehnika) - Nezadovoljavajuća razina transfera znanja i tehnologija iz visokog školstva u javni i privatni sektor - Nezadovoljavajuća razina umrežavanja institucija, ustanova, dionika, a s ciljem razvoja ljudskih potencijala na županijskoj razini i provedbe aktivne politike tržišta rada - Nedostatak provedbe sustava upravljanja kvalitetom u visokoškolskom obrazovanju i cjeloživotnom učenju u Županiji - Nedostatni infrastrukturni kapaciteti institucija u visokoškolskom obrazovanju - Nezadovoljavajuća razine studentskog standarda (prehrana, smještaj...) - Problem održivosti Tehnološkog parka

RAZVOJNE POTREBE

- Razvoj novih visokoškolskih ustanova i programa na području Županije
- Kreditiranje i stipendiranje studenata, naročito za deficitarna zanimanja
- Razvoj novih programa usklađivanja potreba na tržištu rada kroz izravnu suradnju visokoškolskih institucija i gospodarskog sektora
- Suradnja institucija, ustanova i drugih dionika u razvoju ljudskih potencijala na županijskoj razini i provedbi aktivne politike tržišta rada
- Upravljanje kvalitetom u visokoškolskom obrazovanju u Županiji
- Stvaranje uvjeta za cjeloživotno učenje
- Podizanje studentskog standarda
- Raditi na dugoročnoj održivosti Tehnološkog parka
- Programi poticanja školovanja osoba s posebnim potrebama

3.6.1.6. Kultura i šport

Varaždinska županija područje je bogate kulturno-povijesne baštine (spomenici kulture, arheološka nalazišta, dvorci, sakralni objekti, muzeji, galerije, zbirke i dr.) s tradicijom i kontinuitetom institucija kulture (Gradski muzej Varaždin, Hrvatsko narodno kazalište Varaždin, Državni arhiv, Gradska knjižnica, Galerijski centar Varaždin, Likovno udruženje Varaždin, Hrvatsko keramičko udruženje Kerameikon - Varaždin, Komorni orkestar Varaždin i dr.).

Zajednica kulturnih umjetničkih društava bavi se velikim dijelom održavanjem županijskih smotri i to dramskih amatera, puhačkih orkestara, tamburaških orkestara, zborova i folklornih nastupa, dok njezini članovi njeguju tradicionalne običaje pojedinog kraja. Na području Županije postoji i veći broj društava koja njeguju suradnju između Hrvatske i drugih zemalja.

Na području Varaždinske županije organizira se velik broj kulturnih događanja (ulični festivali, performansi, koncerti, izložbe i sl.), od kojih neki prerastaju u značajna međunarodna kulturno-turistička događanja, poput Varaždinskih baroknih večeri i Špancirfesta.

Savez športova Varaždinske županije ima za cilj poticanje i promicanje tjelesnih aktivnosti djece i mladeži, u svrhu ostvarivanja zdravog razvoja, razvoja natjecateljskog duha, okupacije slobodnog vremena i alternative nepoželjnim porocima. Program Saveza obuhvaća organizirano djelovanje športskih udruga, športskih zajednica i saveza, pripreme za domaća i međunarodna natjecanja, uključujući i zdravstvenu zaštitu, sportsko-rekreativne aktivnosti građana svih životnih dobi, sportske aktivnosti osoba s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom.

Program Školskog sportskog saveza Varaždinske županije obuhvaća natjecanja školskih športskih klubova osnovnih škola, u 12 športova za dječake i 11 vrsta športova za djevojčice, te natjecanja mlađih uzrasta, za 5. i 6. razrede osnovnih škola, natjecanja školskih športskih klubova srednjih škola, u 8 športskih disciplina za mladiće i 7 za djevojke, te tjelesno-rekreativne aktivnosti učenika tijekom zimskih i proljetnih praznika.

Pozitivna obilježja

- *Bogata kulturno-povijesna baština*
- *Sve veći broj kulturnih događanja*
- *Tradicija i kontinuitet rada kulturnih ustanova*
- *Aktivnost športskih organizacija*

Negativna obilježja

- *Nedovoljno povezivanje kulture i turizma na lokalnoj razini*
- *Nedostatak ili neodržavanje infrastrukture za tjelesno-rekreativne aktivnosti*

RAZVOJNI PROBLEMI

- Neujednačena ulaganja u temeljne institucije od strane njihovih osnivača
- Nedostatak zajedničke marketinške ponude kulturnih događanja u Županiji

RAZVOJNE POTREBE

- Ulagati u razvoj sportskih aktivnosti i sportske infrastrukture
- Izraditi programe kulturnih događanja u svim JLS-ima i stvoriti prepoznatljivosti na razini Županije i regije

3.6.2. Zdravstvena i socijalna djelatnost

3.6.2.1. Zdravstvo

Zdravstveno osiguranje u Varaždinskoj županiji ostvaruje 184.361 stanovnik (podaci iz 2008.), od čega zdravstvenu zaštitu koristi 142.045 stanovnika.

Primarna zdravstvena zaštita ostvaruje se kroz dvije ustanove, Dom zdravlja i Zavod za javno zdravstvo, kojih je osnivač Varaždinska županija te privatnu praksu iz obiteljske medicine, pedijatrijske i ginekološke medicine, Ljekarnu Varaždinske županije te ljekarne u privatnom vlasništvu.

Unutar sustava zdravstvene zaštite, na primarnoj razini, djeluju stručni medicinski timovi čiji broj se u većini slučajeva razlikuje, odnosno manji je od potrebnog broja timova, utvrđenog Mrežom javne zdravstvene službe:

REDNI BROJ	DJELATNOST	BROJ POSTOJEĆIH TIMOVA	BROJ TIMOVA UTVRĐEN MREŽOM	KOMENTAR
1.	Opća medicina	86	97	Pružaju zdravstvenu zaštitu 158.624 osiguranika; 27% njih brine za populacije osiguranika manje od 1700 osoba.
2.	Predškolska zdravstvena zaštita	8	13	Svi timovi brinu u prosjeku za 45% osiguranika više od standarda.
3.	Stomatološka djelatnost	74	89	
4.	Zdravstvena zaštita	9	13	
5.	Patronažna zdravstvena skrb	47	52	
6.	Djelatnost za laboratorijsku dijagnostiku, Dom zdravlja Varaždinske županije	4	5	
7.	Hitna medicinska pomoć, Dom zdravlja Varaždinske županije	20		Po 5 timova u Ludbregu, Ivancu, Novom Marofu i 10 u Varaždinu.
8.	Zavod za javno zdravstvo - preventivna i specifična zdravstvena zaštita djece i mladeži	6	8	
9.	Zavod za javno zdravstvo - zaštita mentalnog zdravlja, prevencije i vanbolničkog liječenja ovisnosti	1	2	Nema stalno zaposlenog psihijatra, već radi u dopunskom radu 16 sati tjedno.
10.	Školska medicina	6	6	
11.	Zavod za javno zdravstvo - higijensko-epidemiološko zdravstvena zaštita	4	5	

Tabela 21: Broj timova u sustavu zdravstvene zaštite prema djelatnosti

Sekundarna razina zdravstvene zaštite organizirana je kroz rad 4 bolnice (Opća bolnica Varaždin, Bolnica za plućne bolesti i TBC Klenovnik, Specijalna bolnica za kronične bolesti Novi Marof, Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice). U obavljanju djelatnosti sekundarne zdravstvene zaštite sudjeluje privatna praksa fizikalne medicine. U Županiji postoji ukupno 1.537 kreveta za potrebe bolničkog liječenja bolesnika.

Sukladno djelatnostima za bolničko liječenje bolesnika, zdravstvene ustanove imaju i organizirane specijalističke ambulante za dijagnostiku u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti.

U Varaždinskoj županiji je krajem 2009. godine u sustavu zdravstva bilo zaposleno ukupno 3.167 radnika, od čega su 2.159, odnosno 68% bili zdravstveni radnici, 216 administrativni te 792 tehnički radnici. Najviše zdravstvenih radnika je sa srednjom stručnom spremom i to 40%, dok liječnici čine samo 13%. Na području Varaždinske županije radi 408 liječnika i 87 doktora stomatologije. Na 1.000 stanovnika Varaždinske županije na raspolaganju su 2,2 liječnika te 0,47 stomatologa.

U području izvanzakonskih standarda, Varaždinska županija kontinuirano provodi programe edukacije i prevencije ranog otkrivanja raka dojke, stomatološke preventive i dežurstva, prevencije ovisnosti, financiranja sektorskih ambulanata, suzbijanja ambrozije, popularizacije zdravog načina življenja te nabave opreme i dodatnih ulaganja u zdravstvene objekte.

Projektom dogradnje kirurgije Opće bolnice Varaždin, predviđena je organizacija centralnog hitnog medicinskog prijema, objedinjavanje kirurških struka i organizacija trauma centra za šire područje, u svrhu kategorizacije Opće bolnice Varaždin kao Regionalne bolnice.

Pozitivna obilježja

- *Relativno dobra pokrivenost teritorija Varaždinske županije mrežom zdravstvenih ustanova*
- *Provođenje preventivnih programa*

Negativna obilježja

- *Preopterećenost postojećih medicinskih timova*
- *Zastarjela infrastruktura u zdravstvu*

RAZVOJNI PROBLEMI

- Velika opterećenost zdravstvenog osoblja (nedostaje 11 timova opće/obiteljske medicine, 5 timova pedijatrije, 15 timova stomatologije, 4 tima ginekologije, 5 sestara/tehničara zdravstvene njege u kući i 1 tim laboratorijske dijagnostike)
- Nedovoljno razvijena preventivna medicina
- Dotrajala oprema i neodržavani prostori
- Nedostatak ustanova za palijativnu skrb
- Ljekarne postoje samo u većim središtima, a dežurstvo je osigurano samo u jednoj ljekarni na području cijele Županije

RAZVOJNE POTREBE

- Daljnja primjena standarda HZZO-a s ciljem smanjenja opterećenosti liječnika i drugih zdravstvenih djelatnika
- Programi unapređenja preventivnog djelovanja (provesti programe ranog otkrivanja kroničnih bolesti i dr.)
- Daljnja informatizacija u obavljanju zdravstvenih usluga
- Ulaganje u novu opremu u skladu s prioritetnim potrebama
- Uspostava novih institucija za brigu o starijim osobama
- Poticanje povećanja broja pružatelja ljekarničkih usluga

3.6.2.2. Socijalna skrb

Prema podacima iz 2009. godine, u centrima za socijalnu skrb evidentirano je 3.067 korisnika stalne novčane pomoći, odnosno 1,7% u odnosu na broj stanovnika u Županiji.

U Varaždinskoj županiji djeluju 4 centra za socijalnu skrb (Ivanec, Novi Marof, Ludbreg i Varaždin), jedan obiteljski centar, šest domova za starije i nemoćne osobe (od kojih je osnivač jednog Varaždinska županija, dok su osnivači drugih domova pravne, odnosno fizičke osobe, tzv. privatni domovi), dva doma za psihički bolesne odrasle osobe, jedan dom za tjelesno i mentalno oštećene odrasle osobe, jedan dom za žrtve obiteljskog nasilja, jedan dom za odgoj te četiri obiteljska doma za psihički bolesne odrasle osobe. U općini Petrijanec provodi se program Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti pod nazivom »Dnevni boravak i pomoć u kući za starije osobe« s kojim je obuhvaćeno 200-tinjak korisnika.

Prema evidenciji Ureda državne uprave u Varaždinskoj županiji, usluge skrbi izvan vlastite obitelji za starije i nemoćne pruža i 16 obiteljskih domova. Varaždinska županija spada u skupinu županija u kojima je vrlo dobro razvijeno udomiteljstvo, posebice za smještaj djece.

U Varaždinskoj županiji je 15,3% stanovništva starije od 65 godina. Oni čine glavnu skupinu korisnika socijalno-zdravstvenih usluga, ali i usluga stalnog smještaja, koje pružaju domovi socijalne skrbi u Varaždinskoj županiji, a što je u skladu s trendom starenja stanovništva. Zbog toga je nastavljen trend značajnog porasta broja domova za starije i nemoćne osobe i to prvenstveno uslijed interesa privatnog sektora za ovu djelatnost. Temeljem procjene kapaciteta od strane resornog ministarstva, u odnosu na 2007. godinu, očita je iskorištenost postojećih kapaciteta blizu maksimuma u odnosu na Mrežu domova koju donosi Ministarstvo.

Pozitivna obilježja

- *Porast broja pružatelja socijalnih usluga na području Varaždinske županije*

Negativna obilježja

- *Izostanak planiranja razvoja socijalne mreže na regionalnoj razini*
- *Nedostatan broj usluga i programa za specifične socijalne skupine*

RAZVOJNI PROBLEMI
- Nedostatak prostornih, programskih i kadrovskih kapaciteta domova socijalne skrbi - Nedostatak alternativnih oblika skrbi u zajednici za različite skupine korisnika, (poludnevni i dnevni boravci, organizirano stanovanje uz podršku, stručna pomoć u obitelji (patronaža), pomoć i njega u kući i dr.) - Nedovoljna uključenost civilnog sektora u pružanje socijalnih usluga i programa - Nedostatak programa za podizanje kvalitete života osoba s invaliditetom - Nedostatak multisektorskog pristupa u rješavanju problema romske zajednice - Nepostojanje sustava lokalnog i regionalnog socijalnog planiranja - Slabo razvijeni preventivni programi za djecu i mlade usmjereni na karakteristične teškoće s kojima se ova populacija susreće (poremećaji u ponašanju, ovisnost, vršnjačko nasilje i dr.) - Nedostatak usluga i programa za različite socijalno isključene skupine - Nedostatak programa namijenjenih žrtvama obiteljskog nasilja i programa usmjerenih na rad sa zlostavljačima
RAZVOJNE POTREBE
- Proširenje mreže socijalnih usluga, s posebnim naglaskom na povećanju dostupnosti usluga u zabačenim i rijetko naseljenim područjima - Povećanje uključenosti i angažiranosti lokalnih zajednica i svih potencijalno relevantnih aktera koji sudjeluju u pružanju socijalnih usluga i socijalne pomoći - Lokalno i regionalno socijalno planiranje radi postizanja ravnomjernijeg razvoja mreže usluga - Programi promocije i poticanja volontiranja - Razvoj alternativnih oblika skrbi u zajednici, za sve korisničke skupine (pomoć i njega u kući, stručna pomoć u obitelji - patronaža, dnevni boravak, organizirano stanovanje uz podršku) - Unaprijediti i promovirati udomiteljsku skrb - Primjena multisektorskog pristupa u razvoju programa socijalne uključenosti romske zajednice - Razvoj programa (strategije) prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih - Sustavno obrazovanje i izobrazba stručnjaka iz područja socijalne skrbi

3.7. CIVILNO DRUŠTVO

U Varaždinskoj županiji djeluje (prema podacima iz Registra udruga Republike Hrvatske) 1.519 udruga koje pokrivaju širok spektar djelatnosti. U Registru neprofitnih organizacija, pri Ministarstvu financija, trenutno je prijavljeno 484, odnosno 32 % aktivnih pravnih subjekata na području cijele Županije.

Dio udruga se financira kao zakonska obveza - Crveni križ i dobrovoljna vatrogasna društva, a ostale posluju koristeći sredstva članova, sponzora, dotacija i sl. Najaktivnije udruge na području Županije su u sportskim, kulturnim, zdravstvenim i socijalnim područjima.

Odnos prema udrugama na svom području Županija je definirala Odlukom o financijskoj potpori udrugama od interesa za Županiju. Tako je financirano 145 udruga iz područja prosvjete, zdravstva i socijalne skrbi te zaštite okoliša, dok će u narednom razdoblju Županija financijsku potporu dati i udrugama koje promiču mobilnost mladih i potiču aktivno sudjelovanje mladeži u društvu, udrugama zaštite potrošača i slično.

Organizacije civilnog društva financiraju se također i sredstvima iz nacionalnih ili EU/međunarodnih fondova prijavljivanjem na različite natječaje, pri čemu im pomoć pružaju razvojne agencije. Dosada su projekti ugovoreni kroz različite programe pomoći te su organizacije civilnog društva provele nekoliko većih projekata.

Udrugama je također dostupan sustav tehničke pomoći (besplatne usluge informiranja, savjetovanja i izobrazbe) u sklopu Programa regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti na lokalnoj i regionalnoj razini (Program JAKO) Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva.

Pozitivna obilježja

- Aktivnost pojedinih udruga, posebice u sudjelovanju programa EU i međunarodnih fondova

Negativna obilježja

- Nerazmjjer registriranih i aktivnih neprofitnih organizacija

RAZVOJNI PROBLEMI
- Nedovoljno poznavanje (građana i zajednice) rada organizacija civilnog društva - Slaba međusobna povezanost i prepoznatljivost udruga u svojim sredinama, ne sudjeluju u kreiranju javnih politika te nemaju utjecaja na donošenje odluka u zajednici - Nedostatak osiguranog prostora za rad - Nedovoljno razvijen volonterski rad i nedovoljna osposobljenost na područjima institucionalnog jačanja i prijave za strane fondove
RAZVOJNE POTREBE
- Uspostava županijski model suradnje s organizacijama civilnog društva - Izrada programe eko-socijalne ekonomije u organizacijama civilnog društva i njihovo osposobljavanje - Osnivanje regionalnu Županijske zaklade za poticanje partnerstva i razvoj civilnog društva i Županijski savjet za razvoj civilnog društva u cilju ostvarivanja i unapređenja suradnje Županije i organizacija civilnog društva - Osnivanje Centra za građanske inicijative - Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva i njihove suradnje s medijima

3.8. MEĐUŽUPANIJSKA, PREKOGRANIČNA I MEĐUREGIONALNA SURADNJA

Varaždinska županija razvija međunarodnu, međuregionalnu i prekograničnu suradnju te suradnju s drugim županijama u Republici Hrvatskoj.

Varaždinska županija ima sljedeće sporazume o međunarodnoj i inozemnoj suradnji:

- Sporazum o kulturnoj, športskoj i gospodarskoj suradnji Županije Varaždinske i Županije Zadarsko-Kninske, travanj 1996.
- Sporazum o međusobnoj suradnji s Županijom Dubrovačko-Neretvanskom, svibanj 1996.
- Sporazum o međusobnoj suradnji s Županijom Vukovarsko-Srijemskom, 1996.
- Sporazum o suradnji s Krapinsko-zagorskom županijom, listopad 2009.
- Sporazum o međusobnoj političkoj, gospodarskoj i kulturnoj suradnji s Županijom Zala, Mađarska, lipanj 1995.
- Protokol o suradnji između Bratislavskog samoupravnog kraja i Varaždinske Županije, Slovačka Republika, 2005.
- Sporazum o suradnji između Trnavskog samoupravnog kraja i Varaždinske županije s Trnavskim samoupravnim krajem, Slovačka Republika, veljača 2009.
- Sporazum o trgovinsko-ekonomskoj, znanstveno-tehničkoj i kulturnoj suradnji između Karaganske oblasti u Republici Kazahstan i Varaždinske županije u Republici Hrvatskoj, siječanj 2007.
- Sporazum o trgovinsko-ekonomskoj, znanstveno-tehničkoj i kulturnoj suradnji između Almatške oblasti u Republici Kazahstan i Varaždinske županije u Republici Hrvatskoj, siječanj 2005.
- Sporazum o uspostavljanju prijateljskih odnosa i međusobne suradnje Varaždinske županije u Republici Hrvatskoj i Konzorcija za razvojne naloge Podravja sa statističkom regijom Podravje, Republika Slovenija, studeni 2001.
- Protokol o suradnji između Khorasan razavi provincije i Varaždinske županije, Islamska Republika Iran, svibanj 2008.

Varaždinska županija članica je Skupštine europskih regija od 2001. godine, Instituta europskih regija (IRE) od 2005. godine te CETC-Inicijative (Central European Transport Corridor Initiative) od 2007. godine.

Značajno mjesto u intenziviranju međužupanijske, prekogranične i međuregionalne suradnje ima Agencija za razvoj Varaždinske županije (AZRA) te Razvojna agencija Sjever - DAN.

Varaždinska županija, JLS-i i razvojne agencije zajednički djeluju u izradi i/ili provedbi projekata iz EU izvora i bilateralnih međunarodnih ugovora (INTERREG IIIA, PHARE, CARDS 2004, SIDA - Švedska agencija za razvojnu suradnju, Program suradnje Flamanske vlade te centralne i istočne Europe, SEE, IPA CBC SI-HR, Central-Eastern European Initiative, CEI - KEP, Europe for Citizens, IPA - IV. Komponenta).

Prisutan je trend intenziviranja prekogranične i međuregionalne suradnje, ponajviše radi sve većih mogućnosti sufinanciranja projekata iz fondova EU i drugih međunarodnih fondova, no još uvijek samo na županijskoj razini.

Pozitivna obilježja

- *Jačanje međunarodne, međuregionalne i prekogranične suradnje te suradnje s drugim županijama u Republici Hrvatskoj*
- *Članstvo Županije u međunarodnim inicijativama*
- *Uspostava čvrstih partnerstva preko programa EU i ostalih međunarodnih programa*

Negativna obilježja

- *Nedostatak povezivanja s ostalim županijama u razvoju zajedničkih projekata*

RAZVOJNI PROBLEMI	
-	Suradnja s partnerima (s kojima su potpisani Sporazumi o suradnji) je nedovoljno razvijena u smislu provođenja konkretnih aktivnosti i projekata
-	Nedostatak sustavnog pristupa zajedničkom kreiranju i provedbi međužupanijskih projekata i programa
RAZVOJNE POTREBE	
-	Jačati suradnju s partnerima
-	Jačati kapacitet za zajedničku pripremu i provedbu međunarodnih razvojnih projekata i programa
-	Unaprijediti koordinaciju partnera na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini

3.9. INSTITUCIONALNI OKVIR ZA UPRAVLJANJE RAZVOJEM

Upravljanje razvojem u nadležnosti je Županije i jedinica lokalne samouprave, koje potporu dobivaju u Agenciji za razvoj Varaždinske županije (AZRA) i različitim institucijama poput Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore te nevladinim organizacijama.

Županija koordinira realizaciju zajedničkih programa te, uz pomoć Agencije, objedinjuje pojedinačne inicijative općina i gradova. Gradske operativne programe ili programe ukupnog razvoja donijelo je oko 80% jedinica lokalne samouprave, no nedostaje provedba istih.

Županija pruža proračunsku podršku JLS-ima, dok Agencija pruža pomoć i podršku te često inicijativu u pripremi različitih projekata prema nacionalnim, EU i međunarodnim fondovima te ujedno i informiranje o potencijalnim izvorima financiranja s obzirom na još uvijek prisutnu nisku razinu educiranosti JLS-a u strateškom i projektnom planiranju.

Agencija za razvoj imala je i ključnu ulogu u provedbi Regionalnog operativnog programa, objedinjavajući projektne inicijative i interese gospodarskog, javnog i civilnog sektora.

Pozitivna obilježja

- *Jačanje suradnje između županijske i lokalne razine u pripremi zajedničkih projekata*
- *Aktivnost razvojnih agencija na području županije, posebice u pripremi i provođenju projekata u okviru EU fondova*
- *Provođenje edukacije i informiranja JLS-a o nacionalnim EU i međunarodnim fondovima te pripremi projekata za iste*

Negativna obilježja

- *Nedostatak strateškog i projektnog planiranja na lokalnoj i županijskoj razini*

RAZVOJNI PROBLEMI	
-	Nedostatak znanja i vještina za upravljanje razvojem te za strateško planiranje
-	Nedostatak provedbe i evaluacije razvojnih programa
-	Loš horizontalan i vertikalni protok informacija u tijelima lokalne i regionalne samouprave
-	Nedostatak inicijative u izradi i provedbi zajedničkih razvojnih projekata
RAZVOJNE POTREBE	
-	Unaprjeđenje znanja i vještine za upravljanje razvojem na svim razinama
-	Poticanje provođenja i praćenje provedbe razvojnih programa
-	Unaprjeđenje komunikacije i protoka informacija između jedinica lokalne i regionalne samouprave, Agencije i ostalih potpornih institucija

4. REZULTATI PROVOĐENJA PRIJAŠNJIH STRATEGIJA

Varaždinska županija je 2006. godine usvojila Regionalni operativni program (ROP). ROP je prvi takav cjeloviti razvojni dokument koji je izrađen s ciljem pridonošenja boljem rješavanju ključnih razvojnih pitanja Županije. ROP

je unatrag 4 godine predstavljao opći okvir razvoja kojim su se procjenjivali razvojni projekti unutar odgovarajućih prioriteta. Kako se ROP-om nisu utvrdili indikatori kojima bi se mogla mjeriti uspješnost provedbe definiranih strateških odrednica u nastavku se daje prikaz definiranih razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera te usporedba u skladu s provedenim projektima unutar pojedinih mjera prema provedenim revizijama dokumenta.

4.1. STRATEŠKI CILJ 1: RAZVOJ POLICENTRIČKI URAVNOTEŽENOG KONKURENTNOG GOSPODARSTVA

STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI	MJERE
I RAZVOJ POLICENTRIČKI URAVNOTEŽENOG KON- KURENTNOG GOSPO- DARSTVA	1. Razvoj visokoakumulativnog gospodarstva	1. Poticanje ulaganja u moderne tehnologije
		2. Poticanje primjenjivih znanstvenih istraživanja
		3. Uspostavljanje (inovacijske) tehnološke infrastrukture
		4. Unapređenje poduzetničke klime i infrastrukture
	2. Povezivanje i umrežavanje gospodarstva	5. Umrežavanje industrije, poduzetnika i organizacija
		6. Umrežavanje institucija vezanih za turizam
		7. Umrežavanje poljoprivrednika
	3. Razvoj poljoprivrede	8. Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta
		9. Razvoj obiteljskih gospodarstava
		10. Poticanje ekološke i tradicionalne poljoprivrede (proizvodnje i prerade)

Tabela 22: ROP-om određeni strateški cilj 1 i njemu pripadajući prioriteti i mjere

4.1.1. Prioritet 1: Razvoj Visokoakumulativnog gospodarstva

Varaždinska županija stvorila je mnoge pretpostavke za promjenu gospodarske strukture koje bi trebale osigurati porast profitabilnosti. Ostvarene su aktivnosti ulaganja u poduzetničku infrastrukturu na području cijele županije (izgradnja poduzetničkih zona, Slobodna zona), provedene su tematske edukacije za poduzetnike, programi mikrokreditiranja i garancija za poticanje malog i srednjeg poduzetništva te projekti poput Impulsnog centra te ECDL ispitnog centra za stjecanje informatičke pismenosti. Dobiven je certifikat »Croatian Investor Friendly Region« (Hrvatska regija pogodna za investiranje) čime je županija zadovoljila uvjete potrebne za privlačenje stranih investitora. Znanstvena istraživanja u cilju ostvarivanja novih znanstvenih otkrića nisu još uvijek u dovoljnoj mjeri prisutna.

4.1.2. Prioritet 2: Povezivanje i umrežavanje gospodarstava

Županija i Agencija za razvoj Varaždinske županije sudjelovale su u iniciranju i provedbi projekata s ciljem poticanja suradnje i umrežavanja (stvaranje ICT klastera, osnivanje Tehnološkog parka, povezivanje poslovnih partnera duž slovensko-hrvatske granice, sudjelovanje u europskim regijama putem mreža suradnje). Jednim je dijelom ostvareno i umrežavanje u području turizma projektom okrupnjavanja turističkih zajednica na području Županije, kao glavnih nositelja turističkog razvoja i turističke promocije. Županijska turistička zajednica je zajedno s ostalim lokalnim turističkim zajednicama jedini koordinator turističkog razvoja posebno u području provedbe promidžbenih aktivnosti, akcijama na uređenju mjesta, te realizaciji i kreiranju novih manifestacija i događanja koja upotpunjuju turističku ponudu i sadržajno obogaćuju boravak turista području županije. Umrežavanje poljoprivrednika provodi se poticanjem osnivanja zadruga te županijskog Savez poljoprivrednih udruga, zajedničke promocije na sajmovima i provođenjem zaštite autohtonih i tradicionalnih proizvoda i robnih marki na području Varaždinske županije.

4.1.3. Prioritet 3: Razvoj poljoprivrede

U svrhu razvoja poljoprivrede na području županije proveden je pilot projekt okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta te se od 2003. godine provode mjere okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta. Obiteljska poljoprivredna gospodarstva nastoje se stimulirati na povećanje svojih malih posjeda, poboljšanje strukture svojih obradivih površina te osiguranje stabilne proizvodnje. Potiču se i ekološki OPG-i te se Županija priključila Mreži europskih GMO-Free regija u svrhu radi razvoja i unapređenja kvalitete i održive poljoprivredne proizvodnje, razmjene iskustava i promicanja vlastite poljoprivredne proizvodnje.

4.2. STRATEŠKI CILJ 2: POBOLJŠANJE KVALITETE ŽIVOTA I RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA

STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI	MJERE
II POBOLJŠANJE KVALITETE ŽIVOTA I RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA	4. Kvalitetno obrazovanje dostupno svima	11. Srednjoškolsko obrazovanje kao minimalni standard u Županiji
		12. Razvoj visokog školstva
		13. Cjeloživotno učenje
		14. Razvoj obrazovanja prema zahtjevima gospodarstva
	5. Poticanje zdravog života stanovništva	15. Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite
		16. Poticanje sportsko zdravstvenih aktivnosti
		17. Unapređenje kvalitete života socijalno ugroženih skupina
	6. Razvoj lokalnog tržišta rada	18. Uspostava lokalnih partnerstava u pripremi i provedbi aktivne politike zapošljavanja
	7. Razvoj civilnog društva	19. Porast znanja i vještina civilnog društva za sudjelovanje u razvoju Županije
	8. Razvoj ljudskih resursa za upravljanje lokalnim i regionalnim razvojem	20. Jačanje znanja i vještina javne uprave i potpornih institucija za upravljanje razvojem, međužupanijskom i međuregionalnom suradnjom
		21. Jačanje financijskih mehanizama za potporu razvoju

Tabela 23: ROP-om određeni strateški cilj 2 i njemu pripadajući prioriteti i mjere**4.2.1. Prioritet 4: Kvalitetno obrazovanje dostupno svima**

Županija zajedno s obrazovnim institucijama te Hrvatskim zavodom za zapošljavanje radi na usklađivanju obrazovnih programa s potrebama gospodarstva što je rezultiralo s novim obrazovnim programima u srednjim školama. Pokrenute su i inicijative osnivanja studija na visokoobrazovnim institucijama. Kontinuirano se ulaže u omogućavanje besplatnog prijevoza srednjoškolaca, odobravanje studentskih kredita u suradnji s Garancijskom agencijom (u prvih 6 mjeseci provedbe projekta ukupno je izdato 27 jamstava u iznosu od 1.368.000,00 kn) te nabavu opreme za potrebe školskih ustanova. Osnovan je Institut cjeloživotnog učenja i novih tehnologija u svrhu stjecanja novih, modernih znanja i vještina.

4.2.2. Prioritet 5: Poticanje zdravog života stanovništva

S ciljem poboljšanja kvalitete zdravstvene zaštite i poticanja zdravog života stanovništva Varaždinske županije te u svrhu osiguranja dostupnosti preventivne zdravstvene zaštite u rubnim, ruralnim područjima provedene su aktivnosti povećanja funkcionalnosti postojećih objekata primarne zaštite (adaptacija određenih odjela, opremanje), i specijalizacije liječnika svih profila i specijalnosti na području Varaždinske županije. Provede se i preventivni programi zdravstvene zaštite s težištem na razvijanju svijesti o prevenciji bolesti te poticanja zdravog načina života. Potiče se i rad udruga iz područja zdravstva i socijalne skrbi radi poticanja stanovništva svih dobni skupina na bavljenje sportskim aktivnostima. S ciljem osiguranja kvalitetnijeg životnog standarda socijalno ugroženih skupina potiču se razvoj kapaciteta domova za socijalnu skrb, stvaranje registra osoba s invaliditetom, projekti zapošljavanja osoba s invaliditetom, programi pomoći osobama treće životne dobi kao izvaninstitucionalni oblik pomoći poticanje zapošljavanje Roma te poboljšanje uvjeta življenja na određenim područjima u županiji.

4.2.3. Prioritet 6: Razvoj lokalnog tržišta rada

Obzirom na kontinuirani nedostatak pojedinih struka za potrebe razvoja gospodarstva u Županiji te stopu nezaposlenosti pojedinaca uglavnom neodgovarajućih kvalifikacija, Varaždinska županija je zajedno s Zavodom za zapošljavanje je izradila analizu potreba, te analizu zanimanja za kojima nema potrebe na tržištu rada te se u tom smjeru provode daljnji projekti usklađivanja te prilagođavaju obrazovni programi u suradnji s obrazovnim institucijama kako bi se dugoročno utjecalo na ravnotežu lokalnog tržišta rada.

4.2.4. Prioritet 7: Razvoj civilnog društva

Razvoj civilnog društva je temeljni uvjet participativne demokracije u Županiji. Na području Varaždinske županije djeluje 1.519 neprofitnih organizacije i Udruga civilnog društva. Županija svake godine raspisuje natječaj

za dodjelu sredstva neprofitnim organizacijama i Udrugama te omogućava uključivanje neprofitnih organizacija i Udruga u projekte međuregionalne i međunarodne suradnje.

4.2.5. Prioritet 8: Razvoj ljudskih resursa za upravljanje lokalnim i regionalnim razvojem

S ciljem jačanja sposobnosti upravljanja razvojem provode se programi stjecanja specifičnih znanja i vještina u planiranju razvoja, osmišljavanju projektnih ideja, pripremi projekata i iznalaženju izvora financiranja na županijskoj i lokalnoj razini. Nedostatak se još uvijek očituje stvaranju konstruktivnog dijaloga i suradnje jedinica lokalne samouprave, Županije i organizacija civilnog društva te sustavnom obrazovanju javnih službenika u području upravljačkih vještina, znanja o predviđanju i planiranju razvoja, rukovođenju, komunikaciji i dijalogu sudionika u razvoju. Za potrebe jačanja znanja i vještina javne uprave i potpornih institucija koristi se i Ured hrvatskih regija u Bruxellesu kroz dodatnu edukaciju za upoznavanje sa principima rada EU.

4.3. STRATEŠKI CILJ 3: ZAŠTITA OKOLIŠA, RACIONALNO GOSPODARENJE PROSTOROM I RAZVOJ INFRASTRUKTURE

STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI	MJERE
III. ZAŠTITA OKOLIŠA, RACIONALNO GOSPODARENJE PROSTOROM I RAZVOJ INFRASTRUKTURE	9. Održivo korištenje prirodnih resursa	22. Zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti 23. Očuvanje kulturne baštine prema specifičnostima regije
	10. Očuvanje okoliša	24. Razvoj sustava gospodarenja otpadom
		25. Razvoj sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
		26. Nadziranje i provođenje standarda zaštite okoliša u gospodarstvu
		27. Korištenje novih obnovljivih izvora energije
		28. Razvoj sustava zaštite i spašavanja ljudi i imovine
		29. Racionalno gospodarenje prostorom
	11. Poboljšanje prometne infrastrukture	30. Modernizacija i upotpunjavanje prometne infrastrukture

Tabela 24: ROP-om određeni strateški cilj 3 i njemu pripadajući prioriteti i mjere

4.3.1. Prioritet 9: Održivo korištenje prirodnih resursa

Generacijama naslijeđeni prirodni resursi trajna su osnova za razvoj, a njihovo održivo korištenje potencijal je generacijama koje dolaze.

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Varaždinske županije kontinuirano surađuje s Državnom zavodom za zaštitu prirode te koordinira sve aktivnosti vezane uz inventarizaciju i praćenje stanja biološke raznolikosti Varaždinske županije. JU također skrbi o stanju zaštićenih područja Varaždinske županije i te provodi projekte koji su vezani uz njihovu zaštitu i unapređenje postojećeg stanja (npr. obnova zaštićenih spomenika parkovne arhitekture, zaštita i uređenje spomenika prirode - Gaveznicica - Kameni Vrh i Spilja Vindija, zaštita i unapređenje Dravske park-šume u Varaždinu).

4.3.2. Prioritet 10: Očuvanje okoliša

Jačanje sustavnog pristupa zaštiti okoliša kroz sve njegove sastavnice koji će omogućiti zdravu i kvalitetnu životnu sredinu za sve stanovnike Županije omogućava se izradom i provođenjem ključnih strateških dokumenata:

- Plan intervencija u zaštiti okoliša Varaždinska županije, revizija Plana
- Procjena utjecaja na okoliš
- Program zaštite okoliša Varaždinske županije za razdoblje 2007.-2010. godine
- Plan gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji za razdoblje 2008. - 2015.
- Sažetak revizije Studije izbora potencijalnih lokacija za postavljanje mjernih postaja za ispitivanje kakvoće zraka
- Studija potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama na području Varaždinske županije
- Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka Varaždinske županije za razdoblje 2010.-2013. godine

- Registar onečišćavanja okoliša
- Studija zaštita voda

4.3.3. Prioritet 11: Poboljšanje prometne infrastrukture

U svrhu iskorištavanja povoljnog geoprometnog položaja Županije i već postojeće infrastrukture, provedene su aktivnosti modernizacije cestovnog prometa. Time je osigurana bolja prometna povezanost prostora Županije sa susjednim državama i Euromom te povećana sigurnost sudionika u cestovnom prometu. Pokrenut je projekt integriranog prijevoza robe i putnika kojim bi se treba potaknuti i modernizacija željezničkog prometa koja je do sada bila zapostavljena radi visokih financijskih zahtjeva.

Regionalni operativni program izrađen je za razdoblje 2006. - 2013. godine. Velik dio mjera ostvaren je u provedbenom 4-godišnjem razdoblju. Dio neostvarenih mjera planira se provesti u narednom 3-godišnjem razdoblju te će stoga činiti mjere novog županijskog strateškog dokumenta. Pojedine mjere provodile su se stihijski ponajviše zbog nedostatka utvrđivanja financijskog okvira, odnosno povezivanja mjera s proračunom na županijskoj ili nacionalnoj razini. Isto tako, nedostatak definiranja indikatora onemogućilo je mjerenje uspješnosti pojedine mjere, prioriteta i strateškog cilja. Novim strateškim dokumentom će se stoga definirati indikatori za mjerenje uspješnosti u financijskom okviru te akcijskom planom kao sastavnim dijelovima dokumenta.

4.4. VREDNOVANJE PROVEDBE RAZVOJNIH PROGRAMA ZA POSEBNA PODRUČJA

Posebna područja u Varaždinskoj županiji odnose se na područja od posebne državne skrbi i brdsko-planinskog područja.

Na području Varaždinske županije prema Zakonu od posebne državne skrbi (»Narodne novine«, broj 44/96, 57/96, 124/97, 129/99, 73/00, 87/00, 69/01, 94/01, 88/02, 26/03, 179/04, 42/05, 79/05, 90/05, 83/08, 86/08) **općine Bednja, Cestica i Donja Voća** svrstane su u područja od posebne državne skrbi III kategorije. Trećoj skupini područja posebne državne skrbi pripadaju općine koje su ocijenjene kao dijelovi Republike Hrvatske koji zaostaju u razvoju prema postupku ocjenjivanja na temelju četiri kriterija razvijenosti:

- kriterij ekonomske razvijenosti, koji se odnosi na utvrđivanje područja koja gospodarski zaostaju, a mjeri se pokazateljima kao što su: dohodak stanovništva, prihodi jedinica lokalne samouprave te drugim dostupnim pokazateljima,
- kriterij strukturnih poteškoća koji se odnosi na utvrđivanje područja s izrazitim problemima nezaposlenosti, industrijskog i poljoprivrednog restrukturiranja, a mjeri se pokazateljima kao što su: zaposlenost i nezaposlenost, posebnim pokazateljima razvijenosti industrijskih, urbanih i ruralnih područja te drugim dostupnim pokazateljima,
- demografski kriterij koji se odnosi na utvrđivanje područja izrazito nepovoljnih demografskih pokazatelja, a ocjenjuje/mjeri se pokazateljima kao što su: gustoća naseljenosti, opće kretanje stanovništva, vitalni indeks, dobna i obrazovna struktura stanovništva te drugim dostupnim pokazateljima,
- posebni kriterij, koji se primjenjuje na granične općine koje su se promjenom republičke u državnu granicu suočile s dodatnim razvojnim poteškoćama te na općine s miniranim područjem a koje ne udovoljavaju kriterijima za ulazak u prve dvije skupine područja posebne državne skrbi.

Prema Zakonu o brdsko-planinskim područjima (»Narodne novine«, broj 12/02, 32/02, 117/03, 42/05, 90/05, 80/08, 83/08) **općina Ljubešćica i grad Lepoglava** imaju status brdsko-planinskog područja. Prema tom Zakonu, brdsko-planinska područja utvrđuju se kao područja od interesa i pod posebnom zaštitom Republike Hrvatske radi poticanja demografske obnove, naseljavanja, stvaranja preduvjeta da se prirodni i ini gospodarski resursi što kvalitetnije koriste za gospodarski razvoj ovih područja i Republike Hrvatske u cjelini, uz podizanje nivoa ekološke zaštite prirodnih bogatstava i životnog prostora za ljude i sva živa bića, te kvalitetnije i ravnomjernije rješavanje socijalnih prilika i gospodarskog rasta i razvoja svih područja Republike Hrvatske.

Općina Donja Voća

Općina Donja Voća je svrstana u općinu od posebne državne skrbi III kategorije. Općina ima izrađeni Program ukupnog razvoja (PUR). PUR je izrađen zajedno s općinama Cestica, Vinica i Maruševac. Općina također ima izrađenu Strategiju razvoja turizma, izrađenu u sklopu projekta Turističke zone Haloze-Zagorje sufinanciranog iz programa Europske unije INTERREG IIIA, susjedskog programa Slovenija-Mađarska-Hrvatska 2004-2006. Općina Donja Voća temelji svoj plan razvoja na tim dokumentima. U sklopu ROP-a u bazu projektnih ideja prijavljena su 2 projekta iz područja kulturne i prirodne baštine.

Općina Ljubešćica

Općina Ljubešćica posjeduje status brdsko-planinskog područja. Općina ima izrađene smjernice za razvoj u sklopu prostorno planske dokumentacije. Općina Ljubešćica izradila je i prijavila 9 projekata na raspis projektnih

ideja u sklopu ROP-a. Na mjeru Razvoja policentrično uravnoteženog konkurentnog gospodarstva prijavljena su 3 projektna prijedloga, na mjeru Pобоljšanja kvalitete života i razvoja ljudskih resursa 3 projekta i na mjeru Zaštite okoliša, racionalnog gospodarenja prostorom i razvoja infrastrukture također 3 projekta.

Općina Bednja

Općina Bednja je svrstana u općinu od posebne državne skrbi III kategorije. Općina posjeduje Program ukupnog razvoja koji predstavlja temeljni strateški dokument koji definira optimalne razvojne pravce lokalnog područja uzimajući u obzir njegova obilježja, prednosti i ograničenja. Njegova važnost proizlazi iz činjenice da kreira sveobuhvatan razvoj na principima održivosti, optimalne iskorištenosti resursa (financijskih sredstava, ljudskog kadra, prirodnih i drugih resursa), postizanja razvojnih ciljeva te u konačnici, zadovoljstva svih stanovnika općine Bednja.

Općina ima izrađenu Strategiju razvoja turizma te Strategiju gospodarskog razvoja.

Na raspis projektnih ideja u sklopu ROP-a općina Bednja prijavila je 9 projekata od čega je 6 projekata prijavljeno na mjeru Razvoja visokoakumulativnog gospodarstva i na mjeru Povezivanja i umrežavanja gospodarstva, dok su ostala 3 projekta prijavljena na mjere Zaštite okoliša, održivo korištenje prirodnih resursa i kulturne baštine. Dva projekta prijavljena su na mjere Potporne infrastrukture za kulturne manifestacije i Obnove javne rasvjete.

Grad Lepoglava

Grad Lepoglava ima status brdsko-planinskog područja. Grad ima izrađeni Program ukupnog razvoja (PUR), Gospodarsku strategiju grada Lepoglave, Zelenu agendu, Strategiju razvoja turizma te Gradski program djelovanja za mlade. Grad Lepoglava svoj razvoj temelji na tim dokumentima te je ukupno prijavila 44 projekta na raspis mjera za ROP. Najviše projekata prijavljeno je na mjeru Razvoja turističke infrastrukture (15), na mjeru Razvoja gospodarstva prijavljeno je 12 projekata, na mjeru Održivog korištenja prirodnih i kulturnih resursa u turističke svrhe 6 projekata, na mjeru Razvoja poljoprivrede 3 projekta i 2 projekta prijavljena su na mjeru Poticanja obnovljivih izvora energije.

Općina Cestica

Općina Cestica ima status općine od posebne državne skrbi III. kategorije. Općina ima izrađeni Program ukupnog razvoja zajedno sa općinom Vinica, Donja Voća i Maruševac. Osim Programa ukupnog razvoja općina ima izrađenu Strategiju razvoja turizma iz projekta Turističke zone Haloze - Zagorje sufinanciranog iz programa Europske unije INTERREG IIIA, susjedskog programa Slovenija-Mađarska-Hrvatska 2004-2006. Općina Cestica također ima izrađenu Strategiju razvoja gospodarskih zona. Općina Cestica prijavila je 14 projekata na raspis projektnih ideja za ROP.

Prema novoj Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti nova posebna područja u Varaždinskoj županiji su: općine Bednja, Breznica, Breznički Hum, Cestica, Donja Voća, Martijanec, Mali Bukovec, Petrijanec, Sveti Đurđ, Veliki Bukovec i Visoko. Vrednovanje njihovih razvojnih programa vršit će se kroz vrednovanje provedbe Županijske razvojne strategije.

5. ANALIZA SNAGA, SLABOSTI, MOGUĆNOSTI I PRIJETNJI (SWOT²⁰ ANALIZA) VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

SWOT analiza predstavlja vezu između analize trenutnog stanja i vizije o budućnosti kojom se dalje definiraju strateške odrednice razvoja. Zadaća SWOT analize je prepoznavanje i utvrđivanje ključnih čimbenika u osnovnoj analizi koja predstavljaju razvojne snage, odnosno slabosti te uzimajući u obzir vanjske čimbenike kroz definiranje osnovnih razvojnih prilika, odnosno prijetnji.

U SWOT analizi identificiraju se snage Županije koje će se kroz prioritete i mjere nastojati pojačati i iskoristiti za razvoj te slabosti koje treba prevladati gdje je to moguće; mogućnosti prepoznate u okruženju za koje se treba pripremiti i iskoristiti ih u najvećoj mogućoj mjeri, te prijetnje koje će se nastojati svesti na najmanju moguću mjeru.

Rezultati SWOT analize koju je izradila Agencija za razvoj Varaždinske županije u suradnji s Radnom skupinom dani su članovima Partnerskog vijeća na raspravu te je izrađena konačna verzija.

U nastavku su dane tabele SWOT analiza koje prikazuju razvojni potencijal Županije kroz prepoznate snage/mogućnosti koje će se u budućnosti očuvati i dalje unapređivati unutar osnovnih razvojnih područja (i) prirodni i izgrađeni resursi, (ii) gospodarstvo, (iii) društvene djelatnosti, (iv) upravljanje razvojem.

Realizacija prethodno utvrđenih razvojnih potencijala ovisit će o mogućnostima uklanjanja osnovnih slabosti, te prevladavanja prijetnji koje su utvrđene kroz osnovnu analizu i SWOT analizu Varaždinske županije.

²⁰ SWOT = Strength, Weaknesses, Opportunities, Threats = Snage, slabosti, mogućnosti, prijetnje

5.1. SWOT ANALIZA - PRIRODNI I KULTURNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA

PRIRODNI I KULTURNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA	
PREDNOSTI (SNAGE)	SLABOSTI
▪ Povoljan geoprometni položaj (prometno međunarodno i nacionalno križište, blizina državne granice) ▪ Geotermalni izvori za proizvodnju energije i zdravstveni turizam ▪ Očuvani okoliš ▪ Bogata prirodna (zaštićene zone i staništa) i kulturno-povijesna baština (dvorci, burgovi, sakralna baština, manifestacije, tradicija i običaji) ▪ Dobra energetska i telekomunikacijska infrastruktura ▪ Dobra cestovna infrastruktura te povezanost Varaždina s ruralnim zajednicama	▪ Neprimjereni odnos čovjeka prema prirodi (bespravna gradnja, gola sječa šuma, sadnja alohtonih vrsta, neprikladni vodnogospodarski zahvati uređenja, zapuštanje gorskih livada, širenje kamenoloma, prekomjerno ubiranje samoniklog bilja i slično) ▪ Neodgovarajući sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda ▪ Nepostojanje sustavnog gospodarenja otpadom ▪ Zastarjelost željezničke infrastrukture
MOGUĆNOSTI (PRILIKE)	PRIJETNJE
▪ Korištenje prirodne i kulturne baštine za razvoj selektivnih oblika turizma (kulturni, vjerski, seoski, rekreativni, zdravstveni i wellnes, eko turizam) kroz revitalizaciju parkova, zaštitu i prezentaciju prirodnih atrakcija te kulturnih resursa ▪ Modernizacija željezničkog prometa te daljnja modernizacija cestovnog prometa ▪ Uspostavljanje regionalnog odlagališta otpadom kroz nacionalne i EU programe	▪ Onečišćenje prirodnih resursa uslijed nepročišćavanja otpadnih voda, izostanka sustava za zbrinjavanje otpada te širenjem onečišćenja nastalih izvan Županije i Hrvatske ▪ Interes privatnih osoba i zajednica u zlouporabi zaštićenih prirodnih područja ▪ Dolazak tehnologija koje onečišćuju okoliš u gospodarske zone

Tabela 25: SWOT analiza prirodnih resursa, okoliša i infrastrukture Varaždinske županije

Povoljan geografski i geoprometni položaj (prometno međunarodno i nacionalno križište, blizina državne granice) pruža značajne mogućnosti za jačanje gospodarstva te razvoj proizvodnje, trgovine i turizma. Poljoprivredno zemljište, mineralne sirovine i vodni resursi temeljni su prirodni resursi Županije te pružaju mogućnost za razvoj turizma, poljoprivrednih aktivnosti i gospodarstva u cijelosti. Raspoložive zalihe podzemnih voda mogu podmiriti sve tražene potrebe dugoročnog razvitka vodoopskrbe s tim da njihovo korištenje u većini iziskuje značajnije zahvate, kako radi uključivanja u vodoopskrbne sustave tako i radi provedbe potrebne zaštite. Moguća je iskoristivost geotermalnih izvora za proizvodnju energije te intenzivnije korištenje termalne vode za razvoj zdravstvenog turizma. Rezerve mineralnih sirovina ograničenog potencijala dostatne su za dugogodišnju eksploataciju bez ugrožavanja principa održivosti. Varaždinska županija područje je s visokim stupnjem očuvanosti prirode, odnosno velikom raznolikošću prirodnih vrijednosti. Uključivanjem prirodne i kulturno-povijesne baštine u turističke aktivnosti omogućava se razvoj autohtone i kvalitetnije turističke ponude te se na taj način osigurava kvalitetnije gospodarenje kulturnim i prirodnim resursima, dok njihova turistička valorizacija građanima Županije pruža dodatni izvor prihoda. Dosadašnja ulaganja u infrastrukturne preduvjete za društveni i gospodarski razvoj omogućila su razvoj poticajnih gospodarskih aktivnosti. Cijelo područje Varaždinske županije je pokriveno suvremenom cestovnom infrastrukturom, te su sve državne i županijske ceste na dobroj razini opremljenosti, dok su lokalne ceste većinom asfaltirane. Varaždin kao centar županije je cestovno dobro povezan sa svim ruralnim sredinama, no potrebna su daljnja ulaganja u modernizaciju cestovnog i posebice željezničkog prometa.

Iako je područje Varaždinske županije područje s visokim stupnjem očuvanosti prirode, odnosno prirodnih vrijednosti, s druge je strane nedovoljno razvijen sustav zaštite okoliša. Ne postoji sustav praćenja, kontrole i mjerenja stanja u okolišu i intervencija za zaštitu okoliša, nepotpun je i neodgovarajući sustav gospodarenja otpadom te sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Onečišćenje uslijed nepročišćavanja otpadnih voda, izostanka sustava za zbrinjavanje otpada i širenja onečišćenja nastalih izvan Županije i Hrvatske te devastacija prirodnih vrijednosti predstavljaju prijetnju očuvanju prirodnih vrijednosti, a time i održivom razvoju.

5.2. SWOT ANALIZA - GOSPODARSTVO

GOSPODARSTVO	
PREDNOSTI (SNAGE)	SLABOSTI
- Industrije s potencijalom rasta (prehrambena, metalna, drvna) - udio prerađivačke industrije iznad nacionalnog prosjeka na NUTS II razini²¹ - Razvijeno malo poduzetništvo i obrt (usmjerenost malog i srednjeg gospodarstva na tehnološki razvoj i inovacije) - Razvijena poduzetnička infrastruktura (kreditiranje poduzetničkih projekata, garancijska agencija, osposobljavanje poduzetnika i dr.) - Tradicija obrtništva - Programi usklađivanja obrazovnih programa i potreba u gospodarstvu - Poticanje zaštite tradicionalnih poljoprivrednih proizvoda	- Manjak određenih struka (građevinari, strojari) i visoko školovanih kadrova iz tehničkih struka - Niskoprofitno gospodarstvo (tekstil, koža, drvo) i niska razina primanja stanovništva - Nepovoljna gospodarska kretanja uslijed utjecaja gospodarske krize (smanjenje prihoda, usporen rast investicija) - Nedovoljan broj stručne radne snage te nedovoljna stručnost kod izrade projekata prilikom apliciranja na EU fondove - Siva ekonomija - Nedovoljna iskorištenost kapaciteta u poljoprivredi - usitnjeni posjedi, neriješeni imovinsko-pravni odnosi, prevladavajuća staračka poljoprivredna obiteljska gospodarstva, zastarjela oprema - Nedovoljno iskorišteni turistički potencijali i marketinško povezivanje (organiziranost turističke destinacije) - Pad turističkog prometa - kratka prosječna dužina boravaka, niska stopa popunjenosti smještaja, nedostatak visoke kategorije smještajnih kapaciteta (posebice za razvoj kongresnog turizma)
MOGUĆNOSTI (PRILIKE)	PRIJETNJE
- Korištenje nacionalnih programa, EU fondova te ostalih izvora financiranja za gospodarski razvoj - Privlačenje direktnih stranih i domaćih ulaganja u poduzetničke zone - Povezivanje gospodarstva na NUTS II razini - Razvoj malog i srednjeg poduzetništva povezivanjem i umrežavanjem poduzetnika - Poticanje razvoja selektivnih oblika turizma (zdravstveni, ruralni, kulturni i dr.) - Brandiranje tradicionalnih prehrambenih proizvoda regije	- Daljnji utjecaj gospodarske krize - Jaka i rastuća konkurencija proizvođača u tradicionalnim industrijama i poljoprivrednoj proizvodnji iz EU i svijeta - Odljev visokoobrazovanih i stručnih kadrova - Nepримjerena zakonska regulativa i nestabilna porezna politika - Nedostatak jasne vizije gospodarskog razvoja na državnoj razini - Nepostojanje nacionalnog konsenzusa oko ključnih pitanja razvoja te visoka centralizacija sredstava i ovlaštenja, što su ograničavajući činitelji razvoja na regionalnoj i lokalnoj razini

Tabela 26: SWOT analiza gospodarstva Varaždinske županije

Na području Varaždinske županije prevladava tradicionalno, radno intenzivno i izvozno orijentirano gospodarstvo. Od industrijske proizvodnje najviše se ističe prerađivačka industrija čiji je udio iznad nacionalnog prosjeka na NUTS II razini. Razvojne mogućnosti ističu se u postojećoj prehrambeno-prerađivačkoj, metalno-prerađivačkoj i drvno-prerađivačkoj industriji za koje je potrebno dodatno ulaganje u modernu tehnologiju i optimizaciju proizvodnih procesa kako bi se povećala konkurentnosti proizvoda te porast profitabilnosti. Malo poduzetništvo i obrt relativno su dobro razvijeni te su usmjereni na tehnološki razvoj i inovacije, a daljnja mogućnost razvoja usmjerena je na povezivanje i umrežavanje poduzetnika. Poduzetnička infrastruktura ima mogućnost daljnjeg razvoja u smislu izgradnje i modernizacije kako bi se omogućilo poboljšanje poslovne i ulagačke klime kao pomoć perspektivnim granama gospodarstva. Povezivanjem srodnih gospodarskih grana poboljšao bi se daljnji razvoj gospodarstva te povećala konkurentnost industrijskih proizvoda na domaćem i inozemnom tržištu. Gospodarstvo Varaždinske županije treba težiti proizvodnji i prodaji proizvoda i usluga visoke dodane vrijednosti, korištenju moderne tehnologije, inovativnosti, razvoju boljih uvjeta za gospodarstvo čime će se pridonijeti povećanju produktivnosti, konkurentnosti i životnog standarda, a sve će to rezultirati povećanju konkurentnosti proizvodnih djelatnosti na domaćim i inozemnim tržištima. Turizam je područje gospodarskih djelatnosti u kojem Varaždinska županija, prema svim procjenama, ima značajan, ali nedovoljno iskorišten potencijal. Potrebno je umrežiti subjekte na području turizma kako bi se osmislila autohtona i kvalitetna turistička ponuda kojom će se omogućiti kvalitetnije gospodarenje kulturnim i prirodnim resursima te razvoj posebnih oblika turizma (kontinentalni, lječilišni, kongresni ili turizam na bazi aktivnog odmora). Time će se doprinijeti ostvarivanju većih prihoda od turizma te bržem

²¹ Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva: Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske, 2011.-2013., svibanj 2010.

razvoju turističkog sektora. Tradicionalni poljoprivredni proizvodi prepoznati su kao dio potencijalne atraktivne turističke ponude. Da bi se postigla dodana vrijednost tradicionalnih prehrambenih proizvoda iz regije potrebno je osmisliti zajedničke marketinške aktivnosti kako bi se stvorio regionalni brand tih proizvoda te postigla kvaliteta i prepoznatljivost na domaćim i stranim tržištima.

U gospodarstvu postoji nepovoljna struktura - značajan udio zastarjelih, niskoakumulativnih, radno-intenzivnih industrija (prehrambena i tekstilna), bez dovoljno perspektivnih programa i prilika za restrukturiranje i opstanak. Također, glavna prepreka za povezivanje srodnih gospodarskih grana je nedovoljna upućenost poduzetnika u koncept i značaj klasterizacije, odnosno koristi koje se mogu ostvariti ovakvim načinom udruživanja. Neprilagođenost obrazovnih programa potrebama gospodarstva rezultira visokim stupnjem dugoročne i strukturne nezaposlenosti te nedovoljnim kompetencijama potrebnim za uspješno poslovanje u malom i srednjem gospodarstvu. Nedostatna je tehnološka infrastruktura i nedostatak suradnje gospodarstva s visokoškolskim i istraživačkim institucijama, te poticanje inovacija u privatnom sektoru. Kapaciteti u poljoprivredi nisu dovoljno iskorišteni zbog usitnjenosti posjeda, te nesređenih vlasničkih odnosa. Dominira tradicionalna poljoprivredna proizvodnja, samodostatna proizvodnja, slabo korištenje suvremenih tehnologija te neorganiziranost proizvođača kao i izostanak zajedničkog nastupa na tržištu. Također, subjekti koji se bave turizmom ili proizvodnjom/uslugama za turizam nisu objedinjeni. Nisu adekvatno vrednovani i iskorišteni svi raspoloživi resursi te ne postoji zajednička turistička ponuda na razini Županije.

5.3. SWOT ANALIZA - DRUŠTVENE DJELATNOSTI

DRUŠTVENE DJELATNOSTI	
PREDNOSTI (SNAGE)	SLABOSTI
- Bogata kulturna baština i tradicija razvoja kulturnih institucija, trend povećanja broja i kvalitete kulturnih događanja - Tradicija i kvaliteta obrazovnih institucija u Županiji - Kvalitetne srednjoškolske i visokoškolske ustanove s modernim nastavnim programima - visok postotak učenika i studenata - Dobra obrazovna infrastruktura - Razvijena mreža pučkih otvorenih učilišta i programa obrazovanja - Dobra pokrivenost Županije primarnom zdravstvenom zaštitom, velik broj programa za promicanje zdravlja - Relativno dobro razvijeni kapaciteti za institucionalni smještaj starijih i nemoćnih osoba te udomiteljstvo za smještaj djece - Jačanje nevladinih udruga i udruženja u kulturi, sportu i zaštiti okoliša	- Poteškoće u financiranju predškolskog obrazovanja od strane jedinica lokalne samouprave - Slab interes mladih za školovanje u deficitarnim zanimanjima - Niska razina udjela visokoobrazovanih stanovnika Županije u ukupnom broju stanovnika - Zastarjeli objekti i oprema u zdravstvu u javnom vlasništvu - Nedostatak preventivnih programa - Zaostajanje sustava socijalne skrbi za potrebama (alternativni oblici skrbi, preventivni programi i usluge, sustavno obrazovanje stručnjaka)
MOGUĆNOSTI (PRILIKE)	PRIJETNJE
- Provedba programa (EU, međunarodnih, nacionalnih, županijskih, lokalnih i privatnih) za dodatno obrazovanje i stručno osposobljavanje za potrebe jačanja društvenih djelatnosti - Jačanje sustava visokoškolskog obrazovanja kroz povezivanje sa susjednim županijama - Daljnji razvoj i promocija programa cjeloživotnog učenja - Privlačenje mladog stručnog kadra radi povećane mobilnosti (dobra prometna povezanost, kvaliteta života) - Razvoj izvaninstitucionalnih usluga i jačanje uloge civilnog društva i lokalne samouprave u pružanju istih - Poticanje kulturnih djelatnosti i aktivno korištenje u razvoju turističke ponude - Razvoj kulturnih programa kroz nacionalne i međunarodne programe - Jačanje umreženosti udruga i prepoznatljivosti u lokalnim sredinama	- Neprimjerena privatizacija zdravstva - Nedostatak sredstava vezanih uz sufinanciranje različitih reformskih i drugih projekata u sektoru - Smanjivanje financiranja u kulturi

Tabela 27: SWOT analiza društvenih djelatnosti na području Varaždinske županije

Tradicija kvalitetnog obrazovanja, orijentiranog na usklađivanje sa suvremenim trendovima, kao i potrebama pojedinca, visokoškolske ustanove koje nude atraktivne nastavne programe, trend povećanja broja modularnih kurikuluma i udjela stanovništva koje se uključuje u programe cjeloživotnog učenja pridonose imidžu Varaždinske županije kao regije znanja. Međutim, dodatan napor valja poduzeti u području usklađivanja nastavnih programa s potrebama gospodarstva, što će pridonijeti smanjenju neusklađenosti ponude i potražnje radne snage na području Varaždinske županije, odnosno uravnoteženju tržišta rada, a time i podizanju razine konkurentnosti. Valja iskoristiti mogućnosti koje pružaju EU fondovi te kroz projekte sufinancirane od strane EU i suradnju sa susjednim županijama i zemljama maksimalno ulagati u razvoj i konkurentnost obrazovnog sustava županije i regije na svim razinama, od predškolskog preko visokoškolskog do cjeloživotnog obrazovanja, što će osigurati kontinuirano akumuliranje znanja kao preduvjeta daljnjeg razvoja i napretka. Iako je prostor županije dobro pokriven mrežom zdravstvenih ustanova koje pružaju usluge primarne zdravstvene zaštite, potrebna su daljnja ulaganja u objekte i opremu te provedbu preventivnih programa, što će pridonijeti učinkovitosti i kvaliteti pružanja usluga u zdravstvenoj zaštiti na području županije. Socijalna skrb je na području Varaždinske županije dinamična društvena sfera u kojoj je prisutan trend značajnog porasta broja domova za starije i nemoćne osobe uslijed interesa privatnog sektora za ovu djelatnost. Valja, međutim, ulagati u razvoj alternativnih oblika skrbi, preventivnih programa i usluga te sustavno obrazovanje stručnjaka, što će doprinijeti kvaliteti usluga, smještajnih kapaciteta, unapređenju socijalnog sustava a time i kvaliteti života na području županije. Varaždinska županija područje je bogate kulturno-povijesne baštine s tradicijom i kontinuitetom institucija kulture. Tome unatoč, potrebno je poticati kulturne djelatnosti i aktivno ih koristiti u razvoju turističke ponude županije, što će pridonijeti atraktivnosti čitave regije. Valja poticati i ulagati u bavljenje športom, nagrađivati vrhunske rezultate i na taj način indirektno ulagati u promociju Varaždinske županije. Potrebno je kontinuirano jačanje civilnog društva te uključivanje javnosti u rasprave o razvojnim pitanjima i programima županije. Postoji određena razina suradnje i razmjena podataka i informacija na županijskoj razini i između županijske uprave, jedinica lokalne samouprave, razvojnih agencija i organizacija civilnog društva te vrlo dobra međuregionalna i međunarodna suradnja temeljena na provedbi značajnih projekata iz EU i međunarodnih fondova. Unatoč tome potrebna je uspostava snažnije suradnje na svim razinama posebice u iniciranju i provedbi zajedničkih projekata iz raznih sfera društvenog i gospodarskog razvoja.

Sveukupno na području Varaždinske županije još je uvijek nizak životni standard stanovništva te postoje problemi socijalno ugroženih skupina, koji se iskazuju kroz nedostupnost primarne zdravstvene zaštite svim stanovnicima županije, nedovoljno razvijenu sekundarnu zdravstvenu zaštitu, nepostojanje dovoljnog broja sportskih sadržaja koji bi doprinijeli zdravijem životu stanovništva svih dobnih skupina na cijelom području županije, niska je kvaliteta života socijalno ugroženih skupina, a još je uvijek izražen problem nedovoljnog integriranja romske zajednice u širu lokalnu zajednicu.

5.4. SWOT ANALIZA - UPRAVLJANJE RAZVOJEM

UPRAVLJANJE RAZVOJEM	
PREDNOSTI (SNAGE)	SLABOSTI
- Aktivne razvojne institucije - Jačanje prekogranične i međunarodne suradnje kroz pripremu i provedbu razvojnih projekata	- Nedovoljna komunikacija među nositeljima regionalnog razvoja - Nedostatak znanja i vještina u upravljanju razvojem - Nedostatna financijska sredstava za razvojne projekte na lokalnoj, županijskoj i regionalnoj razini - Nezadovoljavajuća razina protoka informacija na lokalnoj i županijskoj razini
MOGUĆNOSTI (PRILIKE)	PRIJETNJE
- Unapređenje znanja i vještina za upravljanje razvojem kroz nacionalne, EU i ostale međunarodne programe - Poticanje komunikacije i suradnje među nositeljima razvojnih projekata - Podizanje svijesti o važnosti provođenja politike regionalnog razvoja	- Neprovođenje ili usporavanje procesa decentralizacije - Nedostatna financijska sredstva na nacionalnoj razini za razvojne projekte na nižim razinama - Neprovođenje politike regionalnog razvoja

Tabela 28: SWOT analiza upravljanja razvojem Varaždinske županije

Utvrđene unutarnje slabosti te prijetnje predstavljaju potencijalne kočnice u realizaciji razvojnog potencijala Županije koje se namjeravaju prevladati ili ublažiti provedbom aktivnosti definiranih strateškim odrednicama.

6. VIZIJA I STRATEŠKI CILJEVI VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

6.1. VIZIJA RAZVOJA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Na temelju analize stanja, SWOT analize te konzultacija s Radnom skupinom i Partnerskim vijećem utvrđena je vizija Varaždinske županije koja glasi:

Varaždinska županija ulaganjem u gospodarstvo i obrazovanje, kao pokretačke snage razvoja, postaje konkurentna sredina koja svojim građanima osigurava visoku kvalitetu života i rada.

Ostvarenjem ove vizije Varaždinska županija će postati područje dinamične ekonomije koja se temelji na vrhunskom znanju, modernoj industriji te informacijskim i komunikacijskim tehnologijama. U Varaždinskoj županiji će se uspostaviti »kultura natprosječnih rezultata« čime će se uspostaviti fleksibilna, kreativna i poduzetnička okolina koja će poticati povezivanje interesa javnog i privatnog sektora, kapitala i znanja.

Varaždinska županija će veliku važnost pridodavati i očuvanju tradicijskih proizvoda, usluga i obrta, kao i razvoju turizma temeljenog na novim, ali i tradicionalnim vrijednostima regije i njezinih stanovnika.

Kroz cjelokupan proces transformacije Varaždinske županije u regiju temeljenu na znanju, uz poticanje multikulturalnosti i tolerancije, Varaždinska županija će graditi svoj razvoj i napredak na principima održivog razvoja, a prije svega na očuvanju prirodnog i kulturnog bogatstva kako bi osigurala i kvalitetno mjesto za život budućim generacijama.

6.2. STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Analiza stanja, SWOT analiza te konzultacije s radnim tijelima pokazale su da globalna ekonomija i brze promjene u području tehnologija, novih modela upravljanja, novih energetske izvora te na drugim područjima ljudskog djelovanja predstavljaju za Varaždinsku županiju nove mogućnosti za razvoj i napredovanje.

Ključni element konkurentnosti nisu više toliko razmjena dobara i usluga te protok kapitala, već je to konkurentnost na području privlačenja kreativnih ljudskih resursa i visokotehnoloških investicija koje otvaraju radna mjesta s visokom dodanom vrijednošću. Varaždinska županija želi, kao što to vizija i pokazuje, postati regija koja će znati mobilizirati kreativne sposobnosti i potencijale svojih stanovnika na svim područjima ljudskog djelovanja, ali koja će ujedno i privući nadarene pojedince iz cijelog svijeta. Primjena ovog otvorenog pristupa prema inovativnom poduzetništvu povezanog sa znanstvenim, civilnim, javnim i socijalnim institucijama omogućiti će da Varaždinska županija razvije održivi gospodarski i društveni razvoj te potakne otvaranje kvalitetnijih radnih mjesta nego što je to trenutno slučaj sada.

Viziju Varaždinske županije postići će se kroz 5 ključnih strateških ciljeva:

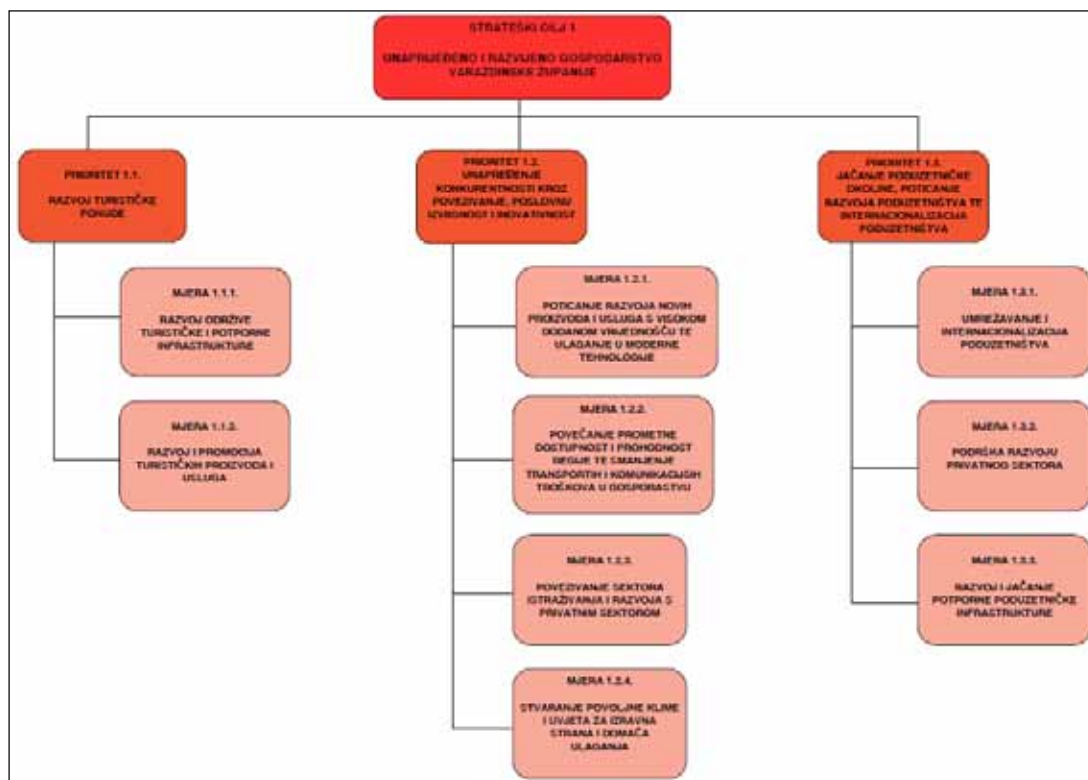
- Strateški cilj 1. Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije
- Strateški cilj 2. Razvijeni ljudski resursi i povećana kvaliteta života
- Strateški cilj 3. Zaštita okoliša i upravljanje energijom
- Strateški cilj 4. Ruralni razvoj
- Strateški cilj 5. Tehnička pomoć

Postignuće svakog od ova dva cilja će se mjeriti preko najmanje dva pokazatelja. Pokazatelji ciljeva su određeni na temelju predviđanja rasta hrvatske makroekonomije, nacionalnih i regionalnih sektorskih strategija, rasta sličnih regija unutar Europske unije te na temelju pretpostavke da će se uspjeti provesti većina predviđenih projekata.

6.2.1. Strateški cilj 1: Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije

Strateški cilj 1 Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije se temelji na prilikama i ključnim potencijalima županije, koji su prepoznati u razvoju turizma i poduzetništva, kao i u poticanju inovativnosti i poslovne izvrsnosti. Uz navedeno, planirane mjere u sklopu ovog strateškog cilja će posebnu pažnju obratiti na horizontalne aktivnosti Europske unije koje uključuju ekološki utjecaj tih aktivnosti, jednake mogućnosti za sve te informacijsko društvo.

Strateški cilj 1 Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije obuhvaća prioritete i mjere kao što je prikazano na sljedećoj shemi:

Slika 16: Prioriteti i mjere strateškog cilja 1

Ovaj strateški cilj bavi se onim problemima koji su prepoznati kao izazovi na razini Hrvatske i Europske unije te su izloženi u različitim strategijama, politikama i smjernicama.

Strateški cilj 1 Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije doprinijeti će postizanju ciljeva Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011.-2013. kojom se potiče razvoj županija kroz stvaranje uvjeta za razvoj i privlačenje investicija. Preko strateškog cilja 1 Županijske razvojne strategije stvoriti će se povoljna okolina interesantna domaćim i stranim investitorima, što će doprinijeti gospodarskom razvoju Varaždinske županije te postizanju ciljeva Strategije regionalnog razvoja.

Strateški cilj 1 Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije usklađen je i sa Strateškim okvirom za razvoj 2006. - 2013. kojim se potiče razvoj i zapošljavanje u konkurentnom tržišnom gospodarstvu. Preko strateškog cilja 1 Županijske razvojne strategije poticati će se jačanje potencijala poslovne sredine i ulaganja te podrška razvoju poduzetništva, kako bi se omogućio rast proizvodnje i zaposlenosti te podigla veća konkurentnost gospodarstva, što je u potpunosti u skladu s ciljevima Strateškog okvira za razvoj.

Isto tako, strateški cilj 1 Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije pridonijet će postizanju glavnih ciljeva nove strategije Europske unije za rast i razvoj Europe 2020. Pomoću te strategije Europska unija želi, »u svijetu koji se mijenja postati pametno, održivo i uključujuće gospodarstvo« te kroz to osigurati visoku razinu zaposlenosti, produktivnosti i socijalne kohezije. Preko strateškog cilja 1 Županijske razvojne strategije unaprijedit će se gospodarska konkurentnost Varaždinske županije i time pridonijeti postizanju ciljeva strategije Europe 2020.

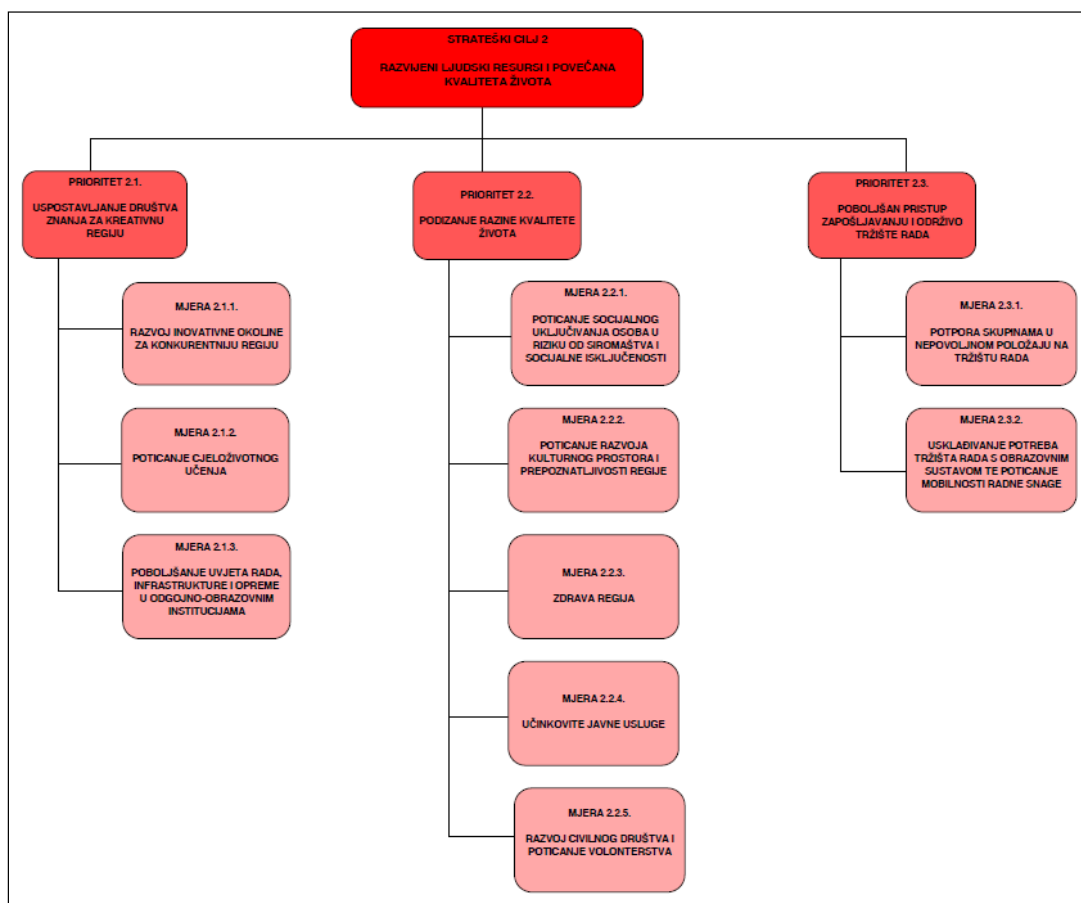
Pokazatelji	Cilj 2013.
BDP Varaždinske županije	Povećanje za 10% u odnosu na prosječan BDP u 2009. godini
Vanjskotrgovinski suficit	Povećanje za 10% u odnosu na prosječan vanjskotrgovinski suficit u 2009. godini

Tabela 29: Pokazatelji za strateški cilj 1

6.2.2. Strateški cilj 2 Razvijeni ljudski resursi i povećana kvaliteta života

Strateški cilj 2 Razvijeni ljudski resursi i povećana kvaliteta života temelji se na ulaganju u ljudski potencijal, odnosno kvalitetu, atraktivnost i dostupnost znanja, čija će primjena u različitim aspektima ljudskog rada u Varaždinskoj županiji doprinijeti stvaranju okruženja poželjnog za život i rad. Usmjerenost na nove i inovativne načine usvajanja znanja, poticanje cjeloživotnog učenja i aktivno uključivanje stanovnika u sve aspekte društva Varaždinske županije producirat će nova znanja i ideje koji će pridonijeti općem boljitku i kvaliteti života na području Varaždinske županije.

Varaždinska županija želi postati regija ljudi s kvalitetnim i primjenjivim (formalnim i neformalnim) obrazovanjem. Stoga će planirane aktivnosti u sklopu ovog strateškog cilja posebnu pažnju pridati uspostavi društva znanja, podizanju razine kvalitete života, poboljšanju pristupa zapošljavanju te stvaranju održivog tržišta rada. Isto tako, svi planirani prioriteti i mjere u sklopu strateškog cilja 2 Županijske razvojne strategije posebnu će pažnju obratiti na horizontalne aktivnosti Europske unije koje uključuju ekološki utjecaj tih aktivnosti, jednake mogućnosti za sve te informacijsko društvo.

Slika 17. Prioriteti i mjere strateškog cilja 2

Strateškim ciljem 2 Razvijeni ljudski resursi i povećana kvaliteta života pridonijet će se održivom napretku i razvoju ljudskih potencijala Varaždinske županije, a time i konkurentnosti Varaždinske županije na otvorenom tržištu. Time će se ujedno pridonijeti ostvarivanju vizije strategije Europe 2020 u sklopu koje se želi razviti socijalna tržišna ekonomija koja se temelji i na poticanju znanja, inovacija, obrazovanja, povećanju sudjelovanja na tržištu rada, stjecanju vještina i borbi protiv siromaštva.

Također, strateški cilj 2 je u skladu s prioritetima Zajedničkog memoranduma o prioritetima politike zapošljavanja Republike Hrvatske (JAP). Preko tog memoranduma Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo gospodarstva rada i poduzetništva te Europska komisija žele potaknuti privlačenje i zadržavanje ljudi u statusu zaposlenosti, povećanje ponude radne snage, poboljšanje prilagodljivosti radnika i poduzeća te povećanje ulaganja u ljudski potencijal kroz bolje obrazovanje i vještine. Svi ti prioriteti održavaju se i u strateškom cilju 2, kao što je vidljivo iz slike 17.

Ovaj strateški cilj usklađen je i s Nacrtom Nacionalnog strateškog referentnog okvira 2012.-2013., odnosno s Operativnim programom »Razvoj ljudskih potencijala«. Tim Operativnim programom želi se poduprijeti pristup održivom zapošljavanju i ojačati prilagodljivost radne snage potrebama tržišta rada, potaknuti socijalna uključivost skupina u nepovoljnom položaju i osoba s posebnim potrebama, unaprijediti ljudski kapital u obrazovanju, istraživanju i razvoju te ojačati uloga civilnog društva. Sve ove smjernice sadržane su i u sklopu strateškog cilja 2 Županijske razvojne strategije, čime je postignuta sukladnost tih dvaju dokumenata.

Pokazatelji	Cilj 2013.
Pad broja nezaposlenih na cjelokupnom području Varaždinske županije	Smanjenje za 2% u odnosu na 6. mjesec 2010. godine
Broj visokoobrazovanih stanovnika na području Varaždinske županije	Povećanje za 1% u odnosu na 2009. godinu

Tabela 30: Pokazatelji za strateški cilj 2

6.2.3. Strateški cilj 3 Zaštita okoliša i upravljanje energijom

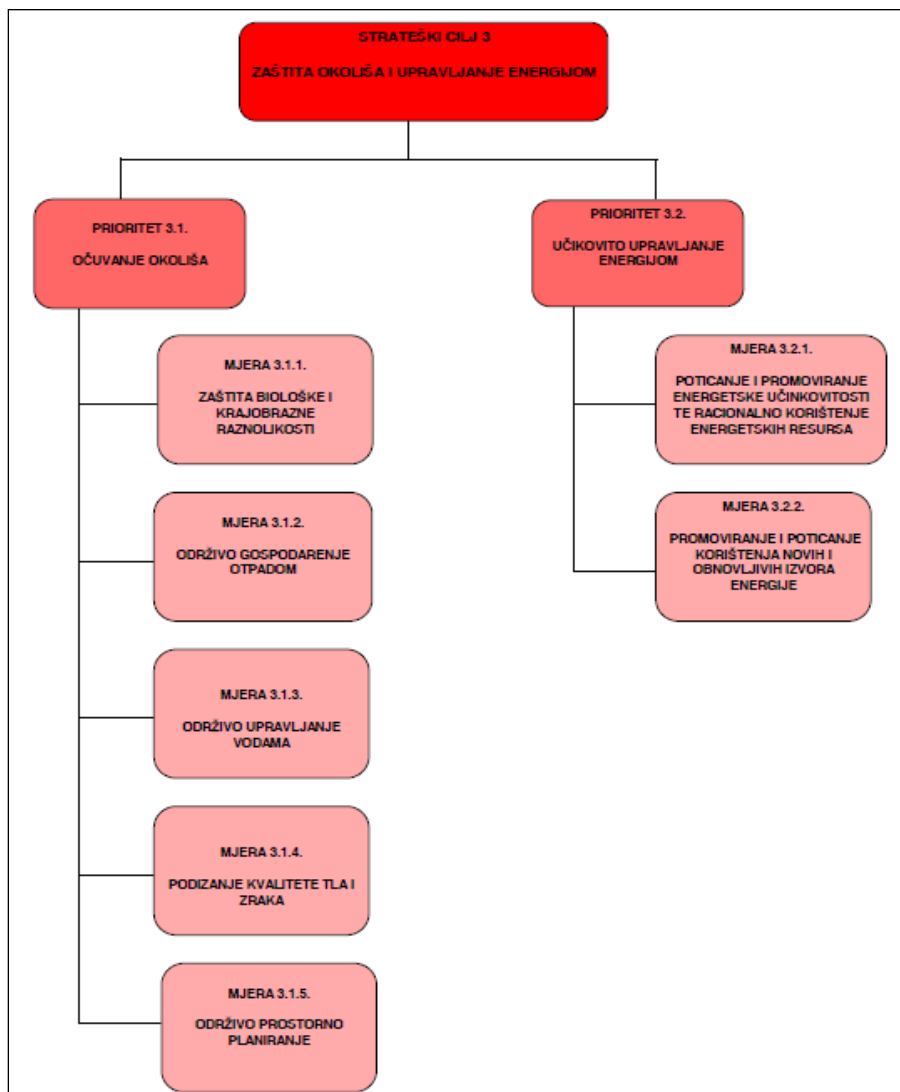
Strateški cilj 3: Zaštita okoliša i upravljanje energijom temelji se na potrebi očuvanja svih sastavnica okoliša (vode, zraka, tla, krajobraza, biljnog i životinjskog svijeta te zemljine kamene kore) koje predstavljaju osnovni resurs održivog razvoja. Uz navedeno, tijekom izrade analize stanja, SWOT analize te kroz partnerske konzultacije, prepoznata je i potreba poticanja održivog sustava opskrbe energijom. Svi planirani prioriteti i mjere u sklopu strateškog cilja 3 Županijske razvojne strategije posebnu će pažnju obratiti na horizontalne aktivnosti Europske unije koje uključuju ekološki utjecaj tih aktivnosti, jednake mogućnosti za sve te informacijsko društvo.

Strateški cilj 3 Zaštita okoliša i upravljanje energijom pridonijet će postizanju glavnih ciljeva nove strategije Europske unije za rast i razvoj Europe 2020. Jedan od osnovnih prioriteta definiranih u sklopu strategije Europe 2020 odnosi se na održivi razvoj kroz učinkovitost resursa te »zelenije« i konkurentnije gospodarstvo. Strategija Europe 2020 potiče izgradnju konkurentnog društva temeljenog na gospodarstvu s malom emisijom stakleničkih plinova, zaštitu okoliša, sprečavanje gubitka biološke raznolikosti te uvođenje učinkovitih »pametnih« električnih mreža. Sve te odrednice su »ugrađene« u prioritete i mjere strateškog cilja 3 Županijske razvojne strategije.

Kroz provođenje mjera i postizanje prioriteta definiranih ovim strateškim ciljem unaprijedit će se društveno-gospodarski razvoj Varaždinske županije, a samim time i Republike Hrvatske. Sukladno načelima održivog razvoja omogućit će se jačanje konkurentnosti i realizacija razvojnih potencijala Varaždinske županije u skladu sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske, 2011.-2013.

Strateški cilj 3 Zaštita okoliša i upravljanje energijom također će pridonijeti i postizanju dugoročnih ciljeva Nacionalne strategije zaštite okoliša koji uključuju očuvanje i unaprjeđenje kakvoće vode, mora, zraka i tla, održavanje postojeće biološke raznolikosti te očuvanje prirodnih zaliha. Preko strateškog cilja 3 Županijske razvojne strategije očuvat će se i zaštititi okoliš te time pridonijeti postizanju ciljeva Nacionalne strategije zaštite okoliša.

Ovaj strateški cilj usklađen je i sa Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske. Svrha ove strategije jest uspostava realnog okvira unutar kojeg će Hrvatska moći smanjiti količinu otpada koji proizvodi, a otpadom koji je proizveden održivo gospodariti. Načela ove strategije ugrađena su u prioritete i mjere strateškog cilja 3 Zaštita okoliša i upravljanje energijom, čime se osigurala potpuna usklađenost strategije gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Županijske razvojne strategije.

Slika 18 Prioriteti i mjere strateškog cilja 3

Isto tako, strateški cilj 3: Zaštita okoliša i upravljanje energijom usklađen je i sa Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti u svim dijelovima energetskog sustava su ciljevi definirani u Strategiji energetskog razvoja Republike Hrvatske te su kao takvi ugrađeni i u prioritete i mjere u sklopu strateškog cilja 3 Županijske razvojne strategije.

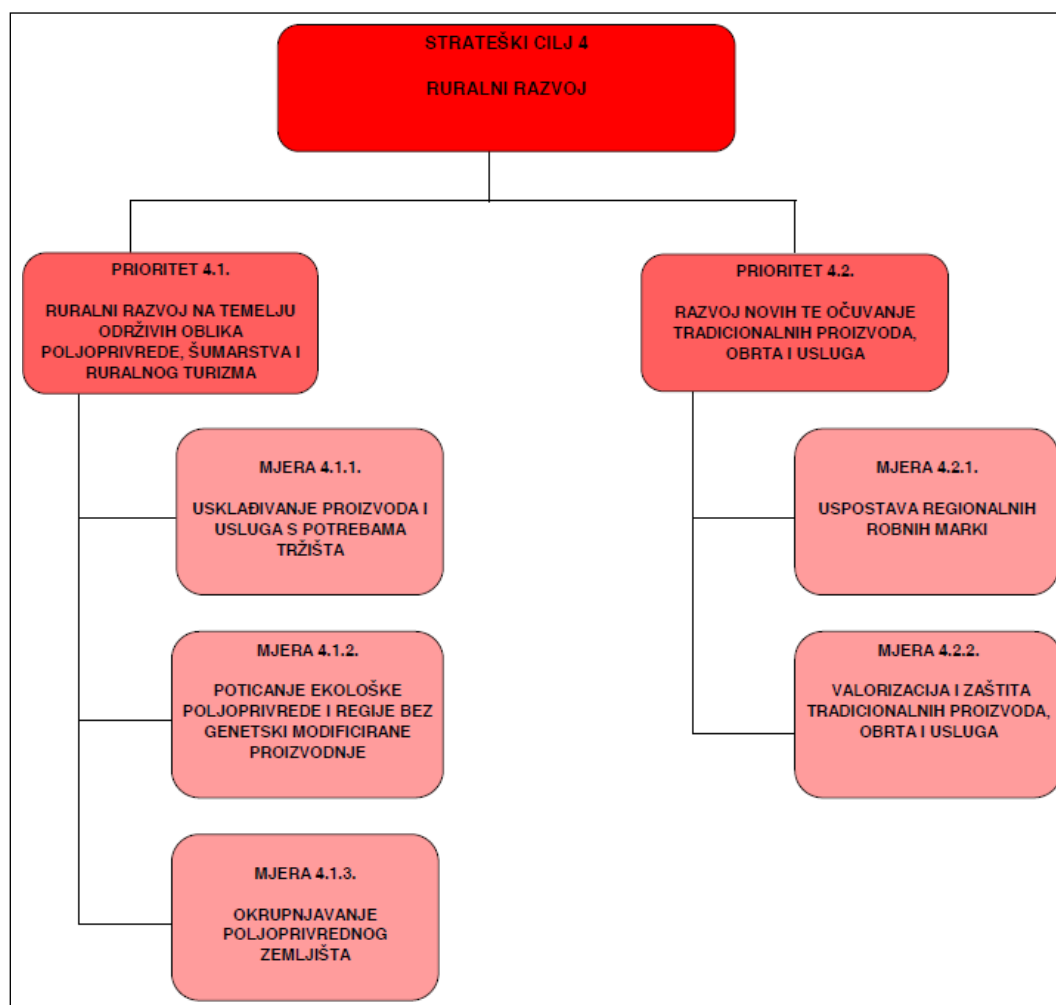
Iako postoji mnogo potencijalnih pokazatelja koji se mogu definirati na razini strateškog cilja 3, na temelju analize stanja i SWOT analize odabrana su sljedeća dva ključna pokazatelja koja će se pratiti do kraja 2013. godine:

Pokazatelji	Cilj 2013.
Postotak kućanstava spojenih na sustav odvodnje	Povećanje za 2% u odnosu na lipanj 2010. godine
Potrošnja električne energije	Smanjenje potrošnje za 2% u odnosu na lipanj 2010. godine

Tabela 31: Pokazatelji za strateški cilj 3

6.2.4. Strateški cilj 4: Ruralni razvoj

Strateški cilj 4. Ruralni razvoj temelji se na analizi stanja, SWOT analizi i konzultacijama s partnerima o sastavnicama ruralnog razvoja Varaždinske županije. Strateški cilj 4 doprinijet će održivom i uravnoteženom procesu ruralnog razvoja u skladu s međunarodnom ekološkom praksom razvijanja ruralnog gospodarstva, povećanjem prihoda te omogućavanjem i osiguravanjem mogućnosti zapošljavanja u ruralnim područjima Varaždinske županije. Ovim ciljem želi se prije svega smanjiti nejednakost između pojedinih ruralnih zajednica kao i između ruralnog i urbanog područja, kako bi se razvila i unaprijedila osnovna ruralna infrastruktura. Prilikom definiranja strateškog cilja 4 Ruralni razvoj, posebna se pažnja posvetila uključivanju horizontalnih politika Europske unije (zaštita okoliša, jednake mogućnosti za sve te informacijsko društvo) u sve mjere i prioritete.

Slika 19: Prioriteti i mjere strateškog cilja 4

Strateški cilj 4 Ruralni razvoj u skladu je s ciljevima i prioritetima koji su uključeni u različite strategije, politike i smjernice na nacionalnoj i europskoj razini.

Politika ruralnog razvoja (Rural Development Policy) Europske unije usmjerena je na rješavanje izazova s kojima se suočavaju ruralna područja te na oslobađanje i iskorištavanje potencijala tih područja. Sukladno tome, u okviru politike ruralnog razvoja definirana su tri osnovna cilja koja uključuju: poboljšanje konkurentnosti poljoprivrednog i šumarskog sektora, očuvanje i zaštita okoliša ruralnih područja te povećanje kvalitete života u ruralnim područjima te ohrabrivanje diversifikacije ruralnog gospodarstva. Sva ta tri cilja uključena su u mjere i prioritete strateškog cilja 4 Ruralni razvoj i na taj način je osigurana sukladnost Županijske razvojne strategije s Politikom ruralnog razvoja Europske Unije.

Isto tako, Strateški cilj 4 je u skladu sa Strategijom ruralnog razvoja 2008. - 2013. koju je donijelo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja. Ciljevi ove strategije vrlo su slični ciljevima Politike ruralnog razvoja Europske Unije, a strategijom se želi usmjeriti razvoj ruralnih područja kroz poboljšanje konkurentnost poljoprivrednog i šumarskog sektora, očuvanje okoliša i poticanje održivog iskorištavanja okoliša, krajolika, prirodnog i kulturnog naslijeđa, poboljšati kvalitetu života u ruralnom područjima, proširiti gospodarske programe ruralnog gospodarstva i poboljšati učinkovitost institucionalnog okruženja. Kod definiranja prioriteta i mjera strateškog cilja 4 Županijske razvojne strategije, velika je pažnja posvećena da se prioriteta i mjere usklade sa Strategijom ruralnog razvoja 2008. - 2013.

Pokazatelji	Cilj 2013.
BDP po glavi stanovnika ruralnih područja Varaždinske županije	Povećanje za 3% u odnosu na stanje u 2009. godini
Povećanje zastupljenosti tradicionalnih ruralnih proizvoda i usluga na otvorenom tržištu	Povećanje za 2% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine

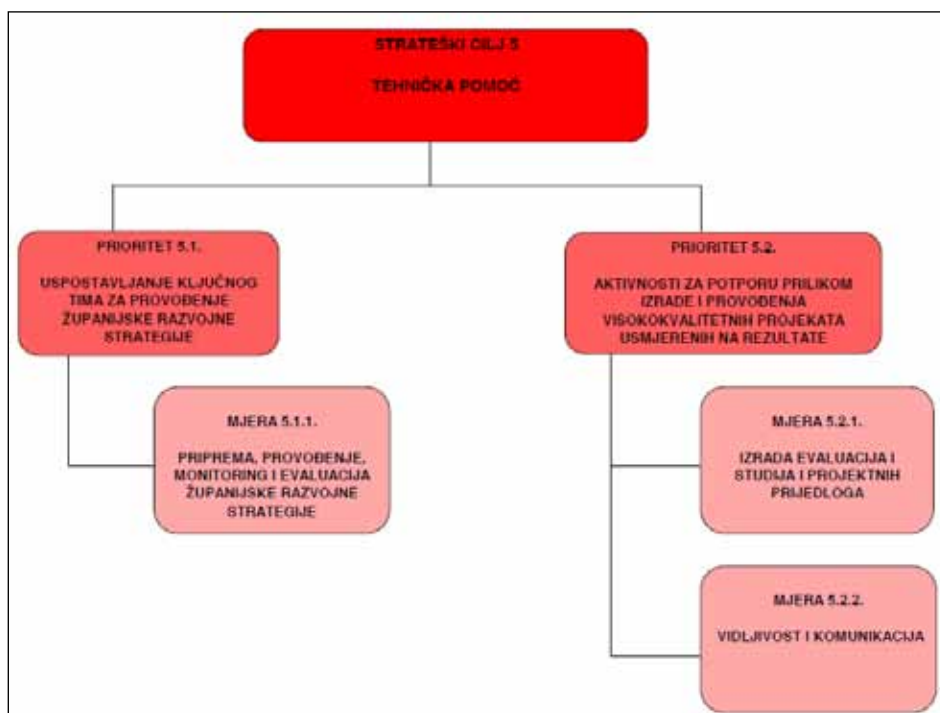
Tabela 32: Pokazatelji za strateški cilj 4

6.2.5. Strateški cilj 5 Tehnička pomoć

Da bi se osigurala uspješna priprema, provedba i evaluacija Županijske razvojne strategije, u okviru strateškog cilja 5 osigurana su određena financijska sredstva za tehničku pomoć i troškove provedbe.

Kroz tehnički pomoć će se osigurati učinkovito djelovanje mjerodavnih institucija koje su zadužene za provedu Županijske razvojne strategije kao i visoka kvaliteta provedbe strategije. Strateški cilj 5 Tehnička pomoć usmjeren je prije svega na provedbu i praćenje Županijske razvojne strategije, kao i na osiguravanje odgovarajućeg toka informacija i publiciteta, evaluaciju uspješnosti definiranih strateških ciljeva, prioriteta i mjera te pružanje potpore dionicima u razvoju Varaždinske županije.

Organizacijska shema strateškog prioriteta 5 Tehnička pomoć dana je na sljedećoj slici:

Slika 20: Prioriteti i mjere strateškog cilja 5

Postizanje strateškog cilja 5 Tehnička pomoć mjerit će se preko sljedećih pokazatelja:

Pokazatelji	Cilj 2013.
Broj projekata u bazi projekata Županijske razvojne strategije	Povećanje za 30% u odnosu na studeni 2011. godine
Broj projekata spremnih za provedbu koji su uključeni u bazu projekata Županijske razvojne strategije	Povećanje za 20% u odnosu na studeni 2011. godine

Tabela 33: Pokazatelji za strateški cilj 5

7. PRIORITETI I MJERE

Unutar svakog strateškog cilja određeni su pojedini prioriteti, a za ostvarenju svakog od prioriteta predviđene su mjere. Broj mjera i prioriteta unutar 5 navedenih strateških ciljeva se razlikuje. No, cjelokupna Županijska razvojna strategija se sastoji od 5 strateških ciljeva (C), 12 prioriteta (P) te 34 mjere (M), kao što je vidljivo iz matrice prikazane u sljedećoj tabeli:

ŠIFRA	NAZIV STRATEŠKOG CILJA / PRIORITETA / MJERE
C1	UNAPRIJEĐENO I RAZVIJENO GOSPODARSTVO VARAŽDINSKE ŽUPANIJE
P1.1.	RAZVOJ TURISTIČKE PONUDE
M1.1.1.	RAZVOJ ODRŽIVE TURISTIČKE I POTPORNE INFRASTRUKTURE
M1.1.2.	RAZVOJ I PROMOCIJA TURISTIČKIH PROIZVODA I USLUGA
P1.2.	UNAPREĐENJE KONKURENTNOSTI KROZ POVEZIVANJE, POSLOVNU IZVRSNOST I INOVATIVNOST
M1.2.1.	POTICANJE RAZVOJA NOVIH PROIZVODA I USLUGA S VISOKOM DODANOM VRIJEDNOŠĆU TE ULAGANJE U MODERNE TEHNOLOGIJE
M1.2.2.	POVEĆANJE PROMETNE DOSTUPNOST I PROHODNOST REGIJE TE SMANJENJE TRANSPORTIH I KOMUNIKACIJSKIH TROŠKOVA U GOSPODARSTVU
M1.2.3.	POVEZIVANJE SEKTORA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA S PRIVATNIM SEKTOROM
M1.2.4.	STVARANJE POVOLJNE KLIME I UVJETA ZA IZRAVNA STRANA I DOMAĆA ULAGANJA
P1.3.	JAČANJE PODUZETNIČKE OKOLINE, POTICANJE RAZVOJA PODUZETNIŠTVA TE INTERNACIONALIZACIJA PODUZETNIŠTVA
M1.3.1.	UMREŽAVANJE I INTERNACIONALIZACIJA PODUZETNIŠTVA
M1.3.2.	PODRŠKA RAZVOJU PRIVATNOG SEKTORA
M1.3.3.	RAZVOJ I JAČANJE POTPORNE PODUZETNIČKE INFRASTRUKTURE
C2	RAZVIJENI LJUDSKI RESURSI I POVEĆANA KVALITETA ŽIVOTA
P2.1.	USPOSTAVLJANJE DRUŠTVA ZNANJA ZA KREATIVNU REGIJU
M2.1.1.	RAZVOJ INOVATIVNE OKOLINE ZA KONKURENTNIJU REGIJU
M2.1.2.	POTICANJE CJELOŽIVOTNOG UČENJA
M2.1.3.	POBOLJŠANJE UVJETA RADA, INFRASTRUKTURE I OPREME U ODGOJNO-OBRAZOVNIM INSTITUCIJAMA
P2.2.	PODIZANJE RAZINE KVALITETE ŽIVOTA
M2.2.1.	POTICANJE SOCIJALNOG UKLJUČIVANJA OSOBA U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI
M2.2.2.	POTICANJE RAZVOJA KULTURNOG PROSTORA I PREPOZNATLJIVOSTI REGIJE
M2.2.3.	ZDRAVA REGIJA
M2.2.4.	UČINKOVITE JAVNE USLUGE
M2.2.5.	RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA I POTICANJE VOLONTERSTVA
P2.3.	POBOLJŠANJE PRISTUPA ZAPOSŁJAVANJU I ODRŽIVO TRŽIŠTE RADA
M2.3.1.	POTPORA SKUPINAMA U NEPOVOLJNOM POLOŽAJU NA TRŽIŠTU RADA
M2.3.2.	USKLAĐIVANJE POTREBA TRŽIŠTA RADA S OBRAZOVNIM SUSTAVOM TE POTICANJE MOBILNOSTI RADNE SNAGE

C3	ZAŠTITA OKOLIŠA I UPRAVLJANJE ENERGIJOM
P3.1.	OČUVANJE OKOLIŠA
M3.1.1.	ZAŠTITA BIOLOŠKE I KRAJOBRAZNE RAZNOLIKOSTI
M3.1.2.	ODRŽIVO GOSPODARENJE OTPADOM
M3.1.3.	ODRŽIVO UPRAVLJANJE VODAMA
M3.1.4.	PODIZANJE KVALITETE TLA I ZRAKA
M3.1.5.	ODRŽIVO PROSTORNO PLANIRANJE
P3.2.	UČIKOVITO UPRAVLJANJE ENERGIJOM
M3.2.1.	POTICANJE I PROMOVIRANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI TE RACIONALNO KORIŠTENJE ENERGETSKIH RESURSA
M3.2.2.	PROMOVIRANJE I POTICANJE KORIŠTENJA NOVIH I OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE
C4	RURALNI RAZVOJ
P4.1.	RURALNI RAZVOJ NA TEMELJU ODRŽIVIH OBLIKA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RURALNOG TURIZMA
M4.1.1.	USKLAĐIVANJE PROIZVODA I USLUGA S POTREBAMA TRŽIŠTA
M4.1.2.	POTICANJE EKOLOŠKE POLJOPRIVREDE I REGIJE BEZ GENETSKI MODIFICIRANE PROIZVODNJE
M4.1.3.	OKRUPNJAVANJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA
P4.2.	RAZVOJ NOVIH TE OČUVANJE TRADICIONALNIH PROIZVODA, OBRTA I USLUGA
M4.2.1.	USPOSTAVA REGIONALNIH ROBNIH MARKI
M4.2.2.	VALORIZACIJA I ZAŠTITA TRADICIONALNIH PROIZVODA, OBRTA I USLUGA
C5.	TEHNIČKA POMOĆ
P5.1.	USPOSTAVLJANJE KLJUČNOG TIMA ZA PROVOĐENJE ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE
M5.1.1.	PRIPREMA, PROVOĐENJE, MONITORING I EVALUACIJA ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE
P5.2.	AKTIVNOSTI ZA POTPORU PRILIKOM IZRADA I PROVOĐENJA VISOKOKVALITETNIH PROJEKATA USMJERENIH NA REZULTATE
M5.2.1.	IZRADA I EVALUACIJA STUDIJA I PROJEKTNIH PRIJEDLOGA
M5.2.2.	VIDLJIVOST I KOMUNIKACIJA

Tabela 34: Matrica strateških ciljeva, prioriteta i mjera

Svaki prioritet i svaka od navedenih mjera ima definirane pokazatelje na temelju kojih će se moći mjeriti njihova uspješnost. Isto tako, svaka mjera ima definirane nositelje, financijski okvir, ciljeve i rezultate te ostale čimbenike koji su propisani Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija.

7.1. PRIORITET 1.1. RAZVOJ TURISTIČKE PONUDE

U svrhu postizanja strateškog cilja 1 Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije, a kroz njega i ciljeva strateških dokumenata i smjernica na nacionalnoj i europskoj razini, definiran je Prioritet 1.1. Razvoj turističke ponude.

Varaždinska županija predstavlja jedan od centralnih mjesta kontinentalnog turizma. Na području Varaždinske županije već postoji dosta prepoznatljivih i razvijenih turističkih proizvoda (poput Špancirfesta, lječilišta, dvoraca...) no turistički potencijali Varaždinske županije još uvijek nisu zadovoljavajuće iskorišteni. Na primjer, na području Županije postoji veliki broj parkova prirode, jezera, dvoraca, izvora ljekovite i termalne vode, planinarskih odredišta, biciklističkih staza, vinskih cesta i druge prirodne i kulturne vrijednosti koje nisu dovoljno valorizirani u turističke svrhe.

Kako bi se što bolje iskoristili navedeni turistički potencijali, u sklopu ovog prioriteta će se poticati razvoj turističke infrastrukture, ali i razvoj novih proizvoda i usluga u skladu s trendovima na turističkom tržištu i odrednicama održivog razvoja.

Uspješnost Prioriteta 1.1. Razvoj turističke ponude mjeriti će se preko sljedećih pokazatelja:

Pokazatelji	Cilj 2013.
Broj ostvarenih noćenja domaćih i stranih turista	Povećanje za 10% u odnosu na lipanj 2010. godine
Broj posjeta domaćih i stranih turista	Povećanje za 15% u odnosu na lipanj 2010. godine

Tabela 35: Pokazatelji za prioritet 1.1. Razvoj turističke ponude**7.1.1. Mjera 1.1.1. Razvoj održive turističke i potporne infrastrukture****Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom**

Mjera 1.1.1. Razvoj održive turističke i potporne infrastrukture usmjerena je na povećanje kvalitete i kapaciteta infrastrukture koja se koristi u turističke svrhe. Unapređenje te infrastrukture doprinijeti će ostvarenju Prioriteta 1.1. Razvoj turističke ponude kroz poboljšanje i obogaćivanje turističke ponude. Atraktivnija turistička ponuda rezultirati će povećanjem broja domaćih i stranih turista u Varaždinskoj županiji. Time će se ostvariti veći prihodi od turizma i brži razvoj turističkog sektora, a to će doprinijeti postizanju Strateškog cilja 1. Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera je usklađena sa Strategijom regionalnog razvoja RH 2011.-2013. koja je usvojena od strane Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva i to s prioritetom Održivo gospodarenje kulturnim dobrima i prirodnim vrijednostima. Unutar tog prioriteta definirane su mjere HR01-03-01 Razvoj turizma i potporne infrastrukture i HR01-03-02 Valorizacija i revitalizacija kulturnih dobara i prirodnih vrijednosti. Mjera 1.1.1. Razvoj održive turističke i potporne infrastrukture u potpunosti je u skladu s navedenom Strategijom jer se kroz nju potiče iskorištavanje prirodnih resursa za razvoj tjelesnog, rekreativnog i zdravstvenog turizma te turizma temeljenog na bogatoj kulturno-povijesnoj baštini.

Isto tako, mjera 1.1.1. Razvoj održive turističke i potporne infrastrukture je u skladu s nacrtom Nacionalnog strateškog referentnog okvira 2012.-2013. (Operativni program »Regionalna konkurentnost«. Prioritetna os 2 Povećanje razvojnog potencijala hrvatskih regija u sklopu Operativnog programa »Regionalna konkurentnost« jer potiče bolju iskorištenost prirodnih i kulturnih resursa u turističke svrhe kroz poboljšanje javne turističke infrastrukture, kulturne infrastrukture i komercijalnih objekata, što je u potpunosti u skladu s ovom mjerom.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere jest da se kroz razvoj održive turističke i potporne infrastrukture podigne konkurentnost turizma Varaždinske županije.

Modernija i kvalitetnija turistička i potporna infrastruktura na području Varaždinske županije omogućiti će produljenje turističke sezone i privlačenje turista tijekom cijele godine te razvoj posebnih oblika turizma poput kontinentalnog, lječilišnog, kongresnog turizma ili turizma na bazi aktivnog odmora. Time će se doprinijeti povećanju zadovoljstva gostiju, ostvarivanju većih prihoda od turizma te bržem razvoju turističkog sektora.

Opis mjere

Na području Varaždinske županije postoji bogata ponuda prirodnih, kulturnih i turističkih sadržaja. No, dosadašnja praksa pokazuje da oni nisu dovoljno iskorišteni, odnosno da postoji mali broj objekata kulturološkog značaja (muzeji, kazališta, koncertni prostori), nedostatak smještajnih kapaciteta, lokalne destinacije nisu prikladno označene smeđom signalizacijom te da se ne primjenjuju moderni trendovi prisutni o turizmu (razvoj selektivnog turizma koji se temelji na principima održivog razvoja).

Stoga će se ovom mjerom:

- potaknuti obnova i/ili modernizacija postojeće turističke i potporne infrastrukture
- izgraditi novi smještajni kapaciteti
- unaprijediti turistička signalizacija
- očuvati, obnoviti i zaštititi kulturna baština i krajobrazna raznolikost
- zaštititi kulturno-povijesna arhitektura
- razviti i označiti tematski putovi i staze
- izgraditi turistički i kulturni centri
- obnoviti, modernizirati i izgraditi lječilišta
- povećati broj wellnes centara
- potaknuti turistička prekogranična suradnja
- provesti bilo koje druge aktivnosti koje imaju za posljedicu razvoj turističke i potporne infrastrukture

Provedbom navedenih aktivnosti u sklopu ove mjere će se omogućiti produljenje turističke sezone te povećanje atraktivnosti Varaždinske županije među domaćim i stranim turistima. Na taj način će se osigurati podizanje konkurentnosti Županije kao turističkog odredišta, što je i cilj mjere 1.1.1.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima unutar mjere će se povećati infrastrukturni turistički kapaciteti Varaždinske županije kako bi ona postala vodeća destinacija kontinentalnog turizma. Obogaćena turistička ponuda povećati će razinu kvalitete turističkih usluga te će se bolje pozicionirati na turističkom tržištu. Time će se unaprijediti turistička ponuda Varaždinske županije te, posredno, kroz ostvarenje većih prihoda od turizma doprinijeti unapređenju i razvoju gospodarstva Varaždinske županije.

Nositelji mjere

Svi turistički subjekti, Varaždinska županija, poduzetnici, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Varaždinske županije uz potporu Varaždinske županije i Agencije za razvoj Varaždinske županije (AZRA).

Korisnici mjere

Jedinice lokalne samouprave, turistički subjekti, vlasnici turističkih objekata, kulturne ustanove, Varaždinska županija.

Ciljne skupine mjere

Lokalno stanovništvo, turisti, turističke zajednice, kulturne institucije, ostali dionici iz području kulture i turizma.

Mehanizmi provedbe mjere

- Subvencioniranje izgradnje smještajnih kapaciteta privatnog sektora
- Priprema i provedba projekata prekogranične suradnje u svrhu stvaranja uvjeta za razvoj zajedničkih turističkih proizvoda
- Provedba projekata zaštite kulturnih i prirodnih resursa u svrhu turističkog razvoja

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 1.1.1. Razvoj održive turističke i potporne infrastrukture dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj izgrađenih smještajnih kapaciteta - Broj obnovljenih i moderniziranih ugostiteljskih kapaciteta - Broj ležajeva u smještajnim objektima, - Broj označenih tematskih puteva i staza - Broj izgrađenih turističkih i kulturnih centara - Broj obnovljenih ili izgrađenih lječilišta, - Broj wellnes centara - Broj obnovljenih i zaštićenih objekata kulturne baštine - Broj objekata turističke signalizacije	- Podaci turističkih zajednica, - Podaci jedinica lokalne samouprave - Podaci turističkih agencija - Podaci konzervatorskog odjela - Podaci privatnih ugostitelja i hotelijera - Podaci vlasnika turističkih objekata

Tabela 36: Pokazatelji za mjeru 1.1.1. Razvoj održive turističke i potporne infrastrukture

7.1.2. Mjera 1.1.2. Razvoj i promocija turističkih proizvoda i usluga

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Povećanje kvalitete, jedinstvenosti i raznovrsnosti turističkih proizvoda i usluga te njihova promocija kao i kontinuirano obrazovanje i unapređivanje znanja i vještina svih zaposlenih u turizmu doprinijeti će ostvarenju Prioriteta 1.1. Razvoj turističke ponude. Atraktivniji i kvalitetni turistički proizvodi i usluge potaknuti će na dolazak veći broj domaćih i stranih turista tijekom cijele godine te veći broj noćenja na području Varaždinske županije. Ujedno će ciljano usmjerene promotivne aktivnosti osigurati će veću prepoznatljivost Županije kao turističke destinacije. Sve će to rezultirati povećanjem prihoda od turizma i ostvarenjem Strateškog cilja 1 Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera usklađena je sa Strateškim okvirom za razvoj 2006.-2013. (Prostor, priroda, okoliš i regionalni razvitak) koji je usvojen od Vlade Republike Hrvatske i to s ciljem 2: Razvijanje cjelovite hrvatske turističke ponude koja će istaknuti komplementarnost jadranskog i kontinentalnog turizma. Mjera 1.1.2. Razvoj i promocija turističkih proizvoda i usluga u potpunosti je u skladu sa navedenim strateškim okvirom jer se kroz nju potiče razvoj cjelovite turističke ponude i unapređenje potencijala kontinentalnog turizma te povećanje kvalitete i raznovrsnosti turističke ponude.

U sklopu Nacrta strateškog referentnog okvira 2012.-2013. prioriteta os 2 Povećanje razvojnog potencijala hrvatskih regija u sklopu Operativnog programa »Regionalna konkurentnost« potiče stvaranje raznolikih i kvalitetnih turističkih proizvoda i usluga koje su u skladu s potrebama suvremenog potrošača (turista) a u svrhu produžetka turističke sezone, obogaćivanja ukupne turističke ponude te razvoja turističkog potencijala regije. Kako su aktivnosti koje obuhvaća mjera 1.1.2. usmjerene istim tim ciljevima, vidljivo je da su mjera 1.1.2. Razvoj i promocija turističkih proizvoda i usluga te Nacrt Strateškog referentnog okvira 2012. - 2013. u potpunosti usklađeni.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere je da se kroz razvoj i promociju turističkih proizvoda i usluga postigne veća turistička prepoznatljivost i inovativnost Varaždinske županije

Svaka turistička destinacija koja želi biti konkurentna na današnjem tržištu mora biti prepoznatljiva i nuditi kvalitetnu i inovativnu turističku ponudu. Promotivne aktivnosti te aktivnosti usmjerene na neprestano razvijanje novih turističkih paketa, proizvoda i usluga privući će veći broj domaćih i stranih turista na područje Varaždinske županije tijekom cijele godine, dulji boravak turista, ostvarenje većih prihoda od turizma te brži razvoj turističkog sektora.

Opis mjere

Varaždinska županija raspolaže velikim turističkim potencijalom. Međutim, dosadašnja praksa pokazuje kako taj potencijal nije u potpunosti iskorišten, turistički dionici nisu čvrsto međusobno povezani, a postoji i izražena potreba za neprestanom edukacijom zaposlenika u turističkom sektoru o novim oblicima turizma, turističkih proizvoda i usluga te načina promoviranja kako bi se osigurao dolazak što većeg broja domaćih i stranih turista.

Stoga će se ovom mjerom:

- poticati edukacija turističkih djelatnika o trendovima na turističkom tržištu
- poticati promotivne aktivnosti usmjerene na privlačenje što većeg broja domaćih i stranih turista na područje Varaždinske županije (oglašavanje i komunikacija s medijima, promotivni materijali, Internet promocija, izlaganje na turističkim sajmovima i ostali oblici prikladnim promotivnih aktivnosti)
- ohrabrivati stvaranje izvornih suvenira
- poticati povezivanje urbanog i ruralnog turizma
- poticati razvoj i unapređenje kontinentalnog turizma (objedinjavanje kulturnog, izletničkog, sportskog i zdravstvenog turizma te ostalih oblika turizma s turističkom ponudom vinskih cesta, seoskog turizma te ponudom domaćih proizvoda na obiteljskim gospodarstvima u zajednički paket)
- podupirati valorizaciju prirodnih i kulturnih vrijednosti Varaždinske županije
- ohrabrivati uvođenje sustava upravljanja kvalitetom
- uspostaviti regionalna, međuregionalna i prekogranična suradnja u stvaranju zajedničkih turističkih proizvoda i usluga

Provedbom navedenih aktivnosti omogućiti će se stvaranje kvalitetnijih i održivih turističkih proizvoda i usluga, čime će se omogućiti veća prepoznatljivost Varaždinske županije kao bogate i inovativne turističke regije, što je i cilj mjere 1.1.2.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima podići će se prepoznatljivost varaždinske regije među domaćim i stranim turistima. Kroz razvoj prepoznatljivih i inovativnih turističkih proizvoda te pružanje kvalitetnih turističkih usluga potaknut će dolazak većeg broja domaćih i stranih turista, ali i ponovno vraćanje gostiju u Varaždinsku županiju.

Sve će to rezultirati boljem plasmanu turističkog proizvoda i usluga na tržištu, većoj prepoznatljivosti Varaždinske županije kao turističke destinacije te stvaranjem većih turističkih prihoda. Sve to će posredno dovesti i do unapređenja i razvoja gospodarstva Varaždinske županije.

Nositelji mjere

Turistički subjekti, Varaždinska županija

Korisnici mjere

Općine, gradovi, turističke zajednice, turističke agencije, nevladine organizacije aktivne na području turizma, vlasnici kulturnih i turističkih objekata, Varaždinska županija

Ciljne skupine mjere

Turisti, lokalno stanovništvo, turističke zajednice, kulturne ustanove, vlasnici turističkih objekata, Varaždinska županija, turističke agencije, nevladine organizacije aktivne na području turizma

Mehanizmi provedbe mjere

- Priprema i provedba projekata prekogranične suradnje u svrhu razvoja turističkih proizvoda
- Osmišljavanje i provedba promotivnih aktivnosti
- Subvencioniranje stvaranja izvornih suvenira
- Provedba edukacije turističkih djelatnika i članova nevladinih organizacija aktivnih u području turizma
- Poticajne mjere za stvaranje novih turističkih proizvoda

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 1.1.2. Razvoj i promocija turističkih proizvoda i usluga dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj novih turističkih proizvoda - Broj dolazaka domaćih i stranih turista - Broj noćenja domaćih i stranih turista - Broj održanih edukacija za turističke djelatnike i članove nevladinih organizacija aktivnih u području turizma, - Broj promotivnih materijala - Broj izlaganja na turističkim sajmovima - broj izvornih suvenira - Broj projekata prekogranične suradnje iz područja turizma	- Podaci turističkih zajednica, - Podaci jedinica lokalne samouprave - Podaci turističkih agencija - Podaci konzervatorskog odjela - Podaci privatnih ugostitelja i hotelijera - Podaci vlasnika turističkih objekata

Tabela 37: Pokazatelji za mjeru 1.1.2. Razvoj i promocija turističkih proizvoda i usluga

7.2. PRIORITET 1.2. UNAPREĐENJE KONKURENTNOSTI KROZ POVEZIVANJE, POSLOVNU IZVRSNOST I INOVATIVNOST

Varaždinska županija je regija koja ima vrlo razvijenu industriju. No, unatoč tome, postoje značajne poteškoće kod prestrukturiranja industrije iz radno intenzivne industrije (poput tekstilne) u industriju sa visokim razvojno tehnološki potencijalima te visokom dodanom vrijednošću. Županija do sada nije u potpunosti uspjela učinkovito iskoristiti svoje inovativne poduzetničke potencijale i pretvoriti ih u komparativnu prednost na globalnom tržištu zbog prevelikog usmjerenja gospodarstva prema radno intenzivnim industrijama.

Kroz prioritet 1.2. Unapređenje konkurentnosti kroz povezivanje, poslovnu izvrsnost i inovativnost želi se posebno naglasiti potreba Varaždinske županije za tehnološkim razvojem i uvođenjem kulture inovacija u sva područja gospodarstva.

Unapređenje konkurentnosti će se postići kroz dinamično poduzetništvo koje će u svoje osnovne razvojne principe uključiti poslovno povezivanje, izvrsnost i inovativnost. Kroz to će se Varaždinska županija profilirati kao inovativno tehničko i tehnološko središte te na taj način doprinijeti transformaciji iz regije radno intenzivnih industrija s niskom dodanom vrijednošću u regiju znanja sa velikim postotkom industrija s visokom dodanom vrijednošću.

Ostvarenje prioriteta 1.2. Unapređenje konkurentnosti kroz povezivanje, poslovnu izvrsnost i inovativnost će se mjeriti preko sljedećih pokazatelja:

Pokazatelji	Cilj 2013.
Broj novoosnovanih poduzeća koja generiraju visoku dodanu vrijednost	Povećanje za 10% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine
Izvoz na strana tržišta	Povećanje za 3% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine

Tabela 38: Pokazatelji za prioritet 1.2. Unapređenje konkurentnosti kroz povezivanje, poslovnu izvrsnost i inovativnost

7.2.1. Mjera 1.2.1. Poticanje razvoja novih proizvoda i usluga s visokom dodanom vrijednošću te ulaganje u moderne tehnologije

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Ova mjera usmjerena je na razvoj novih kvalitetnijih poslova i proizvodnji roba i usluga više dodane vrijednosti, kao i na korištenje moderne tehnologije. Unapređenje tih proizvoda i usluga doprinijeti će ostvarenju Prioriteta 1.1. Unaprijediti konkurentnost kroz povezivanje, poslovnu izvrsnost i inovativnost. Novi inovativni i konkurentni proizvodi temeljna su pretpostavka za uspješan rast poduzeća što će dovesti do povećanja prihoda, a samim time i doprinijeti postizanju Strateškog cilja 1. Unapređenje i razvoj gospodarstva Varaždinske županije.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera je usklađena s nacrtom Nacionalnog strateškog referentnog okvira 2012.-2013. (Operativni program »Regionalna konkurentnost«) i to s prioritetnom osi 1 Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva jer se potiče na razvoj proizvoda s visokom dodanom vrijednošću, korištenje moderne tehnologije, inovativnosti, razvoj boljih uvjeta za gospodarstvo čime će se pridonijeti povećanju produktivnosti, konkurentnosti i životnog standarda.

Isto tako, mjera 1.2.1. Potaknuti razvoj novih proizvoda i usluga s visokom dodanom vrijednošću te ulaganje u moderne tehnologije u skladu je sa Strategijom regionalnog razvoja RH 2011.-2013. koje je usvojena od strane Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva i to sa prioritetom 3 Povećanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. Ovom se mjerom potiče interes za ulaganjem u razvoj visokih tehnologija nužnih za uspostavu potpuno novog okruženja koje će omogućiti i promovirati ulaganja u gospodarstvo, čime će se ostvariti konkurentnost, a to je u potpunosti u skladu s navedenom Strategijom.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere je unaprijediti razvoj gospodarstva Varaždinske županije kroz nove konkurentne proizvode i usluge te investiranjem u moderne tehnologije.

Konkurentnost gospodarstva zasniva se uglavnom na povećanju ukupne produktivnosti, kao i na proizvodnji s visokom dodanom vrijednosti, novim i inovativnim proizvodima i sl., a svi se ti čimbenici ostvaruju kroz ulaganja u nove moderne tehnologije, opreme i objekte.

Opis mjere

U Varaždinskoj županiji postoji neiskorišten potencijal za razvoj proizvoda i usluga s visokom dodanom vrijednosti te moderne tehnologije.

Stoga su mjerom predviđene sljedeće aktivnosti:

- poticanje razvoj proizvoda i usluga s visokom dodanom vrijednošću
- poticanje ulaganja u moderne tehnologije (recikliranje, energija, biotehnologija, ICT...)
- poticanje prekogranične suradnje u stvaranju novih proizvoda i usluga
- podizanje svijesti poduzetnika o prednostima orijentacije na proizvode s visokom dodanom vrijednošću i moderne tehnologije

Provedbom navedenih aktivnosti postići će se veća razina produktivnosti, inovativnosti, visokokvalitetna proizvodnja te povećati ulaganja u moderne tehnologije.

Rezultati i razvojni učinak

Rezultati provedenih aktivnosti vidjeti će se u povećanoj konkurentnosti proizvodnih djelatnosti na domaćim i inozemnim tržištima, pokretanju novih poduzeća te u porastu investicija u moderne tehnologije. Time će se unaprijediti razvoj gospodarstva Varaždinske županije.

Nositelji mjere

Gospodarski subjekti u suradnji sa gradovima i općinama, Varaždinska županija, poduzetničke potporne institucije.

Korisnici mjere

Gradovi, općine, poduzetnici, Varaždinska županija, poduzetničke potporne institucije.

Ciljne skupine mjere

Poduzetnici, gradovi, općine, škole, fakulteti, centri za obrazovanje, zaposlenici u poduzetničkim potpornim institucijama.

Mehanizmi provedbe mjere

- Subvencioniranje tečajeva edukacije
- Poticaji za ulaganje u proizvode s visokom dodanom vrijednošću
- Poticanje prekogranične suradnje

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 1.2.1. Poticanje razvoja novih proizvoda i usluga s visokom dodanom vrijednošću te ulaganje u moderne tehnologije dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Udio proizvoda i usluga s visokom dodanom vrijednošću u ukupnoj proizvodnji - Broj tvrtki koje proizvode korištenjem modernih tehnologija - Broj tvrtki koje nude usluge s visokom dodanom vrijednošću - Broj tvrtki koje proizvode strojeve, dijelove za strojeve ili komponente moderne tehnologije - Broj projekata prekogranične suradnje - Broj tečajeva edukacije - Broj novih poduzeća, proizvoda i usluga s visokom dodanom vrijednošću	- Državni zavod za statistiku - Hrvatska gospodarska komora - Hrvatska obrtnička komora - Hrvatski zavod za zapošljavanje - Općine i gradovi - Varaždinska županija - Inkubatori, poslovne zone, poduzetnički centri

Tabela 39: Pokazatelji za mjeru 1.2.1. Poticanje razvoja novih proizvoda i usluga s visokom dodanom vrijednošću te ulaganje u moderne tehnologije

7.2.2. Mjera 1.2.2. Povećanje prometne dostupnosti i prohodnosti te smanjenje transportnih i komunikacijskih troškova u gospodarstvu

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Mjera povećanja prometne dostupnosti i prohodnosti regije te smanjenja transportnih i komunikacijskih troškova u gospodarstvu usmjerena je na razvoj efikasne i kvalitetne prometne i komunikacijske infrastrukture koja omogućava dostupnost i prohodnost regije. Time će se omogućiti rast produktivnosti, olakšati i poticati mobilnost ljudi i robe te stvarati pretpostavke za uravnotežen regionalni razvoj, a to će doprinijeti ostvarenju Prioriteta 1.2. Unapređenje konkurentnost kroz povezivanje, poslovnu izvrsnost i inovativnost. Dostupnost regije zajedno s odgovarajućom infrastrukturom čine temeljni preduvjet za održivi i kontinuirani gospodarski rast te ostvarenje Strateškog cilja 1. Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera je usklađena sa Strateškim okvirom za razvoj 2006.-2013. (Promet i energija) usvojen od strane Vlade RH i to s ciljem 1 Ujednačavanje razvijenosti, kvalitete i sigurnosti prometne infrastrukture jer se potiče ulaganje u prometnu infrastrukturu, ulaganja u održavanje, podizanje kvalitete i sigurnosti županijskih i lokalnih cesta te modernizacija sustava upravljanja i nadzora prometa korištenjem informacijsko - komunikacijske tehnologije (ICT).

Isto tako, mjera je usklađena sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011.-2013. koja je usvojena od strane Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva i to sa prioritetom 1 Razvoj suvremenih prometnih mreža i veća pristupačnost regija unutar kojeg su definirane mjera HR01-04-01 Unapređenje željezničke infrastrukture te mjera HR01-04-02 Unapređenje cestovne infrastrukture (integrirani sustav prometnica). Mjera 1.1.2. u potpunosti je u skladu sa navedenom Strategijom jer se potiče razvoj prometne i komunikacijske infrastrukture usmjerene povećanju međusobne povezivosti ukupnog prometnog sustava s ciljem postizanja sinergijskih učinaka na razvoj i konkurentnost gospodarstva. Boljom povezanošću prometnog sustava osigurati će se i veća dostupnost europskih prometnih koridora.

Mjera 1.1.2. u skladu je i s Okvirom za usklađenost strategija usvojenim od strane Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije i to sa ciljem 1: Poboljšati dostupnost i promicati slobodu kretanja roba i usluga u Hrvatskoj i između Hrvatske i Europske unije stvaranjem uravnotežene prometne mreže koja zadovoljava međunarodne standarde i u skladu je s europskim prioritetima u području prometa. Mjera 1.1.2. u potpunosti je u skladu sa Strateškim okvirom jer je usmjerena na poboljšanje i modernizaciju cestovne i ICT infrastrukture kako bi se povećala dostupnost regije zadovoljavajući međunarodne standarde.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere je da se razvojem kvalitetne, moderne i efikasne prometne i informacijsko - komunikacijske infrastrukture postigne veća konkurentnost Varaždinske županije.

Modernija i efikasnija prometna i ICT infrastruktura osigurati će bolju prometnu povezanost Županije sa susjednim županijama, susjednim državama i Europom te povećati iskorištenost gospodarskog položaja.

Opis mjere

Na području Varaždinske županije nedostaje prometni koridor koji bi zapadnom dijelu Županije omogućio brzu vezu sa Zagrebom, slaba je povezanost sa Krapinsko-zagorskom županijom, niska sigurnost prometnica koje su bez javne rasvjete, nogostupa ili biciklističkih staza, te dotrajalost vlakova i željezničke infrastrukture.

Stoga će se u sklopu ove mjere:

- Poticati izgradnja i/ili obnova cestovne infrastrukture
- Poticati obnova i modernizacija željezničke infrastrukture
- Poticati prekogranični razvoj u zajedničkom planiranju prometne, energetske i komunikacijske infrastrukture
- Poticati razvoj komunikacijske infrastrukture
- Poticati razvoj učinkovite energetske infrastrukture
- Promovirati interoperabilnost transportnih mreža
- Poticati povećanje sigurnosti na cestama i u željezničkom prometu

Provedbom mjere i navedenih aktivnosti omogućiti će se dostupnost prometne i komunikacijske infrastrukture koja će utjecati na kvalitetu i raznovrsnost poslovnih prilika, ali i sveukupnu privlačnost regije za poslovanje i investicije. Na taj će se način osigurati konkurentnost Županije kroz povezivanje, poslovnu izvrsnost i inovativnost, što je i cilj mjere 1.2.2.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i provedenim aktivnostima unutar mjere omogućiti će se moderna cestovna i informacijsko - komunikacijska infrastruktura kojom će se stvoriti održivi i kontinuirani gospodarski rast. Naime, boljom povezanošću prometnog sustava osigurati će bolja integriranost prometne mreže sa susjednim zemljama kao i povećana dostupnost europskih prometnih koridora, a sve će to rezultirati većim brojem poslovnih prilika i investicija u Varaždinskoj županiji.

Nositelji mjere

Hrvatske ceste, Županijska uprava za ceste, pružatelji telekomunikacijskih usluga, gradovi i općine, Varaždinska županija, Hrvatske željeznice

Korisnici mjere

Gradovi, općine, Županijska uprava za ceste, pružatelji telekomunikacijskih usluga, poslovne zone, Varaždinska županija

Ciljne skupine mjere

Poduzetnici, obrtnici, strani investitori, gradovi, općine, poslovne zone, lokalno stanovništvo

Mehanizmi provedbe mjere

- Poticanje izgradnje i korištenja prometne, telekomunikacijske i energetske infrastrukture
- Sufinanciranje modernog sustava upravljanja infrastrukturom
- Podizanje kvalitete i sigurnosti županijskih i lokalnih cesta
- Ohrabrivanje prebacivanja transporta robe sa cestovnih na željezničke mreže
- Poticanje kvalitete telekomunikacijskih usluga

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 1.2.2. Povećanje prometne dostupnosti i prohodnosti regije te smanjenje transportnih i komunikacijskih troškova u gospodarstvu dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Kilometri obnovljenih i/ili asfaltiranih cesta, - Broj postavljenih znakova i sigurnosnih instalacija na prometnicama - Kilometri modernizirane i/ili obnovljene željezničke pruge - Metri izgrađenih nogostupa i staza za bicikliste - Broj označenih pješačkih staza, - Broj uređenih željezničko-cestovnih prijelaza, - Broj novih korisnika naprednih informacijskih i komunikacijskih tehnologija - Količina tereta prevezenog željeznicom	- Državni zavod za statistiku - Županijska uprava za ceste - Hrvatske željeznice - Općine i gradovi - Poslovne zone - Pružatelji telekomunikacijskih usluga - Privatni sektor (prijevoznici)

Tabela 40: Pokazatelji za mjeru 1.2.2. Povećanje prometne dostupnosti i prohodnosti regije te smanjenje transportnih i komunikacijski troškova u gospodarstvu

7.2.3. Mjera 1.2.3 Povezivanje sektora istraživanja i razvoja s privatnim sektorom**Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom**

Povezivanjem sektora istraživanja i razvoja s privatnim sektorom omogućiti će se komercijalizacija inovacija te unapređenje istraživačke infrastrukture te transfer tehnologije. Mjerom se potiče stvaranje uvjeta za inovativnost kroz poticanje istraživanja i razvoja koji pokreće industrija, povezivanje istraživačke institucije, sveučilišta, povezivanje znanstvenika i privatnog sektora i sl., u svrhu postizanja znanstvene izvrsnosti kao osnove za inovativnost, prijenos tehnologije i komercijalizaciju. Time će se pridonijeti ostvarenju Prioriteta 1.2. Unapređenje konkurentnosti kroz povezivanje, poslovnu izvrsnost i inovativnost. Za značajnije pokretanje razvoja na temelju istraživanja i korištenja znanja potrebno je potaknuti na ulaganja u istraživanje jer će na taj način pokrenuti i ulaganja u domaće gospodarstvo što će pridonijeti ostvarenju Strateškog cilja 1 Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera usklađena je sa Strateškim okvirom za razvoj 2006.-2013. (Znanost tehnologija, informacijsko-komunikacijska tehnologija) usvojenim od strane Vlade RH i to sa ciljevima:

1. stvoriti moderno opremljene i fleksibilne znanstveno- istraživačke centre izvrsnosti u kojima će grupe istraživača raditi na ciljanim projektima
3. povećati ulaganja u znanost i istraživanje, stvoriti uvjete za povećana ulaganja privatnog sektora uključujući i privlačenje stranog kapitala
4. uskladiti područje interesa i rada na istraživanjima u koja se ulažu proračunska sredstva radi što cjelovitijeg transfera znanja u razvoj gospodarstva i društva u cjelini
5. osigurati uvjete za prijenos znanja i tehnologija u poduzetničke pothvate u Hrvatskoj.

Mjera 1.2.3. Povezivanje sektora istraživanja i razvoja s privatnim sektorom u potpunosti je u skladu sa navedenim Strateškim okvirom i ciljevima jer se njome potiče razvoj istraživačke infrastrukture, sposobnost privlačenja domaćih i stranih investicija u istraživanje i razvoj te stvaranje uvjeta mladih istraživača za rad na velikim projektima s modernom opremom i najnovijim metodama istraživanja.

Mjera 1.2.3. usklađena je i sa nacrtom Nacionalnog strateškog referentnog okvira 2012.-2013. Prioritetna os 1 Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva jer se kroz nju potiče jačanje poslovne klime i stvaranje uvjeta za gospodarstvo kroz prijenose tehnologije, inovativnost, istraživanje i razvoj.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere je postići gospodarski rast i poduzetničku konkurentnost kroz uspostavljanje suradnje između znanstvenih i obrazovnih institucija, istraživača, inovatora i poduzetnika. Poduzetnicima bi se na taj način osigurala stručna podrška kroz dostupnost najnovijih svjetskih spoznaja te omogućilo korištenje tih znanja za podizanje konkurentnosti proizvoda i usluga kroz inovacije, nove proizvode, nove usluge i/ili postojeće proizvode na višim razinama tehnološke obrade, a znanstvenim i istraživačkim institucijama, inovatorima, istraživačima te znanstvenicima bi se otvorile dodatne mogućnosti potencijalnih izvora financiranja primjenjivih istraživanja.

Opis mjere

Na području Varaždinske županije dominiraju ulaganja javnog sektora, dok postotak ulaganja u znanstvena istraživanja od strane privatnog sektora nije dovoljan te postoji dosta nizak stupanj suradnje privatnog sektora i sektora istraživanja i razvoja.

Stoga će se ovom mjerom:

- Razvijati istraživačka infrastruktura
- Poticati transfer tehnologija
- Komercijalizirati inovacije
- Poticati prekogranična suradnja inozemnih istraživačkih institucija radi prijenosa znanja i iskustva o povezivanju privatnog sektora sa istraživačkim sektorom
- Provoditi edukacije o podizanju svijesti o važnosti istraživanja i razvoja za privatni sektor

Provedbom navedenih aktivnosti povećati će se suradnja privatnog sa istraživačkim sektorom što će utjecati na stvaranje poslovnog okruženja za privlačenje domaćeg i stranog ulaganja u istraživanje i razvoj te na povećanje udjela ulaganja privatnog sektora u istraživanje i razvoj.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima će se osigurati povećanje ukupne dodane vrijednosti i konkurentnosti privatnog sektora.

Novim dostignućima, kao rezultat inovativnosti, razvoja istraživačke infrastrukture, komercijalizacije te povezivanja privatnog sektora sa sektorom istraživanja i razvoja, omogućiti će se uspješan razvoj tvrtki i njihova konkurentnost na tržištu.

Nositelji mjere

Gospodarski subjekti, znanstvene i istraživačke institucije, visokoškolske ustanove, Varaždinska županija

Korisnici mjere

Gospodarski subjekti, znanstvene institucije, istraživačke institucije, inovatori, općine, gradovi, Varaždinska županija

Ciljne skupine mjere

Poduzetnici, investitori, stanovnici, istraživačke ustanove, znanstvene ustanove, lokalno stanovništvo

Mehanizmi provedbe mjere

- Poticanje razvoja i istraživanja
- Poticanje restrukturiranja tvrtki (prelazak na djelatnosti veće dodane vrijednosti),
- Poticanje uspostavljanja suradnje između znanstvenih institucija, istraživača i poduzetnika,
- Poticanje prekogranične suradnje

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 1.2.3. Povezivanje sektora istraživanja i razvoja s privatnim sektorom dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj istraživačkih centara - Broj патената - Broj edukacija o važnosti istraživanja i razvoja - Broj komercijaliziranih inovacija - Broj educiranih poduzetnika - Broj educiranih inovatora - Broj uspostavljenih suradnji između privatnog sektora i istraživačkih institucija ili inovatora - Broj inovativnih proizvoda i usluga	- Državni zavod za statistiku - Fakulteti i ostale visokoškolske ustanove - Hrvatska gospodarska komora - Hrvatska obrtnička komora - Patentni ured - Varaždinska županija - Općine i gradovi - Gospodarski subjekti

Tabela 41: Pokazatelji za mjeru 1.2.3. Povezivanje sektora istraživanja i razvoja s privatnim sektorom

7.2.4. Mjera 1.2.4. Stvaranje povoljne klime i uvjeta za izravna strana i domaća ulaganja

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Mjera 1.2.4. Stvaranje povoljne klime i uvjeta za izravna domaća i strana ulaganja usmjerena je na planiranje, razvoj i unapređenje mogućnosti izravnih ulaganja, stvaranje preduvjeta, odnosno povoljnog okruženja za privlačenje izravnih domaćih i stranih ulaganja, što podrazumijeva i olakšavanje mehanizama ulaza investicija. Bolje mogućnosti izravnog ulaganja dovele bi do povećanja broja istih, stvorile bi se nove poslovne veze, ostvario bi se izravni ulaz novih tehnologija, znanja i vještina, čime bi se utjecalo na podizanje gospodarskog potencijala Varaždinske županije, pridonijelo njezinoj konkurentnosti i imidžu, što je u skladu s prioritetom 1.2. Unapređenje konkurentnost kroz povezivanje, poslovnu izvrsnost i inovativnost. Već sama činjenica da se olakšao ulaz izravnim investicijama, kao i povećanje broja izravnih ulaganja, podigla bi gospodarski rejting Varaždinske županije, promoviralo ju kao otvoreno područje koje omogućava ulaz investicijama i koje ulaže u unapređenje uvjeta poslovanja, odnosno unapređenje ukupnog gospodarstva, što je u skladu sa strateškim ciljem 1. Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera je usklađena s Nacrtom Nacionalnog strateškog referentnog okvira 2012.-2013. (Operativni program »Regionalna konkurentnost«) i to prvenstveno s prioritetnom osi 1. Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva i prioritetnom osi 2. Povećanje razvojnoga potencijala hrvatskih regija jer se kroz nju potiče stvaranje povoljnog okruženja za poduzetnike i investitore koje će pridonijeti poboljšanju konkurentnosti gospodarstva.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere je stvaranje povoljnih uvjeta za ulazak izravnih ulaganja, što domaćih, što stranih, a čija će prisutnost na području Varaždinske županije pridonijeti konkurentnosti gospodarstva, podizanju ukupnih potencijala županije i pridonijeti poboljšanju životnog standarda.

Opis mjere

Uslijed trendova potaknutih gospodarskom krizom, 2009. godine je u Varaždinskoj županiji došlo do usporenja gospodarskih aktivnosti i značajnog pada broja investicija. Kako bi se takvo negativno stanje ublažilo, odnosno kako bi se potaknula izravna ulaganja na područje Varaždinske županije, valja planski i ciljano osmisliti načine olakšavanja ulaza investicijama, a potom uložiti vrijeme, trud i sredstva u aktivnosti promocije regije i privlačenja investitora, kao i u osiguravanje podrške postojećim, ali i novopristiglim investitorima. Stoga će se u sklopu ove mjere poticati:

- Izrada analiza postojećeg stanja i mogućnosti izravnih ulaganja domaćih i stranih investitora
- Izravna domaća i strana ulaganja, prvenstveno smanjivanjem administrativnih barijera
- Promoviranje Varaždinske županije kao područja otvorenog ulazu investicija, s minimalnim, ali jasnim administrativnim preduvjetima koje je moguće zadovoljiti u razumnom vremenskom periodu
- Osmišljavanje i provođenje aktivnosti privlačenja novih investitora
- Edukaciju stručnog kadra koji će postojećim i potencijalnim investitorima moći dati kvalitetne informacije o svim koracima koje je potrebno poduzeti prilikom otvaranja tvrtke na području Varaždinske županije
- Podršku postojećim i novo pristiglim investitorima kroz osnivanje one-stop-shopa za investitore
- Povezivanje i specijaliziranje poduzetničkih zona na području Županije

Provedbom navedenih aktivnosti stvorit će se područje atraktivno za investitore, povećat će se potražnja za lokalnim uslugama, stvoriti nova radna mjesta, obogatit će se tržište Varaždinske županije, a svime time i ukupna konkurentnost regije.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom, i provedbom aktivnosti koje ona podrazumijeva, identificirat će se mogućnosti izravnih ulaganja na području Varaždinske županije, smanjiti administrativne prepreke izravnim ulaganjima, promovirati Varaždinska županija kao područje na kojem su izravna ulaganja moguća, olakšana i isplativa, direktno privlačiti novi domaći i strani investitori, povećat će se broj educiranih stručnjaka s razvijenim kompetencijama upravo na području ulaganja koji će biti podrška postojećim i budućim investitorima, utemeljit će se one-stop-shop i usluga obavljanja administrativnih procedura za investitore. Provedba ove mjere stvorit će preduvjete za povećanje broja investicija koje će pak pridonijeti konkurentnosti ukupnog gospodarstva Varaždinske županije i stvoriti nove prilike za ulaganja, smanjiti nezaposlenost i pridonijeti podizanju životnog standarda na području županije.

Nositelji mjere

Poslovne zone, jedinice lokalne samouprave, Varaždinska županija, strani i domaći investitori, Hrvatska gospodarska komora, Slobodna zona Varaždin, Agencija za razvoj Varaždinske županije

Korisnici mjere

Poduzetnici, gradovi, općine, Varaždinska županija, investitori, Agencija za razvoj Varaždinske županije, poslovne zone, potporne poduzetničke institucije, Slobodna zona Varaždin, Poslovne zone Varaždin

Ciljne skupine mjere

Domaći i strani investitori, postojeći poduzetnici, poslovne zone

Mehanizmi provedbe mjere

- Poticanje uklanjanja administrativnih barijera ulagačima
- Poticanje smanjenja određenih poreza
- Sufinanciranje osnovne komunalne infrastrukture potrebne investitoru
- Edukacije stručnjaka koji će biti podrška investitorima
- Izravno privlačenje novih investitora odlaskom na njihovo domicilno područje poslovanja
- Osnivanje one-stop-shopa

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 1.2.4. Stvaranje povoljne klime i uvjeta za izravna strana i domaća ulaganja dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj domaćih i stranih investitora - Broj stručnih edukacija osoba zaduženih za rad s domaćim i stranim investitorima - Broj usluga pruženih od strane one-stop-shopa domaćim i stranim investitorima	- Državni zavod za statistiku - Hrvatska gospodarska komora - Varaždinska županija - Općine i gradovi - Poslovne zone - Potporne poduzetničke institucije - Dokumentacija one-stop-shopa

Tabela 42: Pokazatelji za mjeru 1.2.4. Stvaranje povoljne klime i uvjeta za izravna strana i domaća ulaganja

7.3. PRIORITET 1.3. JAČANJE PODUZETNIČKE OKOLINE, POTICANJE RAZVOJA PODUZETNIŠTVA TE INTERNACIONALIZACIJA PODUZETNIŠTVA

Iako Varaždinska županija ima relativno jak industrijski sektor, nositelji gospodarskog razvoja županije jesu mikro, mala i srednja poduzeća. Prisutnost velikog broja mikro, malih i srednjih poduzetnika garantira prije svega fleksibilnost i prilagodbu vrlo promjenjivim trendovima otvorenog tržišta.

Zbog toga će se kroz ovaj prioritet poticati daljnji razvoj malog i srednjeg poduzetništva na području Varaždinske županije. To ne uključuje samo osiguravanje potrebne poduzetničke infrastrukture, već i organizaciju različitih formalnih i neformalnih oblika obrazovanja iz područja poduzetništva.

Prilikom određivanja ovog prioriteta, kao i mjera u sklopu ovog prioriteta, uzeto je u obzir da poduzetnici na početku i tijekom svojeg poslovanja moraju prebroditi vrlo različite probleme koji ugrožavaju njihov opstanak na tržištu (nedostatak financijskih, materijalnih i ljudskih resursa). Zbog toga će se unutar ovog prioriteta poticati i uspostava poduzetničke okoline koja će perspektivnim poduzetnicima nuditi potporu u svim fazama poslovanja poduzeća.

Isto tako, jasno je da Varaždinska županija neće moći postati regija temeljena na znanju s visokim postotkom industrije te s visokom dodanom vrijednošću isključivo kroz restrukturiranje postojećeg gospodarstva i privlačenjem stranih investicija. Zbog toga je kao jedna od mjera ovog prioriteta određena i internacionalizacija, prije svega malih i srednjih poduzeća na europskom ali i globalnom tržištu.

Internationalizacija poduzetništva, a time i Varaždinske županije, ne znači samo povećanje izvoza, povećanje investicija novih poduzeća u inozemstvu, već i strateško poslovno i razvojno otvaranje regije te njezinih dionika razvoja prema razvijenim regijama Europe i svijeta.

Pokazatelji kojima će se pratiti uspješnost ostvarenja prioriteta 1.3. Jačanje poduzetničke okoline, poticanje razvoja poduzetništva te internacionalizacija poduzetništva jesu:

Pokazatelji	Cilj 2013.
Broj poduzetnika koji koriste usluge inkubatora, poduzetničkih centara i ostalih poduzetničkih potpornih institucija	Povećanje za 5% u odnosu na lipanj 2010. godine
Broj formalnih i neformalnih programa obrazovanja iz područja poduzetništva	Povećanje za 10% u odnosu na lipanj 2010. godine

Tabela 43: Pokazatelji za prioritet 1.3. Jačanje poduzetničke okoline, poticanje razvoja poduzetništva te internacionalizacija poduzetništva

7.3.1. Mjera 1.3.1. Umrežavanje i internacionalizacija poduzetništva

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Mjera 1.3.1. Umrežavanje i internacionalizacija poduzetništva usmjerena je na jačanje tržišnog pozicioniranja poduzeća, njihovo umrežavanje u svrhu zajedničkog nastupa na domaćem i stranom tržištu, jačanje internacionalnog poduzetništva te educiranje poduzetnika i učenika/studenata poduzetničkog usmjerenja kako bi raspolagali znanjima potrebnima za uspješno umrežavanje i nastup, odnosno suradnju na inozemnim tržištima, što će pridonijeti ostvarenju prioriteta 1.3. Ojačati poduzetničku okolinu, potaknuti razvoj poduzetništva te internacionalizaciju poduzetništva. Umrežavanje poduzetnika omogućit će smanjenje troškova poslovanja, potaknuti korištenje novih tehnologija, olakšati širenje poslovanja na inozemna tržišta, omogućiti transfer i korištenje novih znanja usvojenih na inozemnim tržištima, odnosno doprinijet će razvoju i rastu ukupnog gospodarstva Varaždinske županije, odnosno strateškom cilju 1. Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova je mjera u skladu sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011.-2013. koju je donijelo Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva u prioritetu 2. Jačanje konkurentnog poduzetničkog okruženja, mjeri HR01-02-01 Umrežavanje poslovnog sektora s javnim i znanstveno-istraživačkim sektorom radi povećanja efikasnosti i konkurentnosti jer se kroz nju potiče umrežavanje s ciljem povećanja efikasnosti i konkurentnosti, što su obilježja koja će naše poduzetnike učiniti zanimljivima i poslovnim subjektima na inozemnim tržištima te tako olakšati internacionalizaciju poslovanja.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere je stvoriti preduvjete za optimalizaciju poslovanja poduzetnika kroz umrežavanje, učiniti ih time konkurentnijima na tržištu i osigurati im održivost na domaćem i inozemnom tržištu.

Opis mjere

Gospodarstvo Varaždinske županije temelji se najvećim dijelom na aktivnostima malih i srednjih poduzeća (MSP). Izražena karakteristika njihovog nastupa na tržištu jest samostalno pojavljivanje, što, gotovo u pravilu, za posljedicu ima slabu tržišnu konkurentnost, domaću prije svega jer u tom slučaju inozemna ni ne postoji. Kako bi se ta negativna karakteristika poslovanja poduzeća otklonila, potrebno je poduzeća umrežiti u svrhu njihovog osnaživanja na tržištu. Tako umreženi, s olakšanim uvjetima poslovanja i podizanja konkurentnosti moći će izaći i na međunarodno tržište. Stoga će se ovom mjerom:

- Poticati umrežavanje poduzetnika i njihov zajednički nastup na tržištu - klasteri, virtualne mreže, udruge poduzetnika
- Poticati razmjenu znanja (poduzetnik - poduzetnik, potporne institucije - poduzetnik, obrazovne ustanove - poduzetnik) na lokalnoj, županijskoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini
- Jačati internacionalno poslovanje kroz ostvarivanje suradnje inicirane od strane poduzetnika, ali i kroz provedbu međunarodnih projekata
- Educirati poduzetnike, učenike strukovnih škola, studente poduzetništva i srodnih smjerova o mogućnostima i prednostima udruživanja
- Podizati kapaciteti privatnog sektora iz područja privlačenja sredstava iz različitih europskih, nacionalnih i regionalnih fondova

Provedbom aktivnosti u sklopu ove mjere doprinijet će se učestalijem povezivanju poduzetnika jer će se u procesu provedbe ove mjere osvijestiti prednosti i koristi njihovog povezivanja i zajedničkog nastupa na domaćem i inozemnom tržištu.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima unutar mjere doprinijet će se boljem pozicioniranju umreženih poduzeća na domaćem i inozemnom tržištu, stvoriti će se nove lokalne, županijske, regionalne i prekogranične

mreže poduzetnika, ostvariti razmjena znanja i iskustava te transfer znanja među dionicima gospodarskog tržišta, provesti prekogranični projekti suradnje te održati specijalizirane edukacije. Sve će to doprinijeti podizanju konkurentnosti poduzetnika, osnažiti poduzetničku okolinu te potaknuti daljnji razvoj poduzetništva u smjeru umrežavanja i internacionalizacije poslovanja.

Nositelji mjere

Hrvatski zavod za zapošljavanje, Varaždinska županija, gospodarski subjekti, gradovi i općine na području Varaždinske županije, obrazovne ustanove te Agencija za razvoj Varaždinske županije, kao podrška u provođenju ove mjere

Korisnici mjere

Gospodarski subjekti, jedinice lokalne samouprave, učenici i studenti poduzetničkih usmjerenja.

Ciljne skupine mjere

Poduzetnici s područja Varaždinske županije

Mehanizmi provedbe mjere

- Sufinanciranje osnivanja klastera,
- Izgradnja virtualnih mreža
- Osnivanje udruga poduzetnika
- Priprema i provedba projekata prekogranične suradnje
- Definiranje načina financijskog rasterećenja umreženih poduzeća prilikom izlaska na inozemna tržišta,
- Medijska promocija i informiranje korisnika mjere o mogućnostima udruživanja i internacionalnog povezivanja

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 1.3.1. Umrežavanje i internacionalizacija poduzetništva dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj klastera - Broj virtualnih mreža - Broj udruženja poduzetnika - Broj izvoznika u Varaždinskoj županiji - Broj uvoznika u Varaždinsku županiju - Broj provedenih prekograničnih i međunarodnih projekata - Broj održanih edukacija za učenike, studente i poduzetnike	- Hrvatska gospodarska komora - Hrvatska obrtnička komora - Poslovne zone - Tehnološki parkovi i inkubatori - Centar izvrsnosti iz poduzetništva - Državni zavod za statistiku - Općine i gradovi - Varaždinska županija - Privatni sektor

Tabela 44: Pokazatelji za mjeru 1.3.1. Umrežavanje i internacionalizacija poduzetništva

7.3.2. Mjera 1.3.2. Podrška razvoju privatnog sektora

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Mjera 1.3.2. Podrška razvoju privatnog sektora usmjerena je na osnaživanje i zadovoljenje razvojnih preduvjeta privatnog sektora, pri čemu se misli na realizaciju podrške u vidu stvaranja dostupnosti specifičnih znanja potrebnih privatnom sektoru da bi osigurao opstojnost na tržištu koje determiniraju veliki poslovni subjekti i velike industrijske korporacije, kao i osmišljavanje financijskih instrumenata pomoći i mehanizama dodjeljivanja. Osnaživanjem razvojnih preduvjeta privatnog sektora ubrzat će se njegov razvoj, što će doprinijeti postizanju prioriteta 1.3. Ojačati poduzetničku okolinu, potaknuti razvoj poduzetništva te internacionalizaciju poduzetništva. Kroz osnaživanje i razvoj privatnog sektora izravno će se doprinijeti ostvarenju strateškog cilja 1. Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Mjera 1.3.2. Podrška razvoju privatnog sektora usklađena je s Nacionalnim strateškim referentnim okvirom 2012.-2013. (Operativni program »Regionalna konkurentnost«).

Prioritetna os 1: Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva potiče intervencije koje podupiru malo i srednje poduzetništvo, ostvarivanje lakšeg pristupa financiranju, razvoj boljih uvjeta za gospodarstvo zasnovano na znanju kroz prijenos tehnologije i inovativnosti, što je u skladu s ovom mjerom. Prioritetna os 2: Povećanje razvojnog potencijala hrvatskih regija potiče ulaganja kojima će se ostvariti povećanje privlačnosti hrvatskih regija za poduzetnike i radnike, što će se postići osnaživanjem privatnog sektora te je time mjera 1.3.2. u skladu s navedenom osi 2.

Svrha i cilj mjere

Cilj mjere je osnaživanje i zadovoljenje razvojnih preduvjeta privatnog sektora kroz stvaranje dostupnosti specifičnim znanjima i primjenu financijskih instrumenata pomoći, a u svrhu ostvarenja gospodarskih razvojnih planova Varaždinske županije.

Opis mjere

U Varaždinskoj županiji je još uvijek velik broj poduzeća u državnom vlasništvu te je potrebno jačati privatni sektor, posebice inovativne tvrtke, kao zamašnjak razvoja gospodarstva Varaždinske županije. U sklopu ove mjere će se provoditi sljedeće aktivnosti:

- Educiranje poduzetnika u privatnom sektoru (organizacija posla, IT, osnove ekonomije i dr.)
- Određivanje instrumenata i mehanizama financijske pomoći (kreditne linije, jamstva i dr.) za razvoj privatnog sektora, naročito inovativnih poduzeća
- Pripremanje i provedbu prekograničnih projekata usmjerenih na primjere najboljih praksi zemalja EU

Provedbom ove mjere pridonijet će se povećanju udjela privatnog sektora u gospodarskim aktivnostima i u ukupnim poslovnim rezultatima gospodarstva Varaždinske županije.

Rezultati i razvojni učinak

Provođenjem aktivnosti u sklopu ove mjere pridonijet će se podizanju razine stručnih znanja poduzetnika u privatnom sektoru, koja će im omogućiti lakši pristup i opstanak na tržištu, razvit će se financijski instrumenti podrške privatnom sektoru i osmišljeni mehanizmi njihove dodjele, bit će provedeni prekogranični i međunarodni projekti na području jačanja privatnog sektora, što će pridonijeti podizanju razina kompetencija poduzetnika u privatnom sektoru, a kroz znanje, vještine, inovativnost i osiguranu financijsku podršku i bolje tržišno pozicioniranje.

Nositelji mjere

Jedinice lokalne samouprave, gospodarski subjekti, financijske institucije, Varaždinska županija uz podršku Agencije za razvoj Varaždinske županije (AZRA) te Garancijske agencije (GARA).

Korisnici mjere

Jedinice lokalne samouprave, poduzetnici Varaždinska županija, potporne institucije

Ciljne skupine mjere

Jedinice lokalne samouprave, poduzetnici

Mehanizmi provedbe mjere

- Provođenje programa kreditnih linija i drugih instrumenata i mehanizama financijske pomoći
- Priprema i provedba projekata prekogranične suradnje
- Provođenje edukacije poduzetnika

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 1.3.2. Podrška razvoju privatnog sektora dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj novih poduzeća na području Varaždinske županije - Broj korištenih financijskih instrumenata pomoći - Broj educiranih poduzetnika - Broj pripremljenih i provedenih projekata prekogranične i međunarodne suradnje na području jačanja privatnog sektora	- Statistički podaci potpornih institucija, - Državni zavod za statistiku, - Hrvatska gospodarska komora - Hrvatska obrtnička komora - Općine i gradovi - Varaždinska županija - Privatni sektor

Tabela 45: Pokazatelji za mjeru 1.3.2. Podrška razvoju privatnog sektora**7.3.3. Mjera 1.3.3. Razvoj i jačanje potporne poduzetničke infrastrukture****Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom**

Mjera razvoj i jačanje potporne poduzetničke infrastrukture usmjerena je na povećanje kvalitete i kapaciteta infrastrukture povezane s poduzetništvom s ciljem poboljšanja poduzetničke klime te klime pogodne za inovacije, a to će doprinijeti ostvarenju Prioriteta 1.3. Ojačati poduzetničku okolinu, potaknuti razvoj poduzetništva te internacionalizaciju poduzetništva. Unaprijeđen rad postojeće poduzetničke infrastrukture te poboljšanje i pokretanje novih programa za potporu poduzetništva doprinijeti će rastu konkurentnosti i održive gospodarske aktivnosti, a time će se postići ostvarenje Strateškog cilja 1 Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera usklađena je s nacrtom Nacionalnog strateškog referentnog okvira 2012.-2013. (Operativni program »Regionalna konkurentnost«) i to sa prioritetnom osi 2 Povećanje razvojnoga potencijala hrvatskih regija jer se njome potiče poboljšanje javne infrastrukture za industriju kroz ulaganja kojima je cilj povećanje privlačnosti regije za poduzetnike i radnike te stanovnike i posjetitelje.

Isto tako, mjera 1.3.3. Razvoj i jačanje potporne poduzetničke infrastrukture usklađena je sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011.-2013. koja je usvojena od strane Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva i to s prioritetom Sjeverozapadne Hrvatske - Jačanje konkurentnog poduzetničkog okruženja u sklopu kojeg su definirane mjere HR01-02-03 Razvoj komunalne i javne infrastrukture i HR01-02-04 Izgradnja i razvoj tehnoloških parkova, poslovno-razvojnih centara i institucija za transfer tehnologija. Ova mjera u potpunosti je u skladu s navedenom Strategijom jer se njome potiče izgradnja i modernizacija poduzetničke infrastrukture kako bi se omogućila dostupnost i pružanje kvalitetnih usluga.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere je podizanje kvalitete potporne poduzetničke infrastrukture kako bi se postigla konkurentnost i održiva gospodarska aktivnost s dodanom vrijednosti. Poticati će se izgradnja i modernizacija poduzetničke infrastrukture, po mogućnosti one s odgovarajućim zemljopisnim smještajem, odgovarajućim opravdanjem financiranja i dokazom budućeg uspješnog poslovanja te jačanje kapaciteta potpornih institucija. Moderna i kvalitetna poduzetnička infrastruktura omogućiti će poboljšanje poslovne i ulagačke klime čime će se unaprijediti razvoj gospodarstva Varaždinske županije, što je i cilj mjere 1.3.3.

Opis mjere

Na području Varaždinske županije nedovoljno je razvijena potporna poduzetnička infrastruktura. Poduzetničke zone su uglavnom nedovršene te su potrebna ulaganja u dovršenje infrastrukture.

Stoga će se ovom mjerom:

- Omogućiti održivosti postojećih tehnoloških parkova te razvoj novih
- Poticati osnivanje inkubatora
- Jačati poduzetničke zone
- Jačati kapacitete potpornih institucija
- Educirati poduzetnike o vještinama i informacijama nužnih za promicanje ulaganja

Provedbom navedenih aktivnosti uspostaviti će se kvalitetna potporna poduzetnička infrastruktura kako bi poduzetnici i obrtnici mogli dobivati sve potrebne informacije i savjete za razvoj poduzetništva i obrtništva unutar županije, kao i mogućnostima za razvoj unutar Hrvatske.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima poboljšati će se poduzetnička i ulagačka klima boljim inovativnim uslugama, korištenjem ICT-a u poduzetništvu te daljnjim razvojem poslovnog okruženja. Učinkovita, kvalitetna i

privlačna infrastruktura pružati će potporu ulaganjima u razvoj novih i postojećih poduzeća kao pomoć perspektivnim granama gospodarstva u regiji.

Nositelji mjere

Gradovi i općine na području Varaždinske županije, gospodarski subjekti

Korisnici mjere

Gradovi i općine, poduzetnici, potporne poduzetničke institucije

Ciljne skupine mjere

Poduzetnici, obrtnici, stanovništvo, investitori, zaposlenici

Mehanizmi provedbe mjere

- Subvencioniranje razvoja postojećih i poticanje novih programa za potporu poduzetništva
- Informiranje i savjetovanje poduzetnika i obrtnika
- Provođenje programa edukacije poduzetnika i potpornih institucija
- Poticanje infrastrukturnih ulaganja u uspostavu poduzetnički zona
- Poticanje programa korištenja ICT tehnologije

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 1.3.3. Razvoj i jačanje potporne poduzetničke infrastrukture dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj novih tehnoloških parkova - Broj opremljenih poduzetničkih zona - Broj educiranih poduzetnika - Broj poduzetničkih inkubatora - Broj inovativnih usluga - Broj prekograničnih i međunarodnih projekata	- Gradovi i općine - javne ustanove, - Hrvatska gospodarska komora - Varaždinska županija - Poslovne zone - Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva - Poduzetničke potporne institucije

Tabela 46: Pokazatelji za mjeru 1.3.3. Razvoj i jačanje potporne poduzetničke infrastrukture

7.4. PRIORITET 2.1. USPOSTAVLJANJE DRUŠTVA ZNANJA ZA KREATIVNU REGIJU

Gospodarski razvoj s jedne strane te porast kvalitete života s druge strane vrlo su usko povezani komplementarni smjerovi razvoja Varaždinske županije. Kako bi se ti smjerovi uskladili, potrebno je oblikovati cjelovit i učinkovit sustav potpornih mjera i aktivnosti za razvoj ljudskih resursa.

Zbog toga je potrebno, prije svega nastaviti razvijati ona područja koja su i do sada na području Varaždinske županije bila razmjerno kvalitetno pokrivena (predškolski odgoj, osnovnoškolsko, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje, cjeloživotno obrazovanje i slično). Isto tako, potrebno je nastaviti razvijati oblikovanje regionalnog inovacijskog sustava koji uključuje formalne i neformalne oblike edukacije stanovništva Varaždinske županije, razvoj znanstveno - istraživačkih djelatnosti te razvoj potpornih inovacijskih sustava i institucija.

Kroz to će se doprinijeti ostvarivanju »neopipljivih« čimbenika konkurencije, djelomičnom uklanjanju nesrazmjera između ponude radne snage i potreba tržišta rada te većem intenzitetu znanja i inovativnosti u svim područjima ljudskog djelovanja na području Varaždinske županije. To će dovesti do povećanja kvalitete života i transformacije Varaždinske županije u kreativnu regiju.

Pokazatelji koji će pratiti ostvarenje prioriteta 2.1. Uspostavljanje društva znanja za kreativnu regiju su sljedeći:

Pokazatelji	Cilj 2013.
Broj stanovnika Varaždinske županije sa završenim visokoškolskim obrazovanjem	Povećanje za 2% u odnosu na stanje krajem 2009. godine
Broj stanovnika koji su pohađali programe za stručno usavršavanje i osposobljavanje ili bilo koji drugi neformalni oblik obrazovanja	Povećanje za 5% u odnosu na stanje krajem 2009. godine

Tabela 47: Pokazatelji za prioritet 2.1. Uspostavljanje društva znanja za kreativnu regiju

7.4.1. Mjera 2.1.1. Razvoj inovativne okoline za konkurentnu regiju

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Ovom mjerom se želi potaknuti razvoj inovativne okoline te podići razina inovacija u Županiji. Time će se osigurati razvoj županije u skladu s temeljima održivosti i konkurentnosti. Poticanjem okoline i dizanjem svijesti kroz različite aktivnosti će se doprinijeti ostvarenju prioriteta 2.1. Uspostavljanje društva znanja za kreativnu regiju, a preko tog prioriteta će se potaknuti i ostvarenje cilja 2. Razvijeni ljudski resursi i povećana kvaliteta života.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera 2.1.1. Razvoj inovativne okoline za konkurentniju regiju u skladu je s nacrtom Nacionalnog strateškog referentnog okvira 2012. - 2013., Operativni program »Razvoj ljudskih potencijala«. Prioritetna os 3. Unapređenje ljudskog kapitala u obrazovanju i u istraživanju i razvoju« u sklopu Operativnog programa »Razvoj ljudskih potencijala« posvećena je unaprjeđenju ljudskog kapitala u obrazovanju kao i u istraživanju i razvoju kako bi se poboljšala kvaliteta obrazovnih usluga te pružanju podrške za aktivnosti umrežavanja visokoškolskih ustanova, istraživačko-tehnoloških centara i poduzeća za potrebe društva znanja, što je u skladu s ovom mjerom.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere jest razvoj inovativne okoline kroz osnivanje inovacijskih središta i centara izvrsnosti, unapređenje sveučilišnog obrazovanja i istraživanja te ostvarivanje međunarodne suradnje kako bi se uvele inovacije na tržište i uspostavilo društvo znanja. Uvođenjem inovacija i uspostavom društva znanja osigurava se daljnji razvoj županije u skladu temeljima održivosti i konkurentnosti.

Opis mjere

Zbog nedostatnih podataka za Varaždinsku županiju u pogledu inovacija korišteni su podaci koji se odnose na područje Republike Hrvatske u sklopu projekta »SEE.IFA.Network«, čiji je autor AZRA.

U sklopu projekta »SEE.IFA.Network« istraživanja pokazuju da je u Hrvatskoj, pa i u Varaždinskoj županiji, inovativno okruženje nerazvijeno. Gotovo 40% hrvatskih malih i srednjih poduzeća smatra da su inovacije nevažan aspekt njihova poslovanja i konkurentnosti. Potrebno je ispuniti standarde (ISO, CE oznaka) kako bi izvozili svoje inovacije na tržište Europske unije, na što većina hrvatskih malih i srednjih poduzeća i inovatora nisu spremni.. Mogućnosti financiranja inovacija su vrlo male što stvara prepreke za mala i srednja poduzeća i inovatore koji žele komercijalizirati svoje patente i inovacije.

Potrebno je povećati regionalni inovacijski potencijal i stvaranje regionalnih centara izvrsnosti, inovacijskih središta, poticati sveučilišno obrazovanje i istraživanje kako bi se uspostavila inovativna okolina. Većina tvrtki se bavi tradicionalnim industrijama koja se ne koriste novim tehnologijama te je stoga potrebno povećati transfer znanja i tehnologije u navedene. Javni sektor glavni je financijer znanstvenih istraživanja te je nužno uključivanje privatnog sektora.

Stoga će se ovom mjerom:

- Poticati znanstveno-istraživački rad, obrazovanje učenika i studenata za deficitarna zanimanja
- Poticati i promovirati međunarodna suradnja i međunarodno usavršavanje te prijenos novih znanja
- Poticati transfer znanja iz centra izvrsnosti i inovacijskih središta u gospodarstvo te izravnu suradnju visokoškolskih institucija i gospodarskog sektora
- Poticati uključivanje privatnog sektora u financiranje znanstvenih istraživanja
- Poticati zapošljavanje stručnog kadra

Provedbom navedenih aktivnosti u sklopu ove mjere razvit će se inovativna okolina koja će osigurati konkurentnost Varaždinske županije kao i uspostavljanje društva znanja.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima unutar mjere će se stvoriti inovativna okolina kako bi se povećala konkurentnost Varaždinske županije. Kroz podizanje razine sveučilišnog obrazovanja u području istraživanja,

poticanje povezivanja centara izvrsnosti i inovacijskih središta povećat se kompetencije ljudskih potencijala te podići razina znanja društva.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, Centri izvrsnosti i inovacijska središta, visokoškolske institucije

Korisnici mjere

Varaždinska županija, Centri izvrsnosti i inovacijska središta, visokoškolske institucije, poduzetnici

Ciljne skupine mjere

Učenici, studenti, poduzetnici, znanstvenici

Mehanizmi provedbe mjere

- Poticanje suradnje istraživačkog i privatnog sektora
- Priprema i provedba projekata prekogranične suradnje s ciljem transfera znanja i inovativne tehnologije

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 2.1.1. Razvoj inovativne okoline za konkurentniju regiju dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj znanstveno-istraživačkih radova, - Broj educiranih učenika i studenata, - Broj subjekata privatnog sektora uključenih u suradnju sa znanstveno-istraživačkim institucijama - Broj subjekata privatnog sektora uključeno u financiranje znanstvenih istraživanja - Broj novozaposlenog kadra u znanstveno-istraživačkim institucijama	- Znanstvene i visokoškolske institucije - Hrvatski zavod za zapošljavanje - Hrvatska gospodarska komora

Tabela 48: Pokazatelji za mjeru 2.1.1. Razvoj inovativne okoline za konkurentniju regiju

7.4.2. Mjera 2.1.2. Poticanje cjeloživotnog učenja

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Mjerom cjeloživotnog učenja želi se potaknuti razvoj kompetencija na tržištu rada kako bi se postigla veća konkurentnost i trajna zapošljivost. Poticanjem na sudjelovanje u programima cjeloživotnog učenja i dizanjem svijesti o važnosti cjeloživotnog učenja kroz različite aktivnosti pridonosi se ostvarenju prioriteta 2.1. Uspostavljanje društva znanja za kreativnu regiju, a preko toga će se potaknuti i ostvarenje strateškog cilja 2. Razvijeni ljudski resursi i povećana kvaliteta života.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera u skladu je s nacrtom Nacionalnog strateškog referentnog okvira 2012.-2013., Operativni program »Regionalna konkurentnost«. Prioritetna os 3. Unapređenje ljudskog kapitala u obrazovanju» u sklopu Operativnog programa »Razvoj ljudskih potencijala« gdje se ističe davanje podrške konceptu cjeloživotnog učenja što je u skladu s ovom mjerom.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere jest jačanje i nadogradnja formalno stečenog obrazovanja, znanja i vještina te promicanje i poticanje zapošljivosti, što će omogućiti povećanje kompetencija na tržištu rada. Mjerom će se poticati uklanjanje administrativnih prepreka prekvalifikacije cjeloživotnog učenja i daljnjeg usavršavanja. Učinkovito korištenje znanja omogućit će postizanje veće konkurentnosti i trajne zapošljivosti na području Varaždinske županije.

Opis mjere

U Varaždinskoj županiji koncept cjeloživotnog učenja je u začecima. Nedostaje programa odnosno ponuda tečajeva koji su preskupi i obično su dio dužeg programa te nedostaje provedba sustava upravljanja kvalitetom u cjeloživotnom učenju.

Stoga će se ovom mjerom:

- Osvješčivati javnost o značaju sustava cjeloživotnog obrazovanja
- Utvrditi te ukloniti prepreke za sustavno uvođenje cjeloživotnog učenja na razini Županije
- Razvijati programi cjeloživotnog učenja
- Poticati prekograničnu te međunarodnu suradnju u prijenosu znanja iz područja cjeloživotnog obrazovanja

Provedbom navedenih aktivnosti u sklopu ove mjere će se omogućiti provođenje koncepta cjeloživotnog učenja i povećanje kompetencija na tržištu. Na taj način će se osigurati podizanje razine društva znanja, što je i cilj mjere 2.1.2.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima unutar mjere će se povećati kompetencije na tržištu rada te omogućiti uspostava sustavnog uvođenja programa cjeloživotnog učenja na području Varaždinske županije.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, jedinice lokalne samouprave, obrazovne ustanove i institucije u Županiji, Hrvatski zavod za zapošljavanje, visokoškolske institucije

Korisnici mjere

Pučko otvoreno učilište Varaždin, privatne srednje škole, informatičke škole, škole stranih jezika, visokoškolske institucije

Ciljne skupine mjere

Lokalno stanovništvo, poduzetnici, nezaposleni, mladi

Mehanizmi provedbe mjere

- Subvencioniranje i provođenje programa cjeloživotnog učenja
- Informiranje ciljnih skupina o cjeloživotnom učenju

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 2.1.2. Poticanje cjeloživotnog učenja dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj novih programa i alata za cjeloživotno učenje - Broj poduzeća koja primjenjuju cjeloživotno učenje - Broj zaposlenih koji primjenjuje cjeloživotno učenje	- Pučko otvoreno učilište Varaždin - Srednjoškolske i visokoškolske ustanove - Hrvatski zavod za zapošljavanje - Ostale institucije koje pružaju programe cjeloživotnog učenja

Tabela 49: Pokazatelji za mjeru 2.1.2. Poticanje cjeloživotnog učenja

7.4.3. Mjera 2.1.3. Poboljšanje uvjeta rada, infrastrukture i opreme u odgojno - obrazovnim institucijama**Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom**

Mjera 2.1.3. Poboljšanje uvjeta rada, infrastrukture i opreme u odgojno-obrazovnim institucijama usmjerena je na povećanje kvalitete i kapaciteta infrastrukture i opreme koja se koristi u odgojno-obrazovne svrhe te poboljšanje uvjeta rada u odgojno-obrazovnim institucijama. Unaprjeđena infrastruktura i poboljšani uvjeti rada doprinijeti će

ostvarenju Prioriteta 2.1. Uspostavljanje društva znanja za kreativnu regiju. Adekvatna infrastruktura i oprema te bolji uvjeti rada u obrazovno-odgojnim institucijama rezultirat će primjenom inovativnih metoda edukacije čime će se povećati zainteresiranost za obrazovanjem, a to će doprinijeti postizanju Strateškog cilja 2. Razvoj ljudskih resursa i povećanje kvalitete života.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera usklađena je s nacrtom Nacionalnog strateškog referentnog okvira 2012.-2013., Operativni program »Razvoj ljudskih potencijala. Prioritetna os. 3. Unaprjeđene ljudskog kapitala o obrazovanju i u istraživanju i razvoju posvećena je unaprjeđenju ljudskog kapitala u obrazovanju i u istraživanju i razvoju što je u skladu s ovom mjerom. Kvaliteta obrazovnih usluga poboljšat će se provedbom reformi s ciljem adekvatnosti radne snage na potrebe društva znanja

Prioritetna os 5. Tehnička pomoć obuhvaća potrebne aktivnosti za upravljanje, programiranje, evaluaciju i širenje informacija i promidžbu operativnog programa i osiguravanje potrebne znanstvene i tehničke stručne podrške u pripremanju budućih projekata što je u skladu s ovom mjerom.

Svrha i cilj mjere

Mjerom 2.1.3. Poboljšanje uvjeta rada, infrastrukture i opreme u odgojno-obrazovnim institucijama će se uni-
jeti kreativne i inovativne metode učenja, izgraditi nove odgojno-obrazovne institucije kao i obnoviti postojeće. Također će se uspostaviti prekogranična suradnja sa susjednim zemljama kako bi se naš obrazovni kadar stručno usavršio i mogao primjenjivati nove metode edukacije. Time će se doprinijeti uspostavi društva znanja koje je jedan od ključnih faktora konkurentnosti.

Opis mjere

Na području Varaždinske županije nedovoljan je broj odgojno-obrazovnih ustanova i stručnjaka koji rade izravno u nastavi. Zabilježen je nedostatak primjene novih tehnologija u obrazovanju i nedovoljan je broj programa usklađenih s potrebama gospodarstva. Razina transfera znanja i tehnologija iz visokog školstva u privatni i javni sektor je nezadovoljavajuća. Uočen je i nedostatak interesa studenata za deficitarna zanimanja (matematika, medicina, fizika, građevina, elektrotehnika, strojarstvo) kao i nezadovoljavajuća razina studentskog standarda.

Stoga će se ovom mjerom:

- Izgraditi nove te dograditi i/ili modernizirati postojeće odgojno-obrazovne institucije
- Poticati otvaranje privatnih kapaciteta, naročito predškolskih
- Osigurati provođenje jednosmjenske nastave u osnovne i srednje škole
- Razvijati novi obrazovni programi u skladu s potrebama gospodarstva i usklađivanje istih s EU standardima
- Opremati obrazovno-odgojnih institucija novim tehnologijama
- Poticati zapošljavanje stručnog obrazovnog kadra
- Poticati suradnja upravnih državnih, regionalnih i lokalnih institucija s odgojno-obrazovnim institucijama

Provedbom navedenih aktivnosti omogućiti će se kvalitetno provođenje programa u odgojno-obrazovnim ustanovama, podići će se kvaliteta stručnog kadra koji će kroz svoje profesionalno i stručno provođenje programa stvoriti određena znanja kod korisnika programa, što je i cilj mjere 2.1.3.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima unutar mjere povećati će se infrastrukturni i ljudski odgojno-obrazovni kapaciteti Varaždinske županije kako bi ona postala centar znanja. Kvalitetna odgojno-obrazovna infrastruktura povećati će primjenu nove inovativne opreme i primjenu novih metoda edukacije čine će se poboljšati uvjeti rada u odgojno-obrazovnim ustanovama.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, odgojno-obrazovne institucije

Korisnici mjere

Osnovne i srednje škole, fakulteti, pučka otvorena učilišta, veleučilišta, vrtići

Ciljne skupine mjere

Učitelji, profesori, odgajatelji, suradnici u nastavi, učenici, studenti

Mehanizmi provedbe mjere

- Subvencioniranje izgradnje odgojno-obrazovnih kapaciteta
- Nabava i modernizacija opreme

- Priprema i provedba projekata prekogranične suradnje svrhu stručnog usavršavanja kadra u odgojno-obrazovnim institucijama
- Stručno usavršavanje zaposlenika u odgojno - obrazovnim institucijama

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 2.1.3. Poboljšanje uvjeta rada, infrastrukture i opreme u odgojno - obrazovnim institucijama dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj izgrađenih odgojno-obrazovnih kapaciteta - Broj obnovljenih i moderniziranih odgojno obrazovnih kapaciteta - Broj polaznika stručnog usavršavanja, količina transfera znanja i tehnologije u odgojno-obrazovni sektor - Broj privatnih odgojno-obrazovnih kapaciteta	- Varaždinska županija - Odgojno-obrazovne institucije

Tabela 50: Pokazatelji za mjeru 2.1.3. Poboljšanje uvjeta rada, infrastrukture i opreme u odgojno - obrazovnim institucijama

7.5. PRIORITET 2.2. PODIZANJE RAZINE KVALITETE ŽIVOTA

Kvaliteta života za sve generacije i društvene skupine nije samo posljedica uspješnog razvoja, već predstavlja čimbenik koji će doprinijeti uspješnijem razvoju Varaždinske županije. Kvalitetno okruženje koje osigurava visok stupanj socijalne sigurnosti i društveno blagostanje osigurava kvalitetnije ljudske resurse. Predviđenim mjerama u sklopu prioriteta 2.2. Podizanje razine kvalitete života osigurati će se visoka kvaliteta životne sredine koja se temelji na razvoju kulturnog i regionalnog identiteta te uravnoteženom razvoju svih područja Varaždinske županije. Na području Varaždinske županije će se kroz prioritet 2.2. nastaviti razvoj učinkovitog i poticajnog okruženja za život i rad stanovnika koji se temelji na otvorenosti, interkulturalnom dijalogu i raznovrsnosti.

Važnu ulogu u kvaliteti života predstavljaju i aktivnosti za poboljšanje zdravlja stanovništva, s vrlo jasnim naglaskom na očuvanje kvalitetnog načina života i aktivno starenje, što predstavlja osnovne uvjete za povećanje blagostanja, razvoj i potpuno uključivanje pojedinca u društvo.

Kako bi se povećala kvaliteta života na području cijele Varaždinske županije, poticati će se razvoj svih oblika kulture te kulturnu promociju regije prema van, kroz ohrabrivanje razvoja kulturološke raznolikosti i regionalnog identiteta.

Nadalje, stabilan i održiv rast kvalitete života na području Varaždinske županije postići će se kroz integraciju ranjivih skupina u društvo, unaprjeđenje društvene kohezivnosti stanovništva ohrabrivanjem razvoja civilnog društva i volonterstva te kroz unaprjeđenje rada javnih institucija koje su na raspolaganju stanovnicima Varaždinske županije

Pokazatelji koji će pratiti uspješnost prioriteta 2.2. Podizanje razine kvalitete života jesu:

Pokazatelji	Cilj 2013.
Broj aktivnih organizacija civilnog društva na području Varaždinske županije	Povećanje za 2% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine
Broj iskorištenih dana bolovanja zaposlenih osoba	Smanjenje za 1% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine

Tabela 51: Pokazatelji za prioritet 2.2. Podizanje razine kvalitete života

7.5.1. Mjera 2.2.1. Poticanje socijalnog uključivanja osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Mjera 2.2.1. Poticanje socijalnog uključivanja osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti usmjerena je na osiguranje jednakih uvjeta života i jednakih mogućnosti zapošljavanja socijalno ugroženih skupina. Osigu-

ranje jednakih mogućnosti zapošljavanja i jednakih uvjeta života doprinijeti će ostvarenju prioriteta 2.2. Podići razinu kvalitete života. Time će se ostvariti veće sudjelovanje socijalno ugroženih skupina u društvenom životu i tržištu rada, a to će doprinijeti postizanju Strateškog cilja 2. Razvijeni ljudski resursi i povećana kvaliteta života.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Mjera 2.2.1. Poticanje socijalnog uključivanja osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti u skladu je s nacrtom Nacionalnog strateškog dokumenta 2012.-2013., Operativni program »Razvoj ljudskih potencijala«. Prioritetna os 2. »Pojačanje socijalne uključenosti skupina u nepovoljnom položaju i osoba s posebnim potrebama« promiče socijalnu uključenost kroz podršku pristupu zapošljavanja kao i pristupu obrazovanju za skupine u nepovoljnom položaju i skupine s posebnim potrebama. Istovremeno podržava razvoj socijalnih usluga i sposobnost njihova pružanja za borbu protiv socijalne isključenosti i siromaštva radi poboljšanja mogućnosti zapošljavanja, što je u skladu s ovom mjerom.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere jest omogućiti socijalno ugroženim skupinama sudjelovanje u društvenom životu kao i na tržištu rada kroz jačanje i nadogradnju njihova obrazovanja, njihove integracije i kroz stvaranje jednakih mogućnosti. Time će se povećati razina njihovih znanja i kompetencija na tržištu rada, razina životnog standarda te omogućiti ravnopravno sudjelovanje u društvenom životu.

Opis mjere

U Varaždinskoj županiji prisutna je društvena i profesionalna isključenost socijalno ugroženih skupina. Kod socijalno ugroženih skupina uočena je niska razina obrazovanja, nedostatak adekvatne zdravstvene zaštite, prisutnost obiteljskog nasilja kao i različite vrste ovisnosti. Zbog velike isključenosti iz društvene i profesionalne okoline socijalno ugrožene skupine često su dovedene na rub egzistencije.

Stoga će se ovom mjerom:

- Razviti usluge i programe za socijalno uključivanje ugroženih skupina (osobe s posebnim potrebama, pripadnici socijalno ugroženih manjina, osobe s invaliditetom i pripadnici ostalih ugroženih skupina)
- Proširiti mreže socijalnih usluga
- Poticati uključivanje u društveni život kroz osnivanje udruga i klubova, otvaranje radionica, organiziranje humanitarnih akcija
- Educirati socijalno ugrožene skupine kako bi pronašle adekvatno zaposlenje
- Uvoditi dodatne poticajne mjere za zapošljavanje socijalno ugroženih skupina
- Poboljšati usluge centara za pomoć i savjetovanje
- Osigurati adekvatna zdravstvena zaštita, provoditi preventivni zdravstveni pregledi
- Sustavno provoditi obrazovanje i izobrazba stručnjaka iz područja socijalne skrbi

Provedbom navedenih aktivnosti u sklopu mjere omogućiti se uključivanje socijalno ugroženih skupina u društveni i profesionalni život. Na taj način će se osigurati podizanje životnog standarda i ravnopravno sudjelovanje u svim područjima društvenih aktivnosti, što je cilj mjere 2.2.1.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima unutar mjere povećati će se broj zaposlenih i njihove kompetencije na tržištu rada, stvoriti će se uvjeti za društvo ujednačenih šansi, ostvariti će se podizanje standarda u zaštiti, razvoju i promicanju ljudskih i građanskih prava svakog pojedinca Varaždinske županije.

Nositelji mjere

Ustanove socijalne skrbi, Centar za socijalnu skrb, zdravstvene ustanove, Varaždinska županija, jedinice lokalne samouprave

Korisnici mjere

Centar socijalne skrbi, ustanove socijalne skrbi, domovi za starije i nemoćne, Caritas, Crveni križ, Pučko otvoreno učilište, škole i druge obrazovne institucije, obiteljski domovi, centri za pomoć i njegu, Varaždinska županija, jedinice lokalne samouprave

Ciljne skupine mjere

Socijalno ugrožene skupine, jedinice lokalne samouprave

Mehanizmi provedbe mjere

- Subvencioniranje provedbe programa za društvenu uključenost socijalno ugroženih skupina
- Provođenje edukacije
- Razvoj novih programa

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 2.2.1. Poticanje socijalnog uključivanja osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj novih programa za društvenu i socijalnu uključenost socijalno ugroženih skupina - Broj korisnika socijalne skrbi u odnosu na prethodnu godinu - Broj educiranih osoba socijalno ugroženih skupina - Broj novih udruga i klubova - Broj organiziranih humanitarnih akcija - Broj poticajnih mjera za zapošljavanje socijalno ugroženih skupina - Broj provedenih preventivnih zdravstvenih pregleda - Broj educiranih stručnjaka iz područja socijalne skrbi	- Varaždinska županija - Centar za socijalnu skrb - Hrvatski zavod za zapošljavanje - Registar udruga

Tabela 52: Pokazatelji za mjeru 2.2.1. Poticanje socijalnog uključivanja osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti

7.5.2. Mjera 2.2.2. Poticanje razvoja kulturnog prostora i prepoznatljivosti regije**Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom**

Mjera Poticanje kulturnog prostora i prepoznatljivosti regije usmjerena je na povećanje kvalitete i kapaciteta kulturne infrastrukture i poticanje kulturne raznolikosti. Unapređenje infrastrukture i jačanje kulturne raznolikosti stvoriti će imidž Varaždinske županije kao područja atraktivnog za život što doprinosi ostvarenju Prioriteta 2.2. Podići razinu kvalitete života, a time posredno i ostvarenju Strateškog cilja 2. Razvijeni ljudski resursi i povećana kvaliteta života.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera usklađena je sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011.-2013. koja je usvojena od strane Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva i to s prioritetom Održivo gospodarenje kulturnim dobrima i prirodnim vrijednostima. Unutar tog prioriteta definirana je mjera HR01-03-02 Valorizacija i revitalizacija kulturnih dobara i prirodnih vrijednosti.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere jest da se kroz razvoj kulturne infrastrukture i poticanje kulturne raznolikosti stvori atraktivan kulturni prostor i podigne razina prepoznatljivosti regije. Time će se utjecati na razvoj turističkog i gospodarskog potencijala što neposredno utječe na podizanje razine kvalitete života.

Opis mjere

Na području Varaždinske županije postoji bogata ponuda kulturnih sadržaja. No, dosadašnja praksa pokazuje da oni nisu dovoljno iskorišteni, odnosno postoji mali broj objekata kulturološkog značaja (muzeji, kazališta, koncertni prostori), nema zajedničke marketinške ponude kulturnih događanja, ponuda kulturnih sadržaja nedovoljno je predstavljena javnosti (iznimka su Barokne večeri i Špancirfest) te su događanja vremenski koncentrirana u ljeto i jesen.

Stoga će se ovom mjerom:

- Potaknuti obnova i/ili modernizacija postojeće infrastrukture u kulturnom sektoru
- Izgraditi novi kulturni kapaciteti
- Zaštititi kulturno-povijesna arhitektura
- Izgraditi kulturni centri
- Omogućiti otvaranje radionica starih-autohtonih obrta

- Podržati rad KUD-ova, manifestacija, pojedinaca, kulturnih institucija, društava te poticati njihovu suradnju kako unutar Županije i područja Republike Hrvatske tako i van granica Republike Hrvatske
- Poticati predstavljanje kulturnih sadržaja javnosti te njihova organizacija tijekom cijele godine

Provedbom navedenih aktivnosti u sklopu ove mjere povećati će se kulturna i turistička atraktivnost Varaždinske županije, što će rezultirati stvaranjem kulturnog identiteta, što je i cilj mjere 2.2.2.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima unutar mjere povećati će se infrastrukturni kulturni kapaciteti i sadržaji Varaždinske županije kako bi ona postala prepoznatljivo kulturno središte. Prepoznatljivost regije povećati će broj turista i time povećati prihode i broj radnih mjesta u kulturnim djelatnostima te time doprinijeti povećanju razine kvalitete života i povećanju konkurentnosti Varaždinske županije.

Nositelji mjere

Svi kulturni subjekti, Varaždinska županija, poduzetnici, jedinice lokalne samouprave, Turistička zajednica

Korisnici mjere

Ustanove u kulturi, muzeji, galerije, KUD-ovi, javne i privatne institucije nadležne za turizam i kulturu, privatna poduzeća u kulturnom sektoru

Ciljne skupine mjere

Ustanove u kulturi, muzeji, galerije, KUD-ovi, javne i privatne institucije nadležne za turizam i kulturu, privatna poduzeća u kulturnom sektoru, turisti

Mehanizmi provedbe mjere

- Poticanje novih kulturnih događanja i suradnje u izradi programa kulturnih zbivanja
- Sufinanciranje izgradnje i obnove kulturno-povijesne infrastrukture
- Provedba projekata zaštite kulturnih resursa, razvoja kulturnih centara, prekogranične suradnje

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 2.2.2. Poticanje razvoja kulturnog prostora i prepoznatljivosti regije dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj izgrađenih kulturnih centara - Broj održanih kulturnih manifestacija - Broj starih-autohtonih radionica - Broj obnovljenih i moderniziranih kulturnih objekata i institucija - Broj obnovljenih i zaštićenih objekata kulturne baštine	- Konzervatorski odjel - Ministarstvo kulture - Kulturne ustanove - Turističke zajednice - Jedinice lokalne samouprave

Tabela 53: Pokazatelji za mjeru 2.2.2. Poticanje razvoja kulturnog prostora i prepoznatljivosti regije

7.5.3. Mjera 2.2.3. Zdrava regija

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Mjera 2.2.3. Zdrava regija usmjerena je na unapređenje zdravlja stanovništva Varaždinske županije. Unapređenje zdravstvene zaštite i povećanje uključenosti stanovništva u tjelesne aktivnosti doprinijeti će ostvarenju Prioriteta 2.2. Podići razinu kvalitete života. Postizanjem visokog životnog standarda ostvarit će se bolja i radna sposobnost stanovništva, a to će doprinijeti postizanju Strateškog cilja 2. Razvijeni ljudski resursi i povećana kvaliteta života.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera je usklađena s Nacionalnom strategijom razvitka zdravstva 2006.-2011. koja je donesena od strane Hrvatskog sabora i to s ciljem »Unaprijediti zdravstveni sustav do 2011. godine tako da zadovolje potrebe građana Republike Hrvatske za kvalitetnom stručno medicinskom zdravstvenom skrbi koja se temelji na načelima medicinske prakse zasnovane na znanstvenim dokazima, a obuhvaća sprječavanje bolesti, sprječavanje profesionalnih bolesti, edukaciju o zdravlju, ranom prepoznavanju rizika bolesti te liječenje i rehabilitaciju bolesnih.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere jest kroz pružanje kvalitetne zdravstvene zaštite kroz bavljenje različitim oblicima športa te promoviranjem zdravog načina života unaprijediti tjelesno-zdravstvene sposobnosti što većeg broja stanovništva Varaždinske županije i postići veću kvalitetu života stanovništva.

Kvalitetna zdravstvena zaštita i zdrav način života omogućiti će smanjenje pojave kroničnih bolesti, smanjiti će se obolijevanje i smrtnost stanovništva. Time će se doprinijeti podizanju kvalitete života i unaprjeđenju ljudskih potencijala.

Opis mjere

U Županiji je prevelika opterećenost zdravstvenog osoblja, postoji manjak timova opće/obiteljske medicine, pedijatrije ginekologije, stomatologije, laboratorijske dijagnostike i sestara/tehničara zdravstvene njege u kući. Nedovoljno je razvijena preventivna medicina, oprema je dotrajala i zastarjela, prostori su neodržavani. Ljekarne su samo u većim središtima, a dežurstvo je osigurano samo u jednoj ljekarni za područje cijele Županije. Također je prisutan nedostatak ustanova za palijativnu skrb.

Na području Varaždinske županije postoje raznovrsni, brojni i vrlo aktivni športski klubovi, ali još je uvijek prisutan visok stupanj nezainteresiranosti stanovništva za bavljenjem športom i tjelesnom aktivnošću općenito te nerazvijena prateća infrastruktura.

Stoga će se ovom mjerom:

- Osigurati primjena standarda HZZO - a i time smanjiti opterećenost liječnika i drugih zdravstvenih djelatnika
- Osigurati uvjeti za unaprjeđenje preventivnog djelovanja (provesti programe otkrivanja i prevencije bolesti, prevencija ovisnosti i dr.)
- Provoditi i planirati programi zaštite na radu
- Poticati izgradnja i obnova te opremanje zdravstvenih ustanova
- Unaprijediti sustav informatizacije u obavljanju zdravstvenih usluga
- Jačati razvoj institucija za brigu o starijim osobama
- Poboljšati teritorijalnu pokrivenost ljekarničkim uslugama
- Poticati unaprjeđenje postojećih i razvoj novih kapaciteta prikladnih za tjelesnu aktivnost (tereni i športske dvorane, biciklističke staze, planinarski domovi te ostali srodni kapaciteti) te izgradnja novih
- Promovirati zdrav način života i tjelesne aktivnosti
- Razvijati programe zdravstvene zaštite osoba s ruralnih područja (s posebnim naglaskom na žene)

Provedbom navedenih aktivnosti u sklopu ove mjere omogućiti će se bolja zdravstvena zaštita i preventivno djelovanje u sprječavanju razvoja bolesti te uključivanje što većeg broja stanovnika u tjelesne i rekreacijske aktivnosti. Na taj način će se osigurati visoka razina zdravlja stanovništva, što je i cilj mjere 2.2.3.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima unutar mjere unaprijedit će se zdravstvena zaštita, a time i smanjenje pojave bolesti. Obogaćena zdravstvena i športska infrastruktura povećati će kvalitetu zdravstvenih i športsko-rekreacijskih usluga čime će se podići životni standard stanovništva. Time će se posredno utjecati na društveni i gospodarski razvoj Varaždinske županije.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, Zavod za javno zdravstvo, zdravstvene ustanove, obrazovne institucije

Korisnici mjere

Zdravstvene ustanove, obrazovne institucije, školski i športski klubovi

Ciljne skupine mjere

Zdravstvene ustanove, obrazovne institucije, školski i športski klubovi, lokalno stanovništvo

Mehanizmi provedbe mjere

- Subvencioniranje izgradnje zdravstvenih i objekata za tjelesnu aktivnost

- Podizanje svijesti građana kroz promotivne aktivnosti,
- Organiziranje preventivnih pregleda
- Priprema i provedba projekata za unapređenje zdravstvene zaštite

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 2.2.3. Zdrava regija dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- % Populacije obuhvaćen programima ranog otkrivanja bolesti - Broj bolničkih kreveta - Broj ljekarni - Broj novih športskih objekata, - Broj športskih klubova - Broj održanih preventivnih pregleda - Broj stanovnika uključeno u preventivne preglede - % osoba koje su usvojile znanje, promijenile stavove i ponašanje	- Zavod za javno zdravstvo - Varaždinska županija - Zdravstvene ustanove - Športske udruge - Jedinice lokalne samouprave

Tabela 54: Pokazatelji za mjeru 2.2.3. Zdrava regija

7.5.4. Mjera 2.2.4. Učinkovite javne usluge

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Mjera učinkovite javne usluge usmjerena je na povećanje kvalitete i kapaciteta infrastrukture i kvalitete stručnog kadra javne uprave, potpornih institucija i pružatelja javnih usluga. Unapređenje infrastrukture i povećanjem kvalitete stručnog kadra povećati će se dostupnost javnih usluga svim građanima pod istim uvjetima što će doprinijeti ostvarenju Prioriteta 2.2. Podići razinu kvalitete života, a time i postizanju Strateškog cilja 2. Razvijeni ljudski resursi i povećana kvaliteta života.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera je usklađena s nacrtom Nacionalnog strateškog referentnog okvira 2012.-2013., Operativni program »Razvoj upravnih sposobnosti«. Prioritetna os 1. Povećanje učinkovitosti javne uprave i pravosuđa« usmjerena je na poboljšanje postojeće organizacije i procesa u javnoj upravi, kao i na jačanje dobrog upravljanja i sposobnosti lokalne i područne (regionalne) samouprave za kvalitetno pružanje usluga, što je u skladu s ovom mjerom.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere je da se, kroz povećanje kapaciteta javne uprave, potpornih institucija i ustanova koja pružaju javne usluge, poveća razina kvalitete i učinkovitosti javnih usluga. Moderna i kvalitetna infrastruktura javne uprave, potpornih institucija i pružatelja javnih usluga omogućiti će da javne usluge budu dostupne svim građanima pod istim uvjetima. Time će se doprinijeti zadovoljstvu stanovnika Varaždinske županije te će se podići kvaliteta života.

Opis mjere

Javne usluge su još uvijek su neprilagođene potrebama građana. Karakterizira ih nepristupačnost, sporost, nisu informatizirane i umrežene, administracija te nedovoljna stručna educiranost kadrova koje ih pruža. Javne usluge su financijski skupe i u tom pogledu nedostupne za socijalno ugrožene skupine.

Stoga će se ovom mjerom:

- Poticati uklanjanje administrativnih prepreka
- Razvijati kapaciteti institucija koje pružaju javne usluge
- Omogućiti potpuna informatizacija javne uprave
- Poboljšati kvaliteta i vještine ljudskih potencijala u javnoj upravi i poduzećima koje pružaju javne usluge
- Potaknuti interaktivna komunikacija između građana i javne uprave te poduzeća koja pružaju javne usluge

- Provoditi programi zaštite i spašavanja ljudi i imovine
- Provoditi programi civilne zaštite

Provedbom navedenih aktivnosti u sklopu ove mjere omogućiti će se dostupnost i učinkovitost javnih usluga svim građanima na nediskriminirajući način.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima uklonit će se administrativne prepreke u pružanju javnih usluga, razviti će se potporne institucije koje pružaju javne usluge, povećati će se kapaciteti javne uprave i omogućiti njezina informatizacija. Omogućit će se interaktivna komunikacija između građana, javne uprave i potpornih institucija, te će se izraditi i provoditi planovi zaštite i spašavanja ljudi i imovine. Time će se unaprijediti učinkovitost i dostupnost javnih usluga, što će doprinijeti podizanju kvalitete života stanovnika na području Varaždinske županije.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, jedinice lokalne samouprave, javna uprava

Korisnici mjere

Varaždinska županija, jedinice lokalne samouprave, javna uprava, potporne institucije koje pružaju javne usluge, privatna poduzeća koja pružaju javne usluge

Ciljne skupine mjere

Jedinice lokalne samouprave, lokalno stanovništvo

Mehanizmi provedbe mjere

- Subvencioniranje javnih usluga
- Provođenje informatizacije
- Provođenje programa edukacije
- Razvoj i provođenje novih programa za poticanje učinkovitosti javnih usluga

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 2.2.4. Učinkovite javne usluge dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj educiranih zaposlenika u javnoj upravi i poduzećima koje pružaju javne usluge - Broj e-programa uvedenih u institucije javne uprave - Broj programa zaštite i spašavanja ljudi i imovine	- Varaždinska županija - Gradovi i općine - Institucije za pružanje javnih usluga

Tabela 55: Pokazatelji za mjeru 2.2.4. Učinkovite javne usluge

7.5.5. Mjera 2.2.5. Razvoj civilnog društva i poticanje volonterstva

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Ova mjera omogućit će podizanje razine kvalitete i uvjeta rada organizacija civilnog društva, bolju povezanost organizacija civilnog društva i javne uprave te bolju uključenost građana u različite aspekte djelovanja u području civilnog društva, s posebnim naglaskom na volontiranje, kao jednim od načina društvenog angažmana. Stvaranjem boljih infrastrukturnih uvjeta za rad, podizanjem kvalitete rada organizacija civilnog društva, njihovim povezivanjem s donositeljima odluka, većim angažmanom građana u stvaranju životnog okruženja, naročito kroz volontiranje, stvarat će se sredina atraktivna za život, što će doprinijeti ostvarenju Prioriteta 2.2. Podići razinu kvalitete života. Ostvarit će se sinergija civilnog društva i javne uprave i stvoriti prostor za osobni razvoj i afirmaciju svakog građanina, što je u skladu sa strateškim ciljem 2. Razvoj ljudskih resursa i povećanje kvalitete života.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova je mjera u potpunosti usklađena s Nacionalnom strategijom stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva 2006.-2011., usvojenom od strane Vlade Republike Hrvatske, koja za cilj ističe »Stvaranje uvjeta za razvoj zajednice u kojoj građani i organizacije civilnoga društva u sinergiji s drugim sektorima, aktivno, ravnopravno i odgovorno na načelima održivog razvoja i djelovanja za opće dobro, sudjeluju u ostvarivanju blagostanja i jednakih prilika za sve«. Također, u spomenutoj Strategiji, izrijeком je u poglavlju 10. Razvoj volonterstva, filantropije i zakladništva, navedeno 9 ciljeva na području volonterstva, čijem ostvarenju teži Republika Hrvatska, a s kojima je u skladu i ova mjera, naročito u dijelu poticanja volonterstva jer, među ostalim, naglašava važnost osmišljavanja mogućnosti financiranja programa koji promiču volontiranje, potiče osmišljavanje volonterskih programa u institucijama i jačanje volonterskih centara, kao potrebne infrastrukture za postojanje volontiranja.

Svrha i cilj mjere

Mjerom 2.2.5. Razvoj civilnog društva i poticanje volonterstva želi se podići razina kvalitete života i veća angažiranost društva u Varaždinskoj županiji kroz poboljšanje uvjeta i kvalitete rada organizacija civilnog društva, povezanost civilnog društva i javne uprave, osmišljavanje volonterskih programa i jačanje volonterskih centara, te, općenito, promoviranjem društveno korisnog rada i volonterstva. Time će se pridonijeti stvaranju angažiranog društva temeljenog na sinergiji društvenih sfera.

Opis mjere

U Varaždinskoj županiji djeluje velik broj organizacija civilnog društva, no mali je postotak aktivnih udruga. Potrebne su konstruktivne intervencije u području civilnog društva koje će omogućiti njihovo bolje funkcioniranje, pri čemu se misli na stvaranje infrastrukturnih uvjeta za rad organizacijama civilnog društva, jačanje njihove međusobne povezanosti, povezanost s profitnim sektorom te bolju informiranost javnosti o njihovom radu i mogućnostima uključivanja u njihov rad, posebice u vidu volonterstva. Također, potrebno je povećati zaokupljenost medija događanjima u području civilnog društva. Ovom se mjerom stoga ciljano utječe na:

- Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva
- Poticanje stvaranja infrastrukturnih preduvjeta za rad organizacija civilnog društva
- Unaprjeđenje kapaciteta i rada organizacija civilnog društva (socijalno poduzetništvo, prevencija nasilja, organizacijske vještine, transferi znanja i dr.), zaposlenih u institucijama (osmišljavanje volonterskih programa), poslovnih subjekata (načini doprinošenja društvenoj koristi, mogućnosti volontiranja i dr.)
- Poticanje prekogranične suradnje u području rada organizacija civilnog društva i volonterstva
- Informiranost javnosti o radu organizacija civilnog društva i mogućnostima uključivanja u njihov rad
- Poticanje volonterstva

Ovom mjerom olakšat će se uvjeti rada organizacijama civilnog društva, ostvariti bolja povezanost civilnog društva, javne uprave i organizacija civilnog društva u regiji te veća uključenost građana u oblikovanje životnog okruženja.

Rezultati i razvojni učinak

Provedbom ove mjere stvorit će se dinamična i poticajna socijalna sredina u kojoj će pojedinac biti svjestan mogućnosti svojeg utjecaja na oblikovanje životne okoline, aktivno se uključujući u rad organizacija civilnog društva, kroz njih i u druge sfere života. Time će se pridonijeti stvaranju društvene sredine poželjne za život, sredine koja uvažava pojedinca i daje mu mogućnost osobne afirmacije, što će područje Varaždinske županije promovirati kao regiju poželjnu za život, u kojoj se svakodnevno doprinosi podizanju razine kvalitete života.

Nositelji mjere

Varaždinska županija

Korisnici mjere

Organizacije civilnog društva, javne institucije, studenti, volonteri

Ciljne skupine mjere

Građani Varaždinske županije, organizacije civilnog društva, javne institucije, studenti, volonteri

Mehanizmi provedbe mjere

- Sufinanciranje projekata organizacija civilnog društva
- Provođenje promotivnih aktivnosti u svrhu informiranja javnosti o radu organizacija civilnog društva i mogućnostima uključivanja u njihov rad te volonterstvu
- Stvaranje infrastrukturnih preduvjeta za rad organizacija civilnog društva

- Provođenje programa edukacije za unaprjeđenje kapaciteta i rada organizacija civilnog društva (socijalno poduzetništvo, organizacijske vještine, transferi znanja i dr.), zaposlenih u institucijama (osmišljavanje volonterskih programa), poslovnih subjekata (načini doprinošenja društvenoj koristi, mogućnosti volontiranja i dr.)
- Priprema i provedba projekata prekogranične suradnje u području rada organizacija civilnog društva i volonterstva

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 2.2.5. Razvoj civilnog društva i poticanje volonterstva dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj aktivnih organizacija civilnog društva - Broj projekata prekogranične suradnje - Broj volontera na području Županije - Broj pojavljivanja/spominjanja organizacija civilnog društva u medijskom prostoru (članci, reportaže i dr.), - Broj događanja u organizaciji civilnog društva - Broj novih volonterskih programa	- Varaždinska županija - podaci Nacionalne zaklade o razvoju civilnog društva, - podaci organizacija civilnog društva - Ured za udruge - Hrvatska mreža volonterskih centara

Tabela 56: Pokazatelji za mjeru 2.2.5. Razvoj civilnog društva i poticanje volonterstva

7.6. PRIORITET 2.3. POBOLJŠANJE PRISTUPA ZAPOŠLJAVANJU I ODRŽIVO TRŽIŠTE RADA

Varaždinska županija se suočava s brojnim problemima na tržištu rada. Porast stope nezaposlenosti, neusklađenost između raspoložive radne snage i potreba tržišta rada, relativno visok postotak dugotrajno nezaposlenih osoba, nedostatak kadra sa specifičnim znanjima i relativno teško uključivanje osoba u nepovoljnom položaju na tržište rada predstavljaju glavne izazove za razvoj Varaždinske županije.

Zbog toga je potrebno uspostaviti mehanizme za brzu prilagodbu radne snage potrebama tržišta rada kao i potaknuti sistematsku kadrovsku politiku zapošljavanja osoba u nepovoljnom položaju i to, prije svega, u malim i srednjim poduzećima.

Unatoč razvijenoj mreži škola te relativno širokoj ponudi formalnog i neformalnog obrazovanja na području Varaždinske županije, još uvijek postoji neuravnoteženost između obrazovnog sustava i potreba gospodarstva. Odnosno, školstvo i gospodarstvo su još uvijek međusobno slabo povezani što rezultira nedostatku kadra sa specifičnim znanjima u skladu s trendovima na tržištu rada i u gospodarstvu. Prioritetom 2.3. Poboljšanje pristupa zapošljavanju i održivo tržište rada će se poticati uspostava mreže formalnog i neformalnog obrazovanja u skladu s razvojnim potrebama gospodarstva, čime će se utjecati na smanjenje neusklađenosti ponude i potražnje na tržištu rada.

S druge strane, na području Varaždinske županije potrebno je smanjiti postotak nezaposlenih osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada (mladi bez radnog iskustva, osobe starije od 45 godina, žene, osobe s posebnim potrebama i slično). Zbog toga će se u sklopu prioriteta 2.3. Poboljšanje pristupa zapošljavanju i održivo tržište rada uspostaviti potpuno okruženje za razvoj kompetencija teže zapošljivih osoba za lakši pristup na tržište rada te će se poticati izjednačavanje mogućnosti zapošljavanja tih osoba s ostalim sudionicima na tržištu rada.

Pokazatelji na razini prioriteta 2.3. Poboljšanje pristupa zapošljavanju i održivo tržište rada su sljedeći:

Pokazatelji	Cilj 2013.
Broj akreditiranih kurikuluma na području Varaždinske županije	Povećanje za 10% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine
Stopa nezaposlenosti osoba u posebnom položaju na tržištu rada	Smanjenje za 2% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine

Tabela 57: Pokazatelji za prioritet 2.3. Poboljšanje pristupa zapošljavanju i održivo tržište rada

7.6.1. Mjera 2.3.1. Potpora skupinama u nepovoljnom položaju na tržištu rada

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Ovom mjerom direktno će se povećati zapošljivost osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada kroz provođenje aktivnosti sufinanciranja, obrazovanja i motiviranja. Povećana zapošljivost će kroz sufinanciranje, obrazovanje i motiviranje omogućiti zapošljavanje određenog broja osoba iz spomenutih skupina, što će dovesti do smanjenja broja nezaposlenih, a što će utjecati, u manjoj ili većoj mjeri, na uravnoteženost tržišta rada, što je u skladu s prioritetom 2.3. Poboljšanje pristupa zapošljavanju i održivo tržište rada. Smanjenjem broja nezaposlenih u spomenutim skupinama i usvajanjem novih, specifičnih znanja i vještina neizravno se utječe na kvalitetu života u Varaždinskoj županiji jer osobe kroz svoje znanje doprinose različitim aspektima života društvene zajednice, što je u skladu sa strateškim ciljem 2. Razvoj ljudskih resursa i povećanje kvalitete života.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova je mjera usklađena s Nacionalnim planom za poticanje zapošljavanja 2009.-2010. Republike Hrvatske i to u strateškim ciljevima 3.1. Povećati razinu zapošljivosti i stopu participacije žena primarne dobne skupine, 3.2. Povećati razinu zapošljivosti i stopu participacije starijih osoba, 3.3. Povećati razinu zapošljivosti i stopu participacije mladih ljudi te 3.4. Rješavanje problema dugotrajne nezaposlenosti. Mjera 2.3.1. Potpora skupinama u nepovoljnom položaju na tržištu rada u skladu je sa spomenutim strateškim ciljevima Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja 2009.-2010. jer se u njoj stavlja težište na povećanje razine zapošljivosti u skupinama koje su obuhvaćene i u strateškim ciljevima.

Isto tako, mjera 2.3.1. Potpora skupinama u nepovoljnom položaju na tržištu rada u skladu je s pojedinim prioritetima Zajedničkog memoranduma o prioritetima politike zapošljavanja Republike Hrvatske (JAP), koji su u svibnju 2008. godine u Bruxellesu pripremile Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva i Europska komisija, a odnose se na osiguravanje većeg broja obrazovnih, praktičnih i programa usavršavanja prilagođenih potrebama žena, određivanje financijskih poticaja poslodavcima za zapošljavanje radnika starije dobi, osiguravanje podrške i mjera za mlade koji ulaze na tržište rada.

Mjera 2.3.1. je usklađena i s Nacionalnom strategijom izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2007. - 2015. godine. U sklopu ove Strategije potiče se provođenje nediskriminacijske politike u području radno-socijalne integracije osoba s invaliditetom, odnosno promiče se aktivno sudjelovanje osoba s invaliditetom u području profesionalne rehabilitacije, zapošljavanja i rada. Nadalje navedena strategija potiče zapošljavanje osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu primjenjujući sve dostupne pozitivne mjere, provodi zapošljavanje u zaštićenim uvjetima i zapošljavanje uz podršku. Mjera 2.3.1. Potpora skupinama u nepovoljnom položaju na tržištu rada organizirana je na taj način da omogućava osobama s invaliditetom nesmetan i jednostavan ulazak na tržište rada, čime je u skladu s Nacionalnom strategijom izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere je podizanje razine zapošljivosti skupina u nepovoljnom položaju na tržištu rada u svrhu uspostavljanja tržišne ravnoteže na području Varaždinske županije i povećanja standarda života članova spomenutih skupina, čime se utječe na povećanje kvalitete života.

Opis mjere

Varaždinska županija nije izuzetak u trenutačno prisutnom trendu povećanja stope nezaposlenosti. Osim toga, postoje i negativne konstante u području nezaposlenosti u Varaždinskoj županiji; velik udio nezaposlenih osoba čine osobe starije životne dobi, velik udio nezaposlenih ne posjeduje znanja i vještina koje su tražene na tržištu rada, uključujući i mlade koji su tek završili obrazovanje, a kontinuirani porast nezaposlenosti bilježi se unatrag nekoliko godina u kategoriji nezaposlenih žena. Ovom mjerom želi se utjecati upravo na stvaranje prilika za osobe unutar ovih skupina koje se nalaze na tržištu rada, ali ne uspijevaju pronaći zaposlenje. Kako bi se razriješila inertnost i zakrčenost tržišta rada, valja provesti aktivnosti koje će rezultirati podizanjem razine znanja, povećanjem broja zapošljivih osoba u deficitarnim zanimanjima, povećanjem cjelovitih programa zapošljavanja stoga ova mjera podrazumijeva sljedeće aktivnosti:

- Edukaciju korisnika ove mjere (spomenutih skupina) - dokvalifikacije, prekvalifikacije, stručne seminare, radionice
- Izradu novih programa zapošljavanja
- Sufinanciranje zapošljavanja za skupine u nepovoljnom položaju
- Prekograničnu suradnju za potporu skupinama u nepovoljnom položaju na tržištu rada
- Osiguranje mehanizama zaštite od diskriminacije u području zapošljavanja i rada osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada
- Osiguranje učinkovite mjere za poticanje samozapošljavanja, odgovarajućih oblika zapošljavanja i zadržavanja zaposlenja osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada
- Aktivnosti informiranja i motiviranja nezaposlenih i šire javnosti o potrebama tržišta rada

Provedbom navedenih aktivnosti ove mjere podići će se razina uključenosti žena, osoba s posebnim potrebama, osoba s invaliditetom, dugotrajno nezaposlenih, nezaposlenih starije životne dobi i mladih na tržištu rada; razina ulaganja u razvoj ljudskog potencijala, smanjiti nesrazmjernost vještina na tržištu rada, izgraditi administrativni kapaciteti. Kroz sve to pridonijet će se većoj zapošljivosti navedenih skupina i pridonijeti uravnoteženosti tržišta rada.

Rezultati i razvojni učinak

Provedbom ove mjere utjecati će se na smanjenje broja nezaposlenih, povećanje broja osoba s dva ili više zanimanja, povećanje broja osoba sa specifičnim znanjima, povećanje broja novih programa zapošljavanja, projekta prekogranične suradnje i novih programa sufinanciranja zapošljavanja.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatska gospodarska komora, Udruženje obrtnika, pučka otvorena učilišta, Tehnološki park, škole, razvojne agencije kao podrška provođenju navedenih aktivnosti

Korisnici mjere

Skupine u nepovoljnom položaju na tržištu rada: žene, starije nezaposlene osobe, mladi bez radnog iskustva, dugotrajno nezaposleni, tražitelji zaposlenja, osobe u otkaznom roku, osobe s posebnim potrebama, osobe s invaliditetom

Ciljne skupine mjere

Nezaposleni i njihove obitelji, lokalna zajednica

Mehanizmi provedbe mjere

- Osmišljavanje i provedba programa edukacije, prekvalifikacije i dokvalifikacije, programa zapošljavanja,
- Priprema i provedba prekograničnih projekata,
- Informiranje nezaposlenih o deficitarnim zanimanjima
- Medijska promocija aktivnosti u koje se nezaposleni mogu uključiti
- Posredovanje u zapošljavanju
- Medijska kampanja o potrebi sprječavanja diskriminacije pri zapošljavanju i radu s osobama u nepovoljnom položaju na tržištu rada

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 2.3.1. Potpora skupinama u nepovoljnom položaju na tržištu rada dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj nezaposlenih i tražitelja zaposlenja prijavljenih u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje - Broj novih programa zapošljavanja - Broj provedenih projekata prekogranične i međunarodne suradnje	- Hrvatski zavod za zapošljavanje - Državni zavod za statistiku - Obrazovne institucije - Varaždinska županija - Jedinice lokalne samouprave

Tabela 58: Pokazatelji za mjeru 2.3.1. Potpora skupinama u nepovoljnom položaju na tržištu rada

7.6.2. Mjera 2.3.2. Usklađivanje potreba tržišta rada s obrazovnim sustavom te poticanje mobilnosti radne snage

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Mjera 2.3.2. Usklađivanje potreba tržišta rada s obrazovnim sustavom te poticanje mobilnosti radne snage usmjerena je na jače povezivanje tržišta rada i obrazovnog sustava u vidu zajedničkog rada na utvrđivanju trenutnih potreba i budućih trendova te osmišljavanja konkretnih akcija, koje će stvoriti i na tržište rada plasirati radnu snagu traženog profila, koja svoju sigurnost više neće koncipirati kao trajno zadržavanje na jednom rad-

nom mjestu (statičnost-mobilnost) već kao svoju snagu jer raspolaže »alatima« i vještinama koje su potrebne za uspješnu prilagodbu dinamičkom tržištu rada te time doprinijeti uspostavi tržišne ravnoteže, odnosno smanjenju stope nezaposlenosti, što je u skladu s prioritetom 2.3. Poboljšanje pristupa zapošljavanju i održivo tržište rada. Ulaganje u stvaranje radne snage koja će raspolagati atraktivnim znanjima, u mehanizme razvoja potencijala postojeće (cjeloživotno učenje) i buduće radne snage (obrazovanje mladih) jest ulaganje u razvoj ljudskih resursa koji će svojim znanjima i vještinama moći doprinijeti povećanju kvalitete života na čitavom području Varaždinske županije kroz povećanje svoje zapošljivosti, osmišljavanjem i provođenjem novih tržišnih akcija, stvaranjem novih radnih mjesta, samozapošljavanjem i dr., a čime će se doprinijeti postizanju strateškog cilja 2. Razvoj ljudskih resursa i povećanje kvalitete života.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova je mjera usklađena s Nacionalnim planom za poticanje zapošljavanja 2009.-2010. Vlade Republike Hrvatske i to naročito sa strateškim ciljem 3.5. Smanjiti nesrazmjer vještina (neusklađenost znanja i vještina radne snage s potrebama tržišta rada) te povećati ulaganja u ljudski potencijal kroz bolje obrazovanje i vještine jer se njome potiče usklađivanje postojećih i potrebnih vještina na tržištu rada, odnosno usklađivanje potreba tržišta rada i obrazovnog sustava koji će »producirati« potrebnu radnu snagu.

Isto tako, mjera 2.3.2. Usklađivanje potreba tržišta rada s obrazovnim sustavom te poticanje mobilnosti radne snage u skladu je sa Zajedničkim memorandumom o prioritetima politike zapošljavanja Republike Hrvatske (JAP), koji su u svibnju 2008. donijele Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva i Europska komisija, posebice u dijelu u kojem se u Memorandumu kao neki od prioriteta navode elementi ove mjere (Poglavlje 4.2. Prioriteti za djelovanje), i to povećanje ponude radne snage, privlačenje i zadržavanje ljudi u statusu zaposlenosti, poboljšanje prilagodljivosti radnika i poduzeća, povećanje ulaganja u ljudski potencijal kroz bolje obrazovanje i vještine.

Ova je mjera u skladu i sa Strategijom regionalnog razvoja u prioritetu 1. Povećanje konkurentnosti jačanjem regionalnih kapaciteta kroz mjeru HR01-01-02 Usklađivanje obrazovnog sustava sa stvarnim potrebama lokalnog gospodarstva i tržišta rada obzirom da se kroz nju potiče upravo proces usklađivanja potreba tržišta rada i programa obrazovnog sustava.

Svrha i cilj mjere

Provedbom mjere želi se postići veća razina usklađenosti obrazovnog sustava, konkretno obrazovnih programa, i potreba na tržištu rada u svrhu smanjenja stope nezaposlenosti i broja osoba u suficitarnim zanimanjima.

Opis mjere

Varaždinska županija nije izuzetak u činjenici da na tržištu rada u Republici Hrvatskoj postoji neusklađenost između ponude i potražnje, odnosno postojećeg i potrebnog kadra radne snage. Posljedica je to relativno slabe povezanosti sustava obrazovanja i tržišta rada, odnosno privrednog sektora i obrazovanja, što za posljedicu ima kontinuirano zakrčenost tržišta rada radnom snagom s neatraktivnim znanjima i vještinama u odnosu na stvarne potrebe tržišta rada. Isto tako, radna snaga često nije spremna iskazati fleksibilnost u vidu prihvaćanja radnih mjesta koja su dislocirana u odnosu na prebivalište. Varaždinska županija jedna je o rijetkih koja već mnogo ulaže u ovo područje no potrebno je nastaviti s aktivnostima, te se ovom mjerom planira:

- Razviti sustav usklađivanja potreba tržišta i obrazovanja
- Uključiti potrebe tržišta u obrazovnu politiku - izrada modularnih kurikulumata
- Podići razinu i učestalost profesionalnog usmjeravanja i informiranja mladih o potrebama tržišta rada i mogućnostima njihove osobne afirmacije
- Osmisliti mehanizme poticanja poslodavaca koji ulažu u obrazovanje svojih djelatnika
- Potaknuti prekograničnu suradnju, posebice u području mobilnosti radne snage

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima uključit će se poslodavci u utvrđivanje potreba tržišta rada, razvit će se metodologija predviđanja potreba tržišta rada, izradit će se sustav usklađivanja potreba tržišta i sustava obrazovanja, uključit će se identificirane potrebe tržišta rada u obrazovnu politiku županije, podići kvaliteta i učestalost profesionalnog usmjeravanja mladih, odrediti mogućnosti i načini poticanja poslodavaca koji ulažu u obrazovanje zaposlenika te ostvariti prekograničnu suradnju privrednih i obrazovnih subjekata na području uravnoteživanja potreba i ponuda tržišta rada. Time će se pridonijeti ukupnom poboljšanju stanja na tržištu rada i, neizravno, cjelokupnoj gospodarskoj slici Varaždinske županije.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, obrazovne ustanove, Hrvatski zavod za zapošljavanje, jedinice lokalne samouprave, gospodarski subjekti, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Korisnici mjere

Učenici, poslodavci, HZZ, škole, Varaždinska županija

Ciljne skupine mjere

Stanovnici Varaždinske županije, učenici, poslodavci, škole

Mehanizmi provedbe mjere

- Priprema i provedba projekata prekogranične suradnje
- Programi poticanja za poslodavce koji ulažu u obrazovanje zaposlenika
- Sufinanciranje razvoja sustava usklađivanja potreba tržišta i obrazovnog sustava i metodologije utvrđivanja stanja i prognoza na tržištu rada Varaždinske županije
- Sufinanciranje profesionalnog usmjeravanja mladih

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 2.3.2. Usklađivanje potreba tržišta rada s obrazovnim sustavom te poticanje mobilnosti radne snage dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj projekata implementiranih u suradnji obrazovnih i gospodarskih subjekata - Broj projekata prekogranične suradnje - Isplaćeni poticaji poslodavcima koji obrazuju svoje zaposlenike, - Sustav usklađivanja potreba tržišta i obrazovnog sustava - Izrađena metodologija utvrđivanja stanja i prognoza na tržištu rada - Broj održanih profesionalnih usmjeravanja - Broj novoizrađenih modularnih kurikuluma - Broj osoba uključenih u profesionalna usmjeravanja/nove kurikulume	- Državni zavod za statistiku, - Hrvatski zavod za zapošljavanje - Općine i gradovi - Škole - Fakulteti - Varaždinska županija

Tabela 59: Pokazatelji za mjeru 2.3.2. Usklađivanje potreba tržišta rada s obrazovnim sustavom te poticanje mobilnosti radne snage

7.7. PRIORITET 3.1. OČUVANJE OKOLIŠA

Jedna od najvećih strateških prednosti Varaždinske županije jest njezina biološka i krajobrazna raznolikost, te je zbog toga očuvanje okoliša i prirodnih resursa jedan od temelja razvoja Varaždinske županije.

Analiza stanja te SWOT analiza jasno su iskazale da su na području očuvanja okoliša potrebna velika ulaganja kako bi se u cijelosti zadovoljili standardi zaštite okoliša. To se prvenstveno odnosi na očuvanje kvalitete vodnih resursa i gospodarenje otpadom.

Sukladno rezultatima navedenih analiza, te kako bi se ujedno poboljšalo stanje okoliša te se omogućio razvoj Varaždinske županije na principima održivog razvoja, u sklopu ovog prioriteta će se poticati obnova ili izgradnja infrastrukture potrebne za zaštitu okoliša, ali isto tako i mjere podizanja svijesti različitih skupina građana o njihovoj ulozi u zaštiti okoliša.

Općine i gradovi na području Varaždinske županije su odgovorne za investicije u komunalnu infrastrukturu. Isto tako, sustavi vodoopskrbe i odvodnje vrlo često povezuju više općina i gradova. No, vrlo često općine i gradovi ne surađuju prilikom planiranja i uređivanja sustava gospodarenja vodnim resursima i otpadom. Isto tako, postoji velika razlika u izgrađenosti sustava vodoopskrbe i odvodne u pojedinim područjima Varaždinske županije. Problematika opskrbe pitkom vodom, odvođenja i pročišćavanja otpadnih voda te gospodarenje otpadom zahtijevaju cjelovita i održiva rješenja. Zbog toga će se u sklopu prioriteta 3.2. ohrabrivati rješavanje problematike održivog gospodarenja otpadom i vodnim resursima na lokalnoj, a prije svega na regionalnoj razini.

Uz održivo gospodarenje otpadom i vodim resursima, vrlo veliku ulogu u očuvanju okoliša predstavlja i očuvanje kvalitete tla i zraka kao prirodnih resursa. Dok je kvaliteta zraka u Varaždinskoj županiji na relativno visokoj razini, tla (a pogotovo poljoprivredna zemljišta) su dosta opterećena nitratima, herbicidima, fungicidima i ostalim tvarima koje su u tlo došle kao posljedica intenzivne poljoprivredne proizvodnje. Zbog visoke količine tih tvari u tlu dolazi i do zagađenja podzemnih vodonosnika te je ugrožen sustav opskrbe pitkom vodom velikog dijela Varaždinske županije. Zbog toga se u sklopu prioriteta 3.1. Očuvanje okoliša potiče i održivo gospodarenje zrakom i tlom kao prirodnim resursima kako bi se očuvalo ili unaprijedilo postojeće stanje tih dvaju ključnih prirodnih resursa i na taj način osigurao održivi razvoj cjelokupne regije.

Prostorno planiranje vrlo je važan instrument za regulaciju razvojnih procesa. Općine i gradovi na području Varaždinske županije mogu poboljšati svoje potencijale i povećati svoju prepoznatljivost na širem području suradnjom na području prostornog planiranja. Na prostoru Varaždinske županije, procesi prostornog planiranja između općina i gradova još uvijek nisu dovoljno povezani. Zbog toga dolazi do neusklađenosti infrastrukture i razvojnih planova, što ima i vrlo velik utjecaj na kvalitetu zaštite okoliša. Prioritetom 3.1. Zaštita okoliša ojačati će se međusobna suradnja različitih nadležnih dionika u procesima prostornog planiranja i na taj način osigurati uravnotežen razvoj cjelokupne regije te integriran sustav zaštite okoliša.

Očuvanje kulturne i biološke raznolikosti ima sve veću ulogu u gospodarskom (prije svega kroz turizam) razvoju regije. Zbog toga će se u sklopu prioriteta 3.1. Očuvanje okoliša, a sukladno principima održivog razvoja poticati očuvanje i unaprjeđenje postojeće biološke i krajobrazne raznolikosti a također će se ohrabrivati i inicijative za vraćanje dijela izgubljenih svojti i staništa ako je to moguće i opravdano.

Osnovni pokazatelji na razini prioriteta 3.1. Očuvanje okoliša uključuju:

Pokazatelji	Cilj 2013.
Postotak kućanstava priključenih na sustav vodoopskrbe i odvodnje Varaždinske županije	Povećanje za 10% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine
Broj inicijativa za zajedničko prostorno planiranje više različitih općina i gradova	Povećanje za 100% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine

Tabela 60: Pokazatelji za prioritet 3.1. Očuvanje okoliša

7.7.1. Mjera 3.1.1. Zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Mjera 3.1.1. Zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti usmjerena je na zaštitu, očuvanje i revitalizaciju vrijednih staništa, rijetkih i ugroženih biljnih i životinjskih vrsta. Očuvanje i zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti doprinijeti će ostvarenju Prioriteta 3.1. Očuvanje okoliša, odnosno postizanju Strateškog cilja 3 Zaštita okoliša i upravljanje energijom.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera je usklađena sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske, 2011.-2013. koja je usvojena od strane Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva i to s prioritetom: Održivo gospodarenje kulturnim dobrima i prirodnim vrijednostima. Unutar tog prioriteta definirana je mjera HR01-03-02 ValORIZACIJA i revitalizacija kulturnih dobara i prirodnih vrijednosti. Usklađena je i s prioritetom: Održivo gospodarenje okolišem i energijom unutar kojeg je definirana mjera HR01-05-04 Održivo upravljanje prirodnim vrijednostima. Mjera 3.1.1. Zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti u skladu je s navedenom Strategijom jer se kroz nju potiče zaštita, očuvanje i revitalizacija vrijednih staništa čime se doprinosi održivom upravljanju prirodnim vrijednostima i održivom gospodarenju kulturnim dobrima i prirodnim vrijednostima, što je i prioritet navedene Strategije. Mjera je u skladu sa Strategijom i akcijskim planom zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske jer se kroz nju ostvaruju opći ciljevi definirani u Strategiji:

1. Očuvati sveukupnu biološku, krajobraznu i geološku raznolikost kao temeljnu vrijednost i potencijal za daljnji razvitak Republike Hrvatske
2. Ispuniti sve obveze koje proizlaze iz procesa pridruživanja Europskoj uniji i usklađivanja zakonodavstva s relevantnim direktivama i uredbama EU (Direktivom o staništima, Direktivom o pticama, CITES uredbama)
3. Ispuniti obveze koje proizlaze iz međunarodnih ugovora na području zaštite prirode, biološke sigurnosti, pristupa informacijama i dr.
4. Osigurati integralnu zaštitu prirode kroz suradnju s drugim sektorima
5. Utvrditi i ocijeniti stanje biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti, uspostaviti informacijski sustav zaštite prirode s bazom podataka povezanom u informacijski sustav države
6. Poticati unaprjeđivanje institucionalnih i izvaninstitucionalnih načina obrazovanja o biološkoj raznolikosti i sudjelovanje javnosti u postupcima odlučivanja
7. Razvijati mehanizme provedbe propisa kroz jačanje zakonodavnih i institucionalnih kapaciteta, obrazovanjem, razvojem znanstvenih resursa, obavješćivanjem, razvojem mehanizama financiranja.

Provedbom aktivnosti u sklopu mjere kojima se osigurava zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti ostvaruju se strateške smjernice propisane u navedenoj Strategiji pa je stoga mjera 3.1.1. Zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti u skladu sa navedenom Strategijom.

Mjera je u skladu s Nacionalnom strategijom zaštite okoliša jer će se zaštitom biološke i krajobrazne raznolikosti doprinijeti ostvarenju dugoročnog cilja definiranog u navedenom dokumentu Održati postojeću biološku raznolikost. Također će se doprinijeti ostvarenju prioriteta B Podizanje svijesti o potrebi zaštite okoliša, to jest, obrazovanje za okoliš te prioriteta D Održivo gospodarenje prirodnim baštinom i prirodnim resursima tlo, vodama, krajolikom.

Svrha i cilj mjere

Cilj mjere je očuvati i zaštititi vrijedna staništa, rijetke i ugrožene biljne i životinjske vrste te spriječiti štetno ljudsko djelovanje u vrijednim i zaštićenim dijelovima prirode. Zaštitom biološke i krajobrazne raznolikosti doprinijeti će se očuvanju okoliša na području Varaždinske županije.

Opis mjere

Biološka i krajobrazna raznolikosti predstavlja temeljni razvojni resurs. Varaždinska županija je područje bogato vrijednim staništima, različitim biljnim i životinjskim vrstama te krajobraznom raznolikošću. Određeni dio prirodnih vrijednosti devastiran je uslijed negativnih utjecaja čovjeka. Podaci o rijetkim vrstama i staništima na području Varaždinske županije još uvijek nisu dovoljno istraženi i sistematizirani te je stoga neophodno nastaviti sa započetim istraživanjima i monitoringom. Ovom mjerom će se:

- Kontinuirano provoditi inventarizacije ugroženih vrsta i staništa te monitoring navedenih na području Županije,
- Definirati oblike zaštite prirodnih resursa
- Urediti zaštićene lokalitete,
- Prezentirati prirodne vrijednosti
- Educirati javnost o važnosti očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti
- Uspostaviti prekogranična suradnja s dionicima na području zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti

Provedbom navedenih aktivnosti poticati će se zaštititi vrijednih staništa, rijetkih i ugroženih biljnih i životinjskih vrsta, spriječiti štetno ljudsko djelovanje u vrijednim i zaštićenim dijelovima prirode te podići ekološka svijest javnosti o važnosti i značaju očuvanja prirode te biološke i krajobrazne raznolikosti. Osigurat će se podizanje kvalitete života kroz odgovorno upravljanje prostorom te očuvanjem prirodnih vrijednosti.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima očuvat će se i zaštititi vrijedna staništa, rijetke i ugrožene biljne i životinjske vrste. Podignut će se svijest javnosti o važnosti i značaju očuvanja prirode te biološke i krajobrazne raznolikosti. Uspostaviti će se monitoring zaštićenih područja i vrsta. Time će se doprinijeti zaštiti i očuvanju okoliša te održivom korištenju prirodnih resursa.

Nositelji mjere

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Varaždinske županije, Varaždinska županija

Korisnici mjere

Korisnici mjere su turistički subjekti, jedinice lokalne samouprave, ekološke udruge, obrazovne ustanove

Ciljne skupine mjere

Lokalno stanovništvo Varaždinske županije, turisti, ekološke udruge, kulturne institucije

Mehanizmi provedbe mjere

- Provođenje inventarizacije dijelova biološke i krajobrazne raznolikosti
- Priprema i provedba projekata prekogranične suradnje u svrhu zaštite i očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti
- Provedba programa zaštite staništa, biljnih i životinjskih vrsta
- Sufinanciranje prezentacije prirodnih vrijednosti
- Sufinanciranje obnove, revitalizacije i zaštite vrijednih područja

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 3.1.1. Zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj m² površina posebno vrijednih i zaštićenih područja - Broj obnovljenih i revitaliziranih vrijednih lokaliteta - Broj izrađenih programa - Broj educiranih građana	- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Varaždinske županije - Jedinice lokalne samouprave

Tabela 61: Pokazatelji za mjeru 3.1.1. Zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti**7.7.2. Mjera 3.1.2. Održivo gospodarenje otpadom****Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom**

Mjera Održivo gospodarenje otpadom usmjerena je na definiranje i izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Varaždinske županije čime će se osigurati zaštita podzemnih i površinskih voda, tla i zraka te doprinijeti ostvarenju Prioriteta 3.1. Očuvanje okoliša. Time će se doprinijeti zaštiti okoliša, odnosno postizanju Strateškog cilja 3 Zaštita okoliša i upravljanje energijom.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera je usklađena sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske, 2011.-2013. koja je usvojena od strane Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva i to s prioritetom: Održivo gospodarenje okolišem i energijom. Unutar tog prioriteta definirana je mjera HR01-05-01 Gospodarenje otpadom. Mjera 3.1.2. Održivo gospodarenje otpadom usklađena je s navedenom Strategijom jer se kroz nju potiče zaštita površinskih voda, tla i zraka te održivo gospodarenje otpadom.

Mjera je usklađena sa Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske koju je donio Hrvatski sabor 2005. jer se mjerom doprinosi ostvarenju ciljeva 3.1. postavljenih u Strategiji:

1. Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na izvoru te otpada kojega se mora odložiti, uz materijalnu i energetske uporabu otpada
2. Razvitak infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom IVO (stvaranje uvjeta za učinkovito funkcioniranje sustava,
3. Smanjivanje rizika od otpada
4. Doprinos zaposlenosti u Hrvatskoj
5. Edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti za rješavanje problema gospodarenje otpadom

Ova mjera je usklađena i s Nacionalnom strategijom zaštite okoliša koja je usvojena od strane Hrvatskog sabora, 2002. i to s Prioritetom A Striktna provedba propisa zaštite okoliša i Prioritetom C Integralni pristup u borbi protiv zagađivanja (osobito zraka, mora, voda i tla) i djelovanje usmjereno k prevenciji nastanka otpada (sustav gospodarenja otpadom). Mjerom se potiče zaštita površinskih voda, tla i zraka te održivo gospodarenje otpadom što su i prioriteti Nacionalne strategije zaštite okoliša.

Svrha i cilj mjere

Cilj mjere je definiranje i izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Varaždinske županije sukladno važećim propisima i strateškim dokumentima Republike Hrvatske. Time će se osigurati zaštita podzemnih i površinskih voda, tla i zraka te doprinijeti očuvanju i zaštiti okoliša.

Opis mjere

Na području Varaždinske županije uočeno je povećanje količine otpada. Prisutna je slaba zastupljenost recikliranja otpada i nedovoljna infrastruktura za zbrinjavanje otpada te divlja odlagališta. Kako otpad uzrokuje onečišćenje svih sastavnica okoliša, potrebno je provesti aktivnosti kojima će se osigurati održivo gospodarenje otpadom i time pridonijeti zaštiti okoliša. Ovom mjerom će se:

- Izraditi dokumentacija (studije, programi, idejna rješenja, stručne podloge, revizije postojećih projekata, izrade glavnih i izvedbenih projekata.)
- Realizirati projekti izbjegavanja nastajanja otpada
- Nabaviti i postaviti posude za sakupljanje otpada
- Urediti prostori ili izgraditi objekti za sakupljanje, obradu i zbrinjavanje otpada te pretovarne stanice na prostoru županije
- Riješiti pitanje regionalnog sustava gospodarenja otpadom

- Sanirati službena i »divlja« odlagališta
- Educirati javnost o potrebi separacije otpada i reciklaže te informirati javnosti o problemima i aktualnom stanju gospodarenja otpadom (radionice, seminari)
- Uspostaviti prekogranična suradnja sa dionicima na području gospodarenja otpadom

Provedba navedenih aktivnosti omogućit će održivo gospodarenje otpadom, smanjiti količine otpada i time zaštititi okoliš od onečišćenja. Podići će se svijest građana o potrebi separacije otpada i reciklaže.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima smanjit će se količine otpada, sanirati službena i »divlja« odlagališta otpada, podignuti svijest građana o potrebi separacije otpada i reciklaži te uspostaviti regionalni sustav gospodarenja otpadom.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, komunalna poduzeća, Županije partneri u razvoju zajedničkog sustava gospodarenja otpadom

Korisnici mjere

Jedinice lokalne samouprave, ekološke udruge, obrazovne ustanove, gospodarski subjekti

Ciljne skupine mjere

Lokalno stanovništvo Varaždinske županije, ekološke udruge, gospodarski subjekti

Mehanizmi provedbe mjere

- Sufinanciranje edukacije
- Priprema i provedba projekata prekogranične suradnje u svrhu održivog gospodarenja otpadom
- Izrada i provedba studija, programa i stručnih podloga
- Financiranje nabave i postave posuda za sakupljanje otpada te separaciju otpada
- Provedba projekta uspostave regionalnog sustava gospodarenja otpadom

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 3.1.2. Održivo gospodarenje otpadom dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj novih studija, programa i stručnih podloga - Broj instaliranih posuda za sakupljanje otpada - Broj uređenih reciklažnih dvorišta i otoka - Broj saniranih odlagališta - Količina sakupljenog, obrađenog ili odloženog otpada - Broj korisnika sustava gospodarenja otpadom	- Varaždinska županija - Agencija za posebni otpad - Općine i gradovi

Tabela 62: Pokazatelji za mjeru 3.1.2. Održivo gospodarenje otpadom

7.7.3. Mjera 3.1.3. Održivo upravljanje vodama

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Mjera 3.1.3. Održivo upravljanje vodama usmjerena je na izgradnju sustava odvodnje i pročišćavanja komunalnih i industrijskih otpadnih voda te uspostavu monitoringa voda čime će se osigurati zaštita vodnih resursa. Time će se doprinijeti očuvanju okoliša što je Prioritet 3.1. Očuvanje okoliša te osigurati zaštita okoliša što je Strateški cilj 3: Zaštita okoliša i upravljanje energijom.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera je usklađena sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske, 2011.-2013. koja je usvojena od strane Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva i to s Prioritetom: Održivo gospodarenje okolišem i energijom. Unutar tog prioriteta definirana je mjera HR01-05-02 Gospodarenje vodama. Usklađena je i s prioritetom Razvoj komunalne i prometne infrastrukture unutar kojeg je definirana mjera HR01-04-04 Unapređenje sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Mjera 3.1.3. Održivo upravljanje vodama u skladu je s navedenom Strategijom jer se njome potiče unapređenje sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda te osigurava održivo upravljanje vodama.

Mjera je usklađena sa Strategijom upravljanja vodama koja je usvojena od strane Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva (izrađivač: Hrvatske vode). Usklađena je sa ciljevima definiranim u navedenoj Strategiji 1. Uređenje vodotoka i drugih voda i zaštita od štetnoga djelovanja voda, 2. Korištenje voda, 3. Zaštita voda, 4. Zaštićena područja - područja posebne zaštite voda, 5. Stručni i operativni okvir upravljanja vodama te mjerama kojima će se ti ciljevi ostvariti. Provođenjem mjere osigurat će se održivo upravljanje vodama te zaštita svih voda od onečišćenja što su i ciljevi navedene Strategije.

Mjera je usklađena i s Nacionalnom strategijom zaštite okoliša koju je donio Hrvatski sabor, 2002 i to s prioritetima:

- A. Striktna provedba propisa zaštite okoliša,
- B. Podizanje svijesti o potrebi zaštite okoliša, to jest, obrazovanje za okoliš,
- C. Integralni pristup u borbi protiv zagađivanja (osobito zraka, mora, voda i tla) i djelovanje usmjereno k prevenciji nastanka otpada (sustav gospodarenja otpadom),
- D. Održivo gospodarenje prirodnim baštinom i prirodnim resursima: tlom, vodama, morem, krajolikom te jadranskom obalom i otocima,
- E. Reduciranje potrošnje energije iz neobnovljivih izvora,
- F. Unapređenje kakvoće okoliša urbanih sredina,
- G. Unapređenje zdravlja i sigurnosti, osobito kroz upravljanje industrijskim hazardima.

Mjerom će se doprinijeti ostvarenju prioriteta definiranih u Strategiji te na taj način doprinijeti očuvanju, unapređenju i održivom korištenju vodnih resursa.

Mjera je usklađena i s Nacrtom Nacionalnog strateškog referentnog okvira 2012.-2013. i to s ciljem Promicanje održivog razvoja - Okolišno prihvatljiv rast unutar kojeg je Prioritet Zaštita okoliša i održivo korištenje energije.

Provođenjem mjere 3.1.3. Održivo upravljanje vodama i provedbom aktivnosti u sklopu te mjere zaštititi će se postojeće stanje prirode i okoliša, ulagati u odvodnju i pročišćenje otpadnih voda što je i prioritet Strategije. Provođenjem mjere - održivim gospodarenjem vodama, Varaždinska županija će doprinijeti promicanju održivog razvoja. Stoga je mjera 3.1.3. Održivo upravljanje vodama u potpunosti usklađena sa navedenim dokumentom.

Svrha i cilj mjere

Cilj mjere je očuvanje, unapređenje i održive korištenje vodnih resursa te postizanje gospodarski opravdanog stupnja zaštite stanovništva i materijalnih sredstava kroz dovršetak izgradnje sustava odvodnje i pročišćavanja komunalnih i industrijskih otpadnih voda.

Opis mjere

Varaždinska županija je bogata vodnim resursima. Kakvoća vode nije svugdje zadovoljavajuće kvalitete. Podzemne vode u nizinskom dijelu slabo su zaštićene od prodora onečišćenja s površine. Nerazvijen sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda uzrokuje onečišćenje voda. Dio sustava je izgrađen, međutim, potrebno je dovršiti izgradnju sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda kako bi se zaštitile vode od daljnjeg onečišćenja. Predviđena je koordinacija aktivnosti na razini Županije, nadziranje zaštite i gospodarenja vodama te u konačnici zaštita podzemnih voda i vodotoka od zagađenja otpadnim vodama. Stoga će se ovom mjerom:

- Unaprijediti sustav monitoringa voda
- Kontrolirati eksploatacija vodnih izvorišta
- Dovršiti izgradnja vodoopskrbne zone sukladno županijskom vodoopskrbnom planu
- Dovršiti izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja komunalnih i industrijskih otpadnih voda
- Educirati javnost i podići svijesti javnosti o važnosti i značaju očuvanja vodnih resursa
- Uspostaviti cjeloviti sustav za navodnjavanje
- Uspostaviti prekogranična suradnja s dionicima na području gospodarenja vodama i zaštite voda

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima unutar nje dovršit će se izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja komunalnih i industrijskih otpadnih voda, dovršiti izgradnja vodoopskrbne zone, izradit će se studije i programi o zaštiti voda, donijeti odluke o zaštiti vodnih izvorišta, podići svijest javnosti o važnosti i značaju očuvanja vodnih

resursa, izgraditi objekti koji služe obrani od poplave i unaprijediti sustav monitoringa voda. Time će se unaprijediti zaštita voda te osigurati održivo upravljanje vodama.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, komunalna poduzeća, Hrvatske vode, gospodarski subjekti, Služba za zaštitu i spašavanje

Korisnici mjere

Jedinice lokalne samouprave, ekološke udruge, obrazovne ustanove, gospodarski subjekti

Ciljne skupine mjere

Lokalno stanovništvo Varaždinske županije, ekološke udruge, jedinice lokalne samouprave

Mehanizmi provedbe mjere

- Priprema i provedba projekata prekogranične suradnje u svrhu zaštite voda održivog gospodarenja vodama
- Izrada i provedba studija i programa zaštite voda
- Provođenje odluka o zaštiti vodnih izvorišta
- Sufinanciranje programa edukacije
- Financiranje izgradnje sustava odvodnje i pročišćavanja komunalnih i industrijskih otpadnih voda
- Financiranje izgradnje objekata koji služe obrani od poplave

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 3.1.3. Održivo upravljanje vodama dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- % domaćinstava Županije spojenih na sustav odvodnje - Količina otpadnih voda dovedenih na pročistač otpadnih voda - Kategorija površinskih i podzemnih voda - % domaćinstava priključenih na sustave vodoopskrbe - Broj kilometara izvedenog i/ili rekonstruiranog sustava za obranu od poplave - Broj kilometara izvedenog i/ili sustava za navodnjavanje - Broj educiranih građana o održivom gospodarenju vodama	- Općine i gradovi - Varaždinska županija - Zavod za javno zdravstvo - Lokalni i regionalni pružatelji komunalnih usluga

Tabela 63: Pokazatelji za mjeru 3.1.3. Održivo upravljanje vodama

7.7.4. Mjera 3.1.4. Podizanje kvalitete tla i zraka

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Mjera 3.1.4. Podizanje kvalitete tla i zraka je usmjerena na očuvanje i povećanje kvalitete tla i zraka čime će se doprinijeti očuvanju okoliša što je Prioritet 3.1. Očuvanje okoliša te ostvarenju Strateškog cilja 3 Zaštita okoliša i upravljanje energijom.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera je usklađena s Nacionalnim strateškim referentnim okvirom 2012.-2013. i to s ciljem Promicanje održivog razvoja-Okolišno prihvatljiv rast unutar kojeg je Prioritet Zaštita okoliša i održivo korištenje energije.

Mjera je također usklađena s Nacionalnom strategijom zaštite okoliša koju je usvojio Hrvatski sabor, 2002. i to s Prioritetima:

- A. Striktna provedba propisa zaštite okoliša
- B. Podizanje svijesti o potrebi zaštite okoliša, odnosno, obrazovanje za okoliš,
- C. Integralni pristup u borbi protiv zagađivanja (osobito zraka, mora, voda i tla) i djelovanje usmjereno k prevenciji nastanka otpada (sustav gospodarenja otpadom)
- D. Održivo gospodarenje prirodnim baštinom i prirodnim resursima: tlom, vodama, morem, krajolikom te jadranskom obalom i otocima
- E. Reduciranje potrošnje energije iz neobnovljivih izvora
- F. Unapređenje kakvoće okoliša urbanih sredina
- G. Unapređenje zdravlja i sigurnosti, osobito kroz upravljanje industrijskim hazardima

Mjera je u skladu s navedenim dokumentom jer se njenom provedbom doprinosi ostvarenju navedenih prioriteta, odnosno, povećanju kvalitete tla i zraka, a time i očuvanju i zaštiti okoliša.

Mjera je usklađena sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske, 2011.-2013. koja je usvojena od strane Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva i to s Prioritetom Održivo gospodarstvo okolišem i energijom unutar kojeg je Mjera HR01-05-04 Održivo upravljanje prirodnim vrijednostima. Mjera 3.1.4. Podizanje kvalitete tla i zraka je u skladu s navedenom Strategijom jer se podizanjem kvalitete tla i zraka doprinosi održivom upravljanju prirodnim vrijednostima, a time i održivom gospodarenju okolišem.

Svrha i cilj mjere

Cilj mjere je kvalitetnije praćenje sastavnica okoliša (tla i zraka) te prostora u svrhu njegova očuvanja, unapređenja i održivog korištenja te sprječavanje štetnog ljudskog djelovanja na kvalitetu tla i zraka.

Opis mjere

Rezultati laboratorijskih analiza uzoraka tala pokazuju da je ono ugroženo intenzivnom i nestručnom gnojidbom i primjenom zaštitnih sredstava u poljoprivredi. Za područje Županije ne postoje podaci o količinama i načinu primjene mineralnih gnojiva i zaštitnih sredstava u poljoprivredi. Zbog toga je potrebno provesti sustavno ispitivanje svojstava tla i osigurati adekvatnu zaštitu. Prema dosadašnjim rezultatima mjerenja emisija, kakvoća zraka u Varaždinskoj županiji je zadovoljavajuća i nema većih onečišćenja. Najveće onečišćenje prisutno je u gradu Varaždinu, dok ruralna područja imaju dobru, ili pak zadovoljavajuću, kakvoću zraka. Ne postoji kontinuirani monitoring kakvoće zraka, stoga je potrebno provesti aktivnosti kojima će se povećati kvaliteta zraka. Ovom mjerom će se:

- Definirati oblici zaštite tla i zraka
- Poboljšati sustav praćenja tokova otpada u svrhu zaštite tla i zraka
- Uspostaviti monitoring kakvoće tla i zraka
- Poticati uvođenje standarda zaštite okoliša pri proizvodnji u velikim tvrtkama
- Uspostaviti županijski informacijski sustav o okolišu (izrada baze podataka svih negativnih opterećenja okoliša)
- Osigurati održivo gospodarenje mineralnim resursima u svrhu smanjenja negativnog utjecaja na okoliš (tlo i zrak)
- Educirati stanovništvo o važnosti i značaju očuvanja kvalitete tla i zraka za podizanje kvalitete života i zdravlje ljudi
- Uspostaviti prekogranična suradnja s dionicima na području zaštite tla i zraka

Provedbom navedenih aktivnosti povećat će se kvaliteta tla i zraka i unaprijediti zaštita tla i zraka. Time će se doprinijeti očuvanju okoliša.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima unutar nje poboljšat će se kakvoća tla, smanjiti zagađenost zraka, uspostaviti sustav kontinuiranog praćenja kakvoće zraka, uspostaviti monitoring kakvoće tla, uspostaviti transparentni monitoring zraka, izraditi baza podataka svih negativnih opterećenja okoliša, educirati stanovništvo i podići svijest o važnosti i značaju očuvanja kvalitete tla i zraka, prikupiti podaci o plasmanu mineralnih gnojiva i zaštitnih sredstava u poljoprivredi te izraditi programi zaštite tla i zraka.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, Županijski zavod za javno zdravstvo

Korisnici mjere

Gospodarski subjekti, jedinice lokalne samouprave, ekološke udruge, obrazovne ustanove

Ciljne skupine mjere

Lokalno stanovništvo Varaždinske županije, ekološke udruge, jedinice lokalne samouprave

Mehanizmi provedbe mjere

- Sufinanciranje programa edukacije
- Priprema i provedba projekata prekogranične suradnje u svrhu zaštite tla i zraka
- Izrada i provedba studija i programa zaštite tla i zraka
- Sufinanciranje uvođenja standarda zaštite okoliša pri proizvodnji u velikim tvrtkama

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 3.1.4. Podizanje kvalitete tla i zraka dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Povećanje kakvoće zraka i tla - Količina utrošenih hranjiva i sredstava za zaštitu bilja - Količina emisije stakleničkih plinova - Količina onečišćujućih tvari iz baze podataka negativnih opterećenja okoliša - Broj ljudi osviješten o važnosti i značaju očuvanja kvalitete tla i zraka	- Varaždinska županija - Zavod za javno zdravstvo - Ekološke udruge

Tabela 64: Pokazatelji za mjeru 3.1.4. Podizanje kvalitete tla i zraka

7.7.5. Mjera 3.1.5. Održivo prostorno planiranje**Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom**

Mjera 3.1.5. Održivo prostorno planiranje usmjerena je na postizanje uravnoteženog regionalnog razvoja i održivog razvoja Varaždinske županije. Dobrim prostornim planiranjem osigurava se održivi razvoj čime se doprinosi očuvanju svih sastavnica okoliša što je Prioritet 3.1. Očuvanje okoliša, te osigurava zaštita okoliša što je Strateški cilj 3: Zaštita okoliša i upravljanje energijom.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera je usklađena s Nacionalnim strateškim referentnim okvirom 2012.-2013. koji je usvojila Vlada Republike Hrvatske, 2010. godine i to s ciljem Promicanje održivog razvoja. Pristup održivom razvoju obuhvaća dva ključna aspekta razvoja - okolišno prihvatljiv rast te konkurentnost i ujednačen rast. Mjera je u skladu s navedenim dokumentom jer održivim prostornim planiranjem doprinosi okolišno prihvatljivom rastu kroz zaštitu okoliša, ujednačenom rastu gospodarstva, a time i promicanju održivog razvoja, što je cilj definiran u navedenom dokumentu.

Mjera je usklađena s Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske koji je usvojen od strane Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja i to s ciljevima:

1. Osnažiti prostorno razvojnu strukturu Države

Mjerom 3.1.5. Održivo prostorno planiranje uspostaviti će se realan policentričan model prostornog razvitka sa snažnijom afirmacijom srednjih i malih gradova, te poticati razvoj središnjih naselja s funkcijama prema stupnju centraliteta. Provođenje će se aktivnosti za usporavanje rasta velikih gradova uz osnaživanje mreže srednjih i manjih gradova kao i lokalnih središta radi stvaranja uvjeta za kvalitetan razvoj na svim područjima čime se doprinosi održivom razvoju, što je cilj navedenog dokumenta. Time je mjera 3.1.5. Održivo prostorno planiranje u potpunosti usklađena s navedenim dokumentom.

2. Povećati vrijednost i kvalitetu prostora i okoliša, a razvojne ciljeve prilagoditi značajkama prostora, uz isključenje negativnih utjecaja na prostor i okoliš.

Mjerom će se provoditi razvojni programi i poticati korištenje tehnologije koje će očuvati kvalitetu prostora i okoliša, a razvoj planirati u granicama prihvatljivog opterećenja prostora, neprihvatanjem zastarjelih i štetnih tehnologija te dosljednim provođenjem načela održivog razvitka, što je i cilj definiran u navedenom dokumentu.

3. Osigurati učinkovitost sustava prostornog uređenja.

Provođenjem aktivnosti u sklopu mjere osigurati će se učinkovitost sustava prostornog uređenja, što je i cilj definiran u navedenom dokumentu.

Time je mjera 3.1.5. Održivo prostorno planiranje u potpunosti usklađena s navedenim dokumentom.

Svrha i cilj mjere

Cilj mjere je postizanje uravnoteženog regionalnog razvoja i održivog razvoja Varaždinske županije kroz održivo prostorno planiranje. Poticanje održivog razvoja doprinijeti će očuvanju i zaštiti okoliša.

Opis mjere

Većina središnjih naselja u općinama nema snagu nositelja razvoja svojeg područja. Grad Varaždin (sjedište Županije) je nositelj koncentracije stanovništva i gospodarsko-razvojne infrastrukture. Stoga je potrebno uspostaviti policentričan model prostornog razvitka sa snažnijom afirmacijom srednjih i malih gradova te poticati razvoj središnjih naselja s funkcijama prema stupnju centraliteta. Prisutna su onečišćenja voda, zraka i tla što ukazuje na potrebu provođenja aktivnosti kojima će se očuvati i poboljšati kvaliteta prostora i okoliša i time doprinijeti održivom razvoju.

Potrebno je pripremiti integralne programe revitalizacije urbanih i ruralnih naselja i integralne programe održivog razvoja te predlagati provedbene instrumente. Potrebno je osigurati informacijsku potporu aktivnosti prostornog planiranja i uređenja prostora. Stoga će se ovom mjerom:

- Prilagoditi prostorni plan Varaždinske županije sukladno potrebama postupka usklađenja s propisima i normama EZ-a
- Donijeti i provoditi novi prostorni planovi
- Ažurirati kartografske podloge
- Provoditi sustavna kontrola gradnje izvan građevinskog područja
- Provesti sređivanje imovinskog stanja nekretnina
- Provesti sređivanje katastarskih i vlasničkih odnosa
- Provoditi plansko uređivanje naselja
- Poticati stvaranje policentrične mreže gradova i sustava naselja
- Poticati revitalizacija urbanih i ruralnih sredina

Kvalitetan prostorni plan daje potporu održivom razvoju, čime se doprinosi kvaliteti života, zaštiti prirodnih i kulturnih dobara te gospodarskoj konkurentnosti.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima unutar nje osigurat će se održivi razvoj Varaždinske županije, uspostaviti konkurentna policentrična mreža gradova i sustava naselja, izraditi novi prostorni planovi i programi, srediti katastarski i vlasnički odnosi te planski urediti naselja.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, Zavod za prostorno uređenje, javne ustanove, komunalna poduzeća

Korisnici mjere

Gospodarski subjekti, jedinice lokalne samouprave, ekološke udruge

Ciljne skupine mjere

Lokalno stanovništvo Varaždinske županije, ekološke udruge, jedinice lokalne samouprave

Mehanizmi provedbe mjere

- Donošenje izmjena i dopuna Prostornog plana Varaždinske županije
- Donošenje i provedba novih prostornih planova
- Provođenje projekata planskog uređivanja naselja, stvaranja policentrične mreže gradova i sustava naselja

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 3.1.5. Održivo prostorno planiranje dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj donesenih i provedenih programa revitalizacije gradova i naselja - Broj novih prostornih planova - Broj ažuriranih kartografskih podloga - Broj sređenih katastarskih i vlasničkih odnosa	- Varaždinska županija - Zavod za prostorno uređenje - Jedinice lokalne samouprave

Tabela 65: Pokazatelji za mjeru 3.1.5. Održivo prostorno planiranje**7.8. PRIORITET 3.2. UČINKOVITO UPRAVLJANJE ENERGIJOM**

Učinkovita energetska opskrba je, zbog vrlo velikog utjecaja na zaštitu okoliša i gospodarski razvoj, vrlo važna za područje Varaždinske županije. Pokazatelji o učinkovitoj potrošnji energije ukazuju na to da u Varaždinskoj županiji još uvijek ne postoji obrazac učinkovitog korištenja energije. Iako su trendovi u korištenju energije i diversifikacija energije prisutni, tek je posljednjih godina njihov rast značajniji. No to je još uvijek ispod razine energetske učinkovitosti razvijenijih zemalja.

No, trend promjene strukture potrošnje energije je prisutan te ga treba uzeti u obzir kod planiranja novih proizvodnih kapaciteta i razvoja distribucijske mreže, ekonomske učinkovitosti i usklađenosti objekata sa smjernicama zaštite okoliša.

Energetska infrastruktura na pojedinim područjima unutar Varaždinske županije bitno se razlikuje u pogledu zastarjelosti, učinkovitosti, energetskih izvora i energetske učinkovitosti. Također, Varaždinska županija još uvijek nije iskoristila svoje energetske potencijale, bilo da se oni odnose na učinkovito korištenje energije (za grijanje, hlađenje, u transportu, proizvodnji i slično) ili na korištenje obnovljivih izvora energije, poput biomase, geotermalne energije, solarne energije i slično.

Isto tako, svugdje u svijetu prisutan je trend rasta cijena konvencionalnih izvora energije uz uključivanje sve većeg broja obnovljivih izvora energije u sustav vodoopskrbe. Zato je važno da se i unutar Varaždinske županije razvije visok stupanj energetske učinkovite potrošnje energije u svim aspektima ljudskog djelovanja.

Zbog toga će se u sklopu prioriteta 3.2. Učinkovito upravljanje energijom poticati i učinkovito korištenje postojećih izvora energije, kao i korištenje obnovljivih, ekološki prihvatljivijih oblika energije.

Utjecaj prioriteta 3.2. Učinkovito upravljanje energijom pratit će se preko sljedećih pokazatelja:

Pokazatelji	Cilj 2013.
Potrošnja energije	Smanjenje za 5% u odnosu na stanje u lipnju 2010.
Korištenje obnovljivih izvora energije	Povećanje za 10% u odnosu na stanje u lipnju 2010.

Tabela 66: Pokazatelji za prioritet 3.2. Učinkovito upravljanje energijom**7.8.1. Mjera 3.2.1. Poticanje i promoviranje energetske učinkovitosti te racionalno korištenje energetskih resursa****Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom**

Mjera 3.2.1. Poticanje i promoviranje energetske učinkovitosti te racionalno korištenje energetskih resursa usmjerena je na smanjenje potrošnje energije čime će se smanjiti emisija stakleničkih plinova. Time će se doprinijeti energetske učinkovitosti što je Prioritet 3.2. Učinkovito upravljanje energijom i poboljšati kvaliteta zraka te očuvati okoliš što je Strateški cilj 3. Zaštita okoliša i upravljanje energijom.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Mjera je usklađena s Nacionalnim strateškim referentnim okvirom 2012.-2013. koji je usvojila Vlada Republike Hrvatske, 2010. godine i to s ciljem Promicanje održivog razvoja - Okolišno prihvatljiv rast unutar kojeg je Prioritet zaštita okoliša i održivo korištenje energije. Hrvatska, pa tako i Varaždinska županija je suočena s trendom povećanog uvoza energije pri relativno niskoj razini energetske učinkovitosti. Provedbom aktivnosti u sklopu mjere 3.2.1. Poticanje i promoviranje energetske učinkovitosti te racionalno korištenje energetskih resursa preokrenut će se trend povećanja uvoza energije i to provedbom programa energetske učinkovitosti i poticanjem domaće proizvodnje zasnovane na obnovljivim izvorima energije. Varaždinska županija ima dobre preduvjete za povećanu proizvodnju na osnovi obnovljivih izvora zbog visoke dostupnosti voda, vjetra i sunca. Dugoročna promjena kretanja u uvozu energije trebala bi biti popraćena daljnjom diversifikacijom izvora energije radi povećanja energetske sigurnosti. Aktivnosti u sklopu mjere doprinose zaštiti okoliša i održivom korištenju energije što je i prioritet definiran u navedenom dokumentu te promicanju održivog razvoja. Time je mjera 3.2.1. Poticanje

i promoviranje energetske učinkovitosti te racionalno korištenje energetskih resursa u potpunosti usklađena s navedenim dokumentom.

Mjera je usklađena s Nacionalnom strategijom zaštite okoliša koju je usvojio Hrvatski sabor, 2002. godine i to s Prioritetima B Podizanje svijesti o potrebi zaštite okoliša, to jest, obrazovanje za okoliš, E Reduciranje potrošnje energije iz neobnovljivih izvora te G Unapređenje zdravlja i sigurnosti, osobito kroz upravljanje industrijskim hazardima.

Provedbom aktivnosti u sklopu mjere 3.2.1. Poticanje i promoviranje energetske učinkovitosti te racionalno korištenje energetskih resursa provest će se aktivnosti definirane prioritetom u navedenom dokumentu pa je time mjera u potpunosti u skladu s navedenim dokumentom.

Mjera je usklađena sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske, 2011.-2013. i to s Prioritetom: Održivo gospodarenje okolišem i energijom unutar kojeg je definirana Mjera HR01-05-03 Učinkovitije korištenje energije i korištenje obnovljivih izvora energije. Provođenjem mjere 3.2.1. Poticanje i promoviranje energetske učinkovitosti te racionalno korištenje energetskih resursa doprinijet će se učinkovitom korištenju energije i održivom gospodarenju okolišem, što je prioritet navedenog dokumenta pa je time ova mjera u potpunosti usklađena s navedenim dokumentom.

Mjera je usklađena sa Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske i to s ciljem povećanje energetske učinkovitosti u svim dijelovima energetskog sustava. Unutar cilja je Mjera povećanje energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije u kojoj se definira stvaranje pretpostavki da se u razdoblju nakon 2016. godine uspostavi potpuno funkcionalno tržište energetske učinkovitosti koje će omogućiti nastavak trenda povećanja učinkovitosti potrošnje energije zbog razvijene svijesti građana i sve učinkovitijih tehnologija iskorištavanja energije. Mjerom 3.2.1. Poticanje i promoviranje energetske učinkovitosti te racionalno korištenje energetskih resursa doprinijet će se provedbi mjere u navedenom dokumentu i povećati energetska učinkovitost, pa je stoga ova mjera u potpunosti usklađena s navedenim dokumentom.

Svrha i cilj mjere

Cilj mjere je smanjenje potrošnje energije čime se smanjuje emisija stakleničkih plinova, naročito CO₂. Time će se povećati kvaliteta zraka i doprinijeti očuvanju okoliša.

Opis mjere

Prilikom korištenja energije te otpadom u kući koji završava u tlu ili na tlu stvaraju se staklenički plinovi (ugljičkov dioksid, metan, dušikovi oksidi, sintetički staklenički plinovi, fluorirani ugljici i ugljikovodici te sumporov heksafluorid) koji onečišćuju zrak i imaju najznačajniji utjecaj na klimatske promjene. Učinkovitim upotrebom energije i mudrim potrošačkim izborom može se smanjiti emisija stakleničkih plinova za oko 20% ili za jednu tonu godišnje. Obzirom da je prisutna nedovoljno razvijena svijest o potrebi racionalnog korištenja energetskih resursa i da se nedovoljno koriste obnovljivi izvori energije potrebno je provesti aktivnosti kojima će se potaknuti energetska učinkovitost. Stoga će se ovom mjerom:

- Educirati stanovništvo o energetskoj učinkovitosti i podići svijest građana o štetnosti stakleničkih plinova i potrebi racionalnog korištenja energetskih resursa
- Poticati korištenje energetski učinkovitih oblika prijevoza i veće korištenje javnog prijevoza
- Poticati energetski učinkovitu gradnju (izolacija zidova, podruma i potkrovlja, ugradnja niskoenergetskih prozora)
- Poticati uporaba energetski učinkovitih kotlova i kućanskih aparata,
- Poticati recikliranje i kompostiranje otpada
- Uspostaviti prekograničnu suradnju s dionicima na području energetike
- Uspostaviti monitoring korištenja energije

Provedbom aktivnosti u sklopu ove mjere povećat će se kvaliteta zraka i time doprinijeti zaštiti okoliša.

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima unutar nje smanjit će se potrošnja energije po stanovniku, smanjit će se emisija CO₂ te povećati svijest građana o potrebi racionalnog korištenja energetskih resursa. Time će se povećati kvaliteta zraka i pridonijeti očuvanju okoliša.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, komunalna poduzeća

Korisnici mjere

Gospodarski subjekti, jedinice lokalne samouprave, ekološke udruge, AZRA

Ciljne skupine mjere

Lokalno stanovništvo Varaždinske županije, ekološke udruge

Mehanizmi provedbe mjere

- Sufinanciranje edukacije
- Donošenje i provedba programa energetske učinkovitosti
- Priprema i provedba međunarodnih projekata
- Subvencioniranje javnog prijevoza

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 3.2.1. Poticanje i promoviranje energetske učinkovitosti te racionalno korištenje energetske resursa dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Udio električne energije iz obnovljivih izvora u strukturi potrošene energije - Potrošnja energije po stanovniku, količina (emisija) CO₂ i drugih stakleničkih plinova - Broj educiranih građana - Broj programa energetske učinkovitosti	- Općine i gradovi - Varaždinska županija - Državni zavod za statistiku - Hrvatska elektroprivreda

Tabela 67: Pokazatelji za mjeru 3.2.1. Poticanje i promoviranje energetske učinkovitosti te racionalno korištenje energetske resursa

7.8.2. Mjera 3.2.2. Promoviranje i poticanje korištenja novih i obnovljivih izvora energije**Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom**

Mjera 3.2.2. Promoviranje i poticanje korištenja novih i obnovljivih izvora energije usmjerena je na korištenje novih i obnovljivih izvora energije čime se potiče energetska učinkovitost što je i Prioritet 3.2. Učinkovito upravljanje energijom. Time će se smanjiti emisija stakleničkih plinova u atmosferu čime se doprinosi zaštiti okoliša što je Strateški cilj 3. Zaštita okoliša i upravljanje energijom.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Mjera je usklađena s Nacionalnim strateškim referentni okvirom 2012.-2013. i to s ciljem Promicanje održivog razvoja - Okolišno prihvatljiv rast unutar kojeg je Prioritet: Zaštita okoliša i održivo korištenje energije. Provedbom mjere će se trend povećanja uvoza energije pri relativno niskoj razini energetske učinkovitosti preokrenuti i to provedbom programa energetske učinkovitosti i poticanjem domaće proizvodnje zasnovane na obnovljivim izvorima energije, što je i prioritet definiran u navedenom dokumentu. Kako Varaždinska županija ima dobre preduvjete za povećanu proizvodnju na osnovi obnovljivih izvora zbog visoke dostupnosti voda, vjetra i sunca, dugoročna promjena kretanja u uvozu energije trebala bi biti popraćena daljnjom diversifikacijom izvora energije radi povećanja energetske sigurnosti. Aktivnosti u sklopu mjere doprinose zaštiti okoliša i održivom korištenju energije što je i prioritet definiran u navedenom dokumentu te promicanju održivog razvoja. Time je mjera 3.2.2. Promoviranje i poticanje korištenja novih i obnovljivih izvora energije usklađena s navedenim dokumentom.

Mjera je usklađena s Nacionalnom strategijom zaštite okoliša i to s Prioritetom B Podizanje svijesti o potrebi zaštite okoliša, to jest, obrazovanje za okoliš, Prioritetom E Reduciranje potrošnje energije iz neobnovljivih izvora i Prioritetom G Unaprjeđenje zdravlja i sigurnosti, osobito kroz upravljanje industrijskim hazardima. Provedbom aktivnosti u sklopu mjere 3.2.2. Promoviranje i poticanje korištenja novih i obnovljivih izvora energije provest će se aktivnosti definirane prioritetom u navedenom dokumentu pa je time mjera u skladu s navedenim dokumentom.

Mjera je usklađena sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske, 2011.-2013. i to s prioritetom Održivo gospodarenje okolišem i energijom unutar kojeg je Mjera HR01-05-03 Učinkovitije korištenje energije i korištenje obnovljivih izvora energije. Provođenjem mjere 3.2.2. Promoviranje i poticanje korištenja novih i obnovljivih izvora energije doprinijet će se većem korištenju obnovljivih izvora energije i održivom gospodarenju okolišem i energijom, što je prioritet navedenog dokumenta pa je time ova mjera u potpunosti usklađena s navedenim dokumentom.

Mjera je usklađena sa Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske i to s ciljem Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije. Provedba mjere doprinijet će većoj uporabi obnovljivih izvora energije. Mjerom će se

poticati razvoj tehnologija za uporabu biomase i uporabu energije vjetra u vjetroelektranama, uporaba sustava distribuirane proizvodnje energije, način predviđanja proizvodnje iz obnovljivih izvora energije te upravljanja elektroenergetskim sustavima s velikim udjelom obnovljivih izvora energije, što je i cilj navedenog dokumenta. Provedbom aktivnosti ove mjere doprinosi se ostvarenju cilja koji je usmjeren na povećanje udjela obnovljivih izvora energije u bruto neposrednoj potrošnji energije 20%. Time je mjera 3.2.2. Promoviranje i poticanje korištenja novih i obnovljivih izvora energije u skladu s navedenom Strategijom.

Svrha i cilj mjere

Cilj mjere je korištenje novih i obnovljivih izvora energije (biogorivo, drveni otpad i ostaci u ratarskoj proizvodnji, geotermalni izvori, solarna energija i dr.) u gospodarstvu i kućanstvu čime će se povećati i kvaliteta zraka. Time će se doprinijeti očuvanju okoliša na području Varaždinske županije.

Opis mjere

Varaždinska županija ima dobre preduvjete za povećanu proizvodnju na osnovi obnovljivih izvora zbog visoke dostupnosti voda, vjetra i sunca. Korištenjem obnovljivih izvora energije zaštititi će se priroda i okoliš od negativnih utjecaja (smanjit će se emisija stakleničkih plinova), pozitivno utjecati na održivi razvoj turizma i gospodarstva te podići kvaliteta života u lokalnim zajednicama, naročito u ruralnim područjima. Zbog socijalnih prepreka (pomanjkanje znanja i informacija) te mijenjanja stavova i navika, potrebno je znanju i edukaciji posvetiti veću pozornost. Stoga će se ovom mjerom:

- Provesti inventarizacija potencijalnih obnovljivih izvora energije na regionalnom i lokalnom području
- Uspostaviti institucija za provedbu aktivnosti oko korištenja obnovljivih izvora energije
- Educirati lokalno stanovništvo i poduzetnici o prednostima korištenja novih i obnovljivih izvora energija,
- Promovirati korištenje novih i obnovljivih izvora energije te jačanje prepoznatljivosti varaždinske regije kao centra izvrsnosti iz obnovljivih izvora energije
- Izgraditi i razviti sustav za proizvodnju i distribuciju energije iz obnovljivih izvora (npr. Korištenje geotermalne vode u proizvodnji električne energije, uporaba solarnih kolektora za grijanje, korištenje biomase i bioplina),
- Izraditi i provesti programi korištenja obnovljivih izvora energije
- Uspostaviti prekogranična suradnja s dionicima na području energetike

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom i predviđenim aktivnostima će se smanjiti emisija štetnih produkata, naročito CO₂ i reducirati potrošnja energije iz neobnovljivih izvora energije. Time će se povećati kvaliteta zraka i doprinijeti očuvanju okoliša. Podići će se svijest građana o potrebi i prednostima korištenja obnovljivih izvora energije.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, jedinice lokalne samouprave

Korisnici mjere

Gospodarski subjekti, jedinice lokalne samouprave, ekološke udruge, AZRA

Ciljne skupine mjere

Lokalno stanovništvo Varaždinske županije, ekološke udruge,

Mehanizmi provedbe mjere

- Izrada i provedba programa korištenja obnovljivih izvora energije
- Financiranje izgradnje i razvoja sustava za proizvodnju i distribuciju energije iz obnovljivih izvora
- Provođenje edukacije i informiranje javnosti o korištenju obnovljivih izvora energije

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 3.2.2. Promoviranje i poticanje korištenja novih i obnovljivih izvora energije dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- % smanjenja emisije štetnih produkata koji nastaju prilikom proizvodnje i korištenja klasičnih izvora energije - % smanjenja troškova korisnika prilikom korištenja te vrste energije (troškovi transporta energenata, distribucijske mreže) - Udio električne energije iz obnovljivih izvora u strukturi potrošene energije - Broj educiranih građana	- Općine i gradovi - Varaždinska županija - Hrvatska elektroprivreda - Privatni sektor - Državni zavod za statistiku

Tabela 68: Pokazatelji za mjeru 3.2.2. Promoviranje i poticanje korištenja novih i obnovljivih izvora energije

7.9. PRIORITET 4.1. RURALNI RAZVOJ NA TEMELJU ODRŽIVIH OBLIKA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RURALNOG TURIZMA

Analize razvoja jasno pokazuju da su ruralna područja u Varaždinskoj županiji slabije razvijena od urbanih. Isto tako, stupanj razvoja pojedinih ruralnih prostora je također različit.

Iako je veliki dio ruralnih područja prekriven šumama i poljoprivrednim područjima, isplativost poljoprivredne i šumarske proizvodnje je relativno niska. Razlog tome su rascjepkane i male poljoprivredne i šumarske površine koje ne mogu osigurati učinkovitost i isplativost proizvodnje. Prioritet 4.1. potiče okrupnjavanje tog zemljišta kako bi se osigurala ekonomska učinkovitost i održivost proizvodnje, a posredno i razvoj ruralnih područja Varaždinske županije.

Nadalje, prisutan je trend odljeva stanovnika iz ruralnih područja te zapuštanje poljoprivrednih i šumarskih površina. Koncentracija stanovnika i javnih usluga u ruralnim područjima utječe i na smanjenje ekonomskih izvora za razvoj ruralnih područja. Posljedica toga jest slabiji razvoj ruralnih područja.

Iz svega navedenog, vidljivo je da će ruralna područja Varaždinske županije moći opstati i razvijati se samo uz uvjet da osiguraju međusobno povezanost turističke ponude, ekološke proizvodnje poljoprivrednih i šumarskih proizvoda kao i razvoj alternativnih usluga (npr. obnovljivih izvora energije).

Ponuda proizvoda ruralnog područja morati će se prilagoditi potrebama modernog tržišta. Sama proizvodnja će morati postati fleksibilnija. Isto tako, ruralna područja, koja svoj razvoj još uvijek temelje većinom na tradicionalnim oblicima poljoprivredne i šumarske proizvodnje, kako bi se nastavila razvijati, morati će izvršiti diversifikaciju svojih gospodarskih aktivnosti. Prioritet 4.1. Ruralni razvoj na temelju održivih oblika poljoprivrede, šumarstva i ruralnog turizma stavlja velik naglasak baš na tu diversifikaciju, čime će se unaprijediti gospodarski i turistički razvoj ruralnog područja, stvoriti će se nove mogućnosti za zapošljavanje, očuvati će se radna mjesta te će se poboljšati socijalna struktura ruralnog područja.

Ekološka poljoprivredna i šumarska proizvodnja temelj su održivog razvoja ruralnih područja. No postotak ekološke poljoprivrede na području Varaždinske županije još je uvijek vrlo nizak u odnosu na tradicionalan način poljoprivredne proizvodnje. Zbog toga će se u sklopu ovog prioriteta provoditi projekti i aktivnosti koje će imati za cilj povećanje postotka ekološke poljoprivredne proizvodnje.

Pokazatelji na razini prioriteta 4.1. Ruralni razvoj na temelju održivih oblika poljoprivrede, šumarstva i ruralnog turizma uključuju:

Pokazatelji	Cilj 2013.
Broj ostvarenih turističkih noćenja	Povećanje za 10% u odnosu na lipanj 2010.
Broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u sustavu PDV-a	Povećanje za 10% u odnosu na lipanj 2010.

Tabela 69: Pokazatelji za prioritet 4.1. Ruralni razvoj na temelju održivih oblika poljoprivrede, šumarstva i ruralnog turizma

7.9.1. Mjera 4.1.1. Usklađivanje proizvoda i usluga s potrebama tržišta

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Mjera 4.1.1. Usklađivanje proizvoda i usluga s potrebama tržišta usmjerena je povećanju konkurentnosti gospodarskih aktivnosti u ruralnim sredinama. Mjerom se postiže bolji plasman poljoprivrednih i šumarskih proizvoda

na tržištu te se potiče razvoj proizvoda i usluga namijenjenih turistima što dugoročno dovodi do razvoja održivih oblika poljoprivrede, šumarstva i ruralnog turizma na području Varaždinske županije (prioritet 4.1). Poticanjem razvoja poljoprivrede, šumarstva i ruralnog turizma temeljenih na ključnim i izdašnim prirodnim resursima omogućava se podizanje kvalitete života u ruralnim sredinama što je glavna odrednica ruralnog razvoja, odnosno strateškog cilja 4. Ruralni razvoj

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera usklađena je sa Strategijom ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2008-2013. i to sa ciljem 8.1. Poboljšanje konkurentnosti poljoprivrednog i šumarskog sektora. Unutar navedenog cilja definirani su prioritet 8.1.1. te mjera Restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava koja govori o prilagođavanju proizvođača tržišnoj situaciji i redovno praćenje razvoja tehnologije i s kojom je mjera 4.1.1. Usklađivanje proizvoda i usluga s potrebama tržišta sa svojim aktivnostima u potpunosti usklađena. Prioritet 8.1.2. Poboljšanje kvalitete poljoprivredne proizvodnje i trženja poljoprivrednih proizvoda obuhvaća mjeru Potpora uspostavi, funkcioniranju i umrežavanju proizvođačkih organizacija (zadruga, specijalizirane udruge poljoprivrednih proizvođača, savezi, organizacije proizvođača kao dio tržišnog reda) s kojom je ova mjera usklađena u smislu udruživanja u različite oblike organizacije. Prioritet 8.1.3. Olakšanje pristupa istraživanjima, korištenje inovacija i informacijsko komunikacijskih tehnologija sadrži mjeru Poticanje korištenja inovativnih rješenja i unaprjeđenje pristupa istraživanju i razvitku koji govori o poticanju uvođenja inovativnih rješenja i novih metoda istraživanja koji se mogu primijeniti na tržišnim segmentima, pa se tako u jednom segmentom preklapa sa mjerom usklađivanja ponude s potrebama tržišta.

Isto tako mjera 4.1.1. Usklađivanje proizvoda i usluga s potrebama tržišta usklađena je sa Strategijom poljoprivrede, šumarstva i ribarstva Republike Hrvatske 2002. i to s Prioritetom 2.3. Organizacija tržišta koji se odnose na propisivanje načina na koji je organizirano tržište poljoprivrednih, šumarskih i ribarskih proizvoda te kao jednu od mjera navode praćenje ponude i potražnje te njihovo usklađivanje i s prioritetom 2.5. Poslovno povezivanje u poljoprivredi i tržišna infrastruktura koji kao mjeru navodi udruživanje proizvođača u neke organizacijske oblike kako bi lakše pratili promjene na tržištu.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere je tržišno opredijeliti gospodarstvo ruralnih sredina, te stvoriti sve uvjete da bi gospodarske aktivnosti u ruralnim sredinama opstale na zahtjevnom europskom tržištu. Poticanje razvoja poljoprivredne proizvodnje, šumarstva i ruralnog turizma doprinosi podizanju razine životnog standarda poljoprivrednog stanovništva te jačanjem njihovih potencijala poboljšava fleksibilnost gospodarskog sektora ruralnih sredina u odnosu na promjene na tržištu.

Opis mjere

Poljoprivredni proizvođači i ponuditelji usluga u ruralnim sredinama, sve se teže prilagođavaju promjenama na tržištu, kako na tržištu roba, tržištu usluga, tržištu tehnologija, tržištu konzultantskih i ostalih usluga. Pojedinačni manji gospodarski subjekti nemaju kapacitete za praćenje posebice kretanja na EU tržištu te često svojom proizvodnjom zaostaju što se odražava na njihov financijski rezultat, a nerijetko dolazi i prestanka bavljenja djelatnošću radi nemogućnosti konkuriranja na tržištu. Stoga će se ovom mjerom:

- Poticati razvoj stočarstva, govedarstva, vinogradarstva, pčelarstva, cvjećarstva i proizvodnje ljekovitog bilja
- Poticati razvoj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava
- Poticati korištenje poljoprivrednih resursa za razvoj turističkih proizvoda
- Poticati udruživanje pojedinaca i manjih gospodarskih subjekata
- Provoditi edukacija i razmjena znanja i iskustava susjednih regija

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom se osigurava efikasno praćenje stanja na tržištu udruživanjem proizvođača te poticanje proizvodnje u skladu s potrebama na tržištu kako bi se omogućilo povećanje konkurentnosti poljoprivredne i šumarske proizvodnje te ruralnog turizma. Nove mogućnosti proizvodnje i dodana vrijednost proizvoda u poljoprivredi šumarstvu i turizmu dovode do povećanja dohotka lokalnog stanovništva, pružaju veći standard života te pridonose zadržavanju stanovništva u ruralnim sredinama.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, gospodarska i obrtnička komora, jedinice lokalne samouprave, turističke zajednice

Korisnici mjere

Udruge i zadruga, klasteri i drugi organizacijski oblici, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrtnici

Ciljne skupine mjere

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrtnici, mala i srednja poduzeća, lokalno stanovništvo

Mehanizmi provedbe mjere

- Subvencioniranje udruživanja pojedinaca i manjih gospodarskih subjekata
- Priprema i provedba projekata prekogranične suradnje u svrhu stvaranja preduvjeta za razvoj održivih oblika u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnom turizmu
- Provođenje sustavne edukacije o oblicima udruživanja i praćenja tržišta te provedba projekata razmjene iskustva i znanja u primjeni inovativnih rješenja u sektoru poljoprivrede i šumarstva te razvoja ruralnog turizma

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 4.1.1. Usklađivanje proizvoda i usluga s potrebama tržišta dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Poticaji za udruživanja pojedinaca i manjih gospodarskih subjekata - Broj novih turističkih proizvoda temeljenih na poljoprivrednim proizvodima - Broj novih OPG-a koji pružaju turističke usluge - Broj novih udruga, zadruga - Broj seminara, predavanja ili radionica te broj sudionika - Broj studijskih putovanja	- Podaci Državne uprave - Državni zavod za statistiku - Podaci turističkih zajednica - Hrvatska obrtnička komora - Jedinice lokalne samouprave

Tabela 70: Pokazatelji za mjeru 4.1.1. Usklađivanje proizvoda i usluga s potrebama tržišta

7.9.2. Mjera 4.1.2. Poticanje ekološke poljoprivrede i regije bez genetski modificirane proizvodnje**Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom**

Mjera 4.1.2. Poticanje ekološke poljoprivrede i regije bez genetski modificirane proizvodnje doprinosi održivom razvoju poljoprivrede i šumarstva koji definiran prioritetom 4.1. Ruralni razvoj na temelju održivih oblika poljoprivrede, šumarstva i ruralnog turizma. Povećanjem broja poljoprivrednih proizvođača koji se bave ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom, te proizvođači proizvode koji nisu genetski modificirani doprinosi se postizanju prepoznatljivosti ruralnih sredina. Mjerom se osiguravaju uvjeti za promidžbu i plasman ovih proizvoda na domaćem i međunarodnim tržištima na kojima se postižu visoke cijene te postoji kontinuirano rastuća proizvodnja. Time se pridonosi povećanju gospodarske aktivnosti u ruralnim sredinama te osigurava ostvarenje cilja 4. Ruralni razvoj.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Ova mjera usklađena je ponajprije dokumentom objavljenom od strane Udruženja Europskih regija koja se deklariraju kao područja na kojima se ne uzgaja genetski modificirana hrana »Declarations on labels and gmo-free farming - 2010«. Deklaracijom se određuju uvjeti koji moraju zadovoljavati regije kako bile navedene kao regije bez genetski modificirane proizvodnje. Deklaracija navodi mjere kojima se doprinosi postizanju regije bez genetski modificirane proizvodnje, odnosno aktivnostima koje će se provoditi kroz ovu mjeru.

Mjera je također usklađena s direktivom Europske unije »Council directive 91/676/EEC of 12 december 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources«. Ovom direktivom se određuju prioriteti i mjere zaštite voda od izvora zagađenja nitratima putem poljoprivredne proizvodnje što je u potpunosti u skladu s aktivnostima koja će se provoditi ovom mjerom.

Na nacionalnoj razini mjera 4.1.2. Poticanje ekološke poljoprivrede i regije bez genetski modificirane proizvodnje u skladu je sa Strategijom ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2008-2013. i to s ciljem 8.2. Očuvanje, zaštita i održiva uporaba okoliša, krajolika, prirodnog i kulturnog obilježja, prioritet 8.2.1. Održivo korištenje poljoprivrednog i šumskog zemljišta, mjera Priprema za usvajanje i primjenu standarda zaštite okoliša, dobrobiti životinja, zaštite potrošača, sigurnosti hrane i standarda kvalitete u poljoprivrednom, šumarskom i ribarskom, odnosno prehrambenom sektoru jer potiče očuvanje okoliša i osiguranje zdravstvene sigurnosti proizvoda.

Usklađenost sa Strategijom poljoprivrede, šumarstva i ribarstva Republike Hrvatske 2002. očituje se u prioritetu 2.6. Sigurnost prehrane te mjeri promicanja održive i ekološke proizvodnje.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere je osiguranje porasta poljoprivredne proizvodnje temeljem raspoloživih resursa poštivanjem norma ekološke proizvodnje. Pod ekološkom proizvodnjom se podrazumijeva poljoprivredna proizvodnja u svrhu očuvanja okoliša te što manja prisutnost štetnih tvari u poljoprivrednim proizvodima. Varaždinska županija će se kao članica GMO-free mreže (GMO-free network) i dalje razvijati u smjeru povećanja prepoznatljivosti regije bez GMO proizvodnje.

Opis mjere

Nekontroliran unos nitratnih gnojiva u tlo u poljoprivrednoj proizvodnji doprinosi promjeni kvalitete tla te povećanju nitrata i nitrita u vodama. Ovom mjerom želi se uspostaviti kontrola unosa nitratnih gnojiva u tlo. Dosađanje zbrinjavanje gnojiva iz stočarske proizvodnje je uzrokovalo onečišćenje tla i zraka, te ujedno doprinosilo smanjenju kvalitete života u ruralnim sredinama. Deklariranje županije kao GMO-free regije doprinosi dodanoj vrijednosti proizvoda iz Varaždinske županije.

Stoga će se ovom mjerom:

- Uspostaviti kontrola implementacije dušičnih gnojiva i gnojiva animalnog porijekla u tlo
- Provesti edukacija poljoprivrednih proizvođača o racionalnoj implementaciji dušičnih gnojiva i gnojiva animalnog porijekla
- Podići svijest poljoprivrednih proizvođača o ekološkoj proizvodnji, te osmisлити programe poticanja ekološke proizvodnje
- Provesti mjere deklarirane u Deklaraciji o regijama bez genetski modificiranih proizvoda
- Poticati promotivnu kampanju o ekološkoj proizvodnji i o proizvodnji proizvoda koji nisu genetski modificirani, te za te proizvode uvesti regionalnu robnu marku

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom uspostaviti će se sustav kontrole za praćenje onečišćivanja tla od strane poljoprivrednih proizvođača. Omogućiti će se sustavna edukacija o racionalnoj primjeni gnojiva. Isto tako, edukacijom poljoprivrednih proizvođača o ekološkoj poljoprivredi i programima poticanja iste pridonijet će se dodavanju vrijednosti poljoprivrednim proizvodima županije. Promocija GMO-free regije pridonijet će prepoznatljivosti Županije i podizanju svijesti lokalnog stanovništva o dobrobiti korištenja proizvoda s oznakom GMO-free.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, udruge poljoprivrednih proizvođača, ekološke udruge

Korisnici mjere

Poljoprivredni proizvođači, jedinice lokalne samouprave, udruge poljoprivrednih proizvođača, ekološke udruge

Ciljne skupine mjere

Poljoprivredni proizvođači, stanovništvo Varaždinske županije

Mehanizmi provedbe mjere

- Subvencioniranje izrade programa praćenja implementacije dušičnih gnojiva u tlo te razinu u pitkoj vodi,
- Edukacija poljoprivrednih proizvođača o mogućnostima i prednostima bavljenja ekološkom proizvodnjom
- Provođenje promotivne kampanje za regiju bez genetski modificirane proizvodnje
- Provođenje promotivne kampanje o ekološkoj proizvodnji

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere dan 4.1.2. Poticanje ekološke poljoprivrede i regije bez genetski modificirane proizvodnje dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj programa za praćenje implementacije nitratnih gnojiva u tlo - Sustav praćenja i kontrole rezultata na terenu nitrata i nitrita u pitkoj vodi - Provedba mjera Deklaracije - Broj novih eko-proizvođača i eko proizvoda - Broj organiziranih seminara i radionica - Broj sudionika organiziranih seminara i radionica	- Varaždinska županija - Podaci Državne uprave - Jedinice lokalne samouprave

Tabela 71: Pokazatelji za mjeru 4.1.2. Poticanje ekološke poljoprivrede i regije bez genetski modificirane proizvodnje

7.9.3. Mjera 4.1.3. Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta**Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom**

Mjera 4.1.3. Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta usmjerena je jačanje poljoprivredne proizvodnje u Županiji osiguravanjem učinkovitog raspolaganja postojeći poljoprivrednim resursima. Poticanjem okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta povećava se poljoprivredna proizvodnja te time jača konkurentnost gospodarstva posebno u ruralnim sredinama. Okrupnjavanje posjeda pogoduje razvoju obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te potiče njihovu proizvodnju a samim time i povećanje dohotka. Time se ostvaruje održiv razvoj poljoprivrede te osiguravaju preduvjeti za ruralni razvoj (strateški cilj 4).

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Mjera 4.1.3. u skladu je sa Strategijom ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2008-2013. i to ciljem 8.1. Poboljšanje konkurentnosti poljoprivrednog i šumarskog sektora, prioritet 8.1.1. koji definira mjeru Uređenje poljoprivrednog zemljišta kroz sređivanje zemljišno - knjižnog stanja i okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta što je u potpunosti s aktivnostima ove mjere.

Ova mjera također je u skladu s nacrtom Programa okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj 2009-2021. usvojenom od strane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja. Program prikazuje stanje poljoprivrednog zemljišta i koje se mjere moraju poduzeti u svrhu poboljšanja strukture proizvođačkih cjelina poljoprivrednog zemljišta, kao što su ispravljanje zemljišno-knjižnog i katastarskog stanja, kupoprodaja poljoprivrednog zemljišta, zamjena, najam, te prijedlog izvedbe komasacijskog postupka nad poljoprivrednim zemljištem koje su u potpunosti skladu s ovom mjerom.

Svrha i cilj mjere

Mjerom 4.1.3. Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta osigurava se učinkovito raspolaganje postojećim poljoprivrednim resursima. Poticanje okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta provodi se u svrhu povećanja proizvodne površine te time jačanja poljoprivredne proizvodnje.

Opis mjere

Zbog rascijepkanosti i usitnjenosti posjeda poljoprivredna proizvodnja na području je jednim dijelom ograničena. Proces okrupnjavanja, putem zamjena, kupoprodaje ili najma čestica poljoprivrednih površina, iziskuje velika financijska sredstva. Stanje zemljišno-knjižne i katastarske dokumentacije je također ograničavajući faktor. Potrebno je stoga uspostaviti institucionalnu pomoć poljoprivrednicima te subvencionirati postupke provedene u cilju povećanja proizvodnih površina.

Stoga će se ovom mjerom:

- Educirati kadar koji će se upoznati s osnovnim znanjima iz zemljišno knjižnog prava, geodetske struke, te poljoprivrednih znanosti
- Poticati provedbu postupka ispravka zemljišno-knjižnog i katastarskog stanja
- Poticati zamjenu katastarskih čestica poljoprivrednog zemljišta u svrhu povećanja proizvodnih cjelina

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom povećat će se proizvodne cjeline poljoprivrednog zemljišta te urediti dokumentacija. Uređeno stanje uklonit će prepreke daljnjem intenziviranju poljoprivredne proizvodnje što će doprinijeti jačanju konkurentskog položaja županije na tržištu.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, jedinice lokalne samuprave, Geodetska uprava

Korisnici mjere

Jedinice lokalne samouprave, poljoprivrednici i poljoprivredna udruženja

Ciljne skupine mjere

Jedinice lokalne samouprave, poljoprivrednici i poljoprivredna udruženja

Mehanizmi provedbe mjere

- Subvencioniranje troškova provođenja procesa okrupnjavanja
- Uspostava institucionalne pomoći

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 4.1.3. Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj novih subjekata zainteresiranih za provedbu okrupnjavanja - Broj pokrenutih postupaka ispravka zemljišno knjižnog i katastarskog stanja - Postotak smanjenih katastarskih čestica poljoprivrednog zemljišta postupkom okrupnjavanja	- Katastar i zemljišne knjige

Tabela 72: Pokazatelji za mjeru 4.1.3. Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta

7.10. PRIORITET 4.2. RAZVOJ NOVIH TE OČUVANJE TRADICIONALNIH PROIZVODA, OBRTA I USLUGA

Ruralna područja u Varaždinskoj županiji još uvijek se primarno bave poljoprivredom i ostalim primarnim djelatnostima. No, ruralna područja Varaždinske županije obiluju i drugim razvojnim potencijalima koji nisu dovoljno iskorišteni. Zbog toga je potrebno poticati razvoj tih potencijala kako bi se osiguralo stvaranje tradicionalnih proizvoda, usluga i obrta koji su konkurentni na otvorenom tržištu.

Uspostavom regionalne robne marke te valorizacijom i zaštitom tradicionalnih obrta, proizvoda i usluga ruralnih područja Varaždinske županije osigurat će se modernizacija, te održiv i ujednačen razvoj tih proizvoda. Time će se također potaknuti i diversifikacija ruralnih gospodarskih aktivnosti, kod čega će se veliki naglasak staviti na tradicijske obrte.

Pokazatelji na razini prioriteta 4.2. Razvoj novih te očuvanje tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga su:

Pokazatelji	Cilj 2013.
Regionalne robne marke	Broj novih regionalnih marki povećan za 2% u odnosu na lipanj 2010.
Postotak prihoda od tradicionalnih proizvoda i usluga u ukupnom prihodu ruralnih područja	Povećanje za 2% u odnosu na lipanj 2010. godine

Tabela 73: Pokazatelji za prioritet 4.2. Razvoj novih te očuvanje tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga

7.10.1. Mjera 4.2.1. Uspostava regionalnih robnih marki

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Mjera 4.2.1. Uspostava regionalnih robnih marki usmjerena je na očuvanje i poticanje razvoja tradicionalnih proizvoda te njihovu zajedničku promociju i plasman na tržištu. Stvaranje prepoznatljivosti tradicionalnih proizvoda

organiziranih pod zajedničkom regionalnom robnom markom pridonosi razvoju novih i očuvanju tradicionalnih proizvoda i usluga (prioritet 4.2.). Korištenje postojećih resursa kroz valorizaciju i promociju tradicionalnih vrijednosti pridonosi jačanju ruralnih zajednica te osigurava dodatne izvore prihoda i utječe na zadržavanje lokalnog stanovništva što je ujedno i pretpostavka ruralnog razvoja na području Varaždinske županije.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Mjera 4.2.1. Uspostava regionalnih robnih marki u skladu je sa Strategijom ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2008-2013. i to prioritetom 8.1.2. Poboljšanje kvalitete poljoprivredne proizvodnje i trženja poljoprivrednih proizvoda koji obuhvaća mjeru Provedba postupka registracije oznaka izvornosti, oznake zemljopisnog podrijetla i oznake tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Mjera je u skladu s postupcima zaštite poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji će biti jedni od glavnih aktivnosti kod uspostavljanja regionalne robnih marki Županije.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere je uvođenje standarda za poljoprivredne proizvode proizvedene u Varaždinskoj županiji, njihovo označavanje posebnom robnom markom te zajedničko plasiranje na tržište kako bi se osigurala konkurentnost poljoprivredne proizvodnje. Stavljanjem poljoprivrednih proizvoda pod zajedničku robnu marku kupcima garantira određenu kvalitetu pod određenom tržišnom cijenom, dok proizvođačima garantira plasman njegovih proizvoda na tržište, ali mu stavlja i obavezu proizvodnje tih proizvoda po standardima kvalitete.

Opis mjere

Dosadašnjim samostalnim nastupom, poljoprivredni proizvođači na području Varaždinske županije, nisu uspjeli postići zapažen financijski rezultat, a niti osigurati mjesto na tržištu. Robna marka garantira prepoznatljivost samog proizvoda na tržištu, osigurava njegovo mjesto na tržištu, te stvara novu dodanu vrijednost proizvoda. Time se pridonosi očuvanju kvalitetnih tradicionalnih proizvoda i usluga.

Stoga će se ovom mjerom:

- Osmisliti regionalna robne marke te osigurati prepoznatljivost na tržištu
- Izraditi standarde koje moraju zadovoljiti da bi proizvod dobio regionalnu robnu marku
- Izraditi plan tržišnog nastupa proizvoda pod regionalnom robnom markom
- Provoditi praćenje trendova na tržištu

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom potaknut će se isticanje porijekla, tradicije i kvalitete tradicionalnih poljoprivrednih proizvoda. Kako svaka regionalna robna marka povlači za sobom garanciju kvalitete proizvoda proizvedenog na način koji je prihvatljiv po svim normama i ima neki tradicijski značaj, sustav standarda koji će poštivati sve navedene elemente davati će određenu garanciju kupcu. Za stvaranje i održavanje prepoznatljivosti potaknut će se izrada i provedba marketinških planova kojim će se robne regionalne marke pozicionirati na tržištu. Nastup na tržištu takvih proizvoda proizvođačima donosi dodatnu zaradu te potiče bavljenje poljoprivredom i ostanak u ruralnim zajednicama.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, vanjski stručnjaci, jedinice lokalne samouprave, turističke zajednice

Korisnici mjere

Zadruga, udruge te poljoprivredni proizvođači, jedinice lokalne samouprave

Ciljne skupine mjere

Potrošači, poljoprivredni proizvođači, posjetitelji

Mehanizmi provedbe mjere

- Izrada i provedba programa zaštite i upravljanja tradicionalnim poljoprivrednim proizvodima
- Priprema i provedba projekata zajedničkih marketinških aktivnosti
- Provedba projekata prekogranične suradnje
- Edukacija poljoprivrednih proizvođača o važnosti zajedničkog marketinškog nastupa i zaštite tradicionalnih proizvoda

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 4.2.1. Uspostava regionalnih robnih marki dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Provedba marketing planova - Broj novih proizvoda pod zaštitom - Broj proizvođača koji koriste regionalnu robnu marku - Broj educiranih korisnika o zaštiti i promociji tradicionalnih proizvoda	- Varaždinska županija - Turističke zajednice - Jedinice lokalne samouprave

Tabela 74: Pokazatelji za mjeru 4.2.1. Uspostava regionalnih robnih marki**7.10.2. Mjera 4.2.2. Valorizacija i zaštita tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga****Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom**

Mjera 4.2.2. Valorizacija i zaštita tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga usmjerena je na očuvanje i održivo korištenje velikog broja potencijalnih resursa u svrhu poticanja gospodarskih aktivnosti. Time se omogućava otvaranje novih radnih mjesta, stvaranje nove turističke ponude te potiče i osigurava očuvanje i razvoj tradicionalnih obrta i usluga (prioritet 4.2). Ruralni razvoj kao cilj 4. ostvaruje se kroz zadržavanje lokalnog stanovništva u ruralnim sredinama uslijed stvaranja novih mogućnosti bavljenja gospodarskom aktivnošću u svrhu ostvarenja osnovnog ili dodatnog prihoda.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Mjera 4.2.2. Valorizacija i zaštita tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga u skladu je sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011-2013. i to s prioritetom Održivo gospodarenje kulturnim dobrima i prirodnim vrijednostima te mjerom HR 01-03-01 Razvoj turizma i potporne infrastrukture. Kako se valorizacijom tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga stvara dodatna turistička ponuda u ruralnim sredinama time se utječe na cjelokupni razvoj turizma što je cilj navedene mjere.

Mjera je također usklađena sa Strategijom ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2008-2013. i to ciljem 8.1. Poboljšanje konkurentnosti poljoprivrednog i šumarskog sektora, prioritet 8.1.2. Poboljšanje kvalitete poljoprivredne proizvodnje i trženja poljoprivrednih proizvoda. Promocija regionalnih tradicionalnih poljoprivredno-prehrambenih i obrtničkih proizvoda i hrvatske tradicionalne kuhinje elementi su ove mjere čime se odražava njihova usklađenost. Mjera je u skladu i sa ciljem 8.2. Očuvanje, zaštita i održiva uporaba okoliša, krajolika, prirodnog i kulturnog naslijeđa te prioritetom 8.2.2. Očuvanje i obnova kulturnog naslijeđa, tradicijskih vrijednosti koji navodi mjeru Očuvanje i obnova duhovne i materijalne kulture, naslijeđa, seoskih običaja i manifestacija koja potiče očuvanje svih elemenata kulturnog naslijeđa i njihovu promociju u svrhu zaštite i valorizacije u turističke svrhe.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere je zaštita i razvoj tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga kako bi se očuvala vrijedna baština te običaji ruralnih sredina, potaknuo razvoj kulturnog identiteta što doprinosi stvaranju vrijednosti ruralnih zajednica te povećanje razine kvalitete života. Ujedno se razvojem tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga otvara mogućnost zapošljavanja što daje poticaj gospodarskom razvoju ruralnih sredina. Poticanje obrta i udruga koje se bave očuvanjem kulturnih vrijednosti također se stvaraju pretpostavke za razvoj dodatnih gospodarskih aktivnosti.

Opis mjere

Ulaskom velikih trgovačkih lanaca na tržište Republike Hrvatske, ozbiljno je ugrožena proizvodnja tradicionalnih proizvoda te opstanak tradicionalnih obrta. Također, depopulacijom ruralnih sredina i slabim interesom mlađeg stanovništva za tradicionalnu proizvodnju i obrte, došlo je do gašenja velikog broja tradicijskih zanata. Kako bi se stvorio interes mladih naraštaja za bavljenjem tradicionalnim zanatima i očuvanjem baštine, te potencirao ostanak u ruralnoj sredini tradicionalni se proizvodi, obrti i usluge razvijaju kao bitan čimbenik gospodarstva i turističke ponude.

Stoga će se ovom mjerom:

- Poticati valorizaciju tradicionalnih proizvoda i usluga, te formirati načine očuvanja i promocije gotovih proizvoda
- Poticati tradicionalnu proizvodnju i usluge

- Poticati udruživanje lokalnog stanovništva u svrhu očuvanja tradicionalnih vrijednosti i kulturnog nasljeđa
- Poticati razvoj turističke ponude temeljene na tradicionalnim vrijednostima

Rezultati i razvojni učinak

Ovom mjerom potaknut će se sprječavanje odumiranja tradicionalnih zanata i proširenje turističke ponude temeljene na valorizaciji tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga. Razvoj novih gospodarskih aktivnosti u ruralnim sredinama omogućit će ostvarenje većih prihoda pojedinaca te prihoda od turizma što će potaknuti zadržavanje lokalnog stanovništva i daljnji rast gospodarskih aktivnosti.

Nositelji mjere

Varaždinska županija, obrtnička komora, savez udruga koji proizvode tradicionalne proizvode, turističke zajednice

Korisnici mjere

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrtnici, udruge i kulturno umjetnička društva, poduzetnici, turističke zajednice, jedinice lokalne samouprave

Ciljne skupine mjere

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrtnici, turističke agencije, turističke zajednice, udruge i kulturno umjetnička društva, turisti, lokalno stanovništvo

Mehanizmi provedbe mjere

- Poticanje istraživanja o tradicionalnim proizvodima i uslugama, i njihovoj primjeni u društvu, te njihov razvoj
- Poticanje zapošljavanja mladih u tradicionalnim zanatima
- Poticanje rada udruga koje njeguju tradicijske proizvode i usluge
- Priprema i provedba projekata razvoja tradicionalnih zanata i proizvoda
- Provedba prekograničnih projekata

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 4.2.2. Valorizacija i zaštita tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga dan je sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj istraživačkih i stručnih radova o povijesti tradicionalnih proizvoda, njihovom očuvanju i razvoju - Broj novih obrta koji se bave tradicionalnim proizvodima i uslugama - Broj novih udruga i kulturno umjetničkih društava koji njeguju tradicionalne proizvode i usluge - Broj novih turističkih proizvoda i usluga temeljenih na tradicionalnim proizvodima, obrtima i uslugama	- Turističke zajednice - Jedinice lokalne samouprave - Hrvatska obrtnička komora - Podaci vlasnika turističkih objekata

Tabela 75: Pokazatelji za mjeru 4.2.2. Valorizacija i zaštita tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga

7.11. PRIORITET 5.1. USPOSTAVLJANJE KLJUČNOG TIMA ZA PROVOĐENJE ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE

Županijska razvojna strategija Varaždinske županije važan je strateški dokument koji zahtijeva neprestano praćenje provedbe kako bi se osiguralo postizanje postavljenih ciljeva.

U sklopu prioriteta 5.1. Uspostava ključnog tima za provođenje Županijske razvojne strategije osigurava se priprema svih potrebnih dokumenata, provođenje, monitoring i evaluacija Županijske razvojne strategije. Time se postiže kontinuitet regionalnog razvoja te se osiguravaju sva potrebna sredstva i alati.

Pokazatelji prioriteta 5.1. Uspostavljanje ključnog tima za provođenje Županijske razvojne strategije uključuju:

Pokazatelji	Cilj 2013.
Broj održanih radionica, seminara i konferencija vezano uz Županijsku razvojnu strategiju	Minimalno 3 godišnje
Broj izrađene popratne dokumentacije potrebne za provođenje Županijske razvojne strategije	Minimalno 2

Tabela 76: Pokazatelji za prioritet 5.1. Uspostavljanje ključnog tima za provođenje Županijske razvojne strategije

7.11.1. Mjera 5.1.1. Priprema, provođenje, monitoring i evaluacija Županijske razvojne strategije

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Jedan od osnovnih principa provedbe Županijske razvojne strategije jest osigurati administrativne kapacitete za provedbu te strategije. Time će se osigurati usklađena i kontinuirana priprema svih potrebnih dokumenata, provođenje Strategije te neprekidan monitoring i evaluacija utjecaja predviđenih mjera i aktivnosti.

Nadalje, kroz neprekidan rad na provođenju Županijske razvojne strategije, stvorit će se jezgra ljudi koji će imati potrebna znanja i iskustva za daljnju provedbu razvojne strategije te upravljanje razvojem Varaždinske županije, a što je skladu s prioritetom 5.1. Uspostavljanje ključnog tima za provođenje Županijske razvojne strategije. Sve to zajedno će, kroz strateški cilj 5. Tehnička pomoć pridonijeti ostvarenju vizije razvoja Varaždinske županije.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Upravljanje pripremom, provedbom, monitoringom i evaluacijom Županijske razvojne strategije zahtijeva angažman velikog broja osoba i stručnjaka najrazličitijih profila, što za sobom povlači i relativne visoke troškove koji ne sačinjavaju rashode u redovitom poslovanju institucija koje će biti zadužene za provedbu Strategije.

Taj problem postoji i u provedbi IPA-e, ali i različitih nacionalnih programa. Zbog toga se u tim programima i operativnim planovima predviđaju sredstva za tehničku pomoć koja pokrivaju troškove provedbe strategije.

Prilikom planiranja ciljeva, prioriteta i mjera, ali i izrade financijskog plana Županijske razvojne strategije, korišten je isti model koji se koristi i na europskoj i nacionalnoj razini kako bi se osigurala učinkovita i kontinuirana provedba, monitoring i evaluacija, sukladno Pravilniku o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja Županijskih razvojnih strategija.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere jest osiguranje učinkovite pripreme, provedbe, monitoringa i evaluacije Županijske razvojne strategije Varaždinske županije.

Ovom mjerom 5.1.1. Priprema, provođenje, monitoring i evaluacija Županijske razvojne strategije žele se osigurati dovoljni i kvalitetni administrativni kapaciteti institucija nadležnih za provedbu Strategije.

Opis mjere

Mjera 5.1.1. Priprema, provođenje, monitoring i evaluacija Županijske razvojne strategije namijenjena je potpori i konsolidaciji sustava, procesa i vještina potrebnih za upravljanje Županijskom razvojnom strategijom.

Mjera 5.1.1. sastoji se od četiri vrste aktivnosti:

- Priprema svih popratnih dokumenata potrebnih za provedbu Županijske razvojne strategije (poput Akcijskog plana ili Komunikacijske strategije)
- Provedba Županijske razvojne strategije sukladno Akcijskom planu
- Potrebni procesi i instrumenti nužni za kvalitetan i neprekidan monitoring utjecaja Županijske razvojne strategije
- Evaluacija utjecaja Županijske razvojne strategije i izrada različitih zaključaka i analiza koji će se koristiti kao baza za izradu dodanih popratnih dokumenata ili pak za izradu nove Županijske strategije za iduće programsko razdoblje

Rezultati i razvojni učinak

Kroz pripremu, provedbu, monitoring i evaluaciju Županijske razvojne strategije osigurat će se neprestana provedba i nadzor učinka provedbe Strategije na predviđene ciljne grupe. Time će se moći osigurati pravovremeno i učinkovito posredovanje u slučaju da dođe do nekih nepredviđenih poteškoća prilikom provedbe.

Također, ovom mjerom će se izgraditi i ključni kapaciteti osoba zaduženih za pripremu, provedbu, monitoring i evaluaciju Županijske razvojne strategije, čime se osigurava ključni tim koji će svoje znanje primjenjivati ne

samo u postizanju vizije razvoja Varaždinske županije, već će naučeno primjenjivati i u izradi sličnih razvojnih strategija.

Time se osigurava neprekidan, održiv i učinkovit način planiranja razvoja Varaždinske županije.

Nositelji mjere

Lokalne i regionalne institucije zadužene za pripremu, provedbu, monitoring i evaluaciju Županijske razvojne strategije

Korisnici mjere

Lokalne i regionalne institucije zadužene za pripremu, provedbu, monitoring i evaluaciju Županijske razvojne strategije

Ciljne skupine mjere

Cjelokupno stanovništvo Varaždinske županije

Mehanizmi provedbe mjere

- Sufinanciranje konzultantskih usluga
- Potpora prilikom pripreme sektorskih studija
- Održavanje »project pipeline« mehanizama
- Financiranje razvoja potrebnih alata za provedbu Županijske razvojne strategije
- Sufinanciranje troškova osoblja koje radi na pripremi, provedbi, monitoringu ili evaluaciji Županijske razvojne strategije

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 5.1.1. Priprema, provođenje, monitoring i evaluacija Županijske razvojne strategije dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj popratnih kreiranih dokumenata - Broj održanih sastanaka - Broj održanih radionica - Broj izrađenih alata potrebnih za provedbu - Broj izrađenih izvještaja i sektorskih studija - Broj ocjenjivačkih izvještaja	- Interna dokumentacija institucija zaduženih za pripremu, provedbu, monitoring i evaluaciju Županijske razvojne strategije

Tabela 77: Pokazatelji za mjeru 5.1.1. Priprema, provođenje, monitoring i evaluacija Županijske razvojne strategije

7.12. PRIORITET 5.2. AKTIVNOSTI ZA POTPORU PRILIKOM IZRADE I PROVOĐENJA VISOKOKVALITETNIH PROJEKATA USMJERENIH NA REZULTATE

Županijska razvojna strategija Varaždinske županije vrlo je opširna i sveobuhvatna razvojna strategija koja obuhvaća velik broj projekata koje su dionici regionalnog razvoja prijavili. Kako su to projekti u različitim stupnjevima pripreme, potrebno je dionicima regionalnog razvoja pružiti adekvatnu pomoć prilikom izrade i provođenja visokokvalitetnih projektnih prijedloga kako bi se osiguralo postizanje ciljeva i pridonijelo postizanju vizije Županijske razvojne strategije.

U sklopu prioriteta 5.2. Aktivnosti za potporu prilikom izrade i provođenja visokokvalitetnih projekata usmjerenih na rezultate osigurava se pomoć dionicima regionalnog razvoja prilikom pripreme svih potrebnih dokumenata kao i prilikom provođenja razvojnih projekata. Isto tako, osigurava se promocija i vidljivost Županijske razvojne strategije među svim dionicima regionalnog razvoja i stanovništvom Varaždinske županije. Time se postiže kontinuitet regionalnog razvoja te se osiguravaju sva potrebna sredstva i alati.

Pokazatelji prioriteta 5.2. Aktivnosti za potporu prilikom izrade i provođenja visokokvalitetnih projekata usmjerenih na rezultate uključuju:

Pokazatelji	Cilj 2013.
Broj pripremljenih projektnih dokumenata	Minimalno 10 godišnje
Broj održanih promotivnih događanja	Minimalno 2 godišnje

Tabela 78: Pokazatelji za prioritet 5.2. Aktivnosti za potporu prilikom izrade i provođenja visokokvalitetnih projekata usmjerenih na rezultate

7.12.1. Mjera 5.2.1. Izrada i evaluacija studija i projektnih prijedloga

Opis veze sa strateškim ciljem i prioritetom

Jedan od osnovnih principa provedbe Županijske razvojne strategije jest osigurati administrativne kapacitete za provedbu te strategije i projekata definiranih unutar Strategije. Time će se osigurati usklađena i kontinuirana priprema svih potrebnih dokumenata, provođenje Strategije te neprekidan monitoring i evaluacija usklađenosti projekata sa Strategijom.

Nadalje, kroz neprekidan rad s krajnjim dionicima regionalnog razvoja na pripremi i provedbi projekata Županijske razvojne strategije, stvorit će se jezgra ljudi koji će imati potrebna znanja i iskustva za daljnju provedbu sličnih projekata te upravljanje razvojem Varaždinske županije, a što je skladu s prioritetom 5.2. Aktivnosti za potporu prilikom izrade i provođenja visokokvalitetnih projekata usmjerenih na rezultate. Sve to zajedno će, kroz strateški cilj 5. Tehnička pomoć, pridonijeti ostvarenju vizije razvoja Varaždinske županije.

Usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima

Pružanje pomoći dionicima razvoja kroz suradnju na pripremi projektne dokumentacije i provedbi projekata zahtijeva angažman velikog broja osoba i stručnjaka najrazličitijih profila, što za sobom povlači i relativne visoke troškove koji ne sačinjavaju rashode u redovitom poslovanju institucija koje će biti zadužene za pružanje takve vrste pomoći.

Taj problem postoji i u provedbi IPA-e, ali i različitih nacionalnih programa. Zbog toga se u tim programima i operativnim planovima predviđaju sredstva za tehničku pomoć koja pokrivaju troškove pomoći krajnjim korisnicima u pripremi projektne dokumentacije i provedbi projekata.

Prilikom planiranja ciljeva, prioriteta i mjera, ali i izrade financijskog plana Županijske razvojne strategije, korišten je isti model kao što se koristi i na europskoj i nacionalnoj razini kako bi se osigurala učinkovita i kontinuirana provedba, monitoring i evaluacija, sukladno Pravilniku o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja Županijskih razvojnih strategija.

Svrha i cilj mjere

Cilj ove mjere jest osiguranje učinkovite pripreme, provedbe, monitoringa i evaluacije projekata u sklopu Županijske razvojne strategije Varaždinske županije.

Ovom mjerom 5.2.1. Izrada i evaluacija studija i projektnih prijedloga žele se osigurati dovoljni i kvalitetni administrativni kapaciteti institucija nadležnih za provedbu projekata u okviru Strategije.

Opis mjere

Mjera 5.2.1. Izrada i evaluacija studija i projektnih prijedloga namijenjena je potpori i konsolidaciji sustava, procesa i vještina potrebnih za upravljanje regionalnim razvojem.

Mjera 5.2.1. sastoji se od tri vrste aktivnosti:

- Pružanje pomoći prilikom pripreme svih popratnih dokumenata potrebnih za provedbu projekta u okviru Županijske razvojne strategije
- Pružanje tehničke pomoći prilikom provedbe projekata u sklopu Županijske razvojne strategije
- Pružanje savjetodavnih usluga dionicima regionalnog razvoja vezano uz pripremu i provedbu projekata u okviru Županijske razvojne strategije

Rezultati i razvojni učinak

Kroz aktivnosti za potporu prilikom izrade i provođenja visokokvalitetnih projekata usmjerenih na rezultate osigurat će se provedba razvojnih projekata koji će pridonijeti ostvarenju vizije razvoja Varaždinske županije.

Također, ovom mjerom će se izgraditi i ključni kapaciteti osoba zaduženih za pripremu, provedbu, monitoring i evaluaciju projekata u sklopu Županijske razvojne strategije, čime se osigurava ključni tim koji će svoje znanje primjenjivati i u izradi sličnih razvojnih projekata.

Time se osigurava neprekidan, održiv i učinkovit način planiranja razvoja Varaždinske županije.

Nositelji mjere

Lokalne i regionalne institucije zadužene za pripremu, provedbu, monitoring i evaluaciju Županijske razvojne strategije

Korisnici mjere

Lokalne i regionalne institucije zadužene za pripremu i provedbu projekata u okviru Županijske razvojne strategije

Ciljne skupine mjere

Lokalne i regionalne institucije zadužene za pripremu, provedbu, monitoring i evaluaciju Županijske razvojne strategije

Mehanizmi provedbe mjere

- Sufinanciranje konzultantskih usluga
- Potpora prilikom pripreme studija
- Potpora prilikom pripreme projektne dokumentacije
- Potpora prilikom promocije razvojnih projekata

Okvirna financijska sredstva i izvori tih sredstava

Pregled financijskog okvira i izvora sredstava mjere 5.2.1. Izrada i evaluacija studija i projektnih prijedloga dan je u sklopu poglavlja 9. Financijski plan.

Razdoblje provedbe mjere

2011. - 2013.

Pokazatelji za praćenje rezultata i razvojnih učinaka na godišnjoj razini

Pokazatelji	Izvori provjere pokazatelja
- Broj prijavljenih projekata - Broj provedenih projekata - Broj izrađenih izvještaja - Broj održanih sastanaka	- Interna dokumentacija institucija zaduženih za pripremu, provedbu, monitoring i evaluaciju Županijske razvojne strategije

Tabela 79: Pokazatelji za mjeru 5.2.1. Izrada i evaluacija studija i projektnih prijedloga

7.12.2. Mjera 5.2.2. Vidljivost i komunikacija

Mjera 5.2.2. Vidljivost i komunikacija detaljnije je opisana u Komunikacijskoj strategiji koja je popratni dokument Županijske razvojne strategije. Zbog toga ovdje nije dan detaljan opis te mjere, iako je u poglavlju 9. ove Strategije prikazan financijski okvir i za tu mjeru.

8. POLITIKA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE PREMA POSEBNIM PODRUČJIMA

Pred Varaždinsku županiju, kao i pred cijelu Republiku Hrvatsku na putu u Europsku uniju je postavljen zadatak ravnomjernog razvoja svih područja. Do sada su se principi koji su se odnosili na državnu pomoć prema određenim sredinama regulirali Zakonom o područjima od posebne državne skrbi te Zakonom o brdsko-planinskim područjima. Na području Varaždinske županije prema tim zakonima općine Bednja, Cestica i Donja Voća svrstane su u područja posebne državne skrbi, dok Općina Ljubešćica i Grad Lepoglava imaju status brdsko-planinskog područja.

Kako bi bili usklađeni s europskim normama i Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, gore navedeni zakonski akti će biti zamijenjeni Zakonom o potpomognutim područjima, čija je izrada u tijeku. U sklopu izrade tog zakonskog dokumenta Vlada je 15. srpnja 2010. godine prihvatila Odluku o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti, a izradilo ju je Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva. Odluka stupa na snagu 1. siječnja 2011.

Prema Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti, županije su svrstane u četiri skupine te će županije koje se nalaze u prvoj skupini imati status potpomognutog područja. Varaždinska županija čiji indeks razvijenosti iznosi 96,30% spada u drugu skupinu regionalne samouprave i ne spada u potpomognuta područja.

Prema popisu stanovništva iz 2001. godine Varaždinska županija je imala 184.769 stanovnika. U razdoblju od 2006. do 2008. godine prosječni dohodak po stanovniku iznosio je 23.923,00 kuna, prosječni izvorni prihodi

iznosili su 2.469,00 kuna, prosječna stopa nezaposlenosti bila je 10,0%, dok je kretanje stanovništva (omjer usporedivog broja stanovnika u dva zadnja popisa stanovništva) u tom razdoblju iznosilo 98,8. Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu od 16 do 65 godina iznosio je 62,6%.

Prema toj istoj Odluci, općine i gradovi su svrstani u pet skupina, a status potpomognutog područja imat će jedinice lokalne i regionalne samouprave koje spadaju u prvu i drugu skupinu. Općine Varaždinske županije temeljem ove Odluke spadaju u drugu skupinu jedinica lokalne samouprave, tj. u potpomognuta područja. To se prije svega odnosi na Općinu Donja Voća, koja je s indeksom 56,19% najnerazvijenija na području Varaždinske županije, a prate ju s indeksom 64,01% općina Visoko te s indeksima 64,30% Općina Mali Bukovec i 64,49% općina Sveti Đurđ. U istoj, drugoj skupini jedinica lokalne samouprave, s indeksom razvijenosti između 50 i 75 posto, jesu i općine Bednja (66,59%), Cestica (69,13%), Breznički Hum (71,89%), Martijanec (71,99%), Breznica (72,83%), Petrijanec (73,94%) i Veliki Bukovec (74,94%). U prvoj skupini, s indeksom razvijenosti manjim od 50, nema ni jedne općine s područja Varaždinske županije.

Među tim općinama, Općinu Donja Voća karakteriziraju pokazatelji najveće stope nezaposlenosti od 18,1%, najmanjeg prosječnog dohotka po stanovniku od 11.212 kuna, te prosječni izvorni prihodi po stanovniku od svega 356 kuna. Kretanje stanovništva (omjer broja stanovnika u dva zadnja popisa stanovništva) u razdoblju od 2006. i 2008. godine u općinama koje spadaju u potpomognuta područja uglavnom se kreće u rasponu ispod 100 stanovnika.

Općina Mali Bukovec sa 39,5% i Općina Visoko sa 33,8% bilježe najmanji udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu od 16 do 65 godina, u usporedbi sa Gradom Varaždinom koji posjeduje najveću stopu obrazovanosti od 79,4%.

9. FINANCIJSKI PLAN

9.1. FINANCIJSKI OKVIR STRATEGIJE

Strateški cilj	Financijska sredstva	Razdoblje provedbe		
		2011.	2012.	2013.
Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije	1.945.000	940.000	550.000	455.000
Razvijeni ljudski resursi i povećana kvaliteta života	50.495.000	16.785.000	15.755.000	17.955.000
Zaštita okoliša i upravljanje energijom	12.925.000	4.460.000	4.220.000	4.225.000
Ruralni razvoj	6.700.000	2.450.000	2.470.000	1.830.000
Tehnička pomoć	549.000	233.000	168.000	148.000
Ukupna financijska sredstva	72.614.000	24.868.000	23.163.000	24.613.000

Tabela 80: Financijski okvir Županijske razvojne strategije

Za provedbu Županijske razvojne strategije s obzirom na definirane strateške ciljeve, prioritete i mjere predviđeni su sljedeći izvori sredstava za financiranje projekata:

- proračunska sredstva Varaždinske županije
- sredstva resornih Ministarstava Republike Hrvatske
- sredstva dostupna temeljem fondova Europske unije
- sredstva međunarodnih financijskih institucija
- sredstva iz drugih domaćih izvora

U okviru izrade financijskog okvira Županijske razvojne strategije dva su ključna odstupanja od standardne metodologije izrade:

- I. izrađeni financijski okvir nije usklađen s Planom razvojnih programa za 2011. godinu koji Županija donosi sukladno Zakonu u proračunu i
- II. u financijski okvir za 2011. godinu uključeni su samo projekti koji će se financirati proračunskim sredstvima Varaždinske županije i fondova Europske unije

U procesu godišnjeg usklađivanja financijskog okvira Županija će stoga surađivati s jedinicama lokalne samouprave sa svog područja, državnom upravom te svim ostalim potencijalnim izvorima financiranja provedbe Županijske razvojne strategije kako bi se uskladila s Planom razvojnih programa Županije i lokalne samouprave, te uključiti sve projekte koji će se financirati proračunskim sredstvima Županije, lokalne samouprave te ostalim izvorima financiranja.

U nastavku se nalazi detaljan pregled financijskih sredstava prema definiranim ciljevima, prioritetima i mjerama.

Financijski okvir Županijske razvojne strategije mijenjat će se sukladno Akcijskom planu i reviziji akcijskog plana na godišnjoj razini.

Strateški cilj	Prioritet	Mjera	Financijska sredstva	Izvori sredstava						2011. - 2013.		
				Županijski proračun	Državni proračun	Fondovi EU	Ostali izvori	Privatni izvori		2011.	2012.	2013.
STRATEŠKI CILJ 1 UNAPRIJEĐENO I RAZVIJENO GOSPODARSTVO VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	PRIORITET 1.1. RAZVOJ TURISTIČKE PONUDE	MJERA 1.1.1. RAZVOJ ODRŽIVE TURISTIČKE I POTPORNE INFRASTRUKTURE	50.000	50.000	0	0	0	0		20.000	20.000	10.000
		MJERA 1.1.2. RAZVOJ I PROMOCIJA TURISTIČKIH PROIZVODA I USLUGA	50.000	50.000	0	0	0	0		20.000	20.000	10.000
		MJERA 1.2.1. POTICANJE RAZVOJA NOVIH PROIZVODA I USLUGA S VISOKOM DODANOM VRIJEDNOŠĆU TE ULAGANJE U MODERNE TEHNOLOGIJE	50.000	50.000	0	0	0	0		20.000	20.000	10.000
	PRIORITET 1.2. UNAPREĐENJE KONKURENTNOSTI KROZ POVEZIVANJE, POSLOVNU IZVRŠNOST I INOVATIVNOST	MJERA 1.2.2. POVEĆANJE PROMETNE DOSTUPNOSTI I PROHODNOSTI REGIJE TE SMANJENJE TRANSPORTNIH I KOMUNIKACIJSKIH TROŠKOVA U GOSPODARSTVU	70.000	70.000	0	0	0	0		70.000	0	0
		MJERA 1.2.3. POVEZIVANJE SEKTORA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA S PRIVATNIM SEKTOROM	50.000	50.000	0	0	0	0		50.000	0	0
		MJERA 1.2.4. STVARANJE POVOLJNE KLIME I UVJETA ZA IZRAVNA STRANA I DOMAĆA ULAGANJA	100.000	100.000	0	0	0	0		60.000	20.000	20.000
		MJERA 1.3.1. UMREŽAVANJE I INTERNACIONALIZACIJA PODUZETNIŠTVA	75.000	75.000	0	0	0	0		50.000	20.000	5.000
	PRIORITET 1.3. OJAČATI PODUZETNIČKU OKOLINU, POTAKNUTI RAZVOJ PODUZETNIŠTVA TE INTERNACIONALIZACIJU PODUZETNIŠTVA	MJERA 1.3.2. PODRŠKA RAZVOJU PRIVATNOG SEKTORA	1.400.000	1.400.000	0	0	0	0		600.000	400.000	400.000
		MJERA 1.3.3. RAZVOJ I JAČANJE POTPORNE PODUZETNIČKE INFRASTRUKTURE	100.000	100.000	0	0	0	0		50.000	50.000	0
		UKUPNA FINACIJSKA SREDSTVA	1.945.000	1.945.000	0	0	0	0		940.000	550.000	455.000

Tabela 81: Financijski plan za strateški cilj 1

Strateški cilj	Prioritet	Mjera	Financijska sredstva	Izvori sredstava						2011. - 2013.		
				Županijski proračun	Državni proračun	Fondovi EU	Ostali izvori	Privatni izvori	2011.	2012.	2013.	
STRATEŠKI CILJ 2 RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA I POVEĆANJE KVALITETE ŽIVOTA	PRIORITET 2.1. USPOSTAVLJANJE DRUŠTVA ZNANJA ZA KREATIVNU REGIJU	MJERA 2.1.1. RAZVOJ INOVATIVNE OKOLINE ZA KONKURENTNIJU REGIJU	500.000	500.000	0	0	0	0	0	120.000	140.000	240.000
		MJERA 2.1.2. POTICANJE CJELOŽIVOTNOG UČENJA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		MJERA 2.1.3. POBOLJŠANJE UVJETA RADA, INFRASTRUKTURE I OPREME U ODGOJNO-OBRAZOVNIM INSTITUCIJAMA	45.000.000	30.000.000	9.000.000	3.000.000	3.000.000	0	15.000.000	14.000.000	16.000.000	
		MJERA 2.2.1. POTICANJE SOCIJALNOG UKLJUČIVANJA OSOBA U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI	750.000	750.000	0	0	0	0	250.000	250.000	250.000	
	PRIORITET 2.2. PODIĆI RAZINU KVALITETE ŽIVOTA	MJERA 2.2.2. POTICANJE RAZVOJA KULTURNOG PROSTORA I PREPOZNATLJIVOSTI REGIJE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		MJERA 2.2.3. ZDRAVA REGIJA	3.100.000	3.100.000	0	0	0	0	1.000.000	1.000.000	1.100.000	
		MJERA 2.2.4. UČINKOVITE JAVNE USLUGE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		MJERA 2.2.5. RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA I POTICANJE VOLONTERSTVA	135.000	0	0	150.000	0	0	45.000	45.000	45.000	
	PRIORITET 2.3. POBOLJŠANJE PRISTUPA ZAPOSŁJAVANJU I ODRŽIVO TRŽIŠTE RADA	MJERA 2.3.1. POTPORA SKUPINAMA U NEPOVOLJNOM POLOŽAJU NA TRŽIŠTU RADA	50.000	50.000	0	0	0	0	30.000	10.000	10.000	
		MJERA 2.3.2. USKLADIVANJE POTREBA TRŽIŠTA RADA S OBRAZOVNIM SUSUSTAVOM TE POTICANJE MOBILNOSTI RADNE SNAGE	900.000	900.000	0	0	0	0	300.000	300.000	300.000	
	Ukupna financijska sredstva			50.495.000	35.360.000	9.000.000	3.150.000	3.000.000	0	16.785.000	15.755.000	17.955.000

Tabela 82: Financijski plan za strateški cilj 2

Strateški cilj	Prioritet	Mjera	Financijska sredstva	Izvori sredstava						2011. - 2013.		
				Županijski proračun	Državni proračun	Fondovi EU	Ostali izvori	Privatni izvori		2011.	2012.	2013.
STRATEŠKI CILJ 3 ZAŠTITA OKOLIŠA I UPRAVLJANJE ENERGIJOM	PRIORITET 3.1. OČUVANJE OKOLIŠA	MJERA 3.1.1. ZAŠTITA BIOLOŠKE I KRAJOBRAZNE RAZNOLIKOSTI	600.000	600.000	0	0	0	0		200.000	200.000	200.000
		MJERA 3.1.2. ODRŽIVO GOSPODARENJE OTPADOM	900.000	900.000	0	0	0	0		300.000	300.000	300.000
		MJERA 3.1.3. ODRŽIVO UPRAVLJANJE VODAMA	75.000	75.000	0	0	0	0		50.000	10.000	15.000
		MJERA 3.1.4. PODIZANJE KVALITETE TLA I ZRAKA	50.000	50.000	0	0	0	0		10.000	10.000	10.000
		MJERA 3.1.5. ODRŽIVO PROSTORNO PLANIRANJE	0	0	0	0	0	0		0	0	0
		MJERA 3.2.1. POTICANJE I PROMOVIRANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI TE RACIONALNO KORIŠTENJE ENERGETSKIH RESURSA	4.500.000	2.400.000	2.100.000	0	0	0		1.500.000	1.500.000	1.500.000
	PRIORITET 3.2. UČINKOVITO UPRAVLJANJE ENERGIJOM	MJERA 3.2.2. PROMOVIRANJE I POTICANJE KORIŠTENJA NOVIH I OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE	800.000	800.000	0	0	0	0		400.000	200.000	200.000
			6.000.000	1.800.000	4.200.000	0	0	0		2.000.000	2.000.000	2.000.000
	Ukupna financijska sredstva			6.625.000	6.300.000	0	0	0		4.460.000	4.220.000	4.225.000

Tabela 83: Financijski plan za strateški cilj 3

Strateški cilj	Prioritet	Mjera	Financijska sredstva	Izvori sredstava						2011. - 2013.		
				Županijski proračun	Državni proračun	Fondovi EU	Ostali izvori	Privatni izvori		2011.	2012.	2013.
STRATEŠKI CILJ 4 RURALNI RAZVOJ	PRIORITET 4.1. RURALNI RAZVOJ NA TEMELJU ODRŽIVIH OBLIKA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RURALNOG TURIZMA	MJERA 4.1.1. USKLADIVANJE PROIZVODA I USLUGA S POTREBAMA TRŽIŠTA	3.510.000	3.510.000	0	0	0	0		1.170.000	1.170.000	1.170.000

	MJERA 4.1.2. POTICANJE EKOLOŠKE POLJOPRIVREDE I REGIJE BEZ GENETSKI MODIFICIRANE PROI- ZVODNJE	130.000	130.000	0	0	0	0	0	30.000	50.000	50.000
	MJERA 4.1.3. OKRUPNJAVANJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA	400.000	400.000	0	0	0	0	0	200.000	100.000	100.000
PRIORITET 4.2. RAZVOJ NOVIH TE OČUVANJE TRADICIONALNIH PROIZVODA. OBRTA I USLUGA	MJERA 4.2.1. USPOSTAVA REGIO- NALNIH ROBNIH MARKI	1.460.000	700.000	0	760.000	0	0	0	550.000	650.000	310.000
	MJERA 4.2.2. VALORIZACIJA I ZAŠTITA TRADICIONALNIH PROIZVODA; OBRTA I USLUGA	1.200.000	300.000	0	900.000	0	0	0	500.000	500.000	200.000
Ukupna financijska sredstva		6.700.000	5.040.000	0	1.660.000	0	0	0	2.450.000	2.470.000	1.830.000

Tabela 84: Financijski plan za strateški cilj 4

Strateški cilj	Prioritet	Mjera	Financijska sredstva	Izvori sredstava						2011. - 2013.		
				Županijski proračun	Državni proračun	Fondovi EU	Ostali izvori	Privatni izvori	2011.	2012.	2013.	
STRATEŠKI CILJ 5 TEHNIČKA POMOĆ	PRIORITET 5.1. USPOSTAVLJANJE KLJUČNOG TIMA ZA PROVOĐENJE ŽUPANIJSKE RA- ZVOJNE STRATE- GIJE	MJERA 5.1.1. PRIPREMA, PROVO- ĐENJE, MONITORING I EVALU- ACIJA ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE	100.000	100.000	0	0	0	0	50.000	35.000	15.000	
	PRIORITET 5.2. AKTIVNOSTI ZA POTPORU PRILIKOM IZRADE I PROVOĐENJA VISOKOKVALITET- NIH PROJEKATA USMJERENIH NA REZULTATE	MJERA 5.2.1. IZRADA I EVALU- ACIJA STUDIJA I PROJEKTNIH PRIJEDLOGA	50.000	50.000	0	0	0	0	50.000	0	0	
		MJERA 5.2.2. VIDLJIVOST I KOMUNIKACIJA	399.000	399.000	0	0	0	0	133.000	133.000	133.000	
Ukupna financijska sredstva			549.000	549.000	0	0	0	0	233.000	168.000	148.000	

Tabela 85: Financijski plan za strateški cilj 5

10. PROVEDBA ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE

10.1. INSTITUCIONALNI OKVIR

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 153/09), te Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (»Narodne novine«, broj 53/10), propisan je postupak donošenja županijske razvojne strategije (ŽRS).

U svrhu pripreme postupka provedbe Varaždinska županija osnovala je i radna tijela: Glavni županijski tim za pripremu i praćenje izrade Županijske razvojne strategije Varaždinske županije te Radnu skupinu za izradu Županijske razvojne strategije Varaždinske županije, operativna tijela koja će provoditi aktivnosti vezane uz izradu i provedbu ŽRS-a, a sve uz zakonski propisane konzultacije s Partnerskim vijećem, i to tijekom svih faza izrade ŽRS-a.

Partnersko vijeće formirano je na principu suradnje između javnog, privatnog i civilnog sektora, pod čim se razumijeva da su članovi Partnerskog vijeća predstavnici tijela državne uprave, jedinica područne (regionalne) samouprave, jedinica lokalne samouprave, gospodarskih subjekata, znanstvene zajednice, socijalnih partnera i organizacija civilnoga društva.

Izrada Županijske razvojne agencije povjerena je Agenciji za razvoj Varaždinske županije koja je imenovana glavnim koordinatorom izrade.

Radna skupina sudjeluje u izradi i provedbi Županijske razvojne strategije Varaždinske županije te provodi operativne aktivnosti tijekom svih glavnih faza izrade ŽRS-a: izrade prijedloga osnovne analize, prijedloga razvojne strategije, određivanja prijedloga prioriteta, mjera te proračuna.

Za koordinaciju aktivnosti Radne skupine nadležan je regionalni koordinator Agencija za razvoj Varaždinske županije AZRA d.o.o.

Pripremu i provođenje projekata koji će se prijavljivati u indikativnu listu projekata ŽRS-a pratit će Županija, Agencija za razvoj Varaždinske županije te Partnersko vijeće ŽRS-a. Utvrdit će se i kriteriji prioriteta razvojnih projekata koji će se prijavljivati u središnju bazu projekata. Agencija za razvoj Varaždinske županije bit će zadužena za pripremu detaljnog Akcijskog plana, pratiti njegovo provođenje i izvještavanje prema nacionalnoj razini.

Prioritetne projekte u skladu utvrđenim ciljevima, prioritetima i mjerama u ŽRS-u provodit će njihovi nositelji - različite institucije, gospodarski subjekti, jedinice lokalne i područne (regionalne) uprave koji će biti zaduženi za određeni projekt. Nositelji će međusobno sudjelovati posebice na projektima koji se odnose na više zajedničkih mjera i područja. Partnersko vijeće će nadzirati i vrednovati provedbu ŽRS-a. Varaždinska županija i Agencija za razvoj će pratiti izvođenje projekata na način da će prikupljati podatke o ostvarivanju mjera i projekata te će analizirati utvrđene pokazatelje provedbe ŽRS-a. O tijeku provođenja postavljenih zadaća prema Akcijskom planu izvještavati će Partnerskom vijeću.

Županija će svake godine najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu podnositi godišnja izvješća Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva o rezultatima provedbe ŽRS-a.

Pokazatelje za praćenje provedbe ŽRS-a pratit će Agencija za razvoj Varaždinske županije na temelju pokazatelja definiranih na razini ciljeva i prioriteta. Putem praćenja indikativne liste projekata osigurat će se uključenje Agencije za razvoj u sve projekte na razini partnera.

Kako bi se osiguralo što kvalitetnije praćenje provedbe Županijske razvojne strategije, u sljedećoj tabeli je dan pregled komunikacije s pojedinim dionicima razvoja:

SKUPINA DIONIKA	NAČIN KOMUNIKACIJE
Jedinice lokalne samouprave	Sastanci Partnerskog vijeća, tematskih radnih skupina, individualni sastanci, konferencije, edukacijske radionice, okrugli stolovi, info radionice, e-mail komunikacija, forumi za traženje partnera
Javne institucije	Sastanci Partnerskog vijeća, sastanci tematskih radnih skupina, konferencije, edukacijske radionice, okrugli stolovi, info radionice i seminari, e-mail komunikacija, forumi za traženje partnera
Poduzeća, obrtnici, industrija	Sastanci Partnerskog vijeća, sastanci tematskih radnih skupina, konferencije, edukacijske radionice, okrugli stolovi, info radionice i seminari, e-mail komunikacija, forumi za traženje partnera
Građani	Promidžbeni materijali (brošure, letci, newsetter), konferencije, edukacijske radionice, okrugli stolovi, info radionice i seminari
Partnersko vijeće	Sastanci Partnerskog vijeća, tematskih radnih skupina, konferencije, edukacijske radionice, okrugli stolovi, info radionice i seminari, e-mail komunikacija
Predstavnici medija	Promidžbeni materijali (brošure, letci, newsetter), konferencije, edukacijske radionice, okrugli stolovi, info radionice i seminari, e-mail komunikacija

Tabela 86: Način komunikacije s pojedinom skupinom dionika razvoja

10.2. PROVEDBA ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE

Provedba Županijske razvojne strategije obuhvaća opis postupaka i nadležnost subjekata u njezinoj provedbi, kapacitete te rokove provedbe.

Agencija za razvoj Varaždinske županije u svrhu učinkovitije koordinacije i poticanja regionalnog razvoja Županije će u tijeku provedbe ŽRS-a provoditi sljedeće aktivnosti:

- koordinirati indikativnu listu projekata
- pratiti provedbu ŽRS-a i izvještavanje Županijskog partnerskog vijeća o provedbi ŽRS-a,
- poticati zajedničke razvojne projekte s drugim županijama te projekte međuregionalne i prekogranične suradnje,
- sudjelovati u izradi razvojnih projekata statističke regije te
- koordinirati središnji sustav baze razvojnih projekata.

Pod razvojnim projektom prema *Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske* podrazumijeva se projekt izgradnje i/ili obnove komunalne, gospodarske, energetske i druge potporne infrastrukture za razvoj, izgradnju i/ili jačanja obrazovnih, kulturnih, znanstvenih i drugih institucija, jačanja i izgradnje društvenog kapitala te gospodarski i drugi projekti kojima se pridonosi regionalnom razvoju.

Županijska razvojna strategija sastoji se od niza razrađenih mjera s razvojnim učincima koji doprinose postizanju prioriteta, strateških ciljeva i ostvarenju postavljene vizije. S ciljem provedbe definiranih strateških odrednica Županijske razvojne strategije, Varaždinska županija donosi Akcijski plan koji obuhvaća cjelovit pregled i strukturu svih aktivnosti potrebnih za provedbu ŽRS-a u određenom razdoblju.

Glavne sastavnice akcijskog plana:

- ciljevi;
- predviđene aktivnosti;
- razdoblje provedbe plana i pojedinih aktivnosti;
- izvršitelji aktivnosti;
- međusobna povezanost aktivnosti;
- prioritizacija aktivnosti;
- troškovi provedbe pojedinih aktivnosti;
- izvori financiranja aktivnosti;
- načine i indikatore praćenje ostvarivanja plana;
- kontrola provedbe plana.

60 radnih dana nakon prihvatanja ŽRS-a od strane Županijske skupštine izradit će se detaljan akcijski plan provedbe ŽRS-a prema Pravilniku o obaveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija. Prijedlog akcijskog plana izradit će glavni koordinator izrade ŽRS-a Agencija za razvoj Varaždinske županije u suradnji s radnim tijelima osnovanim tijekom izrade ŽRS-a. Financiranje izrade akcijskog plana osigurat će se iz strateškog cilja 5 Županijske razvojne strategije.

Nakon usvajanja ŽRS-a od strane Skupštine Varaždinske županije izradit će se indikativna lista projekata u okviru svake mjere ili područja intervencije koji se žele financirati kako bi se mogli unositi u središnju elektroničku bazu projekata koju će voditi Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj. Indikativna lista projekata osim županijskih razvojnih projekata može sadržavati zajedničke razvojne projekte (ZRP). Zajednički razvojni projekti su investicijski projekti dviju ili više županija koji su u pravnoj nadležnosti jedinica regionalne samouprave, imaju očekivan utjecaj na više županija unutar određene statističke regije, nude postizanje dodatnog učinka zahvaljujući suradnji u odnosu prema projektu koji provodi samo jedna županija te koji su u suglasju s razvojnim prioritetima statističke regije definiranim u Strategiji. Osim toga, na razini statističke regije u svrhu planiranja razvoj i upravljanja identificirati će se razvojni projekti statističkih regija (RPSR). To će biti projekti koji će sukladno definiranim razvojnim prioritetima statističke regije biti prepoznati kao ključni za razvoj određene statističke regije.

U svrhu koordinacije navedene indikativne liste projekata, Agencija za razvoj Varaždinske županije će u suradnji sa Županijom nastaviti na ažuriranju web aplikacije koja je uspostavljena upravo sa svrhom praćenja projekata ŽRS-a Varaždinske županije putem prikupljanja i ažuriranja podataka od strane jedinica lokalne samouprave (JLS) Varaždinske županije, Upravnih odjela Varaždinske županije te županijskih institucija. Osim unosa podataka o pojedinim projektima, osigurana je i kontrola tih podataka i praćenje prema određenim kriterijima i parametrima kako bi se u svakom trenutku moglo provjeriti u kojoj je fazi određen projekt. Web aplikacija omogućava svim korisnicima unošenje svojih projektnih prijedloga neovisno o stupnju dovršenosti (projekti sa svom potrebnom dokumentacijom, projekti u fazi pripreme ili projekti u fazi ideje) te Agenciji za razvoj i Županiji daje pregled svih projekata na području Županije koji su u skladu s mjerama ŽRS-a. Isto tako, omogućava pružanje podrške u prijavi tih projekata na natječaje financijskih izvora identificiranih u ŽRS-u.

Važna uloga ŽRS-a je stoga strateško usmjeravanje, stvaranje i udruživanje potencijalnih razvojnih inicijativa zbog čega je izuzetna važnost usklađivanja projektnih prijedloga sa strateškim ciljevima i razvojnim prioritetima definiranim u ŽRS-u.

Aplikacija će u provedbi ŽRS-a omogućiti filtriranje projekata prema središnjoj elektroničkoj bazi koja će se uspostaviti na nacionalnoj razini, a koja će omogućavati povezivanje aktivnosti na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Važnu ulogu u provedbi ŽRS-a imat će i Partnersko vijeće, a opis zadaća prema vremenskom roku definirat će se detaljnim Akcijskim planom.

11. PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Praćenje i vrednovanje ostvarivanja razvojne vizije Varaždinske županije, postavljenih razvojnih ciljeva, definiranih prioriteta i mjera te ostvarivanje konkretnih razvojnih projekata provodi Županija u suradnji s Agencijom za razvoj Varaždinske županije i to kroz sljedeće, *Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja ŽRS-a* utvrđene, osnovne skupine pokazatelja:

- Stupanj ostvarenja utvrđenih ciljeva, prioriteta i mjera
- Ostvareni rezultati i učinci na razvoj
- Učinkovitost i uspješnost u korištenju financijskih sredstava
- Ostvarenje prema utvrđenom financijskom okviru
- Sudjelovanje i doprinos partnerstva
- Učinkovitost rukovođenja i organizacijske provedbe ŽRS-a
- Vidljivost ŽRS-a u javnosti Županije i jedinica lokalne samouprave s područja Županije

Praćenje provedbe ŽRS-a će se obavljati kontinuirano tijekom čitavog razdoblja provedbe, a o rezultatima provedbe najmanje jednom godišnje izvijestit će se Partnersko vijeće.

Županija će svake godine najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu podnositi godišnja izvješća Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva o rezultatima provedbe ŽRS-a.

Pokazatelji po kojima će se pratiti provedba Županijske razvojne strategije na razini prioriteta i mjera uključuju:

C1 UNAPRIJEĐENO I RAZVIJENO GOSPODARSTVO VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	
BDP Varaždinske županije	Povećanje za 10% u odnosu na prosječan BDP u 2009. godini
Vanjskotrgovinski suficit	Povećanje za 10% u odnosu na prosječan vanjskotrgovinski suficit u 2009. godini
P1.1. RAZVOJ TURISTIČKE PONUDE	
Broj ostvarenih noćenja domaćih i stranih turista	Povećanje za 10% u odnosu na lipanj 2010. godine
Broj posjeta domaćih i stranih turista	Povećanje za 15% u odnosu na lipanj 2010. godine
P1.2. UNAPREĐENJE KONKURENTNOSTI KROZ POVEZIVANJE, POSLOVNU IZVRSNOST I INOVATIVNOST	
Broj novoosnovanih poduzeća koja generiraju visoku dodanu vrijednost	Povećanje za 10% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine
Izvoz na strana tržišta	Povećanje za 3% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine
P1.3. JAČANJE PODUZETNIČKE OKOLINE, POTICANJE RAZVOJA PODUZETNIŠTVA TE INTERNACIONALIZACIJA PODUZETNIŠTVA	
Broj poduzetnika koji koriste usluge inkubatora, poduzetničkih centara i ostalih poduzetničkih potpornih institucija	Povećanje za 5% u odnosu na lipanj 2010. godine
Broj formalnih i neformalnih programa obrazovanja iz područja poduzetništva	Povećanje za 10% u odnosu na lipanj 2010. godine
C2 RAZVIJENI LJUDSKI RESURSI I POVEĆANA KVALITETA ŽIVOTA	
Pad broja nezaposlenih na cjelokupnom području Varaždinske županije	Smanjenje za 2% u odnosu na 6. mjesec 2010. godine
Broj visokoobrazovanih stanovnika na području Varaždinske županije	Povećanje za 1% u odnosu na 2009. godinu
P2.1. USPOSTAVLJANJE DRUŠTVA ZNANJA ZA KREATIVNU REGIJU	
Broj stanovnika Varaždinske županije sa završenim visokoškolskim obrazovanjem	Povećanje za 2% u odnosu na stanje krajem 2009. godine
Broj stanovnika koji su pohađali programe za stručno usavršavanje i osposobljavanje ili bilo koji drugi neformalni oblik obrazovanja	Povećanje za 5% u odnosu na stanje krajem 2009. godine

P2.2. PODIZANJE RAZINE KVALITETE ŽIVOTA	
Broj aktivnih organizacija civilnog društva na području Varaždinske županije	Povećanje za 2% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine
Broj iskorištenih dana bolovanja zaposlenih osoba	Smanjenje za 1% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine
P2.3. POBOLJŠANJE PRISTUPA ZAPOSŁJAVANJU I ODRŽIVO TRŽIŠTE RADA	
Broj akreditiranih kurikuluma na području Varaždinske županije	Povećanje za 10% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine
Stopa nezaposlenosti osoba u posebnom položaju na tržištu rada	Smanjenje za 2% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine
C3 ZAŠTITA OKOLIŠA I UPRAVLJANJE ENERGIJOM	
Postotak kućanstava spojenih na sustav odvodnje	Povećanje za 2% u odnosu na lipanj 2010. godine
Potrošnja električne energije	Smanjenje potrošnje za 2% u odnosu na lipanj 2010. godine
P3.1. OČUVANJE OKOLIŠA	
Postotak kućanstava priključenih na sustav vodoopskrbe i odvodnje Varaždinske županije	Povećanje za 10% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine
Broj inicijativa za zajedničko prostorno planiranje više različitih općina i gradova	Povećanje za 100% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine
P3.2. UČIKOVITO UPRAVLJANJE ENERGIJOM	
Potrošnja energije	Smanjenje za 5% u odnosu na stanje u lipnju 2010.
Korištenje obnovljivih izvora energije	Povećanje za 10% u odnosu na stanje u lipnju 2010.
C4 RURALNI RAZVOJ	
BDP po glavi stanovnika ruralnih područja Varaždinske županije	Povećanje za 3% u odnosu na stanje u 2009. godini
Povećanje zastupljenosti tradicionalnih ruralnih proizvoda i usluga na otvorenom tržištu	Povećanje za 2% u odnosu na stanje u lipnju 2010. godine
P4.1. RURALNI RAZVOJ NA TEMELJU ODRŽIVIH OBLIKA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RURALNOG TURIZMA	
Broj ostvarenih turističkih noćenja	Povećanje za 10% u odnosu na lipanj 2010.
Broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u sustavu PDV-a	Povećanje za 10% u odnosu na lipanj 2010.
P4.2. RAZVOJ NOVIH TE OČUVANJE TRADICIONALNIH PROIZVODA, OBRTA I USLUGA	
Regionalne robne marke	Broj novih regionalnih marki povećan za 2% u odnosu na lipanj 2010.
Postotak prihoda od tradicionalnih proizvoda i usluga u ukupnom prihodu ruralnih područja	Povećanje za 2% u odnosu na lipanj 2010. godine
C5. TEHNIČKA POMOĆ	
Broj projekata u bazi projekata Županijske razvojne strategije	Povećanje za 30 posto u odnosu na studeni 2011. godine
Broj projekata spremnih za provedbu koji su uključeni u bazu projekata Županijske razvojne strategije	Povećanje za 20% u odnosu na studeni 2011. godine
P5.1. Uspostavljanje KLJUČNOG TIMA ZA PROVOĐENJE ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE	
Broj održanih radionica, seminara i konferencija vezano uz Županijsku razvojnu strategiju	Minimalno 3 godišnje
Broj izrađene popratne dokumentacije potrebne za provođenje Županijske razvojne strategije	Minimalno 2
P5.2. AKTIVNOSTI ZA POTPORU PRILIKOM IZRADE I PROVOĐENJA VISOKOKVALITETNIH PROJEKATA USMJERENIH NA REZULTATE	
Broj pripremljenih projektnih dokumenata	Minimalno 10 godišnje
Broj održanih promotivnih događanja	Minimalno 2 godišnje

Tabela 87: Pregled pokazatelja prema prioritetima i mjerama te njihovih ciljanih vrijednosti do kraja 2013. godine

12. DODACI

12.1. REZULTATI KONZULTACIJA S PARTNERSKIM VIJEĆEM

Partnersko vijeće za izradu i provedbu Županijske razvojne strategije Varaždinske županije osnovano je s ciljem izrade i provedbe Županijske razvojne strategije Varaždinske županije u skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 153/09).

Zadaća Partnerskog vijeća je sljedeća:

- Okuplja privatni, javni i civilni sektor s područja Županije te jača njihovu međusobnu suradnju u cilju definiranja i ostvarivanja zajedničke vizije budućnosti u Županiji;
- Sudjeluje u pripremi ŽRS-a kao savjetodavno tijelo;
- Sudjeluje u provedbi ŽRS-a kao savjetodavno i nadzorno tijelo.

Partnersko vijeće osnovano je kao jedno jedinstveno tijelo. Županijska radna skupina (na operativnoj razini zadužena za izradu ŽRS-a) konzultira Partnersko vijeće tijekom svih glavnih faza izrade ŽRS-a: izrade osnovne analize, razvojne strategije, određivanja prioriteta, mjera kao i proračuna.

Partnersko vijeće ima savjetodavnu ulogu u izradi i provedbi ŽRS-a. Njegove se preporuke uvažavaju tijekom svih aktivnosti iz ŽRS-a, odabira i provedbe projekata sufinanciranih od strane nacionalne i regionalne vlasti, Europske unije (ili drugih međunarodnih donatora u okviru ŽRS-a). Izrada, revizija ili bilo kakvo ažuriranje ŽRS-a biti će ostvareno kroz savjetovanje s Partnerskim vijećem.

Tijekom izrade ŽRS-a održana su 3. sastanka Partnerskog vijeća:

- 15. listopada 2010. godine održan je prvi sastanak Partnerskog vijeća na kojem su članovi bili upoznati s politikom regionalnog razvoja, Operativnim programima, Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske te važnošću i značajem te fazama izrade Županijske razvojne strategije putem radionice koju je održao ex ante evaluator Microprojekt d.o.o.
- 05. studenoga 2010. godine održan je drugi sastanak Partnerskog vijeća na kojem su prezentirane mogućnosti EU fondova, mjere na NUTS II razini, te prijedlog mjera ŽRS-a
- 02. prosinca 2010. godine održan je 3. sastanak Partnerskog vijeća na kojem su prezentirani prijedlozi dopuna i izmjena na nacrt ŽRS-a, te je usvojena konačna verzija ŽRS-a

Nakon svakog sastanka svi članovi Partnerskog vijeća dobivali su putem e-mail komunikacije na uvid dijelove ŽRS-a koji su ili bili prezentirani na sastancima ili izrađeni od strane glavnog koordinatora u suradnji s Radnom skupinom. Članovi Partnerskog vijeća bili su poticani da daju svoje komentare, prijedloge i dopune u svrhu izrade kvalitetnog dokumenta. Isti su bili raspravljani u konzultacijama sa njima te uvrštavani u nacrt dokumenta.

U fazi izrade, Partnersko vijeće imenovalo je svog predsjednika čije su zadaće u fazi izrade i provedbe ŽRS-a sljedeće:

- Predlaže dnevni red sastanaka i utvrđuje radne materijale za sastanke;
- Predsjedava i vodi sastanke te promovira konsenzus u procesu odlučivanja;
- Potpisuje dokumente izrađene od strane Partnerskog vijeća i TRS-a, jednako kao i bilješke s održanih sastanaka.

U fazi izrade Partnersko vijeće imenovalo je i svog tajnika koji vodi zapisnike sa sastanaka. Ostalu tehničku podršku Partnerskom vijeću, kao i svim drugim radnim tijelima koja se osnivaju unutar Partnerskog vijeća, daje uža Radna skupina za izradu i provedbu ŽRS-a.

Partnersko vijeće će u fazi provedbe formirati tematske radne skupine (TRS), po potrebi. Svaka TRS će uključivati sve partnere vezane uz tematiku o kojoj se raspravlja na sastancima. Sastav svake TRS utvrdit će se odlukom Partnerskog vijeća, a TRS će među sobom odrediti koordinatore/predsjednike TRS-a. Ako TRS u svom radu treba stručnu pomoć za specifične probleme, moguće je da se u rad TRS-a uključi neki od priznatih stručnjaka u određenom polju, a koji nije predstavljen u Partnerskom vijeću.

Članovi Partnerskog vijeća će u fazi provedbe, prema potrebi (primjerice za analizu nekog specifičnog projekta ili bespovratnog oblika pomoći; tzv. grant sheme koji se trebaju predložiti za financiranje nekom od donatora u okviru ŽRS-a), te za potrebe drugih radnih zadataka Partnerskog vijeća (npr. revizija ŽRS-a, odnosi s javnošću i sl.) formirati tzv. *Ad Hoc* odbore (AHO).

U tom slučaju Partnersko vijeće određuje sastav AHO-a i izabire njegove članove. Bilo koja institucija ili organizacija, a koja ima predstavnika u Partnerskom vijeću, može zatražiti od koordinatora/predsjednika Partnerskog vijeća da se uključi u rad AHO-a.

Ukoliko se pokaže potreba za uključivanjem specifičnog stručnjaka, u rad AHO-a mogu biti uključeni i članovi koji nisu predstavljeni u Partnerskom vijeću.

Sve detaljne operativne aktivnosti vezane uz djelovanje Partnerskog vijeća i TRS-a - kao što su učestalost održavanja sastanaka, izostanci i drugo - definirat će članovi Partnerskog vijeća uže Radne skupine za izradu i provedbu ŽRS-a tijekom zajedničkih sastanaka.

12.2. IZVJEŠTAJ O PRETHODNOM VREDNOVANJU ŽRS-a

Izveštaj o prethodnom vrednovanju ŽRS-a izradila je konzultantska tvrtka MICRO Projekt d.o.o..

Prema Ukupnoj ocjeni Izveštaja o prethodnom vrednovanju tvrtke MICRO Projekt, koja je sudjelovala u svim fazama izrade ŽRS-a, proizlazi da Županijska razvojna strategija **zadovoljava** sve kriterije, odnosno da je:

Županijska razvojna strategija Varaždinske županije je opravdana. Opravdava cilj i svrhu njezina donošenja.

Županijska razvojna strategija Varaždinske županije je relevantna. Informacije su potpune te imaju važnost i snagu.

Županijska razvojna strategija Varaždinske županije je konzistentna. Ciljevi su dosljedni.

Županijska razvojna strategija Varaždinske županije je koherentna. Postoji unutarnja sinergija između ciljeva ŽRS, te vanjska usklađenost s drugim razvojnim programima.

Cjelokupan Izveštaj o prethodnom vrednovanju Županijske razvojne strategije Varaždinske županije (ex ante evaluacija) nalazi se u prilogu kao poseban dokument.

12.3. POPIS OSNOVNIH DRUŠTVENO - GOSPODARSKIH PODRUČJA I PODATAKA TE IZVORA PODATAKA

Položaj i administrativna podjela

1.1. Geografski položaj

1.2. Administrativna podjela

Izvor 1: Prostorni plan Varaždinske županije iz 2000. godine;

Izvor 2: Izmjene i dopune Prostornog plana 2009. godine

Demografska i prirodna obilježja

2.1. Stanovništvo i naselja

2.2. Aktivnost stanovništva i nezaposlenost

2.3. Prirodna obilježja i prirodni resursi

Izvor 1: Popis stanovništva iz 2001. godine, Državni zavod za statistiku

Izvor 2: Priopćenje Državnog zavoda za statistiku RH, Br. 7.1.4. *Procjena stanovništva Republike Hrvatske u 2008.*, 14.09.2009.

Izvor 3: Priopćenje Državnog zavoda za statistiku RH, Br. 7.1.4. *Procjena stanovništva Republike Hrvatske u 2009.*, 23.9.2010.

Izvor 4: Priopćenje Državnog zavoda za statistiku RH, Br. 7.1.1. *Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2008.*, 17.7.2009.

Izvor 5: Priopćenje Državnog zavoda za statistiku RH, Br. 7.1.1. *Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2009.*, 19.7.2010.

Izvor 6: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Varaždin, *Godišnji izvještaj za županiju u 2009. i I.-III. 2010.*

Izvor 7: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Varaždin, *Nezaposlenost i zapošljavanje u Varaždinskoj županiji u 2007., 2008. i 2009. godini*

Izvor 8: Državni zavod za statistiku RH, *Statističke informacije 2010., Zaposlenost po županijama*, Zagreb 2010.

Izvor 9: Prostorni plan Varaždinske županije 2000. godina, *Zemljišni pokrov / korištenje zemljišta u Varaždinskoj županiji*

Izvor 10: Državna geodetska uprava, Ured za katastar Varaždin, *Poljoprivredne površine županije*, 2010.

Izvor 11: Državna geodetska uprava, Ured za katastar Varaždin, *Struktura poljoprivrednog zemljišta u Varaždinskoj županiji*, 2010.

Izvor 12: *Studija potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama na području Varaždinske županije*, 2008.

Izvor 13: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva Republike Hrvatske, Uprava za rudarstvo, *Eksplatacija mineralnih sirovina*, 2006.

Izvor 14: Šumarska savjetodavna služba, *Gospodarenje šumama u Varaždinskoj županiji*, 2010.

Izvor 15: Izvješće o stanju okoliša Varaždinske županije 2002.-2005

Izvor 16: Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske, *Vodonosnik podzemne vode*

3. Stanje zaštite okoliša

- 3.1. Vode
- 3.2. Tlo
- 3.3. Zrak
- 3.4. Biološka i krajobrazna raznolikost
- 3.5. Otpad

Izvor 1: Zavod za javno zdravstvo, *Kakvoća vode*

Izvor 2: *Studija izbora potencijalnih lokacija za postavljanje mjernih postaja za ispitivanje kakvoće zraka - I faza; 2005.*

Izvor 3: Klasifikacija Agencije za posebni otpad

Izvor 4: Babić d.o.o., *Dostava podataka o sakupljanju i odlaganju otpada*

Izvor 5: EKO FLOR PLUS d.o.o., *Dostava podataka o sakupljenim količinama otpada u općinama Varaždinske županije*

Izvor 6: Varaždinska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, *Podaci o zaštiti okoliša 2000. - 2009.*

4. Infrastruktura

- 4.1. Vodoopskrba i odvodnja
- 4.2. Prometna infrastruktura
- 4.3. Energetika

Izvor 1: Novelacija vodoopskrbnog plana Varaždinske županije, 2004.

Izvor 2: Varkom d.d., *Vodoopskrba, odvodnja i otpad na području Varaždinske županije*

Izvor 3: Ivkom d.o.o., *Vodoopskrba, odvodnja i otpad na području Varaždinske županije*

Izvor 4: Županijska uprava za ceste, *Lokalne ceste Varaždinske županije*

Izvor 5: Županijska uprava za ceste, *Županijske ceste Varaždinske županije*

Izvor 6: Hrvatske ceste, *Prometna infrastruktura državnih cesta na području Varaždinske županije*

Izvor 7: Hrvatske željeznice, *Željeznički pravci u Varaždinskoj županiji*

Izvor 8: HAKOM d.o.o., *Podaci o pretplatnicima Varaždinske županije*, 2010.

Izvor 9: ELEKTRA Varaždin, *Distribucija električne energije na području Varaždinske županije*

Izvor 10: TERMOPLIN d.d., *Ukupna potrošnja i pokrivenost plinom na području Varaždinske županije*

5. Gospodarstvo

- 5.1. Razvojni položaj Varaždinske županije
- 5.2. Makroekonomska kretanja gospodarstva Hrvatske i sjeverozapadne regije
- 5.3. Poslovanje gospodarstva Varaždinske županije
- 5.4. Struktura gospodarstva po veličini poduzetnika
- 5.5. Struktura gospodarstva po djelatnostima
- 5.6. Obrtništvo
- 5.7. Poduzetnička infrastruktura

Izvor 1: Županijski zavod za prostorno uređenje, *Stupanj razvijenosti JLS-a Varaždinske županije*, 2010.

Izvor 2: Gradovi i općine Varaždinske županije - stupanj razvijenosti 2006. - 2008.

Izvor 3: Izvješće o stanju u prostoru Varaždinske županije za razdoblje 2005. - 2009. .

Izvor 4: Izvješće o stanju gospodarstva i poslovanju poduzetnika Varaždinske županije 2008. do I. - VI. 2010.

Izvor 5: Ukratko o gospodarstvu Varaždinske županije za 2009. godinu

Izvor 6: Podaci o izdanim subvencijama i garancijama u Varaždinskoj županiji 2006.-2010.

Izvor 7: Priopćenje Državnog zavoda za statistiku RH, Br. 12.1.2

Izvor 8: *Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku i županije u 2007.*, 1.3.2010.

Izvor 9: Državni zavod za statistiku, Statističke informacije 2010., *Osnovni gospodarski pokazatelji 2009.-2010.*

Izvor 10: Državni zavod za statistiku, *Investicije u 2008.*

- Izvor 11:** Državni zavod za statistiku, *Poslovni subjekti po županijama - trgovačka društva i aktivni obrti 2003. - 2008.*
- Izvor 12:** Državni zavod za statistiku, *BDP za RH 2000. - 2006.*
- Izvor 13:** HGK- Županijska komora Varaždin, *Fina 2010, Gospodarstvo Varaždinske županije u razdoblju od 2006.-2009.*
- Izvor 14:** HGK- Županijska komora Varaždin, *Gospodarski pokazatelji u razdoblju od 2006. do 2009. godine*
- Izvor 15:** HGK - Županijska komora Varaždin, *Poslovanje poduzetnika Varaždinske županije za prvih 9 mjeseci 2009.*
- Izvor 16:** HGK - Županijska komora Varaždin, *Poslovanje poduzetnika Varaždinske županije za 2009. i I. - IV. 2010*
- Izvor 17:** HGK - Županijska komora Varaždin, *Poslovanje poduzetnika Varaždinske županije za I. - VI. 2010.*
- Izvor 18:** HGK - Županijska komora Varaždin, *Poslovanje poduzetnika za 2008. godinu*
- Izvor 19:** FINA, *RH Financijski rezultati 2007.*
- Izvor 20:** FINA, *RH Financijski rezultati 2008.*
- Izvor 21:** FINA, *Financijski pokazatelji Varaždinske županije 2007., 2008., 2009.*
- Izvor 22:** FINA, *Analiza financijskih rezultata poduzetnika RH 2007., 2008., 2009.*
- Izvor 23:** FINA, *Nepodmirene obveze Varaždinske županije 2007. i 2008.*
- Izvor 24:** FINA, *Analiza financijskih rezultata poslovanja poduzetnika RH, Analiza po gradovima i općinama 2007., 2008.*
- Izvor 25:** HOK, Županijska komora Varaždin, *Podaci o broju obrtnika Varaždinske županije, 2010.*
- Izvor 26:** HOK, Županijska komora Varaždin, *Stanje u obrtništvu Varaždinske županije, 2010.*
- Izvor 27:** HOK, Županijska komora Varaždin, *Brojčani podaci o obrtništvu Varaždinske županije, 2010.*
- Izvor 28:** Knjiga obrtnika-članova HOK-a, *Aktivni obrti po županijama 2007.-2009.*
- Izvor 29:** DZS-a i Turističke zajednice Varaždinske županije, *Turistička noćenja/ležajevi, 2010.*
- Izvor 30:** Upisnik obiteljskih gospodarstava od 2008. do listopada 2010.
- Izvor 31:** Popis poljoprivrede iz 2003., *Vinogradarstvo*
- Izvor 32:** Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije, *Pregled odobrenih kredita u okviru Programa poticanja malog i srednjeg poduzetništva*
- Izvor 33:** GARA, Garancijska agencija Varaždinske županije, *Kreditiranje poduzetnika 2006. - 2010.*
- Izvor 34:** Slobodna zona Varaždin, *Podaci o ukupnim ulaganjima, uvozu, izvozu i broju zaposlenih 2003. - 2009.*
- Izvor 35:** Slobodna zona Varaždin, *Opći podaci o poslovanju tvrtke Slobodna zona*
- Izvor 36:** Slobodna zona Varaždin, *Popis tvrtki po djelatnostima, 2010*
- Izvor 37:** Tehnološki park Varaždin, *Popis tvrtki po djelatnostima*
- Izvor 38:** Varaždinska županija, Upravni odjel za poljoprivredu, *Podaci o stanju o poljoprivredi 2010.*

6. Društvene djelatnosti

6.1. Obrazovanje

6.2. Zdravstvena i socijalna djelatnost

- Izvor 1:** Varaždinska županija, Upravni odjel za prosvjetu - *Podaci o predškolskom, srednjoškolskom, visokoškolskom i cjeloživotnom obrazovanju, kulturnoj baštini i događanjima, 2010.*
- Izvor 2:** Varaždinska županija, Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb, *Podaci o zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi 2009., 2010.*
- Izvor 3:** Evidencija Ureda državne uprave u Varaždinskoj županiji, *Usluge skrbi izvan vlastite obitelji, 2010.*

7. Civilno društvo

- Izvor 1:** Registar udruga Republike Hrvatske
- Izvor 2:** Registar neprofitnih organizacija, Ministarstvo financija
- Izvor 3:** Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, *Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011.-2013., svibanj 2010.*

48.

Na temelju odredbe članka 30. točke 4. Statuta Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 15/09 i 27/09) i članka 56. Poslovnika o radu Županijske skupštine Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09 i 27/09), Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 15. prosinca 2010. godine, donosi

O D L U K U**o reviziji i ukidanju Regionalnog operativnog programa Varaždinske županije****Članak 1.**

Županijska skupština Varaždinske županije prihvaća Odluku o reviziji i ukidanju Regionalnog operativnog programa Varaždinske županije.

Članak 2.

Regionalni operativni program (ROP) sublimiran je u Županijsku razvojnu strategiju i predstavlja polazni materijal za osnovnu analizu, ciljeve, prioritete, mjere, te bazu projekata Županijske razvojne strategije Varaždinske županije.

Članak 3.

Prihvaćanjem Odluke iz članka 1. Regionalni operativni program Varaždinske županije stavlja se van snage, te time prestaje biti temeljni dokument gospodarskog i socijalnog razvoja Varaždinske županije.

Članak 4.

Revizija Regionalnog operativnog programa sastavni je dio ove Odluke.

Članak 5.

Ova Odluka objavit će se u »Službenom vjesniku Varaždinske županije«.

KLASA: 311-01/10-09/30
URBROJ: 2186/1-03/2-10-3
Varaždin, 15. prosinca 2010.

Predsjednica Županijske skupštine
Dubravka Biberdžić, v. r.

49.

Temeljem članka 6. stavka 3. i članka 39. stavka 1. Zakona o proračunu (»Narodne novine«, broj 87/08), članka 30. točka 9. Statuta Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 15/09, 27/09 i 48/09) i članka 56. Poslovnika o radu Županijske skupštine (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09), Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 15. prosinca 2010. godine, donosi

P R O R A Č U N**Varaždinske županije za 2011. godinu i Projekcija za 2012. i 2013. godinu****I. OPĆI DIO****Članak 1.**

Proračun Varaždinske županije za 2011. godinu i Projekcija za 2012. i 2013. godinu sastoji se od Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja kako slijedi:

u kunama

O P I S	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
A. RAČUN PRIHODA I RASHODA			
1.1. PRIHODI POSLOVANJA	199.210.137,00	188.159.432,00	193.632.929,00
1.2. PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	15.000,00	15.000,00	15.000,00
2.1. RASHODI POSLOVANJA	178.495.537,00	167.264.832,00	167.292.329,00
2.2. RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	27.333.600,00	24.539.600,00	25.925.600,00
3. RAZLIKA - višak / manjak (1.-2.)	-6.604.000,00	-3.630.000,00	430.000,00
B. RAČUN FINANCIRANJA			
1. PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	35.224.000,00	17.860.000,00	3.000.000,00
2. IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	3.620.000,00	3.430.000,00	3.430.000,00
3. NETO FINANCIRANJE (1.-2.)	31.604.000,00	14.430.000,00	-430.000,00
C. RASPOLOŽIVA SREDSTVA IZ PRETHODNIH GODINA			
1. VIŠAK / MANJAK PRIHODA preneseni (+/-)	-25.000.000,00	-10.800.000,00	0,00
2. RASPOLOŽIVA SREDSTVA	-25.000.000,00	-10.800.000,00	0,00

u kunama

O P I S	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
PRORAČUN UKUPNO			
1. PRIHODI I PRIMICI	209.449.137,00	195.234.432,00	196.647.929,00
2. RASHODI I IZDACI	209.449.137,00	195.234.432,00	196.647.929,00
3. RAZLIKA - višak / manjak (1.-2.)	0,00	0,00	0,00

Članak 2.

Prihodi i rashodi te primici i izdaci iskazani po ekonomskoj klasifikaciji utvrđuju se u Računu prihoda i rashoda i Računu financiranja Proračuna za 2011. godinu i Projekcijama za 2012. i 2013. godinu, kako slijedi:

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

u kunama

Broj konta	VRSTA PRIHODA/RASHODA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
6	PRIHODI POSLOVANJA	199.210.137,00	188.159.432,00	193.632.929,00
61	PRIHODI OD POREZA	79.884.583,00	81.457.752,00	85.278.061,00
611	Porez i prirez na dohodak	70.715.618,00		
613	Porezi na imovinu	70.000,00		
614	Porezi na robu i usluge	9.097.965,00		
616	Ostali prihodi od poreza	1.000,00		
63	POMOĆI IZ INOZEMSTVA (DAROVNICE) I OD SUBJ. UNUTAR OPĆE DRŽAVE	109.316.194,00	96.467.724,00	97.950.768,00
633	Pomoći iz proračuna	29.656.181,00		
635	Pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije	79.660.013,00		
64	PRIHODI OD IMOVINE	5.585.600,00	5.565.600,00	5.507.600,00
641	Prihodi od financijske imovine	122.000,00		
642	Prihodi od nefinancijske imovine	4.963.600,00		
643	Prihodi od kamata na dane zajmove neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu	500.000,00		
65	PRIHODI OD ADMINISTRATIVNIH PRISTOJBI I PO POSEBNIM PROPISIMA	4.023.760,00	4.268.356,00	4.496.500,00
651	Upravne i administrativne pristojbe	3.400.000,00		
652	Prihodi po posebnim propisima	623.760,00		
66	OSTALI PRIHODI	400.000,00	400.000,00	400.000,00
661	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	400.000,00		
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	15.000,00	15.000,00	15.000,00
71	PRIHODI OD PRODAJE NEPROIZVEDENE IMOVINE	15.000,00	15.000,00	15.000,00
711	Prihodi od prodaje materijalne imovine - prirodnih bogatstava	15.000,00		
3	RASHODI POSLOVANJA	178.495.537,00	167.264.832,00	167.292.329,00
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	14.806.451,00	15.583.904,00	16.948.644,00
311	Plaće (Bruto)	11.032.433,00		
312	Ostali rashodi za zaposlene	1.876.091,00		
313	Doprinosi na plaće	1.897.927,00		
32	MATERIJALNI RASHODI	119.546.955,00	109.122.486,00	108.217.386,00
321	Naknade troškova zaposlenima	11.073.888,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	27.669.030,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA PRIHODA/RASHODA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
323	Rashodi za usluge	68.069.861,00		
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	5.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	12.729.176,00		
34	FINANCIJSKI RASHODI	1.570.011,00	1.617.962,00	1.608.246,00
342	Kamate za primljene kredite i zajmove	200.000,00		
343	Ostali financijski rashodi	1.370.011,00		
35	SUBVENCIJE	4.105.000,00	3.585.000,00	3.385.000,00
352	Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	4.105.000,00		
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	7.689.320,00	7.592.480,00	7.637.053,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	7.689.320,00		
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	23.242.800,00	23.261.000,00	23.274.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	23.242.800,00		
38	OSTALI RASHODI	7.535.000,00	6.502.000,00	6.222.000,00
381	Tekuće donacije	6.815.000,00		
382	Kapitalne donacije	50.000,00		
385	Izvanredni rashodi	200.000,00		
386	Kapitalne pomoći	470.000,00		
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	27.333.600,00	24.539.600,00	25.925.600,00
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	9.023.600,00	9.079.600,00	10.775.600,00
421	Građevinski objekti	4.214.000,00		
422	Postrojenja i oprema	4.244.600,00		
423	Prijevozna sredstva	415.000,00		
426	Nematerijalna proizvedena imovina	150.000,00		
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI	18.310.000,00	15.460.000,00	15.150.000,00
451	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	18.310.000,00		

B. RAČUN ZADUŽIVANJA/FINANCIRANJA

u kunama

Broj konta	VRSTA PRIMITKA / IZDATKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
8	PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	35.224.000,00	17.860.000,00	3.000.000,00
81	PRIMLJENE OTPLATE (POVRATI) GLAVNICE DANIH ZAJMOVA	300.000,00	100.000,00	100.000,00
816	Primici (povrati) glavnice zajmova danih trgovačkim društvima i obrtnicima izvan javnog sektora	300.000,00		
83	PRIMICI OD PRODAJE DIONICA I UDJELA U GLAVNICI	24.124.000,00	17.760.000,00	2.900.000,00
832	Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru	24.124.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA PRIMITKA / IZDATKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
84	PRIMICI OD ZADUŽIVANJA	10.800.000,00	0,00	0,00
844	Primljeni krediti i zajmovi od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora	10.800.000,00		
5	IZDACI ZA FINACIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	3.620.000,00	3.430.000,00	3.430.000,00
51	IZDACI ZA DANE ZAJMOVE	250.000,00	0,00	0,00
514	Izdaci za dane zajmove trgovačkim društvima u javnom sektoru	250.000,00		
53	IZDACI ZA DIONICE I UDJELE U GLAVNICI	30.000,00	30.000,00	30.000,00
532	Dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru	30.000,00		
54	IZDACI ZA OTPLATU GLAVNICE PRIMLJENIH ZAJMOVA	3.340.000,00	3.400.000,00	3.400.000,00
544	Otplata glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora	3.340.000,00		

II. POSEBNI DIO

Članak 3.

Rashodi i izdaci Proračuna Varaždinske županije za 2011. godinu u iznosu od 209.449.137,00 kuna iskazani prema proračunskim klasifikacijama, raspoređuju se po programima, nositeljima i korisnicima kako slijedi:

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	UKUPNO RASHODI / IZDACI	209.449.137,00	195.234.432,00	196.647.929,00
	RAZDJEL 001 PREDSTAVNIČKA I IZVRŠNA TIJELA	13.861.223,00	6.105.801,00	6.261.066,00
	GLAVA 01 ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA	7.168.000,00	2.290.000,00	2.290.000,00
	Program 1000 AKTIVNOSTI IZ DJELOKRUGA ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE	1.500.000,00	1.530.000,00	1.530.000,00
	Aktivnost A100001 Aktivnosti iz djelokruga Županijske skupštine	1.500.000,00	1.530.000,00	1.530.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	1.500.000,00	1.530.000,00	1.530.000,00
323	Rashodi za usluge	100.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	1.400.000,00		
	Program 1010 OSTALI PROGRAMI ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE	5.668.000,00	760.000,00	760.000,00
	Aktivnost A101001 Antikorupcijsko povjerenstvo	10.000,00	10.000,00	10.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	10.000,00	10.000,00	10.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	10.000,00		
	Aktivnost A101002 Koordinacija za ljudska prava	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	20.000,00	20.000,00	20.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	20.000,00		
	Aktivnost A101003 Povjerenstvo za ravnopravnost spolova	15.000,00	15.000,00	15.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	15.000,00	15.000,00	15.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	15.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	Aktivnost A101004 Županijske nagrade	40.000,00	40.000,00	40.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	40.000,00	40.000,00	40.000,00
323	Rashodi za usluge	40.000,00		
	Aktivnost A101005 Županijske proslave i pokroviteljstva	102.000,00	105.000,00	105.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	90.000,00	90.000,00	90.000,00
323	Rashodi za usluge	30.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	60.000,00		
38	OSTALI RASHODI	12.000,00	15.000,00	15.000,00
381	Tekuće donacije	12.000,00		
	Aktivnost A101006 Hrvatska zajednica županija	100.000,00	100.000,00	100.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	100.000,00	100.000,00	100.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	100.000,00		
	Aktivnost A101008 Sredstva za rad političkih stranaka	350.000,00	350.000,00	350.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	350.000,00	350.000,00	350.000,00
381	Tekuće donacije	350.000,00		
	Aktivnost A101009 Sredstva za rad Vijeća srpske nacionalne manjine	45.000,00	40.000,00	40.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	45.000,00	40.000,00	40.000,00
381	Tekuće donacije	45.000,00		
	Aktivnost A101010 Sredstva za rad predstavnika bošnjačke nacionalne manjine	6.000,00	6.000,00	6.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	6.000,00	6.000,00	6.000,00
381	Tekuće donacije	6.000,00		
	Aktivnost A101011 Sredstva za rad predstavnika romske nacionalne manjine	4.000,00	5.000,00	5.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	4.000,00	5.000,00	5.000,00
381	Tekuće donacije	4.000,00		
	Aktivnost A101012 Savjet mladih Varaždinske županije	25.000,00	20.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	25.000,00	20.000,00	20.000,00
381	Tekuće donacije	25.000,00		
	Aktivnost A101013 Vijeće slovenske nacionalne manjine	27.000,00	25.000,00	25.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	27.000,00	25.000,00	25.000,00
381	Tekuće donacije	27.000,00		
	Aktivnost A101014 Sredstva za rad predstavnika albanske nacionalne manjine	4.000,00	4.000,00	4.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	4.000,00	4.000,00	4.000,00
381	Tekuće donacije	4.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	Aktivnost A101016 Izbori za Sabor Republike Hrvatske	4.565.000,00	0,00	0,00
	Izvor OSTALE POMOĆI			
32	MATERIJALNI RASHODI	4.565.000,00	0,00	0,00
322	Rashodi za materijal i energiju	165.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	4.400.000,00		
	Aktivnost A101017 Izbori za vijeća nacionalnih manjina	335.000,00	0,00	0,00
	Izvor OSTALE POMOĆI			
32	MATERIJALNI RASHODI	270.000,00	0,00	0,00
322	Rashodi za materijal i energiju	10.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	260.000,00		
38	OSTALI RASHODI	65.000,00	0,00	0,00
381	Tekuće donacije	65.000,00		
	Aktivnost A101018 Vijeće za prevenciju	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	20.000,00	20.000,00	20.000,00
381	Tekuće donacije	20.000,00		
	GLAVA 03 ŽUPAN	6.693.223,00	3.815.801,00	3.971.066,00
	Program 1020 AKTIVNOSTI IZ DJELOKRUGA IZVRŠNOG TIJELA	5.325.903,00	2.406.321,00	2.475.013,00
	Aktivnost A102001 Redovna aktivnost izvršnog tijela	2.030.903,00	2.111.321,00	2.180.013,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	1.308.403,00	1.373.821,00	1.442.513,00
311	Plaće (Bruto)	1.116.384,00		
313	Doprinosi na plaće	192.019,00		
32	MATERIJALNI RASHODI	722.500,00	737.500,00	737.500,00
321	Naknade troškova zaposlenima	230.000,00		
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	5.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	487.500,00		
	Aktivnost A102002 Udruge od općeg značaja	40.000,00	40.000,00	40.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	40.000,00	40.000,00	40.000,00
381	Tekuće donacije	40.000,00		
	Aktivnost A102003 Gospodarsko-socijalno vijeće	5.000,00	5.000,00	5.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	5.000,00	5.000,00	5.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	5.000,00		
	Aktivnost A102004 Proračunska zaliha	200.000,00	200.000,00	200.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	200.000,00	200.000,00	200.000,00
385	Izvanredni rashodi	200.000,00		
	Aktivnost A102005 Udruge za promicanje i razvoj civilnog društva	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	20.000,00	20.000,00	20.000,00
381	Tekuće donacije	20.000,00		
	Aktivnost A102006 Zaklada za pomoć djeci »VITA«	30.000,00	30.000,00	30.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
53	IZDACI ZA DIONICE I UDJELE U GLAVNICI	30.000,00	30.000,00	30.000,00
532	Dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru	30.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	Aktivnost A102007 Popis stanovništva, kućanstava i stanova	3.000.000,00	0,00	0,00
	Izvor OSTALE POMOĆI			
32	MATERIJALNI RASHODI	3.000.000,00	0,00	0,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	3.000.000,00		
	Program 1040 POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	1.367.320,00	1.409.480,00	1.496.053,00
	Aktivnost A104001 Pomoći gradovima i općinama	1.367.320,00	1.409.480,00	1.496.053,00
	Izvor OSTALE POMOĆI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	1.367.320,00	1.409.480,00	1.496.053,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	1.367.320,00		
	RAZDJEL 002 UPRAVNI ODJEL ZA POSLOVE ŽUPANA	2.269.000,00	2.144.000,00	2.039.000,00
	GLAVA 01 UPRAVNI ODJEL ZA POSLOVE ŽUPANA	2.269.000,00	2.144.000,00	2.039.000,00
	Program 1060 AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI ODJELA	1.134.000,00	1.159.000,00	1.159.000,00
	Aktivnost A106001 Javna uprava i administracija	984.000,00	989.000,00	989.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	969.000,00	974.000,00	974.000,00
321	Naknade troškova zaposlenima	15.000,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	60.000,00		
323	Rashodi za usluge	754.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	140.000,00		
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA	15.000,00	15.000,00	15.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	15.000,00		
	Aktivnost A106002 Rashodi protokola	100.000,00	120.000,00	120.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	90.000,00	110.000,00	110.000,00
323	Rashodi za usluge	30.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	60.000,00		
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA	10.000,00	10.000,00	10.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	10.000,00		
	Tekući projekt T106002 Moderna javna uprava	50.000,00	50.000,00	50.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	50.000,00	50.000,00	50.000,00
323	Rashodi za usluge	50.000,00		
	Program 1360 OPREMANJE I INFORMATIZACIJA UPRAVNIH ODJELA	1.135.000,00	985.000,00	880.000,00
	Aktivnost A136004 Održavanje informatičkog sustava	540.000,00	475.000,00	490.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	540.000,00	475.000,00	490.000,00
323	Rashodi za usluge	540.000,00		
	Aktivnost A136005 Održavanje sustava upravljanja kvalitetom (ISO)	45.000,00	20.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	45.000,00	20.000,00	20.000,00
323	Rashodi za usluge	45.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	<i>Tekući projekt T136004 Nabava opreme za upravne odjele i računalne usluge</i>	<i>550.000,00</i>	<i>490.000,00</i>	<i>370.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	60.000,00	60.000,00	60.000,00
323	Rashodi za usluge	60.000,00		
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	490.000,00	430.000,00	310.000,00
422	Postrojenja i oprema	390.000,00		
426	Nematerijalna proizvedena imovina	100.000,00		
	RAZDJEL 004 UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO, REGIONALNI RAZVOJ I EUROPSKE INTEGRACIJE	8.358.000,00	7.539.000,00	6.954.000,00
	GLAVA 01 UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO, REGIONALNI RAZVOJ I EUROPSKE INTEGRACIJE			
	<i>Program 1070 AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI ODJELA</i>	<i>39.000,00</i>	<i>40.000,00</i>	<i>40.000,00</i>
	<i>Aktivnost A107001 Javna uprava i administracija</i>	<i>39.000,00</i>	<i>40.000,00</i>	<i>40.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	34.000,00	35.000,00	35.000,00
321	Naknade troškova zaposlenima	10.000,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	22.000,00		
323	Rashodi za usluge	2.000,00		
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA	5.000,00	5.000,00	5.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	5.000,00		
	GLAVA 02 GOSPODARSTVO I EUROPSKE INTEGRACIJE	1.194.000,00	944.000,00	499.000,00
	<i>Program 1140 PROGRAMI EUROPSKIH INTEGRACIJA</i>	<i>1.194.000,00</i>	<i>944.000,00</i>	<i>499.000,00</i>
	<i>Aktivnost A114001 Skupština europskih regija (SER)</i>	<i>80.000,00</i>	<i>80.000,00</i>	<i>90.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	80.000,00	80.000,00	90.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	80.000,00		
	<i>Aktivnost A114002 Savjet za EU integracije</i>	<i>110.000,00</i>	<i>100.000,00</i>	<i>95.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	60.000,00	60.000,00	55.000,00
323	Rashodi za usluge	5.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	55.000,00		
	Izvor OSTALE POMOĆI			
32	MATERIJALNI RASHODI	50.000,00	40.000,00	40.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	50.000,00		
	<i>Aktivnost A114003 Članarine europskim integracijama</i>	<i>34.000,00</i>	<i>34.000,00</i>	<i>34.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	34.000,00	34.000,00	34.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	34.000,00		
	<i>Tekući projekt T114001 Seminari, stručni skupovi, radionice i struč. usavršavanja</i>	<i>110.000,00</i>	<i>100.000,00</i>	<i>100.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	60.000,00	40.000,00	40.000,00
321	Naknade troškova zaposlenima	30.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	30.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	Izvor OSTALE POMOĆI			
32	MATERIJALNI RASHODI	50.000,00	60.000,00	60.000,00
321	Naknade troškova zaposlenima	50.000,00		
	<i>Tekući projekt T114002 Ured u Bruxellesu</i>	<i>170.000,00</i>	<i>170.000,00</i>	<i>170.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	170.000,00	170.000,00	170.000,00
321	Naknade troškova zaposlenima	20.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	150.000,00		
	<i>Tekući projekt T114004 Ostali međunarodni projekti</i>	<i>690.000,00</i>	<i>460.000,00</i>	<i>10.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	10.000,00	10.000,00	10.000,00
323	Rashodi za usluge	10.000,00		
38	OSTALI RASHODI	680.000,00	450.000,00	0,00
381	Tekuće donacije	680.000,00		
	GLAVA 03 REGIONALNI RAZVOJ	4.700.000,00	4.570.000,00	4.500.000,00
	Program 1150 RASHODI U FUNKCIJI RAZVOJA OBRTNIŠTVA I PODUZETNIŠTVA	2.150.000,00	2.070.000,00	2.050.000,00
	<i>Aktivnost A115001 GARA</i>	<i>250.000,00</i>	<i>220.000,00</i>	<i>200.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	250.000,00	220.000,00	200.000,00
381	Tekuće donacije	250.000,00		
	<i>Aktivnost A115002 Poslovne zone</i>	<i>50.000,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	50.000,00	0,00	0,00
381	Tekuće donacije	50.000,00		
	<i>Aktivnost A115003 Gospodarsko-turističke manifestacije</i>	<i>150.000,00</i>	<i>150.000,00</i>	<i>150.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	150.000,00	150.000,00	150.000,00
381	Tekuće donacije	150.000,00		
	<i>Tekući projekt T115001 Regionalna razvojna agencija</i>	<i>1.700.000,00</i>	<i>1.700.000,00</i>	<i>1.700.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	1.700.000,00	1.700.000,00	480.732,00
381	Tekuće donacije	1.700.000,00		
	Izvor POMOĆI EU			
38	OSTALI RASHODI	0,00	0,00	1.219.268,00
381	Tekuće donacije	0,00		
	Program 1160 PROGRAM RAZVOJA OBRTNIŠTVA, PODUZETNIŠTVA I TURIZMA	2.550.000,00	2.500.000,00	2.450.000,00
	<i>Tekući projekt T116001 Regresiranje kamata za poduzetničke kredite</i>	<i>1.850.000,00</i>	<i>1.900.000,00</i>	<i>1.850.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
35	SUBVENCIJE	870.000,00	920.000,00	875.000,00
352	Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	870.000,00		
	Izvor OSTALE POMOĆI			
35	SUBVENCIJE	980.000,00	980.000,00	975.000,00
352	Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	980.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	<i>Tekući projekt T116003 Razvoj turizma - ostali programi</i>	<i>200.000,00</i>	<i>200.000,00</i>	<i>200.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	150.000,00	200.000,00	200.000,00
381	Tekuće donacije	150.000,00		
	Izvor OSTALE POMOĆI			
38	OSTALI RASHODI	50.000,00	0,00	0,00
381	Tekuće donacije	50.000,00		
	<i>Tekući projekt T116004 Programi razvoja gospodarstva</i>	<i>500.000,00</i>	<i>400.000,00</i>	<i>400.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
35	SUBVENCije	500.000,00	400.000,00	400.000,00
352	Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	500.000,00		
	GLAVA 04 KOMUNALNO GOSPODARSTVO I PROMET	2.425.000,00	1.985.000,00	1.915.000,00
	Program 1050 JAVNI RED I SIGURNOST	780.000,00	830.000,00	860.000,00
	<i>Aktivnost A105001 Sufinanciranje redovnih aktivnosti civilne zaštite</i>	<i>50.000,00</i>	<i>50.000,00</i>	<i>50.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO			
	I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	50.000,00	50.000,00	50.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	50.000,00		
	<i>Aktivnost A105003 Vatrogasna zajednica Varaždinske županije - sufinanciranje redovne djelatnosti</i>	<i>650.000,00</i>	<i>680.000,00</i>	<i>710.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	650.000,00	680.000,00	710.000,00
381	Tekuće donacije	650.000,00		
	<i>Aktivnost A105004 Sufin. redovnih aktivnosti zaštite i spašavanja</i>	<i>50.000,00</i>	<i>50.000,00</i>	<i>50.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO			
	I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	50.000,00	50.000,00	50.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	50.000,00		
	<i>Tekući projekt T105001 Vatrogasna oprema</i>	<i>30.000,00</i>	<i>50.000,00</i>	<i>50.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	30.000,00	50.000,00	50.000,00
382	Kapitalne donacije	30.000,00		
	Program 1100 PROGRAM VODOOPSKRBE	50.000,00	0,00	0,00
	<i>Kapitalni projekt K110003 Kapitalni objekti vodoopskrbe na području Varaždinske županije</i>	<i>50.000,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	50.000,00	0,00	0,00
386	Kapitalne pomoći	50.000,00		
	Program 1110 PROGRAM ZAŠTITE VODA I ODVODNJA	30.000,00	30.000,00	30.000,00
	<i>Tekući projekt T111001 Ispitivanje kvalitete voda i zaštita zatvorenih voda</i>	<i>30.000,00</i>	<i>30.000,00</i>	<i>30.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	30.000,00	30.000,00	30.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	30.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	Program 1120 PROGRAM ENERGETIKE	1.000.000,00	600.000,00	600.000,00
	Aktivnost A112001 Projekti energetske učinkovitosti	800.000,00	600.000,00	600.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	200.000,00	0,00	0,00
323	Rashodi za usluge	200.000,00		
	Izvor OSTALE POMOĆI			
32	MATERIJALNI RASHODI	600.000,00	600.000,00	600.000,00
323	Rashodi za usluge	600.000,00		
	Kapitalni projekt K112001 Elektroenergetski objekti	150.000,00	0,00	0,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	150.000,00	0,00	0,00
386	Kapitalne pomoći	150.000,00		
	Tekući projekt T112002 Energetska bilanca Varaždinske županije	50.000,00	0,00	0,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	50.000,00	0,00	0,00
323	Rashodi za usluge	50.000,00		
	Program 1130 PROGRAM UREĐENJE PROMETNICA	565.000,00	525.000,00	425.000,00
	Aktivnost A113001 Komunalno uređenje romskih naselja	50.000,00	50.000,00	50.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	50.000,00	50.000,00	50.000,00
386	Kapitalne pomoći	50.000,00		
	Aktivnost A113002 Članarine europskim integracijama	25.000,00	25.000,00	25.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	25.000,00	25.000,00	25.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	25.000,00		
	Tekući projekt T113001 Rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta	400.000,00	430.000,00	330.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	400.000,00	430.000,00	330.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	400.000,00		
	Tekući projekt T113002 Uređenje željezničko-cestovne infrastrukture	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	20.000,00	20.000,00	20.000,00
386	Kapitalne pomoći	20.000,00		
	Tekući projekt T113003 Integrirani prijevoz putnika u Varaždinskoj županiji	70.000,00	0,00	0,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	70.000,00	0,00	0,00
323	Rashodi za usluge	70.000,00		
	RAZDJEL 005 UPRAVNI ODJEL ZA POLJOPRIVREDU	3.696.500,00	3.183.500,00	2.992.500,00
	GLAVA 01 UPRAVNI ODJEL ZA POLJOPRIVREDU	889.500,00	906.500,00	910.500,00
	Program 1070 AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI ODJELA	14.000,00	21.000,00	22.000,00
	Aktivnost A107001 Javna uprava i administracija	14.000,00	21.000,00	22.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
32	MATERIJALNI RASHODI	4.000,00	21.000,00	22.000,00
321	Naknade troškova zaposlenima	4.000,00		
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA	10.000,00	0,00	0,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	10.000,00		
	Program 1170 RASHODI U FUNKCIJI RAZVOJA POLJOPRIVREDE	875.500,00	885.500,00	888.500,00
	Aktivnost A117001 Naknada za rad povjerenstava i komisija	3.500,00	3.500,00	3.500,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	3.500,00	3.500,00	3.500,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	3.500,00		
	Aktivnost A117003 Obrana od tuče	480.000,00	480.000,00	480.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	480.000,00	480.000,00	480.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	480.000,00		
	Aktivnost A117005 Sufinanciranje savjetodavne službe	50.000,00	50.000,00	50.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	50.000,00	50.000,00	50.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	50.000,00		
	Aktivnost A117006 Naknada vlasnicima zemljišta u lovištima - lovozakupnina	2.000,00	2.000,00	5.000,00
	Izvor OSTALI PRIHODI ZA POSEBNE NAMJENE			
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	2.000,00	2.000,00	5.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	2.000,00		
	Aktivnost A117010 Međunarodna izložba cvijeća	30.000,00	30.000,00	30.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	30.000,00	30.000,00	30.000,00
381	Tekuće donacije	30.000,00		
	Aktivnost A117011 Analiza tla	10.000,00	20.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	10.000,00	20.000,00	20.000,00
323	Rashodi za usluge	10.000,00		
	Aktivnost A117012 Ostali promotivni programi u poljoprivredi	100.000,00	100.000,00	100.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	100.000,00	100.000,00	100.000,00
381	Tekuće donacije	100.000,00		
	<i>Tekući projekt T117001 Zaštita izvornosti, zemljopisnog porijekla i tržišnih marki seljačkih proizvoda</i>	<i>150.000,00</i>	<i>150.000,00</i>	<i>150.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	150.000,00	150.000,00	150.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	150.000,00		
	<i>Tekući projekt T117002 Radionice i stručno usavršavanje proizvođača</i>	<i>20.000,00</i>	<i>20.000,00</i>	<i>20.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	20.000,00	20.000,00	20.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	20.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	<i>Tekući projekt T117005 Razvoj poljoprivrednih zadruga i udruga</i>	<i>30.000,00</i>	<i>30.000,00</i>	<i>30.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	30.000,00	30.000,00	30.000,00
381	Tekuće donacije	30.000,00		
	GLAVA 02 RAZVOJNI PROGRAMI POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I LOVNOG GOSPODARSTVA	2.807.000,00	2.277.000,00	2.082.000,00
	Program 1180 RAZVOJ POLJOPRIVREDE	2.125.000,00	1.585.000,00	1.385.000,00
	<i>Aktivnost A118001 Regresiranje kamata za poljoprivredne kredite</i>	<i>20.000,00</i>	<i>50.000,00</i>	<i>50.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
35	SUBVENCIJE	20.000,00	50.000,00	50.000,00
352	Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	20.000,00		
	<i>Aktivnost A118002 Program proizvodnje mesa i mlijeka MILKO VZ</i>	<i>350.000,00</i>	<i>350.000,00</i>	<i>350.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
35	SUBVENCIJE	350.000,00	350.000,00	350.000,00
352	Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	350.000,00		
	<i>Tekući projekt T118002 Razvoj svinjogojstva</i>	<i>550.000,00</i>	<i>500.000,00</i>	<i>550.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
35	SUBVENCIJE	550.000,00	500.000,00	550.000,00
352	Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	550.000,00		
	<i>Tekući projekt T118003 Ekološka poljoprivreda</i>	<i>30.000,00</i>	<i>50.000,00</i>	<i>50.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
35	SUBVENCIJE	30.000,00	50.000,00	50.000,00
352	Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	30.000,00		
	<i>Tekući projekt T118004 Podizanje trajnih nasada</i>	<i>60.000,00</i>	<i>70.000,00</i>	<i>70.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
35	SUBVENCIJE	60.000,00	70.000,00	70.000,00
352	Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	60.000,00		
	<i>Tekući projekt T118005 Razvoj slatkovodnog ribarstva</i>	<i>15.000,00</i>	<i>15.000,00</i>	<i>15.000,00</i>
	Izvor OSTALI PRIHODI ZA POSEBNE NAMJENE			
35	SUBVENCIJE	15.000,00	15.000,00	15.000,00
352	Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	15.000,00		
	<i>Tekući projekt T118006 Razvoj pčelarstva</i>	<i>30.000,00</i>	<i>50.000,00</i>	<i>50.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
35	SUBVENCIJE	30.000,00	50.000,00	50.000,00
352	Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	30.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	<i>Tekući projekt T118007 Okrupnjavanje i uređenje poljoprivrednog zemljišta</i>	<i>200.000,00</i>	<i>100.000,00</i>	<i>100.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	200.000,00	100.000,00	100.000,00
386	Kapitalne pomoći	200.000,00		
	<i>Tekući projekt T118010 Jedinstveni županijski Savez poljoprivrednih udruga</i>	<i>100.000,00</i>	<i>100.000,00</i>	<i>100.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	100.000,00	100.000,00	100.000,00
381	Tekuće donacije	100.000,00		
	<i>Tekući projekt T118011 Razvojni projekti u poljoprivredi</i>	<i>770.000,00</i>	<i>300.000,00</i>	<i>50.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	70.000,00	100.000,00	50.000,00
323	Rashodi za usluge	70.000,00		
35	SUBVENCIJE	700.000,00	200.000,00	0,00
352	Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	700.000,00		
	Program 1190 RAZVOJ ŠUMARSTVA I LOVNOG GOSPODARSTVA	682.000,00	692.000,00	697.000,00
	<i>Aktivnost A119002 Šumarska savjetodavna služba</i>	<i>50.000,00</i>	<i>60.000,00</i>	<i>65.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	50.000,00	60.000,00	65.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	50.000,00		
	<i>Aktivnost A119003 Razvojni poticaji u lovnom gospodarstvu</i>	<i>632.000,00</i>	<i>632.000,00</i>	<i>632.000,00</i>
	Izvor OSTALI PRIHODI ZA POSEBNE NAMJENE			
38	OSTALI RASHODI	632.000,00	632.000,00	632.000,00
381	Tekuće donacije	632.000,00		
	RAZDJELOVI UPRAVNI ODJEL ZA PROSVJETU, KULTURU I SPORT	114.069.294,00	111.849.288,00	111.482.288,00
	GLAVA 01 UPRAVNI ODJEL ZA PROSVJETU, KULTURU I SPORT	45.953.000,00	45.628.200,00	44.538.200,00
	Program 1070 AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI ODJELA	37.200,00	34.200,00	34.200,00
	<i>Aktivnost A107001 Javna uprava i administracija</i>	<i>37.200,00</i>	<i>34.200,00</i>	<i>34.200,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	27.200,00	34.200,00	34.200,00
321	Naknade troškova zaposlenima	5.000,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	20.000,00		
323	Rashodi za usluge	2.200,00		
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	10.000,00	0,00	0,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	10.000,00		
	Program 1200 NAKNADE I POMOĆI UČENICIMA I STUDENTIMA	22.595.800,00	22.354.000,00	22.354.000,00
	<i>Aktivnost A120001 Stipendije, školarine i krediti</i>	<i>2.200.000,00</i>	<i>1.950.000,00</i>	<i>1.950.000,00</i>
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	1.950.000,00	1.950.000,00	1.950.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	1.950.000,00		
51	IZDACI ZA DANE ZAJMOVE	250.000,00	0,00	0,00
514	Izdaci za dane zajmove trgovačkim društvima u javnom sektoru	250.000,00		
	Aktivnost A120002 Županijska nagrada najboljem učeniku	4.000,00	4.000,00	4.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	4.000,00	4.000,00	4.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	4.000,00		
	Aktivnost A120003 Pomoć za prijevoz učenika srednjih škola i studenata	20.391.800,00	20.400.000,00	20.400.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	11.391.800,00	11.400.000,00	11.400.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	11.391.800,00		
	Izvor OSTALE POMOĆI			
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	9.000.000,00	9.000.000,00	9.000.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	9.000.000,00		
	Program 1210 ŽUPANIJSKE JAVNE POTREBE U OBRAZOVANJU IZNAD ZAKONSKOG STANDARDA	320.000,00	240.000,00	250.000,00
	Aktivnost A121003 Učeničke zadruge	10.000,00	10.000,00	10.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	10.000,00	10.000,00	10.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	10.000,00		
	Aktivnost A121005 Programi tehničke kulture	100.000,00	100.000,00	100.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	50.000,00	50.000,00	50.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	50.000,00		
	Izvor OSTALE POMOĆI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	50.000,00	50.000,00	50.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	50.000,00		
	Aktivnost A121013 Programi u visokoškolskom obrazovanju	35.000,00	50.000,00	50.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	35.000,00	50.000,00	50.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	35.000,00		
	Aktivnost A121014 Programi udruga u obrazovanju i škola u prirodi	10.000,00	10.000,00	10.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	10.000,00	10.000,00	10.000,00
381	Tekuće donacije	10.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	Aktivnost A121015 Programi integracije učenika oštećena sluha	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	20.000,00	20.000,00	20.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	20.000,00		
	Aktivnost A121016 Programi u osnovnom i srednjem školstvu	10.000,00	10.000,00	10.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	10.000,00	10.000,00	10.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	10.000,00		
	Aktivnost A121017 Programi znanstvenih ustanova	50.000,00	40.000,00	50.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	50.000,00	40.000,00	50.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	50.000,00		
	Tekući projekt T121001 Centar izvrsnosti - međunarodni projekt	85.000,00	0,00	0,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	15.000,00	0,00	0,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	15.000,00		
	Izvor OSTALE POMOĆI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	70.000,00	0,00	0,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	70.000,00		
	Program 1220 ŽUPANIJSKA DODATNA KAPITALNA ULAGANJA U OBRAZOVANJU	23.000.000,00	23.000.000,00	21.900.000,00
	Kapitalni projekt K122001 Izgradnja objekata srednjih i osnovnih škola	20.100.000,00	20.100.000,00	19.000.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	12.800.000,00	12.300.000,00	12.300.000,00
323	Rashodi za usluge	12.800.000,00		
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	2.100.000,00	2.100.000,00	1.000.000,00
421	Građevinski objekti	2.100.000,00		
	Izvor OSTALE POMOĆI			
32	MATERIJALNI RASHODI	5.200.000,00	5.700.000,00	5.700.000,00
323	Rashodi za usluge	5.200.000,00		
	Tekući projekt T122001 Investicijsko održavanje objekata i opreme srednjih i osnovnih škola	2.100.000,00	2.100.000,00	2.100.000,00
	Izvor OSTALE POMOĆI			
32	MATERIJALNI RASHODI	2.100.000,00	2.100.000,00	2.100.000,00
323	Rashodi za usluge	2.100.000,00		
	Tekući projekt T122002 Nabava namještaja i opreme u SŠ i OŠ	800.000,00	800.000,00	800.000,00
	Izvor OSTALE POMOĆI			
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	800.000,00	800.000,00	800.000,00
422	Postrojenja i oprema	800.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	GLAVA 02 OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE- DECENTRALIZIRANE FUNKCIJE	41.120.342,00	40.092.296,00	40.490.296,00
	Program 1230 ZAKONSKI STANDARD JAVNIH USTANOVA OŠ	41.120.342,00	40.092.296,00	40.490.296,00
	Aktivnost A123001 Odgojnoobrazovno, administrativno i tehničko osoblje	30.203.342,00	28.810.296,00	28.894.296,00
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
32	MATERIJALNI RASHODI	29.774.902,00	28.375.296,00	28.459.296,00
321	Naknade troškova zaposlenima	1.894.000,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	14.499.000,00		
323	Rashodi za usluge	12.529.476,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	852.426,00		
34	FINANCIJSKI RASHODI	428.440,00	435.000,00	435.000,00
343	Ostali financijski rashodi	428.440,00		
	Aktivnost A123002 Prijevoz učenika	10.600.000,00	10.600.000,00	10.600.000,00
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
32	MATERIJALNI RASHODI	10.600.000,00	10.600.000,00	10.600.000,00
323	Rashodi za usluge	10.600.000,00		
	Aktivnost A123003 Osnovna glazbena škola Ludbreg	123.000,00	122.000,00	122.000,00
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	123.000,00	122.000,00	122.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	123.000,00		
	Kapitalni projekt K123001 Izgradnja školskih objekata	194.000,00	560.000,00	874.000,00
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	194.000,00	560.000,00	874.000,00
421	Građevinski objekti	194.000,00		
	GLAVA 03 SREDNJEŠKOLSKO OBRAZOVANJE- DECENTRALIZIRANE FUNKCIJE	25.735.952,00	24.968.792,00	25.243.792,00
	Program 1240 ZAKONSKI STANDARD JAVNIH USTANOVA SŠ	25.735.952,00	24.968.792,00	25.243.792,00
	Aktivnost A124001 Odgojnoobrazovno, administrativno i tehničko osoblje	22.907.952,00	22.826.792,00	23.092.792,00
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
32	MATERIJALNI RASHODI	22.677.952,00	22.584.792,00	22.850.792,00
321	Naknade troškova zaposlenima	6.878.000,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	6.975.000,00		
323	Rashodi za usluge	8.506.952,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	318.000,00		
34	FINANCIJSKI RASHODI	230.000,00	242.000,00	242.000,00
343	Ostali financijski rashodi	230.000,00		
	Aktivnost A124002 Smještaj učenika u učeničkim domovima	1.764.000,00	1.745.000,00	1.745.000,00
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	1.764.000,00	1.745.000,00	1.745.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	1.764.000,00		
	Aktivnost A124003 Srednja škola Maruševac	144.000,00	144.000,00	144.000,00
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	144.000,00	144.000,00	144.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	144.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	<i>Kapitalni projekt K124001 Izgradnja školskih objekata</i>	<i>920.000,00</i>	<i>253.000,00</i>	<i>262.000,00</i>
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	920.000,00	253.000,00	262.000,00
421	Građevinski objekti	920.000,00		
	GLAVA 04 PROGRAMSKA DJELATNOST U KULTURI I SPORTU	1.260.000,00	1.160.000,00	1.210.000,00
	Program 1250 PROGRAMI U KULTURI	800.000,00	750.000,00	750.000,00
	Aktivnost A125001 Muzejska djelatnost	40.000,00	40.000,00	40.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	40.000,00	40.000,00	40.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	40.000,00		
	Aktivnost A125002 Knjižničarska djelatnost	60.000,00	60.000,00	60.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	60.000,00	60.000,00	60.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	60.000,00		
	Aktivnost A125003 Kazališna djelatnost	160.000,00	160.000,00	160.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	160.000,00	160.000,00	160.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	160.000,00		
	Aktivnost A125004 Arhivska djelatnost	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	20.000,00	20.000,00	20.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	20.000,00		
	Aktivnost A125005 Savez kulturno umjetničkih društava	70.000,00	70.000,00	70.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	70.000,00	70.000,00	70.000,00
381	Tekuće donacije	70.000,00		
	Aktivnost A125006 Glazbeno-scenska djelatnost	350.000,00	300.000,00	300.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	300.000,00	250.000,00	250.000,00
381	Tekuće donacije	300.000,00		
	Izvor OSTALE POMOĆI			
38	OSTALI RASHODI	50.000,00	50.000,00	50.000,00
381	Tekuće donacije	50.000,00		
	Aktivnost A125007 Književna djelatnost - značajne manifestacije	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	20.000,00	20.000,00	20.000,00
381	Tekuće donacije	20.000,00		
	Aktivnost A125008 Galerijsko-likovna djelatnost	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	20.000,00	20.000,00	20.000,00
381	Tekuće donacije	20.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	Aktivnost A125009 Kulturna razmjena i priredbe županijske, državne i međunarodne razine	50.000,00	50.000,00	50.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	50.000,00	50.000,00	50.000,00
381	Tekuće donacije	50.000,00		
	Aktivnost A125010 Udruge u kulturi	10.000,00	10.000,00	10.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	10.000,00	10.000,00	10.000,00
381	Tekuće donacije	10.000,00		
	Program 1260 ZAŠTITA KULTURNIH SPOMENIKA	30.000,00	30.000,00	30.000,00
	Aktivnost A126001 Zaštita spomenika kulturne baštine	10.000,00	10.000,00	10.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	10.000,00	10.000,00	10.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	10.000,00		
	Aktivnost A126002 Zaštita sakralnih spomenika	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	20.000,00	20.000,00	20.000,00
382	Kapitalne donacije	20.000,00		
	Program 1270 SPORT I REKREACIJA	430.000,00	380.000,00	430.000,00
	Aktivnost A127001 Zajednica školskih sportskih klubova	80.000,00	80.000,00	80.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	80.000,00	80.000,00	80.000,00
381	Tekuće donacije	80.000,00		
	Aktivnost A127002 Zajednica sportova Varaždinske županije	200.000,00	150.000,00	200.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	200.000,00	150.000,00	200.000,00
381	Tekuće donacije	200.000,00		
	Aktivnost A127003 Sportske priredbe županijske, državne i međunarodne razine	50.000,00	50.000,00	50.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	50.000,00	50.000,00	50.000,00
381	Tekuće donacije	50.000,00		
	Aktivnost A127004 Škola sporta	30.000,00	30.000,00	30.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	30.000,00	30.000,00	30.000,00
381	Tekuće donacije	30.000,00		
	Aktivnost A127005 Županijsko i državno takmičenje udruge dragovoljaca i veterana Domovinskog rata Varaždinske županije	10.000,00	10.000,00	10.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	10.000,00	10.000,00	10.000,00
381	Tekuće donacije	10.000,00		
	Aktivnost A127007 Ostale rekreativne aktivnosti	30.000,00	30.000,00	30.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	30.000,00	30.000,00	30.000,00
381	Tekuće donacije	30.000,00		
	Tekući projekt T127001 Nabava sportske opreme	30.000,00	30.000,00	30.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	30.000,00	30.000,00	30.000,00
381	Tekuće donacije	30.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	RAZDJEL 007 UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU I SOCIJALNU SKRB	42.662.437,00	39.538.327,00	40.505.976,00
	GLAVA 01 UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU I SOCIJALNU SKRB	7.308.100,00	7.276.100,00	7.502.100,00
	Program 1070 AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI ODJELA	22.500,00	22.500,00	22.500,00
	Aktivnost A107001 Javna uprava i administracija	22.500,00	22.500,00	22.500,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	22.500,00	22.500,00	22.500,00
321	Naknade troškova zaposlenima	5.500,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	15.000,00		
323	Rashodi za usluge	2.000,00		
	Program 1280 PROGRAMI U ZDRAVSTVU - ZAKONSKA OBEZA	1.939.600,00	1.939.600,00	1.939.600,00
	Aktivnost A128001 Zdravstvena kontrola vode, živežnih namirnica i dr.	15.000,00	15.000,00	15.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	15.000,00	15.000,00	15.000,00
323	Rashodi za usluge	15.000,00		
	Aktivnost A128002 Mrtvozorstvo - izvan zdravstvenih ustanova	200.000,00	200.000,00	200.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	200.000,00	200.000,00	200.000,00
323	Rashodi za usluge	200.000,00		
	Aktivnost A128004 Povjerenstvo za zaštitu prava pacijenata	5.000,00	5.000,00	5.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	5.000,00	5.000,00	5.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	5.000,00		
	Aktivnost A128005 Savjet za zdravlje	10.000,00	10.000,00	10.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	10.000,00	10.000,00	10.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	10.000,00		
	Aktivnost A128006 Koncesije - unapređenje javno zdravstvene službe	1.559.600,00	1.559.600,00	1.559.600,00
	Izvor OSTALI PRIHODI ZA POSEBNE NAMJENE			
32	MATERIJALNI RASHODI	1.425.000,00	1.425.000,00	1.425.000,00
323	Rashodi za usluge	1.425.000,00		
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	134.600,00	134.600,00	134.600,00
422	Postrojenja i oprema	134.600,00		
	Aktivnost A128007 Monitoring vode za piće	150.000,00	150.000,00	150.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	150.000,00	150.000,00	150.000,00
323	Rashodi za usluge	150.000,00		
	Program 1290 PROGRAMI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI IZNAD ZAKONSKOG STANDARDA	1.570.000,00	1.587.000,00	1.680.000,00
	Aktivnost A129002 Edukacija i prevencija ranog otkrivanja raka dojke	45.000,00	45.000,00	45.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	45.000,00	45.000,00	45.000,00
323	Rashodi za usluge	45.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	Aktivnost A129003 Stomatološka preventiva i dežurstvo	80.000,00	80.000,00	80.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	80.000,00	80.000,00	80.000,00
323	Rashodi za usluge	80.000,00		
	Aktivnost A129004 Prevencija ovisnosti	70.000,00	70.000,00	70.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	70.000,00	70.000,00	70.000,00
323	Rashodi za usluge	70.000,00		
	Aktivnost A129005 Sektorske ambulate	72.000,00	72.000,00	72.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	72.000,00	72.000,00	72.000,00
323	Rashodi za usluge	72.000,00		
	Aktivnost A129006 Program suzbijanja ambrozije	30.000,00	30.000,00	30.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	30.000,00	30.000,00	30.000,00
323	Rashodi za usluge	30.000,00		
	Aktivnost A129007 Program »Sajam zdravlja«	30.000,00	30.000,00	30.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	30.000,00	30.000,00	30.000,00
323	Rashodi za usluge	30.000,00		
	Aktivnost A129008 Nabava opreme i dodatna ulaganja u zdravstvene objekte	113.000,00	120.000,00	113.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	8.000,00	8.000,00	8.000,00
323	Rashodi za usluge	8.000,00		
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	105.000,00	112.000,00	105.000,00
422	Postrojenja i oprema	105.000,00		
	Aktivnost A129009 Program »Zdrava županija«	110.000,00	110.000,00	110.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	60.000,00	60.000,00	60.000,00
323	Rashodi za usluge	50.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	10.000,00		
38	OSTALI RASHODI	50.000,00	50.000,00	50.000,00
381	Tekuće donacije	50.000,00		
	Aktivnost A129010 Elektroničko naručivanje pacijenata	20.000,00	30.000,00	30.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	20.000,00	30.000,00	30.000,00
323	Rashodi za usluge	20.000,00		
	Kapitalni projekt K129001 Dogradnja kirurgije Opće bolnice Varaždin	1.000.000,00	1.000.000,00	1.100.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	0,00	0,00	100.000,00
421	Građevinski objekti	0,00		
	Izvor OSTALI PRIHODI ZA POSEBNE NAMJENE			
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00
421	Građevinski objekti	1.000.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	Program 1300 HUMANITARNA SKRB I DRUGI INTERESI GRAĐANA	2.161.000,00	2.112.000,00	2.245.000,00
	Aktivnost A130001 Društvo Crvenog križa Varaždinske županije	315.000,00	325.000,00	350.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	315.000,00	325.000,00	350.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	315.000,00		
	Aktivnost A130002 Služba traženja	126.000,00	130.000,00	135.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	126.000,00	130.000,00	135.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	126.000,00		
	Aktivnost A130003 Program pomoći starijim osobama	800.000,00	830.000,00	840.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	40.000,00	40.000,00	40.000,00
323	Rashodi za usluge	40.000,00		
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	280.000,00	290.000,00	300.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	280.000,00		
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	480.000,00	500.000,00	500.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	480.000,00		
	Aktivnost A130004 Radno-rehabilitacijski centar	55.000,00	52.000,00	55.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	55.000,00	52.000,00	55.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	55.000,00		
	Aktivnost A130005 Hitne intervencije u socijalnoj skrbi	100.000,00	100.000,00	100.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	100.000,00	100.000,00	100.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	100.000,00		
	Aktivnost A130006 Pomoć socijalno nezbrinutim sudionicima II. svjetskog rata	60.000,00	60.000,00	55.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	60.000,00	60.000,00	55.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	60.000,00		
	Aktivnost A130007 Programi socijalne skrbi	280.000,00	290.000,00	300.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	280.000,00	290.000,00	300.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	280.000,00		
	Aktivnost A130008 Pogrebni rashodi za socijalne slučajeve	15.000,00	15.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA	15.000,00	15.000,00	20.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	15.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	Aktivnost A130009 Udruga - programi iz područja zdravstvene i socijalne skrbi			
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	300.000,00	200.000,00	300.000,00
381	Tekuće donacije	300.000,00		
	Aktivnost A130010 Dom za žrtve obiteljskog nasilja			
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	40.000,00	40.000,00	50.000,00
381	Tekuće donacije	40.000,00		
	Tekući projekt T130002 Centar Tomislav Špoljar Varaždin			
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	30.000,00	30.000,00	0,00
422	Postrojenja i oprema	30.000,00		
	Tekući projekt T130003 Spašavanje na vodi			
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	20.000,00	20.000,00	20.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	20.000,00		
	Tekući projekt T130004 Gorska služba spašavanja u Varaždinskoj županiji			
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	20.000,00	20.000,00	20.000,00
381	Tekuće donacije	20.000,00		
	Program 1310 POMOĆ ZA OGRJEV - MINIMALNI ZAKONSKI STANDARD			
	Aktivnost A131001 Pomoć za ogrjev - preko proračuna JLS			
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	1.615.000,00	1.615.000,00	1.615.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	1.615.000,00		
	GLAVA 02 JAVNE USTANOVE U ZDRAVSTVU- DECENTRALIZIRANE FUNKCIJE			
	Program 1320 ZAKONSKI STANDARD U ZDRAVSTVU			
	Kapitalni projekt K132001 Investicijsko ulaganje- izgradnja objekata, nabava opreme			
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	2.500.000,00	3.040.000,00	5.515.000,00
422	Postrojenja i oprema	2.085.000,00		
423	Prijevozna sredstva	415.000,00		
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI	18.160.000,00	15.310.000,00	15.000.000,00
451	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	18.160.000,00		
	Kapitalni projekt K132002 Informatizacija			
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
32	MATERIJALNI RASHODI	0,00	0,00	60.000,00
323	Rashodi za usluge	0,00		
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	400.000,00	350.000,00	375.000,00
422	Postrojenja i oprema	350.000,00		
426	Nematerijalna proizvedena imovina	50.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	<i>Tekući projekt T132001 Investicijsko i tekuće održavanje objekata i opreme</i>	<i>3.541.557,00</i>	<i>3.299.321,00</i>	<i>1.738.321,00</i>
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
32	MATERIJALNI RASHODI	3.541.557,00	3.299.321,00	1.738.321,00
322	Rashodi za materijal i energiju	100.000,00		
323	Rashodi za usluge	3.441.557,00		
	<i>Tekući projekt T132002 Otplata kredita Opće bolnice Varaždin</i>	<i>1.840.000,00</i>	<i>1.800.000,00</i>	<i>1.800.000,00</i>
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
54	IZDACI ZA OTPLATU GLAVNICE PRIMLJENIH ZAJMOVA	1.840.000,00	1.800.000,00	1.800.000,00
544	Otplata glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora	1.840.000,00		
	GLAVA 03 CENTRI ZA SOCIJALNU SKRB- DECENTRALIZIRANE FUNKCIJE	2.280.780,00	2.284.606,00	2.294.055,00
	Program 1330 ZAKONSKI STANDARD CENTRA ZA SOCIJALNU SKRB	2.280.780,00	2.284.606,00	2.294.055,00
	<i>Aktivnost A133001 Stručno i administrativno osoblje</i>	<i>2.280.780,00</i>	<i>2.284.606,00</i>	<i>2.294.055,00</i>
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
32	MATERIJALNI RASHODI	2.233.209,00	2.237.644,00	2.246.909,00
321	Naknade troškova zaposlenima	130.596,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	808.030,00		
323	Rashodi za usluge	1.240.433,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	54.150,00		
34	FINANCIJSKI RASHODI	47.571,00	46.962,00	47.146,00
343	Ostali financijski rashodi	47.571,00		
	GLAVA 04 DOM ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE- DECENTRALIZIRANE FUNKCIJE	6.632.000,00	6.178.300,00	6.221.500,00
	Program 1340 ZAKONSKI STANDARD JAVNE USTANOVE DOM ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE	6.632.000,00	6.178.300,00	6.221.500,00
	<i>Aktivnost A134001 Stručno i administrativno osoblje</i>	<i>6.182.000,00</i>	<i>5.798.300,00</i>	<i>5.821.500,00</i>
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
32	MATERIJALNI RASHODI	6.166.000,00	5.782.300,00	5.805.400,00
321	Naknade troškova zaposlenima	719.500,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	3.822.200,00		
323	Rashodi za usluge	1.562.700,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	61.600,00		
34	FINANCIJSKI RASHODI	16.000,00	16.000,00	16.100,00
343	Ostali financijski rashodi	16.000,00		
	<i>Kapitalni projekt K134001 Održavanje objekata</i>	<i>150.000,00</i>	<i>150.000,00</i>	<i>150.000,00</i>
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI	150.000,00	150.000,00	150.000,00
451	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	150.000,00		
	<i>Tekući projekt T134001 Nabava opreme</i>	<i>300.000,00</i>	<i>230.000,00</i>	<i>250.000,00</i>
	Izvor DECENTRALIZIRANA SREDSTVA			
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	300.000,00	230.000,00	250.000,00
422	Postrojenja i oprema	300.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	RAZDJEL 008 UPRAVNI ODJEL ZA PRORAČUN I JAVNU NABAVU	15.302.840,00	16.077.530,00	16.810.928,00
	GLAVA 01 UPRAVNI ODJEL ZA PRORAČUN I JAVNU NABAVU	15.302.840,00	16.077.530,00	16.810.928,00
	Program 1070 AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI ODJELA	12.772.840,00	13.467.530,00	14.215.928,00
	Aktivnost A107001 Javna uprava i administracija	12.772.840,00	13.467.530,00	14.215.928,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	1.008.048,00	12.447.340,00	13.141.303,00
312	Ostali rashodi za zaposlene	1.008.048,00		
32	MATERIJALNI RASHODI	964.792,00	1.020.190,00	1.074.625,00
321	Naknade troškova zaposlenima	938.292,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	25.000,00		
323	Rashodi za usluge	1.500,00		
	Izvor NAMJENSKI PRIMICI OD ZADUŽIVANJA			
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	10.800.000,00	0,00	0,00
311	Plaće (Bruto)	8.536.049,00		
312	Ostali rashodi za zaposlene	794.043,00		
313	Doprinosi na plaće	1.469.908,00		
	Program 1350 UPRAVLJANJE JAVNIM FINACIJAMA	2.530.000,00	2.610.000,00	2.595.000,00
	Aktivnost A135001 Rashodi proračuna	830.000,00	810.000,00	825.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	190.000,00	140.000,00	135.000,00
323	Rashodi za usluge	140.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	50.000,00		
34	FINANCIJSKI RASHODI	640.000,00	670.000,00	690.000,00
343	Ostali financijski rashodi	640.000,00		
	Aktivnost A135002 Otplata zajma	1.700.000,00	1.800.000,00	1.770.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
34	FINANCIJSKI RASHODI	200.000,00	200.000,00	170.000,00
342	Kamate za primljene kredite i zajmove	200.000,00		
54	IZDACI ZA OTPLATU GLAVNICE PRIMLJENIH ZAJMOVA	1.500.000,00	1.600.000,00	1.600.000,00
544	Otplata glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora	1.500.000,00		
	RAZDJEL 009 UPRAVNI ODJEL ZA POSLOVE SKUPŠTINE I OPĆE POSLOVE	5.860.000,00	5.700.000,00	5.890.000,00
	GLAVA 01 UPRAVNI ODJEL ZA POSLOVE SKUPŠTINE I OPĆE POSLOVE	5.860.000,00	5.700.000,00	5.890.000,00
	Program 1070 AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI ODJELA	5.860.000,00	5.700.000,00	5.890.000,00
	Aktivnost A107001 Javna uprava i administracija	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	10.000,00	10.000,00	10.000,00
321	Naknade troškova zaposlenima	10.000,00		
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	10.000,00	10.000,00	10.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	10.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
	Aktivnost A107002 Upravljanje zajedničkim rashodima	4.595.000,00	4.435.000,00	4.625.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	4.555.000,00	4.405.000,00	4.585.000,00
322	Rashodi za materijal i energiju	1.000.000,00		
323	Rashodi za usluge	3.220.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	335.000,00		
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	40.000,00	30.000,00	40.000,00
422	Postrojenja i oprema	40.000,00		
	Aktivnost A107003 Službenički sud	5.000,00	5.000,00	5.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	5.000,00	5.000,00	5.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	5.000,00		
	Kapitalni projekt K107001 Uređenje nekretnina	1.240.000,00	1.240.000,00	1.240.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	1.240.000,00	1.240.000,00	1.240.000,00
323	Rashodi za usluge	1.240.000,00		
	RAZDJEL 010 UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRADITELJSTVO I ZAŠTITU OKOLIŠA	3.369.843,00	3.096.986,00	3.712.171,00
	GLAVA 01 UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRADITELJSTVO I ZAŠTITU OKOLIŠA	310.043,00	307.043,00	310.043,00
	Program 1070 AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI ODJELA	310.043,00	307.043,00	310.043,00
	Aktivnost A107001 Javna uprava i administracija	55.000,00	52.000,00	55.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	55.000,00	52.000,00	55.000,00
321	Naknade troškova zaposlenima	15.000,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	30.000,00		
323	Rashodi za usluge	10.000,00		
	Aktivnost A107005 Izrada i ažuriranje prostorno-planskih podloga	255.043,00	255.043,00	255.043,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	127.523,00	127.523,00	127.523,00
323	Rashodi za usluge	127.523,00		
	Izvor OSTALE POMOĆI			
32	MATERIJALNI RASHODI	127.520,00	127.520,00	127.520,00
323	Rashodi za usluge	127.520,00		
	GLAVA 02 ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	1.644.800,00	1.702.943,00	2.282.628,00
	Program 1370 PROSTORNO UREĐENJE I GRADITELJSTVO	1.644.800,00	1.702.943,00	2.282.628,00
	Aktivnost A137001 Stručno i administrativno osoblje	1.644.800,00	1.702.943,00	2.282.628,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	832.000,00	904.743,00	1.473.828,00
311	Plaće (Bruto)	610.000,00		
312	Ostali rashodi za zaposlene	50.000,00		
313	Doprinosi na plaće	172.000,00		
32	MATERIJALNI RASHODI	398.800,00	384.200,00	394.800,00
321	Naknade troškova zaposlenima	100.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
322	Rashodi za materijal i energiju	82.800,00		
323	Rashodi za usluge	166.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	50.000,00		
34	FINANCIJSKI RASHODI	4.000,00	4.000,00	4.000,00
343	Ostali financijski rashodi	4.000,00		
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	10.000,00	10.000,00	10.000,00
422	Postrojenja i oprema	10.000,00		
	Izvor VLASTITI PRIHODI			
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	400.000,00	400.000,00	400.000,00
311	Plaće (Bruto)	400.000,00		
	GLAVA 03 JAVNA USTANOVA ZA UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM PRIRODNIM VRIJEDNOSTIMA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	720.000,00	712.000,00	754.500,00
	Program 1090 PROGRAM ZAŠTITE OKOLIŠA	720.000,00	712.000,00	754.500,00
	Aktivnost A109012 Stručno i administrativno osoblje	469.000,00	469.000,00	503.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	458.000,00	458.000,00	491.000,00
311	Plaće (Bruto)	370.000,00		
312	Ostali rashodi za zaposlene	24.000,00		
313	Doprinosi na plaće	64.000,00		
32	MATERIJALNI RASHODI	11.000,00	11.000,00	12.000,00
321	Naknade troškova zaposlenima	11.000,00		
	Aktivnost A109014 Rashodi za provođenje programa javne ustanove	251.000,00	243.000,00	251.500,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	247.000,00	239.000,00	247.500,00
321	Naknade troškova zaposlenima	8.000,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	35.000,00		
323	Rashodi za usluge	134.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	70.000,00		
34	FINANCIJSKI RASHODI	4.000,00	4.000,00	4.000,00
343	Ostali financijski rashodi	4.000,00		
	GLAVA 04 ZAŠTITA OKOLIŠA	695.000,00	375.000,00	365.000,00
	Program 1080 PROGRAM ZBRINJAVANJA OTPADA	612.000,00	292.000,00	282.000,00
	Aktivnost A108001 Monitoring i održavanje odlagališta otpada	310.000,00	290.000,00	280.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	310.000,00	290.000,00	280.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	310.000,00		
	Tekući projekt T108001 Edukacija o gospodarenju otpadom	2.000,00	2.000,00	2.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	2.000,00	2.000,00	2.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	2.000,00		
	Tekući projekt T108003 Gospodarenje otpadom	300.000,00	0,00	0,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	100.000,00	0,00	0,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	100.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija za 2012.	Projekcija za 2013.
38	OSTALI RASHODI	200.000,00	0,00	0,00
381	Tekuće donacije	200.000,00		
	Program 1090 PROGRAM ZAŠTITE OKOLIŠA	83.000,00	83.000,00	83.000,00
	Aktivnost A109002 Mjerenje emisije onečišćenja okoliša	3.000,00	3.000,00	3.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	3.000,00	3.000,00	3.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	3.000,00		
	Aktivnost A109003 Praćenje stanja okoliša i učinaka sanacijskih mjera	3.000,00	3.000,00	3.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	3.000,00	3.000,00	3.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	3.000,00		
	Aktivnost A109004 Ekološke udruge	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	20.000,00	20.000,00	20.000,00
381	Tekuće donacije	20.000,00		
	Aktivnost A109007 Pomoć u aktivnostima zaštite okoliša	5.000,00	5.000,00	5.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	5.000,00	5.000,00	5.000,00
381	Tekuće donacije	5.000,00		
	Aktivnost A109008 Edukacija i komunikacija s javnošću	5.000,00	5.000,00	5.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	5.000,00	5.000,00	5.000,00
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	5.000,00		
	Aktivnost A109009 Procjena utjecaja na okoliš	5.000,00	5.000,00	5.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	5.000,00	5.000,00	5.000,00
323	Rashodi za usluge	5.000,00		
	Aktivnost A109010 Informacijski sustav zaštite okoliša - Informiranje javnosti	2.000,00	2.000,00	2.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	2.000,00	2.000,00	2.000,00
323	Rashodi za usluge	2.000,00		
	Aktivnost A109011 Udruga za zaštitu životinja »Spas«	30.000,00	30.000,00	30.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
38	OSTALI RASHODI	30.000,00	30.000,00	30.000,00
381	Tekuće donacije	30.000,00		
	Aktivnost A109013 Procjena planova i programa (SPUO)	10.000,00	10.000,00	10.000,00
	Izvor OPĆI PRIHODI I PRIMICI			
32	MATERIJALNI RASHODI	10.000,00	10.000,00	10.000,00
323	Rashodi za usluge	10.000,00		

Članak 4.

Ovaj Proračun Varaždinske županije za 2011. godinu i Projekcije za 2012. i 2013. godinu stupaju na snagu 1. siječnja 2011. godine, a objavit će se u »Službenom vjesniku Varaždinske županije«.

KLASA: 400-06/10-01/6
URBROJ: 2186/1-01/1-10-3
Varaždin, 15. prosinca 2010.

Predsjednica Županijske skupštine
Dubravka Biberdžić, v. r.

**FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA PRORAČUNA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2011. GODINU
I PROJEKCIJE ZA 2012. I 2013. GODINU**

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija 2012.	Projekcija 2013.
	UKUPNO RASHODI / IZDACI	209.449.137,00	195.234.432,00	196.647.929,00
51	IZDACI ZA DANE ZAJMOVE	250.000,00	0,00	0,00
514	Izdaci za dane zajmove trgovačkim društvima u javnom sektoru	250.000,00		
53	IZDACI ZA DIONICE I UDJELE U GLAVNICI	30.000,00	30.000,00	30.000,00
532	Dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru	30.000,00		
54	IZDACI ZA OTPLATU GLAVNICE PRIMLJENIH KREDITA I ZAJMOVA	3.340.000,00	3.400.000,00	3.400.000,00
544	Otplata glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora	3.340.000,00		
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA 01 OPĆE JAVNE USLUGE	37.900.606,00	30.525.017,00	32.082.365,00
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	14.348.451,00	15.125.904,00	16.457.644,00
311	Plaće (Bruto)	10.662.433,00		
312	Ostali rashodi za zaposlene	1.852.091,00		
313	Doprinosi na plaće	1.833.927,00		
32	MATERIJALNI RASHODI	19.922.835,00	11.860.633,00	12.119.668,00
321	Naknade troškova zaposlenima	1.332.792,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	1.429.800,00		
323	Rashodi za usluge	6.757.743,00		
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	5.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	10.397.500,00		
34	FINANCIJSKI RASHODI	844.000,00	874.000,00	864.000,00
342	Kamate za primljene kredite i zajmove	200.000,00		
343	Ostali financijski rashodi	644.000,00		
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	1.367.320,00	1.409.480,00	1.496.053,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	1.367.320,00		
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	60.000,00	40.000,00	40.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	60.000,00		
38	OSTALI RASHODI	818.000,00	745.000,00	745.000,00
381	Tekuće donacije	618.000,00		
385	Izvanredni rashodi	200.000,00		
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	540.000,00	470.000,00	360.000,00
422	Postrojenja i oprema	440.000,00		
426	Nematerijalna proizvedena imovina	100.000,00		
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA 03 JAVNI RED I SIGURNOST	780.000,00	830.000,00	860.000,00
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	100.000,00	100.000,00	100.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	100.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija 2012.	Projekcija 2013.
38	OSTALI RASHODI	680.000,00	730.000,00	760.000,00
381	Tekuće donacije	650.000,00		
382	Kapitalne donacije	30.000,00		
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA 04 EKONOMSKI POSLOVI	11.071.500,00	9.801.500,00	8.994.500,00
32	MATERIJALNI RASHODI	1.642.500,00	1.412.500,00	1.367.500,00
321	Naknade troškova zaposlenima	100.000,00		
323	Rashodi za usluge	945.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	597.500,00		
35	SUBVENCIJE	4.105.000,00	3.585.000,00	3.385.000,00
352	Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	4.105.000,00		
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	980.000,00	1.020.000,00	925.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	980.000,00		
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	2.000,00	2.000,00	5.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	2.000,00		
38	OSTALI RASHODI	4.342.000,00	3.782.000,00	3.312.000,00
381	Tekuće donacije	3.922.000,00		
386	Kapitalne pomoći	420.000,00		
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA 05 ZAŠTITA OKOLIŠA	1.445.000,00	1.117.000,00	1.149.500,00
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	458.000,00	458.000,00	491.000,00
311	Plaće (Bruto)	370.000,00		
312	Ostali rashodi za zaposlene	24.000,00		
313	Doprinosi na plaće	64.000,00		
32	MATERIJALNI RASHODI	628.000,00	600.000,00	599.500,00
321	Naknade troškova zaposlenima	19.000,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	35.000,00		
323	Rashodi za usluge	151.000,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	423.000,00		
34	FINANCIJSKI RASHODI	4.000,00	4.000,00	4.000,00
343	Ostali financijski rashodi	4.000,00		
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	100.000,00	0,00	0,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	100.000,00		
38	OSTALI RASHODI	255.000,00	55.000,00	55.000,00
381	Tekuće donacije	255.000,00		
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA 06 USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE	50.000,00	0,00	0,00
38	OSTALI RASHODI	50.000,00	0,00	0,00
386	Kapitalne pomoći	50.000,00		
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA 07 ZDRAVSTVO	28.111.157,00	25.525.921,00	26.307.921,00
32	MATERIJALNI RASHODI	5.761.557,00	5.529.321,00	4.028.321,00
322	Rashodi za materijal i energiju	100.000,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija 2012.	Projekcija 2013.
323	Rashodi za usluge	5.636.557,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	25.000,00		
38	OSTALI RASHODI	50.000,00	50.000,00	50.000,00
381	Tekuće donacije	50.000,00		
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	4.139.600,00	4.636.600,00	7.229.600,00
421	Građevinski objekti	1.000.000,00		
422	Postrojenja i oprema	2.674.600,00		
423	Prijevozna sredstva	415.000,00		
426	Nematerijalna proizvedena imovina	50.000,00		
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI	18.160.000,00	15.310.000,00	15.000.000,00
451	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	18.160.000,00		
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA 08 REKREACIJA, KULTURA I RELIGIJA	1.260.000,00	1.160.000,00	1.210.000,00
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	290.000,00	290.000,00	290.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	290.000,00		
38	OSTALI RASHODI	970.000,00	870.000,00	920.000,00
381	Tekuće donacije	950.000,00		
382	Kapitalne donacije	20.000,00		
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA 09 OBRAZOVANJE	112.522.094,00	110.655.088,00	110.238.088,00
32	MATERIJALNI RASHODI	83.152.854,00	81.660.088,00	82.010.088,00
321	Naknade troškova zaposlenima	8.772.000,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	21.474.000,00		
323	Rashodi za usluge	51.736.428,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	1.170.426,00		
34	FINANCIJSKI RASHODI	658.440,00	677.000,00	677.000,00
343	Ostali financijski rashodi	658.440,00		
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	2.341.000,00	2.241.000,00	2.251.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	2.341.000,00		
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	22.345.800,00	22.354.000,00	22.354.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	22.345.800,00		
38	OSTALI RASHODI	10.000,00	10.000,00	10.000,00
381	Tekuće donacije	10.000,00		
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	4.014.000,00	3.713.000,00	2.936.000,00
421	Građevinski objekti	3.214.000,00		
422	Postrojenja i oprema	800.000,00		
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA 10 SOCIJALNA ZAŠTITA	12.688.780,00	12.189.906,00	12.375.555,00
32	MATERIJALNI RASHODI	8.439.209,00	8.059.944,00	8.092.309,00
321	Naknade troškova zaposlenima	850.096,00		
322	Rashodi za materijal i energiju	4.630.230,00		
323	Rashodi za usluge	2.843.133,00		
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	115.750,00		

u kunama

Broj konta	VRSTA RASHODA / IZDATAKA	Plan za 2011.	Projekcija 2012.	Projekcija 2013.
34	FINANCIJSKI RASHODI	63.571,00	62.962,00	63.246,00
343	Ostali financijski rashodi	63.571,00		
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆE DRŽAVE	2.511.000,00	2.532.000,00	2.575.000,00
363	Pomoći unutar općeg proračuna	2.511.000,00		
37	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	835.000,00	865.000,00	875.000,00
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	835.000,00		
38	OSTALI RASHODI	360.000,00	260.000,00	370.000,00
381	Tekuće donacije	360.000,00		
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	330.000,00	260.000,00	250.000,00
422	Postrojenja i oprema	330.000,00		
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI	150.000,00	150.000,00	150.000,00
451	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	150.000,00		

**PLAN RAZVOJNIH PROGRAMA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE
ZA RAZDOBLJE 2011.-2013. GODINE**

u kunama

Upravno tijelo	Program	Izvori financiranja	Plan za 2011.	Projekcija 2012.	Projekcija 2013.
UPRAVNI ODJEL ZA POSLOVE ŽUPANA			490.000,00	430.000,00	310.000,00
	Opremanje i informatizacija upravnih odjela		490.000,00	430.000,00	310.000,00
		Opći prihodi i primici	490.000,00	430.000,00	310.000,00
UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO, REGIONALNI RAZVOJ I EUROPSKE INTEGRACIJE			270.000,00	70.000,00	70.000,00
	Program vodoopskrbe		50.000,00	0,00	0,00
		Opći prihodi i primici	50.000,00	0,00	0,00
	Program energetike		150.000,00	0,00	0,00
		Opći prihodi i primici	150.000,00	0,00	0,00
	Program uređenja prometnica		70.000,00	70.000,00	70.000,00
		Opći prihodi i primici	70.000,00	70.000,00	70.000,00
UPRAVNI ODJEL ZA POLJOPRIVREDU			200.000,00	100.000,00	100.000,00
	Razvoj poljoprivrede		200.000,00	100.000,00	100.000,00
		Opći prihodi i primici	200.000,00	100.000,00	100.000,00
UPRAVNI ODJEL ZA PROSVJETU, KULTURU I SPORT			4.014.000,00	3.713.000,00	2.936.000,00
	Županijska dodatna kapitalna ulaganja u obrazovanju		2.900.000,00	2.900.000,00	1.800.000,00
		Opći prihodi i primici	2.100.000,00	2.100.000,00	1.000.000,00
		Ostale pomoći	800.000,00	800.000,00	800.000,00

u kunama

Upravno tijelo	Program	Izvori financiranja	Plan za 2011.	Projekcija 2012.	Projekcija 2013.
	Zakonski standard javnih ustanova osnovnih škola		194.000,00	560.000,00	874.000,00
		Prihodi za decentralizirane funkcije	194.000,00	560.000,00	874.000,00
	Zakonski standard javnih ustanova srednjih škola		920.000,00	253.000,00	262.000,00
		Prihodi za decentralizirane funkcije	920.000,00	253.000,00	262.000,00
UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU I SOCIJALNU SKRB			22.779.600,00	20.356.600,00	22.629.600,00
	Programi u zdravstvu - zakonska obveza		134.600,00	134.600,00	134.600,00
		Ostali prihodi za posebne namjene	134.600,00	134.600,00	134.600,00
	Programi u zdravstvenoj zaštiti iznad zakonskog standarda		1.105.000,00	1.112.000,00	1.205.000,00
		Opći prihodi i primici	105.000,00	112.000,00	205.000,00
		Ostali prihodi za posebne namjene	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00
	Humanitarna skrb i drugi interesi građana		30.000,00	30.000,00	0,00
		Opći prihodi i primici	30.000,00	30.000,00	0,00
	Zakonski standard u zdravstvu		21.060.000,00	18.700.000,00	20.890.000,00
		Prihodi za decentralizirane funkcije	21.060.000,00	18.700.000,00	20.890.000,00
	Zakonski standard Javne ustanove Dom za starije i nemoćne osobe		450.000,00	380.000,00	400.000,00
		Prihodi za decentralizirane funkcije	450.000,00	380.000,00	400.000,00
UPRAVNI ODJEL ZA POSLOVE SKUPŠTINE I OPĆE POSLOVE			40.000,00	30.000,00	40.000,00
	Aktivnosti iz nadležnosti odjela		40.000,00	30.000,00	40.000,00
		Opći prihodi i primici	40.000,00	30.000,00	40.000,00
UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRADITELJSTVO I ZAŠTITU OKOLIŠA			10.000,00	10.000,00	10.000,00
	Prostorno uređenje i graditeljstvo		10.000,00	10.000,00	10.000,00
		Opći prihodi i primici	10.000,00	10.000,00	10.000,00
SVEUKUPNO			27.803.600,00	24.709.600,00	26.095.600,00

50.

Na temelju članka 30. točke 9. Statuta Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 15/09, 27/09 i 48/09) i članka 56. Poslovnika o radu Županijske skupštine Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09), Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 15. prosinca 2010. godine, donosi

PROGRAM

**javnih potreba u kulturi, sportu
i tehničkoj kulturi za 2011. godinu**

I.

Javnim potrebama u kulturi, sportu i tehničkoj kulturi obuhvaćena je redovna djelatnost programa ustanova u kulturi, programi pojedinih udruga i društava, te programi u sportu i tehničkoj kulturi od interesa za Varaždinsku županiju.

II.

Javne potrebe u kulturi, sportu i tehničkoj kulturi, utvrđuju se sukladno:

- Zakonu o upravljanju javnim ustanovama u kulturi (»Narodne novine«, broj 96/01),

- Zakonu o financiranju javnih potreba u kulturi (»Narodne novine«, broj 47/90, 27/93 i 38/09),
- Zakonu o tehničkoj kulturi (»Narodne novine«, broj 76/94, 11/94 i 38/09),
- Zakonu o udrugama (»Narodne novine«, broj 88/01 i 11/02),
- Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (»Narodne novine«, broj 69/99),
- Zakonu o športu (»Narodne novine«, broj 71/06),
- i
- Odluci o izmjenama i dopunama Odluke o financijskoj potpori udrugama od interesa za Varaždinsku županiju (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 36/09).

III.

U okviru iznosa proračunskih sredstava za 2011. godinu, prioritetno će se u djelatnostima kulture, sporta i tehničke kulture financirati zakonske i odlukama nadležnih županijskih tijela preuzete i utvrđene obveze, te oni programi i projekti koji su u funkciji poticanja intelektualnog, kreativnog, emocionalnog i socijalnog razvoja djece i mladeži. Također potpomagat će se rad udruga i društava koje djeluju na očuvanju kulturne baštine i tradicijskih vrijednosti Varaždinske županije te potiču zdrav način života i cjeloživotno obrazovanje.

Javne potrebe u kulturi

IV.

Financijska sredstva za pojedine programe raspoređuju se prema slijedećim iznosima:

Rbr.	Programi	Plan
I.	Programi u kulturi	800.000,00
A.	Ustanove u kulturi	280.000,00
1.	Gradski muzej Varaždin	40.000,00
2.	Knjižnica i čitaonica »Metel Ožegović«	60.000,00
3.	HNK Varaždin	160.000,00
4.	Državni arhiv u Varaždinu	20.000,00
B.	Savez kulturno umjetničkih društava	70.000,00
C.	Glazbeno-scenska djelatnost	350.000,00
D.	Književna djelatnost	20.000,00
E.	Galerijsko-likovna djelatnost	20.000,00
F.	Kulturna razmjena i priredbe	50.000,00
G.	Udruge u kulturi	10.000,00
II.	Spomenička baština	30.000,00
A.	Zaštita spomenika kulturne baštine	20.000,00
B.	Zaštita sakralnih spomenika	10.000,00

Javne potrebe u sportu

V.

Financijska sredstva za pojedine programe u sportu raspoređuju se u slijedećim iznosima:

Rbr.	Programi	Plan
1.	Zajednica školskih sportskih klubova	80.000,00
2.	Zajednica sportova Varaždinske županije	200.000,00
3.	Sportske priredbe državne, županijske i međunarodne	50.000,00
4.	Škola športa	30.000,00
5.	Županijsko i državno natjecanje Udruge dragovoljaca i veterana	10.000,00
6.	Ostale rekreativne aktivnosti	30.000,00
7.	Nabava sportske opreme	30.000,00
	UKUPNO	430.000,00

Programi tehničke kulture

VI.

Za programe razvoja tehničke kulture osiguravaju se sredstva u iznosu od 100.000,00 kuna.

VII.

Ovaj Program javnih potreba u kulturi, sportu i tehničkoj kulturi za 2011. godinu objavit će se u »Službenom vjesniku Varaždinske županije«.

KLASA: 402-01/10-01/146
URBROJ: 2186/1-01/1-10-1
Varaždin, 15. prosinca 2010.

Predsjednica Županijske skupštine
Dubravka Biberdžić, v. r.

51.

Na temelju članka 14. Zakona o proračunu (»Narodne novine«, broj 87/08) i članka 30. točke 10. Statuta Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 15/09, 27/09 i 48/09) i članka 56. Poslovnika o radu Županijske skupštine Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09), Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 15. prosinca 2010. godine, donosi

O D L U K U

o izvršavanju Proračuna Varaždinske županije za 2011. godinu

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovom se Odlukom uređuje struktura prihoda i primitaka te rashoda i izdataka Proračuna Varaždinske županije za 2011. godinu (u daljnjem tekstu: Proračun), njegovo izvršavanje, opseg zaduživanja i jamstva, upravljanje dugom te imovinom, prava i obveze proračunskih korisnika, ovlasti župana te druga pitanja u svezi s izvršavanjem Proračuna, u skladu sa Zakonom o proračunu (»Narodne novine«, broj 87/08 - u daljnjem tekstu: Zakon) i drugim propisima.

Članak 2.

Proračun se sastoji od Općeg i Posebnog dijela te Plana razvojnih programa.

Opći dio Proračuna sastoji se od Računa prihoda i rashoda, te Računa financiranja.

U Računu prihoda i rashoda iskazani su prihodi poslovanja, prihodi od prodaje nefinancijske imovine te rashodi, kao i rashodi za nabavu nefinancijske imovine.

U Računu financiranja iskazuju se primici od financijske imovine i zaduživanja, izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova.

Posebni dio Proračuna sastoji se od plana rashoda i izdataka proračunskih korisnika iskazanih po vrstama, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.

Plan razvojnih programa u tri godine čine planovi razvojnih programa proračunskih korisnika utvrđeni dokumentima o srednjoročnim odnosno dugoročnim planovima razvitka Županije, posebnim zakonima, drugim propisima i općim aktima.

II. IZVRŠAVANJE PRORAČUNA**Članak 3.**

Proračunska sredstva smiju se koristiti samo za namjene koje su iskazane u Proračunu i to do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu.

Za izvršavanje Proračuna odgovoran je župan.

Preuzimanje i izvršavanje obveza na teret Proračuna odobrava župan, odnosno zamjenik/ca župana, sukladno propisima i danim ovlaštenjima.

Postupak i način preuzimanja obveza na teret Proračuna, svojim aktom uređuje župan.

Članak 4.

Pročelnici upravnih tijela odgovorni su županu za planiranje i izvršavanje Proračuna u dijelu koji se odnosi na djelokrug upravnog tijela kojim upravljaju.

Odgovornost za izvršavanje Proračuna županu jest odgovornost za preuzimanje i potvrđivanje obveza, izdavanje naloga za plaćanje na teret proračunskih sredstava te utvrđivanje prava naplate i izdavanje naloga za naplatu u korist proračunskih sredstava.

Rukovoditelj proračunskog korisnika odgovoran je za zakonito, učinkovito i ekonomično raspolaganje sredstvima u Proračunu raspoređenim za tog korisnika.

Pročelnik upravnog tijela ima pravo i obvezu nadzirati namjensko korištenje sredstava kod proračunskog korisnika koji obavlja djelatnost iz djelokruga upravnog tijela (u daljnjem tekstu: za kojeg je proračunski nadležan).

Članak 5.

Sredstva za rashode i izdatke proračunskih korisnika osiguravaju se upravnim tijelima koja su u Posebnom dijelu Proračuna određena za nositelje sredstava.

Proračunski korisnici dužni su izraditi svoje financijske planove po mjesecima, za cijelu godinu, u

skladu s planiranim dospijećem obveza i usklađene s odobrenim sredstvima u Proračunu te ih do 15. siječnja 2011. godine, dostaviti proračunski nadležnom upravnom tijelu.

Proračunski korisnici smiju sredstva koristiti u skladu sa svojim financijskim planovima, u skladu s raspoloživim sredstvima.

Članak 6.

Svaki rashod i izdatak iz Proračuna mora se temeljiti na vjerodostojnoj knjigovodstvenoj ispravi kojom se dokazuje obveza plaćanja.

Pročelnik upravnog tijela, odnosno osoba na koju je to pravo prenijeto, mora prije isplate provjeriti i potpisom potvrditi pravni temelj i visinu obveze koja proizlazi iz knjigovodstvene isprave te navesti poziciju Proračuna na teret koje se vrši plaćanje.

Naredbodavatelj za sve isplate na teret proračunskih sredstava je župan, odnosno zamjenik/ca župana, sukladno propisima i danim ovlaštenjima.

Članak 7.

Prihodi što ih tijela Županije ostvare obavljanjem djelatnosti, prihodi su Proračuna i uplaćuju se na račun Proračuna.

Prihodi koje proračunski korisnici, osnovne i srednje škole i ostale ustanove, ostvare obavljanjem vlastite i ostalih djelatnosti (vlastiti prihodi) ustupaju se tim ustanovama.

Iznimno od odredbe prethodnog stavka, župan može posebnom odlukom obvezati ustanovu da dio vlastitih prihoda uplaćuje u Proračun i utvrditi namjenu tih prihoda.

Prihodi koje proračunski korisnici iz stavka 2. ovog članka ostvare iz donacija, po posebnim propisima i iz drugih izvora, namjenski su prihod Proračuna.

Proračunski nadležna tijela Županije nadziru ostvarenje i utrošak prihoda iz prethodnog stavka ovog članka.

Članak 8.

Pogrešno ili više uplaćeni prihodi u Proračun, na temelju dokumentiranog zahtjeva i naloga župana, vraćaju se uplatiteljima na teret tih prihoda.

Plaćanje predujma moguće je samo iznimno i na temelju prethodne suglasnosti župana.

O plaćanju predujma iznad 40.000,00 kuna župan će izvijestiti Županijsku skupštinu na narednoj sjednici.

Članak 9.

Rashodi i izdaci Proračuna koji se financiraju iz namjenskih prihoda i primitaka, izvršavaju se do iznosa naplaćenih prihoda i primitaka za te namjene.

Uplaćeni, a manje planirani ili neplanirani namjenski prihodi mogu se izvršavati po aktivnostima i/ili projektima za koje su namijenjeni, do visine naplaćenih sredstava.

Namjenski prihodi i primici koji se ne iskoriste u tekućoj godini, prenose se u sljedeću proračunsku godinu.

Članak 10.

Sredstva za aktivnosti i projekte koja se izvršavaju kao subvencije, donacije i pomoći pojedinom korisniku, raspoređuju se zaključkom župana, ukoliko krajnji korisnik nije utvrđen samim Proračunom, odnosno drugim aktom Županijske skupštine.

Članak 11.

Proračunska zaliha osigurava se u iznosu od 200.000,00 kuna, a koristi se za namjene utvrđene zakonom.

O korištenju sredstava proračunske zalihe odlučuje župan i o tome mjesečno izvješćuje Županijsku skupštinu.

Članak 12.

Sklapanje ugovora o javnoj nabavi robe, javnim radovima i uslugama obavlja se u skladu s propisima o javnoj nabavi i ostalim propisima.

Sklapanje ugovora iz prethodnog stavka, procijenjene vrijednosti do 70.000,00 kuna, obavlja se po načelu dobrog gospodara, u pravilu, po postupku koji svojim aktom, propisuje župan.

III. URAVNOTEŽENJE PRORAČUNA

Članak 13.

Ukoliko tijekom godine dođe do znatnije neusklađenosti planiranih prihoda i/ili primitaka i rashoda i/ili izdataka Proračuna, župan može poduzeti mjere za uravnoteženje, u skladu sa Zakonom.

Ako se primjenom privremenih mjera ne uravnoteži Proračun, njegovo uravnoteženje, odnosno preraspodjelu sredstava između upravnih tijela odnosno proračunskih korisnika, utvrdit će Županijska skupština izmjenama i dopunama Proračuna.

Članak 14.

Na prijedlog pročelnika upravnih tijela, župan može odobriti preraspodjelu sredstava unutar pojedinog razdjela i između pojedinih razdjela, s time da umanjeње pojedine pozicije ne može biti veće od 5% sredstava utvrđenih na poziciji koja se umanjuje.

O izvršenoj raspodjeli sredstava iz prethodnog stavka, župan izvješćuje Županijsku skupštinu na prvoj narednoj sjednici, a najkasnije u roku od tri mjeseca.

Članak 15.

Višak prihoda koji nastane na kraju proračunske godine zbog tehničkih i drugih nemogućnosti izvršenja planiranih rashoda ili većeg priliva prihoda od planiranog i raspoređenog, rasporedit će se odlukom Županijske skupštine, prilikom donošenja Godišnjeg izvještaja o izvršenju Proračuna.

U slučaju nastanka proračunskog manjka, kod donošenja Godišnjeg izvještaja iz prethodnog stavka,

odlukom Županijske skupštine, utvrdit će se način njegovog pokrića.

IV. UPRAVLJANJE FINACIJSKOM I NEFINACIJSKOM IMOVINOM

Članak 16.

Raspoloživim novčanim sredstvima na računu Proračuna upravlja župan.

Slobodna novčana sredstva Proračuna mogu se oročavati kod poslovnih banaka poštujući načela sigurnosti i likvidnosti.

Članak 17.

Županijska skupština, može odlučiti o kupnji dionica ili udjela u trgovačkom društvu ako su za kupnju osigurana sredstva u Proračunu i ako se time štiti javni interes, odnosno interes Županije.

U slučaju da prestane interes Županije za vlasništvom dionica ili udjela u kapitalu pravnih osoba, Skupština može odlučiti da se dionice, odnosno udjeli u kapitalu prodaju, u skladu sa Zakonom.

Sredstva ostvarena prodajom dionica ili udjela u kapitalu, mogu se koristiti samo za otplatu duga ili za nabavu imovine Županije.

V. ZADUŽIVANJE

Članak 18.

Županija se može zaduživati za kapitalna ulaganja, u skladu sa Zakonom i ostalim propisima.

Odluku o zaduživanju Županije i davanju jamstva donosi Županijska skupština, uz suglasnosti i po postupku propisanom Zakonom.

Članak 19.

Ustanova i trgovačko društvo čiji je osnivač, odnosno većinski vlasnik Županija, može se dugoročno zadužiti samo za investiciju te uz suglasnost župana, a iznos tog zaduženja uključuje se u opseg mogućeg zaduženja Županije.

Za zaduženje i davanje jamstva Županijske uprave za ceste, kao izvanproračunskog korisnika, prije davanja suglasnosti župana, u smislu prethodnog stavka, pribavlja se suglasnost ministra financija.

Županija može ustanovi i trgovačkom društvu čiji je osnivač, odnosno većinski vlasnik, dati jamstvo za ispunjenje obveza, uz prethodnu suglasnost ministra financija, a iznos zaduženja za koje jamči uključuje se u opseg mogućeg zaduženja Županije.

Zahtjeve za davanje suglasnosti iz prethodnih stavaka, podnosi odgovorna osoba trgovačkog društva ili ustanove putem proračunski nadležnog upravnog tijela uz suglasnost Upravnog odjela za proračun i financije.

Zahtjevu iz prethodnog stavka, prilaže se dokumentacija propisana posebnim pravilnikom ministra financija.

Članak 20.

Ukupna obveza Županije za 2011. godinu po osnovi vlastitog zaduženja, izdanih suglasnosti za zaduženje ustanova i trgovačkih društava čiji je osnivač, odnosno većinski vlasnik Županija, po članku 90. stavku 2. Zakona te danih jamstava, ne može iznositi više od 12.800.000,00 kuna.

VI. IZVJEŠĆIVANJE

Članak 21.

Upravni odjel za proračun i javnu nabavu podnosi županu tromjesečne izvještaje o izvršenju Proračuna.

Godišnji i polugodišnji izvještaj o izvršenju Proračuna dostavlja se županu i Županijskoj skupštini u rokovima propisanim Zakonom.

Proračunski korisnici, osnovne i srednje škole te druge ustanove čiji je osnivač Županija, dostavljaju polugodišnje i godišnje financijske izvještaje proračunski nadležnom upravnom tijelu.

Trgovačko društvo u kojem Županija ima najmanje 25% udjela u kapitalu, dužno je dostaviti godišnje izvješće o poslovanju proračunski nadležnom upravnom tijelu, najkasnije u roku od 5 mjeseci nakon isteka poslovne godine.

Godišnje izvješće o poslovanju mora sadržavati prijedlog korištenja neutrošenih sredstava, odnosno prijedlog pokrića gubitka poslovanja.

VII. ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 22.

Ova Odluka objavit će se u »Službenom vjesniku Varaždinske županije«, a stupa na snagu 1. siječnja 2011. godine.

KLASA: 400-06/10-01/6

URBROJ: 2186/1-01/1-10-4

Varaždin, 15. prosinca 2010.

**Predsjednica Županijske skupštine
Dubravka Biberdžić, v. r.**

52.

Na temelju odredbe članka 64. stavka 4. Zakona o proračunu (»Narodne novine«, broj 87/08), članka 1. stavka 4. Zakona o privatizaciji (»Narodne novine«, broj 21/96, 71/97 i 73/00), članka 30. točka 21. Statuta Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 15/09, 27/09 i 48/09) i članka 56. Poslovnika o radu Županijske skupštine Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09 i 27/09), Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 15. prosinca 2010. godine, donosi

O D L U K U

o prodaji dionica PZC VARAŽDIN d.d.

I. OPĆA ODREDBA

Članak 1.

Ovom Odlukom utvrđuje se da je prestao javni interes Varaždinske županije za vlasništvo dionica PZC VARAŽDIN d.d., Varaždin, Kralja Petra Krešimira IV br. 25, (u daljnjem tekstu: PZC d.d.) te će se stoga dionice prodati.

Ovom Odlukom nadalje utvrđuju se način i uvjeti prodaje dionica PZC d.d., tijela ovlaštena za provedbu, praćenje i nadzor, namjena sredstava ostvarenih prodajom, izvješćivanje i druga pitanja koja se odnose na prodaju dionica PZC d.d.

II. PREDMET PRODAJE

Članak 2.

Predmet prodaje po odredbama ove Odluke je paket od 39240 dionica PZC d.d. koji se vodi u središnjem depozitoriju nematerijaliziranih vrijednosnih papira u Središnjem klirinškom depozitarnom društvu d.d. na osnovnom računu Varaždinske županije i koji je u poslovnim knjigama Varaždinske županije iskazan kao financijska imovina.

Dionice PZC d.d. su redovne, glase na ime, nominalne su vrijednosti od 100,00 kn, a početnu prodajnu cijenu dionica utvrđuje Županijska skupština posebnim zaključkom, u skladu s Elaboratom o procjeni vrijednosti PZC d.d., sukladno propisima.

III. NAČIN PRODAJE

Članak 3.

Prodaja dionica PZC d.d. izvršit će se javnom dražbom na organiziranom tržištu kapitala, Zagrebačkoj burzi, prema Pravilima Burze objavljenim na njezinim službenim internet stranicama <http://zse.hr/default.aspx?id=144>, po nalogu i uz posredovanje ovlaštenog zastupnika - brokera iz investicijskog društva, sukladno propisima.

IV. TIJELA OVLAŠTENNA ZA PROVEDBU, PRAĆENJE I NADZOR

Članak 4.

Za provedbu, praćenje i nadzor prodaje dionica PZC d.d. po odredbama ove Odluke ovlaštena su tijela kako slijedi:

1. župan - određuje brokera i predlaže Povjerenstvu polazne veličine ili podatke bitne za tijek dražbe, izdavanje naloga brokeru koje određuje Varaždinska županija kao prodavatelj dionica (vrijeme javne dražbe, objavu oglasa o dražbi, tip dražbe, korak promjene cijene, sredstva osiguranja, rok plaćanja i dr.), izdaje brokeru nalog za prodaju dionica,

2. Povjerenstvo za prodaju dionica PZC d.d. - raspravlja i prihvaća polazne veličine ili podatke bitne za tijek dražbe i prodaju dionica, razmatra sadržaj naloga za prodaju i obavlja i ostale poslove kao tijelo nadležno za prodaju, u smislu propisa o privatizaciji, predlaže Županijskoj skupštini izvješće o prodaji dionica.

V. NAMJENA SREDSTAVA

Članak 5.

Sredstva ostvarena prodajom dionica PZC d.d. po odredbama ove Odluke, prihod su Proračuna Varaždinske županije i koristit će se za pokriće manjka prihoda i primitaka Proračuna za 2011. godinu, sukladno propisima.

VI. IZVJEŠĆIVANJE

Članak 6.

Nakon dovršetka postupka i uplate kupovne cijene dionica PZC d.d. po odredbama ove Odluke, Povjerenstvo iz članka 4. točke 2. ove Odluke podnijet će Županijskoj skupštini izvješće o prodaji dionica.

VII. ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 7.

Ova će se Odluka objaviti u »Službenom vjesniku Varaždinske županije«.

KLASA: 340-01/10-01/8
URBROJ: 2186/1-02/1-10-1
Varaždin, 15. prosinca 2010.

**Predsjednica Županijske skupštine
Dubravka Biberdžić, v. r.**

53.

Na temelju odredbe članka 48. Statuta Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 15/09, 27/09 i 48/09) i članka 47. stavka 3. Poslovnika o radu Županijske skupštine Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09 i 27/09), Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 15. prosinca 2010. godine, donosi

O D L U K U

**o osnivanju i imenovanju članova
Povjerenstva za prodaju dionica
PZC VARAŽDIN d. d.**

Članak 1.

Ovom Odlukom osniva se Povjerenstvo za prodaju dionica PZC VARAŽDIN d.d., određuju mu se zadaci i imenuju njegovi članovi.

Članak 2.

U Povjerenstvo za prodaju dionica PZC VARAŽDIN d.d. se imenuju:

- za *predsjednika*
 - 1) **Milan Pavleković**, zamjenik župana,
- za *članove/ice*
 - 2) **Božidar Šafran**, vijećnik Županijske skupštine,
 - 3) **Mirko Jurić**, vijećnik Županijske skupštine,
 - 4) **Alen Leverić**, pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije,
 - 5) **Vlasta Zuber**, zamjenica pročelnika Upravnog odjela za poslove župana.

Članak 3.

Zadaci Povjerenstva za prodaju dionica PZC VARAŽDIN d.d. su:

- raspraviti sve prijedloge župana o polaznim veličinama ili podacima bitnim za tijek javne dražbe i prodaju dionica te o tome donijeti odluku,
- obaviti i ostale poslove nužne za postupak prodaje dionica kao tijelo nadležno za prodaju, u smislu propisa o privatizaciji,
- predložiti Županijskoj skupštini izvješće o prodaji dionica nakon dovršetka postupka i uplate kupovne cijene dionica.

Članak 4.

Ova će se Odluka objaviti u »Službenom vjesniku Varaždinske županije«.

KLASA: 340-01/10-01/18
URBROJ: 2186/1-02/1-10-2
Varaždin, 15. prosinca 2010.

**Predsjednica Županijske skupštine
Dubravka Biberdžić, v. r.**

54.

Na temelju odredbe članka 52. Zakona o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, broj 110/07), članka 30. točke 33. Statuta Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 15/09, 27/09 i 48/09) i članka 56. Poslovnika o radu Županijske skupštine Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09 i 27/09), Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 15. prosinca 2010. godine, donosi

Z A K L J U Č A K

**o prihvatanju Izvješća o stanju okoliša
Varaždinske županije za razdoblje
2006. - 2009. godine**

I.

Županijska skupština Varaždinske županije prihvaća *Izvešće o stanju okoliša Varaždinske županije za razdoblje 2006. - 2009. godine.*, koje je priloženo ovom Zaključku i čini njegov sastavni dio.

II.

Stanje zaštite okoliša u Varaždinskoj županiji može se smatrati zadovoljavajućim. Temeljem podataka zaprimljenih i obrađenih u Izvešću o stanju okoliša konstatira se da na području Županije nema većih i značajnijih onečišćenja.

III.

Najveći pritisci na okoliš i stanovništvo prisutni su u Gradu Varaždinu te gradovima Ludbreg, Varaždinske Toplice, Novi Marof, Ivanec i Lepoglava kao naseljima s najvećim stupnjem urbanizacije, najvećom gustoćom naseljenosti i najvećim brojem izvora onečišćenja. Preostali dio područja Županije može se smatrati ruralnim područjem s velikim udjelom šumskih i poljoprivrednih površina gdje pojedine sastavnice okoliša uglavnom nisu direktno ugrožene.

IV.

Najveći pritisci na okoliš očituju se na području **zaštite vodnih resursa** (kakvoća podzemne pitke vode i površinskih voda te proširivanje sustava regionalne vodoopskrbe), rješavanju sustava **gospodarenja otpadom** (provedba odabranog regionalnog koncepta) i realizaciji sustava **odvodnje otpadnih voda** (izgradnja sustava kanalizacije i pročistača).

V.

U cilju smanjivanja pritiska na okoliš, ostvarivanja održivog razvoja i gospodarenja raspoloživim resursima Županija će daljnje aktivnosti, mjere i programe na zaštiti okoliša definirati Programom zaštite okoliša za razdoblje 2011.-2014. godine, s time da će se naredno Izvešće izraditi po promijenjenoj metodologiji, kako bi bili obuhvaćeni svi aspekti zaštite okoliša, a osobito oni na koje je ukazano u raspravi na sjednici Županijske skupštine.

VI.

Izvešće o stanju okoliša Varaždinske županije za razdoblje 2006. - 2009. godine objavit će se u »Službenom vjesniku Varaždinske županije«, na Internetskim stranicama Varaždinske županije i dostaviti Agenciji za zaštitu okoliša.

KLASA: 351-01/09-01/321
URBROJ: 2186/1-01-10-91
Varaždin, 15. prosinca 2010.

Predsjednica Županijske skupštine
Dubravka Biberdžić, v. r.

REPUBLIKA HRVATSKA
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA

**Upravni odjel za prostorno uređenje,
graditeljstvo i zaštitu okoliša**

KLASA: 351-01/09-01/321
URBROJ: 2186/1-06-10-89

I Z V J E Š Ć E

**o stanju okoliša Varaždinske županije
za razdoblje 2006. - 2009. godine**

**Varaždin
prosina 2010. godine**

SADRŽAJ: str.

1. UVOD.....	2099
2. OSNOVNI PODACI O VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI	2100
3. STANJE OKOLIŠA U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI	2101
3.1. Vode	2101
3.1.1 Kakvoća voda	2101
3.1.2 Monitoring površinskih voda	2102
3.1.3 Podaci za rijeku Dravu	2102
3.1.4 Podaci za rijeku Dravu na jezerima HE sustava	2103
3.1.5 Podaci za rijeku Bednju	2104
3.1.6 Podaci za rijeku Plitvicu i potok Zbel	2105
3.1.7 Podaci za rijeku Lonju	2105
3.1.8 Ostali vodotoci	2105
3.1.9 Mogućnosti unapređenja monitoringa voda	2105
3.1.10 Vodonosnik	2105
3.1.11 Voda za piće	2107
3.2. Zrak	2111
3.3. Tlo	2114
3.4. Prirodna baština	2114
3.5. Biološka raznolikost	2118
4. UTJECAJI POJEDINI ZAHVATA NA OKOLIŠ.....	2119
4.1. Korištenje Drave za hidroenergetske potrebe	2119
4.2. Vodnogospodarski zahvati na vodotocima	2121

4.3.	Odvodnja otpadnih voda.....	2123
4.4.	Gospodarenje otpadom	2123
4.5.	Poljoprivredna proizvodnja	2125
4.6.	Šumarstvo.....	2126
4.7.	Eksploatacija mineralnih sirovina	2126
4.8.	Korištenje prostora.....	2128
5.	PROVEDENE AKTIVNOSTI ZAŠTITE OKOLIŠA	2129
5.1.	Procjena utjecaja na okoliš	2129
5.2.	Registar onečišćavanja okoliša...	2130
5.3.	Financiranje zaštite okoliša.....	2131
6.	ZAKLJUČAK.....	2131

Prilozi:**Tablice:**

Tablica 1:	Stanje kakvoće vode na Dravi kod Varaždina
Tablica 2:	Stanje kakvoće vode akumulacijskih jezera HE sustava Drava
Tablica 3:	Dokumentacija i izvori podataka o kakvoći zraka
Tablica 4:	Pregled podataka o ispuštanjima u zrak iz baze KEO/ROO za 2007. godinu, AZO
Tablica 5:	Prikaz koncentracije peluda ambrozije
Tablica 6:	Broj vozila u Varaždinskoj županiji
Tablica 7:	Popis zaštićenih prirodnih vrijednosti na području Varaždinske županije
Tablica 8:	Eksploatacijska polja i istražni prostori građevnog pijeska i šljunka
Tablica 9:	Eksploatacijska polja i istražni prostori tehničkog građevnog kamena
Tablica 10:	Eksploatacijska polja i istražni prostor ciglarske gline
Tablica 11:	Eksploatacijska polja kvarcnog pijeska i geotermalnih izvora
Tablica 12:	Postupci procjene utjecaja zahvata na okoliš i provedba javnih uvida
Tablica 13:	Financiranje aktivnosti zaštite okoliša iz Županijskog proračuna 2006.-2009. god.
Tablica 14:	Popis tvrtki/obrta koji su u razdoblju od 2006-2009. ishodili dozvole za gospodarenje otpadom, AZO
Tablica 15:	Pregled podataka o izvršenju obveza Županije po Registru onečišćavanja okoliša

Grafovi:

Graf 1:	Trend kretanja nitrata na vodocrpilištu »Bartolovec« za razdoblje 2006.-2009. godine
---------	--

Graf 2:	Trend kretanja nitrata na vodocrpilištu »Vinokovščak« za razdoblje 2006.-2009. godine
Graf 3:	Trend kretanja nitrata na vodocrpilištu »Varaždin« za razdoblje 2006.-2009. godine

1. UVOD

Zaštitom okoliša osigurava se cjelovito očuvanje kakvoće okoliša, očuvanje prirodnih resursa te racionalno korištenje prirodnih izvora i energije na način najpovoljniji za okoliš, kao osnovni uvjet održivog razvoja.

U cilju realizacije osnovnih ciljeva zaštite okoliša, na državnoj i regionalnim razinama donose se dokumenti zaštite okoliša. Na državnoj razini to su *Nacionalna strategija zaštite okoliša* i *Nacionalni plan djelovanja za okoliš* (»Narodne novine«, broj 46/02), *Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske* (»Narodne novine«, broj 30/09), te *Izvešće o stanju okoliša u Republike Hrvatske* (»Narodne novine«, broj 88/98), a na regionalnoj razini Program zaštite okoliša i Izvešće o stanju okoliša.

Obveza izrade Izvešća o stanju okoliša za Županiju propisana je člankom 52. Zakona o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, broj 110/07). Izvešće o stanju okoliša Varaždinske županije, sukladno članku 52. Zakona o zaštiti okoliša, razmatra Županijska skupština.

Izvešće služi kao podrška u donošenju odluka o održivom razvoju pružanjem osnovnih informacija o stanju okoliša, a donosi se za razdoblje od četiri godine. Izvešćem se prati ostvarivanje ciljeva iz Programa zaštite okoliša i drugih programskih dokumenata vezanih uz pojedine sastavnice okoliša (voda, tlo, zrak, krajobraz, biljni i životinjski svijet) i uz pojedina opterećenja okoliša.

Prvo **Izvešće o stanju okoliša Varaždinske županije** izrađeno je za razdoblje **1998.-2001. godine** (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 7/02). Temeljem Izvešća o stanju okoliša 2003. godine izrađen je i prihvaćen **Program zaštite okoliša za razdoblje 2003.-2006. godine** (Zaključak Županijske skupštine od 5. lipnja 2003. godine).

Drugo **Izvešće o stanju okoliša Varaždinske županije** izrađeno je za razdoblje **2002.-2005. godine** (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 2/07) nakon čega je 2007. godine izrađen i prihvaćen **Program zaštite okoliša Varaždinske županije za razdoblje 2007.-2010. godine** (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 25/07).

Ovo treće Izvešće o stanju okoliša **Varaždinske županije za razdoblje 2006.-2009. godine** bit će osnova za izradu novog Programa zaštite okoliša kojeg je, sukladno članku 227. Zakona o zaštiti okoliša, Županijska skupština dužna donijeti u roku od godine dana od dana donošenja Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske koji još nije donesen. Plan zaštite okoliša Republike Hrvatske izrađuje Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja i graditeljstva, a donosi ga Vlada Republike Hrvatske u roku od godine

dana od dana od dana donošenja Strategije održivog razvitka Republike Hrvatske (Strategija donesena 20. veljače 2009. godine).

Za potrebe izrade ovog Izvješća Županija se obratila na državna i županijska tijela i ustanove u cilju prikupljanja osnovnih podataka o stanju okoliša, pritiscima na okoliš i odgovorima struke i društva. Svoje podatke dostavila su slijedeća tijela i ustanove:

- Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Uprava za sanitarnu inspekciju, Služba županijske sanitarne inspekcije, Odjel za SZ Hrvatsku, Odsjek za Varaždinsku županiju,
- Ministarstvo kulture, Uprava za inspekcijske poslove zaštite prirode,
- Ured državne uprave u Varaždinskoj županiji, Služba za gospodarstvo,
- Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Varaždin,
- Hrvatske vode, Vodnogospodarski odsjek Varaždin i Vodnogospodarska ispostava »Plitvica-Bednja«,
- Hrvatske šume d.o.o., Uprava šuma, Podružnica Koprivnica,
- HEP-Proizvodnja d.o.o., Proizvodno područje HE Sjever Varaždin,
- Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Varaždin,
- Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu, Područna služba Varaždinske županije,
- Varkom d.d. Varaždin, Ivkom d.d. Ivanec, Lukom d.o.o., Novokom d.o.o.,
- Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije, Djelatnost za zdravstvenu ekologiju,
- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Varaždinske županije,
- Zavod za prostorno uređenje Varaždinske županije,
- Varaždinska županija:
Upravni odjel za poljoprivredu,
Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb,
- Lovački savez Varaždinske županije, Športsko ribolovni savez Varaždinske županije,
- Udruga za zaštitu ekosustava Drave - Dabar,
- Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava varaždinska,
- Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured za zaštitu i spašavanje Varaždin,
- jedinice lokalne samouprave: gradovi Varaždin, Ivanec, Novi Marof, Lepoglava, Ludbreg i općine Beretince, Breznički Hum, Cestica, Donja Voća, Donji Martijanec, Gornji Kneginec, Jalžabet, Klenovnik, Ljubešćica, Maruševec, Petrijanec, Sračinec, Sveti Đurđ, Sveti Ilija i Vidovec.

Poslovi prikupljanja i objedinjavanja svih podataka o okolišu, vođenja baze, obrade i vrednovanja podataka

te praćenja stanja okoliša vode se na državnoj razini pri Agenciji za zaštitu okoliša koju je osnovala Vlada Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 75/02). Agencija koordinira jedinstveni informacijski sustav zaštite okoliša te ujedno razvija postupke za obradu prikupljenih podataka o okolišu i njihovu evaluaciju, dok za sada takva ustanova na županijskoj razini ne postoji.

Na županijskoj razini podatke o stanju okoliša vode državna i županijska tijela i ustanove, a djelomično ih prikupljaju jedinice lokalne samouprave. U Varaždinskoj županiji se unutar Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša obavljaju stručni poslovi izrade dokumenata zaštite okoliša i prikupljaju podaci o stanju okoliša.

Izvješće o stanju okoliša Varaždinske županije predstavlja pregled stanja okoliša, problema u okolišu i poduzetih aktivnosti. **Pregled podataka o stanju okoliša, analiza, usporedba i procjena stanja okoliša nije bila moguća u jednakoj mjeri za sve sastavnice okoliša i sve utjecaje na okoliš jer su prikupljeni podaci sadržajno, prostorno i vremenski neujednačeni te različitih razina pouzdanosti i točnosti.**

2. OSNOVNI PODACI O VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI

Varaždinska županija nalazi se na krajnjem sjevernom dijelu Republike Hrvatske. Susjedne županije su Međimurska, Koprivničko-križevačka, Zagrebačka i Krapinsko-zagorska. Na sjeverozapadu graniči s Republikom Slovenijom, a granični karakter daje joj i blizina Austrije i Mađarske.

Osnovni podaci o Varaždinskoj županiji su:

- površina: 1.261,29 km²
- broj stanovnika: 184.769 (popis 2001. godine)
- gustoća naseljenosti: 146,49 st/km²
- sjedište Županije: grad Varaždin s 49.075 stanovnika u Gradu kao JLS-u
- administrativna podjela: 6 gradova i 22 općine
- gradovi: Varaždin, Ivanec, Lepoglava, Ludbreg, Novi Marof i Varaždinske Toplice
- broj naselja: 300
- značajke: prevladavaju naselja do 1.000 stanovnika

Varaždinska županija smještena je na rubnom pojasu panonskog područja i karakteriziraju je reljefne cjeline: sjeverna ravničarska (dolina rijeke Drave), te južno i zapadno brežuljkasto-gorske cjeline (Kalnik, Ivančica i Ravna gora).

Geografski gledano granice teku na sjeveru rijekom Dravom i akumulacijskim jezerima, na zapadu Maceljskim pobrđem i istočnim Halozama, na jugoistoku pretežno grebenom Kalničkog gorja te na jugozapadu visovima Ivančice.

Temeljni prirodni resursi Varaždinske županije su prvenstveno vodni resursi (podzemni vode i tekućice), a zatim poljoprivredno zemljište i mineralni resursi.

3. STANJE OKOLIŠA U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI

3.1. VODE

Na području Varaždinske županije nalaze se vodotoci (rijeke i potoci), jezera (akumulacijska jezera, jezera nastala eksploatacijom šljunka i ostala), podzemne vode u vodonosniku dravskog aluvija i izvori i gorskog masiva Ivančice, Ravne gore i Kalnika.

Varaždinska županija ima dobro razvijenu riječnu mrežu i značajno je hidrografsko čvorište u Hrvatskoj. U hidrogeološkom smislu sve **tekućice** na području Županije pripadaju slivu rijeke Dunav, a dijele se na sliv Drave (rijeke Plitvica i Bednja s pritocima) i sliv Save (rijeka Lonja s pritocima). Plitvica i Bednja nalaze se od izvora do ušća na području Županije pa se sva odgovornost za njihovo biološko-ekološko stanje, kakvoću voda i rezultate vodnogospodarskih aktivnosti nalazi na subjektima unutar Županije.

Akumulacijska **jezera** hidroenergetskog sustava na rijeci Dravi su jezero HE »Varaždin« (Ormoško jezero), jezero HE »Čakovec« (Varaždinsko jezero) i jezero HE »Dubrava« (jezero Dubrava) dok su veća jezera nastala eksploatacijom šljunka u Motičnjaku i Hrastovljanu. Od ostalih jezera značajnija su Trakošćansko jezero, Bitoševlje i jezero Bis kod Ivanca.

Za brojna **izvorišta** podzemne vode najznačajniji resurs je brdski masiv Ivančice kojeg karakterizira sekundarna pukotinska poroznost karbonatnog masiva s vrlo kvalitetnom vodom (izvorišta Bistrica, Beli zdenci, Žgano vino, Šumi i Belski dol). Od ostalih značajnijih izvorišnih predjela izdvaja se Ravna gora (izvorišta Ravna gora i Sutinska), ali je kakvoća vode podložna vanjskim utjecajima odnosno slabija je nakon obilnijih padavina. Ostali manji izvori pripadaju Kalničkom gorju i krajnjem jugu Županije.

Varaždinska županija jedna je od rijetkih u Hrvatskoj s bogatim i izdašnim resursima **podzemne pitke vode**. Vodonosnik podzemne vode Varaždinske županije prema *Strategiji prostornog uređenja Države* od strateške je važnosti za širu regiju sjeverozapadne Hrvatske.

3.1.1. Kakvoća voda

Kakvoća voda određuje se temeljem monitoringa odnosno praćenja stanja kakvoće voda u jednogodišnjem razdoblju. Sukladno *Uredbi o klasifikaciji voda* (»Narodne novine«, broj 77/98) vode se na osnovi **postojećeg stanja odnosno izmjerenih vrijednosti svrstavaju u vrste** dok se za **propisano odnosno poželjno/planirano stanje svrstavaju u kategorije**.

Na osnovi postojećeg stanja i izmjerenih graničnih pokazatelja vode se svrstavaju u **pet vrsta** obzirom na moguće korištenje u određene namjene:

I vrsta podzemne i površinske vode koje se u svom prirodnom stanju ili nakon dezinfekcije mogu koristiti za piće ili u prehrambenoj

industriji, te površinske vode koje se mogu koristiti i za uzgoj plemenitih vrsta riba (salmonida),

II vrsta vode koje se u prirodnom stanju mogu koristiti za kupanje i rekreaciju, za sportove na vodi i za uzgoj drugih vrsta riba (ciprinida),

III vrsta vode koje se mogu koristiti u industriji i poljoprivredi; to su vode koje se pročišćavaju da bi se koristile za određene namjene,

IV vrsta vode koje se mogu koristiti isključivo uz pročišćavanje na područjima gdje je veliko pomanjkanje vode,

V vrsta vode koje se ne mogu koristiti ni za kakve namjene, jer ne zadovoljavaju kriterije za namjene određene Uredbom.

Kategorija voda definirana je za državne vodotoke *Državnim planom za zaštitu voda* (»Narodne novine«, broj 8/99) prema kojem su Drava i Bednja definirani u II kategoriji voda.

Za sve ostale vodotoke u Županiji kategorizacija voda definirana je *Planom za zaštitu voda Varaždinske županije* (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 14/02) prema kojem su brdski potoci od izvorišta do prvog naselja definirani u I kategoriji voda dok su svi ostali vodotoci definirani u II kategoriji voda.

Površinske vode dijele se prema **stupnjevima osjetljivosti** iz *Državnog plana za zaštitu voda* na:

a) vrlo osjetljiva područja

To su područja u kojima je zabranjeno ispuštanje otpadnih voda bez obzira na stupanj čišćenja i izgrađenost sustava javne odvodnje (vode I kategorije, podzemne vode i druge).

Prema kriterijima *Državnog plana za zaštitu voda i Plana za zaštitu voda Varaždinske županije* **vrlo osjetljiva područja** u Varaždinskoj županiji su:

- podzemne vode u vodozaštitnim zonama vodočpilišta,
- podzemne vode I kategorije,
- brdski potoci od izvorišta do prvog naselja kao prvog izvora onečišćenja vode.

Osobito su ugrožene podzemne vode na području vodonosnika rijeke Drave:

- u zoni utjecaja procjeđivanja s neuređenih odlagališta otpada,
- u zonama intenzivnog tretiranja obradivih površina gnojivom i pesticidima,
- u zonama naselja i industrije bez sustava pročišćavanja otpadnih voda,
- u blizini životinjskih farmi bez sustava pročišćavanja otpadnih voda.

b) osjetljiva područja

Osjetljiva područja (vode II i III kategorije) su područja u koja je dopušteno ispuštanje otpadnih voda

uz treći stupanj čišćenja. Stupnjevi pročišćavanja voda definirani su Državnim planom za zaštitu voda:

- *prethodni stupanj pročišćavanja*: iz otpadnih voda uklanjaju se krupne raspršene i plutajuće otpadne tvari,
- *prvi stupanj pročišćavanja*: fizikalno i/ili kemijsko čišćenje otpadnih voda čime se uklanja najmanje 50% suspendirane tvari, a vrijednost BPK₅ smanjuje barem za 20% u odnosu na vrijednosti ulazne vode (influenta),
- *drugi stupanj pročišćavanja*: biološko i/ili drugo čišćenje kojim se smanjuje koncentracija suspendirane tvari i BPK₅ influenta za 70 do 90%, a koncentracija KPK (kemijska potrošnja kisika) za najmanje 75%,
- *treći stupanj pročišćavanja*: fizikalno-kemijsko, biološko i drugo čišćenje kojim se smanjuje koncentracija hranjivih tvari influenta za najmanje 80% i uklanjaju drugi pokazatelji otpadnih tvari, a što nije moguće postići drugim stupnjem čišćenja,
- *odgovarajući stupanj pročišćavanja*: bilo koji postupak čišćenja kojim se u ispuštenim vodama i prijemniku postižu propisane dopuštene vrijednosti za utvrđene pokazatelje.

Prema kriterijima *Državnog i Županijskog plana za zaštitu voda u osjetljiva područja u Varaždinskoj županiji* svrstavaju se Drava, Bednja, Plitvica, Lonja, rukavci i kanali zaobalja Drave, ostali vodotoci i kanali te jezero Motičnjak-Aquacity.

Pojačanim opterećenjima iz različitih izvora izložena su osjetljiva područja:

- **Drava nakon ulaza u Hrvatsku iz Slovenije kod Dubrave Križovljanske uključujući akumulacijsko jezero HE Varaždin** u kojem se talože teški metali i druge štetne tvari koje pristižu iz Slovenije,
- **Drava nakon utoka desnog drenažnog kanala akumulacijskog jezera HE Čakovec**, koji rijeku opterećuje otpadnom vodom kanalizacije grada Varaždina i industrijske zone u Trnovcu,
- **odvodni kanal HE Varaždin** nakon utoka mješovitih oborinskih i otpadnih voda kanalizacije Sračinca, Hrašćice i drugih naselja priključenih na kanalizacijski sustav Varaždina (onečišćenje vode u kanalu moguće je očekivati za većih oborina),
- **Bednja nizvodno od** utoka nepročišćenih otpadnih voda **Lepoglave, Ivanca, Novog Marofa, Varaždinskih Toplica, Ludbrega** i drugih naselja do ušća u Dravu.

c) manje osjetljiva područja

To su područja u koja je dopušteno ispuštanje otpadnih voda uz odgovarajući stupanj čišćenja (vode III, IV i V kategorije). Prema Državnom i Županijskom planu za zaštitu voda **niti jedan vodotok na području Županije nije svrstan u III, IV ili V kategoriju.**

d) posebno štice područja

To su područja u kojima se provode posebne mjere zaštite voda radi zahvata vode za piće ili posebno vrijednih vodnih područja i sl. (Državni plan za zaštitu voda).

U Varaždinskoj županiji to su **vodocrpilišta i područja zaštićena Zakonom o zaštiti prirode** u čijim granicama su vodne cjeline o čijem ekološkom stanju i kakvoći vode ovisi očuvanje prirodnih obilježja zbog kojih su područja zaštićena.

3.1.2. Monitoring površinskih voda

Monitoring površinskih voda provodi Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije, Djelatnost zdravstvene ekologije. Obaveza monitoringa propisana je Zakonom o vodama, Državnim planom za zaštitu voda i Planom za zaštitu voda Varaždinske županije.

3.1.3. Podaci za rijeku Dravu

Monitoring Drave u Varaždinskoj županiji provode Hrvatske vode u okviru *Nacionalnog programa ispitivanja kakvoće površinskih voda*.

Ispitivanja je obavljao Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije, a od 2008. godine ispitivanja obavlja Glavni vodnogospodarski laboratorij Hrvatskih voda. Uzorci se uzimaju na postaji kod Varaždina iz sredine rijeke Drave s cestovnog mosta.

Ocjena kakvoće vode na navedenoj postaji provedena je sukladno *Uredbi o klasifikaciji voda* (»Narodne novine«, broj 77/98 i 137/08). Prema *Državnom planu za zaštitu voda* (»Narodne novine«, broj 8/99) Drava je svrstana u vode II kategorije, tj. u osjetljiva područja.

Monitoring Drave kod Varaždina

Na Dravi ispod cestovnog mosta kod Varaždina utvrđeno je u posljednje četiri godine prema *Uredbi o klasifikaciji voda* slijedeće **stanje** kakvoće vode:

pokazatelj	stanje
Ph (fizikal.kem.)	najbolja kakvoća - I vrsta vode (osim u 2006. i 2007. - II vrsta)
režim kisika	- otopljeni kisik u granicama I vrste; KPK-Mn - vrijednosti za II vrstu - zasićenje kisikom - II vrsta ; BPK - I vrsta (u 2006. i 2007. III vrsta) - stanje u ovoj skupini pokazatelja znatno bolje nego u 2006. i 2007.
hranjive tvari	II vrsta - odstupanja pokazuju samo nitriti (2006. i 2007. god. u koncentraciji za III vrstu)

pokazatelj	stanje
mikrobiološki (NBK vrijednost)	III vrsta (za koliformne bakterije) - lošije stanje od propisanog
indeks saprobnosti	II vrsta
metali	- kadmij: II vrsta u 2008. (stanje se je popravilo od IV vrste u 2006.) - olovo i živa: III vrsta - bakar, nikal i cink: II vrsta
organske tvari	II vrsta (poboljšanje u odnosu na razdoblje 2002.-2005. III i IV vrsta)

Tablica 1: Stanje kakvoće vode na Dravi kod Varaždina u razdoblju od 2006. do 2009. god.

Zaključak Hrvatskih voda:

Iz rezultata ispitivanja kakvoće vode Drave kod Varaždina može se zaključiti da rezultati odstupaju od propisane II kategorije vode, posebno za mikrobiološke pokazatelje, a povremeno na BPK, nitrite, olovo i živu.

3.1.4. Podaci za rijeku Dravu na akumulacijskim jezerima HE sustava

Ispitivanje kakvoće Drave u Varaždinskoj županiji provodi se, osim Nacionalnim programom i putem *Fizikalno-kemijske, biološke i ihtiološke značajke nadzemnih voda hidroenergetskih sustava HE Varaždin, HE Čakovec i HE Dubrava*. Ovaj Program provodi se u

okviru praćenja sukcesija cenoza i održavanja kakvoće nadzemnih voda Drave nakon izgradnje hidroelektrana. Akumulacijska jezera uz službene nazive imaju i geografska imena i to: akumulacija HE Varaždin - Ormoško jezero, akumulacija HE Čakovec - Varaždinsko jezero i akumulacija HE Dubrava - jezero Dubrava.

Uzorci se uzimaju iz površinskih i podzemnih voda. Dobiveni rezultati ispitivanih parametara podzemnih voda uspoređeni su s Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće obzirom da nema druge zakonske regulative koja bi određivala kriterije podzemnih voda koje nisu vode za piće. Dobiveni rezultati ispitivanih parametara nadzemnih voda uspoređuju se s Uredbom o klasifikaciji voda, te je utvrđeno slijedeće:

pokazatelj	stanje
režim kisika	I i II vrsta u 2006. i 2007., a III vrsta u 2008. i 2009.
hranjive tvari	- uglavnom II i III vrsta osim u 2009. samo III vrsta
mikrobiološki (NBK vrijednost)	Uglavnom III vrsta na većini postaja, a na akumulaciji HE Dubrava I vrsta
biološki (indeks saprobnosti)	uglavnom III i IV vrsta na postajama svih triju akumulacijskih jezera

Tablica 2: Stanje kakvoće vode akumulacijskih jezera HE sustava Drava u razdoblju od 2006. do 2009. god.

Na temelju prosječnih godišnjih vrijednosti pokazatelja kakvoće vode na postajama akumulacijskih jezera 300-tinjak m uzvodno od brana (V-2, Č-2 i D-2) i tzv. starih korita Drave (V-4, Č-4 i D-4) za razdoblje od 2006. do 2009. godine prema Uredbi o klasifikaciji voda i Uredbi o izmjenama i dopunama Uredbe o klasifikaciji voda utvrđeno je sljedeće stanje:

Sve postaje unutar četverogodišnjeg razdoblja prema pH pokazatelju odgovaraju vodama najbolje I vrste.

Režim kisika se pogoršao u 2008. i 2009. godini, tj. kakvoća vode pala je na većini postaja iz II u III vrstu. Najbolje stanje zabilježeno je na dionici Drave koja spada pod sustav HE Dubrava. Tako je na postaji stare Drave u sklopu sustava HE Dubrava (D-4) nakon prelaska kakvoće vode iz I u III vrstu u 2008. godini, ponovo u 2009. godini utvrđeno poboljšanje do zadovoljavajuće II vrste.

Kakvoća vode obzirom na hranjive tvari varira između I i IV vrste i ne može se govoriti o nekakvom trendu poboljšanja ili pogoršanja njenog stanja. Situacija je općenito najlošija na postaji Č-4.

Stanje kakvoće vode u odnosu na mikrobiološke pokazatelje (koliformne bakterije) lošije je od zadovoljavajućeg na postajama sustava HE Varaždin i HE Čakovec, gdje uglavnom odgovara III vrsti, dok na postajama D-2 i D-4 odgovara I i II vrsti vode.

Prema biološkim pokazateljima (indeks saprobnosti) stanje Drave najpovoljnije je na postaji Č-2, gdje je u 2008. i 2009. godini utvrđeno poboljšanje u odnosu na 2006. i 2007. godinu kad je sastav makrozoobentosa odgovarao vodama IV vrste. Na svim drugim postajama stanje je lošije od zadovoljavajuće II vrste, a najlošije je na postaji Č-4 koja je tijekom sve četiri godine odgovarala vodama IV vrste. Općenito se može zaključiti da niti jedno akumulacijsko jezero nije

svrstano u IV kategoriju prema Uredbi o klasifikaciji voda, već su samo na pojedinim mjernim postajama rezultati povremeno te kategorije u određeno godišnje doba u korelaciji s hidrometeorološkim karakteristikama (količina padalina, temperatura zraka i dr.):

Prema podacima Hrvatske elektroprivrede, veličinu biološkog minimuma Hrvatske vode propisuju na osnovi hidrološke strukture i analize postojećih raspoloživih podataka motrenja i mjerenja. Za propuštanje biološkog minimuma na branama HE određena je količina prosječnog minimuma godišnjeg protoka i biološki minimum propisan je Vodopravnim dozvolama.

U stara korita rijeke Drave ulaze i količine vode jednog od drenažnih jaraka, procjedne vode ispod brane, vode iz zaobalja koje drenira rijeka Drava, količina koja prolazi kroz riblje staze te povremeno višak vode koji se prelijeva preko brana, što sveukupno daje količinu vode u starim koritima znatno veću od minimalno propisane. Tijekom sušnih razdoblja propušta se biološki minimum uz stalan dotok voda iz jednog od drenažnih jaraka.

Sagledavanje količine biološkog minimuma zahtijeva multidisciplinarnan, a ne jednostran pristup te ono podliježe promjenama na osnovu novostecenih znanstvenih spoznaja iz područja hidro-ekologije, geologije, meteorologije i dr.

Zaključak Hrvatskih voda:

Iz rezultata ispitivanja kakvoće Drave može se zaključiti da se kakvoća Drave nije značajnije mijenjala u odnosu na prethodno četverogodišnje razdoblje.

U akumulacijskim jezerima stanje se pogoršalo s obzirom na režim kisika i fosfor (III vrsta). U akumulaciji HE Čakovec (Č-2) biološki pokazatelji pokazuju poboljšanje stanja (II-III vrsta). Akumulacija HE Dubrava (D-2) jedina zadovoljava u odnosu na mikrobiološke pokazatelje.

U tzv. starim koritima Drave također je utvrđeno pogoršanje stanja s obzirom na režim kisika i fosfor iz I-II u II-III vrstu. Mikrobiološki i biološki pokazatelji uglavnom ne odgovaraju vodama II vrste, osim u slučaju stare Drave u sustavu HE Dubrava (D-4), koja se po mikrobiološkim pokazateljima svrstava u vode I vrste.

Može se zaključiti da je stanje Drave u Varaždinskoj županiji općenito najbolje na dionicama stare Drave sustava HE Varaždin (V-4) i HE Dubrava (D-4) što je i logično s obzirom na raspoređenost pritiska na kakvoću vode duž rijeke. Kakvoća Drave uglavnom zadovoljava i kod cestovnog mosta u Varaždinu, gdje iz starog toka rijeke i derivacijskog kanala dotiče voda koja je prethodno dijelom samopročišćena u akumulaciji HE Varaždin, kao i duž ovih tokova uz koje se ne nalaze veći izvori opterećenja.

Nasuprot tome, najveće odstupanje od zadovoljavajuće II vrste vode Drava i dalje pokazuje na dionici starog korita HE Čakovec, gdje je utjecaj varaždinske kanalizacije pojačan promijenjenim režimom tečenja nakon izvedenih zahvata u korito rijeke. Usporeno tečenje kod prevladavajućih malih protoka smanjilo je aeriranje vode, a time i sposobnost razgradnje nataloženih tvari, tj. sposobnost samopročišćavanja rijeke. Pogoršano stanje potvrđuje zajednica makrozoobentosa u kojoj prevladavaju indikatori povišenog

organskog opterećenja, zbog čega ova dionica rijeke prema indeksu saprobnosti tijekom sve četiri godine odgovara vodotocima IV vrste.

Dionice starog korita Drave znatno su osjetljivije na onečišćenja od derivacijskih kanala zbog povremenog minimalnog protoka uvjetovanog radom hidroelektrana i prihvatom otpadnih komunalnih i oborinskih voda iz okolnih naselja. Situacija na dionicama starog korita Drave nizvodno od akumulacijskih jezera znatno je drugačija i nepovoljnija obzirom na njihov kapacitet prihvatanja onečišćenja. U staro korito Drave utječu vode iz zaobalja uključivo vode iz drenažnih kanala hidroelektrana, ali i otpadne oborinske i komunalne vode okolnih naselja koje se ulijevaju u drenažni kanal HE Čakovec ili u pritoke rijeke Drave.

Važno je naglasiti da bilo kakvo priključivanje otpadnih voda na dionice starog korita Drave bez istodobnog rješavanja njihovog pročišćavanja do stupnja kakvoće za vodotok II kategorije nije prihvatljivo ni u skladu sa zakonskim propisima.

3.1.5. Podaci za rijeku Bednju

Državnim planom za zaštitu voda Bednja je svrstana u vode II kategorije, tj. u osjetljiva područja. Monitoring Bednje provode Hrvatske vode u okviru *Programa praćenja stanja voda u Republici Hrvatskoj*. Uzorci se uzimaju s mostova kod Lepoglave, Stažnjevca, Tuhovca i Malog Bukovca iz sredine rijeke. Ispitivanja obavlja Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije.

Zaključak Hrvatskih voda:

Na Bednji je u četverogodišnjem razdoblju najlošije stanje evidentirano obzirom na mikrobiološke pokazatelje. Prema vrijednosti mikrobioloških pokazatelja (NBK vrijednost) postojeća kakvoća vode rijeke Bednje je na sve četiri postaje **IV vrste** dok se je stanje u 2009. godini znatno popravilo na svim postajama.

Kakvoća vode značajnije odstupa od propisane II kategorije i u koncentraciji amonijaka i nitrita (III i IV vrsta). Kakvoća vode najbolja je na dionici uzvodno od Lepoglave, a najlošija na dionicama kod Stažnjevca i Malog Bukovca, što je posljedica utjecaja nepročišćenih otpadnih voda Lepoglave, Ivanca i Ludbrega, te utjecaja poljoprivrede.

Zbog nepročišćenih otpadnih voda pet gradova i velikog broja manjih naselja koje prihvaća duž svoga toka **Bednja je najopterećeniji vodotok u Županiji**. Rezultati monitoringa kakvoće njene vode pokazuju da **onečišćenja prekoračuju njenu sposobnost samopročišćavanja, odnosno da Bednja više ne može prihvaćati povećanje količine nepročišćenih otpadnih voda bez značajnijeg narušavanja njenog općeg ekološkog stanja i životnih uvjeta za pripadajuće organizme**.

Zato pročišćavanje do razine kakvoće za vodotok II kategorije propisane Državnim planom za zaštitu voda **treba postati prioritetni cilj rješavanja problematike otpadnih voda koje se ispuštaju u Bednju**.

Za razliku od Drave, rijeke Bednja i Plitvica imaju izvor i ušće na području Županije, pa je odgovornost

za stanje kakvoće vode na stanovnicima i korisnicima unutar Županije.

3.1.6. Podaci za rijeku Plitvicu i potok Zbel

Plitvica i Zbel svrstani su u *Planu za zaštitu voda Varaždinske županije* (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 14/02) u **vode II kategorije, tj. u osjetljiva područja**.

Plitvica protječe pretežno kroz ruralni kraj i prema njoj gravitiraju manja naselja bez zadovoljavajuće riješene odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Ispitivanja kakvoće vode Plitvice obavljaju se samo u srednjem dijelu njenog toka i ukazuju na opterećenje s obradivih površina (povišeni dušični spojevi).

Zbel kao i Plitvica većinu onečišćenja prima procjeđivanjem s obradivih površina, te povremeno preko ispusta svinjogojske farme kod Zbelave. Odvodnja otpadnih voda naselja Trnovec i Zbelava nije priključena na Zbel, a zbog njegovog značenja za Županiju kao vodotoka koji je Prostornim planom Varaždinske županije predviđen za zaštitu kao značajni krajobraz nije uputno planirati priključenje otpadnih voda na Zbel.

Zaključak Hrvatskih voda:

Stanje kakvoće vode Plitvice i Zbela ne zadovoljava propisanu II kategoriju i ukazuje na prevladavajuće onečišćenje s poljoprivrednih površina (nitrati i dušik). U oba vodotoka u četverogodišnjem razdoblju (2006.-2009.) nisu zabilježene značajnije promjene kakvoće vode u odnosu na prethodno razdoblje (2002.-2005.). Stanje je najlošije s obzirom na **nitrate i ukupni dušik**, čije vrijednosti u sve četiri godine odgovaraju **vodama IV i V vrste**.

Zabilježene su i povišene **konzentracije žive i olova**, koje odgovaraju **vodama III i IV vrste**. Lošija **III vrsta** vode (a na Plitvici i IV vrsta) zabilježena je na većini postaja i u odnosu na **mikrobiološke pokazatelje** (koliformne bakterije i DDT). Tek u 2009. godini koncentracija DDT-a je pala na razinu unutar granica propisane II kategorije što je poboljšanje u odnosu na prethodno razdoblje. Prema ostalim pokazateljima Plitvica i Zbel uglavnom zadovoljavaju propisanu II kategoriju voda.

Naselja čije su otpadne vode u planu za priključenje na Plitvicu trebaju usporedno rješavati i njihovo pročišćavanje jer Plitvica zbog malog protoka ne može samopročišćavanjem održavati kvalitetu svoje vode u slučaju dodatnog opterećivanja otpadnom vodom. Iz ovog razloga **ne smije se dozvoliti priključivanje na Plitvicu onih sustava odvodnje otpadnih voda koji istodobno nemaju izgrađen uređaj za pročišćavanje do graničnih vrijednosti pokazatelja, opasnih i štetnih tvari za ispuštanje u vodotok II kategorije. Priključenje otpadnih voda na Zbel neprihvatljivo je za očuvanje kakvoće njegove vode.**

3.1.7. Podaci za rijeku Lonju

Lonja izvire u južnom brdskom dijelu Varaždinske županije s manjim naseljima te na području Županije

ne prihvaća značajnije količine onečišćenja. Obzirom da pripada slivu Save ispitivanja kakvoće vode ove rijeke obavlja ovlašteni laboratoriji koji ispituju vode savskog sliva.

Na dionici gornjeg toka rijeke Lonje koja se nalazi na području Varaždinske županije nema niti jedne mjerne postaje za obavljanje ispitivanja kakvoće vode te je **potrebno hitno uspostaviti ispitivanja kakvoće vode rijeke Lonje**.

Monitoring rijeke Lonje u nadležnosti je »Hrvatskih voda - Vodnogospodarskog odjela za vodno područje sliva Save« iz Zagreba - Službe za zaštitu voda od zagađivanja.

3.1.8. Ostali vodotoci

Na području Županije nalazi se veći broj manjih vodotoka u koje se ispuštaju nepročišćene otpadne vode iz sela i kućanstava bez izgrađenih sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Na dionicama gdje prihvaćaju otpadne vode vodotoci su u pravilu onečišćeni, što potvrđuje i zamuljenost njihovih korita. Stoga je važno **riješiti problem odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda naselja koja opterećuju manje vodotoke u Županiji**.

3.1.9. Mogućnosti unapređenja monitoringa voda u Varaždinskoj županiji

Postojeći programi monitoringa voda u Varaždinskoj županiji predstavljaju kompromis između mogućnosti i stvarnih potreba za praćenjem stanja voda. **Najveći broj izvorišta, vodotoka i stajačica Varaždinske županije najvećim dijelom nije pokriven programima monitoringa voda i ispituju se isključivo u slučajevima iznenadnih onečišćenja voda.**

Kakvoća voda tih vodotoka nije poznata te nema mogućnosti za procjenu stupnja njihovog onečišćenja iz različitih izvora i utvrđivanja potrebnih mjera za uklanjanje uzroka onečišćavanja.

Potrebno je uspostaviti jednogodišnji ciljani monitoring svih voda u Varaždinskoj županiji (i rijeke Lonje), kojim bi se dobio uvid u njihovo stanje, izdvojile prioritete vode koje je potrebno uvrstiti u godišnji monitoring voda i utvrdile provedbene mjere zaštite voda i uklanjanja uzroka onečišćavanja voda.

3.1.10. Vodonosnik

Najveće količine podzemne pitke vode sadržane su u kvartarnim naslagama dravske doline. Šljunkovito-pjeskoviti sedimenti tvore vodonosni sloj velike debljine, vrlo dobrih hidrauličkih značajki i mogućnosti napajanja, te područje dravske doline predstavlja naročito važno područje za vodoopskrbu regije.

Varaždinski vodonosnik obuhvaća nizinsko područje Županije odnosno prostor omeđen sa sjevera brežuljcima gornjeg Međimurja, na zapadu Viničkim vinogorjem, a na jugu sjevernim obroncima Varaž-

dinsko-topličkog gorja. Svako onečišćenje na ovom prostoru, bilo na tlu ili u vodotocima - završava u podzemnoj vodi.

Osim dravske doline **brdski predjeli Ivančice i Ravne gore** također sadrže rezerve podzemne pitke vode sadržane u karbonatnim masivima.

Ležišta podzemne pitke vode posebno su važna za vodoopskrbu Varaždinske županije i zahvaljujući svojim ležištima, izvoristima i crpilištima Županija je izgradila razgranatu vodoopskrbnu mrežu.

Za vodoopskrbu se najvećim dijelom koriste podzemne vode dravske doline, a manjim dijelom i to uglavnom za zapadna područja Županije, izvorišta gorskih vodonosnika Ivančice i Ravne gore.

Zalihe vode u kvantitativnom smislu mogu zadovoljiti trenutne pa i planirane potrebe, no **kakvoća vode nije svugdje jednaka i zadovoljavajuća. Podzemne vode u nizinskom dijelu slabo su zaštićene od prodora onečišćenja s površine.** Kako se radi o nizinskom području koje je pogodno za urbanizaciju i poljoprivredu, potrebno je osigurati maksimalnu zaštitu podzemnih voda od onečišćenja.

Na području Varaždinske županije nalaze se vodo-crpišta i izvorišta, čija se normativna zaštita provodi se temeljem slijedećih pravilnika i odluka:

- Pravilnik o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta (»Narodne novine«, broj 55/02),
- Pravilnik o zaštitnim mjerama i određivanju zona sanitarne zaštite crpilišta »Varaždin« regionalnog vodovoda »Varaždin« (»Službeni vjesnik Županije varaždinske«, broj 7/95),
- Pravilnik o zaštitnim mjerama i određivanju zona sanitarne zaštite crpilišta »Bartolovec« regionalnog vodovoda »Varaždin« (»Službeni vjesnik Županije varaždinske«, broj 7/95),
- Odluka o zaštiti izvorišta »Bistrica«, »Beli denci«, »Žgano vino« i »Šumi« (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 4/98),
- Odluka o zaštiti izvorišta i određivanju zona sanitarne zaštite izvorišta »Ravna gora« i »Sutinska« (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 9/98) i
- Odluka o zaštitnim mjerama i određivanju zona sanitarne zaštite crpilišta »Vinokovščak« vodovoda »Varaždin« (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 10/99).

Temeljem *Pravilnika o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta* (»Narodne novine«, broj 55/02) važeće odluke o vodozaštiti trebalo je uskladiti s odredbama državnog Pravilnika.

U tijeku je postupak pripremnih aktivnosti za izradu Odluke o određivanju zona zaštite izvorišta koju donosi Županijska skupština. Provedena je prva faza postupka odnosno izrađeni su stručni elaborati reinterpetacija postojećih županijskih pravilnika i odluka o zonama sanitarne zaštite. Utvrđeno je da za nizinska vodocrpilišta »Varaždin«, »Bartolovec« i »Vinokoščak« te izvorište »Belski dol« nije potrebno izvoditi dodatne vodoistražne radove za određivanje zona sanitarne zaštite te se kreće u izradu konačnog elaborata.

U cilju osiguranja zaštite izvorišta Belski dol od onečišćenja ili drugih utjecaja koji mogu nepovoljno utjecati na zdravstvenu ispravnost vode ili njezinu izdašnost, provedeni su vodoistražni radovi i izrađen je »Elaborat zaštitnih zona vodocrpilišta Belski dol« (Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2008. godini).

Skupština Varaždinske županije donijela je Odluku o zaštiti izvorišta »Belski dol« (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 14/10), temeljem koje je van snage stavljen Pravilnik o zaštitnim mjerama i određivanju zona sanitarne zaštite crpilišta »Belski dol« regionalnog vodovoda »Varaždin« (»Službeni vjesnik Županije varaždinske«, broj 12/95).

Donošenje Odluke i provođenje mjera zaštite i sanacije u zonama tog izvorišta od javnog je interesa i u službi je zaštite ljudskog zdravlja pa je ovo izvorište dobilo prioritet. Odlukom se definira pasivna i aktivna zaštita izvorišta: uvjeti građenja i smještaja pojedinih građevina i obavljanja određenih djelatnosti unutar pojedinih zaštitnih zona izvorišta te redovito praćenje kakvoće i količine priljeva voda i sprečavanje zagađivanja izvorišta.

Za brdska izvorišta na Ivančici i Ravnoj gori potrebno je provesti vodoistražne radove za koje je izrađen program istraživanja.

Skupština Varaždinske županije donijela je Odluku o prihvaćanju Odluke o zoni zaštite izvorišta »Vratno« u Vratnu (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 6/10).

Izvorište »Vratno« locirano je na području Koprivničko-križevačke županije, ali se zone sanitarne zaštite prostiru na području dviju ili više županija.

Na kakvoću podzemnih voda najviše negativno utječe slijedeće:

- **neriješena odvodnja naselja:** fekalne vode iz domaćinstava, otpadne vode iz industrijsko-zanatskih pogona (servisne i mehaničarske radione, autopraone, razna obiteljska proizvodnja manjeg obima, pilane i finalna drvena proizvodnja, manje farme u sklopu naselja, klaonice i sl.),
- **neriješena odvodnja otpadnih voda s životinjskih farmi,**
- **neriješeno zbrinjavanje krutog otpada s životinjskih farmi,** posebice peradarskih (stelja i kruti dio fekalija),
- **prekomjerno tretiranje** poljoprivrednih površina mineralnim gnojivima i sredstvima za zaštitu bilja,
- **nelegalno odlaganje otpada** koji sadrži komponente opasnog karaktera (istrošene baterije, stari lijekovi, ambalaža od boja, ulja, lakova i otapala, mineralnih gnojiva, sredstava za zaštitu bilja i dr.).

Potencijalni izvor onečišćenja podzemnih voda predstavljaju i sve prometnice, a osobito tranzitne, na kojima može doći do akcidenta ili havarija prilikom prijevoza opasnih tvari.

3.1.11. Voda za piće

Javni vodovodi:

Na području Varaždinske županije vodu za piće distribuiraju komunalna poduzeća (»Varkom« d.d. za regionalni vodovod »Varaždin«) i »Ivkom« d.d. (za vodovod »Ivkom«).

Javni vodovod - podaci Zavoda za javno zdravstvo Varaždinske županije:

Sanitarna inspekcija Ureda državne uprave u Varaždinskoj županiji u sklopu inspekcijskog nadzora, a prema Godišnjem planu rada Sanitarne inspekcije uzorkuje vodu iz vodovoda, u cilju provođenja sanitarnog nadzora nad ispravnosću vode za piće. Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije unutar Djelatnosti zdravstvene ekologije određuje kakvoću uzorkovane vode za piće, sukladno *Pravilniku o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće* (»Narodne novine«, broj 47/08, nastavno: Pravilnik).

U uzorcima vode za piće kakvoća se određuje temeljem mikrobioloških i fizikalno-kemijskih pokazatelja koji su podijeljeni na:

- mikrobiološke pokazatelje: *Escherichia coli*, koliformne bakterije, enterokoki, *Pseudomonas aeruginosa*, broj kolonija na 22°C, broj kolonija na 37°C,
- fizikalno-kemijske pokazatelje: temperatura, boja, miris, mutnoća, pH vrijednost, oksidativnost, amonij, nitriti, nitrati, kloridi, elektrovodljivost, rezidualni klor.

Vrste vode koje su uzorkovane su slijedeće:

a) Sirova voda iz javnih vodovoda voda na crpilištu koja još nije podvrgnuta daljnjem postupku (npr. kloriranja):

Uzorke sirove vode tijekom 2006., 2007. i 2008. godine uzorkovala je sanitarna inspekcija. Prema rezultatima ispitivanja može se zaključiti da su svi uzorci odgovarali zahtjevima Pravilnika. Tijekom 2009. godine nije uzorkovana sirova voda.

b) Prerađena voda iz javnih vodovoda (voda u vodoopskrbnoj mreži regionalnog vodovoda koja je odgovarajuće tretirana npr. dezinfekcija):

Regionalni vodovodi na području Županije su »Varkom« i »Ivkom«. Oba vodovoda su zadovoljavajuće kakvoće i uglavnom odgovaraju zahtjevima Pravilnika. Broj neispravnih uzoraka je niski, kretao se između 4,4% tijekom 2008. godine do 7,5% tijekom 2009. godine. Zavod za javno zdravstvo smatra da se još može utjecati na kakvoću vode za piće i da ona može biti s još manjim postotkom neispravnih uzoraka.

Voda za piće koja je distribuirana u mrežu iz vodočrpilišta »Varaždin« do 10. mjeseca 2003. godine sadržavala je koncentraciju nitrata iznad maksimalno dopuštene količine (MDK), čime nije odgovarala zahtje-

vima tadašnjeg Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće (iz 1994. godine). Puštanjem u funkciju vodospreme Doljan, koncentracija nitrata je niža, kakvoća vode za piće u mreži iz regionalnog vodovoda »Varaždin« je ispravna i odgovara zahtjevima Pravilnika.

Uzorci voda vodočrpilišta Bartolovec i Vinokovšćak u pogledu koncentracije nitrata odgovaraju zahtjevima Pravilnika i koncentracija nitrata je ispod MDK. Prema rezultatima ispitivanja kakvoće vode Zavod za javno zdravstvo primjećuje tendenciju porasta koncentracije nitrata, što ne ukazuje na sigurnu budućnost zdravstveno ispravne vode za piće bez strogih mjera zaštite.

Uzorci voda iz vodovoda »Ivkom« tijekom posljednjih godina nemaju većih oscilacija u kakvoći. Prerađena voda iz javnih vodovoda u 3% uzoraka nije odgovarala u mikrobiološkom pogledu (koliformne bakterije i broj kolonija na 37°C).

c) Voda za piće iz lokalnih vodovoda (ostali javni vodoopskrbni objekti):

Jedinice lokalne samouprave dužne su voditi brigu o uređenju komunalnih objekata i obavljanju komunalnih djelatnosti na svojem području te putem nadležne ustanove **uspostaviti sustavno praćenje zdravstvene ispravnosti vode za piće iz javnih vodoopskrbnih objekata na svojem području.**

Prema podacima Zavoda za javno zdravstvo, poseban problem čine lokalni vodovodi čiji vlasnici (jedinice lokalne samouprave) nisu suglasne preuzeti financiranje zakonske obveze praćenja zdravstvene ispravnosti vode za piće kao i mjere sanacije.

Od lokalnih vodovoda ispitivanjima je obuhvaćeno područje bivše Općine Ludbreg, a nešto manje područje Ivanca i Novog Marofa.

Na temelju analize uzoraka voda iz lokalnih vodovoda dobiveni su rezultati koji su prema ocjeni Zavoda za javno zdravstvo nezadovoljavajući:

- 2006. godine od 119 uzoraka 23 % neispravnih,
- 2007. godine od 239 uzoraka 62 % neispravnih,
- 2008. godine od 212 uzoraka 28 % neispravnih,
- 2009. godine od 167 uzoraka 41 % neispravnih.

Tijekom 2008. i 2009. godine u okviru *Programa monitoringa izvorišta vode namijenjenoj javnoj vodoopskrbi u Republici Hrvatskoj* (Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi) dodatno je uzorkovana voda iz lokalnih vodovoda, a rezultati su slijedeći:

- 2008. godine od 87 uzoraka 37 % neispravnih,
- 2009. godine od 14 uzoraka 57 % neispravnih.

Voda za piće iz lokalnih vodovoda tijekom svih proteklih godina uglavnom u većini slučajeva ne odgovara *Pravilniku o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće* i u ispitanim uzorcima ne odgovara u:

- mikrobiološkom pogledu (koliformne bakterije, enterokoki, *Escherichia coli*, broj kolonija na 37°C i broj kolonija na 22°C),
- fizikalno-kemijskim pogledu (prisutna boja, povećana mutnoća, povećana koncentracija suspendirane tvari, nitrati, željezo i KMnO_4).

Voda za piće tijekom razdoblja iz lokalnih vodovoda tijekom razdoblja 2006.-2009. god. pokazuje prisutno mikrobiološko zagađenje i to u najvećem postotku zagađenje koliformnim bakterijama i *Escherichia coli*.

Razvojem regionalne vodovodne mreže potrebno je uključiti lokalnu vodoopskrbu u jedinstveni regionalni sustav i tako uspostaviti sustavno praćenje zdravstvene ispravnosti vode za piće.

d) Voda za piće iz individualnih objekata (voda iz bunara za potrebe industrije, izvori, bunari, hidrofori, pumpe):

Kod individualnih objekata zabilježen je veliki broj neispravnih uzoraka:

- 2006. godine od 767 uzoraka 57 % neispravnih,
- 2007. godine od 834 uzoraka 18 % neispravnih,
- 2008. godine od 737 uzoraka 24 % neispravnih,
- 2009. godine od 630 uzoraka 31 % neispravnih.

Podaci ukazuju na porast neispravnih uzoraka od 2007. do 2009. godine. Najveći broj neispravnih uzoraka odnosi se mikrobiološko zagađenje (koliformne bakterije, enterokoke, *Escherichia coli*, broj kolonija na 37°C, broj kolonija na 22°C), povećanu koncentraciju nitrata (čak 47% u 2006. godine), mutnoća i željezo.

Zaključak:

Prema podacima Zavoda za javno zdravstvo, voda iz regionalnog vodovoda »Varaždin« od 2004. godine zadovoljava je kakvoće i uglavnom odgovara zahtjevima navedenog Pravilnika.

Osim navedenih pokazatelja u uzorcima vode za piće određuje se ukupna tvrdoća, karbonatna tvrdoća, suhi ostatak, željezo, mangan, olovo, kadmij, krom, cink, bakar, nikal, kobalt, živa i drugi pokazatelji ovisno o naručitelju analiza.

Voda za piće koja se distribuirala u mrežu iz vodocrpilišta »Varaždin« do 10. mjeseca 2003. godine, **sadržavala je koncentraciju nitrata iznad maksimalno dopuštene vrijednosti** (MDK), čime nije odgovarala zahtjevima tada važećeg *Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće* (»Narodne novine«, broj 46/94 i 49/97).

Puštanjem u funkciju vodospreme Doljan koncentracija nitrata je smanjena i **kakvoća vode za piće u mreži regionalnog vodovoda »Varaždin« odgovara zahtjevima Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće.**

Voda vodocrpilišta Bartolovec i Vinokovšćak u pogledu koncentracije nitrata odgovaraju zahtjevima Pravilnika. Koncentracija nitrata trenutno je ispod maksimalno dopuštene količine (MDK), ali je **primijećena tendencija porasta koncentracije nitrata**, što ne ukazuje na sigurnu budućnost zdravstveno ispravne vode za piće bez rigoroznih mjera zaštite.

Javni vodovod - podaci tvrtke Varkom d.d.:

Regionalni vodovod »Varaždin«, kojim upravlja tvrtka Varkom d.d. opskrbljuje veći dio Varaždinske županije vodom za piće. Distributivno područje se prostire na 26 jedinica lokalne samouprave uključujući

gradove Varaždin, Novi Marof, Ludbreg, Varaždinske Toplice i dio Lepoglave.

Oko 151.000 stanovnika na području Varaždinske županije koristi vodu za piće iz regionalnog vodovoda, odnosno 49.000 domaćinstava. Potrošačima se godišnje isporuči oko 8.000.000 m³ pitke vode od čega 70% koriste domaćinstva, a 30% industrija.

Duljina razvodne mreže se procjenjuje na 1.450 km na kojoj se nalazi 17 vodosprema ukupne zapremine 14.400 m³ i 10 precrpnih stanica kojima se osigurava potreban pritisak u mreži. Čitav sustav crpljenja podzemne vode, dezinfekcije, distribucije i dodatnog precrpljivanja na geografski viša područja je 24 sata dnevno praćen preko sustava nadzora i daljinskog upravljanja (SNDU).

Kvaliteta vode se svakodnevno nadzire preko Laboratorija za pitke vode koji je ovlašteni laboratorij proizvođača prema rješenju Ministarstva zdravstva. Godišnje se u laboratoriju ispita oko 2.300 uzoraka vode iz zdenaca, vodosprema i mreže (uzorci uzorkovani na hidrantima). Svakodnevno se uzorci ispituju na 19 fizikalno-kemijskih i mikrobioloških svojstava, a periodički na još dodatnih 9 svojstava. Učestalost i obim analiza te granične vrijednosti svih pokazatelja su propisani Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće.

Osim u Varkomu, kontrola se radi u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo na svim zdencima i izvoru u obimu analize C i to na ukupno 141 pokazatelj uključujući pesticide, teške metale, organske spojeve i mikrobiološke pokazatelje. Ovaj monitoring financira Varkom d.d.

Hidrogeološke karakteristike Varaždinskog vodonosnika

Crpilišta Varaždin, Bartolovec i Vinokovšćak nalaze se na desnoj obali rijeke Drave kod Varaždina i crpe vodu iz aluvijalnih sedimenata kvartarne starosti. Zbog svojih značajki, te se naslage mogu promatrati kao zasebna cjelina unutar porječja Drave stoga je i prozvana Varaždinski vodonosnik.

Debljina vodonosnika najmanja je između Križovljana i Ormoža i iznosi oko 5 m, a postupno se povećava tako da kod Varaždina iznosi 75 m dok između Vularije i Zamlake premašuje 100 m. Vodonosnik je izgrađen uglavnom od šljunka i pijeska, podina je od pjeskovitih i glinovitih lapora, a krovina od praha, gline i pijeska.

Kod Petrijanca se pojavljuje polupropusni sloj praha, gline i prašinastog pijeska debljine oko 5 m koji dijeli vodonosnik na dva šljunčana dijela. Ovaj sloj ima bitan utjecaj na kvalitetu vode što i potvrđuju analize vode. Vrijednosti hidrauličke vodljivosti K kreću se uglavnom od 100 do 300 m/dan što je značajka vrlo propusnih terena.

Vodocrpilišta

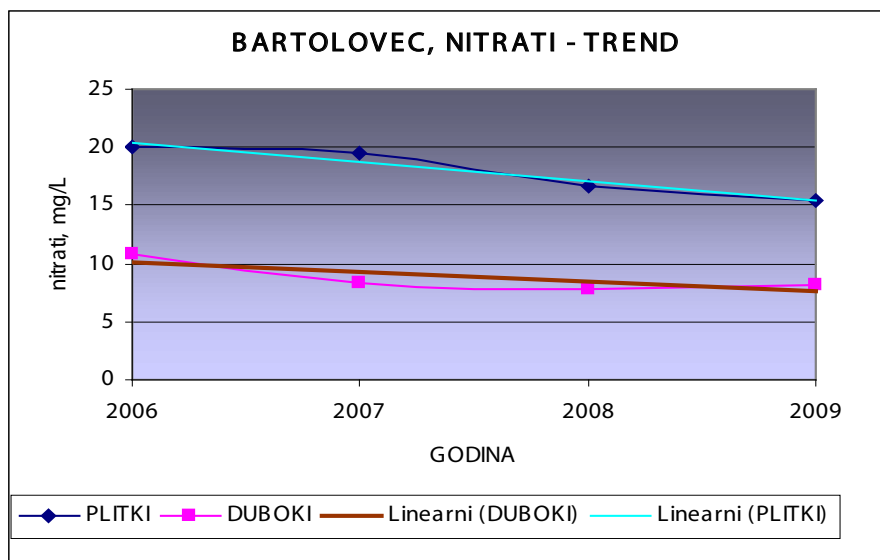
Vodoopskrba Varaždinske županije temelji se na crpljenju podzemnih voda Varaždinskog vodonosnika (crpilišta Bartolovec, Vinokovšćak i Varaždin) te zahvata dvaju izvora na obroncima Ivanščice (crpilište Filipić - izvor Belski dol). Ukupno se crpi oko 380 l/s (podatak za 2009. godinu).

Prema podacima »Varkom«-a d.d., u Regionalnom vodovodu »Varaždin« učinjeni su znatni pomaci u poboljšanju kvalitete vode za piće smanjenjem koncentracije nitrata i izgradnjom i rekonstrukcijom vodoopskrbnih objekata.

Vodocrpilište »Bartolovec« je glavno vodocrpilište gdje se crpi podzemna voda u količini 273 l/s (prosjeak za 2009. godinu) ili 68 % ukupne količine vode. Ukupno je izbušeno 8 zdenaca od kojih 4 zahvaća vodu iz gornjeg vodonosnika do dubine 45 m, a 4 zdenca crpe vodu iz donjeg, dubljeg vodonosnika i duboki su od 85 do 120 m.

Geološka ispitivanja pokazala su da je Varaždinski vodonosnik podijeljen glinenim proslojkom debljine 5 m na gornji i donji vodonosni sloj. Taj proslojak se isklinjava u smjeru zapada i zbog svoje slabe propusnosti štiti donji sloj od zagađenja s površine što i potvrđuju analize vode.

Danas podzemna voda sa ovog crpilišta udovoljava kriterijima iz Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće (»Narodne novine«, broj 47/08) i osim dezinfekcije s klorom, ne podvrgava se **nikakvim** postupcima pročišćavanja prije puštanja u vodovodnu mrežu.

Graf 1: Trend kretanja nitrata na vodocrpilištu »Bartolovec« za razdoblje 2006.-2009. godine

Uvidom u tablice s prosječnim vrijednostima svih analiziranih svojstava te grafičkih prikaza koncentracije nitrata za razdoblje 2006.-2009. godine vidljiv je silazni trend, dakle poboljšanje kvalitete vode. Jedina iznimka je zdenac B6 gdje je koncentracija nitrata u porastu, a slično je i s kloridima, elektrovodljivošću, sulfatima i pH vrijednosti. Pretpostavka je da se zbog čestog korištenja tog bunara za vodoopskrbu, puno brže ispiru gornji slojevi nego kod drugih bunara (vrijeme prirodne filtracije je kraće, pa tako i njezina učinkovitost).

Očita je razlika u kakvoći vode iz gornjeg i donjeg vodonosnika te je jasno da je uzrok tome čovjek i njegovo djelovanje na okoliš. Zbog toga je potrebno posvetiti osobitu pažnju zaštiti podzemnih voda prvenstveno primjenom propisa koji reguliraju to područje, izgradnjom sustava odvodnje otpadnih voda, kontroliranom i održivom poljoprivrednom proizvodnjom, uklanjanjem i sprečavanjem divljih odlagališta otpada i djelovanjem na svijest pojedinca.

Vodocrpilište »Vinokovščak« osnovano je 1996. godine kao rezultat potrage za zdravstveno ispravnom vodom za piće zbog visokog sadržaja nitrata na tada glavnom vodocrpilištu »Varaždin«. Tada su izbušena dva bunara do dubine 50 m, B1 kapaciteta 60 l/s i B2

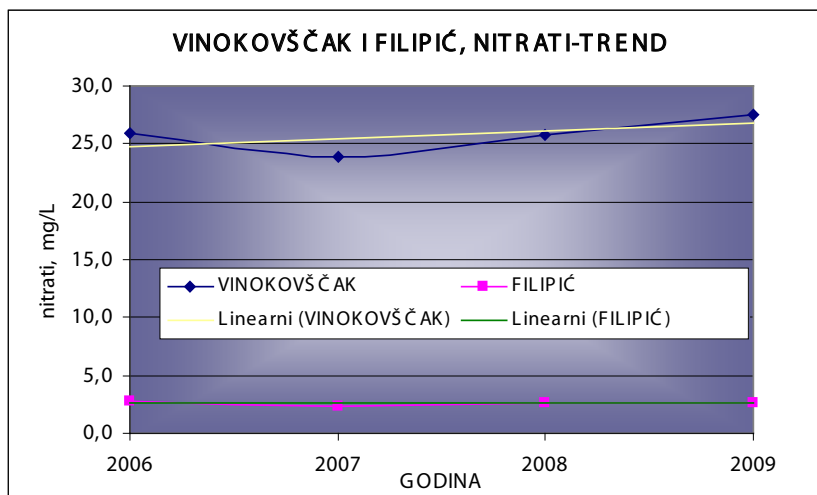
kapaciteta 90 l/s čija voda odgovara svim kriterijima vode za piće.

Krajem 2002. godine izbušen je još jedan zdenac, B3 kapaciteta 50 l/s. Zdenac nije bio u upotrebi od veljače 2008. zbog pada izdašnosti. Ove je godine u planu njegova revitalizacija pa će se nakon toga vjerojatno opet koristiti.

Voda iz ovog crpilišta je zdravstveno ispravna i ne zahtijeva nikakvu preradu, osim dezinfekcije radi povećanja sigurnosti vodoopskrbe. Danas se to vodocrpilište eksploatira s 98 l/s (podatak za 2009. godinu).

Međutim, koncentracija nitrata za ovo vodocrpilište je u blagom povećanju, odnosno kvaliteta vode je u padu. Kada se promatra svaki zdenac zasebno tada se vidi da je došlo do inverzije - na bunaru B1 dolazi do pada koncentracije nitrata, a na B2 i B3 do porasta. Ovdje se pojavljuje i problem s padom izdašnosti zdenaca, osobito B3 koji nije u upotrebi od 2008. godine te ga je potrebno revitalizirati. Uzrok padu kvalitete vode može biti i zbog same tehničke izvedbe zdenca, ali neminovno se pokazuje i negativan čovjekov utjecaj.

U tom smislu tvrtka Varkom u nekoliko je navrata obavijestila Inspekciju zaštite okoliša o divljim odlagalištima otpada koja se nalaze unutar III i u neposrednoj blizini II zone sanitarne zaštite koja još uvijek nisu sanirana, a negativno utječu na podzemne vode.

Graf 2: Trend kretanja nitrata na vodocrpilištu »Vinokovščak« za razdoblje 2006.-2009. godine

Vodocrpilište »Filiپیć« temelji se na korištenju dva kaptirana izvora s područja naselja Bela na teritoriju općine Novi Marof. Gornji izvor se zahvaća od 1972. godine i kapaciteta je 28 l/s, a donji izvor 2 je kapaciteta 35 l/s, no ukupno se crpi oko 30 l/s, a ostali dio vode je ostavljen kao biološki minimum.

Premda malo po kapacitetu, ovo vodocrpilište pokazuje najmanje oscilacije u vrijednostima pokazatelja kvalitete. To pomalo iznenađuje zbog činjenice da se radi o izvoru koji jednim svojim dijelom teče u neposrednoj blizini prometnice, ali do sada nije bilo većih akcidenata koji bi mogli utjecati na kvalitetu vode.

Linija trenda za nitrata je gotovo bez nagiba, dakle nema promjena unatrag četiri godine, a slična situacija je i s ostalim svojstvima. Povremeno se javlja manje bakteriološko zagađenje koje se uspješno uklanja dezinfekcijom s klorom. Kakvoća vode iz ovog crpilišta je izvrsna, ali ograničenog kapaciteta.

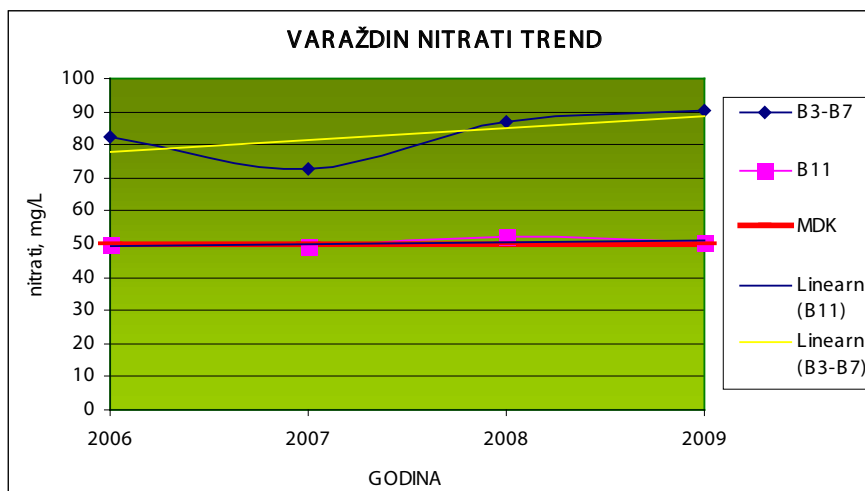
Vodocrpilište »Varaždin« je do 2002. godine bilo centralno i ujedno najstarije vodocrpilište koje je prvotno bilo zamišljeno za opskrbu vodom grada

Varaždina. Povećavanjem kapaciteta povećavalo se i područje koje se opskrbljivalo vodom iz tog crpilišta.

Vodocrpilište je smješteno u zapadnom dijelu grada Varaždina, na njemu je izbušeno 10 zdenaca dubine od 21 do 38 m i jedan zdenac od dubine 63 m koji zahvaća vodu iz donjeg vodonosnika (zdenac B11). Ukupna dozvoljena količina crpljenja je ograničena na 500 l/s iako je kapacitet svih zdenaca i do 1000 l/s. Bunari 1 i 2, koji su najbliži, ne koriste se od 1986. godine zbog nezadovoljavajuće kakvoće vode.

Problem vodocrpilišta »Varaždin« su koncentracije nitrata iznad maksimalno dozvoljenih 50 mgNO₃⁻/l, a taj se je problem pojavio već na samom početku korištenja. Prema podacima laboratorija iz 1976. godine koncentracija nitrata prelazila je 53 mgNO₃⁻/l. Tijekom godina situacija se mijenjala, ali koncentracija nitrata je i dalje ostala iznad MDK vrijednosti (maksimalno dopuštenih), osim bunara 11 koji je najdublji i gdje nitrati osciliraju oko granične vrijednosti.

Pronalaženjem novih izvora vode za piće crpilište »Varaždin« postepeno se napušta o čemu svjedoče i podaci o količinama crpljene vode za 2009. kada je prosječno crpljeno svega 0,35 l/s, 2002. godine 144 l/s, a 1998. godine crpljeno je 221 l/s.

Graf 3: Trend kretanja nitrata na vodocrpilištu »Varaždin« za razdoblje 2006.-2009. godine

Crpilište »Varaždin« još je uvijek u pričuvi te se ispire i analizira jednom mjesečno. Izgradnjom cjevovoda i vodosprema omogućeno je smanjenje koncentracije nitrata miješanje s vodom iz crpilišta »Bartolovec«.

Ovo se crpilište nalazi u pričuvi sa svoja 4 zdenca (B3-B7), dok se zdenac B11 koristi u minimalnoj količini (0,09% od ukupno crpljene vode u 2009. godini).

Ovo veliko vodocrpilište s dovoljnim količinama vode zagađeno je ljudskim djelovanjem što se očituje kroz povišenu koncentraciju nitrata ($70-100 \text{ mgNO}_3^-/\text{l}$, dok je MDK= $50 \text{ mgNO}_3^-/\text{l}$). Linija trenda za nitrata ima blagi uzlazni nagib. Dakle ni prestanak crpljena većih količina vode nije imao povoljan utjecaj na kvalitetu jer nije uklonjen uzrok (poljoprivreda, farme, otpadne vode).

Izuzetak je jedino zdenac B11 gdje koncentracija nitrata oscilira oko granične vrijednosti, a linija trenda je gotovo bez nagiba. Ostali pokazatelji kvalitete ne pokazuju značajna odstupanja i ispod su propisanih granica.

Javni vodovod - podaci tvrtke Ivkom d.d.:

Ivkom d.d. skrbi o 4 izvorišta na Ivančici i 2 na Ravnoj Gori, ukupnog kapaciteta 140 l/s. Kontrola kvalitete vode u vodoopskrbnom sustavu provodi se putem Zavoda za javno zdravstvo Varaždinske županije na način i u rokovima kako je definirano Pravilnikom za tehničku ispravnost vode i vodopravnom dozvolom.

Prema analitičkim izvješćima voda je ispravna, a pokazatelji kakvoće su unutar propisanih. Vodoopskrbni sustav se razvija i širi na rubna područja, čime se stječu uvjeti za priključivanje korisnika na javni vodoopskrbni sustav u mjestima s lokalnim vodovodima gdje je kvaliteta voda upitna.

U tijeku je donošenje novih Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta. Na izvorištima »Bistrica«, »Žgano vino«, »Šumi« i »Sutinska« prostor I zaštitne zone ograđen je žičanom ogradom, dok je za izvorište »Ravna Gora« potrebno izvesti ogradu. Također je potrebno na svim izvorištima označiti područje II zone vodozaštite, kako je to određeno u Odluci o zonama sanitarne zaštite izvorišta.

3.2. ZRAK

Sukladno Zakonu o zaštiti zraka (»Narodne novine«, broj 178/04) Županija je donijela **Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka Varaždinske županije**

za razdoblje 2010. - 2013. godine (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 48/09), a taj je Program sastavni dio Programa zaštite okoliša za područje Županije 2007.-2010. godine (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 25/07).

O provedbi županijskog Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka Županija je dužna svake dvije godine izraditi Izvješće o stanju kakvoće zraka na području Županije.

Na razini Hrvatske Varaždinska županija s još pet susjednih županija prostorno čini jednu cjelinu odnosno regiju HR2 na čijem se području nalazi jedna postaja državne mreže za praćenje kakvoće zraka u Desiniću u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Prema analizi parametara onečišćenja i razgraničenju teritorija države po kategorijama kakvoće zraka, **zona HR2 spada u I kategoriju s najmanjom razinom onečišćenosti i u II kategoriju** obzirom na **prekoračenje graničnih vrijednosti za ozon**.

Prema podacima Državnog hidrometeorološkog zavoda (DHZ), na području Varaždinske županije DHZ od 1997. godine više ne obavlja mjerenja kakvoće zraka jer postaja na Varaždinskom aerodromu nije udovoljavala kriterijima za praćenje regionalnog transporta onečišćujućih tvari te je na toj lokaciji zadržana samo meteorološka postaja.

Prema dosadašnjim rezultatima mjerenja emisija u zrak kakvoća zraka u Varaždinskoj županiji je zadovoljavajuća i nema većih onečišćenja. Najveće onečišćenje prisutno je u gradu Varaždinu dok su ruralna područja dobre i zadovoljavajuće kakvoće zraka.

Na području Županije ne postoje značajniji stacionarni izvori onečišćenja zraka, koji bi svojom djelatnošću uzrokovali prekomjerna onečišćenja zraka, osim u gradovima Varaždin, Ludbreg, Varaždinske Toplice, Novi Marof, Ivanec i Lepoglava. Ti gradovi kao veća naselja predstavljaju područja s najvećim stupnjem urbanizacije i gustoćom naseljenosti gdje je stanovništvo najizloženije onečišćenjima, a također i mjesta s najvećom gustoćom izvora emisija onečišćujućih tvari iz gradskog prometa, industrije i ložišta.

Preostali dio područja Županije, može se smatrati ruralnim područjem s velikim udjelom šumskih i poljoprivrednih površina gdje kakvoća zraka uglavnom nije ugrožena.

Za područje Varaždinske županije postoji slijedeća dokumentacija i drugi izvori podataka o kakvoći zraka:

	naziv studije/izvora podataka	naručitelj/izrađivač/godina
1.	Studija izbora potencijalnih lokacija za postavljanje mjernih postaja za ispitivanje kakvoće zraka - I faza	Županija, Eko-Monitoring d.o.o., 2005.
2.	Revizija Studije izbora potencijalnih lokacija za postavljanje mjernih postaja za ispitivanje kakvoće zraka - I faza	naručitelj Županija, izrađivač Dvokut-Ecro d.o.o., 2007.
3.	Studija izbora potencijalnih lokacija za praćenje kakvoće zraka na području Grada Varaždina	naručitelj Grad Varaždin, izrađivač Eko-Monitoring 2005.
4.	Izvješće o izvršenom mjerenju i analizama imisijskih koncentracija lebdećih čestica, N oksida, S oksida i ukupne taložne tvari u Gradu Varaždinu	naručitelj Grad Varaždin, izrađivač Eko-Monitoring d.o.o., 2008.
5.	Ispitivanja alergena u zraku	Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije od 2003.

	naziv studije/izvora podataka	naručitelj/izrađivač/godina
6.	Registar onečišćavanja okoliša (Katastar emisija u okoliš do 2007. godine) s podacima o onečišćivaču, postrojenju i godišnjim emisijama	od 1997. godine vodio se pri Uredu državne uprave, a od 2008. godine u Županiji
7.	Praćenje kakvoće zraka posebne namjene prema obvezi iz Rješenja o procjeni utjecaja na okoliš	obveza prema članku 26. Zakona o zaštiti zraka i članku 79., stavak 1. Zakona o zaštiti okoliša
8.	Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka Varaždinske županije za razdoblje 2010. do 2013. godine	izradilo nadležno upravno tijelo u Varaždinskoj županiji

Tablica 3: Dokumentacija i izvori podataka o kakvoći zraka

Odluku o uspostavi lokalne mreže za trajno praćenje kakvoće zraka treba donijeti na osnovi opravdanosti uspostave takve mreže (obzirom na razinu utvrđenih onečišćenja), ali i na osnovi procjene mogućnosti realizacije (visoki financijski troškovi i potrebna ulaganja).

Na osnovi rezultata indikativnih mjerenja donosi se odluka o potrebi uspostave lokalne mreže za trajno praćenje kakvoće zraka na županijskom području.

Indikativna mjerenja trebaju biti provedena temeljito i sveobuhvatno kako bi dala stvarnu i cjelovitu sliku postojećeg stanja onečišćenja zraka. Razdoblje trajanja mjerenja treba biti što dulje (obuhvatiti topli i hladni dio godine), raspon mjerenih parametara što veći, a prostorni raspored lokacija mjerenja optimalan i realan, sve u cilju da se vjerojatnost pojave netočnih i lažno negativnih rezultata svede na najmanju moguću mjeru. Takav način provedbe indikativnih mjerenja podrazumijeva i relativno visoku cijenu provedbe.

Lokalnu mrežu za trajno praćenje kakvoće zraka treba uspostaviti samo u slučaju da je razina onečišćenosti zraka iznad propisanih graničnih vrijednosti koncentracija za pojedine onečišćujuće tvari u zraku, a u provedenom razdoblju indikativnih mjerenja od godine dana.

U slučaju donošenja odluke o uspostavi lokalne mreže za trajno praćenje kakvoće zraka projekt monitoringa trebale bi jednakopravno sufinancirati sve jedinice lokalne samouprave na području Varaždinske županije, a potrebno je voditi računa o tehničkim mogućnostima realizacije, stručnoj osposobljenosti (potrebna jedna osoba za vođenje lokalne mreže) i visokim financijskim troškovima.

Registar onečišćavanja okoliša

Obveza vođenja Registra onečišćavanja okoliša proizlazi iz Zakona o zaštiti okoliša. Registar onečišćavanja okoliša je skup podataka o vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš, a vodi se pri županijskom nadležnom tijelu nadležnom za zaštitu okoliša. Registar onečišćavanja okoliša u dijelu koji obuhvaća zrak kao sastavnicu okoliša, sastoji se od podataka o obvezniku i podataka o onečišćujućim tvarima koje se ispuštaju u okoliš odnosno zrak.

Podaci koji su prikupljaju u Registar onečišćavanja okoliša od 1997. do 2008. godine prikupljali su se u informacijskom sustavu Katastra emisija u okoliš (KEO) koji se vodio pri Uredu državne uprave u Varaždinskoj županiji, Službi za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, graditeljstvo i imovinsko-pravne poslove i činio je sastavni dio Katastra onečišćavanja okoliša (KOO).

Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (»Narodne novine«, broj 35/08) propisuje operaterima odnosno vlasnicima postrojenja godišnju obvezu dostave podataka o ispuštanjima onečišćujućih tvari u zrak na propisanim obrascima. U Registar onečišćavanja okoliša prijavljuju se pravne osobe koje ispuštaju onečišćujuće tvari u zrak iz stacionarnih izvora grijanja, industrijskih postrojenja i procesne tehnologije. Podatke od 2003. godine obrađuje Agencija za zaštitu okoliša i izrađuje izvješće o podacima iz registra.

U Registru onečišćavanja okoliša zadnji obrađeni podaci za Varaždinsku županiju su podaci za 2007. godinu i to u Izvješću Agencije za zaštitu okoliša o ispuštanjima u zrak:

onečišćujuća tvar	količina ispuštanja u kg/god.	mjesto Varaždinske županije po količini onečišćujućih tvari*
oksidi sumpora izraženi kao sumporov dioksid (SO ₂)	46.748	15.
oksidi dušika izraženi kao dušikov dioksid (SO ₂)	1.591.635	6.
ugljikov monoksid	1.567.204	3.
ugljikov dioksid	419.623.040	6.
čestice PM ₁₀	67.515	11.

* napomena: 1. mjesto podrazumijeva najveću, a 21. mjesto najmanju količinu onečišćujućih tvari u odnosu na sve hrvatske županije i Grad Zagreb

Tablica 4: Pregled podataka o ispuštanjima u zrak iz baze KEO/ROO za 2007. godinu, AZO

Ispitivanje alergena u zraku:

Stanica za uzorkovanje i ispitivanje peludi postavljena je 2003. godini u Varaždinu u krugu Opće bolnice Varaždin. Podaci o koncentracijama peludi dostupni su javnosti na Internet stranicama Zavoda za javno zdravstvo, a prezentirani su u tri osnovne grupe peludi (drveće, trave i korovi) dok je koncentracija opisana kroz razine peludi (niska, umjerena, visoka, vrlo visoka).

Rezultati koncentracije odnosno određivanja peludnog broja zrnaca u m³ zraka po danu i determinacija vrste

peludi utječu na pojavu simptoma alergijske reakcije. Utvrđeno je da nije sva pelud jednako alergogena. Kod osoba alergičnih na pelud neke vrste peludi gotovo nikada ili rijetko izazovu alergijsku reakciju dok npr. već samo 12 peludnih zrnaca lijeske i pelina, 20 zrnaca ambrozije, 30 zrnaca trava i breze te 50 zrnaca johe u m³ zraka uzrokuju pojavu alergije.

Prema dosadašnjim mjerenjima, tijekom kolovoza i rujna dominira pelud izrazito alergogene ambrozije. Njezina rasprostranjenost je na našem području zabrinjavajuća.

	srpanj	kolovoz	rujan	listopad
2006.	34	5.983	8.382	275
2007.	344	6.183	1.953	65
2008.	1	3.018	1.371	22
2009.	29	3.544	867	48

Tablica 5: Prikaz koncentracije peluda ambrozije (broj zrnaca ambrozije u m³ zraka po mjesecima) za razdoblje 2006.-2009. godine

Hrvatska se nalazi u zoni najviše koncentracije peludi ambrozije u Europi, a zbog ambrozije je koncentracija peludi u posljednjih 10 godina porasla čak pet puta. Iz navedenog proizlazi da o akcijama i mjerama iskorjenjivanja ambrozije ovisi njeno daljnje širenje jer samo djelotvornim mjerama možemo smanjiti prisutnost i širenje ambrozije.

Promet:

Prometna aktivnost (naročito automobilski promet) značajno utječe na kvalitetu zraka nekog područja. Za područje Varaždinske županije ne vrše se mjerenja ispušnih plinova vozila na motorni pogon, ali je moguće pretpostaviti da su urbana područja zbog većeg broja automobila zone veće ugroženosti narušavanja kakvoće zraka.

	1995.	2000.	2005.	2009.
Ukupan broj vozila	44.817	62.059	76.889	86.419
Broj osobnih automobila	31.172	42.812	52.324	58.010
Prosječan broj vozila na 1.000 stanovnika	244	338	416	468
Prosječan br. automobila na 1.000 stanovnika	170	233	283	314

Tablica 6: Broj vozila u Varaždinskoj županiji

Statistički podaci ukazuju na znatno povećanje broja vozila upravo u gradskim sredinama. Prema podacima Policijske uprave varaždinske u proteklih pet godina zabilježeno je povećanje broja registriranih vozila za 9.530 vozila. Ukupan broj vozila u proteklih 14 godina porastao za više od 41.000 vozila odnosno gotovo se je udvostručio u odnosu na stanje u 1995. godini. To ukazuje na potrebu uvažavanja prometa kao čimbenika koji bitno utječe na stanje okoliša odnosno kakvoću zraka.

Vezano uz prometno opterećenje područja Županije može se konstatirati da je najveća gustoća i intenzitet prometa na prometnicama grada Varaždina, zatim na državnoj cesti iz pravca Ormoža prema Varaždinu, te na autocesti do Varaždina, kao i na državnoj cesti prema Koprivnici, od čvora s autocestom. Na tim je

dionicama kakvoća zraka ugroženija je od drugih dijelova Županije.

Buka:

Temeljem Zakona o zaštiti od buke (»Narodne novine«, broj 30/09), jedinice lokalne samouprave i Županija dužni su provoditi i osigurati zaštitu od buke.

Kako na području Varaždinske županije nema niti jednog grada s brojem stanovnika većim od 100.000, ne postoji obveza izrade strateških karata i akcijskih planova buke.

U Varaždinskoj županiji jedino je Grad Varaždin izradio kartu buke za područje užeg dijela grada u kojoj je prikazana komunalna i prometna buka. Izrada karte buke u 2006. godini nastavljena je izradom Karte

buke varaždinskog aerodroma i industrijske zone u južnom dijelu Grada.

3.3. TLO

Zemljište u širem, a tlo u užem smislu, predstavlja neobnovljivo prirodno dobro koje treba štiti i racionalno koristiti. Kakvoća tla ovisi od djelovanja pedogenetskih faktora (litosfera, atmosfera, hidrosfera i biosfera) tvoreći razne vrste tala koje se neprekidno mijenjaju. Osim pedogenetskih faktora na kakvoću tla utječu procesi erozije, dok najznačajniji učinak ima antropogeni utjecaj. Utjecaj čovjeka je neophodan za obradu tla kako bi se povećala njegova plodnost, ali se tim utjecajima ujedno mijenjaju osnovna svojstva tla.

Za područje Županije postoji nekoliko izvora pedoloških podloga koje se međusobno razlikuju po metodologiji izrade, načinu prikaza i mjerilu. Prema Programu zaštite okoliša Varaždinske županije potrebno je **provesti analizu i interpretaciju pedološke osnove Županije** i po potrebi je ažurirati kako bi se na osnovi kvalitativno vrednovanog poljoprivrednog zemljišta revidirali boniteti tla (razredi) i ustanovila pogodnost za uzgoj pojedinih kultura uz prijedlog optimalne primjene agrotehničkih mjera.

Prema Programu zaštite okoliša Varaždinske županije, kao jedna od dugoročnih mjera zaštite tla planirano je sustavno **ispitivanje poljoprivrednih tala** u cilju optimalne primjene hranjiva i sredstava za zaštitu bilja i uspostave kontinuiranog nadzora nad primjenom istih.

Tim ispitivanjima potrebno je obuhvatiti stanje tala obzirom na koncentracije određenih tvari u tlu (fizičko-kemijski parametri, hranjivi elementi, štetne tvari, teški metali, indikatori ekološkog stanja tla).

Tlo i njegova svojstva imaju najvažniju ulogu u poljoprivrednoj proizvodnji. Tlo je osnovni čimbenik u ishrani bilja i očuvanju okoliša te tako predstavlja dinamičan sustav u poljoprivredi i jedan je od najvažnijih čimbenika održivosti ekosustava.

Hrvatski zavod za poljoprivredno-savjetodavnu službu zalaže se kao struka za održavanje i povećanje efektivne plodnosti tla metodama popravljanja svojstava tla, a to su: pravilan plodored, korištenje biljnih ostataka, organska i zelena gnojidba, uzgoj leguminoza i biološke metode zaštite od štetnika.

Državni Zavod za tlo obavlja stručne poslove ispitivanja plodnosti poljoprivrednog zemljišta i radi analize tla. Zavod za tlo na razini države provodi projekt *Analiza tla kao temelj gnojidbe i povećanja poljoprivredne proizvodnje*. U okviru projekta uzimaju se uzorci tla na različitim lokacijama kako bi se dobila baza točaka za utvrđivanje kontrole plodnosti te prisutnosti teških metala i pesticida što je osnova za izradu karata pogodnosti tala za određenu poljoprivrednu proizvodnju.

Varaždinska županija nije obuhvaćena tim projektom (nije potpisan ugovor sa Zavodom za tlo) pa se ne može očekivati realizacija ove mjere. Varaždinska županija u okviru Programa okrupnjavanja i uređenja poljoprivrednog zemljišta financira program kalcifikacije tala koja su prethodno analizirana na pH vrijednost.

Kroz mjere kemijskih analiza tala koje je sufinancirala Županija i na osnovu dobivenih rezultata napravljena je analiza kao orijentacijski pokazatelj trenutnog stanja tala Varaždinske županije prema mjestu uzimanja uzoraka. Tijekom 2007. i 2008. godine provedeno je 546 kemijskih analiza koje pokazuju da je 67% uzoraka bilo kisele reakcije, 6% lužnate, a 27% kisele reakcije. Količina organske tvari (humusa) u tlima na području Županije je izrazito mala i kreće se ispod 2,5%.

Utvrđeno je da se neutralna tla nalaze na rubnim dijelovima Županije gdje je zastupljena ekstenzivna poljoprivredna proizvodnja ili je tlo bilo duže vrijeme neobrađeno. Utvrđeno je da se kiselaa tla nalaze se na područjima intenzivne poljoprivredne proizvodnje (većinom povrtlarstvo), slabo su opskrbljena humusom, neadekvatno su gnojena mineralnim gnojivima i prekomjerno tretirana sredstvima za zaštitu bilja. Također organska gnojiva u obliku kiselog peradarskog gnoja dovode do narušavanja kemijskih i fizičkih svojstava tala i akumulacije nitrata u biljnim dijelovima.

Na području Varaždinske županije u područjima intenzivne poljoprivredne proizvodnje zanemarena je agrotehnika te je došlo do degradacije tala. Svjesni posljedica i uz stručnu savjetodavnu pomoć poljoprivrednici sve češće provode kalcizaciju tala kao i ostale mjere za sprječavanje degradacije tala: zaoravanje biljnih ostataka, unošenje organskih tvari (humus i razgrađena organska gnojiva), sjetva siderata, primjena plodoreda, izmjenjivanje kultura koje traže navodnjavanje s kulturama skromnijih zahtjeva za vodom i dr.

Hrvatski zavod za poljoprivredno-savjetodavnu službu nastoji kroz organizirana predavanja, provođenje analiza, informiranjem putem medija i neposrednim kontaktima s obiteljskom poljoprivrednim gospodarstvima savjetovati proizvođače o provođenju potrebnih agrotehničkih mjera. Praksa je pokazala da je za proizvođače najveći poticaj za provođenje agrotehničkih mjera upravo osobno negativno iskustvo odnosno kada se sami uvjere da na iscrpljenom tlu više ne mogu proizvoditi određene kulture. Tada samoinicijativno provode kalcizaciju tala i druge mjere dobre poljoprivredne prakse.

Hrvatski zavod za poljoprivredno-savjetodavnu službu posebno ukazuje na štetnu prekomjernu upotrebu mineralnih gnojiva i pesticida što utječe na zakiseljavanje tala. Kako su u našoj Županiji većinom zastupljena lakša i propusna tla s visokim podzemnim vodama, proces ispiranja nitrata u podzemne vode izrazito je brz.

3.4. PRIRODNA BAŠTINA

Osnovu za reguliranje zaštite prirode te očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti predstavlja Zakon o zaštiti prirode (»Narodne novine«, broj 70/05 i 139/08).

U Varaždinskoj županiji zaštitom je obuhvaćeno gotovo 10 % površine, a u planu je ovu površinu povećati. U Županiji se nalazi 29 zaštićenih dijelova prirode (2 objekta više ne postoje) koji su pojedinačno sistematizirani u Katalogu zaštićenih dijelova prirode prvom takvom izrađenom u Hrvatskoj:

Br.	Kategorija	Naziv	Aktualno stanje
1.	Regionalni park	Mura-Drava	Preventivna zaštita
2.	Park-šuma	Trakošćan	
3.	Park-šuma	Dravska park-šuma u Varaždinu	Uređena poučna staza
4.	Značajni krajobraz	Kalnik	
5.	Spomenik prirode - botanički	Skupina stabala bijelih topola u Dravskoj park-šumi	
6.	Spomenik prirode - botanički	Gorostasna jela na Ravnoj gori	Ne postoji
7.	Spomenik prirode - botanički	»Belina lipa« u Visokom	Provedena sanacija
8.	Spomenik prirode - geološko-paleontološki	Mačkova (Velika) špilja	
9.	Spomenik prirode - geološko-paleontološki	Špilja Vindija	U tijeku uređenje
10.	Spomenik prirode - geološki	Gaveznicica (Kameni Vrh)	Uređena za posjetitelje
11.	Spomenik parkovne arhitekture - arboretum	Arboretum Opeka	Uređen za posjetitelje, poučna staza
12.	Spomenik parkovne arhitekture - groblje	Varaždinsko groblje	
13.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Park oko bolnice u Novom Marofu	Izrađena projektna dokumentacija
14.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Park uz dvorac u Bajnskim dvorima	Povrat vlasništva u tijeku
15.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Park uz dvorac u Jalkovcu	Privatno vlasništvo
16.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Park uz dvorac u Klenovniku	Projektna dokumentacija u izradi
17.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Park uz dvorac Križovljangrad	
18.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Park uz dvorac u Martijancu	Privatno vlasništvo
19.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Park uz dvorac u Maruševcu	Privatno vlasništvo
20.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Park uz dvorac Šaulovec	Privatno vlasništvo
21.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Park u Varaždinskim Toplicama	
22.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Park uz dvorac u Velikom Bukovcu	Privatno vlasništvo
23.	Spomenik parkovne arhitekture - perivoj	Park uz dvorac u Vidovcu	Izrađena projektna dokumentacija
24.	Spomenik parkovne arhitekture - skupina stabala	Dva divlja kestena i jablan u Martijancu	Predviđeno ukidanje zaštite
25.	Spomenik parkovne arhitekture - skupina stabala	Dvije lipe u Bednji	
26.	Spomenik parkovne arhitekture - skupina stabala	Skupina lipa u Varaždinskim Toplicama	
27.	Spomenik parkovne arhitekture - pojedinačno stablo	Lipa u Ivancu	Predviđeno ukidanje zaštite
28.	Spomenik parkovne arhitekture - pojedinačno stablo	Platana u Jalžabetu	
29.	Spomenik parkovne arhitekture - pojedinačno stablo	Platana u Varaždinu	Provedena sanacija
30.	Spomenik parkovne arhitekture - pojedinačno stablo	Tisa u Čalincu	
31.	Spomenik parkovne arhitekture - pojedinačno stablo	Tisa u Varaždinu	Ne postoji

Tablica 7: Popis zaštićenih prirodnih vrijednosti na području Varaždinske županije prema Upisniku zaštićenih prirodnih vrijednosti Ministarstva kulture

Zaštićenim dijelovima prirode upravlja **Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Varaždinske županije** koju je 1999. god. Skupština Varaždinske županije i koja aktivno radi od 2001. godine.

Opis stanja i aktualni problemi:

- obilaskom zaštićenih dijelova prirode i usporedbom postojećeg stanja u odnosu na stanje u vrijeme proglašavanja zaštite utvrđeno je da pojedini objekti ne postoje, odnosno da su izgubili obilježja zbog kojih su proglašeni zaštićenim,

- identifikacija granica obuhvata zaštite ukazala je na brojne nelogičnosti,
- zbog nedostatka financijskih sredstava većina zaštićenih dijelova prirode neadekvatno se održava i uređuje,
- uočeno je da na zaštićenu baštinu značajno utječe djelovanje same prirode i neprimjeren odnos čovjeka prema prirodnoj baštini,
- postojeći elaborati, povijesne studije, programi i projekti vezani uz obnovu i uređenje starijeg su datuma ili uopće ne postoje,
- vlasništvo nad zaštićenim dijelovima prirode je državno ili privatno, a kod zaštićenih objekata u privatnom vlasništvu otežan je nadzor i upravljanje,
- nisu doneseni pravilnici o unutarnjem redu kojima se pobliže uređuju pitanja i propisuju mjere zaštite, očuvanja, unapređenja i korištenja zaštićenih područja,
- područja novoproglašene nacionalne ekološke mreže su velika i raznolika zbog čega je otežan nadzor i upravljanje tim područjima,
- ugroženost vrsta i staništa je rezultat neprimjerenog odnosa čovjeka prema prirodi: bespravna gradnja, gola sječa šuma, sadnja alohtonih vrsta, vodnogospodarki zahvati uređenja vodotoka, zaraštanje gorskih livada, širenje kamenoloma, prekomjerno ubiranje samoniklog bilja i sl.,
- loša suradnja i slaba koordiniranost korisnika i upravljača zaštićenih prirodnih vrijednosti (Hrvatskih voda, Hrvatskih šuma, Hrvatske elektroprivrede i dr.).

Aktivnosti vezane uz unapređenje stanja zaštićenih dijelova prirode:

U cilju unapređenja stanja zaštićenih područja u razdoblju od 2006. do 2009. godine pokrenuti su projekti vezani uz zaštitu, obnovu, održavanje, uređenje i prezentaciju zaštićenih prirodnih vrijednosti Varaždinske županije:

- završetak izrade projektne dokumentacije (uključujući izvedbeni projekt) za zaštitu i obnovu spomenika parkovne arhitekture - perivoja u Vidovcu i Novom Marofu u cilju stvaranja preduvjeta za njihovu obnovu, održavanje i praćenje promjena stanja,
- uređenje i znanstveno-popularna prezentacija geološkog spomenika prirode Gaveznicu-Kameni Vrh u Lepoglavi (uz postavljanje sedam informativno-edukativnih ploča i tiskanje popratne brošure) u cilju zaustavljanja daljnje degradacije geolokaliteta, njegovog predstavljanja široj javnosti i uređenja za prihvrat posjetitelja,
- provođenje aktivnosti redovitog održavanja spomenika parkovne arhitekture Arboretuma Opeka uz obnovu poučne staze, ulazne informativno-edukativne ploče i tiskanje popratne brošure u cilju zaustavljanja degradacije i propadanja arboretuma te završetak izrade novog inventara bilja s ciljem stvaranja uvjeta za praćenje promjena i stanja u kojem se arboretum nalazi,

- obilježavanje Dravske park-šume u Varaždinu (ulazne info-ploče i centralne informativno-edukativne ploče) uz uređenje poučne staze (sedam punktova s informativno-edukativnim pločama) u cilju prezentacije prirodnih vrijednosti i edukacije posjetitelja,
- sanacija zaštićenih pojedinačnih stabala (Belina lipa u Visokom i platane u Varaždinu) u cilju zaustavljanja daljnje degradacije i propadanja,
- početak aktivnosti na zaštiti i znanstveno-popularnoj prezentaciji paleontološkog spomenika prirode - spilje Vindija (izrađene 2 informativno-edukativne ploče i popratne brošure) u cilju stvaranja preduvjeta za prihvrat posjetitelja i predstavljanja lokaliteta široj javnosti,
- inventarizacija geološke baštine i geološke raznolikosti Varaždinske županije u cilju dobivanja podataka o vrijednim geolokalitetima koje je potrebno zaštititi,
- istraživanja vrsta i staništa u područjima nacionalne ekološke mreže (barsko stanište u Dravskoj park-šumi te vršni dijelovi Ivančice i Ravne gore) u cilju dobivanja dodatnih podataka o prirodnim vrijednostima tih područja.

Izrada dokumenata zaštite prirode

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode potrebno je donijeti Pravilnike o unutarnjem redu za sva zaštićena područja. Tim se pravilnicima uređuju pitanja i propisuju mjere zaštite, očuvanja, unapređenja i korištenja zaštićenih područja. U izradi su pravilnici za Gaveznicu, Dravsku park-šumu i spilju Vindija.

Zakon o zaštiti prirode propisuje donošenje Planova upravljanja za zaštićena područja i Plan upravljanja za područja nacionalne ekološke mreže.

Donošenjem Izvješća o stanju prirode i zaštite prirode u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2000. do 2007. godine stvorene su pretpostavke za donošenje Izvješća o stanju prirode i Programa zaštite prirode Varaždinske županije.

Planirani Park prirode Hrvatsko zagorje

U proteklom razdoblju ponovno je aktualizirano definiranje planiranog Parka prirode Hrvatsko zagorje tj. definiranje statusa, prostornog obuhvata i kategorije zaštite (park prirode, regionalni park). Varaždinska županija potpisala je 2009. godine s Državnim zavodom za zaštitu prirode i Krapinsko-zagorskom županijom Sporazum o izradi Stručne podloge evaluacije za zaštitu područja Hrvatskog zagorja. Temeljem Sporazuma svaka će županija sklopiti zaseban ugovor s Državnim zavodom za zaštitu prirode o izradi Stručne podloge evaluacije za svoje područje.

Stručna podloga trebala bi obuhvatiti područje Ravne gore, Macelja, Strahinjčice i Ivanščice te dati opis obilježja i vrijednosti područja (geografske, geološke i speleološke specifičnosti, podaci o biološkoj i krajobraznoj raznolikosti, kulturno-povijesne i arheološke vrijednosti), ocjenu stanja te ocjenu i izvore potrebnih sredstava za provođenje akta o proglašenju zaštićenog područja.

Temeljem stručne podloge odredit će se odgovarajuća kategorija zaštite iz koje će se moći pretpostaviti i posljedice koje će proisteci iz proglašenja zaštite, prvenstveno u odnosu na vlasnička prava i zatečenu gospodarsku djelatnost. Ovisno o opredjeljenju o načinu zaštite ovog područja te definiranja obuhvata izradit će se i odgovarajući dokument prostornog uređenja.

Kao podloga za proglašenje Ivančice, Ravne gore i šireg područja Hrvatskog zagorja zaštićenim, Varaždinska županija dala je 2008. i 2009. godine izraditi dva dokumenta pod nazivom *Speleološki i biospeleološki katastar Ravne gore* i *Speleološki i biospeleološki katastar Ivančice* (Hrvatsko biospeleološko društvo, Zagreb) koji predstavljaju temelj za izradu budućeg Speleološkog katastra Varaždinske županije. Dokumenti sadrže geološke, tektonske, hidrološke, mikroklimatske, arheološke i paleontološke podatke speleoloških objekata te prijedlog mjera za zaštitu, daljnja istraživanja, edukaciju te promociju i prezentaciju javnosti.

Posebno su zanimljivi podaci prikupljeni za područje Ravne gore koji dokazuju da je taj gorski masiv sastavni dio ogranka jugoistočnih Alpi s vrstama faune subalpske biogeografske regije, a kao posebna vrijednost ističu se nalazi novih vrsta za znanost za koje predstoji specijalistička obrada i znanstveni opis. Otkriveni su i novi speleološki objekti, a analiza strukture špiljske faune ukazala je da Ravna gora predstavlja zasebno biogeografsko područje Hrvatske.

Regionalni park Mura-Drava

Vezano uz zaštitu područja uz rijeku Dravu pokrenut je postupak zaštite u kategoriji regionalnog parka, te je Ministarstvo kulture početkom 2008. godine donijelo je *Rješenje kojim se područje rijeke Mure i Drave na području Varaždinske, Međimurske, Koprivničko-križevačke, Virovitičko-podravske i Osječko-baranjske županije stavlja pod preventivnu zaštitu* do donošenja uredbe Vlade Republike Hrvatske o proglašenju područja regionalnim parkom.

Područje koje je stavljeno pod preventivnu zaštitu ima svojstva zaštićenog područja u kategoriji regionalnog parka i na to se područje primjenjuju odredbe Zakona o zaštiti prirode te drugi propisi koji se odnose na zaštićene prirodne vrijednosti.

Obzirom da preventivna zaštita traje do proglašenja područja regionalnim parkom (najdulje tri godine) u tijeku je postupak za konačnu zaštitu u sklopu kojeg je Županija u suradnji s Ministarstvom kulture krajem 2009. godine provela javni uvid u Prijedlog za proglašenje Regionalnog parka Mura-Drava. Na javnom uvidu javnost je bila upoznata sa Stručnom podlogom za zaštitu koju je izradio Državni zavod za zaštitu prirode, a kojom su utvrđene vrijednosti područja, ocjena stanja, posljedice koje će proisteci zaštitom (vlasnička prava i gospodarske djelatnosti), način upravljanja područjem te ocjena i izvori sredstava potrebnih za provođenjem zaštite.

U Stručnoj podlozi za zaštitu posebno je naglašeno da područje rijeke Mure i Drave obilježava visoka razina biološke i krajobrazne raznolikosti. U široj regiji područje tih dviju slivova predstavlja jedno od posljednjih doprirodnih tokova nizinskih rijeka u srednjoj Europi i

staništa biljnih i životinjskih vrsta od europske važnosti. Posebno se izdvajaju vlažna staništa koja spadaju među najugroženija u Europi, poplavne šume, vlažni travnjaci, mrtvi rukavci, napuštena korita i meandri, šljunkoviti i pjeskoviti sprudovi i otoci te strme obale, a cijelo je područje od međunarodne važnosti za ptice.

Osim toga područje Mure i Drave zavrjeđuje posebnu zaštitu zbog očuvanja geološke baštine, aluvijalnih i diluvijalnih sedimenata, paleontoloških nalaza i brojnih hidrogeoloških pojava.

Vezano uz utjecaj čovjeka na ovom području u Stručnoj podlozi dat je povijesni pregled povezanost ljudi i rijeke koji je rezultirao posebnim načinom življenja s brojnim tradicionalnim aktivnostima. Potencijalne prijetnje očuvanju ovog područja predstavljaju uređivanje rijeka, vađenje šljunka i pijeska, izgradnja elektrana, onečišćenje voda, lov, ribolov i krivolov, intenziviranje poljoprivrede te neki vidovi turizma i rekreacijskih aktivnosti.

Područje Mure i Drave također je uvršteno u Ekološku mrežu Republike Hrvatske i biti će dio ekološki značajnog područja Europske unije Natura 2000. Nakon zaštite područja postići će se preduvjeti za povezivanje sa zaštićenim područjima susjednih država odnosno ulazak u MAB područje (Man and Biosphere - Biosferni rezervat Dunav-Drava-Mura), a ovo MAB područje predstavlja najveći riječni rezervat u Europi.

Nacionalna ekološka mreža

Uredbom o proglašenju ekološke mreže (»Narodne novine«, broj 109/07) definirana je Nacionalna ekološka mreža (NEM) koja obuhvaća područja u Hrvatskoj pa tako i u Varaždinskoj županiji koja su na temelju dostupnih podataka utvrđena kao područja važna za očuvanje ili uspostavljanje povoljnog stanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i/ili divljih svojti na europskoj i nacionalnoj razini. Stanišni tipovi i divlje svojte ugrožene u Europi propisane su EU direktivama (Direktiva o pticama i Direktiva o staništima) i Bernskom konvencijom. Nacionalno ugrožene divlje svojte utvrđene su temeljem međunarodnih IUCN kriterija i sastavni su dio tzv. Crvenog popisa ugroženih divljih svojti. Sastavnim dijelovima ekološke mreže smatraju se i svi biospeleološki objekti.

Na području Varaždinske županije nalazi se više područja ekološke mreže slijedećih naziva i grupiranih u područja:

- Drava, Stari tok Drave I, Stari tok Drave II, Dravske akumulacije, Rukavac Križovljangrad, Gornji tok Drave,
- Plitvica, Goruševnjak (izvorišni dio Plitvice), Cerje Nebojse (livade uz Plitvicu), Bednja, Izvorište Bednje, Ušće Plitvice i Bednje, Trakošćansko jezero, Čemernica, Potok Zbel,
- Vršni dio Ravne gore, Vršni dio Ivančice,
- Hrastovljan (stanište dabra),
- Salinovec, Ivanečko naselje i Beletinec (vlažne livade),
- Slanje, Vindija, Teležari, Pintarići i Ravenca (nalazište crnkaste sase)
- Kalnik, Velika špilja kod Goranca, Hrvatsko zagorje, Bilogora i Kalničko gorje.

Ciljevi očuvanja ekološke mreže uključuju očuvanje prirodnih obala, očuvanje raznolikosti vlažnih, vodnih i močvarnih staništa te zaštitu sisavaca, gmazova, vodozemaca, ptica i riba koji obitavaju na tom području, a u smjernicama za zaštitu navodi se da je potrebno prema potrebi vršiti revitalizaciju degradiranih područja. Svi planirani zahvati koji mogu imati bitan utjecaj na ekološki značajno područje podliježu ocjeni prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu sukladno Zakonu o zaštiti prirode i Pravilniku o ocjeni prihvatljivosti zahvata za prirodu (»Narodne novine«, broj 89/07).

3.5. BIOLOŠKA RAZNOLIKOST

U sklopu provođenja **Programa inventarizacije ugroženih biljnih i životinjskih vrsta** (program provela nevladina udruga »Lijepa naša« u suradnji s Županimom) obzirom na raspored tipova staništa, životnih zajednica i vrsta Županija je podijeljena u tri geografsko-krajobrazne cjeline koje tvore ekološku mrežu i u sklopu kojih je izvršena procjena postojećeg stanja ugroženih vrsta i staništa. To su dolina rijeke Drave, doline Bednje i Plitvice, te brežuljkasta i brdsko-planinska područja.

3.5.1. Drava

Na dionici rijeke Drave promatrane su slijedeće cjeline:

- između Ormoškog i Varaždinskog jezera: središte rasprostranjenosti vrsta vezanih na najosjetljivija i najpromjenjivija staništa, ugrožene i rijetke vrste ovdje su najbrojnije,
- između Varaždinskog i Dubravskog jezera: dionica rijeke promijenjena tehničkim radovima posljedica čega je značajni gubitak stanišnih uvjeta i ugroženih vrsta karakterističnih za ovaj dio Drave,
- akumulacijska jezera: izgubljeni su stanišni uvjeti za većinu ugroženih i rijetkih vrsta koje su ovdje obitavale prije izgradnje jezera; povoljni uvjeti za pojedine ugrožene vrste zadržali su se samo na početnim dijelovima jezera s otocima i vegetacijom i koji su ključna staništa na akumulacijskim jezerima,
- uzvodno od Ormoškog jezera i nizvodno od Dubravskog jezera: zastupljeni svi tipovi staništa, ove su dionice značajna središta rasprostranjenosti i ključna staništa nekih od najugroženijih vrsta u Varaždinskoj županiji, Hrvatskoj i Europi.

Sva su staništa izložena devastiranju bespravnom izgradnjom vikend objekata na otocima i obalama, a ugrožene vrste dodatno su izložene uznemiravanju od strane krivolovaca, te vožnjom motornim čamcima i skuterima.

3.5.2. Doline Bednje i Plitvice

Nalazi su najbrojniji na dionicama Bednje i Plitvice koje nisu promijenjene vodotekničkim radovima (Bednja

od Ludbrega do ušća u Dravu, izvorišni dio Plitvice, dionica Plitvice od Vrbanovca do Komarnice Ludbreške, dionica Plitvice od Velikog Bukovca do ušća u Dravu), a također i u dolinama gdje su se zadržale poplavne i vlažne livade. Navedena područja predstavljaju staništa od ključnog značenja za opstanak ugroženih i rijetkih vrsta ovog dijela Županije i Hrvatske.

Zbog kontinuiranog izvođenja radova na održavanju i košnji obala i odstranjivanjem vegetacije u pojasu vodotoka, trenutno nema mogućnosti za povratak prvobitnih staništa i linijskih koridora za migraciju vrsta. Postoji opasnost da ugrožene vrste karakteristične za ove rijeke potpuno nestanu ukoliko se rijeke od izvora do ušća preurede u jednoobrazne kanale.

Jednako su ugrožena staništa poplavnih livada i druga vlažna staništa, za koja iz prošlosti postoje podaci o nastanjenosti pojedinim biljnim vrstama koje danas više **nigdje nisu nađene**. Promijenjen je prirodni režim poplavlivanja livada i snižena je razina podzemne vode, čime su nestali uvjeti za vrste ovisne o visokoj količini vlage na staništu. Povratak vrsta ovisi o ekološkoj obnovi rijeka na način da se omogući prirodna sukcesija priobalne vegetacije. Zaokret prema ekološki prihvatljivom održavanju vodotoka i revitalizaciji osiromašenih staništa ovisi o povećanju razine osviještenosti i educiranosti društva.

3.5.3. Brežuljkasta i brdsko-planinska područja

Nalazi ugroženih i rijetkih vrsta i njihovih staništa najbrojniji su na području brdskih masiva Ivančice i Ravne Gore dok je Kalničko gorje slabije istraženo. Osim značajnih šumskih površina ovi predjeli sadrže stjenovite grebene sa staništima otvorenijeg tipa koja su središta rasprostranjenosti specifičnih vrsta za Županiju i SZ Hrvatsku.

Među evidentiranim uzrocima ugroženosti vrsta i staništa su: gola sječa šuma, sadnja alohtonih vrsta drveća, tehnički zahvati na gorskim potocima, zaraštavanje gorskih livada, širenje kamenoloma i dr.

Zaključci:

Za područje Varaždinske županije utvrđene su slijedeće činjenice:

- ugrožene i rijetke vrste nisu sustavno istražene i kartirane,
- zastupljenost i brojnost ugroženih i rijetkih vrsta općenito je u padu, a staništa se uglavnom smanjuju i u sve su lošijem stanju,
- pojedine izuzetno ugrožene vrste još uvijek nisu pod zaštitom Zakona o zaštiti prirode, a neke ugrožene i rijetke vrste nisu svrstane ni u jednu kategoriju ugroženosti,
- glavni uzrok opadanja brojnosti i nestanka vrsta te osiromašenja staništa je čovjek,
- sve se manje prepoznaju prirodna bogatstva vlastitog zavičaja, a prirodne vrijednosti se pogrešno (laički i nestručno) interpretiraju i opisuju kao zapuštene i beskorisne šikare, žabokrečine i bare, legla štetočina i sl.,

- prirodne vrijednosti se prenamjenjuju u urbanizirane, kultivirane ili sportsko-rekreacijske površine što dokazuje da je priroda na dnu vrijednosne ljestvice donositelja odluka,
- nužna je promjena svijesti javnosti u cilju očuvanja identiteta, prepoznatljivosti, raznolikosti i uravnoteženosti prirode, krajobraza, vrsta i svih sastavnica okoliša.

Najugroženija su staništa vezana uz rijeke, potoke i vlažne livade te staništa brdskih livada gdje je zabilježeno najlošije stanje u usporedbi s raspoloživim podacima prijašnjih razdoblja. U najnovije vrijeme ljudskim su intervencijama osiromašena ili promijenjena slijedeća staništa: značajan dio sveukupnih staništa dolina Bednje i Plitvice, Drava između akumulacijskih jezera HE Čakovec i HE Dubrava, potok Paka i dio Lonje na području gdje je izgrađena autocesta, planirani zaštićeni krajolik potoka Zbel u dijelu gdje je izgrađena autocesta. Gorske livade nestaju zbog izostanka potrebnog održavanja košnjom.

Varaždinska županija ne odskaje od globalnog trenda ubrzanja osiromašivanja prirodnih ekosustava i njihove sposobnosti održavanja. Ukoliko se nastavi trend povećanja pritiska može se očekivati nestanak znatnog broja ugroženih i rijetkih vrsta i staništa, narušavanje ekološke ravnoteže okoliša, osiromašenje biološko-krajobraznog identiteta i porast ekstremnih situacija (veća učestalost poplava, suša, tuče, invazije štetnika, bolesti životinja i čovjeka, alergija i drugih promjena negativnih za okoliš i ljudsko zdravlje).

Daljnje smanjenje brojnosti i izumiranje ugroženih i rijetkih vrsta, osiromašenje i nestanak njihovih staništa može se spriječiti pokretanjem odgovarajućih mjera i aktivnosti od strane svih razina uprave te javnog, privatnog i nevladinog sektora i građanstva, a to su:

- mjere zaštite ključnih staništa ugroženih i rijetkih vrsta,
- poticanje razvoja djelatnosti koje doprinose očuvanju okoliša,
- uspostavljanje ekološki i financijski prihvatljivog odnosa prema prirodnim resursima,
- sankcioniranje uništavanja ugrožene prirodne baštine,
- edukaciju stanovništva i lokalne zajednice,
- unapređenje medijske popularizacije ugroženih i rijetkih vrsta i njihovih staništa te
- komunikaciju i razmjenu informacija između svih uključenih i zainteresiranih strana.

4. UTJECAJI POJEDINIH ZAHVATA NA OKOLIŠ

4.1. HEP: KORIŠTENJE DRAVE ZA HIDROENERGETSKE POTREBE

Izgradnjom hidroelektrana i akumulacijskih jezera na rijeci Dravi, došlo je do značajnih promjena hidrološkog režima rijeke Drave, što je prouzročilo promjenu abiotičkih i biotičkih životnih uvjeta u rijeci, a prirodna dionica rijeke izgubila je ulogu prirodne retencije za prihvaćanje, usporavanje i raspoređivanje poplavnih voda Drave. Zbog promjena ekoloških prilika

na starom koritu rijeke, došlo je do stvaranja novih antropogenih staništa od kojih neka imaju svojstvenu i karakterističnu faunu.

Hrvatska elektroprivreda-Proizvodnja d.o.o., Proizvodno područje HE »Sjever« tijekom proteklog četverogodišnjeg razdoblja nastavila je s praćenjem, nadzorom i izvještavanjem o utjecaju hidroelektrana na okoliš te dostavlja slijedeće podatke:

Podaci o otpadnim vodama

Hydroenergetski sustav PP HE Sjever recipijent je otpadnih komunalnih voda okolnih naselja i gradova. Odvodni kanal HE Varaždin recipijent je mješovitih oborinskih i otpadnih voda naselja Sračinec i Hrašćica koje smanjuju kvalitetu vode koja se ulijeva u akumulaciju HE Čakovec te je mjerna postaja Č1 na početku akumulacije lošije kvalitete voda, posebice u ljetnim mjesecima. Međutim, najveći problem na području Varaždinske županije predstavlja prihvati otpadnih voda varaždinskog pročistača, otpadnih voda naselja Trnovec i oborinskih voda Boxmark Leather, koji smanjuju kvalitetu vode desnog drenažnog (obodnog) kanala.

Desni drenažni jarak HE Čakovec recipijent je otpadnih voda koje znatno smanjuju kvalitetu vode koja se ulijeva u staro korito rijeke Drave (uz biološki minimum). Mjerna postaja Č4 nalazi se na desnom obodnom kanalu na udaljenosti 7.500 m od ustave, uzvodno od ispuštanja otpadnih voda kanalizacije grada Varaždina, zato njezini mjereni parametri i nisu tako loši. No nizvodnim dotokom otpadnih voda, znatno se smanjuje kvaliteta vode drenažnog kanala što izravno utječe na kvalitetu starog korita Drave što se očituje u podacima za mjernu postaju Č6. Voda starog korita Drave na HE Čakovec pripada vodama III vrste osim 2006. godine kada je pripadala vodama II vrste dok je prijašnjih godina (1997., 1999., 2000. i 2003. godine) pripadala vodama IV vrste.

Ovo opterećenje prijeto hipoksiji (smanjenje količine kisika) vode starog korita u ljetnim mjesecima kad je vrlo nizak vodostaj, a temperature visoke te HEP samoinicijativno preljeva vodu iz akumulacije u staro korito radi sprečavanja pojave hipoksije.

To dokazuje i stupanj trofije ovih postaja: sastav, raspored i struktura bentoske zajednice u potpunosti se podudara s obilježjima staništa na pojedinim postajama te fizikalno-kemijskim značajkama vode. Usporedbom bioloških minimuma rezultati pokazuju da je najlošija situacija na postaji Č6 i to posebice u ljetnom razdoblju. Navedena postaja je pod utjecajem onečišćenih voda (otpadne vode grada Varaždina) te u kritičnom ljetnom razdoblju raznolikost zajednice drastično opada uz izrazitu brojnost i dominaciju vrsta koje dobro podnose organsko opterećenje.

Potrebno je iznaći rješenja za smanjenje onečišćenja vode izgradnjom biološke lagune (pročistača) prije ulaska otpadnih voda u staro korito rijeke Drave. Također je potrebno sustavno pratiti (jednom dnevno) kvalitetu otpadne vode na ulazu u rijeku Dravu. Dionice starog korita rijeke Drave znatno su osjetljivije na onečišćenja od derivacijskih kanala zbog povremenog minimalnog protoka uvjetovanog radom hidroelektrana i prihvatom otpadnih komunalnih i oborinskih voda iz

okolnih naselja. Situacija na dionicama starog korita Drave nizvodno od akumulacijskih jezera znatno je drugačija i nepovoljnija obzirom na njihov kapacitet prihvaćanja onečišćenja.

Podaci o 10-godišnjim promatranjima

Hrvatska elektroprivreda dala je izraditi dokument pod nazivom *Pregled promjena fizikalno-kemijskih, bioloških i ihtioloških značajki nadzemnih voda hidroenergetskog sustava HE Varaždin, HE Čakovec i HE Dubrava tijekom posljednjih deset godina istraživanja* (Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zoologijski zavod Biološkog odsjeka, 2007. godina). Prema dostavljenim podacima, u desetogodišnjem razdoblju od 1997. do 2006. godine došlo je do slijedećih značajnih promjena:

- do najvećih promjena došlo je u sastavu i strukturi zajednica na području najstarije i najbliže akumulacije HE Varaždin (Ormoško jezero) gdje je zbog pojačane eutrofikacije uočena promjena u ekosustavu bujanjem alohtone vrste *Elodea canadensis*, a ta je vrsta detektirana i u starom koritu rijeke Drave te ostalim akumulacijama,
- zamijećena je povećana koncentracija mineralnih tvari i prisutnost koliformnih bakterija u vodi tijekom cijele godine,
- vrijednost Trofičkog indeksa dijatomeja (TDI) koji ukazuje na učinak nutrijenata, posebice fosfora, povećavaju se u razdoblju od 1999. do 2005. godine, što ukazuje na trend povećanja nutrijenata tijekom istraživanih razdoblja,
- pojavljuju se eurivalentne vrste koje dobro podnose ekstremne ekološke prilike na staništu kao npr. organsko opterećenje: *Limnodrilus hoffmeisteri* te alohtona invazivna vrsta *Elodea canadensis* sp. (vodena kuga) koja znatno otežava normalan rad postrojenja i ugrožava sigurnost objekata zbog brzog i količinski znatnog nakupljanja naplavina na ulaznim rešetkama strojnica,
- problem predstavlja (naročito na akumulaciji HE Dubrava) naseljavanje populacija alohtone vrste *Dreissena polymorpha* Pall. (raznolika trokutnjača) te je HEP naručio izradu studije *Sagledavanje rješavanja problema naseljavanja školjkaša Dreissena polymorpha na čvrste podloge i pronalaženje metoda za njihovo uklanjanje iz sustava PP HE Sjever* u kojoj je temeljito obrađena ova problematika i predloženi načini njezina rješavanja.

Navedene činjenice ukazuju na uznapredovanu trofiju akumulacijskih jezera što je ujedno i dio prirodnog procesa starenja jezera. Uznapredovala eutrofizacija ima za posljedicu naglo bujanje submerznog i ostalog vodenog bilja koje onemogućava prihvati i nesmetan protok vode te tako ugrožava okolna naselja i objekte hidroelektrane. Druga, ne manje važna posljedica, jest ubrzana prirodna sukcesija jezera, čime se gubi njegovo prvotno stanje i funkcija.

U svrhu smanjivanja štetnih posljedica na vodni ekosustav, potrebno je iznaći rješenja za smanjenje prihranjivanja voda, tj. smanjenje unosa otpadnih voda iz naselja i s obradivih površina. U svrhu smanjivanja

štetnih posljedica na hidroenergetske objekte, potrebno je vršiti radnje na sprečavanju rasta (smanjenje nutrijenata), uklanjanju invazivnih vrsta te uklanjanja nanosa iz akumulacija.

Prema dostavljenim podacima, u desetogodišnjem razdoblju od 1997. do 2006. godine navode se i najznačajnije promjene u ribljim zajednicama:

- zajednica riba rijeke Drave znatno je promijenjena nakon pregradnje rijeke branama hidroakumulacija,
- nakon toga uspostavljena je ravnoteža, a zabilježene su samo minimalne oscilacije u sastavu zajednice riba koja je za sada prilično formirana,
- od kritično ugroženih slatkovodnih vrsta riba u Dravi je zabilježen prugasti balavac, od ugroženih vrsta šaran, mladica i crnka, od nedovoljno poznatih bjeloperajna krkuš, od gotovo ugroženih keslerova krkuš, potočna pastrva i plotica te od osjetljivih bolen, potočna mrena, balonijev balavac, jez, manjić, čikov, potočna pastrva, lipljen, nosara i veliki vretenac.

Podaci o bespravnoj izgradnji

Nakon izgradnje jezera HE Čakovec (Varaždinsko jezero) i HE Dubrava (jezero Dubrava) započela je bespravna izgradnja vikend objekata od strane građana-pojedinaca koji su samoinicijativno zauzeli dijelove zemljišta. Ratne okolnosti i nemogućnost odlaska na godišnji odmor rezultirao je sve većim zamahom u bespravnoj gradnji. Na početku su se gradile montažne drvene kućice, što je preraslo u betoniranje obale i otočića, krčenje šumaraka i vrbika, bageriranje i prokopavanje rukavaca. Posljedica tih zahvata su drastično promijenjeni uvjeti staništa, uništavanje autohtone flore, ometanje faune, ispuštanje otpadnih voda itd.

HEP procjenjuje da je trenutno na području obale i otočića akumulacije HE Čakovec (Varaždinsko jezero) izgrađeno oko 450 različitih objekata od kamp kućica, nadstrešnica i zidanih objekata, a na HE Dubrava oko 100 objekata.

Navedena područja spadaju u rijetka močvarna staništa i dio su Nacionalne ekološke mreže, a šire područje rijeke Drave zaštićeno je kao Regionalni park Mura-Drava.

Suradnja s ribolovnim udrugama

Suradnja sa Savezom športsko-ribolovnih društava iz Varaždinske i Međimurske županije temelji se na poboljšanju zajedničke komunikacije, edukacije i rješavanja uočene problematike. Športsko-ribolovna društva Međimurske i Varaždinske županije redovito vrše poribljavanje voda hidroenergetskog sustava PP HE Sjever sukladno svojim odobrenim godišnjim Planovima poribljavanja. HEP redovno godišnje održava pažljivu regulaciju razine voda na mrijesnim područjima za vrijeme mrijesta, inkubacije i ranog razvoja ličinki te tijekom poribljavanja, a na zahtjev ŠRK-a. Ribiči pravovremeno obavještavaju HEP o uočenim promjenama u kvaliteti vode, kao npr. u slučaju desnog drenažnog kanala HE Čakovec u koji se ulijevaju otpadne vode s varaždinskog pročišćaća.

4.2. VODNOGOSPODARSKI ZAHVATI NA VODOTOCIMA

Hrvatske vode, sukladno Zakonu o vodama obavljaju poslove upravljanja vodama u koje spada i zaštita od štetnog djelovanja voda odnosno poduzimanje mjera za obranu od poplava.

Na starom koritu rijeke Drave između Varaždinskog jezera i jezera Dubrava izvedeni su zahvati koji su imali za cilj **osigurati velike količine šljunka** za potrebe izgradnje autoceste. Tim je zahvatima formiran protjecajni profil za veliku vodu uz postizanje niže razine nego prije zahvata i podizanje razine podzemne vode u zaobalju. Zahvat je dovršen u 2006. godini.

U proteklom razdoblju Hrvatske vode, VGI za slivno područje »Plitvica-Bednja« provele su slijedeće aktivnosti na rijeci Bednji:

- izvedeni su radovi na tehničkom uređenju dionica rijeke Bednje: Stažnjevec-Jerovec, Krušljevec-Beletinec i Margečan-Salinovec na način da se radovi izvode na naizmjeničnim stranama obale, sukladno Rješenju Ministarstva kulture,
- izvedeni su radovi na sanaciji mosta u Lepoglavi i Završju te obnovljena pješačka brv u Malom Bukovcu,
- u dogovoru s ribičkim društvima izvršena je revitalizacija napuštenih rukavaca u Novom Marofu, Ivancu, Beletincu i Ludbregu koji se sada koriste za uzgoj riba i rekreaciju,
- godišnje se vrši košnja obale i pokosa rijeke Bednje u ukupnoj duljini od oko 66 km što iznosi 2/3 duljine rijeke.

Na rijeci Plitvici izvedeni su samo radovi gospodarskog održavanja odnosno košnja u polovici duljine rijeke. Od ostalih vodotoka neki su uređeni u cijeloj duljini, a neki u manjim dionicama: Bela I, Slivarsko, Čukovec, Segovina, S-52, Druškovec, Vukovec, Horvatsko, Ivanuševac, Ljuba voda, Škriljevec, Klenovnik, Rakovec, Brežnjak, Josek, Družbinec, Križovljan, Brezje, Šarec, Meljan, Martinić, Beletinec, Bužanić, Kozinščak, Vrti potok, Tuhovec, Šarnica, Apatija, Sajkov kanal, Brezovec, Vrbno, Jasek, Bistrica, Voća, Piškornica, Karlovec, Rakovnik, Pružni kanal, Dunaj, Cvetlin i Jeles.

Ti su vodotoci izmuljeni na način da su zadržana sva stabla bez obzira na veličinu, koja ne ometaju slobodan protok vode. Hrvatske vode skreću pozornost na činjenicu da za manje vodotoke nije definiran inundacijski pojas i otkupljeno zemljište pa se radovi izvode po privatnim parcelama, a vlasnici zemljišta samostalno ruše svu visoku vegetaciju do samog vodotoka, uključivši i stabla koja su ostavile Hrvatske vode. Da bi se radovi mogli zadovoljavajuće provoditi, Hrvatske vode trebale bi biti vlasnici zemljišta u minimalnoj širini od 3 m uz vodotoke gdje za sada nije određen inundacijski pojas.

Na slivu Plitvice i Bednje nalaze se tri komasacijska područja: Kelemen, Šemovec i Sveti Petar ukupne površine 2.960 ha. Za potrebe odvodnje i navodnjavanja iskopano je 90 km kanala na tom području koji se jednom godišnje održavaju košnjom.

Za potrebe rješavanja odvodnje oborinskih voda izgrađen je lateralni kanal Vinica duljine 5,1 km od Vinice do Maruševca.

Hrvatske vode, VGI za slivno područje »Zelina-Lonja« Dugo Selo provele su slijedeće aktivnosti na rijeci Lonji i njezinim pritocima:

- tehničko uređenje i održavanje vodotoka rijeke Lonje (2 km) i potoka Breznica (2 km), Presečno (2,5 km), Jarek Jales (1,5 km) i Kobiljnjak u ukupnoj vrijednosti od 1,4 mil. kn,
- izrada projektne dokumentacije za akumulaciju Presečno.

Ocjena dosadašnjih zahvata na Plitvici i Bednji

Hrvatske vode kontinuirano provode radove tehničkog uređenja i održavanja vodotoka. Zbog pomanjkanja financijskih sredstava provode se tzv. vatrogasne mjere radi sprečavanja većih poplava. Radovi na održavanju vodotoka provode se temeljem procjena ugroženosti od poplava, stanja erozije i protočnosti i na zahtjev jedinica lokalne samouprave. Takvih zahtjeva ima oko 30-ak svake godine.

Prema podacima Hrvatskih voda, Vodnogospodarske ispostave »Plitvica-Bednja«, stanje vodotoka u smislu tehničkog uređenja i održavanja nije zadovoljavajuće. Vodotoci su zarasli u šibljje, grmlje i korov te služe kao odlagališta otpada, krupnog otpada i uginulih životinja. Protoka vode u vodotocima ne zadovoljava potrebni profil potreban radi sprječavanja obrane od poplava.

Prije izvođenja vodnogospodarskih zahvata koji uključuju i održavanje i uređenje korita vodotoka, potrebno je izvršiti sveobuhvatnu i višenamjensku **valorizaciju vodnog ekosustava** kako bi se radovi izveli na način da se negativne posljedice po prirodu svedu na najmanju moguću mjeru. Radovi na uređenju i održavanju vodotoka izvodili su se isključivo na tehnički način:

- korito se izvodi u pravcu sa stalnim padom i istim profilom,
- u potpunosti se odstranjuje sva prizemna, grmolika i visoka vegetacija uz rijeku i priobalje, a biljne i životinjske vrste gube svoja staništa i biotope,
- zbog produbljivanja i izravnavanja dna korita nestaju udubljenja i rupe s većom količinom vode, a smanjuje se količina vode u meandrima i rukavcima koja se tu zadržava i za sušna vremena,
- umanjena je mogućnost preživljavanja riba, promijenjen je temperaturni režim vode,
- produbljivanje korita utječe na nivo podzemnih voda okolnog područja i mijenja se fitocenološki sastav livada, nizinskih šuma i vodnih staništa,
- odstranjuju se velike stablašice koje vrše višestruke korisne i važne funkcije: sprječavaju eroziju obale, sjenom smanjuju grmoliki porast koji smanjuje protočnost korita, stanište su brojnim životinjskim vrstama, posebice ptičjim, prepoznatljiv su vizualni identitet vodnog krajolika kojeg čini pojas visoke vegetacije.

Dosadašnja iskustva izvođenja radova na Plitvici i Bednji pokazala su da provedbe lokalnih mjera zaštite od poplava imaju negativne utjecaje nizvodno i uzvodno, jer **pri planiranju zaštitnog sustava nije uvažan cjelovit pristup koji u razmatranje uzima čitav riječni sliv.**

Problem plavljenja sagledavan je lokalno, ali ne i sveobuhvatno na čitavom slivu rijeke. Nakon obilnih kiša velike količine vode akumuliraju se u brdskom dijelu sliva i uzrokuju negativne učinke i plavljenje u nizinskom području.

Prevenција i zaštita od poplava te smanjenje rizika od mogućih šteta do sada nije bila prostorno-planski definirana. Izradom prostornih planova jedinica lokalne samouprave počele su se pri planiranju novih namjena i korištenja prostora uvažavati slijedeće preventivne mjere i to:

- restriktivno korištenje zemljišta na područjima rizika od poplavlivanja u smislu zabrane nove gradnje kako bi se smanjio rizik od mogućih šteta,
- korištenje inundacijskih površina u skladu s postojećim uvjetima (poplavne površine koristiti kao livade, travnjake i pašnjake),
- korištenje retencijskih površina kao mjeru zaštite od poplava (prirodno zadržavanje vode na tlu ima prednost u odnosu na brzo otjecanje),
- očuvanje šireg vegetacijskog pojasa rijeke u cilju održavanja ekološke ravnoteže, krajobrazne i biološke raznolikosti,
- sagledavanje krajnjih učinaka korištenja prostora na način da se svi mjerljivi i nemjerljivi troškovi i međutjecaji sagledaju međusobno i na duže vremensko razdoblje.

Unatoč definiranim mjerama korištenja zemljišta uz vodotoke i nadalje je prisutan pritisak na ta područja jer su vrlo lako pristupačna i pogodna za infrastrukturno opremanje. Od novih namjena korištenja prostora prednjači otvaranje industrijskih, poduzetničkih odnosno gospodarskih zona čije funkcioniranje može već sutra biti ugroženo zbog opasnosti od 50 ili 100 godišnjih velikih voda.

Revitalizacija i renaturacija vodotoka

U cilju zaštite posebnih vrijednosti i obilježja vodnog ekosustava do sada nisu vršeni zahvati oplemenjivanja, revitalizacije i renaturacije devastiranih vodotoka (sadnja visoke vegetacije za sprječavanje erozije obala i kao stanište životinjskim vrstama, oblikovanje riječnog dna i obala na način da se omogući boravak i razmnožavanje životinjskim vrstama).

Izdavanjem uvjeta zaštite prirode Ministarstva kulture, pri redovitom održavanju korita rijeke Bednje radovi se izvode na način da se vegetacija uklanja na jednoj obali rijeke (tzv. postupak »škarpiranja« obale). Preporučeno je da se izbjegava potpuno ogoljivanje obale i da se ostavljaju potezi visoke vegetacije.

Ovaj postupak osigurava protočnost korita uz istovremeno očuvanje staništa za biljne i životinjske vrste, vegetacija omogućuje razvoj sjene i prirodnu

regulaciju temperature vode, sprječava se erozija obala i doprinosi se očuvanju biološke i krajobrazne raznolikosti područja.

Za sada se ne provodi oplemenjivanje vodotoka u smislu sadnje autohtone listopadne vegetacije već se obale prepuštaju procesu prirodne sukcesije. Također do sada nisu provedene mjere renaturacije vodotoka na način da se očuva ekološka cjelina kako bi se postiglo slijedeće:

- pasivnom zaštitom od poplava u sklopu prirodnih retencija vodotoku se osigurava dostatan prostor za dinamiku i prihvaćanje vodnog vala,
- prirodne retencije traže niske troškove održavanja dok jednom regulirane rijeke zahtijevaju održavanje sa znatnim financijskim ulaganjima,
- razlijevanje vode na većem području osigurava čistu vodu i veću filtraciju organskog zagađenja,
- zadržavanjem poplavnih područja i šireg vegetacijskog pojasa uz vodotok povećava se biološka raznolikost i broj biljnih i životinjskih vrsta,
- zadržavanjem više razine podzemnih voda osigurava se opstanak izuzetno vrijednih fitocenoza i biotopa vlažnih staništa,
- prirodni krajolik rijeke nudi brojne i atraktivne mogućnosti rekreacije na otvorenom (šetnja, ribolov, veslanje, plivanje, biciklizam, fotosafari i dr.), koja može upotpuniti turističku ponudu.

Zaključak:

Za vodno područje sliva Drave (Drava, Bednja, Plitvica) i sliva Save (Lonja) potrebno je izraditi nove planske osnove upravljanja vodama i to **planove upravljanja vodnim područjima** (za razdoblje od 15 godina) i **planove upravljanja vodama** (za razdoblje od 1 godine). To su strateški i izvršni dokumenti upravljanja vodama, a pretpostavke za izradu tih dokumenata ispunjene su donošenjem državnim strategijom upravljanja vodama - Vodnogospodarskom osnovom Hrvatske.

Potrebno je izraditi novu dokumentaciju koja će uvažiti podatke i saznanja o cjelokupnom riječnom vodnom ekosustavu i širem kontaktnom pojasu rijeke i to podatke o:

- hidrografskom stanju sliva i hidrološkim parametrima,
- procjeni opasnosti od poplava u retencijskoj dolini,
- međutjecaju vodnih valova uzvodno i nizvodno uz rijeku,
- novonastalim promjenama u vodnom sustavu,
- gospodarskim i drugim razvojnim potrebama korištenja prostora uz rijeku,
- stanju okoliša, ekosustavu rijeke, biljnim i životinjskim vrstama i staništima,
- procjeni koristi planiranog zahvata u odnosu na troškove i posljedice,
- stanju ostalih resursa, pojava i korisnika prostora.

4.3. ODVODNJA OTPADNIH VODA

U cilju rješavanja odvodnje otpadnih voda kao strateškog cijele Županije, izrađena je **Studija zaštite voda Varaždinske županije** prema standardima EU, što je jedan od najznačajnijih strateških dokumenata za sustavno provođenje zaštite voda na području Županije. Studija odvodnje čini konceptijsku osnovu za sustavno provođenje zaštite voda na području Županije s prijedlozima izgradnje po sustavima. Ciljevi Studije zaštite voda su:

- izgraditi i proširiti sustave odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda od stanovništva i gospodarstva, kako bi se počišćene otpadne vode ispuštale u prirodne prijemnike,
- staviti pod kontrolu sve izvore onečišćenja,
- provesti pročišćavanje oborinskih voda u zonama vodocrpilišta.

Studijom u je sustavu javne odvodnje obuhvaćeno 94% stanovništva Županije, a troškovi izgradnje sustava odvodnje i pročišćavanja iznosit će oko 2,2 mlrd. kuna pri čemu bi se u financiranju izgradnje koristili svi raspoloživi izvori i modeli: od javnog-privatnog partnerstva do predpristupnih fondova EU.

Trenutno stanje na području odvodnje otpadnih voda u Varaždinskoj županiji nije zadovoljavajuće. Samo pojedina veća naselja imaju više ili manje izgrađen sustav javne odvodnje, dok se u većini naselja otpadna voda rješava individualnim putem tj. septičkim jamama. Oborinska voda se odvodi uglavnom otvorenim kanalima ili cestovnim jarcima u najbliže vodotoke.

Česti su primjeri direktnog ispuštanja otpadne vode u najbliži odvodni jarak ili direktno u najbliži vodotok, kao i postojanje i upotreba procjednih septičkih jama, čime se otpadna voda direktno infiltrira u podzemlje i u vodonosne slojeve.

Sustav javne odvodnje mješovitog tipa u funkciji je samo u gradu Varaždinu, gdje se prihvatna otpadna voda usmjerava prema glavnom gradskom kolektoru i prema uređaju za mehaničko-biološko pročišćavanje otpadnih voda.

Prema podacima »Varkom«-a 2005. godine dovršena je prva faza rekonstrukcije i modernizacije uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Varaždina čime su eliminirani neugodni mirisi kao negativni utjecaji na okoliš. U pripremi je bio projekt povećanja kapaciteta uređaja i izgradnje taložnica zbog mogućnosti prihvatanja otpadnih voda naselja Hrašćica, Sračinec, Petrijanec i Trnovec s planiranim dovršetkom u 2010. godini, ali se je projekt zbog nepovoljne financijske situacije trenutno u mirovanju.

Izgradnja glavnog kolektora uz državnu cestu D2 kroz naselja Hrašćica, Petrijanec i Sračinec je završena.

Prema podacima »Ivkom«-a, samo za Grad Ivanec izgrađen je sustav odvodnje. Procijenjena količina otpadnih voda je 1.600 m³/dan. Otpadna voda od domaćinstava i pravnih osoba, te oborinska voda s prometnih površina skuplja se u kanalizacijski sustav i na više mjesta ispušta direktno u rijeku Bednju na tri glavna ispusta kanalizacijskih kolektora. Kvaliteta vode koja se ispušta povremeno ne zadovoljava kriterije maksimalno dozvoljenih koncentracija za neke tvari. U razdoblju od 2006. do 2009. godine izgrađeno je

kanalizacijskih cjevovoda u vrijednosti od 3,2 mil. kuna. Za izgradnju potrebnih kolektora, kanalizacijske mreže i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda potrebno je osigurati oko 78 mil. kuna.

Prema podacima »Lukom«-a, sustav odvodnje izgrađen je za naselja Ludbreg i Selnik, a planira se proširiti na naselje Sigetec Ludbreški. Glavni kolektori u Ludbregu izgrađeni su u razdoblju od 2006. do 2009. godine i to u ulicama: Vinogradska, Sajmišna, Frankopanska, Lovački put i Gospodarska zona Istok. Otpadne vode ispuštaju se bez pročišćavanja u rijeku Bednju i povremeno ne zadovoljavaju maksimalno dozvoljene kriterije za neke tvari. U 2009. godini odabran je projektant za izradu idejnog projekta za pročišćavanje otpadnih voda i nastavlja se izrada ostale dokumentacije.

Prema podacima »Novokom«-a, sustav odvodnje djelomično je riješen za slijedeća naselja: Novi Marof (80%), Remetinec (20%) i Krč (75%) s ispustima u otvorene kanale. U razdoblju od 2006. do 2009. godine izgrađeno je oko 9.500 m kanalizacijske mreže za što je utrošeno oko 9 mil. kn. Za slijedeće razdoblje planira se izgraditi kolektor industrijske zone Novi Marof i pročišćavač otpadnih voda za Novi Marof.

4.4. GOSPODARENJE OTPADOM

Županijska skupština Varaždinske županije donijela je 31. ožujka 2008. godine **Plan gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji za razdoblje 2008.-2015. godine** (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 9/08) te Izvješće o provedbi **Plana gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji za razdoblje 2008.-2015. godine u vremenu od travnja 2008. do rujna 2010. godine** (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 30/10).

Donošenjem Plana gospodarenja otpadom Županija se konceptijski orijentirala na uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom putem Županijskog centra za gospodarenje otpadom (ŽCGO). Međutim, Varaždinska županija potpisala je 12. ožujka 2009. godine Društveni ugovor o osnivanju trgovačkog društva s ograničenom odgovornošću »Piškornica« d.o.o. Regionalni centar za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske, čime se opredijelila za regionalni koncept zbrinjavanja otpada.

Zbog promjene konceptijskog određenja Županije glede gospodarenja otpadom potrebno je izvršiti usklađenje postojećeg Plana gospodarenja otpadom s tim određenjem.

Županija je još 29. siječnja 2003. godine potpisala Sporazum o osnivanju Javne ustanove za zbrinjavanje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada sjeverozapadne Hrvatske (nastavno: JUSZH) prema kojem je se projekt zbrinjavanja otpada provodi po regionalnom konceptu. Županija je uz svojih šest gradova postala jednakopravni suosnivač JUSZH-a, a model je primijenjen i u ostalim županijama (Krapinsko-zagorska, Međimurska i Koprivničko-križevačka).

Projekt je operativno započet 2003. godine, a trajanje projekta bilo je predviđeno do polovice 2006. godine. U tom razdoblju stvarane su prostorno-planske pretpostavke oko utvrđivanja lokacije i odabira moguće tehnologije zbrinjavanja otpada.

Iako se Varaždinska županija tijekom 2005.-2008. godine orijentirala na uspostavu Županijskog centra za gospodarenje otpadom te slijedom toga i provodila ciljane aktivnosti, koncem 2008. godine ponovno je aktualiziran koncept uspostave Regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

U cilju učinkovite realizacije projekta javila se po treba da se JUSZH kao dotadašnji centralni nositelj i odgovorni partner transformira u trgovačko društvo, te je 30. prosinca 2008. godine potpisan Društveni ugovor između Koprivničko-križevačke županije, Međimurske županije, Krapinsko-zagorske županije, Varaždinske županije i Općine Koprivnički Ivanec sa svrhom osnivanja Trgovačkog društva »Piškornica« d.o.o. *Regionalni centar za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske* (nastavno: »Piškornica« d.o.o.).

Obzirom da je Varaždinska županija suosnivač »Piškornice« d.o.o., Županija je u 2009. godini uplatila na ime temeljnog kapitala i povećanja temeljnog kapitala iznos od 320.000,00 kn, dok je za rad trgovačkog društva Piškornica d.o.o. u 2010. godini planiran iznos od 439.000,00 kn.

Procijenjeni iznos investicije uspostave ovog Regionalnog centra je 477 milijuna kuna. Projekt će se financirati iz strukturnih/kohezijskih fondova EU i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost do 80 % iznosa investicije, a »Piškornica« d.o.o. će iznos investicije od 20% pribaviti kreditnim sredstvima.

Zakonske obveze

Županija je odgovorna za gospodarenje svim vrstama otpada (osim opasnog otpada i obradu otpada spaljivanjem i suspaljivanjem) i dužna na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera za gospodarenje otpadom i u provedbi mjera surađivati s jedinicama lokalne samouprave.

Jedinice lokalne samouprave dužne su osigurati prikupljanje komunalnog otpada. Na području Županije u svim JLS-ima organizirano je skupljanje i odvoz komunalnog otpada. Zbog konfiguracije terena i nemogućnosti dolaska specijalnog vozila za odvoz otpada

u brdske dijelove, neka domaćinstva nisu uključena u organizirano skupljanje i prijevoz otpada.

U Planu gospodarenja otpadom utvrđene su mjere provedbe čija se realizacija daje nastavno:

Mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom

Sukladno Zakonu o otpadu jedinice lokalne samouprave moraju donijeti svoje planove gospodarenja otpadom koji moraju biti usklađeni s Županijskim planom gospodarenja otpadom. Do sada je 16 JLS-a izradilo svoje planove gospodarenja otpadom.

Izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada

Mjere izbjegavanja i smanjivanja količina otpada u sustavu gospodarenja otpadom u Županiji funkcionalno su zastupljene kroz odvojeno skupljanje ambalaže, papira, kartona, PET-a, stakla, metala, otpadnih guma, otpadnih motornih i otpadnih jestivih ulja, otpadnih vozila, ee-otpada od gospodarskih subjekata i domaćinstava, što se kontinuirano provodi.

Gospodarenje otpadom sukladno optimalnoj tehnologiji obrade otpada

U Varaždinskoj županiji se skupljeni komunalni otpad i neopasni proizvodni otpad odlaže na četiri odlagališta: Gornje Vratno u Cestici, Jerovec u Ivancu, Čret u Novom Marofu i Meka u Ludbregu. Komunalni otpad Grada Varaždina te jedinica lokalne samouprave u kojima je koncesionar Varkom d.d. balira se i skladišti na lokaciji u Brezju (u funkciji od 1. travnja 2005. godine).

Sukladno Zakonu o otpadu osobe registrirane za obavljanje djelatnosti skupljanja, oporabe i/ili zbrinjavanja (obrade, odlaganja, spaljivanja i drugih načina zbrinjavanja otpada) odnosno za djelatnost gospodarenja posebnim kategorijama otpada, ne smiju početi obavljati djelatnost prije nego pribave Zakonom propisanu dozvolu. U razdoblju od 2006. do 2009. godine, dozvolu za gospodarenje otpadom ishodili su slijedeći subjekti:

br.	tvrtka/obrt	br.	tvrtka/obrt
1.	Babić d.o.o., Cestica	16.	Meteor Grupa d.o.o., Varaždin
2.	BBS d.o.o., Zagreb	17.	Novokom d.o.o., Novi Marof
3.	C.I.O.S. d.o.o., Varaždin	18.	Obrt Šrot, Novi Marof
4.	CE-ZA-R d.o.o., Zagreb	19.	Obrt Trgovina Mamba, Varaždin
5.	Dostavna trgovina d.o.o., Turčin	20.	Obrt za zaštitu okoliša, Turčin
6.	Duma elektronika, Varaždin	21.	OTK d.o.o., Jalžabet
7.	Gumiimpex - GRP d.d., Varaždin	22.	Otkup metala Jasmin d.o.o., Turčin
8.	Ivkom d.d., Ivanec	23.	Prerada plastike Šantek, Novi Marof
9.	Knekom d.o.o., Turčin	24.	Prijevoz-trgovina Predrag Turščak, Vž
10.	Kontrans d.o.o., Cestica	25.	Strela d.o.o., Varaždin
11.	Lotus 91 d.o.o., Varaždin	26.	Transport GO-DI, Trnovec
12.	Lukom d.o.o., Ludbreg	27.	Tschanhenz&Križaj d.o.o., Sveti Đurđ
13.	M&S Metali d.o.o., Turčin	28.	Univel Commerce d.o.o., Varaždin
14.	Meta d.o.o., Turčin	29.	Univerzal d.o.o., Varaždin
15.	MIV d.d., Varaždin	30.	Varkom d.d., Varaždin

Tablica 14: Popis tvrtki/obrti koji su u razdoblju od 2006-2009. ishodili dozvole za gospodarenje otpadom, AZO

Iskorištavanja vrijednih osobina otpada - odvojeno skupljanje otpada

Zakonom o otpadu propisano je da su jedinice lokane samouprave do 31. prosinca 2008. godine dužne na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom, a tu je obvezu ispunilo 17 JLS-a. Zakon o otpadu propisuje također da su jedinice lokane samouprave dužne osigurati gradnju najmanje jednoga reciklažnog dvorišta za građevinski otpad, a tu je obvezu ispunilo 24 JLS-a.

Sanacija otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta

Sufinanciranjem Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost sva kontrolirana odlagališta u postupku su sanacije s daljnjim odlaganjem, osim odlagališta Gornje Vratno u Cestici. To je odlagalište u potpunosti sanirano sukladno Rješenju Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i ima Uporabnu dozvolu, te se na istom otpad propisno odlaže. Za preostala tri odlagališta (Ivanec, Ludbreg, Novi Marof) proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš, izdana su Rješenja o obveznoj sanaciji s daljnjim odlaganjem, ali sanacija nije provedena.

Prema podacima »Ivkom«-a, za odlagalište u Jerovcu ishođena je potrebna dokumentacija čime su se stekli uvjeti za početak sanacije, a vrijednost investicije procjenjuje se na 17 mil. kuna. Odlagalište u Gornjem Knegincu zatvoreno je 5. lipnja 2006. godine za sve korisnike.

Prema podacima »Lukom«-a za odlagalište Meka ishođen je dio dokumentacije za sanaciju, a nakon zatvaranja prostor se planira koristiti kao reciklažno dvorište i pretovarna stanica.

Na lokaciji Brezje (Grad Varaždin) do sada je prema procjenama protuzakonito uskladišteno putem bala oko 90.000 tona otpada. Iako je prema rješenju Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva dopušteno skladištenje na rok od 3 godine, na lokaciji Brezje otpad se i dalje balira i skladišti. Inspekcija zaštite okoliša je 3. srpnja 2007. godine Rješenjem naredila pravnoj osobi Varkom-u d.d. iz Varaždina uklanjanje privremeno uskladištenog komunalnog otpada iz skladišnog prostora na lokaciji Brezje.

Prema dostupnim podacima, Grad Varaždin je s tvrtkom Varkom d.d. i tvrtkom VIS d.o.o. sklopio Ugovor o interventnom odvozu i zbrinjavanju komunalnog otpada radi sanacije postojeće lokacije Brezje. Projekt sanacije prihvaćen je od strane Grada Varaždina, a odnosi se na mehaničko-biološku obradu (MBO) nepropisno uskladištenog otpada s odvozom produkata obrade (biološko obrađeni dio koji se može dalje koristiti kao prekrivka te dio otpada koji se spaljuje u cementarama).

Za potrebe izgradnje uređaja za obradu otpada ishođena je lokacijska dozvola za gradnju građevine za mehaničko-biološku obradu otpada (MBO) s pratećim sadržajima dnevnog kapaciteta od 97 tona, te potvrda Glavnog projekta kojim je dopuštena gradnja MBO uređaja. U tijeku je izgradnja objekta za MBO uređaj, a u postupku je i ishođenje dozvole za gospodarenje otpadom.

Zbrinjavanje otpada u dokumentima prostornog uređenja

U važećim dokumentima prostornog uređenja općina/gradova zastupljene su tekstualnom i grafičkom dijelu slijedeće lokacije za postupanje s otpadom: Grad Varaždin (Motičnjak, Brezje, Poljana Biškupečka), Grad Ludbreg (Meka, Malo Polce), Grad Ivanec (Jerovec), Grad Novi Marof (Čret, Paka), Grad Varaždinske Toplice (Petkovec, Škarnik, Lovrentovec), Općina Breznički Hum (Radešić), Općina Cestica (Gornje Vratno), Općina Gornji Kneginec (Turčin), Općina Jalžabet (Stari Zdenac), Općina Ljubeščica (Pod Žulincem), Općina Maruševac (Cerje Tužno), Općina Sveti Ilija (Tomaševac-Križanec), Općina Vinica (Vinica), Općina Trnovec Bartolovečki (Šemovec).

4.5. POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA

Poljoprivredna proizvodnja

Posjedovnu strukturu poljoprivrednog zemljišta karakterizira velik broj parcela, što predstavlja najveći problem pri određivanju dugoročnije projekcije razvoja poljoprivrede. Prema popisu poljoprivrede iz 2003. godine na području Varaždinske županije ima 33.415 poljoprivrednih domaćinstava koja posjeduju 52.723 ha poljoprivrednog zemljišta što podijeljeno sa 156.837 parcela daje prosječnu veličinu parcele od 0,336 ha. U prosjeku jedno obiteljsko gospodarstvo ima u vlasništvu i do 15 parcela raspoređenih unutar određenog proizvodnog prostora.

Za veću i intenzivniju proizvodnju neophodno je okrupnjavanje, a zatim i uređenje poljoprivrednog zemljišta (odvodnja, navodnjavanje, zaštita od poplava). U trenutku ulaska Hrvatske u EU, proizvođač u Županiji morat će se nositi sa prosječnim poljoprivrednikom EU koji u prosjeku posjeduje oko 25 ha poljoprivrednog zemljišta na dvije ili tri lokacije. Ovakva usitnjenost posjeda i veličina posjeda, ne mogu garantirati dohodnost poljoprivredne proizvodnje te će se u narednom razdoblju broj poljoprivrednih domaćinstava smanjivati, a veličina posjeda morati će se povećavati. U tom cilju Varaždinska županija sufinancira okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta.

Dosadašnja poljoprivredna proizvodnja temelji se na proizvodnji ratarskog bilja za potrebe ishrane stoke (kukuruz, ječam, zob) dok proizvodnja pšenica uvelike zadovoljavala potrebe mlinsko pekarske industrije našeg područja i potrebe poljoprivrednog stanovništva. Rubno brdovito-brežuljkasto područje Županije tradicionalno je orijentirano na voćarstvo i vinogradarstvo. Voćarska proizvodnja ne zadovoljava potrebe stanovništva Županije. Vinogradarska proizvodnja u zadnjih 10 godina znatno je napredovala obnovom vinograda uz županijske poticaje i udruživanjem vinogradara u udruge vinogradara. Proizvodnja povrća i cvijeća tradicionalna je na području, a na malom prostoru osigurava veliki dohodak.

Kreditnim linijama zadnjih godina izgrađeno je preko 50 plastenika te isto toliko sistema za navodnjavanje, što osigurava sigurnu proizvodnju. Iako postoje veliki poslovni subjekti za preradu mesa i mliječnih proizvoda, uzgoj i broj životinja se sve više smanjuje usprkos poticajima koji se daju bilo na državnoj ili županijskoj razini. Za proizvodnju industrijskog bilja, uljane repice

i šećerne repe koje se tradicionalno proizvode postoji interes, no ovisi o prerađivačkoj cijeni, pa se iz godine u godinu ta proizvodnja mijenja.

Kako će Hrvatska postati punopravnom članicom EU u razdoblju do 2013. godine tako će se i naša poljoprivreda morati uklopiti u zajedničku poljoprivrednu politiku. Poljoprivredi se pridaje jedna druga dimenzija, a to je briga o općem dobru, zaštiti okoliša, sprječavanje odlaska ljudi sa sela, razvoj ruralnog područja, sigurna i kvalitetna hrana, jačanje ekonomske moći regije, dobrobiti životinja, itd. Iz tog razloga, na osnovama Direktiva EU poljoprivreda Varaždinske županije morat će napustiti intenzivnu konvencionalnu proizvodnju. Na tom tragu do sada u Županiji je registrirano deset proizvođača ekoloških proizvoda. Poljoprivrednu proizvodnju potrebno je usklađivati prema zahtjevima regionalnog i nacionalnog tržišta. Sve proizvode treba usmjeriti preko razvijenih kanala distribucije i prodajnih centara vezanih uz veletržnicu.

Dosadašnjim radom stvoreno je nekoliko robnih marki i tradicionalnih proizvoda: Ludbreški cvijet Rozetlin, Varaždinski klipčić, Purek z Bednje, Zagorski puran varaždinskog kraja, Trnovečka makovnjača i Varaždinsko kiselo zelje.

Upotreba gnojiva i zaštitnih sredstava

Obzirom na dugogodišnju upotrebu tla u poljoprivredne svrhe te postupno smanjivanje plodnosti tala zbog njihove iscrpljenosti, upotrebljava se sve veća količina umjetnih gnojiva i zaštitnih sredstava kako bi se dobile veće količine prinosa.

Prema Programu zaštite okoliša Varaždinske županije, planirano je prikupljanje i praćenje podataka o plasmanu mineralnih gnojiva i zaštitnih sredstava u poljoprivredi s ciljem da se na temelju dobivenih podataka dobije uvid o potrošnji i mogućoj koncentraciji navedenih tvari na poljoprivrednim površinama Županije.

Međutim, kako ne postoji zakonska osnova za obaveznim prosljeđivanjem podataka o prodanim ili isporučenim mineralnim gnojivima i zaštitnih sredstava od strane tvrtki koje se bave tim poslovima, nije moguće doći do podataka o plasmanu pesticida i mineralnih gnojiva na području naše Županije.

Hrvatski zavod za poljoprivredno-savjetodavnu službu i Udruga CROCPA (Udruga proizvođača i zastupnika sredstava za zaštitu bilja) pokrenula je 2008. godine projekt pod nazivom Sustavni model gospodarenja ambalažom od sredstava za zaštitu bilja. Varaždinska županija financirala je tiskanje plakata i propagandno-edukacijskih letaka u cilju edukacije malih poljoprivrednih proizvođača o ispravnom odlaganju otpadne ambalaže za zaštitu bilja. Na području Županije postavljeno je 6 specijalnih kontejnera uz poljo-apoteke. Akcija se pokazala vrlo uspješnom i pokazala da se povećala svijest poljoprivrednika o potrebi zaštite okoliša.

Tijekom 2009. godine postavljeno je još 11 specijalnih kontejnera tako da ih je na području Županije trenutno 17, a akcija je nastavljena i u 2010. godini.

4.6. ŠUMARSTVO

Stanje šuma i šumskih ekosustava je nepromijenjeno i stabilno. Prati se procjena oštećenosti šuma,

a rezultati se obrađuju i pohranjuju u bazi podataka Šumarskog instituta Jastrebarsko.

U protekle četiri godine nije bilo značajnijih zahvata na šumama i šumskom zemljištu odnosno zahvata koji bi utjecali na šume. Prema planovima biološke reprodukcije izvršeno je tretiranje protiv pepelnice te suzbijanje potkornjaka za svaku godinu. Financijska sredstva za zaštitu šuma koriste se u skladu s godišnjim planovima zaštite šuma.

Stanje šuma i šumskih ekosustava našeg područja Hrvatske šume ocjenjuju dobrim. Problemi s bolestima, štetnicima, te propadanjem ovih ekosustava ograničeni su zasad samo na pojedine vrste drveća. Stabilno je stanje glavnih autohtonih vrsta bjelogorice i to hrasta, bukve, javora, graba i bagrema.

Problem propadanja na kestenu kao i svim vrstama četinjača bilježi se već nekoliko desetljeća, a zadnje dvije godine posebno na borovcu i smreki. Smreka je do te mjere oslabljena i napadnuta da joj prijete skoro potpuni nestanak iz naših šuma.

Problem propadanja šuma bilježi se i uz rijeku Dravu, dakle na mekim listačama, a kao posljedica pada razine podzemnih voda izgradnjom akumulacijskih jezera. Povoljni uvjeti za uzgoj šuma su ostali u dijelovima u zoni jezera dok su dijelovi u zoni kanala potpuno uništeni i padom podzemnih voda potpuno za sada onemogućeno je uspijevanje drvenastih vrsta, odnosno njihovo uspijevanje do određene starosti nakon čega propadaju.

Šume u tom području su stavljene u gospodarskoj osnovi u stanje mirovanja sa smjernicama gospodarenja - prepustiti prirodnom razvoju dok ne izvidimo moguća rješenja.

Poseban problem u stanju šuma je stanje u **privatnim šumama** koje su izložene devastaciji. Nepostojanjem potrebne službe za kontrolu radova i šumarske inspekcije devastacija privatnih šuma je u porastu. Uz rad šumarske inspekcije to se može spriječiti osnivanjem savjetodavne službe za šumarstvo.

4.7. EKSPLOATACIJA MINERALNIH SIROVINA

Za područje Županije 2008. godine izrađena je **Studija potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama** na području Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 9/08) s ciljem da se održivo gospodari mineralnim sirovinama uz uvažavanje zaštite prostora i okoliša.

Studijom su za području cijele Županije analizirane potrebe i potencijali mineralnih resursa i određen način racionalnog i održivog gospodarenja mineralnim resursima kako u gospodarskom tako i prostorno-planskom pogledu.

Zaključkom o donošenju definirano je da je prilikom rješavanja zahtjeva za istraživanje mineralnih sirovina potrebno je uvažavati rezultate Studije odnosno orijentirati se na područja koja su označena kao područja ograničene potencijalnosti.

U postupcima ishođenja odobrenja za istraživanje građevnog pijeska i šljunka kao i postupcima izrade prostorno-planske dokumentacije, prioritete je potrebno dati lokacijama s debljinom sloja većom od 40 metara te lokacijama koje omogućavaju optimalno rješavanje

prometa, a sve u cilju racionalnog i održivog korištenja prostora.

Na području Varaždinske županije eksploatiraju se mineralne sirovine s isključivom primjenom u gradi-

teljstvu: eksploatacija i prerada tehničkog građevnog kamena, građevnog pijeska i šljunka, te ciglarske gline. Korištenje mineralnih sirovina ovisno je o potrebama tržišta, a proizvodnja ovisi o prirodnom potencijalu.

Građevni pijesak i šljunak:

br.	eksploatacijsko polje	pov. u ha	JLS	datum rješenja	investitor
1.	Motičnjak	55,5	T. Bartolovečki	15.11.1978.	Cesta - Mineral d.o.o., Varaždin
2.	Trstika	32,9	Veliki Bukovec	27.10.2000.	Obrt Smontara, Veliki Bukovec
3.	Jamičak	42,9	Sveti Đurđ	27.03.2001.	Obrt Bagerkop - Rauš, N. Marof
4.	Turnišće	10,5	Sračinec	12.12.2001.	Meteor grupa
5.	Hrastovljan	47,9	D. Martijanec	03.09.2002.	Cesta - Mineral d.o.o., Varaždin
6.	Lešće	19,8	Sveti Đurđ	10.02.2003.	Cesta - Mineral d.o.o., Varaždin
7.	Prudnica	14,9	Mali Bukovec	19.07.2004.	Obrt Josip Šerbetar, M. Bukovec
8.	Molve	24,0	Petrijanec	04.02.2005.	Obrt Niskogradnja Huđek Petrij.
br.	istražni prostori	pov. u ha	JLS	datum rješenja	investitor
9.	Krtinje	18,2	Mali Bukovec	21.12.2004.	Balijski d.o.o. N. Selo Podravsko
10.	Škareški lug	15,9	Veliki Bukovec	06.06.2005.	Obrt Transporti Lilek, Kapela P.
11.	Brezine	5,9	Cestica	27.06.2005.	Cesta - Mineral d.o.o.

Tablica 8: Eksploatacijska polja i istražni prostori građevnog pijeska i šljunka

Građevni i arhitektonski kamen:

br.	eksploatacijsko polje	pov. u ha	JLS	datum rješenja	investitor
1.	Hruškovec (dijabaz)	54,29	Ljubeščica	1975. (1989.)	Kaming d.d. Ljubeščica
2.	Pečina (vinicit)	0,18	Vinica	08.06.1977.	Jedinstvo-Kamen d.o.o.
3.	Očura (dolomit)	20,3	Lepoglava	12.06.1985.	IGM Kamenolom Očura
4.	Belski dol (vapnenac)	3,9	N. Marof	19.07.1987.	Vodogradnja d.d.
5.	Jazvina - Hruškovec IV	15,7	Ljubeščica	05.08.1988.	Kaming d.d. Ljubeščica
6.	Špica (vapnenac)	46,8	Ljubeščica	09.01.1993.	Kaming d.d. Ljubeščica
7.	Podevčevo (dolomit)	6,1	N. Marof	10.05.1995.	Vlado Puškadija, Remet
8.	Marčan (tor.vapnenac)	2,23	Vinica	30.10.1995.	Zagorje - Kamen d.o.o.
9.	Čanjevo (vap. breča)	6,9	Visoko	05.03.1998.	Cesta - Varaždin d.d.
10.	Očura II (dolomit)	17,2	Lepoglava	10.05.2000.	IGM Kamenolom Očura
11.	Črlena zemlja (dijabaz)	1,3	B. Hum	13.12.2004.	Raport d.o.o. Radešić
12.	Žulinec		Ljubeščica		Prema PPUO Ljubeščica
br.	istražni prostori	pov.	JLS	datum rješenja	investitor
13.	Belski dol Gornji	7,6	N. Marof	05.10.199x.	GTP Sudovec d.o.o.
14.	Očura III	11,23	Lepoglava	11.06.2008.	Holcim d.o.o.

Tablica 9: Eksploatacijska polja i istražni prostori tehničkog građevnog kamena

Ciglarska glina:

br.	eksploatacijsko polje	pov. u ha	JLS	datum rješenja	investitor
1.	Čret	27,1	Lepoglava	24.01.1980.	IGM Lepoglava
2.	Cerje Tužno	54,4	Maruševac	04.05.1981.	IGM Ciglana Cerje Tužno

br.	eksploatacijsko polje	pov. u ha	JLS	datum rješenja	investitor
3.	Cukavec	13,2	G. Kneginec	25.08.1988.	Ciglana Dubravka d.o.o.
5.	Lukavec	32,8	Ivanec	28.02.2002.	IGM Ciglana Cerje Tužno
6.	Cukavec II	7,4	G. Kneginec	17.03.2005.	Ciglana Dubravka d.o.o. T
7.	Ludbreški vinogradi				Prema PPUG Ludbrega
br.	istražni prostor	pov.	JLS	datum rješenja	investitor
8.	Cerje Tužno II		Maruševac		IGM Ciglana Cerje Tužno

Tablica 10: Eksploatacijska polja i istražni prostor ciglarske gline

Ostalo:

br.	Eksploatacijsko polje	pov. u ha	JLS	investitor / koncesionar
1.	Jerovec	21,1	Ivanec	IGM Pješčara Jerovec 17.11.1975.
2.	Varaždinske Toplice		V. Toplice	Specijalna bolnica Varaždinske Toplice
3.	Lunjkovec		Mali Bukovec	INA d.d. Zagreb
4.	Topličica		Novi Marof	

Tablica 11: Eksploatacijska polja kvarcnog pijeska i geotermalnih izvora

4.8. KORIŠTENJE PROSTORA

Vezano uz **način korištenja prostora kao resursa u dokumentima prostornog uređenja** gradova i općina može se konstatirati da je, za razliku od ranijih planova, ostvarena bitno veća kvaliteta organizacije prostora i da je poboljšano stanje u smislu planskog građenja.

Obzirom na način korištenja prostora u dokumentima prostornog uređenja, prostor se koristi za nekoliko osnovnih namjena i to: građevinsko područje, izgrađene strukture izvan građevinskog područja, poljoprivredne površine, šumske površine, ostale poljoprivredne površine, šume i šumsko zemljište (kao mozaik tih površina), vodne, infrastrukturne i ostale površine.

Građevinska područja definirana su u prostornim planovima kao građevinska područja naselja i izdvojena građevinska područja izvan naselja. U proteklom četverogodišnjem razdoblju pomalo se počelo narušavati stanje u dijelu planiranja građevinskog područja obzirom da postoji težnja njegovom daljnjem širenju. Za ta je područja planirano ukupno oko 15% površine Županije.

Od ukupno planiranog građevinskog područja naselja izgrađeno je oko 50% planirane površine, tj. gotovo pola površine građevinskog područja je slobodno za izgradnju i budući razvoj naselja. JLS-i su različito planirali u svojim dokumentima prostornog uređenja prostor za ovu namjenu: 6%-10% do čak 30-50% svojeg područja. Činjenica je da je planiranje građevinskog područja uvjetovano reljefnim i prirodnim karakteristikama te stupnjem urbanizacije, ali je unatoč tome vidljivo da se prostorom ne gospodari racionalno.

U izmjenama i dopunama prostornih planova uređenja općina i gradova prisutna je tendencija da se građevinska područja povećavaju, osobito za gospodarske zone i mješovitu, pretežito stambenu namjenu,

ali i športsko-rekreacijske sadržaje. Velika planirana područja za razvoj naselja nisu argumentirana demografskim kretanjima već uglavnom željom (bez posebno razrađenih programa) za gospodarskim razvitkom i izgradnjom novih gospodarskih zona.

Izgradnja izvan građevinskog područja naselja planira se za slijedeće namjene: gospodarska, poslovna, poslovno-uslužna, poslovno-turistička, ugostiteljsko-turistička, sportsko-rekreacijska, turističko-rekreacijska, zdravstveno-turistička, eksploatacijska polja, farme/poljoprivredna gospodarstva, poljoprivredno gospodarstvo, poligon-piknik park, šumarske kuće, lovački domovi, posebna namjena, odlagališta otpada, površine infrastrukturnih sustava, groblja, kompleksi dvorca i zatečena izgradnja izvan građevinskog područja. Ukupna površina izgrađenih struktura izvan građevinskog područja za područje Županije iznosi oko 1,5% od ukupne površine Županije.

Za poljoprivredne površine utvrđeno je područje u veličini oko 29% od ukupne površine Županije, pretežito u nizinskim dijelovima Županije. U nekim JLS-ima čak oko 75% površine otpada na poljoprivredne površine, dok neke JLS uopće nemaju definirane poljoprivredne površine. Prostornim planovima poljoprivredne površine razrađene su u tri kategorije: osobito vrijedno, vrijedno i ostalo poljoprivredno zemljište osnovne namjene.

Šumske površine utvrđene su u veličini oko 32% od ukupne površine Županije i ovisile su o prirodnim karakteristikama pojedinih područja. U nizinskim dijelovima Županije vrlo je malo šumskih površina i nije se planiralo značajnije pošumljavanje.

Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište je kombinacija/mozaik poljoprivrednih i šumskih područja utvrđeno je u veličini od oko 18% od ukupne površine Županije.

Vodne površine (rijeke, potoci, jezera, akumulacije, retencije, bajori, ribnjaci, kanali) zauzimaju oko 2% od ukupne površine Županije.

Ostale površine obuhvaćaju površine prometnih i infrastrukturnih koridora i građevina, zračnu luku, posebnu namjenu, groblja, eksploatacijska polja, odlagališta otpada i zauzimaju oko 2% od ukupne površine Županije.

Trenutno na području Varaždinske županije ima oko 603.000 katastarskih čestica u 113 katastarskih općina o kojima se podaci vode u Državnoj geodetskoj upravi, Područnom uredu za katastar Varaždin. Na području Županije postoji još oko 5.400 katastarskih čestica koje se još uvijek nalaze u nadležnosti Područnog ureda u Koprivnici, a radi se o naseljima Segovina, Sudovec i Ljubelj Kalnički).

Na temelju svakodnevnog rada s parcelacijskim elaboratima može se reći da nema izrazitog trenda daljnjeg usitnjavanja poljoprivrednog zemljišta, ali niti okrupnjavanja. Parcelacija se provodi prvenstveno u svrhu uređivanja odnosno pripreme zemljišta za izgradnju. Novom katastarskom izmjerom smanjuje se broj katastarskih čestica u katastarskoj općini u kojoj se izmjera provodi.

Za cijelo područje Varaždinske županije pisani i grafički dio katastarskog operata u potpunosti je digitaliziran te slijedi povezivanje sa zemljišnim knjigama u novi tzv. Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra (ZIS), a kasnije nadogradnja prostornim podacima ostalih državnih institucija u cilju uspostave Nacionalne infrastrukture prostornih podataka.

5. PROVEDENE AKTIVNOSTI ZAŠTITE OKOLIŠA

5.1. PROCJENA UTJECAJA ZAHVATA NA OKOLIŠ

Jedna od važnijih mjera za unapređenje stanja okoliša je provedba procjene utjecaja na okoliš za određene zahvate u prostoru. U razdoblju od 2006. do 2009. godine za područje Županije provedeni su postupci procjene utjecaja na okoliš i postupci javnih uvida za slijedeće zahvate:

BR.	NAZIV ZAHVATA	INVESTITOR	JLS
2006. godina			
1.	Brza cesta Popovec-Marija Bistrica-Zabok sa spojem na Breznički Hum	Hrvatske ceste d.o.o.	Općina Breznički Hum
2.	Novi pogon konstrukcije i deponija gotovih proizvoda te novog pogona galanterije	»Tehnobeton« d.d.	Grad Varaždin
3.	Sanacija odlagališta otpada »Čret« u Novom Marofu	Grad Novi Marof	Grad Novi Marof
4.	Sanacija odlagališta otpada »Gornje Vratno«	Općina Cestica	Općina Cestica
5.	Sanacija odlagališta komunalnog otpada »Meka« kod Ludbrega	Grad Ludbreg	Grad Ludbreg
6.	Građevina za obradu i baliranje komunalnog i neopasnog proizvodnog otpada »Motičnjak«	Varkom d.d.	Grad Varaždin
2007. godina			
1.	Dogradnja tvornice mineralne vune	»Termika« d.o.o.	Novi Marof
2.	Eksploatacija tehničko-građevnog kamena u eksploatacijskom polju Očura i Očura II	Holcim d.o.o.	Grad Lepoglava
3.	Dogradnja objekta za preradu drva	Stolarija-pilana »Antun Pečenec«	Veliki Bukovec
4.	Sanacija i zatvaranje odlagališta komunalnog otpada Glogošćak	Grad Varaždinske Toplice	Grad Varaždinske Toplice
2008. godina			
1.	Eksploatacija građevnog pijeska i šljunka na eksploatacijskom polju »Molve«	Obrt Niskogradnja Huđek	Općina Petrijanec
2.	Eksploatacija građevnog pijeska i šljunka na eksploatacijskom polju »Škareški lug«	Obrt Transporti Lilek	Općina Veliki Bukovec
3.	Izgradnja trgovačkog centra »Varaždin-Lumini«	Optima d.o.o.	Općina Gornji Kneginec
4.	Prenamjena i dogradnja farme purana u farmu pilića	Pilmes-Hega	Općina Visoko
5.	Dogradnja objekta u funkciji pilane	OTK d.o.o.	Općina Jalžabet
6.	Postrojenje za proizvodnju biodizela	Kamix d.o.o.	Grad Varaždin
7.	Trgovački centar »Retail park Varaždin«	Interkonzalting d.o.o.	Grad Varaždin
2009. godina			
1.	Izgradnja peradarnika za proizvodnju rasplodnih jaja	Koka d.o.o.	Općina Petrijanec

BR.	NAZIV ZAHVATA	INVESTITOR	JLS
2.	Eksploatacija građevnog pijeska i šljunka na eksploatacijskom polju Hrastovljan	Cesta-Minerali d.o.o.	Općina Donji Martijanec
3.	Eksploatacija građevnog pijeska i šljunka na ležištu Brezina	Cesta-Minerali d.o.o.	Općina Cestica
4.	Izgradnja proizvodnog pogona za cinčanje i preradu metala	Cinčaona Helena d.o.o.	Općina Cestica

Tablica 12: Postupci procjene utjecaja zahvata na okoliš i provedba javnih uvida

Procjenom utjecaja na okoliš sagledava se mogući nepovoljni utjecaj namjeravanog zahvata na tlo, vodu, zrak, šume, klimu, zdravlje ljudi, biljni i životinjski svijet, krajolik, prostorne i kulturne vrijednosti, njihove međudnose, uzimajući u obzir i druge planirane zahvate i mogući međutjecaj s postojećim ili planiranim zahvatima na području na kojem se sagledava utjecaj zahvata.

Postupak procjene utjecaja na okoliš provodi se u okviru pripreme namjeravanog zahvata odnosno prije izdavanja lokacijske dozvole. Postupak provodi Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i županijsko upravno tijelo nadležno za zaštitu okoliša prema *Pravilniku o procjeni utjecaja na okoliš* koji sadrži popis zahvata za koje je potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.

U sklopu postupka izrađuje se Studija utjecaja na okoliš kojom se vrednuje i ocjenjuje prihvatljivost i utjecaj zahvata na okoliš.

Povjerenstvo za procjenu utjecaja zahvata na okoliš donosi mišljenje o namjeravanom zahvatu, a nadležno Ministarstvo izdaje rješenje kojim se odobrava ili uskraćuje namjeravani zahvat u prostoru.

5.2. REGISTAR ONEČIŠĆAVANJA OKOLIŠA

Registar onečišćavanja okoliša (ROO) jest skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš. Do 2007. godine podaci o onečišćavanju okoliša vodili su se pri Uredu državne uprave u bazu podataka pod nazivom Katastar emisija u okoliš (KEO). Sukladno Zakonu o zaštiti okoliša od 2008. godine, Registar onečišćavanja okoliša vodi upravno tijelo u županiji nadležno za zaštitu okoliša.

Podatke u Registar onečišćavanja okoliša dostavljaju obveznici dostave podataka, a to je oko 500 subjekata, pravnih i fizičkih osoba na području Županije koje na bilo koji način ispuštaju, prenose ili odlažu onečišćujuće tvari i otpad u okoliš, a kada ukupna količina ispuštanja po onečišćujućoj tvari (propisana Pravilnikom o Registru onečišćavanja okoliša) prelazi utvrđen prag ispuštanja. Tvrtke obveznici vođenja ROO-a ispunjavaju propisane obrasce putem elektronske baze podataka koja se vodi pri Agenciji za zaštitu okoliša (AZO). Unos podataka od strane obveznika traje do 1. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, a nakon toga do 15. lipnja Županija je u obvezi dostaviti podatke Agenciji za zaštitu okoliša.

Prethodno je potrebno provjeriti točnost i potpunost svih podataka odnosno prijavljenih količina ispusta pomoću posebnog priručnika i tek nakon višekratnih provjera verifikacijom se potvrđuje potpunost i točnost podataka iz obrazaca. Posebno je važno da su podaci točni jer podatke prijavljene putem ROO-a koriste tijela Republike Hrvatske koja na temelju istih postupaju sukladno obvezama preuzetim međunarodnim sporazumima i/ili propisima, a naročito Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost kome podaci služe za izračun naknada koje je onečišćivač dužan platiti zbog onečišćavanja okoliša prilikom obavljanja svoje djelatnosti.

Podaci koje obveznik treba dostaviti su slijedeći: podaci o onečišćivaču (tvrtki, postrojenju, organizacijskoj jedinici), podaci o ispuštanju onečišćujućih tvari u zrak, vodu ili tlo, podaci o prijenosu izvan mjesta nastanka onečišćujućih tvari u otpadnim vodama namijenjenim postupku daljnje obrade, podaci o proizvodnji i/ili prijenosu izvan mjesta nastanka opasnog otpada u ukupnoj količini većoj od 50 kilograma godišnje, podaci o neopasnom otpadu u ukupnoj količini većoj od 2.000 kg godišnje.

godina	ukupan broj korisničkih računa	verificirani obrasci	neverificirani obrasci	
			potrebno provjeriti sve obrasce	obrasce nisu prijavljeni
2008.	445	391	2	52
2009.	548	333	144	71

Tablica 15: Pregled podataka o izvršenju obveza Županije po Registru onečišćavanja okoliša

Prema podacima iz tablice razvidno je da je za 2009. godinu potrebno pregledati još 215 korisničkih računa (svaki može sadržavati do 13 obrazaca), od čega je 144 korisnička računa potrebno nakon

provjere verificirati ili vratiti obvezniku na ispravak, a 71 obveznika potrebno je kontaktirati u startu (osnovi) jer isti nisu uopće izvršili prijavu i unijeli podatke.

5.3. FINANCIRANJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Zakon o zaštiti okoliša nalaže da se sredstva za financiranje zaštite okoliša osiguravaju u državnom proračunu, proračunima jedinica lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave, Fondu za zaštitu

okoliša i energetske učinkovitost i iz drugih izvora u skladu sa Zakonom.

Varaždinska županija je za **financiranje djelatnosti zaštite okoliša u razdoblju od 2006. do 2009. godine realizirala sredstva u ukupnom iznosu od oko 4,73 mil. knuna.**

godina	prog.	Program javnih potreba (Žup. proračun) (kn)	Izmjene i dopune Prog. javnih potreba (rebalans)	Realizirana sredstva (kn)	% realizacije u odnosu na rebalans (~)
2006.	A	1.529.000,00	337.600,00	340.020,32	~ 100 %
	B	615.000,00	551.000,00	512.830,39	~ 93 %
2007.	A	2.160.000,00	1.101.700,00	752.264,25	~ 68 %
	B	1.245.000,00	1.212.000,00	1.128.064,22	~ 93 %
2008.	A	670.700,00	838.700,00	808.225,91	~ 96 %
	B	725.000,00	646.500,00	379.761,62	~ 59 %
2009.	A	548.700,00	709.348,00	671.402,25	~ 95 %
	B	334.000,00	186.950,00	133.700,00	~ 72 %
ukupno		7.827.400,00	5.921.398,00	4.726.268,96	-

Napomena: A - Program zbrinjavanja otpada; B - Program zaštite okoliša

Tablica 13: Financiranje aktivnosti zaštite okoliša iz Županijskog proračuna od 2006. do 2009. godine

Sredstva su planirana temeljem Proračuna Varaždinske županije u okviru razdjela odnosno pozicija za zaštitu okoliša dok se namjenska raspodjela tih sredstava utvrđivala Programom javnih potreba za svaku kalendarsku godinu posebno.

6. ZAKLJUČAK

Građani Varaždinske županije imaju pravo na odluku u kakvoj sredini žele živjeti i kakav okoliš žele ostaviti budućim naraštajima. Pritom trebaju znati kakve su bile posljedice dosadašnjih odluka te kakve će posljedice imati njihove sadašnje odluke. Izvješće o stanju okoliša daje osnovni pregled stanja i predstavlja osnovu za daljnje djelovanje.

Županija je sve više usredotočena na stanje i zaštitu okoliša pa se s deklarativno iskazane brige prelazi na aktivnosti i poboljšanja koja zahtijevaju značajna financijska sredstva i ulaganja.

Daljnja realizacija aktivnosti zaštite okoliša trebala bi rezultirati poboljšanjem stanja okoliša na području **zaštite vodnih resursa, rješavanja sustava gospodarenja otpadom i odvodnje otpadnih voda**, racionalnog i kontroliranog korištenja prostora, unapređenja postojećeg stanja okoliša i senzibiliziranja javnosti za okolišnu problematiku.

Do teškoća u provedbi aktivnosti na području zaštite okoliša dolazi zbog nedostatka:

- podataka o stanju okoliša (tlo, voda, zrak, otpad) i utjecajima na okoliš,
- **financijskih sredstava,**
- organizacijskog ustroja i **odgovarajućih kadrova,**

- podzakonskih propisa,
- međusobne suradnje i dogovora svih zainteresiranih strana,
- uključivanja podrške i javnosti.

U cilju ostvarivanja održivog razvoja i gospodarenja raspoloživim resursima Županija stavlja poseban naglasak na slijedeće aktivnosti koje su navedene po pojedinim sastavnicama okoliša:

Vode:

Ležišta **podzemne pitke vode** posebno su važna za vodoopskrbu Varaždinske županije i zahvaljujući izvorištima i crpilištima Županija je izgradila razgranatu vodoopskrbnu mrežu.

Zalihe vode u kvantitativnom smislu su zadovoljavajuće, no **kakvoća vode nije svugdje jednaka i zadovoljavajuća**. Podzemne vode u nizinskom dijelu **slabo su zaštićene od prodora onečišćenja s površine**.

Na području Varaždinske županije nalaze vodo-crpišta i izvorišta čija se normativna zaštita provodi temeljem pravilnika i odluka o utvrđivanju zona sanitarne zaštite.

Prema podacima Zavoda za javno zdravstvo, **voda iz regionalnog vodovoda »Varaždin«** od 2004. godine zadovoljavajuće je kakvoće i odgovara zahtjevima Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće, a do tada je sadržavala je koncentraciju nitrata iznad maksimalno dopuštene vrijednosti (MDK).

Koncentracija nitrata trenutno je ispod maksimalno dopuštene količine (MDK), ali je **primijećena tendencija porasta koncentracije nitrata**, što ne ukazuje

na sigurnu budućnost zdravstveno ispravne vode za piće bez rigoroznih mjera zaštite.

Na temelju analize uzoraka voda iz **lokalnih vodovoda** rezultati pokazuju visoki postotak neispravnih uzoraka, što nije zadovoljavajuće. Razvojem regionalne vodovodne mreže potrebno je uključiti lokalnu vodoopskrbu u jedinstveni regionalni sustav i tako uspostaviti sustavno praćenje zdravstvene ispravnosti vode za piće.

Protok rijeke Drave u smislu biološkog minimuma nije zadovoljavajući, a kemijske i biološke analize ukazuju da je Drava onečišćena.

Zbog promijenjenog prirodnog vodnog režima do kojeg je došlo nakon izgradnje hidroelektrana **dionice starog korita Drave predstavljaju najosjetljiviji i najnepovoljniji dio rijeke za prihvatanje otpadnih voda. Priključivanje otpadnih voda bez istodobnog rješavanja njihovog pročišćavanja do stupnja kakvoće za vodotok II kategorije nije prihvatljivo.**

Prije izvođenja **vodnogospodarskih zahvata** koji uključuju i održavanje i uređenje korita vodotoka, potrebno je izvršiti sveobuhvatnu i višenamjensku **valorizaciju vodnog ekosustava** kako bi se radovi izveli na način da se negativne posljedice po prirodu svedu na najmanju moguću mjeru.

Odvodnja:

Odvodnja Varaždinske županije nije zadovoljavajuće riješena. Samo pojedina veća naselja imaju više ili manje izgrađen sustav javne odvodnje, dok se u većini naselja otpadna voda rješava individualnim putem tj. septičkim jamama. Oborinska voda odvodi se uglavnom otvorenim kanalima ili cestovnim jarcima u najbliže vodotoke.

U cilju rješavanja odvodnje otpadnih voda kao strateškog cijele Županije, izrađena je **Studija zaštite voda Varaždinske županije** koja čini koncepcijsku osnovu za sustavno provođenje zaštite voda s prijedlozima izgradnje po sustavima.

Gospodarenje otpadom:

Iako su organiziranim sustavom prikupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada **obuhvaćene sve jedinice lokalne samouprave** i nadalje nije riješen problem obrade otpada.

Županija je donijela **Plan gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji za razdoblje 2008.-2015. godine** i Izvješće o provedbi tog Plana.

Županija se prvobitno koncepcijski opredijelila na uspostavu Županijskog centra za gospodarenje otpadom (ŽCGO), ali je istovremeno provodila aktivnosti na provedbi projekta zbrinjavanja otpada po regionalnom konceptu sukladno potpisanom Sporazumu o osnivanju Javne ustanove za zbrinjavanja komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada SZ Hrvatske (JUSZH).

JUSZH se je krajem 2008. godine transformirao u trgovačko društvo »Piškornica« d.o.o. Regionalni centar za gospodarenje otpadom SZ Hrvatske (Piškornica), a početkom 2009. godine Županija je potpisivanjem Društvenog ugovora o osnivanju Piškornice postala njegov suosnivač.

Procijenjeni iznos investicije **uspostave Regionalnog centra Piškornica** je 477 milijuna kuna. Projekt će se financirati iz strukturnih/kohezijskih fondova EU i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost do 80% iznosa investicije, a »Piškornica« d.o.o. će iznos investicije od 20% pribaviti kreditnim sredstvima.

Zrak:

Županija je donijela **Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka Varaždinske županije za razdoblje 2010. do 2013. godine.**

Prema dosadašnjim rezultatima mjerenja emisija u zrak **kakvoća zraka u Varaždinskoj županiji je zadovoljavajuća** i nema većih onečišćenja. Najveće onečišćenje prisutno je u gradu Varaždinu dok su ruralna područja dobre i zadovoljavajuće kakvoće zraka.

Hrvatska se nalazi u zoni najviše koncentracije peludi ambrozije u Europi, a zbog ambrozije je koncentracija peludi u posljednjih 10 godina porasla čak pet puta. Stanica za uzorkovanje i ispitivanje peludi postavljena je 2003. godine u Varaždinu u krugu Opće bolnice Varaždin, a podaci o koncentracijama peludi dostupni su javnosti.

Tlo:

Za područje Županije potrebno je **provesti analizu i interpretaciju pedološke osnove Županije** i ažurirati je kako bi se na osnovi kvalitativno vrednovanog poljoprivrednog zemljišta revidirali boniteti tla (razredi) i ustanovila pogodnost za uzgoj pojedinih kultura uz prijedlog optimalne primjene agrotehničkih mjera.

Za područje Županije ne postoje podaci o količinama i načinu primjene mineralnih gnojiva i zaštitnih sredstava u poljoprivredi pa trenutno nije moguće dati ocjenu praćenja korištenja tih sredstava u poljoprivrednoj proizvodnji. Iz tog je razloga potrebno pojačati edukaciju poljoprivrednih proizvođača.

Prema Programu zaštite okoliša Varaždinske županije, kao jedna od dugoročnih mjera zaštite tla planirano je sustavno **ispitivanje poljoprivrednih tala** u cilju optimalne primjene hranjiva i sredstava za zaštitu bilja i uspostave kontinuiranog nadzora nad primjenom istih.

Mineralni resursi:

Za područje Županije 2008. godine izrađena je **Studija potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama** na području Varaždinske županije s ciljem da se održivo gospodari mineralnim sirovinama uz uvažavanje zaštite prostora i okoliša.

Studijom su za područje cijele Županije analizirane potrebe i potencijali mineralnih resursa i određen način racionalnog i održivog gospodarenja mineralnim resursima kako u gospodarskom tako i prostorno-planskom pogledu.

Zaključkom o donošenju definirano je da je prilikom rješavanja zahtjeva za istraživanje mineralnih sirovina potrebno je uvažavati rezultate Studije odnosno orijentirati se na područja koja su označena kao područja ograničene potencijalnosti.

Šume:

Poseban problem je stanje u **privatnim šumama** koje su izložene devastaciji koja je u porastu. Stanje je potrebno poboljšati kontrolom izvođenja radova od strane šumarske inspekcije i osnivanjem savjetodavne službe za šumarstvo.

Značajan napredak unapređenja gospodarenja privatnim šumama je zaustavljanje negativnog trenda krčenja privatnih šuma kroz **Program provođenja pošumljavanja privatnih šuma**, a prema planovima gospodarenja državnim šumama u čemu financijski sudjeluje i Županija.

Problem propadanja šuma bilježi se značajnije uz rijeku Dravu kao posljedica pada razine podzemnih voda izgradnjom akumulacijskih jezera.

Prirodna baština:

Zaštita prirodne baštine provodi se kroz aktivnosti Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima. Izrađen je **Katalog zaštićenih dijelova prirode** kao baza podataka za suvremeni katastar.

Pokrenuti su i provode se **projekti** vezani uz zaštitu, obnovu, održavanje, uređenje i prezentaciju zaštićenih prirodnih vrijednosti od čega se posebno izdvajaju Dravska park šuma, arboretum Opeka, spilja Vindija, perivoj u Novom Marofu i Klenovniku te geološki spomenik prirode Gaveznicica.

U proteklom razdoblju ponovno je aktualizirano definiranje planiranog **Parka prirode Hrvatsko zagorje** te je potpisan Sporazum o izradi Stručne podloge evaluacije za zaštitu područja Hrvatskog zagorja. Za **zaštitu područja uz rijeku Dravu** pokrenut je postupak zaštite te je područje Mure i Drave zaštićeno u kategoriji regionalni park.

Uredbom o proglašenju **ekološke mreže** na području Županije definirana su područja važna za očuvanje i uspostavljanje povoljnog stanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i divljih svojti na europskoj i nacionalnoj razini te za sve zahvate na tim područjima treba provesti postupak ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

55.

Na temelju članka 30. točke 3. Statuta Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 15/09, 27/09 i 48/09) i članka 32. stavka 4. alineje 1. i članka 33. Poslovnika o radu Županijske skupštine Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09 i 27/09), Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 15. prosinca 2010. godine, donosi

ZAKLJUČAK**o donošenju Programa rada
Županijske skupštine za 2011. godinu****I.**

Županijska skupština Varaždinske županije, kao predstavničko tijelo građana Županije, ostvarivat će

svoja prava iz djelokruga Županije, sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i Statutu Varaždinske županije, obavljat će poslove državne uprave koji će se odrediti zakonom te će izvršavati sva druga prava i obveze, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

II.

Programom rada utvrđuju se okvirni poslovi i zadaci Županijske skupštine te sadržaj i način njihovog ostvarivanja u 2011. godini.

Ovlašteni predlagatelji mogu predložiti i druge teme o kojima će Županijska skupština raspravljati i odlučivati.

III.

Program rada sadrži naziv, svrhu predlaganja, rokove i nositelje izrade pojedinih tema.

IV.

Županijska skupština realizirat će ovaj Program na sjednicama koje će se održavati po potrebi, a najmanje tromjesečno.

Sjednice će se održavati i češće, unutar zakonskog roka od tri mjeseca za njihovo održavanje, i to najviše sa deset do dvanaest točaka dnevnog reda po sjednici.

V.

Temeljem provedene ankete vijećnika i vijećnica Županijske skupštine, sjednice će se održavati, u pravilu, u prijedpodnevnim satima utorkom ili srijedom.

VI.

Program rada sastavni je dio ovog Zaključka i zajedno će se objaviti u »Službenom vjesniku Varaždinske županije«.

KLASA: 023-01/10-01/53
URBROJ: 2186/1-01/1-10-01
Varaždin, 15. prosinca 2010.

**Predsjednica Županijske skupštine
Dubravka Biberdžić, v. r.**

**OKVIRNI PROGRAM RADA
Županijske skupštine Varaždinske županije
za 2011. godinu**

I. TROMJESEČJE

**PODRUČJE GOSPODARSTVA, REGIONALNOG
RAZVOJA I EUROPSKIH INTEGRACIJA**

IZVJEŠTAJ O STANJU NEZAPOSLENOSTI I ZAPOSILJAVANJU NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE OD 1.1 – 30. 12. 2010. GODINE

Cilj

i svrha: Analiza stanja i kretanja nezaposlenosti i zaposlenosti na području Županije za 2010. godinu, uz pregled svih aktivnih mjera za smanjenje nezaposlenosti.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje - Područnom službom Varaždin, Hrvatskom gospodarskom komorom - Županijskom komorom Varaždin, Hrvatskom obrtničkom komorom - županijskom komorom Varaždin te drugim nadležnim tijelima

AKCIJSKI PLAN ZA PROVEDBU ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE 2011.-2013.

Cilj

i svrha: Usvajanje Akcijskog plana kao sastavnog dokumenta Županijske razvojne strategije 2011.-2013.

Nositelj

izrade: Agencija za razvoj Varaždinske županije

IZVJEŠĆE O PROVEDBI EURODYSSÉE PROGRAMA ZA 2010. GODINU

Cilj

i svrha: Informiranje Županijske skupštine o provedbi Eurodyssée Skupštine europskih regija o razmjeni mladih s područja Županije u europskim regijama

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije

IZVJEŠĆE O PRIJAVI I PROVEDBI PROJEKATA FINANCIRANIH IZ EUROPSKIH I OSTALIH MEĐUNARODNIH FONDOVA U 2010. GODINI

Cilj

i svrha: Informiranje Županijske skupštine o prijavi i provedbi projekata financiranih iz fondova Europske unije i ostalih međunarodnih fondova

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije u suradnji s Agencijom za razvoj Varaždinske županije - AZRA

IZVJEŠĆE O RADU UREDA HRVATSKIH REGIJA U BRUXELLESU ZA 2010. GODINU

Cilj

i svrha: Informiranje Županijske skupštine o radu, rezultatima i planiranim aktivnostima Ureda hrvatskih regija u Bruxellesu u 2011. godini

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije u suradnji sa Agencijom za razvoj Varaždinske županije - AZRA i Uredom hrvatskih regija u Bruxellesu.

IZVJEŠĆE O RADU GOSPODARSKO-SOCIJALNOG VIJEĆA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2010. GODINU

Cilj

i svrha: Informiranje Županijske skupštine o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća Varaždinske županije za 2010. godinu

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije

PRIJEDLOG ODLUKE O ZONI ZAŠTITE IZVORIŠTA: »IVANŠČAK«,

Cilj

i svrha: Donošenje Odluke o zoni zaštite izvorišta »Ivanščak« na području Koprivničko-Križevačke i Varaždinske županije, sukladno članku 42. Pravilnika o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije.

PRIJEDLOG ODLUKE O ZONI ZAŠTITE IZVORIŠTA »BARTOLOVEC«, »TRNOVEC« I »VINOKOVŠČAK«

Cilj

i svrha: Donošenje Odluke o zoni zaštite izvorišta »Bartolovec«, »Trnovec« i »Vinokovščak« na području Varaždinske županije, sukladno članku 42. Pravilnika o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije.

PODRUČJE PROSTORNOG UREĐENJA, GRADITELJSTVA I ZAŠTITE OKOLIŠA ZA 2011. GODINU

IZVJEŠĆE O RADU JAVNE USTANOVE ZA UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM PRIRODNIH VRIJEDNOSTIMA NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2010. GODINU

Cilj

i svrha: Sukladno Odluci o osnivanju Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Varaždinske županije, Javna ustanova je dužna podnositi Županijskoj skupštini godišnje Izvještaje o radu.

Nositelj

izrade: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Varaždinske županije

PODRUČJE FINANCIJA**IZVJEŠĆE O KORIŠTENJU SREDSTAVA PRORAČUNSKE ZALIHE ZA 2011. GODINU****Cilj**

i svrha: Temeljem članka 57. Zakona o proračunu župan izvještava Županijsku skupštinu mjesečno o korištenju proračunske zalihe.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za proračun i javnu nabavu.

PODRUČJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI**PLAN ZDRAVSTVENE ZAŠTITE VARAŽDINSKE ŽUPANIJE 2011. - 2013.****Cilj**

i svrha: Donijeti Plan zdravstvene zaštite Varaždinske županije i to jednogodišnji i trogodišnji plan. U svrhu ostvarivanja ciljeva utvrđenih ovim Planom, određuju se prioritetna razvojna područja, kao što je promocija zdravlja i prevencija bolesti, praćenje učinkovitosti zdravstvene zaštite i osiguranje kvalitete zdravstvene zaštite

Nositelj

izrade: Savjet za zdravlje i Upravni odjel za zdravstvu zaštitu i socijalnu skrb

OPERATIVNI PLAN AKTIVNOSTI PLANA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2011. GODINU**Cilj**

i svrha: Omogućavanje uvida vijećnicima Županijske skupštine u daljnje namjere provođenja Plana zdravstvene zaštite te određivanje smjernica u odnosu na postavljene dugoročne ciljeve iz osnovnog strateškog dokumenta - Plana zdravstvene zaštite Varaždinske županije.

Nositelj

izrade: Savjet za zdravlje Varaždinske županije, Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije, Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb

OSTALE TEME**IZVJEŠĆE O RADU ŽUPANA ZA RAZDOBLJE OD 30. LIPNJA DO 31. PROSINCA 2010. GODINE****Cilj**

i svrha: Izvještavanje Skupštine o radu Župana, sukladno obvezama iz Zakona o lokalnoj

i područnoj (regionalnoj) samoupravi i Statuta Varaždinske županije.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za poslove župana u suradnji sa ostalim upravnim odjelima.

PRIJEDLOG ODLUKE O JAVNIM PRIZNANJIMA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE**Cilj**

i svrha: Donijeti novu odluku kojom će se sustav ustanovljenja javnih priznanja Županije urediti na novi način.

Nositelj

izrade: Komisija za javna priznanja u suradnji sa Upravnim odjelom za poslove Skupštine i opće poslove

PRIJEDLOG ZAKLJUČKA O ODOBRAVANJU PROGRAMA RADA SAVJETA MLADIH VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2011. GODINU**Cilj**

i svrha: Upoznavanje Skupštine sa Programom rada Savjeta mladih, te davanje odobrenje, u skladu sa odredbom članka 16. točke (5) Zakona o savjetima mladih

Nositelj

izrade: Savjet mladih Varaždinske županije u suradnji s Upravnim odjelom za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije

IZVJEŠĆE O RADU RADNIH TIJELA ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA ZA 2010. GODINU:

- *Povjerenstva za ravnopravnost spolova*
- *Koordinacije za ljudska prava*
- *Savjeta mladih*
- *Antikorupcijskog povjerenstva*
- *Savjeta za europske integracije*
- *Povjerenstva za zaštitu prava pacijenata*
- *Savjeta za zdravlje Varaždinske županije*

Cilj

i svrha: Informiranje Skupštine, na temelju obveza utvrđenih Odlukom o osnivanju, o realizaciji zadaća te Programa rada za prethodnu godinu

Nositelj

izrade: Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, Koordinacija za ljudska prava, Antikorupcijsko povjerenstvo, Savjet mladih, Savjet za europske integracije i Povjerenstvo za zaštitu prava pacijenata u suradnji sa nadležnim upravnim odjelima.

ETIČKI KODEKS:

- *nositelja političkih dužnosti Varaždinske županije*
- *službenika i namještenika upravnih tijela Varaždinske županije*

Cilj

i svrha: Donošenje posebnog akta, temeljem obveze iz Akcijskog plana suzbijanja korupcije u Varaždinskoj županiji za razdoblje 2010. - 2013. i Statuta Županije.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za poslove Skupštine i opće poslove i Antikorupcijsko povjerenstvo.

II. TROMJESEČJE**PODRUČJE GOSPODARSTVA, REGIONALNOG RAZVOJA I EUROPSKIH INTEGRACIJA****IZVJEŠĆE O STANJU OBRRTNIŠTVA U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI S PRIJEDLOGOM ZA ZAUSTAVLJANJE PADA BROJA OBRRTNIKA****Cilj**

i svrha: Upoznavanje Skupštine o stanju obrtništva na području Županije i predlaganje mjera za zaustavljanje pada broja obrtnika.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije

IZVJEŠĆE O RADU TURISTIČKE ZAJEDNICE VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2010. GODINU**Cilj**

i svrha: Upoznavanje Skupštine o radu Turističke zajednice u 2010. godini

Nositelj

izrade: Turistička zajednica u suradnji sa Upravnim odjelom za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije.

PODRUČJE PROSTORNOG UREĐENJA, GRADITELJSTVA I ZAŠTITE OKOLIŠA**IZMJENE I DOPUNE PLANA GOSPODARENJA OTPADOM VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2011. - 2015. GODINE****Cilj**

i svrha: Sukladno Zaključku Županijske skupštine KLASA: 351-01/10-01/42, URBROJ: 2186/1-01/1-10-2, od 11. listopada 2010., potrebno je do lipnja 2011. godine Županijskoj skupštini podnijeti Plan gospodarenja otpadom usklađen s Društvenim ugovorom o osnivanju trgovačkog društva »Piškornica« d.o.o. Temeljem članka 5. Zakona o otpadu Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom mogu se donijeti samo za četverogodišnje razdoblje, a iznimno i prije uz suglasnost ministarstva.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša

IZVJEŠĆE O PROVEDBI PLANA GOSPODARENJA OTPADOM VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2008. - 2015. GODINE, U VREMENU OD LISTOPADA 2010. DO SVIBNJA 2011.**Cilj**

i svrha: Sukladno Zakonu o otpadu Županijska skupština jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće godine za prethodnu godinu razmatra Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom. Zadnje Izvješće doneseno je za izvještajni period - travanj 2008. do rujna 2010., a obzirom da je sukladno Zaključku Županijske skupštine KLASA: 351-01/10-01/42, URBROJ: 2186/1-01/1-10-2, od 11. listopada 2010., potrebno do lipnja 2011. godine Županijskoj skupštini podnijeti Plan gospodarenja otpadom usklađen s Društvenim ugovorom o osnivanju trgovačkog društva »Piškornica« d.o.o., planira se i donošenje Izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom u vremenu od listopada 2010. do svibnja 2011.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša

PODRUČJE FINACIJA**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2010. GODINU****Cilj**

i svrha: Temeljem članka 110. Zakona o proračunu župan podnosi Županijskoj skupštini izvještaj o izvršenju Proračuna za prethodnu godinu.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za proračun i javnu nabavu.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU FINANCIJSKOG PLANA ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE ZA 2010. GODINU**Cilj**

i svrha: Temeljem članka 111. Zakona o proračunu, izvanproračunski korisnik Županije - Županijska uprava za ceste podnosi Županijskoj skupštini na suglasnost Izvještaj o izvršenju financijskog plana, zajedno s godišnjim izvještajem o izvršenju Proračuna Županije

Nositelj

izrade: Županijska uprava za ceste

IZVJEŠĆE O KORIŠTENJU SREDSTAVA PRORAČUNSKO ZALIHE ZA 2011. GODINU**Cilj**

i svrha: Temeljem članka 57. Zakona o proračunu župan izvještava Županijsku skupštinu mjesečno o korištenju proračunske zalihe.

Nositelj**izrade:** Upravni odjel za proračun i javnu nabavu.**PODRUČJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE
I SOCIJALNE SKRBI****IZVJEŠĆE O RADU I FINACIJSKOM POSLOVANJU
ZDRAVSTVENIH USTANOVA KOJIH JE OSNIVAČ
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA ZA 2010. GODINU****Cilj****i svrha:** Upoznavanje Skupštine s radom zdravstvenih ustanova i postignutim financijskim rezultatima u 2010. godini.**Nositelj****izrade:** Zdravstvene ustanove kojih je osnivač Varaždinska županija, Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb.**IZVJEŠĆE O RADU CENTRA ZA SUZBIJANJE
OVISNOSTI VARAŽDINSKE ŽUPANIJE U 2010.
GODINI****Cilj****i svrha:** Upoznavanje Skupštine sa problemom ovisnosti na području Varaždinske županije**Nositelj****izrade:** Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije, PU Varaždinska, Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga, Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb.**IZVJEŠĆE O RADU UDRUGA S PODRUČJA
ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI
PO ODLUCI O MJERILIMA ZA ODREĐIVANJE
UDRUGA ČIJA JE DJELATNOST OD INTERESA
ZA VARAŽDINSKU ŽUPANIJU I FINACIJSKOJ
POTPORI UDRUGAMA IZ SREDSTAVA PRORAČU-
NA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2010. GODINU****Cilj****i svrha:** Upoznavanje Skupštine s realizacijama Programa rada udruga s Područja zdravstvene zaštite i socijalne skrbi i utrošenim sredstvima iz Proračuna po Odluci**Nositelj****izrade:** Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb i Povjerenstvo Varaždinske županije za udruge**IZVJEŠĆE O RADU I POSLOVANJU DOMA ZA
STARIJE I NEMOĆNE OSOBE VARAŽDIN ZA
2010. GODINU****Cilj****i svrha:** Upoznavanje Skupštine s radom i poslovanjem Doma za starije i nemoćne osobe Varaždin nad kojim Županija ima osnivačka prava,**Nositelj****izrade:** Dom za starije i nemoćne osobe Varaždin i Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb**IZVJEŠĆE O RADU DRUŠTVA CRVENOG KRIŽA
VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2010. GODINU****Cilj****i svrha:** Upoznavanje Skupštine sa redovnom djelatnošću Društva Crvenog križa, kao i sa provedbom Programa skrbi osoba treće životne dobi**Nositelj****izrade:** Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb i Povjerenstvo Varaždinske županije za udruge**PODRUČJE POLJOPRIVREDE****IZVJEŠĆE O RADU TVRTKE »DOMAĆE
MLIJEKO« d.o.o. u 2010. GODINI****Cilj****i svrha:** Županijska skupština kao jedan od osnivača tvrtke Domaće mlijeko d.o.o. će se kroz izvješće upoznati sa radom, rezultatima i postignutim ciljevima osnivanja društva.**Nositelj****izrade:** Upravni odjel za poljoprivredu**IZVJEŠĆE O REALIZACIJI PROGRAMA IZ PO-
DRUČJA POLJOPRIVREDE ZA 2010. GODINU****Cilj****i svrha:** Nadležna tijela Županije su donijela niz programa, projekata i mjera iz područja poljoprivrede od interesa za Varaždinsku županiju, te je o njihovoj provedbi potrebno izvijestiti Županijsku skupštinu.**Nositelj****izrade:** Upravni odjel za poljoprivredu**IZVJEŠĆE O RADU CENTRA ZA URBANE I PRI-
VATNE ŠUME U SASTAVU HRVATSKOG ŠUMAR-
SKOG INSTITUTA U 2010. GODINI****Cilj****i svrha:** Županijska skupština će se kroz Izvješće upoznati sa radom, rezultatima i postignutim ciljevima Centra za urbane i privatne šume koji je osnovan u svrhu što uspješnijeg povezivanja znanja i usluga na programima i projektima u znanstvenom polju šumarstvo, a na korištenje široj društvenoj zajednici.**Nositelj****izrade:** Hrvatski šumarski institut - Centar za urbane i privatne šume, Upravni odjel za poljoprivredu

PODRUČJE PROSVJETE, KULTURE, TEHNIČKE KULTURE I ŠPORTA

IZVJEŠĆE O RADU ŽUPANIJSKE ZAJEDNICE TEHNIČKE KULTURE I UDRUGA TEHNIČKE KULTURE U 2010. GODINI

Cilj

i svrha: Upoznavanje Skupštine s radom Zajednice tehničke kulture Varaždinske županije i utrošenim sredstvima iz Proračuna Varaždinske županije u 2010. godine, sukladno Odluci o mjerilima za određivanje udruga čija je djelatnost od interesa za Varaždinsku županiju i financijskoj potpori iz Proračuna Županije

Nositelj

izrade: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu i sport u suradnji s Županijskom zajednicom tehničke kulture.

IZVJEŠĆE O RADU SAVEZA ŠPORTOVA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE U 2010. GODINI

Cilj

i svrha: Upoznavanje Skupštine s radom Saveza športova Varaždinske županije i utrošenim sredstvima iz Proračuna Varaždinske županije u 2010. godini, sukladno Odluci o mjerilima za određivanje udruga čija je djelatnost od interesa za Varaždinsku županiju i financijskoj potpori iz Proračuna Županije

Nositelj

izrade: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu i sport u suradnji sa Savezom športova Varaždinske županije.

IZVJEŠĆE O RADU SAVEZA KULTURNO UMJET- NIČKIH DRUŠTAVA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2010. GODINU

Cilj

i svrha: Upoznavanje Skupštine s radom Saveza kulturno umjetničkih društava Varaždinske županije i utrošenim sredstvima iz Proračuna Varaždinske županije za 2010. godinu, sukladno Odluci o mjerilima za određivanje udruga čija je djelatnost od interesa za Varaždinsku županiju i financijskoj potpori iz Proračuna Županije

Nositelj

izrade: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu i sport u suradnji sa Savezom kulturno umjetničkih društava Varaždinske županije.

OSTALE TEME

PRIJEDLOG ODLUKE O DODJELI JAVNIH PRIZNA- NJA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2011. GODINU

Cilj

i svrha: Sukladno Odluci o dodjeli javnih priznanja Varaždinske županije i Statutu Skupština svake godine, povodom 8. rujna Dana Županije, dodjeljuje javna priznanja.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za poslove Skupštine i opće poslove i Komisija za javna priznanja.

INFORMACIJA O POLOŽAJU NACIONALNIH MANJINA U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJ

Cilj

i svrha: Informiranje Županijske skupštine o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb u suradnji sa Vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina

III. TROMJESEČJE

PODRUČJE GOSPODARSTVA, REGIONALNOG RAZVOJA I EUROPSKIH INTEGRACIJA

IZVJEŠĆE O NEZAPOSLENOSTI I ZAPOSŁJAVAN- NJU NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Cilj

i svrha: Analiza stanja i kretanja nezaposlenosti i zaposlenosti na području Županije za 2010. godinu i prvo polugodište 2011. godine, uz pregled svih aktivnih mjera za smanjenje nezaposlenosti, kao i projekciju kretanja u 2011.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje - Područnom službom Varaždin, Hrvatskom gospodarskom komorom - Županijskom komorom Varaždin, Hrvatskom obrtničkom komorom - Županijskom komorom Varaždin te drugim nadležnim tijelima

IZVJEŠĆE O PROVEDBI PROJEKTA »CETC«

Cilj

i svrha: Upoznavanje Županijske skupštine s aktivnostima Županije u međunarodnoj skupini za uspostavu novih europskih transportnih koridora od Baltika do Jadrana.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije

POSLOVANJE GOSPODARSTVA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE U 2010. GODINI I PLANOVI ZA 2012. GODINU**Cilj**

i svrha: Upoznavanje Skupštine sa stanjem u gospodarstvu Varaždinske županije u prethodnoj godini i planovima za 2012. godinu, s Prijedlogom zaključka

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije u suradnji sa Gospodarsko- socijalnim vijećem, Hrvatskom gospodarskom komorom - Županijskom komorom, te ostalim nadležnim tijelima.

IZVJEŠĆE O RADU AGENCIJE ZA RAZVOJ VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2010. GODINU**Cilj**

i svrha: Upoznavanje Županijske skupštine, kao osnivača o radu Agencije za razvoj Varaždinske županije za 2010. godinu.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije u suradnji sa Agencijom za razvoj Varaždinske županije - AZRA

IZVJEŠĆE O RADU GARANCIJSKE AGENCIJE ZA 2010. GODINU**Cilj**

i svrha: Upoznavanje Skupštine o rezultatima poslovanja i postignutim ciljevima u 2010. godini, s osvrtom na gospodarske učinke

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije u suradnji s Garancijskom agencijom

IZVJEŠĆE O RADU TRGOVAČKOG DRUŠTVA POSLOVNE ZONE d.o.o. ZA 2010. GODINU**Cilj**

i svrha: Upoznavanje Županijske skupštine o postignutim rezultatima rada Poslovne zone d.o.o. u 2010. godini.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije u suradnji s trgovačkim društvom Poslovne zone d.o.o.

IZVJEŠĆE O RADU TRGOVAČKOG DRUŠTVA SLOBODNE ZONE VARAŽDIN D.O.O. ZA 2010. GODINU**Cilj**

i svrha: Upoznavanje Županijske skupštine, kao jednog od osnivača Slobodne zone Varaž-

din d.o.o., o radu, rezultatima i postignutim ciljevima, sukladno obvezama iz Odluke o osnivanju.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije u suradnji sa Slobodnom zonom d.o.o. Varaždin

IZVJEŠĆE O RADU ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2010. GODINU**Cilj**

i svrha: Izvijestiti Županijsku skupštinu o financijskom poslovanju te izvršenju plana građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2010. godinu, sukladno članku 26. Odluke o osnivanju Županijske uprave za ceste Varaždinske županije.

Nositelj

izrade: Županijska uprava za ceste i Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije

PODRUČJE PROSTORNOG UREĐENJA, GRADITELJSTVA I ZAŠTITE OKOLIŠA**IZVJEŠĆE O RADU UDRUGA IZ PODRUČJA OČUVANJA PRIRODE I ZAŠTITE OKOLIŠA ČIJA JE DJELATNOST OD INTERESA ZA VARAŽDINSKU ŽUPANIJU ZA 2010. GODINU****Cilj**

i svrha: Temeljem Odluke o financijskoj potpori udrugama od interesa za Varaždinsku županiju Županijskoj skupštini podnosi se Izvješće o visini i rasporedu sredstava financijske potpore iz proračuna udrugama čija je djelatnost od interesa za Županiju.

Nositelj

izrade: Povjerenstvo za udruge Varaždinske županije

IZVJEŠĆE O RADU CENTRA ZA GOSPODARENJE OTPADOM VARAŽDINSKE ŽUPANIJE d.o.o. ZA PROIZVODNJU I USLUGE ZA 2010. GODINU**Cilj**

i svrha: Sukladno Odluci o osnivanju trgovačkog društva Centar za gospodarenje otpadom Varaždinske županije d.o.o. za proizvodnju i usluge, društvo je dužno podnositi Županijskoj skupštini Izvješće o radu najmanje jednom godišnje.

Nositelj

izrade: Centar za gospodarenje otpadom Varaždinske županije d.o.o. za proizvodnju i usluge.

IZVJEŠĆE O RADU TRGOVAČKOG DRUŠTVA PIŠKORNICA d.o.o. REGIONALNI CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM SJEVEROZAPADNE HRVATSKE ZA 2010. GODINU

Cilj

i svrha: Vezano na obveze koje Županija ima kao suosnivač trgovačkog društva Piškornica d.o.o. Regionalni centar za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske i uspostave Regionalnog centra za gospodarenje otpadom za četiri županije, trgovačko društvo Piškornica d.o.o. u obvezi je jednom godišnje dostaviti Županijskoj skupštini izvješće o svom radu.

Nositelj

izrade: Trgovačko društvo Piškornica d.o.o. Regionalni centar za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske

PODRUČJE FINANCIJA

POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2011. GODINU

Cilj

i svrha: Temeljem članka 109. Zakona o proračunu župan je obavezan podnijeti Županijskoj skupštini mjesečni izvještaj o izvršenju Proračuna u prvom polugodištu 2011. godine.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za proračun i javnu nabavu.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI PRORAČUNA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2010. GODINU

Cilj

i svrha: Informiranje Županijske skupštine o obavljenoj reviziji Proračuna Varaždinske županije za 2010. godinu, temeljem Zakona o reviziji.

Nositelj

izrade: Državni ured za reviziju.

POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU FINANCIJSKOG PLANA ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE ZA 2011. GODINU

Cilj

i svrha: Temeljem članka 111. Zakona o proračunu, izvanproračunski korisnik Županije - Županijska uprava za ceste podnosi Županijskoj skupštini na suglasnost izvještaj o izvršenju financijskog plana, zajedno s polugodišnjim izvještajem o izvršenju proračuna Županije

Nositelj

izrade: Županijska uprava za ceste

IZVJEŠĆE O KORIŠTENJU SREDSTAVA PRORAČUNSKE ZALIHE ZA 2011. GODINU

Cilj

i svrha: Temeljem članka 57. Zakona o proračunu župan izvještava Županijsku skupštinu mjesečno o korištenju proračunske zalihe.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za proračun i javnu nabavu.

OSTALE TEME

IZVJEŠĆE O RADU ŽUPANA ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA DO 30. LIPNJA 2011. GODINE

Cilj

i svrha: Izvještavanje Skupštine o radu župana, sukladno obvezama iz Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i Statuta Varaždinske županije.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za poslove župana u suradnji sa ostalim upravnim odjelima.

IV. TROMJESEČJE**PODRUČJE GOSPODARSTVA, REGIONALNOG RAZVOJA I EUROPSKIH INTEGRACIJA**

STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Cilj

i svrha: Donošenje strategije razvoja turizma Varaždinske županije

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije

IZVJEŠĆE O PROVEDBI ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE VARAŽDINSKE ŽUPANIJE 2011.-2013. za 2011. GODINU

Cilj

i svrha: Informiranje Skupštine o provedbi Županijske razvojne strategije 2011.-2013., za 2011. godinu

Nositelj

izrade: Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije i Agencija za razvoj Varaždinske županije

PODRUČJE PROSTORNOG UREĐENJA, GRADITELJSTVA I ZAŠTITE OKOLIŠA

ODLUKA O IZRADI IZMJENE I DOPUNE PROSTORNOG PLANA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Cilj

i svrha: Revizija postojećeg Prostornog plana Varaždinske županije sukladno usvojenom Izvješću o stanju u prostoru Varaždinske županije

Nositelj

izrade: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Stručni

izrađivač - Zavod za prostorno uređenje
Varaždinske županije

PODRUČJE FINANCIJA

IZMJENE I DOPUNE PRORAČUNA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2011. GODINU

Cilj

i svrha: Člankom 43. Zakona o proračunu propisano je da se uravnoteženje proračuna provodi putem izmjena i dopuna proračuna, o čemu Odluku donosi Županijska skupština.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za proračun i javnu nabavu.

PRIJEDLOG PRORAČUNA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2012. GODINU I PROJEKCIJA ZA 2013. I 2014., S PROVEDBENIM AKTIMA

Cilj

i svrha: Temeljem članka 39. Zakona o proračunu predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužno je do kraja tekuće godine usvojiti proračun za iduću godinu te ostale Zakonom predviđene akte.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za proračun i javnu nabavu.

PRIJEDLOZI PROGRAMA JAVNIH POTREBA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2011. GODINU IZ PODRUČJA KULTURE, ŠPORTA I TEHNIČKE KULTURE

Cilj

i svrha: Sukladno Zakonu o športu (»Narodne novine«, broj 71/06 i 150/08) i Zakonu o financiranju javnih potreba u kulturi (»Narodne novine«, broj 47/90, 27/93. i 38/09), te članka 30. točke 4. Statuta potrebno je planirati i rasporediti sredstva za javne potrebe u kulturi i športu od važnosti za područje Županije.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu i šport.

PRIJEDLOG ZAKLJUČKA O DAVANJU SUGLASNOSTI NA FINANCIJSKI PLAN ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE ZA 2012. GODINU

Cilj

i svrha: Temeljem članka 35. Zakona o proračunu, Županijska uprava za ceste dostavlja financijski plan za 2012. godinu na suglasnost Županijskoj skupštini.

Nositelj

izrade: Županijska uprava za ceste / Upravni odjel za proračun i javnu nabavu

IZVJEŠĆE O KORIŠTENJU SREDSTAVA PRORAČUNSKE ZALIHE ZA 2011. GODINU

Cilj

i svrha: Temeljem članka 57. Zakona o proračunu župan izvještava Županijsku skupštinu mjesečno o korištenju proračunske zalihe.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za proračun i javnu nabavu

ODLUKA O PRERASPODJELI SREDSTAVA UTVRĐENIH U PRORAČUNU ZA 2011. GODINU

Cilj

i svrha: Člankom 46. Zakona o proračunu propisana je mogućnost preraspodjele proračunskih sredstava tj. smanjenje odobrenih proračunskih sredstava u korist proračunskih stavaka na kojima se ukazala potreba za dodatnim sredstvima, o čemu odluku donosi Županijska skupština.

Nositelj

izrade: Upravni odjel za proračun i javnu nabavu

PODRUČJE PROSVJETE, KULTURE, TEHNIČKE KULTURE I ŠPORTA

IZVJEŠĆE O PROVEDENIM NATJECANJIMA I SMOTRAMA UČENIKA I UČENICA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE U ŠKOLSKOJ GODINI 2010./2011.

Cilj

i svrha: Upoznavanje Skupštine o provedenim natjecanjima i smotrama učenika i učenica osnovnih i srednjih škola Varaždinske županije u školskoj godini 2010./2011. godini

Nositelj

izrade: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu i sport

56.

Na temelju članka 95. Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, broj 86/08), članka 30. točke 33. Statuta Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 15/09, 27/09 i 48/09) i članka 56. Poslovnika o radu Županijske skupštine Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09, 27/09), Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 15. prosinca 2010. godine, donosi

P R A V I L N I K

o ocjenjivanju službenika i namještenika upravnih tijela Varaždinske županije

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se kriteriji za ocjenjivanje i način provedbe ocjenjivanja službenika i namještenika upravnih tijela Varaždinske županije (u daljnjem tekstu: službenici/namještenici).

Članak 2.

Ocjena službenika/namještenika, sukladno Zakonu o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, broj 86/08) - u daljnjem tekstu: Zakon, temelji se na podacima o stručnom znanju pokaznom u obavljanju poslova, učinkovitosti i kvaliteti rada te poštivanju službene dužnosti.

II. KRITERIJI ZA OCJENJIVANJE SLUŽBENIKA

Članak 3.

Kriteriji za ocjenjivanje službenika u obavljanju poslova su:

1. stručnost, kreativnost i samoinicijativnost,
2. kvaliteta i opseg obavljenih poslova, te pridržavanje zadanih rokova,
3. poštivanje radnog vremena,
4. odnos prema strankama i suradnicima.

1. Stručnost, kreativnost i samoinicijativnost u obavljanju poslova

1.1. Stručnost

Članak 4.

Službenik je u obavljanju poslova pokazao *stručnost* kako slijedi:

- a) *naročitu stručnost* - naročito dobro poznaje zakone i druge propise, pravila struke i službe, stalno se stručno usavršava,
- b) *dobru stručnost* - dobro poznaje zakone i druge propise, pravila struke i službe, stručno se usavršava,
- c) *zadovoljavajuću stručnost* - zadovoljavajuće poznaje zakone i druge propise, pravila struke i službe, povremeno se stručno usavršava,
- d) *nedovoljno stručno znanje* - nedovoljno poznaje zakone i druge propise, pravila struke i službe, nedovoljno se stručno usavršava.

1.2. Kreativnost

Članak 5.

Službenik je u obavljanju poslova svojeg radnog mjesta pokazao kreativnost kako slijedi:

- a) *naročitu kreativnost* - kontinuirano samostalno pronalazi i predlaže najbolja rješenja za rješa-

vanje redovitih i povremenih, naročito složenih zadataka, sukladno propisima i pravilima struke,

- b) *kreativnost* - često samostalno pronalazi i predlaže najbolja rješenja za rješavanje redovitih i povremenih, složenih zadataka, sukladno propisima i pravilima struke,
- c) *povremenu kreativnost* - povremeno samostalno pronalazi i predlaže najbolja rješenja za rješavanje određenih zadataka, sukladno propisima i pravilima struke,
- d) *nedovoljnu kreativnost* - vrlo rijetko sam pronalazi najbolja rješenja za rješavanje određenih zadataka, sukladno propisima i pravilima struke.

1.3. Samoinicijativnost

Članak 6.

Službenik je u obavljanju poslova svojeg radnog mjesta pokazao *samoinicijativnost* kako slijedi:

- a) *naročitu samoinicijativnost* - u obavljanju poslova uvijek je potpuno samostalan i samoinicijativan, nije ga potrebno upućivati u rad, a pomoć i savjete traži samo u slučajevima naročite kompleksnosti problema, uvijek u potpunosti spreman preuzeti sve rizike predlaganja pojedinih rješenja,
- b) *dobru samoinicijativnost* - u obavljanju poslova je samostalan i samoinicijativan, nije ga potrebno upućivati u rad, a pomoć i savjete traži samo u slučajevima kompleksnijih problema, uglavnom je spreman preuzeti sve rizike predlaganja pojedinih rješenja,
- c) *zadovoljavajuću samoinicijativnost* - u obavljanju poslova uglavnom je samostalan i samoinicijativan, uglavnom ga nije potrebno upućivati u rad, pomoć i savjete traži kod rješavanja netipičnih problema, nije sklon snositi rizike predlaganja pojedinih rješenja,
- d) *nedovoljnu samoinicijativnost* - u obavljanju poslova rijetko je samostalan i samoinicijativan, često ga treba upućivati u rad, objašnjavati obveze i pomagati u radu, pomoć i savjet traži često.

2. Kvaliteta, opseg obavljenih poslova i pridržavanje zadanih rokova u obavljanju poslova

2.1. Kvaliteta

Članak 7.

Službenik je poslove radnog mjesta obavio *kvalitetno*, kako slijedi:

- a) *naročito kvalitetno* - u aktima i ostalim materijalima koje pripremao, odnosno u poslovima koje je izvršavao, u dijelu stručnosti, nije trebalo ništa mijenjati, ispravljati, te mogu služiti kao ogledni primjerci,
- b) *kvalitetno* - u aktima i ostalim materijalima koje pripremao, odnosno u poslovima koje je

izvršavao, u dijelu stručnosti, iznimno je trebalo izvršiti manje izmjene, ispravke ili dopune,

- c) *manje kvalitetno* - u aktima i ostalim materijalima koje pripremao, odnosno u poslovima koje je izvršavao, trebalo je izvršiti manje izmjene, ispravke ili dopune, koje međutim nisu utjecale na stručnu utemeljenost akta ili prijedloga,
- d) *nedovoljno kvalitetno* - u aktima i ostalim materijalima koje pripremao, odnosno u poslovima koje je izvršavao, u dijelu stručnosti, trebalo je izvršiti izmjene, ispravke ili dopune, te je bilo prigovora na kvalitetu i način izvršavanja poslova.

2.2. Opseg poslova

Članak 8.

Službenik je poslove po opsegu obavio kako slijedi:

- a) *u cijelosti* je obavio poslove svojeg radnog mjesta,
- b) obavio je *pretežiti* dio poslova svojeg radnog mjesta
- c) obavio je *polovicu* poslova svojeg radnog mjesta,
- d) obavio je *minimalni* dio poslova svojeg radnog mjesta.

2.3. Pridržavanje zadanih rokova

Članak 9.

Službenik je poštivao *zadane rokove* kako slijedi:

- a) *sve poslove* je obavio u zadanim rokovima i na vrijeme,
- b) *najveći dio* poslova je obavio u zadanim rokovima i na vrijeme,
- c) *većinu poslova* je obavio pretežito u zadanim rokovima i na vrijeme,
- d) poslove obavio u *većem dijelu* izvan rokova, odnosno nije ih izvršio na vrijeme.

3. Poštivanje radnog vremena

Članak 10.

Službenik je u *poštivanju radnog vremena* bio:

- a) *naročito odgovoran* - na vrijeme dolazi na posao, ne izlazi bez znanja i odobrenja rukovoditelja ranije s posla, ne udaljava se nepotrebno iz radnih prostorija,
- b) *odgovoran* - uglavnom na vrijeme dolazi na posao, bez znanja i odobrenja rukovoditelja ne izlazi ranije s posla, ne udaljava se nepotrebno iz radnih prostorija,
- c) *zadovoljavajuće odgovoran* - ponekad kasni na posao i izlazi bez znanja i odobrenja rukovoditelja ranije s posla, ponekad se nepotrebno udaljava iz radnih prostorija,
- d) *nedovoljno odgovoran* - često kasni na posao i izlazi ranije s posla te se nepotrebno udaljava iz radnih prostorija.

4. Odnos prema strankama i suradnicima

Članak 11.

Službenik je u odnosu prema strankama i suradnicima bio:

- a) *naročito korektan* - prema strankama i suradnicima odnosi se iznimno korektno i ljubazno,
- b) *korektan* - prema strankama i suradnicima odnosi se korektno i ljubazno,
- c) *zadovoljavajuće korektan* - prema strankama i suradnicima odnosi se na zadovoljavajući način, ali nije uvijek ljubazan,
- d) *nedovoljno korektan* - prema strankama i suradnicima često se odnosi nekorektno i neljubazno.

III. KRITERIJI ZA OCJENJIVANJE NAMJEŠTENIKA

Članak 12.

Kriteriji za ocjenjivanje namještenika u obavljanju poslova su:

1. stručnost,
2. kvaliteta,
3. opseg obavljenih poslova,
4. pridržavanje zadanih rokova,
5. poštivanje radnog vremena,
6. odnos prema strankama i suradnicima.

1. Stručnost

Članak 13.

Namještenik je u obavljanju poslova pokazao stručnost kako slijedi:

- a) *naročitu stručnost* - naročito dobro poznaje pravila rada na svom radnom mjestu, u okviru svoje struke,
- b) *dobru stručnost* - dobro poznaje pravila rada na svom radnom mjestu, u okviru svoje struke,
- c) *zadovoljavajuću stručnost* - zadovoljavajuće poznaje pravila rada na svom radnom mjestu, u okviru svoje struke,
- d) *nedovoljno stručno znanje* - nedovoljno poznaje pravila rada na svom radnom mjestu, u okviru svoje struke.

2. Kvaliteta

Članak 14.

Kvaliteta obavljenih poslova namještenika ocjenjuje se kako slijedi:

- a) *naročito kvalitetno* - na kvalitetu rada s osnova pravila struke nije bilo prigovora,
- b) *kvalitetno* - na kvalitetu rada s osnova pravila struke uglavnom nije bilo prigovora,
- c) *manje kvalitetno* - na kvalitetu rada s osnova pravila struke ponekad je bilo prigovora,
- d) *nedovoljno kvalitetno* - na kvalitetu rada s osnova pravila struke često je bilo prigovora.

Članak 15.

Na ocjenjivanje namještenika po kriterijima opsega obavljenih poslova, pridržavanja zadanih rokova, poštivanja radnog vremena namještenika i odnosa prema građanima i suradnicima, primjenjuju se odredbe članaka 8, 9, 10. i 11. ovog Pravilnika, a koje važe za ocjenjivanje službenika.

IV. NAČIN PROVOĐENJA OCJENJIVANJA

Članak 16.

Rad službenika/namještenika ocjenjuje se prema svim kriterijima iz ovog Pravilnika zaokruživanjem slovne oznake ispred ocjene za pojedini kriterij, na Obrascima za ocjenjivanje (u daljnjem tekstu: Obrazac) koji čini sastavni dio ovog Pravilnika, a svakoj ocjeni određuje se broj bodova kako slijedi:

Za kriterije iz članaka od 4. do 14. ovog Pravilnika, za ocjenu pod slovnim oznakama:

- a) određuje se 10 bodova,
- b) određuje se 8 bodova,
- c) određuje se 5 bodova,
- d) određuje se 3 boda.

V. ODREĐIVANJE OCJENE

1. Ocjena službenika

Članak 17.

Ocjena **službenika** dobiva se zbrojem bodova kojima je njihov rad ocijenjen prema svim kriterijima navedenih u članku 16. ovog Pravilnika, osim kriterija iz članka 13. i 14., koji važi samo za namještenike, kako slijedi:

- 1. »odličan« - ako je zbroj postignutih bodova službenika od 73 do 80,
- 2. »vrlo dobar« - ako je broj postignutih bodova službenika od 61 do 72,
- 3. »dobar« - ako je broj postignutih bodova službenika od 46 do 60,
- 4. »zadovoljava« - ako je broj postignutih bodova službenika od 33 do 45,
- 5. »ne zadovoljava« - ako je broj postignutih bodova službenika do 32 boda.

2. Ocjena namještenika

Članak 18.

Ocjena **namještenika** dobiva se zbrojem bodova kojima je njihov rad ocijenjen prema kriterijima iz članka 8, 9. i 10., koji važi i za službenike te članka 12. i 13. ovog Pravilnika koji važi samo za namještenike, kako slijedi:

- 1. »odličan« - ako je zbroj postignutih bodova službenika od 53 do 60,
- 2. »vrlo dobar« - ako je broj postignutih bodova službenika od 45 do 52,

- 3. »dobar« - ako je broj postignutih bodova službenika od 35 do 44,
- 4. »zadovoljava« - ako je broj postignutih bodova službenika od 25 do 34,
- 5. »ne zadovoljava« - ako je broj postignutih bodova službenika do 24 boda.

Članak 19.

Službenike/namještenike ocjenjuje pročelnik upravnog tijela, a pročelnike župan.

O ocjeni se donosi rješenje, a obrazloženje razloga ocjene jest ispunjen Obrazac.

Članak 20.

Pročelnik je dužan s prijedlogom ocjene upoznati službenika/namještenika, a župan pročelnika, što potonji potvrđuje svojim potpisom na Obrascu.

Ako službenik/namještenik odnosno pročelnik odbije potpisati prijedlog ocjene ili ako zbog njegove odsutnosti iz službe odnosno s rada takav potpis nije moguće osigurati, o tome će se staviti bilješka na Obrascu.

Članak 21.

Službenik/namještenik koji je ocijenjen ocjenom »ne zadovoljava« upućuje se na dodatno stručno osposobljavanje ili se premješta na drugo radno mjesto.

Službeniku koji je dva puta uzastopce ocijenjen ocjenom »ne zadovoljava« prestaje služba, u skladu sa Zakonom.

Članak 22.

Ukoliko je pročelnik upravnog tijela na tom radnom mjestu manje od 6 mjeseci ili smatra da nije u mogućnosti u potpunosti ocijeniti rad službenika/namještenika, prijedlog ocjene usuglasit će s prijašnjim pročelnikom odnosno drugim nadređenim službenikom upravnog tijela u kojem je radio službenik/namještenik čiji se rad ocjenjuje.

Članak 23.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o ocjenjivanju službenika i namještenika u upravnim tijelima Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 2/09).

VI. ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 24.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Službenom vjesniku Varaždinske županije«.

KLASA: 080-07/10-01/2
URBROJ: 2186/1-01/1-10-1
Varaždin, 15. prosinca 2010.

Predsjednica Županijske skupštine
Dubravka Biberdžić, v. r.

OBRAZAC ZA OCJENJIVANJE SLUŽBENIKA

(naziv upravnog tijela)

(ime i prezime službenika)

(naziv i redni broj radnog mjesta iz Pravilnika)

PRIJEDLOG OCJENE

BROJ BODOVA

1. Stručnost (članak 4.)

- a)
- b)
- c)
- d)

2. Kreativnost (članak 5.)

- a)
- b)
- c)
- d)

3. Samoinicijativnost (članak 6.)

- a)
- b)
- c)
- d)

4. Kvaliteta (članak 7.)

- a)
- b)
- c)
- d)

5. Opseg poslova (članak 8.)

- a)
- b)
- c)
- d)

6. Pridržavanje rokova (članak 9.)

- a)
- b)
- c)
- d)

7. Poštivanje radnog vremena (članak 10.)

- a)
- b)
- c)
- d)

8. Odnos prema strankama i suradnicima (članak 11.)

- a)
- b)
- c)
- d)

Ukupno ____ bodova

Ukupni zbroj bodova iznosi ____, pa se službenik ocjenjuje za 20__ . godinu ocjenom_____ .

SLUŽBENIK

PROČELNIK/ŽUPAN

OBRAZAC ZA OCJENJIVANJE NAMJEŠTENIKA

(naziv upravnog tijela)

(ime i prezime namještenika)

(naziv i redni broj radnog mjesta iz Pravilnika)**PRIJEDLOG OCJENE****BROJ BODOVA****1. Stručnost (članak 13.)**

- a)
- b)
- c)
- d)

2. Kvaliteta (članak 14.)

- a)
- b)
- c)
- d)

3. Opseg poslova (članak 8.)

- a)
- b)
- c)
- d)

4. Pridravanje rokova (članak 9.)

- a)
- b)
- c)
- d)

5. Poštivanje radnog vremena (članak 10.)

- a)
- b)
- c)
- d)

6. Odnos prema strankama i suradnicima (članak 11.)

- a)
- b)
- c)
- d)

Ukupno ____ bodova

Ukupni zbroj bodova iznosi ____, pa se namještenik ocjenjuje za 20__ . godinu ocjenom_____.

NAMJEŠTENIK**PROČELNIK**

57.

Na temelju odredbe članka 30. točke 6. Statuta Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 15/09, 27/09 i 48/09) i odredbe članka 56. Poslovnika o radu Županijske skupštine (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09), Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 15. prosinca 2010. godine, donosi

ODLUKU**o osnivanju i imenovanju članova
Vijeća za prevenciju Varaždinske županije****I. OPĆE ODREDBE****Članka 1.**

Ovom Odlukom osniva se Vijeće za prevenciju Varaždinske županije (u daljnjem tekstu: Vijeće), određuju se zadaće Vijeća te se imenuju njegovi članovi.

Članak 2.

Cilj osnivanja Vijeća je koordiniranje lokalnih programa prevencije kriminaliteta na području Županije, zbog unaprjeđenja stanja opće sigurnosti građana, javnog reda, zaštite materijalnih dobara te povećanja ukupne kvalitete života.

Članak 3.

Riječi i pojmovi koji imaju rodno značenje korišteni u ovoj Odluci odnose se jednako na muški i ženski rod, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu.

II. ZADAĆE VIJEĆA**Članak 4.**

Zadaće Vijeća su:

- pružanje podrške nositeljima prevencije kriminaliteta na Županijskoj razini i poticanje na izvršavanje zadaća iz njihove nadležnosti,
- davanje političke podrške programima preventivnog djelovanja, u cilju stalnog osvještavanja građana i javnosti o potrebi lokalne prevencije kriminaliteta i njegovoj važnosti, koji bi sadržavali mjere rada s javnošću i mjere obvezne suradnje svih tijela i subjekata zaduženih za sigurnost ljudi i imovine, javni red te kvalitetu života građana,
- usklađivanje aktivnosti nositelja prevencije na području Županije,
- razmatranja izvješća o radu općinskih i gradskih vijeća za prevenciju, u cilju sagledavanja cjelovitog problema u Županiji i dobre prakse u prevenciji kriminaliteta te predlaganje uspješnih mjera ostalim općinama i gradovima, pružanja potrebne institucionalne podrške županijskih tijela u realizaciji njihovih programa, unaprjeđenje suradnje i poticanje zajedničkih mjera i programa za rješavanje pojedinih problema,

- predlaganje Županijskoj skupštini donošenje potrebnih mjera, u cilju njenog informiranja o problemima i uključivanja u zajedničke programe preventivnog djelovanja.

Članak 5.

U koordiniranju zadataka i programa prevencije, rad Vijeća usmjerit će se na:

- povećanje sigurnosti djece i mladih i prevenciju maloljetničke delikvencije,
- prevenciju nasilja u obitelji i pomoć žrtvama nasilja,
- prevenciju imovinskog i drugih oblika kriminaliteta,
- javni red i mir,
- oblikovanje okoliša,
- povećanje opće sigurnosti svih građana Županije,
- osposobljavanje za sudjelovanje u prevenciji kriminaliteta i ovisnosti,
- rano prepoznavanje kriminala i drugih oblika devijantnog ponašanja građana i problema koji ih generiraju,
- osiguranje kontinuiranog održavanja preventivnih programa i njihovo prilagođavanje potrebama,
- dostupnost informiranja građana o preventivnim programima.

Članak 6.

U Vijeće imenuju se:

- **za predsjednika**
 1. **Milan Pavleković**, zamjenik župana Varaždinske županije
- **za zamjenika**
 2. **Rade Sitar**, načelnik Policijske uprave varaždinske
- **za članove**
 3. **Dubravka Biberdžić**, predsjednica Županijske skupštine
 4. **mr.sc. Blanka Glavica - Ječmenica**, zamjenica župana i predsjednica Povjerenstva za suzbijanje zloporabe droga Varaždinske županije
 5. **Zlatko Lodeta** v.d. predsjednik Županijskog suda u Varaždinu
 6. **Darko Šabijan**, Županijski državni odvjetnik
 7. **Vladimir Benković**, pročelnik Državnog inspektorata, PJ Varaždin
 8. **mons. Josip Mrzljak**, biskup Varaždinske biskupije
 9. **Hrvoje Kovač**, predsjednik Savjeta mladih Varaždinske županije
 10. **Tomislav Osonjački**, ravnatelj Županijske uprave za ceste
 11. **Elizabeta Dolenc**, direktorica Turističke zajednice Varaždinske županije

12. **Ivan Crnković**, ravnatelj Doma zdravlja Varaždinske županije
13. **Željko Mekovec**, pročelnik Porezne uprave Varaždin
14. **mr.sc. Ratislav Horvatić**, pročelnik Carinarnice Varaždin
15. **Irena Stipešević Rakamarić, dr.med.** specijalnog zdravstva, voditeljica Centra za prevenciju i suzbijanje ovisnosti Varaždinske županije
16. **Robert Ćusek**, ravnatelj Obiteljskog centra Varaždinske županije
17. **Miroslav Huđek**, pročelnik Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu i sport
18. **Ruža Jelovac**, pročelnica Upravnog odjela za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb
19. **Dubravko Tršinski, dr.med.**, ravnatelj Opće bolnice Varaždin
20. **Zvonko Biškup**, predsjednik Vatrogasne zajednice Varaždinske županije
21. **Nikola Dugandžić**, ravnatelj Centra za socijalnu skrb Varaždin
22. **Zdravko Vrbanić**, pročelnik Državne uprave za zaštitu i spašavanje - Područnog ureda Varaždin.

Članak 7.

Članovi Vijeća imenuju se na vrijeme od četiri godine, a ista osoba može biti ponovno imenovana.

Članak 8.

Članovi Vijeća imaju pravo na naknadu za rad i pravo na naknadu putnih troškova u skladu s propisima Županije.

Sredstva za rad osiguravaju se u Proračunu Varaždinske županije.

Članak 9.

Vijeće se, u pravilu, sastaje najmanje dva puta godišnje.

U radu Vijeća primjenjuje se, na odgovarajući način, Poslovnik o radu Županijske skupštine.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 10.

Stručne i administrativne poslove za Vijeće obavlja **Valentina Držaić**, savjetnica za poslove zdravstvene

zaštite u Upravnom odjelu za zdravstvene zaštitu i socijalnu skrb.

Članak 11.

Ova Odluka objavit će se u »Službenom vjesniku Varaždinske županije«.

KLASA: 021-01/10-01/13
URBROJ: 2186/1-02/1-10-2
Varaždin, 15. prosinca 2010.

Predsjednica Županijske skupštine
Dubravka Biberdžić, v. r.

58.

Na temelju članka 30. točke 6. Statuta Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 15/09, 27/09 i 48/09) i članka 56. Poslovnika o radu Županijske skupštine Varaždinske županije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 35/09 i 27/09), Županijska skupština Varaždinske županije 15. prosinca 2010. godine, donosi

ODLUKU

o izmjeni Odluke o osnivanju i imenovanju članova Savjeta za europske integracije

Članak 1.

U Odluci o osnivanju i imenovanju članova Savjeta za europske integracije (»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, broj 48/09, u članku 4. stavak 2. mijenja se i glasi:

»Za tajnicu Savjeta određuje se **Larisa Križan**, pomoćnica pročelnika za regionalni razvoj i europske integracije u Upravnom odjelu za gospodarstvo, regionalni razvoj i europske integracije.«

Članak 2.

Ova Odluka objavit će se u »Službenom vjesniku Varaždinske županije«.

KLASA: 023-01/09-01/39
URBROJ: 2186/1-01/1-10-2
Varaždin, 15. prosinca 2010.

Predsjednica Županijske skupštine
Dubravka Biberdžić, v. r.

»Službeni vjesnik Varaždinske županije«, službeno glasilo Županije, gradova i općina Varaždinske županije. Izdaje: Varaždinska županija, 42000 Varaždin, Franjevački trg 7. Telefon (042) 390-509 ili 390-562. Tehnički uređuje, priprema i tiska: »GLASILA« d.o.o., 44250 Petrinja, D. Careka 2/1, tel: (044) 815-138 i fax: (044) 815-498, www.glasila.hr, e-mail: glasila@glasila.hr. Pretplata za 2010. godinu iznosi 200,00 kn + PDV. Svi brojevi »Službenog vjesnika Varaždinske županije« objavljeni su i na Internetu: www.glasila.hr.